

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lat 2022-2030

Projekt skierowany do konsultacji społecznych prowadzonych
w okresie od 17 października 2023 r. do 22 listopada 2023 r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
1.1	Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu.....	5
1.2	Podstawa prawna i struktura Gminnego Programu Rewitalizacji.....	7
1.3	Logika prac nad GPR.....	9
1.4	Ocena dotychczasowego procesu rewitalizacji	10
2.	Charakterystyka gminy Konstantynów	22
3.	Metodologia delimitacji obszar zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	24
4.	Pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji Gnojno i Konstantynów.....	44
4.1	Sfera społeczna	45
4.1.1	Zmiana liczby mieszkańców i ruchy naturalne	46
4.1.2	Struktura wieku mieszkańców	53
4.1.3	Ubóstwo, wykluczenie społeczne i uzależnienia.....	58
4.1.4	Bezrobocie	81
4.1.5	Stan zdrowia mieszkańców i niepełnosprawność.....	91
4.1.6	Poziom uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim	99
4.1.7	Niski poziom bezpieczeństwa publicznego	109
4.2	Sfera gospodarcza	116
4.3	Sfera środowiskowa	121
4.4	Sfera techniczna	131
4.5	Sfera przestrzenno - funkcjonalna.....	139
4.6	Analiza lokalnych potencjałów	145
5.	Część planistyczna	151
5.1	Wizja i cele rewitalizacji	152
5.1.1	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	152
5.1.2	Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań.....	154
5.2	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	174
5.2.1	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	177
5.2.2	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	245
5.3	Szacunkowe ramy finansowe GPR.....	267
5.3.1	Indykatywne ramy finansowe GPR.....	267
5.3.2	Potencjalne źródła finansowania GPR	274
5.4	Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	281
5.4.2	Komplementarność przestrzenna	281
5.4.3	Komplementarność problemowa	283
5.4.4	Komplementarność proceduralno- instytucjonalna	286
5.4.5	Komplementarność w zakresie ustawy z 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	287
5.4.6	Komplementarność międzyokresowa.....	288

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

5.4.7	Komplementarność źródeł finansowania	290
5.4.8	Kompleksowość	291
5.4.9	Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji	295
5.4.10	Mechanizmy integrowania	295
6.	Część zarządcza.....	298
6.1	Opis struktury zarządzania GPR	299
6.2	System monitoringu i ewaluacji	303
6.2.1	Ocena aktualności i stopnia realizacji GRP	305
6.2.2	Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	315
6.2.3	System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	315
6.2.4	Harmonogram realizacji GPR	316
6.2.5	Koszty zarządzania	317
7.	Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	318
8.	Opis procesu partycypacji społecznej w ramach tworzenia i wdrażania GPR	329
8.1	Partycypacja społeczna na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	330
8.2	Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji	333
8.3	Partycypacja społeczna na etapie wdrażania GPR	338
8.4	Partycypacja społeczna na etapie oceny GPR	342
9.	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentów.....	343
9.1	Specjalna Strefa Rewitalizacji	343
9.2	Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	343
9.2.1	Niezbędne zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	343
9.2.2	Niezbędne zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	344
9.3	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego	345
10.	Podsumowanie.....	345
10.1	Opiniowanie GPR przez właściwe organ	345
10.2	Ocena oddziaływania na środowisko	345
10.3	Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	345
Załącznik nr 1 Mapa zawierająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – część 1. Podobszar Gnojno		347
Załącznik nr 2 Mapa zawierająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – część 1. Podobszar Konstantynów		347

1. Wprowadzenie

Celem rewitalizacji jest pełne przywrócenie do życia konkretnego obszaru, ale przede wszystkim dążenie do poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz pomoc w zakresie odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze usług publicznych i konsumpcji. Prowadzona w sposób przemyślany i zsynchronizowany rewitalizacja to najtrafniejsza odpowiedź na wieloaspektowy kryzys związany z problemami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi czy też przestrzennymi, których natężenie i kumulacja na danym obszarze są najwyższe w skali gminy. Niemniej jednak niekorzystne zjawiska wpływające na degradację obszarów zauważalne są również na terenach wiejskich. Zintegrowanie wielu działań na konkretnym, wyodrębnionym na podstawie obiektywnych kryteriów terytorium, umożliwi bardziej efektywną interwencję w różnych sferach funkcjonowania danej jednostki samorządu terytorialnego.

Pierwszym dokumentem odnoszącym się do kwestii niezbędności prowadzenia procesu rewitalizacji na terenie Gminy Konstantynów był przyjęty na podstawie Uchwały Nr XXIII/157/17 Rady Gminy Konstantynów z dnia 5 września 2017 „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023”. Dokument został opracowany na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 zatwierdzonych w dniu 3 lipca 2015 r. przez Ministra Infrastruktury”. Program ten stanowił podstawę do podjęcia kompleksowych działań rewitalizacyjnych na zdegradowanym obszarze Gminy Konstantynów wymagających szczególnego wsparcia. Ponadto umożliwił efektywne pozyskiwanie dofinansowania do projektów ze środków Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014–2020. Powyższy dokument został zmieniony Uchwałą Nr XXIII/161/21 Rady Gminy Konstantynów z dnia 29 stycznia 2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023*. Przedmiotowy dokument nie stanowi Gminnego Programu Rewitalizacji w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U.2021 poz. 485), zawiera jednak informacje w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz wykaz działań i przedsięwzięć kwalifikujących się do objęcia wsparciem rewitalizacji w ramach RPO WL na lata 2014-2020.

Zgodnie z art. 52 ww. ustawy o rewitalizacji włącznie do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanej uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. Ustawa uznaje przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy za zadanie własne gminy. Jednakże jest ona zadaniem fakultatywnym,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

co oznacza, że nie każda gmina ma obowiązek jego wykonywania, lecz decyzja o jego podjęciu zależy od występowania na obszarze gminy specyficznych problemów zdefiniowanych w ustawie.

Mając na uwadze fakt zbliżającego się zakończenia obowiązywania ww. dokumentu oraz przeprowadzoną analizę stopnia wdrożenia założeń „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023” podjęto decyzję o kontynuacji działań rewitalizacyjnych na terenie gminy. W tym celu w okresie: styczeń 2022 r.– sierpień 2022 r. przeprowadzono diagnozę obszaru gminy i delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W okresie tym zbierano niezbędne informacje i dane oraz podano je wnikliwej analizie. Delimitacja przeprowadzona została na podstawie szczegółowych badań mających wpływ na rozwój poszczególnych części gminy oraz wyników badań prowadzonych wśród mieszkańców. Dla skutecznego przeprowadzenia procesu wykorzystano podział gminy na wyodrębnione jednostki analityczne. Następnie dokonano analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek, co umożliwiło wskazanie obszaru znajdującego się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Przyjęte założenia metodologiczne pozwoliły na delimitację obszaru kryzysowego. Jego powierzchnia i kształt wynikają z jednej strony z przeprowadzonej diagnozy, z drugiej są efektem ograniczeń określonych w ustawie o rewitalizacji, precyzujących maksymalną liczbę ludności (30%) i powierzchni gminy (20%), którymi może zostać objęty obszar rewitalizacji. W dniach: 31 sierpień 2022 r.- 30 wrzesień 2022 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie granic, sposobu wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Konstantynów.

Ostateczny kształt obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został wyznaczony *Uchwałą nr XXXVIII/266/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów*. Zgodnie z wymogami ustawowymi kolejnym krokiem było podjęcie stosownej uchwały ws. przystąpienia do opracowania GPR. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu zostały podjęte na podstawie *Uchwały Nr XL/285/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 14 grudnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji*.

Niniejszy dokument prezentuje *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030* zwany dalej GPR. Dokument został sporządzony na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 poz. 485). Dokument stanowi wieloletni program działań gminy w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

W prace nad GPR zaangażowani byli przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy:

- mieszkańcy gminy, w tym obszaru rewitalizacji;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej.

1.1 Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Niżej zaprezentowana terminologia związana z rewitalizacją, pochodzi z *Praktycznego poradnika dla mieszkańców i władz lokalnych* / pod redakcją Aleksandry Jadach-Sepioto. Opracowanie zrealizowano w 2018 roku przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

- **Rewitalizacja** – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).
- **Stan kryzysowy** – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:
  - ✓ gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- ✓ przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- ✓ technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

- **Obszar zdegradowany** – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.
- **Program rewitalizacji**
  - ✓ inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
  - ✓ gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485).
- **Interesariusze rewitalizacji** - są nimi w szczególności:
  - ✓ mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzchości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
  - ✓ mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- ✓ podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- ✓ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- ✓ organy władzy publicznej;
- ✓ podmioty, inne niż organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.
- **Partycypacja społeczna** - przygotowanie, prowadzenie i ocena procesu rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji, polegające w szczególności na:
  - ✓ poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
  - ✓ prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
  - ✓ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
  - ✓ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
  - ✓ wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
  - ✓ zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

1.2 Podstawa prawna i struktura Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 poz. 485), zwana dalej „ustawą” w art. 15 ust. 1 wskazuje wymagany zakres zawartości Gminnego Programu Rewitalizacji. Program taki zawiera w szczególności:

- 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- 2) opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
- 3) opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1;
- 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
  - a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania,
  - b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;
- 6) mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- 7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
- 8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
- 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
- 10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11);
- 11) określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3;
- 12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
- 13) wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
- 14) załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji zachowuje w pełni strukturę wskazaną w Ustawie, jako zalecaną.

1.3 Logika prac nad GPR

Proces wdrożenia poprzedniego dokumentu dot. rewitalizacji, tj. *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Konstantynów na lata 2017-2023* przyniósł wymierne efekty w postaci znacznej części zrealizowanych przedsięwzięć i osiągniętych rezultatów. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w granicach gminy istnieją jeszcze spore obszary wymagające rewitalizacji, niezbędne jest skuteczne prowadzenie działań rewitalizacyjnych. Kończący się okres obowiązywania dotychczasowego dokumentu stanowiącego podstawę prowadzenia procesu rewitalizacji na terenie gminy Konstantynów stanowił kolejną przesłankę decydującą o konieczności podjęcia prac weryfikujących poziom wdrożenia pierwotnych założeń oraz dokonania aktualizacji podstawy prowadzonych działań.

Wobec powyższego pierwszym krokiem prowadzącym do rozpoczęcia procesu opracowywania zaktualizowanego dokumentu, na podstawie którego prowadzony będzie proces rewitalizacji, było podjęcie decyzji o aktualizacji granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mocy *Uchwały nr XXXVIII/266/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów (Dz. Urzędowy Woj. Lubelskiego z dn. 04.11.2022 r. poz. 5432)*. Delimitacja nowych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji została przeprowadzona na podstawie szczegółowej diagnozy obszaru całego gminy w oparciu o weryfikowalne oraz obiektywne wskaźniki, które pozwoliły na uwzględnienie uwarunkowań gminy przy jednoczesnym ujawnieniu negatywnych zjawisk oraz deficytów występujących na jego terenie.

Decyzja o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji została sformalizowana na podstawie *Uchwały Nr XL/285/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 14 grudnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy*

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Konstantynów do 2030 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi kolejnym krokiem było podjęcie stosownej uchwały ws. przystąpienia do opracowania GPR. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu zostały podjęte na podstawie.

Przedmiotowy Gminny Program Rewitalizacji określa ramy procesu rewitalizacji na nowo zdefiniowanym obszarze rewitalizacji, łącząc elementy różnych polityk jednostki samorządu terytorialnego, a także doświadczenia z realizowanego dotychczas *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2017-2023*. Przyjęto zasadę, że istotą procesu rewitalizacji są zarówno działania inwestycyjne, jak i działania społeczne czy działania o charakterze organizacyjnym, których celem jest osiągnięcie jak najlepszych wzajemnie skorelowanych efektów. Złożono również, że kontynuacji działań i zamierzeń LPR o ile będzie ona prowadzić do efektywności interwencji w obszarach istotnych z punktu widzenia realizacji wyznaczonych w nim celów procesu rewitalizacji.

1.4 Ocena dotychczasowego procesu rewitalizacji

Gmina Konstantynów posiada doświadczenie w realizacji procesu rewitalizacji. Do końca 2023 r. będzie trwała realizacja założeń *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Konstantynów na lata 2017-2023*, który w roku 2016 zidentyfikował kluczowe problemy społeczne i infrastrukturalne gminy i wskazał sposoby ich rozwiązania w ramach zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Konstantynów doprowadziły do wyodrębnienia na terenie gminy obszaru rewitalizacji, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszaru rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych „miękkich”, jak i „twardych”, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

Zgodnie z przeprowadzoną w ramach LPR diagnozą wyznaczono 7 sołectw, które spełniały warunki do uznania ich za obszary zdegradowane. Obszary te zostały wyznaczone na podstawie przeliczenia najintensywniejszego występowania negatywnych zjawisk, w każdym z pięciu podstawowych obszarów: społecznym (ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, edukacja, aktywność społeczna i kapitał społeczny) oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym i technicznym. Obszar zdegradowany obejmował następujące sołectwa: Komarno, Komarno-Kolonia, Konstantynów, Konstantynów-Kolonia, Solinki, Witoldów i Wólka Polinowska. Ze względu na ograniczenia związane z liczbą ludności i wielkością obszaru do rewitalizacji nie było możliwości

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

uznania całego obszaru zdegradowanego za obszar rewitalizacji. Aby prawidłowo określić obszar rewitalizacji uznano za konieczne ustalenie dodatkowych kryteriów. Po pierwsze uznano, że do obszaru rewitalizacji muszą wejść obszary zamieszkane. Po drugie przyjęto, że aby część obszaru zdegradowanego uznać za obszar rewitalizacji powinna znajdować się na nim infrastruktura (zdegradowane obiekty lub obszary), których przebudowa i adaptacja, ukierunkowane na poprawę jakości korzystania z przestrzeni, likwidację izolacji obszarów problemowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych przyczynią się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych tych obszarów. Ostatnim kryterium było takie określenie obszaru rewitalizacji, aby w jego granicach znajdowały się obiekty, które same w sobie nie muszą być zdegradowane, ale w oparciu o ich infrastrukturę można prowadzić szereg działań i projektów służących celowi rewitalizacji społecznej, gospodarczej, np. świetlica, szkoła, ośrodek kultury itp.

Powyższe kryteria doprowadziły do wyselekcjonowania obszarów sołectw lub ich części, które spełniają warunki do objęcia terenu obszarem rewitalizacji. Zgodnie z powyższą metodologią, jak obszar rewitalizacji wyznaczono następujące tereny: część zamieszkała Komarno-Kolonia, część Konstantynowa i część zamieszkała Konstantynów-Kolonia.

Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji obejmującego podobszar rewitalizacji Komarno-Kolonia i Konstantynów-Kolonia oraz podobszar części Konstantynowa wynosi: 901,50 ha, co stanowi 10,37% powierzchni gminy. Sołectwa, na których znajdują się obszary zdegradowane zamieszkuje łącznie 1 200 osób (28,24% populacji gminy).

Przeprowadzona analiza SWOT obszaru rewitalizacji wykazała następujące z aspektów:

- **SILNE STRONY** –m.in. bardzo dobre położenie w pobliżu międzynarodowego szlaku komunikacyjnego drogowego i kolejowego, infrastruktury granicznej oraz logistycznej - zespół terminali w Małaszewiczach, położenie w Obszarze Funkcjonalnym „Aktywne Pogranicze” oraz realizacja wspólnej Zintegrowanej Strategii Rozwoju Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego „Aktywne Pogranicze”, przebieg „Trasy rowerowej Polski Wschodniej położenie w obszarze o najkorzystniejszych warunkach do rozwoju energetyki słonecznej, kształtujące się specjalizacje Obszaru Funkcjonalnego "Aktywne Pogranicze" (transport, logistyka, spedycja, przetwórstwo przemysłowe, biogospodarka), dobrze rozwinięty układ komunikacyjny, duży udział dróg wojewódzkich i powiatowych, bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe o znaczeniu ponadregionalnym, Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu”, wyeksponowane i w większości dobrze zachowane obiekty zabytkowe (założenie pałacowo-parkowe w Konstantynowie, kościoły parafialne), nieskażone i naturalne środowisko, wysoki odsetek gleb chronionych, dobre warunki naturalne do rozwoju rolnictwa (tradycje w zakresie upraw warzyw i sadownictwa), zrealizowane komunalne inwestycje (oczyszczalnia ścieków, składowisko odpadów), duchowy i intelektualny potencjał ludzki, społeczność zintegrowana pielęgnująca tradycje narodowe,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

patriotyzm, kulturę regionalną, bardzo dobra baza lokalowa w szczególności usług o charakterze publicznym (oświata, instytucje pomocy społecznej i ochrony zdrowia), skoncentrowany układ przestrzenny osady Konstantynów.

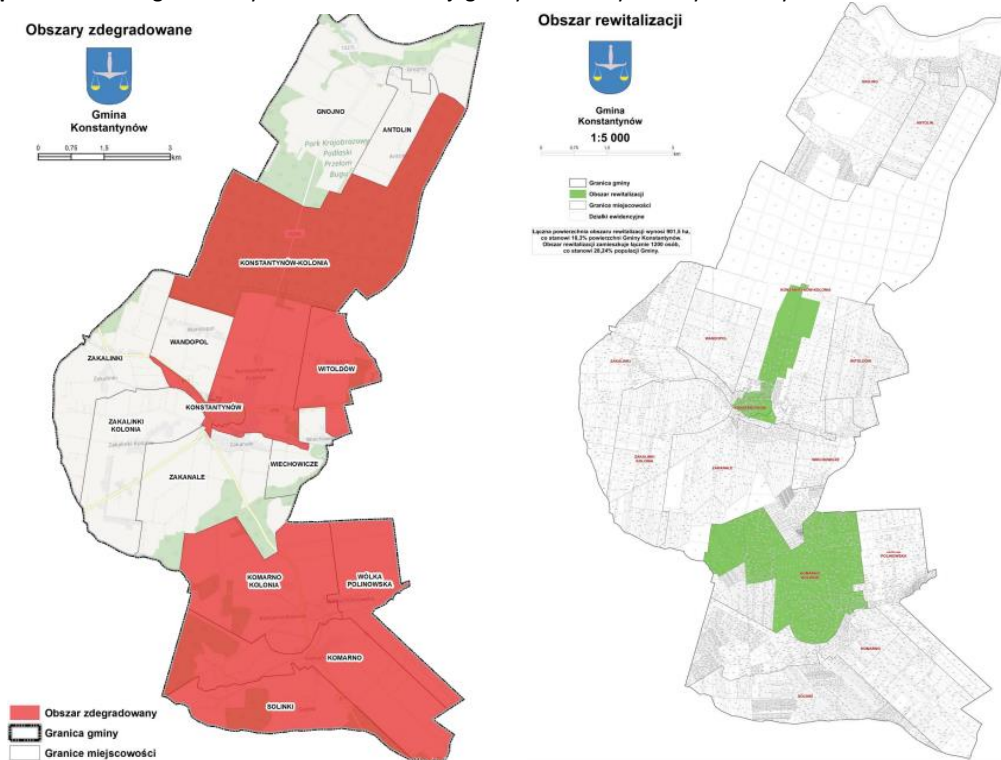
- **SŁABE STRONY** – m.in. słaba dostępność do stolicy województwa, słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, (brak w planach do 2020 r. budowy autostrady A2), niski wskaźnik przedsiębiorczości, niekorzystna sytuacja na rynku pracy, niskie zarobki, wysoki wskaźnik bezrobocia nieuwzględniający bezrobocia ukrytego, zmniejszający się przyrost naturalny, niska dochodowość gospodarstw rolnych brak rynków zbytu w tym zakładów przetwórstwa rolnego, niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna w tym agroturystyczna, wysoki stopień dekapitalizacji substancji mieszkaniowej, w szczególności budownictwa drewnianego, niewystarczająca, słabo rozwinięta lokalna sieć usług komercyjnych (dostosowana do niskich potrzeb w tym zakresie), brak urządzonych terenów rekreacyjnych zarówno dla odpoczynku codziennego jak też weekendowego, zwiększające się kompetencje i obowiązki gminy przy widocznych zmniejszających się dochodach.
- **SZANSE** – m.in. rozwój przetwórstwa przemysłowego z wykorzystaniem biogospodarki, potencjał obszaru w zakresie rozwoju sieciowego produktu turystycznego poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, duży potencjał obszaru wynikający z uwarunkowań naturalnych do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, poprawa dochodowości w rolnictwie poprzez krzewienie idei spółdzielczości, powstawanie rolniczych grup producenckich, promocja ekologicznego rolnictwa, rozwój agroturystyki, realizacja nowoczesnej bazy turystyczno-rekreacyjnej, harmonijne, ekstensywne zagospodarowanie obszarów wyznaczonych na cele turystyczne, rozwój drobnej przedsiębiorczości oraz oferty świadczonych usług, adaptacja na cele użyteczności publicznej zabytkowego zespołu pałacowo-parkowego w Konstantynowie, pojawienie się inwestorów z branży produkcyjnej, modernizacja sieci dróg publicznych, ułatwienie dostępu do funduszy pomocowych w szczególności przeznaczonych na realizację infrastruktury technicznej, modernizacja istniejącej substancji mieszkaniowej, w tym termomodernizacja, prowadzenie akcji charytatywnych, rozwój współpracy pomiędzy gminami obszaru funkcjonalnego.
- **ZAGROŻENIA** –m.in. wysokie bezrobocie, depopulacja ludności, niski wskaźnik dzietności i zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, starzejące się społeczeństwo, migracja ludzi młodych w poszukiwaniu lepszych warunków pracy pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego, zmniejszająca się dochodowość w rolnictwie, istotnie ograniczona produkcja rolnicza – niski stopień świadczonych usług, istotne ograniczenie możliwości budżetowych gminy szczególnie przy udziale zwiększających się i koniecznych wydatków na pomoc społeczną, nasilająca się konkurencja w przyciąganiu inwestorów zewnętrznych i turystów, zmienność

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

w regulacjach prawnych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz stosowania prawa w zakresie zamówień publicznych, finansów publicznych, energetyki odnawialnej, ochrony środowiska itp. zagrożenie dla rolnictwa indywidualnego ze strony sieciowych producentów żywności, ograniczenie zasięgu niezbędnych usług, degradacja istniejących podmiotów gospodarczych spowodowane zmniejszającym się popytem na świadczone usługi.

Mapa 1, Mapa 2 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Konstantynów wyznaczony w LPR 2017-2023

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023

Wyznaczony w ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji obszar rewitalizacji pokrywa się częściowo (w zakresie m. Konstantynów) z pierwotnie ustalonymi w LPR 2017-2023 granicami.

W ramach LPR 2017-2023 wyznaczono następujący cel główny: "Wzrost poziomu życia mieszkańców oraz poprawa atrakcyjności obszaru rewitalizacji poprzez kompleksową odnowę społeczną oraz gospodarczą, środowiskową, infrastrukturalną i przestrzenną". W ramach celu głównego zidentyfikowano 3 cele strategiczne:

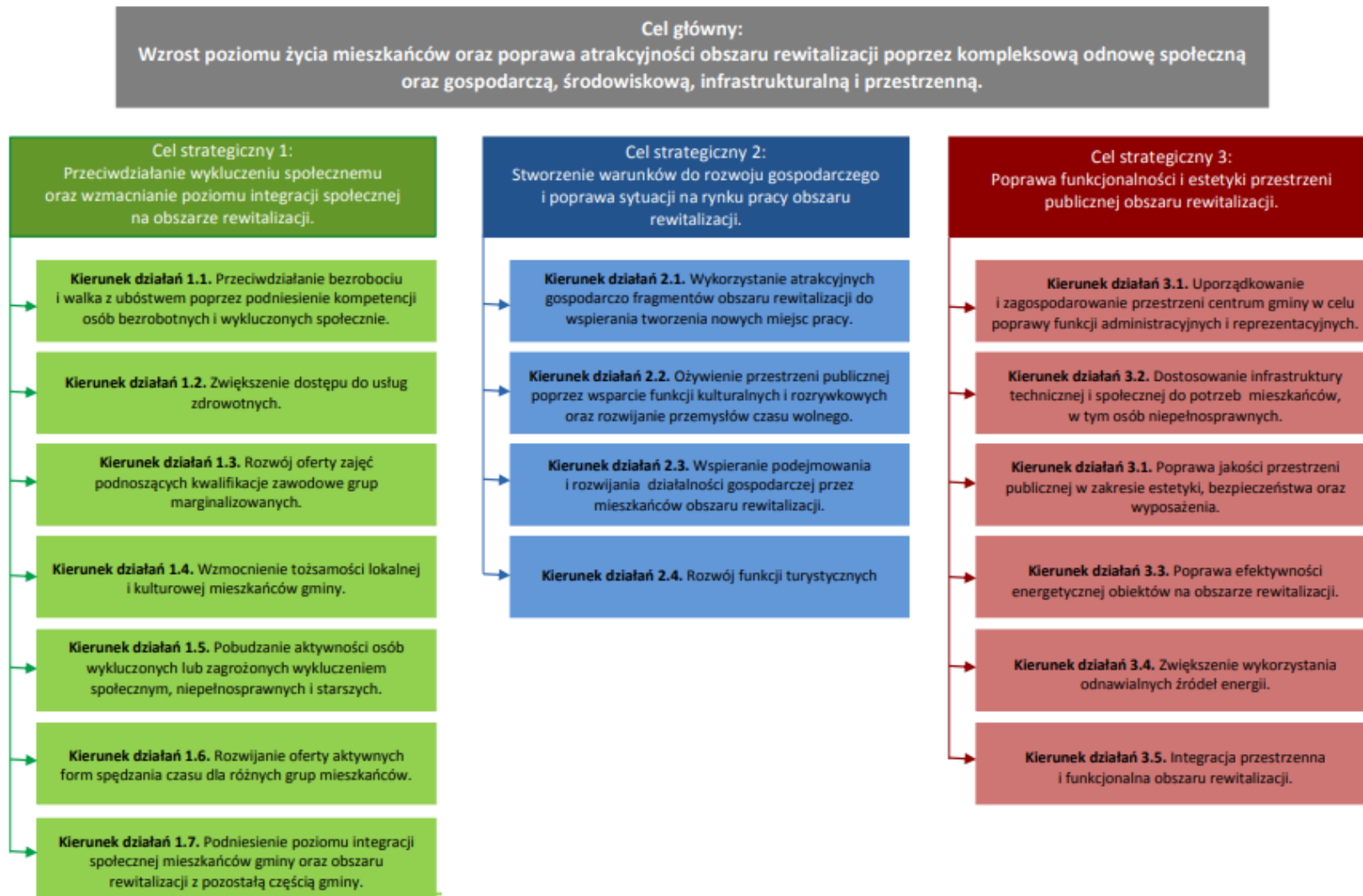
- Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnieniu poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji
- Cel strategiczny 2: Stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy obszaru rewitalizacji
- Cel strategiczny 3: Poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Na poniższym rysunku (Rysunek nr 1) przedstawiono cele i kierunki interwencji LPR. Natomiast w tabeli 1. *Przedsięwzięcia rewitalizacyjne LPR dla gminy Konstantynów na lata 2017-2023* przedstawiono w sposób szczegółowy stopień wdrażania LPR.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Rysunek 1 Cele i kierunki interwencji LPR gminy Konstantinów na lata 2017-2023

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2017-2022

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 1 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne LPR dla gminy Konstantynów na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość i źródło finansowania	Stan realizacji/opis zrealizowanego zakresu
1.	„Rewitalizacja zabytkowego parku w Konstantynowie”	-	-	Nie zrealizowano w wyniku braku środków
2.	„Remont i adaptacja zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury”	-	-	Nie zrealizowano w wyniku braku środków
3.	„Utworzenie lokali socjalnych z wykorzystaniem budynku należącego do gminy Konstantynów”.	-	-	Nie zrealizowano w wyniku braku środków
4	„Rewitalizacja centrum Konstantynowa”	-	-	Nie zrealizowano w wyniku braku środków
5	Poprawa dostępności do usług zdrowotnych mieszkańcom gminy Konstantynów w NZOZ w Konstantynowie”.	-	-	Nie zrealizowano w wyniku nie pozyskania środków przez partnera projektu
6	„Rewitalizacja miejscowości Komarno -Kolonია”	2019-2021	2 362 340,11 Środki unijne, budżet państwa, środki własne	Realizacja projektu rozpoczęła się jesienią 2019 r. od zadania związanego z przebudową nawierzchni zabytkowej Alei Lipowej, mającego na celu przywrócenie funkcjonalności istniejącego ciągu komunikacyjnego oraz konserwację leciwego drzewostanu stanowiącego o istocie tej formy ochrony przyrody. Przebudowana aleja z nową asfaltową nawierzchnią utworzyła bezpieczną trasę, prowadzącą bezpośrednio do zabytkowego obiektu, placu zabaw i parkingu, stanowiącą jednocześnie zwornik pomiędzy nowo utworzoną infrastrukturą a istniejącymi obiektami użyteczności publicznej takimi jak kościół, szkoła podstawowa , dom dziecka i boisko sportowe. Wiosną 2020 r. zakończono kolejny etap projektu jakim była budowa parkingu wraz z oświetleniem i monitoringiem. Nowo utworzony parking zapewnia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

			<p>możliwość parkowania dla 51 samochodów osobowych. Zainstalowany monitoring podnosi poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz nowo powstałej infrastruktury, a nowoczesne oświetlenie hybrydowe obniży koszty eksploatacji urządzeń. Estetykę otoczenia dopełniają nowe nasadzenia zieleni. W bezpośrednim sąsiedztwie parkingu zostanie niebawem wybudowany plac zabaw dla dzieci przewidujący bezpieczne urządzenia służące dzieciom, jak też miejsce odpoczynku osób dorosłych.</p> <p>Kluczowym i najbardziej kosztownym elementem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego był remont zabytkowej kaplicy wraz z dzwonnica. Polegający na zmianie sposobu użytkowania niszczonego budynku z obiektu sakralnego na salę wystawienniczą, ze stałą ekspozycją oraz z możliwością organizowania wystaw czasowych, jak też innych wydarzeń cyklicznych i okazjonalnych. Obiekt posiada jedno pomieszczenie będące pozostałością po nawie kaplicy oraz drewniany chór muzyczny jako element wyposażenia budynku. Remont obiektu zakładał min. wymianę podłogi, pokrycia dachowego na blachę miedzianą, renowację tynków, oraz prace konserwacyjne zabytkowych figur Św. Piotra i Pawła. Roboty budowlane na terenie objętym ochroną konserwatorską trwały od końca 2019 r. Dzięki sprzyjającej pogodzie, zimą została przeprowadzona większość prac związana z zagospodarowaniem terenu oraz budową nowego ogrodzenia betonowego. Zabytkowa, drewniana dzwonnica uzupełniająca założenie kościelne została poddana gruntownej renowacji. Działalność prowadzona po zrealizowaniu inwestycji będzie koncentrowała się wokół zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego. Dzięki utworzeniu w Komarnie-Kolonii obiektu o odpowiednim charakterze możliwe będzie przeniesienie tam części życia kulturalnego gminy. Potrzeba taka jest zauważalna z uwagi na zlokalizowane tam jednostki oświatowe i opiekuńczo wychowawcze oraz bogate tradycje lokalnej społeczności. Nowoutworzony obiekt w zrewitalizowanym centrum miejscowości uzupełni niewystarczającą ofertę istniejącej świetlicy wiejskiej. Obiekt dotychczas niedostępny, sam w sobie stanowić będzie nową atrakcję turystyczną okolicy wraz z pozostałą utworzoną w ramach projektu infrastrukturą. Przyczyni się to do ożywienia gospodarczego i podniesienia atrakcyjności okolicy. Realizacja projektu niewątpliwie poprawi warunki życia mieszkańców, podniesie ich samoocenę oraz wzmocni integrację. Nie bez znaczenia jest też podniesienie poziomu bezpieczeństwa. Przebiegająca przez miejscowość droga wojewódzka stanowi zagrożenie dla mieszkańców. Projektowane rozwiązania przyczynia się do przeniesienia aktywności mieszkańców w obręb planowanej infrastruktury. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży. Efektem realizacji projektu będzie</p>
--	--	--	---

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstąntynów na lata 2022-2030

				utworzenie spójnego centrum miejscowości z wyraźnie poprawioną estetyką otoczenia, warunkami do wzajemnej integracji mieszkańców i uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.
7	Remont i adaptacja budynku dawnej cerkwi unickiej na potrzeby Warsztatów Terapii Zajęciowej”	2017-2018	1 369 822,77 zł Środki unijne , budżet państwa, PFRON, środki własne	<p>Zostały wykonane następujące roboty budowlane zmierzające do kompleksowego remontu i adaptacji pomieszczeń zabytkowej cerkwi :</p> <p>Remont elewacji budynku Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej Wykonanie posadzek na piętrze budynku, okładzin posadzek i schodów Wykonanie sufitów podwieszanych Montaż okien oddymiających sterowanych automatycznie zintegrowanych z systemem monitorowania przeciwpożarowego. Wykonanie dwóch łazienek z sanitariatami. Malowanie ścian i sufitów Wykonanie instalacji elektrycznej, teletechnicznej, wodnej, kanalizacyjnej, gazowej i centralnego ogrzewania. Montaż windy</p> <p>Prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół budynku obejmujące montaż bramy, wykonanie parkingu, opaski żwirowej wokół budynku, pochylni dla osób niepełnosprawnych, drogi pożarowej. zrealizowanie dostaw wyposażenia(sprzęt komputerowy, meble, maszyny do szycia, sprzęt rehabilitacyjny) realizacje zadań związanych z promocją projektu</p> <p>W wyniku przeprowadzonych prac zwiększyła się funkcjonalności budynku. Utworzony w 2013 WTZ nie funkcjonował w pełni swoich możliwości. Pierwszy etap remontu i adaptacji przeprowadzony został w zakresie wymaganym do uruchomienia placówki i objął jedynie parter budynku. Istniejący jego potencjał umożliwił rozszerzenie oferty placówki. Dzięki realizacji projektu utworzono dwie nowe pracownie: plastyczną i krawiecką, pomieszczenia biurowe w postaci gabinetu psychologa i pracownika socjalnego, łazienki i pomieszczenia socjalne . Na potrzeby osób z niepełnosprawnościami zamontowano windę. Niezbędne prace remontowo- adaptacyjne przeprowadzone pod nadzorem konserwatora zabytków umożliwiły utworzenie sprawnie funkcjonującej jednostki z pełną obsadą uczestników terapii, odpowiednio wyposażonymi pracownikami i z dobrze dobrana kadrą. Ponadto wyremontowany i zabezpieczony przed degradacją został wartościowy obiekt zabytkowy</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

8	„Rewitalizacja terenu dawnej zabudowy folwarcznej w Konstantynowie Kolonii”.			Nie zrealizowano w wyniku braku środków
9	„Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Konstantynowie”	2019	2 260 136,82 środki unijne, budżet państwa, środki własne	<p>Kompleksowej termomodernizacji poddano budynek Domu Pomocy Społecznej w Konstantynowie.</p> <p>Zakres projektu obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> -opracowanie dokumentacji technicznej i studium wykonalności. - kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej poprzez docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki drzwiowej oraz docieplenie stropów - remont kotłowni, wymiana kotłów oraz instalacja pompy ciepła. - wdrożenie inteligentnego systemu pomiaru i monitoringu poboru energii w budynkach - zrealizowanie usługi nadzoru inwestorskiego - zarządzanie projektem - promocja projektu.
10	„Aktywizacja, Integracja w OHP”	-	-	Instytucja nie zrekrutowała uczestników z terenu gminy
11	„Od szkolenia do zatrudnienia – YEI	2017	środki unijne, budżet państwa 24 542,00	<p>Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 24 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projekcie wzięły udział 2 osoby z terenu gminy .</p> <p>Zakres projektu obejmował :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kursy zawodowe. -Kursy prawa jazdy kat. B. -Warsztaty z zakresu kreowania wizerunku połączone z usługą stylisty wraz z metamorfozą. -Warsztaty przygotowujące do usamodzielnienia się – zajęcia w trzech modułach (I warsztaty z tworzenia i zarządzania domowym budżetem, II kontakty z instytucjami i urzędami publicznymi, III prawo pracy, podatki). - Indywidualne pośrednictwo pracy/pośrednictwo w zakresie organizacji staży zawodowych. - Coaching zawodowy – zajęcia grupowe np. po 5 osób (zwiększenie samooceny i samoakceptacji, automotywacja, asertywność, kreatywność).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

				<ul style="list-style-type: none"> - Staże zawodowe (3 mies.). - Wyposażenie stanowiska pracy u pracodawcy w związku z odbywanym przez uczestnika stażem. - Stypendium stażowe, stypendium szkoleniowe.
12	„Aktywność obywatelska online”	-	-	Partner projektu nie podpisał umowy o dofinansowanie.
13	Strefa Aktywnego Seniora	2022-2023	2 315 947,76 zł (dofinansowanie: 1 950 507,76 zł, w tym: 1 852 758,21 zł EFS+ 97 749,55 zł budżet państwa oraz wkład własny rzeczowy: 365 440,00 zł)	<p>Projektu uzyskał dofinansowanie. Termin zakończenia realizacji projektu został określony na 31.10.2023 r.</p> <p>Główny celem projektu jest: Wzrost dostępności usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców Gminy Konstantynów dla 61 (41K i 20M; w tym 4 os. z niepełnospraw.) osób wykluczonych społ. lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społ. (typ proj. 3b-20K i 10M; 5 typ proj.- 22K i 10M) [UP] poprzez rozwój środowiskowych form pomocy dla osób starszych (Klub Seniora) oraz utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego do 31.10.2023r.</p> <p>W ramach projektu wyremontowano budynek, w którym utworzono Klub Seniora. W ramach działalności klubu prowadzono zajęcia, m.in. komputerowe, warsztaty tańca, zajęcia rękodzielnicze, zajęcia z malarstwa, rzeźby oraz utwardzania tkanin, zajęcia teatralne i umuzykalniające, cykliczne eventy kulturalne, warsztaty fotograficzne, zajęcia ruchowe, warsztaty kulinarne, spotkania międzypokoleniowe, warsztaty prozdrowotne, warsztaty w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla seniorów i tematyce przemocy rodzinnej oraz uzależnień, zajęcia z fizjoterapeutą, psychologiem, doradztwo prawne.</p> <p>Organizowano również wyjazdy 1-dniowe i kilkudniowe. Uruchomiono wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego, z której korzystają mieszkańcy całej gminy Konstantynów.</p>

Źródło: Informacje Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Stan realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w ramach LPR na lata 2017-2023 należy ocenić na bardzo wysokim poziomie. Pomimo niekorzystnych uwarunkowań związanych z zakończeniem perspektywy finansowej na lata 2014-2020 i wynikającej z tego ograniczonej ilości dostępnych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć, a także panujących obostrzeń i sytuacji epidemiologicznej związanej z pandemią COVID-19 (decydującą o braku możliwości realizacji przez długi czas przedsięwzięć skupiających dużą liczbę uczestników) oraz względu na bariery finansowe nie doszło do realizacji 6 projektów rewitalizacyjnych. Dodatkowo, z powodu braku zainteresowania mieszkańców nie udało się zrekrutować wśród mieszkańców gminy Konstantynów uczestników projektu pn. „Aktywizacja, Integracja w OHP”. Natomiast w przypadku projektu pn. „Aktywność obywatelska online” partner projektu nie przystąpił do podpisania umowy wobec czego przedsięwzięcie nie doszło do skutku. Na konieczność przeorganizowania zakresu realizowanych przez władze działań, wpłynę także wybuch wojny w Ukrainie w lutym 2022 r. i powstały z tym kryzy migracyjny w Polsce. W związku z tym, w pierwszej kolejności znaczna część środków oraz kadr została zaangażowana w tym zakresie. W wyniku przeprowadzonej analizy stopnia wdrażania projektów LPR udało się ustalić, iż 40% przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostało zdrożonych. W zaistniałej niekorzystnej sytuacji, stan wdrożenia zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, należy uznać za ogromny sukces i efekt determinacji podmiotów odpowiedzialnych za wdrożenia założeń LPR.

Jak wynika z przedstawionego powyżej zastawiania, spora część celów oraz postulatów rewitalizacyjnych znalazło swoje urzeczywistnienie w zrealizowanych projektach. Zmiany wskaźników w sferze społecznej we wszystkich podobszarach obszaru rewitalizacji podążają we właściwym kierunku. Liczbę oraz zakres zrealizowanych projektów w ramach procesu rewitalizacji należy ocenić bardzo pozytywnie. Większość wskaźników produktu i rezultatu poszczególnych projektów zostanie osiągnięte na bardzo wysokim (głównie 100%) szacowanej wartości docelowej. We wskaźnikach oddziaływania dotyczących sfery społecznej dostrzec można pozytywne zmiany. Jednakże pomimo tego, że dużo w gminie Konstantynów się zmieniło, nadal istnieje potrzeba kontynuowania procesu rewitalizacji. Część projektów przewidzianych do realizacji w LPR 2017-2023 pozostaje wciąż aktualnych (ze względu na istnienie nadal problemów na obszarze rewitalizacji pokrywającym się częściowo z poprzednim), co wskazuje na ewidentną potrzebę kontynuacji procesu rewitalizacji. Uwzględniając upływ czasu i zmianę kontekstów, w tym szczególnie uwarunkowań ekonomicznych, niezbędna jest rewizja założeń poszczególnych przedsięwzięć w taki sposób, aby ich realizacja odpowiadała na aktualnie zidentyfikowane problemy i potrzeby. Kontynuacja procesu rewitalizacji rozpoczętego w ramach LPR dla gminy Konstantynów na lata 2017-2023 na częściowo zbieżnym terytorialnie obszarze nie tylko umocni osiągnięte już cele procesu, ale przy uwzględnieniu zasady komplementarności międzyokresowej pozwoli na dalszą poprawę przestrzeni publicznej, rozwój i wzrost atrakcyjności gminy dla mieszkańców oraz osób ją odwiedzających.

2. Charakterystyka gminy Konstantynów

Gmina Konstantynów znajduje się na terenie Podlasia - historycznej krainy Polski, w zasięgu obszaru Równiny Łukowskiej należącej do Niziny Podlaskiej. Jest jedną ze 163 gmin wiejskich znajdujących się w województwie lubelskim. Położona jest w północno – wschodniej części województwa lubelskiego na terenie powiatu bialskiego. Powiat bialski to największy powiat w województwie (obejmuje 11% jego powierzchni) i trzeci co do wielkości w Polsce (po białostockim i olsztyńskim). Na terenie powiatu bialskiego znajduje się 19 gmin, w tym 17 to gminy wiejskie oraz 2 gminy miejskie – Międzyrzec Podlaski i Terespol). Pod względem liczby ludności zajmuje on 4 miejsce w województwie lubelskim (za Miastem Lublin i po Powiecie Lubelskim i Puławskim).

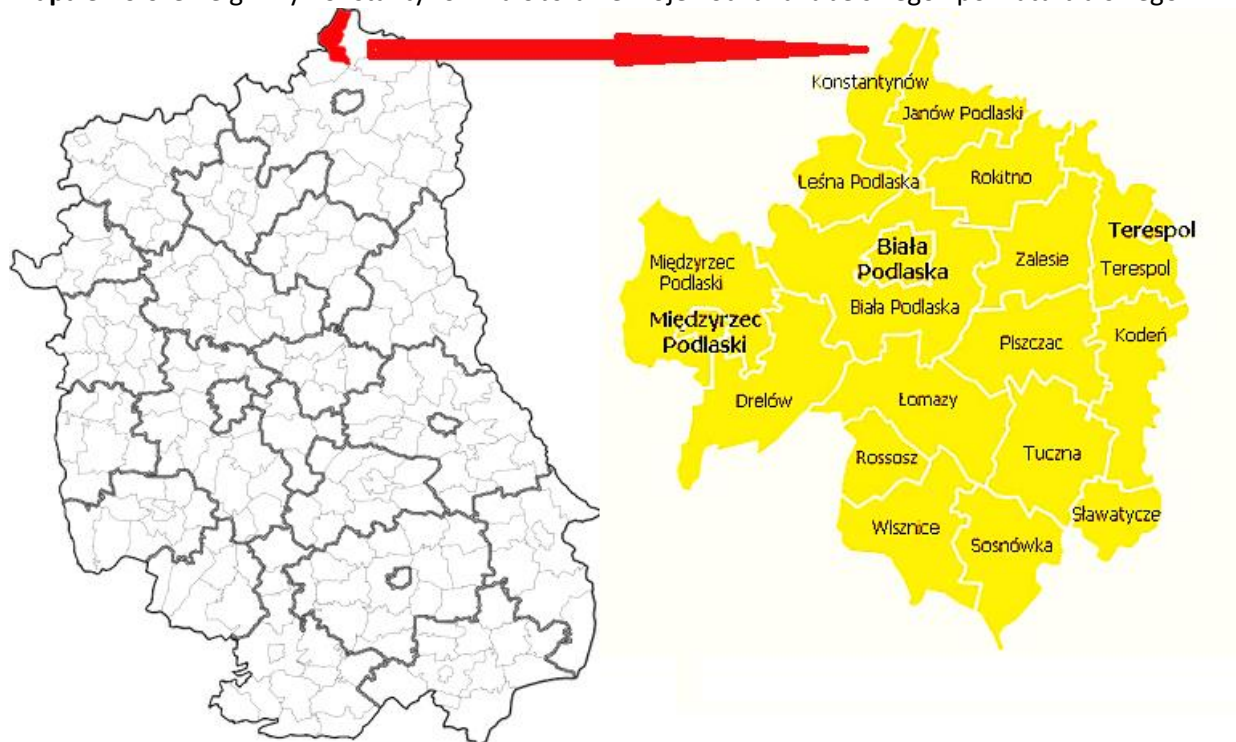
Sąsiednie gminy to w województwie lubelskim: Janów Podlaski i Leśna Podlaska, w województwie mazowieckim: Kornica i Sarnaki oraz gmina Mielnik w województwie podlaskim. Północna część gminy styka się z rzeką Bug i na długości 530 metrów stanowi granicę państwa z Białorusią.

W skład gminy Konstantynów wchodzi 14 sołectw: Antolin, Gnojno, Komarno, Komarno Kolonia, Konstantynów, Konstantynów-Kolonia, Solinki, Wandopol, Wiechowicze, Witoldów, Wólka Polinowska, Zakalinki, Zakalinki-Kolonia, Zakanale.

Gmina Konstantynów zajmuje obszar 87 km², co stanowi około 3,16% powierzchni całego powiatu bialskiego oraz 0,35% powierzchni województwa lubelskiego. Powierzchnia gminy jest mniejsza niż przeciętna powierzchnia gminy wiejskiej w województwie lubelskim, która wynosi 127 km². Gmina Konstantynów jest jedną z siedemnastu gmin wiejskich (Biała Podlaska, Drelów, Janów Podlaski, Kodeń, Konstantynów, Leśna Podlaska, Łomazy, Międzyrzec Podlaski, Piszczac, Rokitno, Rossosz, Sławatycze, Sosnówka, Terespol, Tucznia, Wisznice, Zalesie), które łącznie z dwiema gminami miejskimi (Międzyrzec Podlaski, Terespol), wchodzi w skład powiatu bialskiego.

Mapa 3 Położenie gminy Konstantynów na obszarze województwa lubelskiego i powiatu bialskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://pl.wikipedia.org/>

Północna część gminy (32% całego obszaru gminy) znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”, część środkowa (17 %) wchodzi w granice otuliny parku. Przez środkową część gminy, w kierunku wschodnim, przepływa niewielka rzeczka Czyżówka uchodząca do Bugu na terenie gminy Janów Podlaski. Północna część gminy posiada charakter leśny, znajduje się tu zwarty duży kompleks leśny – Las Konstantynów należący do Lasów Państwowych własności Skarbu Państwa. Południowy rejon gminy ma charakter rolniczy, przeważają grunty orne z dominującymi glebami IV klasy bonitacyjnej. Występują tu też mniejsze kompleksy leśne, głównie lasów prywatnych.

Gmina Konstantynów jest położona w oddaleniu od centrów rozwoju o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym. Siedzibą gminy jest miejscowość Konstantynów, oddalona o 19 km od Białej Podlaskiej – siedziby powiatu oraz 142 km od Lublina – stolicy województwa lubelskiego. Odległość miejscowości Konstantynów, będącej siedzibą władz gminy, od innych znaczących ośrodków miejskich przedstawia się następująco:

- Warszawa: 140 km,
- Siedlce: 55 km,
- Terespol: 38,5 km,
- Garwolin: 106 km.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Konstantynów jest ważnym węzłem drogowym w tej części Podlasia. Krzyżują się tutaj drogi krajowe: nr 811 Sarnaki - Biała Podlaska i nr 698 Siedlce - Terespol. Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 19,5 km, z czego 17 km stanowią drogi utwardzone. Łączna długość dróg gminnych wynosi 114 km. Z tego około 25,8% stanowią drogi utwardzone, a 74,2% nieutwardzone. Podstawowy układ komunikacyjny uzupełniony jest w poszczególnych miejscowościach przez ogólnodostępne drogi lokalne i wewnętrzne (nie zaliczone do żadnej z ww. kategorii dróg), pełniące rolę dojazdową do gruntów rolnych i leśnych, obsługujące tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowo-produkcyjnej. Dominuje siedliskowy charakter zabudowy. Znaczny też jest udział rozproszonej zabudowy kolonijnej występujący głównie w części wschodniej i południowej (Zakalinki-Kolonia, Komarno-Kolonia).

3. Metodologia delimitacji obszar zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Koncentracja terytorialna stanowi jedną z kluczowych zasad działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) jasno wskazuje na konieczność realizacji projektów na ściśle wskazanym obszarze. Realizacja pojedynczych projektów, rozproszonych na dużym obszarze, pozostaje nierzadko bez wystarczającego wpływu na rzeczywistość i trwałą zmianę wyznaczonych obszarów zdegradowanych. Stąd potrzeba ograniczenia terytorialnego zakresu rewitalizacji do obszarów, na których zdiagnozowano szczególnie niekorzystną sytuację. Zadaniem jednostki samorządu terytorialnego jest hierarchizacja potrzeb, tj. podejście do rewitalizacji jako przemyślanej i kompleksowej interwencji na obszarze najbardziej tego potrzebującym. Wobec tego, o wyborze obszaru rewitalizacji decydować ma silna koncentracja negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie tego obszaru dla rozwoju lokalnego.

W celu wyznaczenia na terenie Gminy Konstantinów obszaru zdegradowanego i zaproponowania obszaru do rewitalizacji przeprowadzono dla obszaru całej gminy szczegółową diagnozę zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych technicznych i przestrzenno-funkcjonalnych. Przedmiotowa diagnoza została przeprowadzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2021 poz. 485). Celem diagnozy było ustalenie, które obszary gminy powinny zostać zakwalifikowane jako zdegradowane, jak również wytypowanie obszaru rewitalizacji. Szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego zawiera *Diagnoza służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Konstantinów*, stanowiąca Załącznik nr 2 do wniosku Wójta Gminy Konstantinów do Rady Gminy o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz załącznik do uzasadnienia do Uchwałą nr XXXVIII/266/22 Rady Gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów. W ramach przedmiotowej części zawarto jedynie syntetyczną informację w zakresie procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy.

Zgodnie z art. 10 ustawy, za obszar rewitalizacji uznano część obszaru zdegradowanego, cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, w której – z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego – Gmina Konstantynów zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Pierwszy etap prac w ramach procesu diagnostycznego obejmował wyznaczenie podstawowych jednostek analitycznych -referencyjnych, tj. przestrzennych jednostek, do których odnoszone były wszystkie zbierane dane. W obrębie wyznaczonych pól przeprowadzono następnie szczegółową analizę wskaźnikową w zakresie poszczególnych sfer mającą na celu wskazanie obszarów wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych. Przeprowadzona diagnoza objęła swoim zasięgiem teren Gminy Konstantynów, przy uwzględnieniu podziału na wyznaczone jednostki referencyjne. Diagnoza została przeprowadzona w oparciu o obiektywne i weryfikowalne mierniki oraz metody badawcze, które odpowiednio dostosowano do lokalnych uwarunkowań. Analiza wskaźnikowa uzupełniona została o analizę jakościową.

Zgodnie z rekomendacjami¹ analizie poddano dwa rodzaje pól podstawowych – jednostki modularne (sztuczne) oraz jednostki pseudonaturalne (istniejące oraz wyznaczone na potrzeby rewitalizacji). Ze względu na liczne problemy związane z pozyskaniem danych (m.in. niezgodność z działkami ewidencyjnymi, konieczność przyporządkowania danych z jednej ulicy do kilku pól, kwestie ochrony danych osobowych), które odzwierciedliły by aktualny stan, zrezygnowano z analizy prowadzonej na poziomie jednostek modularnych. Analizie poddano jednostki pseudonaturalne.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż jednostki analityczne stanowią obszary spójne, dające się wyodrębnić jako pewne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Ponadto, podział gminy na jednostki analityczne powinien opierać się na założeniu zachowania ciągłości procesów rewitalizacyjnych prowadzonych na podstawie *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023* oraz przy uwzględnieniu struktury funkcjonalno-przestrzennej i sytuacji demograficznej gminy. Dodatkowo wymogi ustawowe nakazują, iż granice jednostek powinny być poprowadzone zgodnie z granicami ewidencyjnymi działek, za wyjątkiem sytuacji, w których granice jednostek dzielą działki, przez które np. przepływają rzeki.

---

¹ „Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji”

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Ustawa umożliwia zastosowanie specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji, np. Specjalną Strefę Rewitalizacji, które muszą być przypisane ściśle do określonych działek ewidencyjnych.

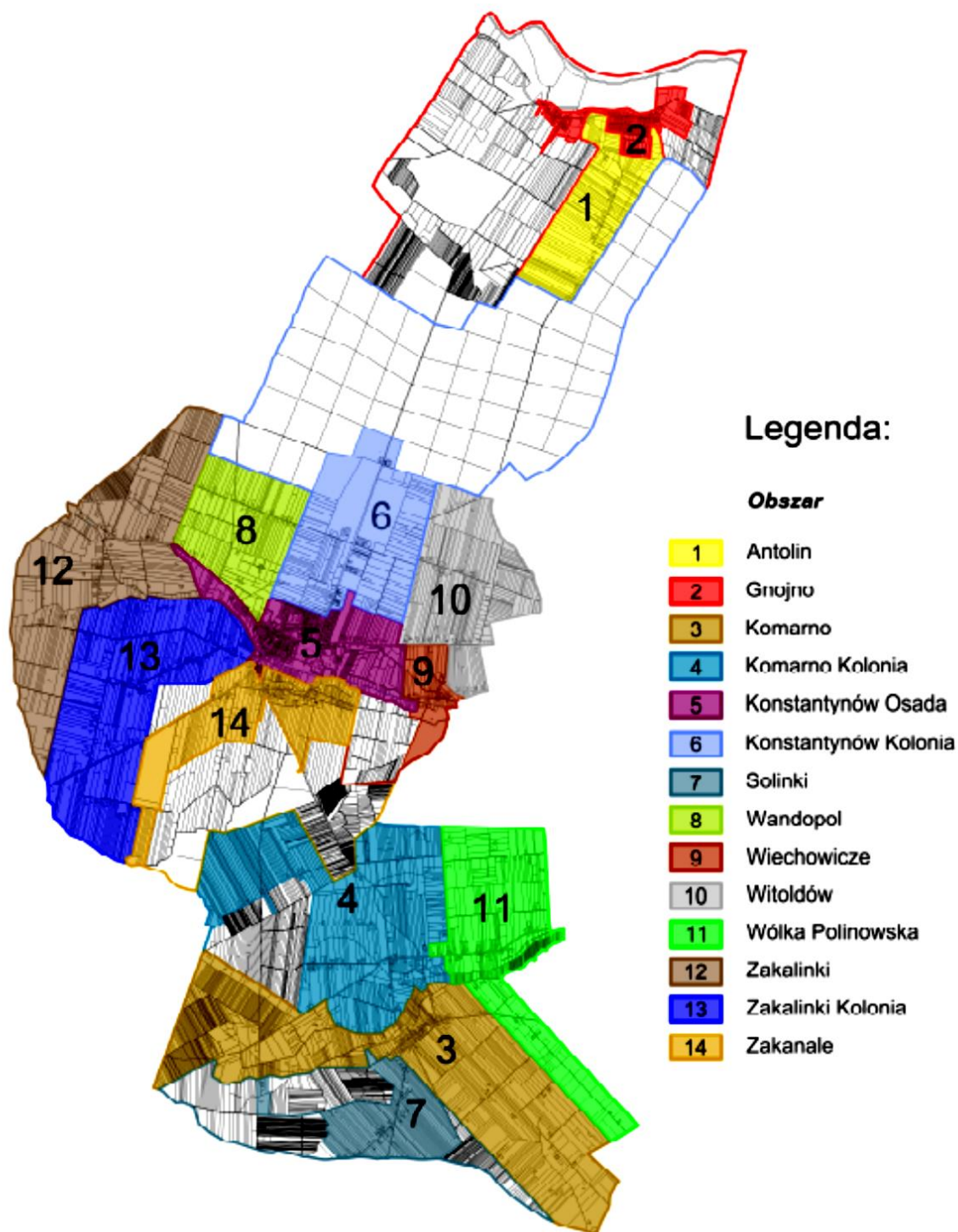
Finalny podział gminy na jednostki analityczne został skonsultowany i zatwierdzony przez Władze Gminy.

Przyjęte na wstępie prac, założenie zachowania ciągłości procesów rewitalizacyjnych było podstawą podjęcia decyzji, że punktem wyjścia do podziału gminy na jednostki referencyjne, będzie podział zastosowany w opracowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji. W dokumencie tym, obszar Gminy Konstantynów został podzielony na 14 obszarów analitycznych, zgodnie z granicami poszczególnych sołectw gminy: 1) Antolin, 2) Gnojno, 3) Komarno, 4) Komarno –Kolonia, 5) Konstantynów, 6) Konstantynów –Kolonia, 7) Solinki, 8) Wandopol, 9) Wiechowicze, 10) Witoldów, 11) Wólka Polinowska, 12) Zakalinki, 13) Zakalinki-Kolonia, 14) Zakanale.

Podkreślenia wymaga fakt, iż granice sołectw pokrywają się z granicami poszczególnych miejscowości. Jednocześnie nie pokrywają się z granicami obwodów ewidencyjnych. W związku z tym, przy ustaleniu granic jednostek referencyjnych posłużono się danymi dotyczącymi granic miejscowości (uwzględniono dane dotyczące adresów) oraz sołectw.

Na poniższej mapie przedstawiona aktualnie wyznaczone granice jednostek referencyjnych, w ramach których dokonano szczegółowej analizy sytuacji kryzysowej. Z zakresu opracowania, tj. wyznaczonych sołectw, wyłączono fragmenty gminy, które zgodnie z metodologią przyjętą przez ustawę o rewitalizacji nie powinny być brane pod uwagę na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego. Wyłączenia te wynikają z charakterystyki tychże terenów – są to tereny niezabudowane (niezurbanizowane), rolne, przeznaczone dla potrzeb prowadzenia działalności rolniczej oraz leśne.

Mapa 4 Podział gminy Konstantynów na wyznaczone jednostki analityczne (referencyjne)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Konstantynowie (mapa zasadnicza gminy)

W ramach opracowania analizie poddano 14. wyznaczonych jednostek analitycznych (referencyjnych). Ich szczegółową charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 2 Wyznaczone obszary referencyjne (analityczne) na terenie gminy Konstantynów

Lp.	Nazwa sołectwa- obszaru analitycznego	Miejscowości/ Ulice	Powierzchnia jednostki analitycznej [ha]	Liczba ludności w 2021 r. [osoby]	
1.	Antolin	Antolin	224,1415	101	
2.	Gnojno	Gnojno	91,2571	111	
3.	Komarno	Komarno	851,6106	332	
4.	Komarno –Kolonia	Komarno –Kolonia	646,7214	274	
	Konstantynów	Ulice: Dworcowa Cmentarna 3 Maja Janowska Kardynała Stefana Wyszyńskiego Klonowa Mikołaja Kopernika Tadeusza Kościuszki Leśna Adama Mickiewicza Miła Nowa Ogrodowa Parkowa Marszałka Józefa Piłsudskiego Plac Wolności Stanisława Platerra Północna Rolnicza Siedlecka Słoneczna Spokojna Sportowa Targowa Wesoła Zielona Złotej Rosy	260,2582	1 507	
5.		Konstantynów –Kolonia	Konstantynów –Kolonia	400,3038	146
6.		Solinki	Solinki	183,8938	114
7.		Wandopol	Wandopol	260,5202	120
8.		Wiechowicze	Wiechowicze	87,5328	82
9.		Witoldów	Witoldów	334,1048	207
10.		Wólka Polinowska	Wólka Polinowska	436,4976	238
11.		Zakalinki	Zakalinki	596,8888	198
12.		Zakalinki-Kolonia	Zakalinki-Kolonia	573,9409	333
13.		Zakanale	Zakanale	279,0409	371
Suma:			5226,7124	4 134	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG w Konstantynowie

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji kryzys w sferze społecznej związany jest z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie zaś bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego oraz niskiej aktywności w życiu publicznym i kulturalnym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

(art. 9 ust. 1). Analizę w sferze społecznej przeprowadzono w oparciu o budowanie wskaźnika syntetycznego. W tym celu przeanalizowano 30 wskaźników obrazujących w najpełniejszy sposób natężenie problemów w sferze społecznej z zakresu bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, edukacji lub kapitału społecznego, a także aktywności społecznej i obywatelskiej. Wykorzystanie większej liczby wskaźników pozwoliło na zdiagnozowanie w sposób bardziej precyzyjny. Wskaźniki budowano na podstawie zgromadzonych danych ilościowych. Dane liczbowe gromadzono przy założeniu, że udostępniane przez współpracujące instytucje i komórki organizacyjne Urzędu Gminy dane, powinny odzwierciedlać najaktualniejszy stan danego zjawiska i przedstawiać jego wartość liczbową na dzień udostępnienia danych (o ile rejestr, w którym te dane są gromadzone to umożliwił).

Tabela 3 Lista wskaźników delimitacyjnych w sferze społecznej

Nr wskaźnika	Badane zjawisko	Nazwa wskaźnika	
1	Niekorzystne trendy demograficzne	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2017-2021.	
2		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w 2021 r.	
3		Zmiana liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w latach 2017-2021	
4	Ubóstwo, wykluczenie społeczne, uzależnienia	Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS na 100 mieszkańców w 20221 r.	
5		Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2021 r.	
6		Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców w 2021 r.	
7		Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców w 2021 r.	
8		Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców w 2021 r.	
9		Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców w 2021 r.	
10		Liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców w 2021 r.	
11		Średnia kwota udzielonych świadczeń przypadająca na 1 klienta GOPS w 2021 r.	
12		Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia w 2021 r.	
13		Liczba osób zgłoszonych do GKRPA na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r.	
14		Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.
15			Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.
16			Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.
17	Liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.		
18	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.		
19	Zły stan zdrowia mieszkańców i niepełnosprawność	Liczba osób chorujących na choroby układu krążenia na 100 mieszkańców w 2021 r.	
20		Liczba osób chorujących na choroby układu ruchu na 100	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Nr wskaźnika	Badane zjawisko	Nazwa wskaźnika
		mieszkańców w 2021 r.
21		Liczba osób chorujących na choroby i zaburzenia psychiczne na 100 mieszkańców w 2021 r.
22		Liczba osób niepełnosprawnych na 100 mieszkańców w 2021 r.
23	Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i obywatelskim	Liczba osób korzystających z biblioteki na 100 mieszkańców w 2021 r.
24		Średnia frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 r.
25		Liczba organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r.
26	Poziom edukacji	Średni wynik z egzaminu (%) 8-klasy dla dzieci z poszczególnych miejscowości rok szkolny 2019/2020.
27	Niski poziom bezpieczeństwa	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w 2021 r.
28		Liczba wykroczeń na 100 mieszkańców w 2021 r.
29		Liczba interwencji Policji na 100 mieszkańców w 2021 r.
30		Liczba interwencji Policji związanych z zakłócaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Dla porównania stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w wyznaczonych jednostkach referencyjnych (analitycznych) konieczne było opracowanie porównywalnego wskaźnika syntetycznego dla wszystkich jednostek. Wyznaczenia wskaźnika syntetycznego dokonano zgodnie z metodą Perkala.

Zgodnie z rekomendacjami w ramach budowania wskaźnika syntetycznego zrezygnowano z nadawania różnych wag poszczególnym zjawiskom społecznym. Przyjęta w ramach opracowania metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zakłada, że każde badane zjawisko społeczne ma taką samą wagę w obliczaniu wskaźnika syntetycznego. W poniższej tabeli zaprezentowano wyniki wskaźników delimitacyjnych otrzymane w procesie normalizacji.

Z uwagi na różne jednostki miary poszczególnych wskaźników oraz szerokie spektrum obszarów problemowych przeprowadzono standaryzację zmiennych, w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, tzw. skali niemianowanej, czyli niezwiązanej z jednostką miary. Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej arytmetycznej wartości dla wszystkich obszarów i podzieleniu przez odchylenie standardowe. Jest to zabieg konieczny z punktu widzenia poprawności obliczeń. W wyniku tej procedury wszystkie wystandaryzowane wskaźniki mają rozkład charakteryzujący się jednakową średnią i odchyleniem standardowym, co umożliwia ich logiczną interpretację. Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla gminy i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Przejście odchylenia od średniej do wartości dodatniej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem kryzysowym wyższym od średniej dla gminy. Z kolei wartości ujemne odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla gminy odznaczają się mniejszym natężeniem.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - x_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_j – średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Kolejnym krokiem standaryzacji zmiennych było oznaczenie dla każdego ze wskaźników odpowiednio destymulanta i stymulanta. Jako destymulanty, na potrzeby wskazania obszarów zdegradowanych, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość występowała w obszarach kwalifikujących się jako obszary zdegradowane (np. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców). Natomiast stymulantami są wskaźniki, których wysokie wartości świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego. W przypadku, gdy dany wskaźnik jest destymulantem, otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostawiamy bez zmian. Jeśli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić z odpowiednim wzorem.

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanta) po przekształceniu

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, którym będzie suma wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Wartość wskaźnika syntetycznego będzie świadczyć, czy dane pole podstawowe znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych.

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

n – liczba wskaźników (cech)

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

W poniższej tabeli zaprezentowano wyniki wskaźników delimitacyjnych otrzymane w procesie normalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 4 Wartości wskaźników delimitacyjnych po normalizacji

Numer wskaźnika	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Antolin	1,14	0,48	-0,22	1,41	-0,48	-1,39	0,74	-0,32	2,26	-0,45	-0,43	0,32	-0,53	-1,40	-1,03	0,61
Gnojno	0,54	1,37	1,36	0,17	1,82	1,59	-1,17	3,39	-1,03	0,40	-0,43	2,90	-0,53	-0,13	-0,63	0,16
Komarno	0,49	-0,26	1,22	1,37	-0,48	0,10	-0,01	-0,32	-0,03	-0,37	-0,43	0,23	-0,53	-0,10	0,52	-0,35
Komarno-Kolonia	1,48	-0,63	0,59	-1,06	-0,48	-1,39	0,23	-0,32	-1,03	1,47	0,34	-1,05	-0,53	-0,52	-0,86	-0,17
Konstantynów	0,04	0,45	0,73	0,65	-0,31	0,70	0,87	0,50	0,29	-0,52	0,55	0,57	0,42	-0,12	-0,02	0,08
Konstantynów-Kolonia	-2,58	-1,86	0,27	0,21	-0,48	0,88	1,47	-0,32	1,25	1,27	-0,43	-0,24	-0,53	2,37	2,18	1,06
Solinki	-0,83	0,30	-0,41	-0,77	-0,48	0,06	-1,17	-0,32	-1,03	1,19	3,27	-1,05	2,70	0,76	0,46	0,14
Wandopol	-0,31	-0,46	-1,32	-0,86	-0,48	1,37	-1,17	-0,32	-1,03	-1,25	-0,43	0,17	-0,53	-0,18	-0,66	-1,42
Wiechowicze	0,00	1,84	0,45	1,12	2,64	0,63	1,18	-0,32	-1,03	1,58	-0,43	0,02	-0,53	-1,24	-0,84	-1,42
Witoldów	-0,87	-1,06	-0,20	-1,07	-0,48	0,21	-0,24	-0,32	0,57	-0,95	-0,43	-0,35	-0,53	-0,74	-0,54	-0,56
Wólka Polinowska	0,55	-0,69	-1,86	-0,01	0,60	0,00	-0,36	-0,32	0,36	-0,40	-0,43	-0,74	1,44	0,66	0,38	1,59
Zakalinki	0,66	0,57	-0,47	-0,51	-0,48	-1,39	-1,17	-0,32	0,65	-1,09	-0,43	0,14	-0,53	0,62	1,39	1,55
Zakalinki-Kolonia	-0,24	0,74	1,12	-1,61	-0,48	-0,40	-0,60	-0,32	-0,04	-0,02	0,20	-1,05	-0,53	-0,89	-1,17	-1,42
Zakanale	-0,06	-0,80	-1,25	0,96	-0,48	-0,95	1,43	-0,32	-0,14	-0,85	-0,43	0,13	0,77	0,90	0,81	0,13

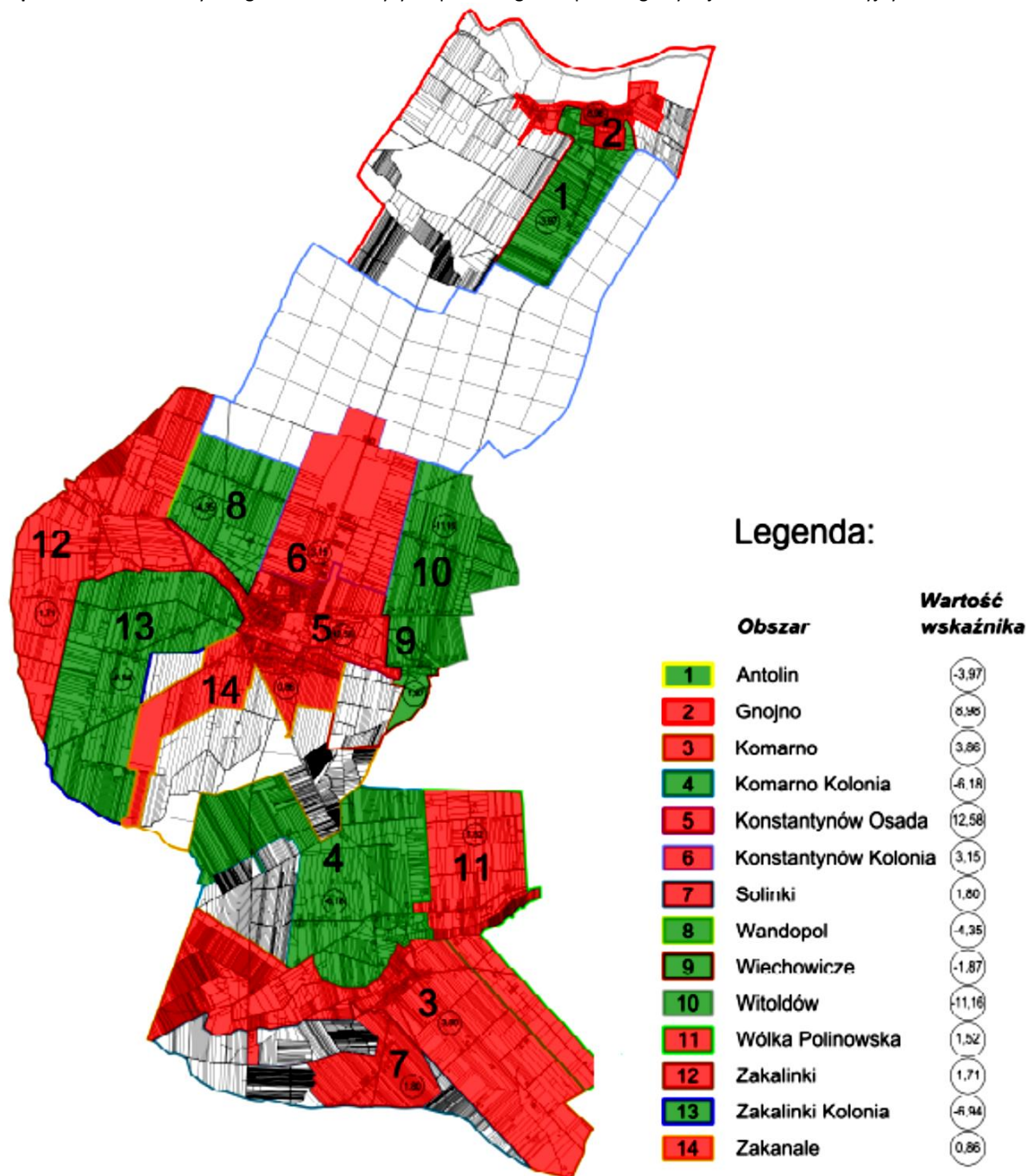
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Numer wskaźnika	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	Sumaryczny wskaźnik kryzysu sfery społecznej
Antolin	-1,46	-0,27	-0,82	1,25	-0,38	0,02	-2,06	0,58	0,17	-1,81	0,52	-1,01	0,50	0,09	-3,97
Gnojno	-0,54	0,38	0,69	-0,70	0,02	-0,16	-2,06	-2,61	0,14	1,24	1,62	0,45	0,30	0,44	8,98
Komarno	-0,84	-0,51	-0,34	-0,06	-0,38	0,76	0,38	0,58	0,60	0,66	1,22	-0,52	0,68	0,60	3,86
Komarno-Kolonia	-0,37	-1,07	-0,87	-1,05	-0,38	-0,14	0,38	-0,71	0,78	-0,51	-0,33	0,18	0,99	0,86	-6,18
Konstantynów	-0,59	-0,36	0,16	0,25	3,38	0,56	-1,31	0,00	-1,70	-0,24	1,97	1,15	2,03	2,42	12,58
Konstantynów - Kolonia	0,69	2,81	-1,73	-1,55	-0,38	-1,29	0,56	0,58	-0,26	-0,49	-0,82	-1,01	0,83	0,71	3,15
Solinki	1,25	-0,54	-1,36	-0,74	-0,38	-0,21	0,38	0,58	0,76	-0,35	-0,82	1,84	-0,60	-0,80	1,80
Wandopol	1,21	0,33	1,48	0,40	0,36	1,38	0,56	0,58	-0,70	0,99	-0,82	-1,01	0,15	-0,39	-4,35
Wiechowicze	-1,46	0,03	1,55	0,33	-0,38	1,71	0,56	-1,58	-0,86	-0,38	-0,82	-1,01	-1,67	-1,51	-1,87
Witoldów	-0,47	-0,45	0,23	0,87	-0,38	-0,52	0,56	0,58	-0,37	-1,80	-0,17	-0,22	-0,85	-0,60	-11,16
Wólka Polinowska	1,59	-1,00	0,06	2,04	-0,38	-1,56	0,38	0,58	2,04	0,62	-0,82	-1,01	-0,96	-0,83	1,52
Zakalinki	0,26	0,83	1,07	-0,62	0,07	-1,48	0,56	0,58	-1,00	1,38	0,55	1,45	-0,69	-0,42	1,71
Zakalinki-Kolonia	-0,21	-0,81	0,33	0,55	-0,38	0,75	0,56	0,58	1,17	0,06	-0,82	-0,03	-1,01	-0,95	-6,94
Zakanale	0,94	0,64	-0,45	-0,97	-0,38	0,19	0,56	-0,37	-0,76	0,63	-0,46	0,74	0,30	0,38	0,86

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Mapa 5 Wartości sumarycznego wskaźnika kryzysu społecznego dla poszczególnych jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Sumaryczny wskaźnik sfery społecznej pozwolił wyznaczyć obszary referencyjne o szczególnej sytuacji kryzysowej, tj. Gnojno, Komarno, Konstantynów, Konstantynów-Kolonia, Solinki, Wólka Polinowska, Zakalinki oraz Zakanale.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Kolejnym krokiem w procedurze delimitacji była analiza negatywnych zjawisk w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (art. 9 ust. 1 pkt 1-4). Obszar zdegradowany klasyfikowany jest jako teren cechujący się występowaniem negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk określających pozostałe sfery. Analizę wskaźnikową dla tych czterech sfer przeprowadzono dla wszystkich wyznaczonych obszarów referencyjnych. Analiza zjawisk kryzysowych w pozostałych 4 sferach przeprowadzona była zarówno na metodach ilościowych, jak i jakościowych, mierzalnych oraz opisowych.

Tabela 5 Lista wskaźników delimitacyjnych w pozostałych sferach

Nr wskaźnika	Sfera	Nazwa wskaźnika
1	Gospodarcza	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r.
2		Zmiana liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017- 2021
3		Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r.
4		Zmiana liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017- 2021
5	Środowiskowa	Udział powierzchni obszaru, na którym odnotowano przekroczenie jakości powietrza w 2021 r.
6		Udział budynków mieszkalnych wyposażonych w OZE w % w 2021 r.
7		Masa pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców 2021 r.
8	Techniczna	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r.
9		Udział budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w 2021 r.
10		Udział budynków mieszkalnych korzystających z kanalizacji sanitarnej w 2021 r.
11		Udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.
12		Udział budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawności w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.
13	Przestrzenno-funkcjonalna	Udział powierzchni terenów publicznych wymagających podjęcia interwencji w 2021 r.
14		Udział punktów oświetleniowych wymagających modernizacji i wymiany na energooszczędne w 2021 r.
15		Udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r.
16		Liczba zdarzeń drogowych przypadających na km dróg publicznych w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Zgodnie z przyjętą metodologią w każdej ze sfer dokonano analizy wyselekcjonowanych wskaźników w podziale na wyznaczone jednostki referencyjne. W zależności od ich specyfiki (wskaźnik przyjmował wartość poniżej lub powyżej średniej dla całej gminy) dokonano identyfikacji występowania (na zasadzie 0-1) negatywnych zjawisk we wszystkich czterech sferach wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4. W poniższych tabelach zaprezentowano rzeczywiste wartości osiągnięte przez wszystkie wskaźniki oraz ich kwalifikacje w zakresie występowania zjawisk kryzysowych.

Tabela 6 Wartości wskaźników delimitacyjnych pozostałych analizowanych sfer

Sfera	Gospodarcza				Środowiskowa			Techniczna					Przestrzenno-funkcjonalna			
Nazwa wskaźnika	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w w 2021 r.	Zmiana liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w w latach 2017-2021	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w w 2021 r.	Zmiana liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w w latach 2017-2021	Udział powierzchni obszaru, na którym odnotowano przekroczenie jakości powietrza w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych wyposażonych w OZE w % w 2021 r.	Masa pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych korzystających z kanalizacji sanitarnej w 2021 r.	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawności w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.	Udział powierzchni terenów publicznych o niskiej jakości wymagających podjęcia interwencji w 2021 r.	Udział punktów oświetleniowych wymagających modernizacji i wymiany na energooszczędne w 2021 r.	Udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r.	Liczba zdarzeń przypadających na 1 km dróg publicznych w 2021 r.
Antolin	3,96	117,82	0,00	0,00	0,00	43,18	234 873,04	72,73	15,91	0,00	0,00	0,00	5,00	100,00	36,10	0,00
Gnojno	3,60	110,81	0,00	-100,00	0,00	36,36	206 059,26	85,71	10,39	0,00	100,00	100,00	8,00	100,00	49,20	0,00
Komarno	3,01	50,17	0,00	0,00	0,00	38,66	119 794,07	100,00	20,17	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	55,97	0,06
Komarno Kolonia	3,65	121,90	1,46	10,95	0,00	61,63	93 251,77	100,00	16,28	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	56,06	0,38
Konstantynów	5,11	38,67	0,46	-28,14	54,50	66,95	13 170,24	98,60	1,12	82,07	71,43	42,86	80,00	78,42	34,02	0,61
Konstantynów Kolonia	2,74	20,55	0,00	0,00	31,71	72,73	86 847,33	100,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,11
Solinki	0,88	100,00	0,00	0,00	0,00	38,46	167 810,26	64,10	10,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,01	0,00
Wandopol	5,00	21,00	0,00	0,00	53,34	69,23	185 416,00	100,00	15,38	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	69,27	0,00
Wiechowicze	1,22	2,44	0,00	0,00	0,00	70,97	100 584,33	100,00	25,81	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	54,08	0,00
Witoldów	1,93	30,76	0,00	0,00	0,00	67,31	97 625,22	100,00	17,31	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	87,23	0,00
Wólka Polinowska	2,94	84,56	0,00	-100,00	0,00	51,16	91 966,95	95,35	6,98	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	75,30	0,00
Zakalinki	4,55	19,32	0,51	6,06	0,00	68,66	93 108,11	100,00	29,85	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	59,94	0,00
Zakalinki Kolonia	6,01	68,67	0,30	100,00	5,07	62,86	96 431,37	100,00	27,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39,17	0,38
Zakanale	5,39	70,26	0,27	2,16	21,07	72,32	86 388,98	100,00	3,57	68,75	0,00	0,00	7,00	100,00	25,84	1,01
Średnia dla gminy	4,28	50,60	0,34	-19,93	9,48	59,63	77 108,55	96,28	11,57	31,72	53,85	30,77	20,00	89,90	49,93	0,24

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Ocena wskaźników delimitacyjnych pozostałych analizowanych sfer

Sfera	Gospodarcza				Środowiskowa			Techniczna					Przestrzenno-funkcjonalna				Suma:
	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r.	Zmiana liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017-2021	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r.	Zmiana liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017-2021	Udział powierzchni obszaru, na którym odnotowano przekroczenie jakości powietrza w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych wyposażonych w OZE w % w 2021 r.	Masa pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w 2021 r.	Udział budynków mieszkalnych korzystających z kanalizacji sanitarnej w 2021 r.	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawności w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.	Udział powierzchni terenów publicznych o niskiej jakości wymagających podjęcia interwencji w 2021 r.	Udział punktów oświetleniowych wymagających modernizacji i wymiany na energooszczędne w 2021 r.	Udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r.	Liczba zdarzeń drogowych przypadających na 1 km dróg publicznych w 2021 r.	
Charakter wskaźnika	Wartość poniżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej	Wartość powyżej średniej	Wartość poniżej średniej
Antolin	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	6
Gnojno	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	10
Komarno	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	8
Komarno Kolonia	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	5
Konstantynów	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	9
Konstantynów Kolonia	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	8
Solinki	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	6
Wando pol	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	7
Wiecho wicze	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	8
Witoldów	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	8
Wólka Polinowska	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	9
Zakalinki	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	5
Zakalinki Kolonia	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	4
Zakanale	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	7

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone zostały wszystkie te jednostki referencyjne, w których wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej osiągnął wartość wyższą niż 0 oraz dla których zidentyfikowano (na zasadzie 0-1) przynajmniej jedno negatywne zjawisko w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4. O występowaniu negatywnego zjawiska decyduje fakt uzyskania sumy punktów na poziomie wyższym od 0 w ramach badanych wskaźników.

Tabela 8 Wyniki przeprowadzonej analizy delimitacyjnej

Obszar referencyjny	Wartość syntetycznego wskaźnika kryzysu zjawisk społecznych	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
Antolin	-3,97	2	1	2	1
Gnojno	8,98	3	1	5	1
Komarno	3,86	3	2	1	2
Komarno-Kolonia	-6,18	1	1	1	2
Konstantynów	12,58	2	2	3	2
Konstantynów-Kolonia	3,15	3	3	1	1
Solinki	1,80	2	1	3	0
Wandopol	-4,35	2	2	1	2
Wiechowicze	-1,87	3	2	1	2
Witoldów	-11,16	3	2	1	2
Wólka Polinowska	1,52	3	1	3	2
Zakalinki	1,71	1	1	1	2
Zakalinki-Kolonia	-6,94	1	1	1	1
Zakanale	0,86	1	3	1	2

Źródło: Opracowanie własne

W procesie delimitacyjnym, jako obszar zdegradowany wskazano obszar składający się z następujących jednostek referencyjnych i podzielnych na takie też podobszary zdegradowane:

1. Gnojno – 91,2571 ha,
2. Komarno – 851,6106 ha,
3. Konstantynów – 260,2582 ha,
4. Konstantynów -Kolonia – 400,3038 ha,
5. Solinki – 183,8938 ha,
6. Wólka Polinowska – 436,4976 ha,
7. Zakalinki – 596,8888 ha
8. Zakanale - 279,0409 ha.

Łączna powierzchnia wyznaczonych ośmiu podobszarów zdegradowany wynosi: 3 099,7508 ha, co stanowi 35,66%. Podobszary te zamieszkiwane są przez 3 017 mieszkańców, co stanowi 72,98% całej populacji gminy.

Zgodnie z wymogami ustawy obszar rewitalizacji obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, który charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych. Zgodnie z ustawą powierzchnia obszaru rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy i nie może on być zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Uwzględniając kryteria ustawowe, niemożliwym jest wskazanie całego obszaru zdegradowanego, jako obszaru rewitalizacji, ze względu na ograniczenia powierzchniowe i ludnościowe. Wyznaczone podobszary zdegradowane stanowią 35,66%. Wobec tego, przekroczeniu uległby ustawowy wskaźnik max. 20% powierzchni całkowitej gminy. Dodatkowo, obszar ten zamieszkały jest przez 72,98% całej populacji gminy. Oznacza to znacznie przekracza ustawowo dopuszczalny wskaźnik max. 30% ludności gminy.

Ze względu na skalę natężenia negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz pozostałych czterech sfer do obszaru rewitalizacji należy włączyć jednostki, dla których wartości wskaźników osiągają najbardziej niekorzystne wartości. W pierwszej kolejności wzięto więc pod uwagę wartości osiągniętego sumarycznego wskaźnika kryzysu społecznego. W zakresie dwóch jednostek analitycznych wskaźnik ten przybiera wartość szczególnie niekorzystną świadcząc o znacznej kumulacji negatywnych zjawisk społecznych. Według tego kryterium, są to jednostki referencyjne Konstantynów i Gnojno w przypadku, których sumy wskaźnika w zakresie sfery społecznej osiągają wartości najwyższe: 8,98 oraz 12,58. Dodatkowo, w obszarach tych zdiagnozowano szereg negatywnych zjawisk w każdej z analizowanych sfer. Również w zakresie tychże sfer w ww. obszarach suma wskaźników prezentuje najwyższe wartości. W przypadku Konstantynowa: 9 a w przypadku Gnojna: 10. Spośród tak wyselekcjonowanych jednostek wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z całości obszaru referencyjnego Gnojno oraz części obszaru referencyjnego Konstantynów. W obrębie obszaru Konstantynów przeprowadzono dodatkową analizę pozwalającą na wyznaczenie ulic charakteryzujących się znacznym natężeniem zjawisk kryzysowych. W ten sposób wybrano ulice: Cmentarna, Dworcowa, 3 Maja, Janowska, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Klonowa, Mikołaja Kopernika, Adama Mickiewicza, Nowa, Ogrodowa, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Plac Wolności, Stanisława Platerra, Rolnicza, Siedlecka, Spokojna, Sportowa, Targowa, Złotej Rosy. W obrębie wyłonionych ulic zamieszkuje 89,58% wszystkich mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS w 2021 r. i pochodzących z Konstantynowa. Notuje się również szczególną koncentrację osób bezrobotnych – osoby zamieszkujące ww. ulice stanowią 80,39% wszystkich osób zarejestrowanych w PUP, 84,62% długotrwale bezrobotnych, 100% bezrobotnych

powyżej 50 roku życia, 91,67%, bezrobotnych poniżej 30 roku życia oraz 86,67% bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i pochodzących z Konstantynowa.

W związku z tym, iż ww. obszary urbanistyczne nie są położone obok siebie i nie posiadają wspólnych granic (brak pomiędzy nimi ciągłość przestrzennej) obszar rewitalizacji został podzielony na dwa podobszary rewitalizacji. W poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje dotyczące wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

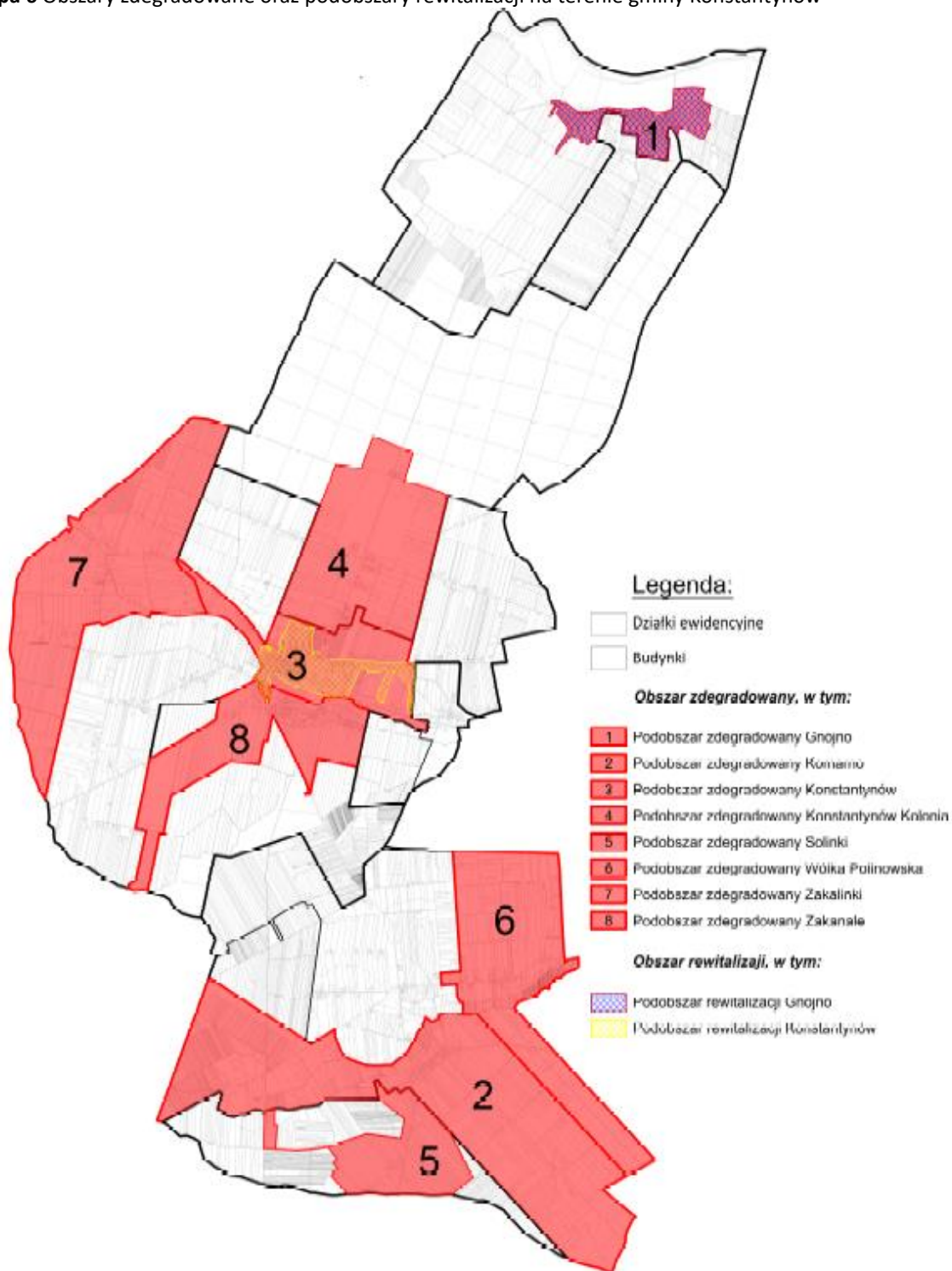
Tabela 9 Charakterystyka wyznaczonych podobszarów rewitalizacji

Numer podobszaru rewitalizacji	Miejscowości/ulice wchodzące w skład podobszaru rewitalizacji	Powierzchnia podobszaru rewitalizacji [ha]	Liczba ludności podobszaru rewitalizacji
Podobszar rewitalizacji nr 1	Gnojno	91,2571	111
Podobszar rewitalizacji nr 2	Konstantynów – ulice: Cmentarna, Dworcowa, 3 Maja, Janowska, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Klonowa, Mikołaja Kopernika, Adama Mickiewicza, Nowa, Ogrodowa, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Plac Wolności, Stanisława Platera, Rolnicza, Siedlecka, Spokojna, Sportowa, Targowa, Żłotej Rosy	99,8725	1 119
Suma:		191,1296	1 230

Źródło: Opracowanie własne

Łączna powierzchnia wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wynosi: 191,1296 ha, co stanowi 2,20% całkowitej powierzchni gminy Konstantynów (wynoszącej 8 691,4688 ha). Podobszary rewitalizacji zamieszkałe są przez 1 230 osoby, co stanowi 29,7533% wszystkich mieszkańców gminy Konstantynów.

Mapa 6 Obszary zdegradowane oraz podobszary rewitalizacji na terenie gminy Konstantynów

Źródło: Opracowanie własne

4. Pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji Gnojno i Konstantynów

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt.) ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. Wobec takiego wskazania ustawy niniejsza diagnoza – jakkolwiek w części opiera się o ustalenia uprzednio sporządzonej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – różni się od niej zasadniczo trzema parametrami:

- 1) jest diagnozą wyznaczonego już obszaru rewitalizacji**, a nie całej gminy (do obszaru całej gminy odwołuje się jedynie kontekstowo, gdyż bez tego diagnoza samego obszaru rewitalizacji nie byłaby czytelna);
- 2) jest diagnozą szczegółową**, przez co rozumiemy, że musi ona wnikać w poszczególne fragmenty diagnozowanej materii na tyle głęboko i rozważać je na tyle dokładnie, aby dało się zakończyć każdy z merytorycznych fragmentów diagnozy precyzyjną konkluzją, która następnie posłuży do sformułowania jasnego celu rewitalizacji; dodatkowo, większe części diagnozy mogą być podsumowywane konkluzjami ogólniejszymi, z których da się wyprowadzić bardziej generalne cele strategiczne rewitalizacji (którym z kolei byłyby podporządkowane grupy bardziej szczegółowych celów operacyjnych, przyjętych poprzednio w odpowiedzi na szczegółowe konkluzje diagnozy);
- 3) jest na tym etapie już nie tylko diagnozą problemów, ale i potencjałów.**

Celem niniejszej diagnozy jest szczegółowe przeanalizowanie występujących na podobszarach rewitalizacji problemów oraz potencjałów, i na podstawie tej analizy, sformułowanie wniosków (konkluzji) umożliwiających wyznaczenie następnie celów rewitalizacji. Wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przyczynią się do właściwego doboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Szczególnie istotne w tym kontekście jest rozpoznanie problemów społecznych, gdyż to właśnie ich rozwiązanie stanowi istotę rewitalizacji.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż oprócz trudności, które udało się zdiagnozować na podstawie pozyskanych danych, na wyznaczonym obszarze rewitalizacji występuje również szereg problemów, których zmierzenie dostępnymi danymi nie jest możliwe lub jest bardzo utrudnione. Są to problemy, które zostały bezpośrednio zgłoszone przez interesariuszy na etapie opracowywania niniejszego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

dokumentu. Przedmiotowe problemy zostały usystematyzowane w wyszczególnionych tabelach na końcu każdego z podrozdziałów niniejszej części diagnostycznej, dot. analizowanych sfer.

Niniejsza szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji odnosi się do obszarów wyznaczonych *Uchwałą nr XXXVIII/266/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów*. Zgodnie z przedmiotową uchwałą na terenie gminy Konstantynów wyznaczono dwa podobszary rewitalizacji, tj. podobszar rewitalizacji Gnojno oraz podobszar rewitalizacji Konstantynów. W kolejnych podrozdziałach zaprezentowano szczegółowo sytuację w analizowanych zakresach tematycznych z uwzględnieniem informacji dla poszczególnych podrozdziałów.

4.1 Sfera społeczna

W polityce rewitalizacyjnej szczególnie akcentowane jest ukierunkowanie na zjawiska i problemy w obszarze życia społecznego mieszkańców. Proces rewitalizacji ma bowiem na celu odnowienie społecznego potencjału wyznaczonych obszarów i sąsiedztwa, dzięki czemu miejscowe społeczności mają szansę na integrację z szerszym środowiskiem. Wobec tak postawionej tezy, przedmiotem rewitalizacji nie jest określona przestrzeń fizyczna, lecz społeczności lokalne oraz różne grupy interesariuszy, mieszkające lub użytkujące dany obszar. Aspekt społeczny stanowi fundament wyznaczania obszarów mających charakter zdegradowany oraz późniejszego projektowania działań rewitalizacyjnych. Problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy oraz potrzeby, jakie wykazują w obszarze jakości życia, mają kluczowe znaczenie dla przyszłych decyzji rewitalizacyjnych. Z jednej strony dobra znajomość negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, z drugiej natomiast potencjałów tkwiących w społeczności lokalnej, stanowi podstawę zaprojektowania niezbędnych działań naprawczych odpowiednio dopasowanych do specyfiki obszaru.

Koncentracji negatywnych zjawisk społecznych obejmuje w szczególności kwestie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Analizy zjawisk zachodzących w sferze społecznej dokonano w następujących płaszczyznach:

- a. trendy demograficzne
- b. poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego
- c. poziom bezpieczeństwa publicznego
- d. jakość edukacji
- e. aktywność społeczeństwa.

4.1.1 Zmiana liczby mieszkańców i ruchy naturalne

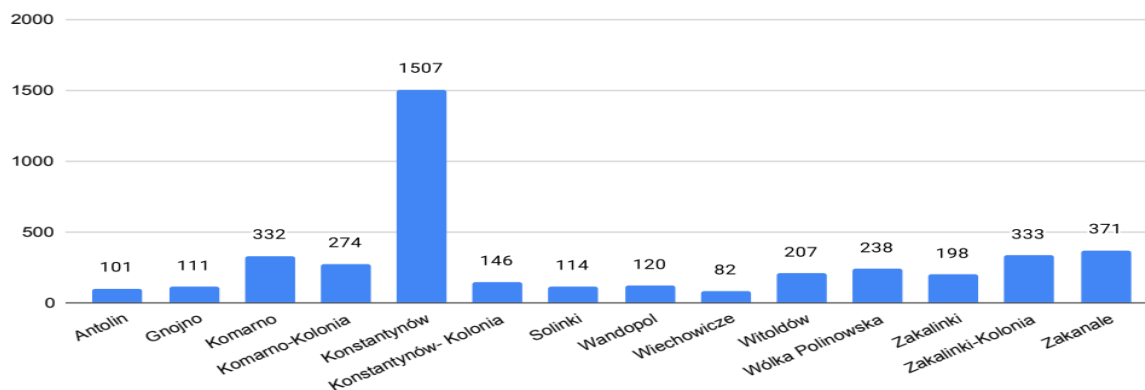
Jednym z uwarunkowań dających możliwość rozwoju gminy jest jego potencjał demograficzny. Ludność i jej kondycja stanowią jedne z najważniejszych czynników decydujących o pozycji i potencjale danej jednostki. W znacznym stopniu zmiany w jej obszarze zależą od długookresowych, cywilizacyjnych trendów demograficznych, jak również od prowadzonej polityki ludnościowej kraju. Podkreślenia wymaga fakt, iż zmiany liczby ludności wpływają na zmianę liczby podatników, determinują popyt na usługi komunalne i komercyjne, a także wpływają na zjawiska przestrzenne. Zmiany populacji wywierają również duży wpływ na rynek pracy, szkolnictwo, ochronę zdrowia oraz kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego. W związku z tym, rozwój społeczno-gospodarczy gminy jest uzależniony nie tylko od liczby ludności, ale również od innych czynników, na które składają się struktura wiekowa ludności oraz zachodzące w niej procesy demograficzne.

Na koniec 2021 roku teren gminy Konstantynów zamieszkiwało łącznie 4134 osób (3,76% ludności powiatu), w tym 50,77% stanowiły kobiety, a 49,23% mężczyźni (wskaźnik procentowego udziału kobiet dla województwa lubelskiego wynosi 51,6%, dla Polski 51,7%).

Gęstość zaludnienia w 2021 roku w gminie Konstantynów wynosiła 47,52 os./km². Średnia wartość tego wskaźnika dla gmin wiejskich z terenu województwa lubelskiego wynosi 47os./km² a dla powiatu bialskiego 40 os./km². Gęstość zaludnienia gminy Konstantynów na tle powiatu i województwa prezentuje zatem dosyć wysoką wartość. Teren gminy charakteryzuje się zróżnicowanymi wartościami gęstości zaludnienia. Jednostką referencyjną, w której wskaźnik ten jest znacząco wyższy jest sołectwo Konstantynów. W 2021 roku na tym obszarze średnio zamieszkiwało 666,81 os./km². Stanowi to wartość ponad czternastokrotnie wyższą od średniej dla całej gminy. Na taki stan rzeczy wpływa przede wszystkim położenie miejscowości Konstantynów na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 811 i 698. Pozostałe miejscowości zlokalizowane są głównie w centralnej (wokół Konstantynowa) i południowej części gminy. Ponad średnią dla powiatu gęstość zaludnienia mają sołectwa Witoldów 61,98 os./km², Zakalinki-Kolonia 58,01 os./km², Wólka Polinowska 54,59 os./km², Zakanale 49,01 os./km². W pozostałych jednostkach referencyjnych gęstość zaludnienia jest niższa niż średnia w gminie. Najniższy wskaźnik gęstości zaludnienia posiadają sołectwa Konstantynów-Kolonia 8,03 os./km² i Gnojno 9,75 os./km².

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Przeprowadzona diagnoza wykazała szereg niekorzystnych zmian demograficznych zachodzących na obszarze Gminy Konstantynów. Jednym z nich jest zjawisko systematycznego wyludniania się obszaru. W analizowanym okresie (lata 2017-2021) z terenu Gminy Konstantynów ubyło łącznie 122 mieszkańców. Ogólna liczba mieszkańców w analizowanym okresie spadła więc o 2,87% (średnia dla całej gminy). Uwzględniając populację poszczególnych jednostek referencyjnych możemy zaobserwować, że najbardziej korzystna sytuacja kształtuje się jedynie w trzech sołectwach: Konstantynów-Kolonia (wzrost o 10,61%), Solinki (wzrost o 1,79%) oraz Witoldów (wzrost o 1,97%). Wszystkie pozostałe jednostki referencyjne odnotowały spadek liczby ludności na swoim obszarze.

Tabela 10 Liczba ludności gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg podziału na jednostki referencyjne

Jednostka referencyjna	Liczba ludności				
	2017	2018	2019	2020	2021
Antolin	110	106	110	105	101
Gnojno	117	116	110	109	111
Komarno	349	348	352	346	332
Komarno-Kolonia	304	295	283	282	274
Konstantynów	1547	1573	1545	1521	1507
Konstantynów- Kolonia	132	136	146	144	146
Solinki	112	112	112	112	114
Wandopol	121	122	124	121	120
Wiechowicze	84	82	80	84	82
Witoldów	203	202	205	207	207
Wólka Polinowska	251	254	254	247	238
Zakalinki	210	205	204	198	198
Zakalinki-Kolonia	337	336	336	336	333
Zakanale	379	384	381	376	371
Suma:	4 256	4 271	4242	4188	4134

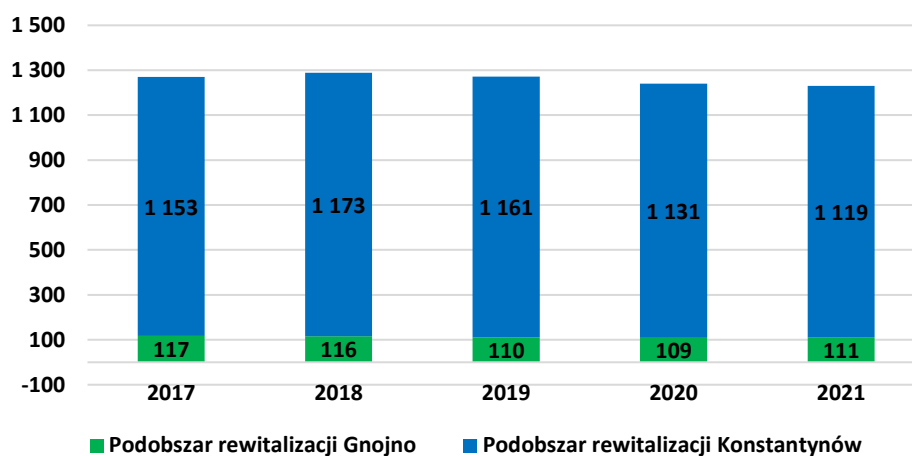
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Konstantynów

W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w latach 2017-2021 zanotowano również spadek liczby mieszkańców z 1 270 osób (w 2017 r.) do 1 230 osób (w 2021 r.). W obrębie podobszaru

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

rewitalizacji Gnojno liczba ludności zmniejszyła się ze 117 osób do 111 osób. Natomiast w obrębie podobszaru rewitalizacji Konstantynów liczba ludności zmniejszyła się z 1 153 osób do 1 119 osób.

Wykres 2 Liczba ludności w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Konstantynów

W celu przeprowadzenia analizy niekorzystnych zjawisk występujących w sferze społecznej zbadano wskaźnik zmiany liczby mieszkańców w latach 2017-2021. Przedmiotowy wskaźnik obrazuje w sposób najbardziej trafny niekorzystne trendy demograficzne zauważalne w większości jednostek analitycznych wchodzących w skład gminy. Na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Konstantynów oszacowano, iż średnia wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie -2,87. Wartość wyżej wymienionego wskaźnika dla dwóch wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wynosi łącznie: -3,15. W zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno wartość wskaźnika kształtuje się więc na poziomie -5,13. Natomiast dla podobszaru Konstantynów wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie -2,95. W świetle powyższych danych, w obrębie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, sytuacja w zakresie zmiany liczby ludności i kwestii wyludniania się obszaru wygląda gorzej niż w zakresie całej gminy.

Wykres 3 Wskaźnik zmiana liczby ludności w latach 2017-2021

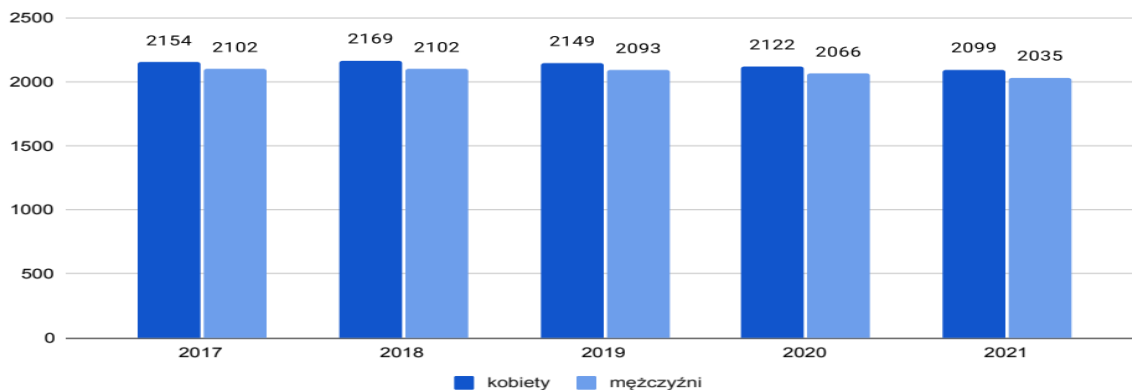

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Konstantynów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Współczynnik feminizacji na terenie gminy w ciągu ostatnich pięciu lat utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W 2017 roku kobiety stanowiły 50,67% populacji, w kolejnych latach odpowiednio 52%, 50,66%, 50,66% i w 2021 roku 50,77%.

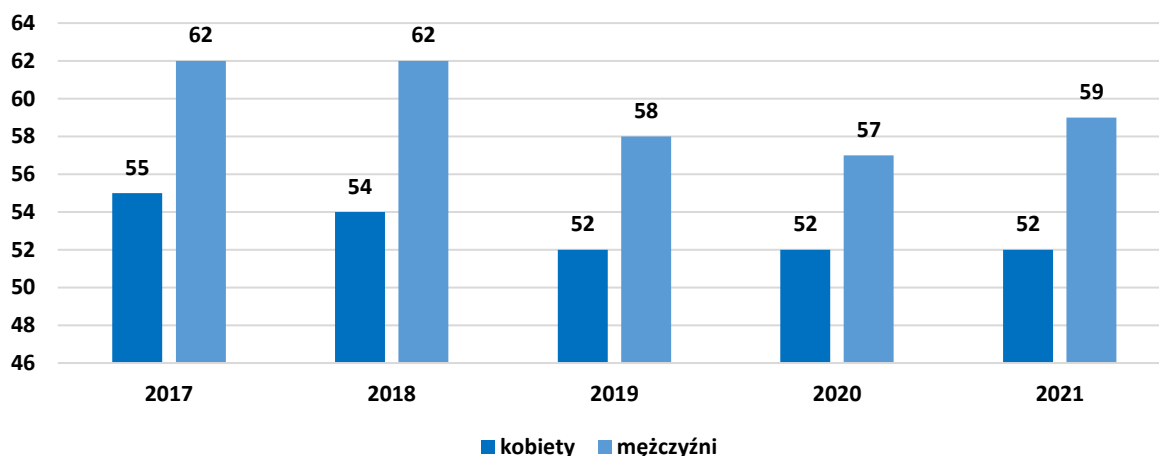
Wykres 4 Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Zgodnie z udostępnionymi danymi udział kobiet w ogólnej populacji mieszkańców wyznaczonych obszarów rewitalizacji jest nieco wyższy niż w przypadku całej gminy. W latach 2017-2021 w zakresie obu obszarów łącznie kształtował się on w przedziale od 51,53% (2020 r.) do 51,95% (2021 r.). Rozpatrując analizowaną kwestię odrębnie dla każdego w wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zauważyć można, iż w obrębie podobszaru Gnojno udział kobiet w ogólnej populacji jest stosunkowo sporo niższy niż w przypadku całej gminy. W badanym okresie kształtował się on na poziomie od 46,55% (2018 r.) do 47,71% (2020 r.). Zgoła odmiennie wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie niemal w całym okresie odniesienia udział kobiet w ogólnej populacji mieszkańców kształtował się na poziomie od 51,90% (2020 r.) do 52,46% (2021 r.).

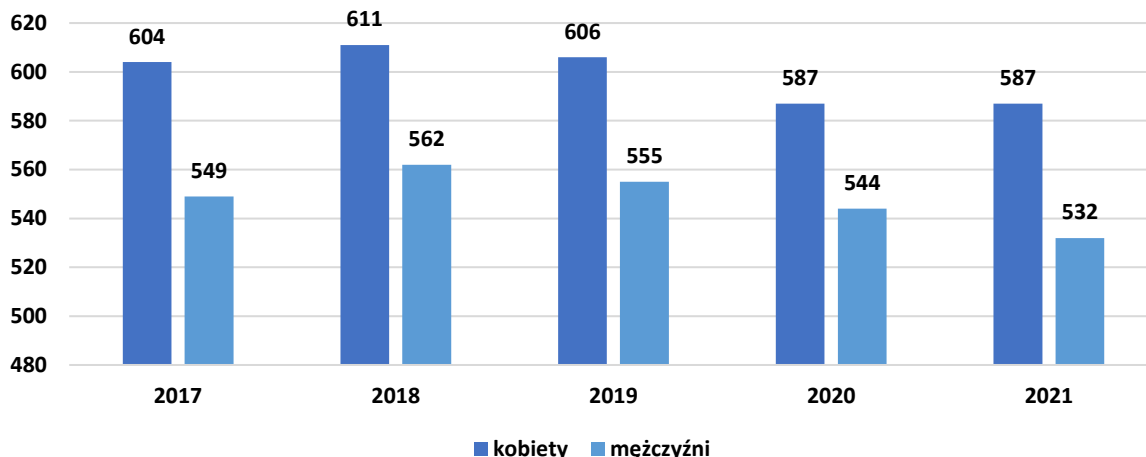
Wykres 5 Liczba kobiet i mężczyzn w granicach podobszaru Gnojno w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

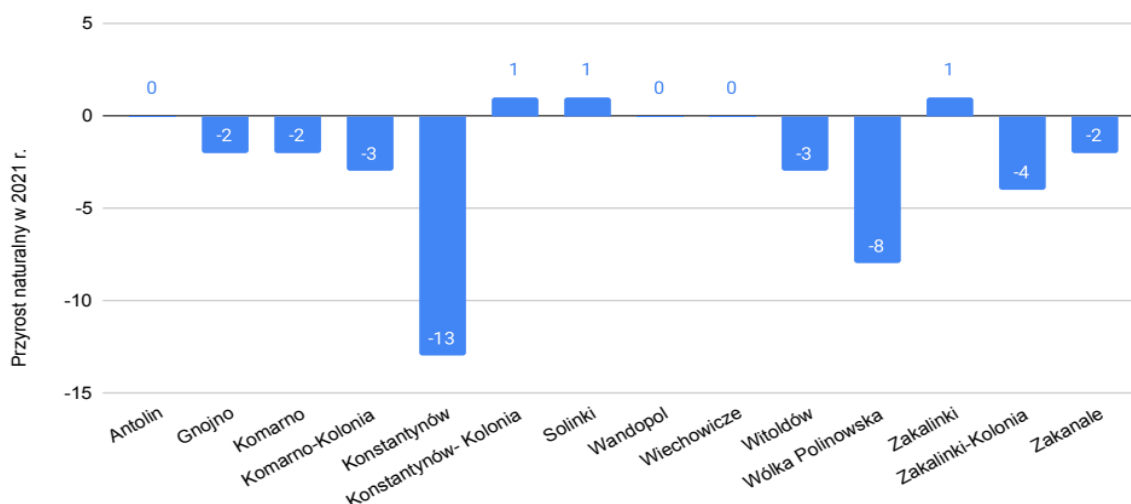
Wykres 6 Liczba kobiet i mężczyzn w granicach podobszaru Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na zmiany liczby ludności jest przyrost naturalny. Gmina Konstantynów w 2021 r. zanotowała ujemny przyrost naturalny wynoszący -34. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu równemu -8,22 na 1000 mieszkańców gminy Konstantynów. Dla porównania przyrost naturalny w 2017 roku wynosił +5, co odpowiada wskaźnikowi przyrostu +1,17 na 1000 mieszkańców. Najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego w 2021 r. zanotowały jednostki referencyjne Konstantynów, gdzie przyrost wyniósł -13 oraz Wólka Polinowska ze wskaźnikiem na poziomie -8.

Wykres 7 Wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie Konstantynów w 2021 r. wg jednostek referencyjnych

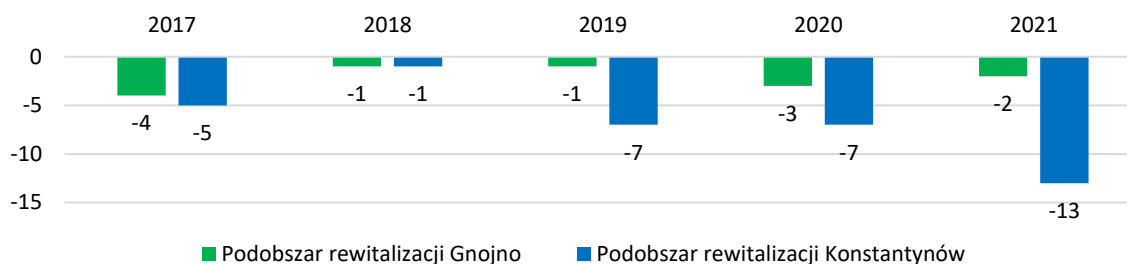
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Sytuacja w zakresie przyrostu naturalnego w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji jest zbieżna z trendami odnotowanymi na terenie całej Gminy Konstantynów. Zgodnie z danymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

udostępnionymi przez Urząd Gminy w Konstantynowie dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba urodzeń w latach prowadzonej analizy wynosiła: 2017 r.: 17, 2018 r.: 17, 2019 r.: 11, 2020 r.: 8, 2021r.: 6. Całość urodzeń odnotowano podobszarze Konstantynów. Natomiast łączna liczba zgonów wynosiła: 2017 r.: 26, 2018r.:19, 2019r.: 19, 2020r.: 18, 2021r.: 21. Wobec powyższego, we wszystkich latach analizy przyrost naturalny kształtował się na ujemnym poziomie: 2017 r.: -9, 2018r.: -2, 2019r.: -8, 2020r.: -10, 2021r.: -15. Gorszą sytuację notujemy w granicach podobszaru Konstantynów (wskaźnik przyrostu naturalnego osiąga wartości niższe niż w przypadku podobszaru Gnojno).

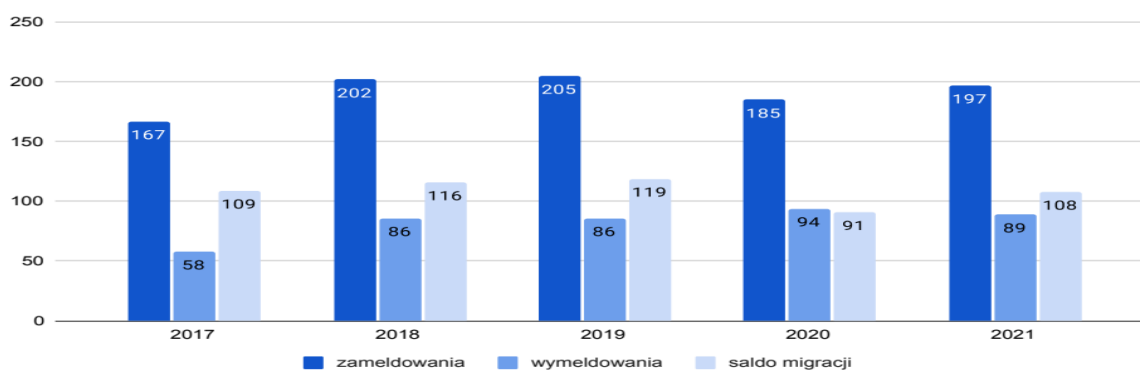
Wykres 8 Wskaźnik przyrostu naturalnego w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Kolejny element wpływający na ludność obszaru to saldo migracji. Procesy migracyjne odgrywają decydującą rolę nie tylko w zakresie ogólnej liczby mieszkańców, lecz również wpływają na przemiany struktury wiekowej ludności. Na obszarze gminy Konstantynów w latach 2017-2021 notuje się tendencję spadkową w zakresie salda migracji, jednak wskaźnik ten cały czas pozostaje na poziomie prezentującym wartość dodatnią. W 2021 r. wartość analizowanego wskaźnika dla gminy wynosił +108. Jest to wysoki poziom biorąc pod uwagę fakt, że w 2020 r., saldo migracji dla powiatu bialskiego wynosiło -334 a dla gminy Konstantynów +91. Największy poziom wskaźnika salda migracji osiągnął w 2021 r. w obszarach referencyjnych Konstantynów, gdzie wyniósł 66 oraz Zakanale, gdzie osiągnął wartość 24. Z najmniej korzystną sytuacją mamy do czynienia w obszarze referencyjnym Komarno, gdzie wartość wskaźnika salda migracji kształtuje się na poziomie -9.

Wykres 9 Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

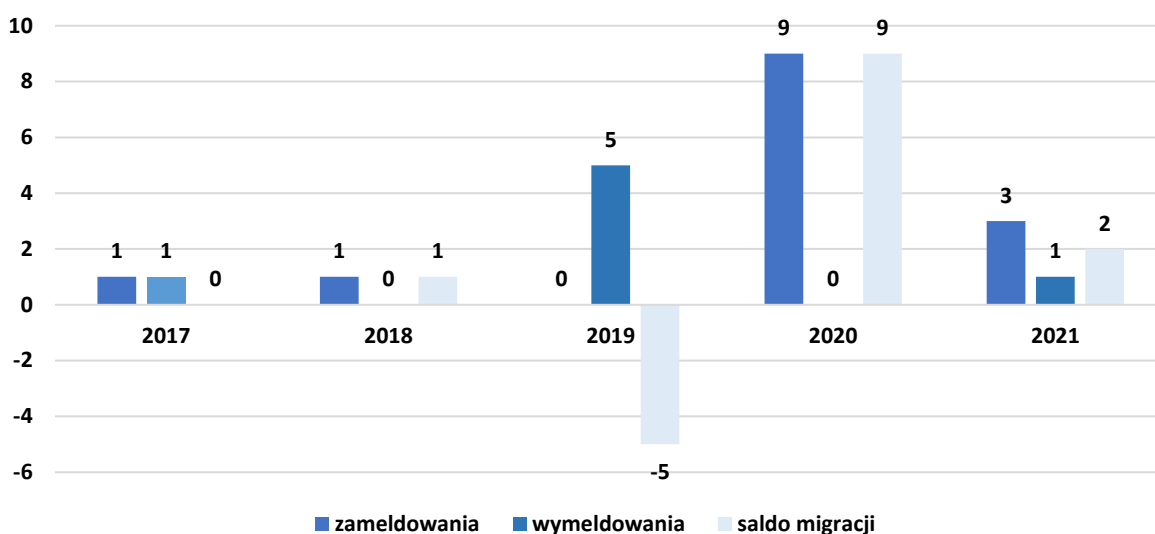
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

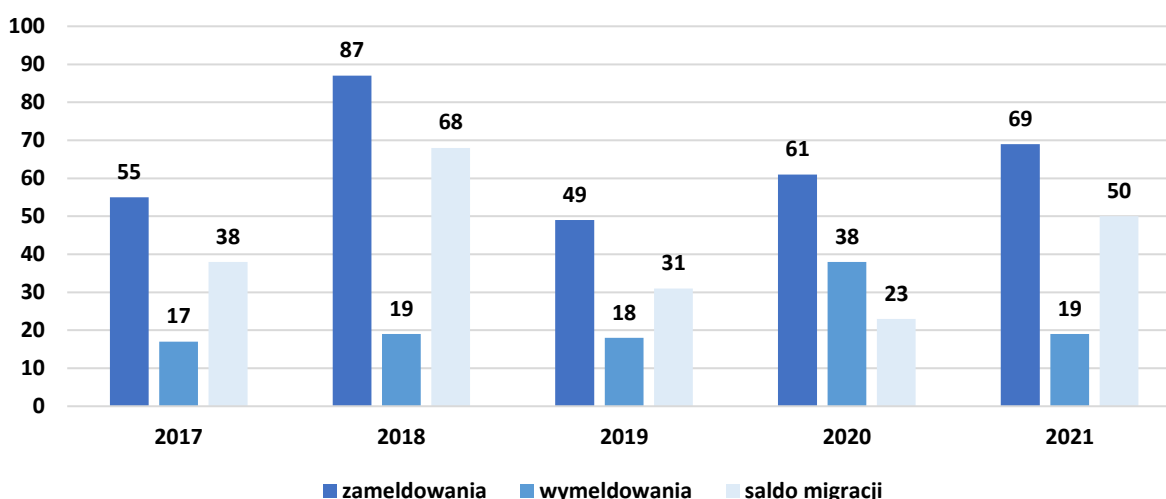
Podobnie, jak w przypadku danych dla całej gminy Konstantynów, również w zakresie podobszarów rewitalizacji odnotowuje się więcej zameldowań, niż wymeldowań. Łączna dla obu obszarów odnotowana liczba zameldowań wynosi: 2017r.: 56, 2018r.: 88, 2019r.: 49, 2020r.:70, 2021r.: 72. Liczba wymeldowań kształtuje się w następujący sposób: 2017r.: 18, 2018r.: 19, 2019r.: 23, 2020r.:38, 2021r.: 20. Wobec tego, saldo migracji kształtuje się na poziomie: 2017r.: 38, 2018r.: 69, 2019r.: 26, 2020r.:32, 2021r.: 52. Szczegółowe dane w analizowanym zakresie przedstawiono na poniższych wykresach.

Wykres 10 Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji w podobszarze rewitalizacji Gnojno w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Wykres 11 Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji w podobszarze rewitalizacji Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

→ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Depopulacja wyznaczonych podobszarów rewitalizacji następuje w tempie zbliżonym do obszaru całej gminy Konstantynów - wskaźnik zmiany liczby mieszkańców w latach 2017-2021 prezentuje się nieco gorzej w zakresie wyznaczonych podobszarów niż w zakresie całej gminy (średnia gminy: -2,87; dla dwóch wyznaczonych podobszarów rewitalizacji łącznie: -3,15, w zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno -5,13; dla podobszaru Konstantynów -2,95).
- ✓ Sytuacja w zakresie przyrostu naturalnego w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji jest zbieżna z trendami odnotowanymi na terenie całej Gminy Konstantynów; zarówno w całej gminie, jak i wyznaczonych obszarach wskaźnik przyrostu naturalnego we wszystkich latach analizy kształtuje się na ujemnym poziomie.
- ✓ Zanotowano korzystną sytuację w zakresie salda migracji (zarówno w obszarze gminy, jak i wyznaczonych obszarów rewitalizacji w latach 2017-2021 odnotowuje się dodatnie saldo migracji).

4.1.2 Struktura wieku mieszkańców

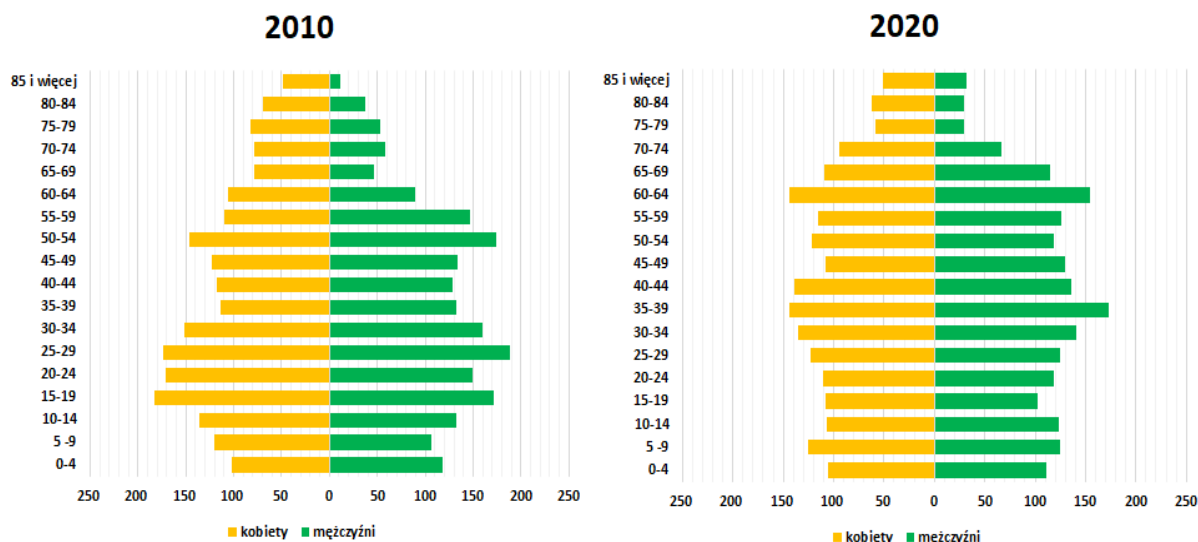
Struktura wieku mieszkańców stanowi istotny element decydujący zarówno o możliwościach rozwojowych danej jednostki, jak również wpływający na kształtowanie systemu polityki społecznej.

Analiza danych dotyczących wieku mieszkańców gminy Konstantynów wskazuje także na występowanie negatywnych zjawisk, charakterystycznych dla całej Polski. Zauważalny jest trend stopniowego starzenia się populacji ludności gminy. Wskazują na to piramidy wieku i płci zamieszone poniżej. Zgodnie z danymi GUS średni wiek mieszkańców gminy Konstantynów w 2020 r. wynosił: 39,6 lat. Jest to wartość nieznacznie lepsza od średniej wojewódzkiej, która kształtowała się na poziomie 42,2 lata i średniej krajowej – 42,00 lata. W grupie wiekowej osób powyżej 55 roku życia zauważalny jest także trend, iż liczebność kobiet zaczyna przekraczać znacznie liczebność mężczyzn (w szczególności powyżej 70 roku życia). Jest to zjawisko charakterystyczne dla całego kraju – zgodnie ze statystykami mężczyźni żyją krócej niż kobiety.

Kształt piramid wieku i płci mieszkańców gminy Konstantynów na przestrzeni ostatniego 10-lecia wskazuje na regresywny typ społeczeństwa – przejściową fazę pomiędzy społeczeństwem młodym a starym. Porównując oba wykresy można zauważyć, że podstawa piramidy obrazującej strukturę ludności w 2010 r. uległa zmniejszeniu, rozszerza się natomiast wierzchołek piramidy, co wskazuje na systematyczne starzenie się społeczeństwa.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 12 Piramida wieku i płci mieszkańców gminy Konstantynów w 2010 r. oraz 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zjawisko starzenia się społeczności gminy jest jeszcze szczególnie zauważalne, gdy analizie poddamy dane dotyczące udziału ludności według ekonomicznych grup wieku oraz ich zmiany w badanym okresie. Na koniec 2021 r. udział osób wg. poszczególnych ekonomicznych grup na terenie gminy kształtował się w następujących sposób: 21,07% ludność w wieku przedprodukcyjnym, 58,25% ludność w wieku produkcyjnym oraz 20,68% ludność w wieku poprodukcyjnym. Dane te są zbliżone do średnich wielkości dla powiatu bialskiego, które wynosiły odpowiednio: 18,8%, 60,7% oraz 20,4%. W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w 2021 r. zamieszkiwało łącznie 314 osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 36,73% wszystkich mieszkańców w tej grupie wiekowej z terenu całej gminy. Udział osób według poszczególnych grup wiekowych kształtowa się w następujący sposób: ludność w wieku przedprodukcyjnym: 18,37%, ludność w wieku produkcyjnym: 56,10% oraz ludność w wieku poprodukcyjnym: 25,53%.

W celu weryfikacji negatywnych trendów demograficzny świadczących o niekorzystnej strukturze wieku mieszkańców analizie poddano współczynnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców gminy (stan na koniec 2021 r.). Na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Konstantynowie oszacowano, iż średnia wartość ww. wskaźnika kształtuje się na poziomie 20,68. W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wartość wskaźnik kształtuje się na poziomie stosunkowo sporo wyższym niż ww. średnia i przyjmuje wartość: 25,53. W zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno wskaźnik przyjmuje wartość na poziomie: 27,03, natomiast w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów: 25,38.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

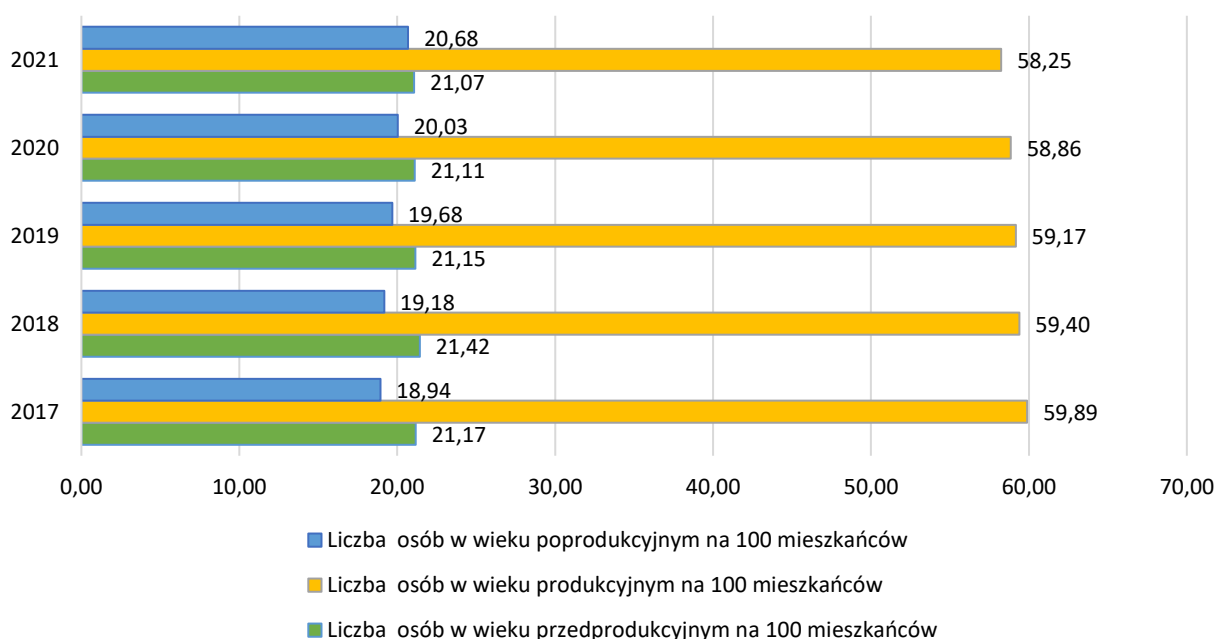
Wykres 13 Wskaźnik: liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Niekorzystne trendy demograficzne zachodzące na terenie gminy Konstantynów są jeszcze bardziej widoczne, gdy analizie poddamy zmianę liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców na przestrzeni lat 2017-2021. W okresie odniesienia udział ten w wzrastał w następujący sposób: 2017r. – 18,94; 2018 r. – 19,18, 2019 r. -20,03, 2020 r. – 2021 r. – 20,68. W okresie odniesienia na niemal zbliżonym poziomie pozostawała liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców, jednocześnie malała liczba osób w wieku produkcyjnym przypadających na 100 mieszkańców. Zjawisko to jest powszechne na terenie całego kraju i jak wskazują liczne opracowania i prognozy będzie przybierać na sile. Stopniowe starzenie się społeczeństwa generuje szereg innych problemów (m.in. zmniejszanie zasobu siły roboczej, osłabienie lokalnego kapitału ludzkiego czy pogarszanie struktury rynku pracy). Przedmiotowe zjawisko ma również skutki ekonomiczne dla systemu finansów publicznych w postaci wzrostu kosztów opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi starszymi.

Wykres 14 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021

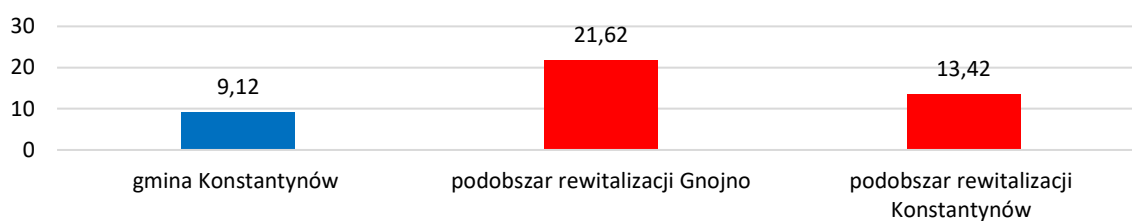
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji udział ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2017-2021 ulegał systematycznemu wzrostowi: z 22,36% do 25,53%. W zakresie podobszaru Gnojno udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 22,22% do 27,03%. Mniejszy przyrost odnotowano natomiast w zakresie podobszaru Konstantynów z 22,38% do 25,38%.

Analizie poddano również zagadnienie zmiany liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy 100 mieszkańców w latach 2017-2021. Średnia wartość wskaźnika dla terenu całej gminy kształtuje się na poziomie: 9,21%. Znacznie mniej korzystnie sytuacja kształtuje się w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W latach odniesienia dla obu wyznaczonych obszarów zanotowano wzrost ww. na poziomie znacznie przekraczającym średnią gminy i wnoszącym: 14,15%. W obrębie obszaru Gnojno zanotowano wzrost na poziomie: 21,62%, natomiast dla obszaru Konstantynów wskaźnik kształtuje się na poziomie nieco niższym niż w zakresie pierwszego z analizowanych obszarów, ale nadal dużo wyższym niż w przypadku średniej gminy i wynosi: 13,42%.

Wykres 15 Wskaźnik: zmiana liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców (%) w latach 2017-2021

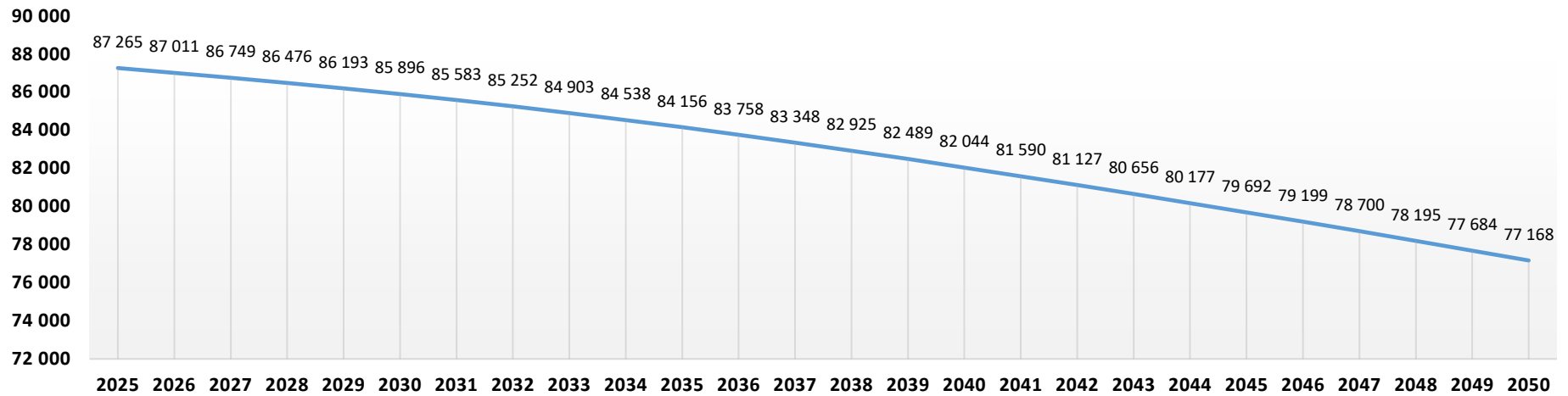
Źródło: Opracowanie własne

W zakresie wyludniania oraz starzejącego się społeczeństwa szczególnie niekorzystnie wyglądają prognozy GUS, w świetle których w Polsce procesy te będą się systematycznie nasilały. Z sytuacją taką będziemy również mieli do czynienia na terenach wiejskich powiatu bialskiego. Zgodnie z danymi GUS liczba mieszkańców gmin wiejskich zmniejszy się na przestrzeni kolejnych 25 lat o 11,57% (z 87 265 w 2025 r. do 77 168 w 2050 r.). Dodatkowo kształty, zaprezentowanych poniżej, piramid wieku ludności, obrazują występowanie wyżów i niżów demograficznych w strukturze wieku kobiet i mężczyzn. Wraz z upływem lat podstawa piramidy (dzieci i młodzież) będzie się coraz bardziej zwężać, z kolei jej górna część (seniorzy) – będzie się rozszerzała. Na początku lat 50-tych XX wieku przeciętne trwanie życia wynosiło 47 lat, w 2011 roku – 65 lat, natomiast w 2050 roku średnia długość życia ulegnie wydłużeniu do 75 lat². Wraz z procesem starzenia się społeczeństwa będzie postępował proces wyludniania. W efekcie będzie to skutkowało zmniejszającą się liczbą dzieci w wieku szkolnym, co wpłynie na konieczność ograniczenia sieci szkół i tym samym przyczyni się do pogłębienia degradacji społecznej i kulturalnej.

² A. Dragan, *Starzenie się społeczeństwa polskiego i jego skutki*, Opracowania Tematyczne, OT-601, Biuro Analiz i Dokumentacji, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych, Kancelaria Senatu, Warszawa 2011, s. 3.

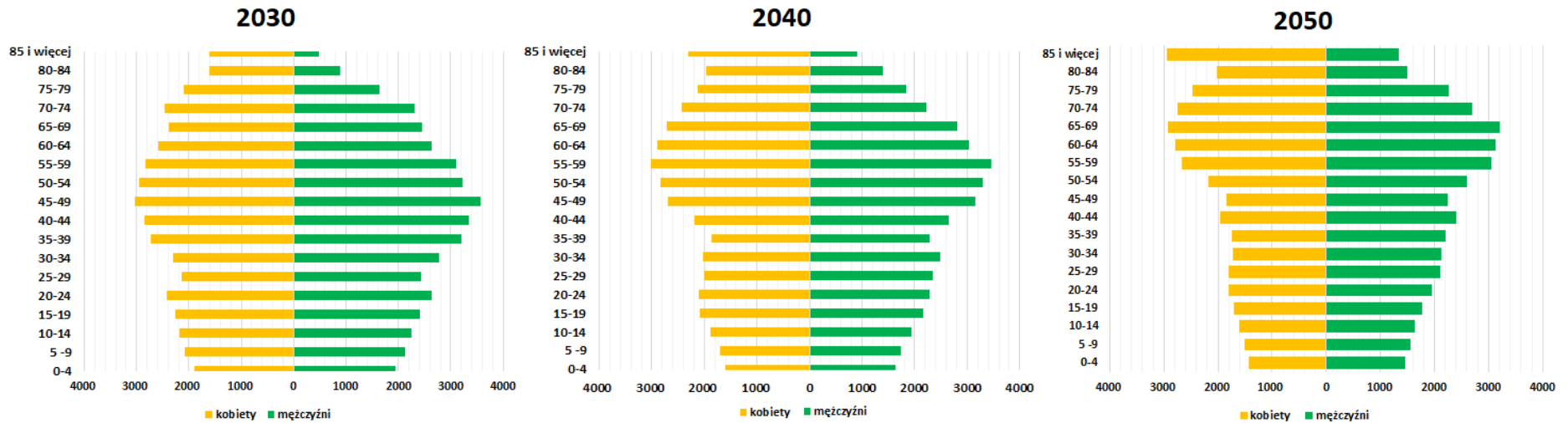
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 16 Prognozowana liczba ludności na obszarach wiejskich powiatu bialskiego w latach 2025-2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050; GUS

Wykres 17 Prognozowana struktura ludności według płci i grup wiekowych na obszarach wiejskich powiatu bialskiego w roku 2030,2040,2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050; GUS

→ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno kształtuje się na poziomie znacznie wyższym niż średnia gminy (20,68) i wynosi: 27,03, w zakresie podobszaru Konstantynów: 25,38.
- ✓ Tempo starzenia się ludności obszaru rewitalizacji jest większe niż w przypadku całej gminy – wskaźnik zamiany liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie obu podobszarów rewitalizacji przyjmuje wartość znacznie wyższą niż średnia gminy (9,12%) – podobszar Gnojno -21,62% ; podobszar Konstantynów- 13,42%.
- ✓ Niekorzystne trendy odnotowuje się również w zakresie prognoz GUS, które wskazują, iż starzenie się populacji zarówno obszaru rewitalizacji, a także obszaru całej gminy będzie postępować nadal. Taki stan rzeczy będzie generował szereg problemów niekorzystnie wpływających na sytuację, np. wzrost kosztów opieki zdrowotnej i świadczenia opieki nad osobami starszymi. Wobec czego istnieje potrzeba podjęcia interwencji w zakresie rozwoju usług opiekuńczych, które pomogą seniorom nie tylko w codziennym funkcjonowaniu, ale również pozwolą na utrzymanie ich w jak najlepszej kondycji fizycznej i psychicznej w jak najdłuższym okresie.

4.1.3 Ubóstwo, wykluczenie społeczne i uzależnienia

Kolejnymi zjawiskami, które poddano analizie na potrzeby niniejszej diagnozy były: ubóstwo, wykluczenie społeczne oraz różnego rodzaju uzależnienia. Uznano, że najbardziej praktyczną i właściwą metodą, za pomocą której można zbadać ww. zjawisko jest analiza zapotrzebowania mieszkańców obszaru rewitalizacji na różne formy pomocy społecznej oraz porównanie otrzymanych danych z wynikami dla całej gminy Konstantynów. W tym celu zbadano udział osób zamieszkujących na obszarze rewitalizacji, które z powodu indywidualnej sytuacji życiowej są uprawnione do korzystania z dostępnych form pomocy społecznej. Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz powodów przyznania pomocy społecznej, udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie. Ich zakres umożliwił opis stanu najbardziej aktualnego (status quo), odpowiadającego stanowi na koniec rok 2021. Prowadzone rozważania rozszerzono również o wskazanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian w latach 2017-2021. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były

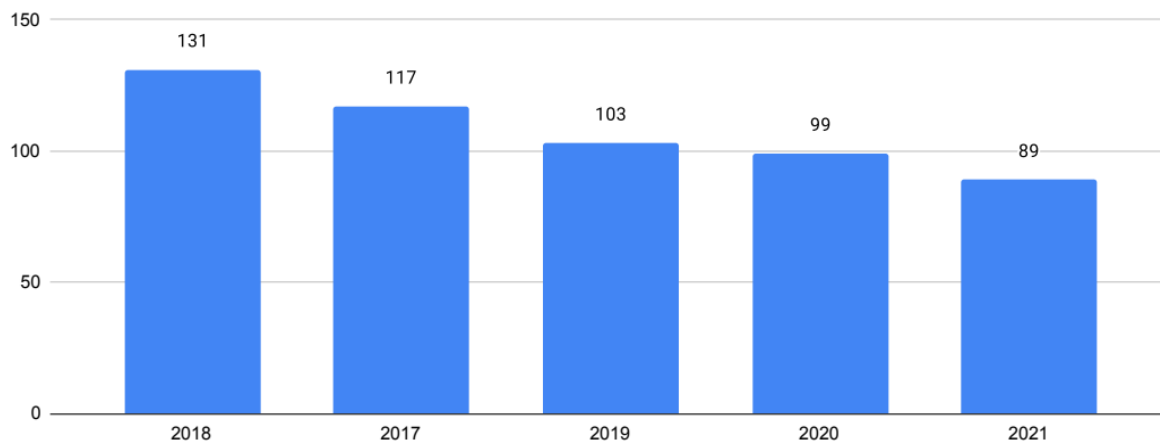
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu: ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwałej lub ciężkiej choroby, wielodzietności. Badaniem objęto również liczbę osób posiadających założoną Niebieską Kartę, średnią kwotę udzielonych świadczeń przypadających na 1 klienta GOPS, liczbą dzieci i młodzież do 17 roku życia włącznie korzystających z dożywiania przyznawanego przez GOPS oraz liczbę osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Taka analiza zjawiska pozwoliła na dokonanie obserwacji, zarówno w wymiarze terytorialnym, jak też jakościowym, które ze zjawisk stanowi największy problem w skali całej gminy Konstantynów, jak i wyznaczonych jednostek analitycznych.

Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, problemy osób niepełnosprawnych – tworzą ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują o istocie odczuwania jakości życia przez społeczeństwo wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Dane źródłowe, które zostały przekazane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie pokazują, że ogólna liczba rodzin wymagających wsparcia organizowanego w ramach pomocy społecznej ulegała systematycznemu spadkowi na przestrzeni lat 2017-2021. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Konstantynów spadła o 42 na przestrzeni lat 2017-2021 (ze 131 do 89 rodzin), co oznacza spadek na poziomie 32,06%.

Wykres 18 Liczba rodzin z terenu gminy Konstantynów objętych pomocą GOPS w latach 2017-2023

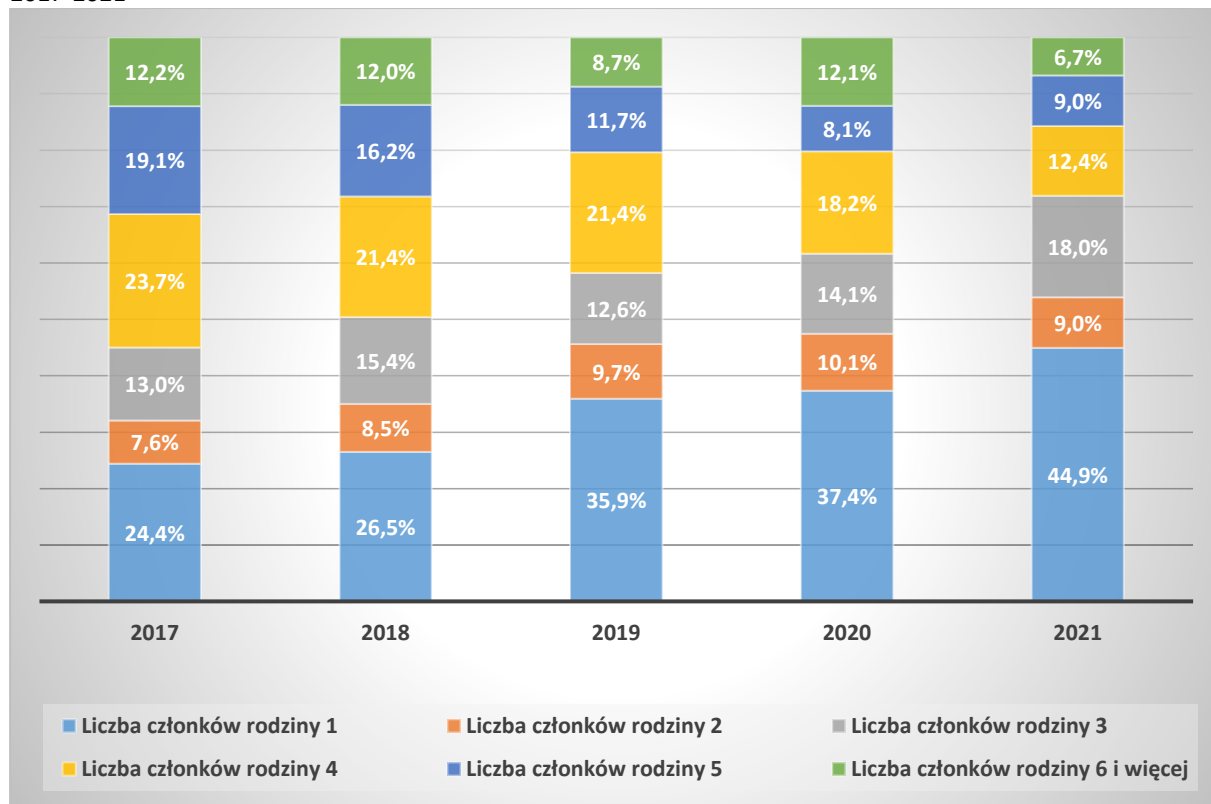
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Na przestrzeni analizowanego okresu najliczniejszą grupę stanowiły rodziny o liczbie członków wynoszącej 1. W 2017 r. wyniosły one 24,4% wszystkich rodzin objętych pomocą GOPS. Natomiast w 2021 r. ich udział wzrósł do poziomu 44,9%. W następnej kolejności plasują się rodziny o liczbie członków wynoszącej 3 osoby oraz o liczbie członków wynoszącej 4 osoby. W latach 2017-

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

2021 zauważalna jest zmiana struktury rodzin korzystających z pomocy GOPS. Zauważyć można spadek udziału rodzin, w skład których wchodzi duża liczba osób, na rzecz rodzin reprezentowanych przez mniejszą liczbą osób.

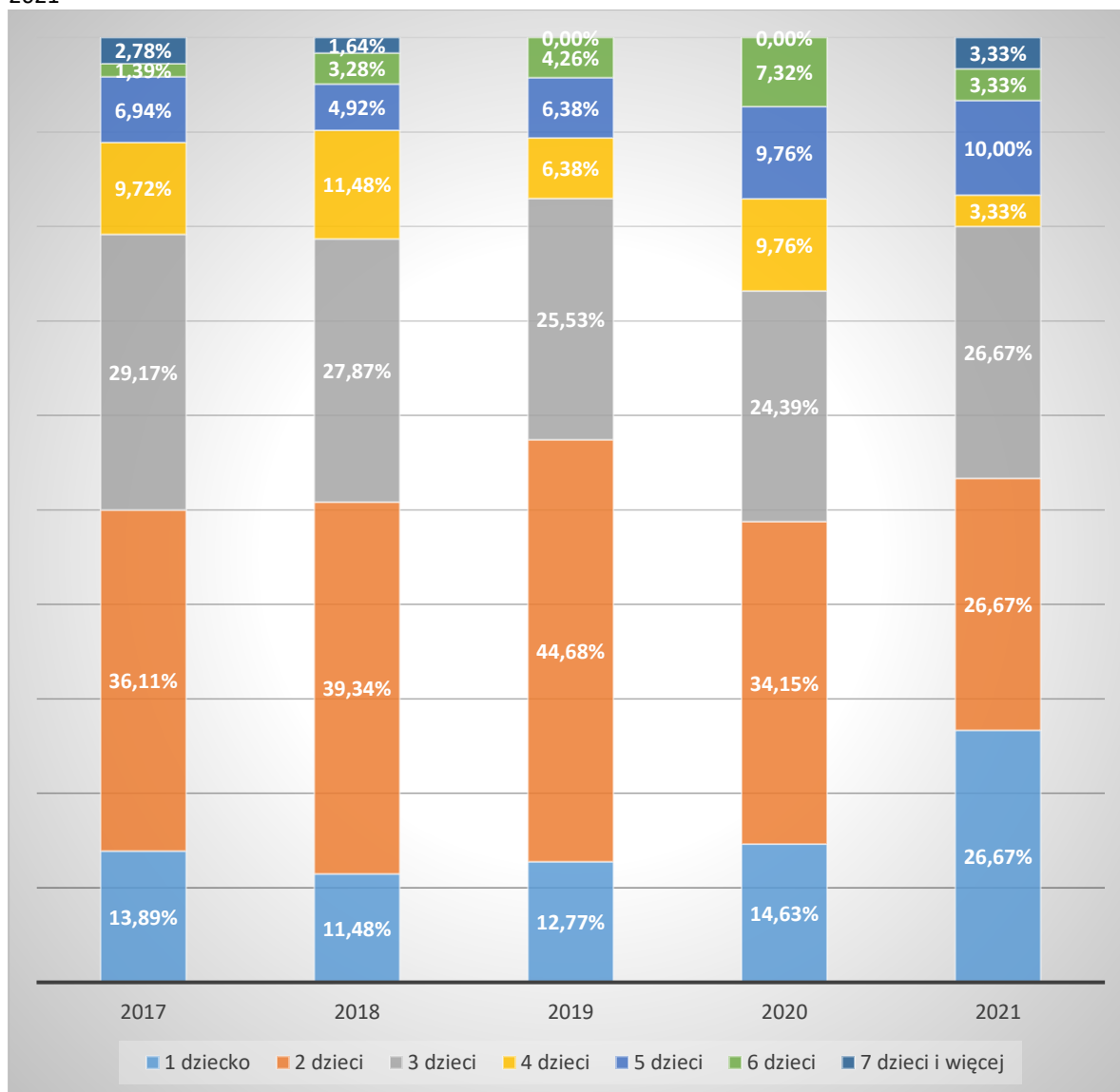
Wykres 19 Udział rodzin wg. liczby ich członków w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W badanym okresie zanotowano również spadek liczby rodzin, które mają dzieci i jednocześnie są objęte pomocą społeczną: 2017 r. – 72, 2018 r. – 61, 2019 r. – 47, 2020 r. – 41, 2021 r. – 30. Ich udział w stosunku do wszystkich rodzin korzystających z GOPS w kolejnych latach kształtował się w następujący sposób: 2017 r. – 54,96%, 2018r. 52,14%, 2019 r. – 45,63%, 2020 r. -41,41%, 2021 r. – 33,71%. Dane te nie świadczą niestety o znacznej poprawie sytuacji rodzin na terenie gminy. Związane są z niekorzystnymi trendami demograficznymi – zmniejszającą się dzietnością mieszkańców.

Wykres 20 Udział rodzin wg. liczby dzieci w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy GOPS w latach 2017-2021

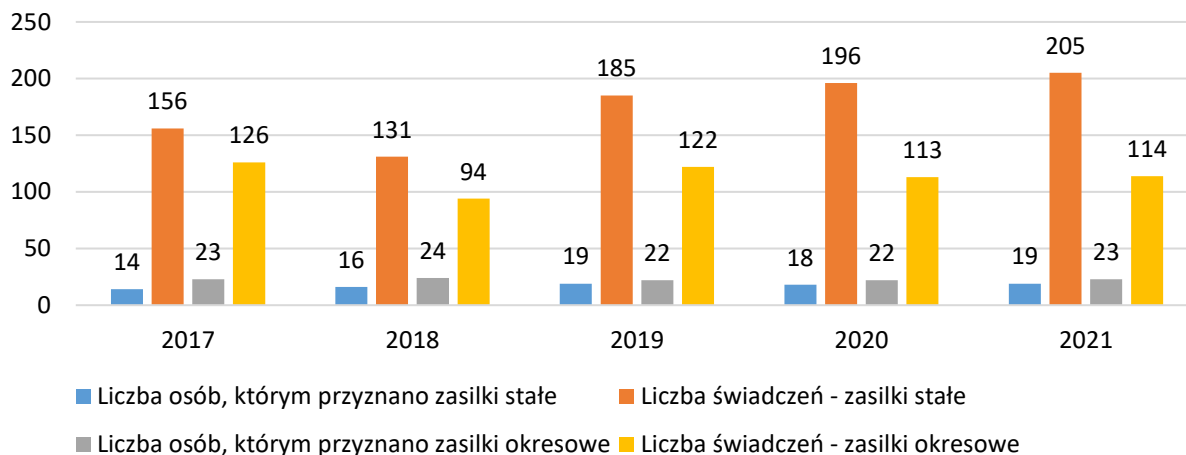

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Wśród ww. rodzin, na przestrzeni analizowanego okresu, wzrasta udział rodzin niepełnych: 2017 r. – 26,39%, 2018 r. – 27,28%, 2019 r. – 30,04%, 2020 r. – 39,02%, 2021 r. – 53,33%.

W latach 2017-2021 r. systematycznie wzrosła liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe oraz liczba przyznanych świadczeń. Natomiast liczba osób, którym przyznano zasiłki okresowe oraz liczba świadczeń utrzymywały się na zbliżonym poziomie.

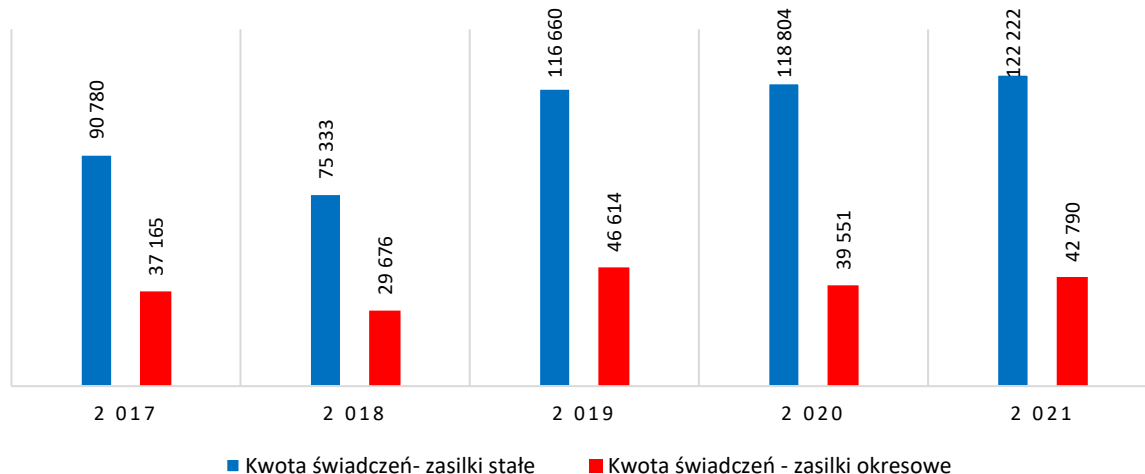
Wykres 21 Liczba osób oraz świadczeń zasiłków stałych i okresowych w latach 2017-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Wraz ze wzrostem liczby osób pobierających zasiłki stałe, z roku na rok wzrasta kwota przyznawanych świadczeń. W 2017 r. wynosiła ona 90 780 zł. Natomiast w 2021 r. : 122 222 zł (zanotowano wzrost o ok. 36%). Kwota świadczeń okresowych uległa również zwiększeniu z 37 165 zł w 2017 r. do 42 790 zł w 2021 r. Dynamika wzrostu w zakresie kwoty tychże świadczeń nie jest jednak tak duża i kształtuje się na poziomie około 15%.

Wykres 22 Kwota przyznanych świadczeń w podziale na zasiłki stałe i okresowe [zł] w latach 2017-2020

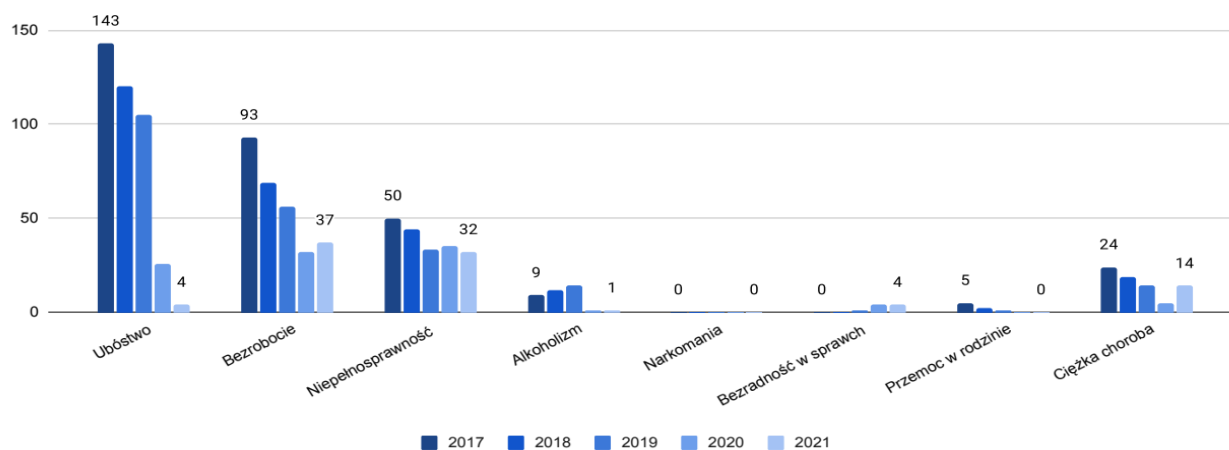
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Analiza przyczyn przyznawania pomocy społecznej osobom zamieszkałym na terenie gminy Konstantynów pozwala stwierdzić, że na przestrzeni lat 2017-2021 głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń GOPS było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W badanym okresie zanotowano niemal 47%-owy spadek łącznej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

liczby osób korzystających z pomocy GOPS: 2017 r.- 210, 2018 r. – 187, 2019r. - 150, 2020 r. – 127, 2021r. – 112.

Wykres 23 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg. powodów przyznawania świadczeń w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Analizując powody korzystania mieszkańców ze świadczeń pomocy społecznej należy mieć na uwadze, że wśród osób objętych pomocą nie występuje tylko jeden rodzaj dysfunkcji. Najczęściej jest ich kilka i są ze sobą skorelowane, np. istnieje wyraźna zależność pomiędzy bezrobociem a zagrożeniem popadnięcia w ubóstwo. Ubóstwo i wykluczenie społeczne bardzo często współwystępują z innymi problemami społecznymi, takimi jak: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach, brak wspierania wysiłków edukacyjnych dzieci przez rodziców, wypadanie dzieci i młodzieży z systemu kształcenia oraz uzależnienia. W związku z powyższym, przeważająca większość beneficjentów pomocy społecznej występuje o kilka rodzajów świadczeń, podając różne przyczyny uprawniające do przyznania konkretnego świadczenia.

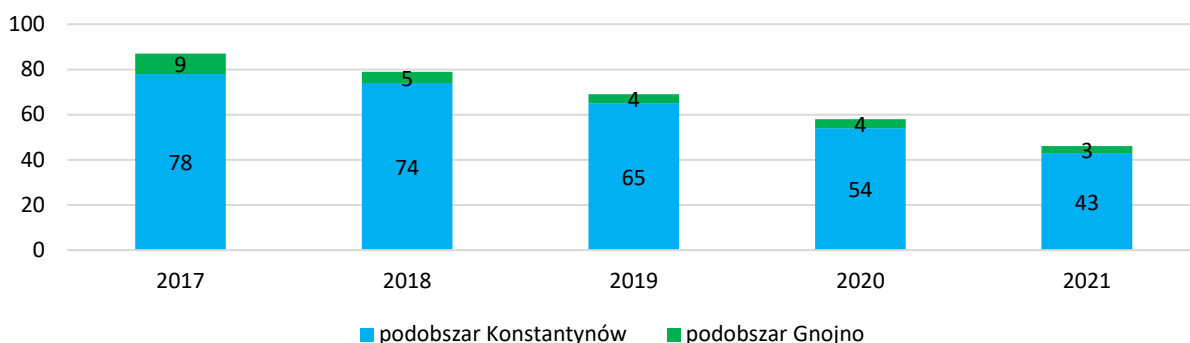
Do przeprowadzenia precyzyjnej identyfikacji obszaru rewitalizacji, konieczne jest zastosowanie kryterium uwzględniającego jego potencjał ludnościowy. Metodą, którą zastosowano, aby określić natężenie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego była analiza zapotrzebowania mieszkańców na poszczególne formy pomocy społecznej. W tym celu, analizie poddano szereg (zaprezentowanych poniżej) wskaźników oraz ich relację w zakresie średniej dla całej gminy uzyskanej w trakcie prowadzenia procedury delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W świetle danych uzyskanych na przestrzeni lat 2017-2021 spadła znacznie liczba mieszkańców pobierających świadczenia z GOPS (z 210 do 112, co oznacza spadek na poziomie 46,67%). Podobny trend zanotowano w zakresie obszaru rewitalizacji, gdzie liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS spadła z 87 do 46, co oznacza spadek na poziomie 47,13%. O szczególnym natężeniu problemów w

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

sferze społecznej w zakresie wyznaczonych obszarów rewitalizacji świadczy fakt, iż w całym analizowanym okresie udział mieszkańców korzystających z pomocy GOPS i zamieszkujących wyznaczone podobszary rewitalizacji kształtował się na poziomie ponad 40% wszystkich klientów GOPS (od 46% w 2019 r. do 41,07% w 2021 r.). W obrębie wyłonionych ulic zamieszkuje 89,58% wszystkich mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS w 2021 r. i pochodzących z Konstantynowa. Wynika z tego, że mieszkańcy ww. obszarów borykają się z różnego rodzaju problemami wpływającymi na konieczność korzystania z pomocy społecznej.

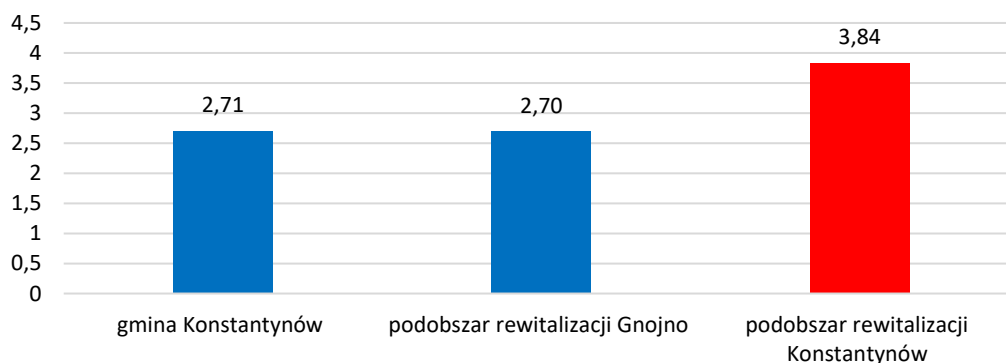
Wykres 24 Liczba mieszkańców korzystających z pomocy GOPS w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

W celu dokładniejszego zbadania zapotrzebowania mieszkańców na pomoc udzielaną przez GOPS analizie poddano przedmiotową kwestię w odniesieniu do potencjału ludnościowego. W świetle danych diagnozy prowadzonej w celu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wartość wskaźnika obrazującego liczbę mieszkańców korzystających z pomocy GOPS przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. dla obszaru całej gminy wyniosła: 2,71. W zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niemal identycznym jak średnia gminy i wynoszącym: 2,70. Znacznie większe natężenie problemu odnotowuje się w obrębie podobszaru Konstantynów, gdzie ww. wskaźnik przybiera wartość znacznie większą niż średnia gminy i wynoszącą: 3,84.

Wykres 25 Wskaźnik: liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r.

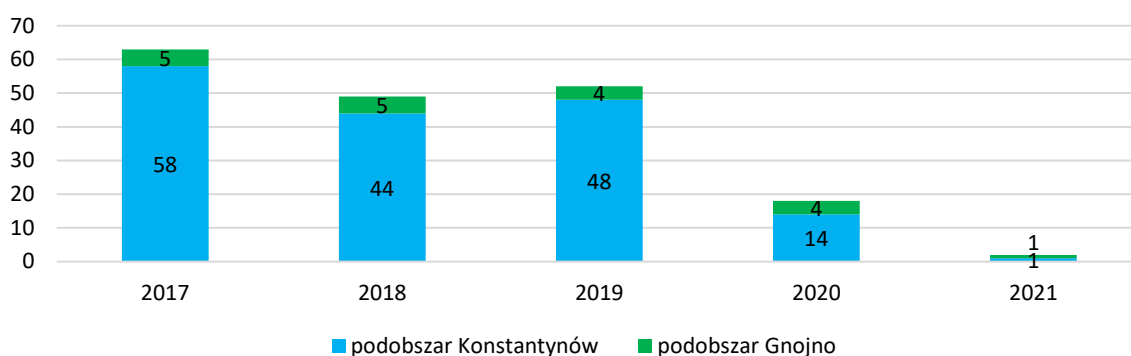

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Główny powód przyznawania świadczeń pomocy GOPS w Konstantynowie to ubóstwo. Udział osób pobierających świadczenia z tego tytułu w ogólnej liczbie klientów GOPS na przestrzeni ostatnich 5 lat kształtowała się na poziomie: 2017 r. – 68,10%, 2018r. –64,17%, 2019r.-70,00%, 2020r. –20,47%, 2021 r. -3,57%. W analizowanym okresie liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa zmniejszyła się aż o 97,3% (z 143 w 2017 r. do 4 w 2021 r.). Taka sama sytuacja dotyczy wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. W latach prowadzonej analizy zanotowano znaczny spadek tej grupy beneficjentów GOPS z 62 w 2017 r. do 2 w 2021 r. (spadek o 96,83%).

Wykres 26 Liczba mieszkańców korzystających z pomocy GOPS z tytułu ubóstwa w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Tak znaczny spadek klientów GOPS w dużej mierze jest następstwem emigracji zarobkowej w poszukiwaniu pracy lub pracy lepiej płatnej. W mniejszym stopniu spadek ten jest wynikiem polepszenia sytuacji życiowej beneficjentów GOPS. Przyczyn należy również upatrywać w zmianach zachodzących w rodzajach oraz wysokości świadczeń udzielanych przez instytucje pomocy społecznej (pojawienie się licznych programów społecznych m.in. 500+, Dobry Start, różnego rodzaju dodatki np. osłonowe, itd.).

Zagrożenie lub występujący stan ubóstwa odciska piętno na całych rodzinach i prowadzi do wielu ich dysfunkcji. Rodzina dysfunkcyjna jest zamknięta, zakłamana (chroni „tajemnicę rodzinną”), panuje w niej zaburzona komunikacja i zamieszanie co do ról. Jest nastawiona raczej na sztywne utrzymanie systemu rodzinnego, niż na rozwój swoich członków. Wśród najczęściej występujących dysfunkcji należy wymienić: alkoholizm, inne uzależnienia lub choroby psychiczne w rodzinie, przemoc fizyczną lub psychiczną, maltretowanie, psychiczne opuszczenie dzieci (nieobecność emocjonalna rodziców), chłód emocjonalny, czynne odrzucanie i dewaluowanie dziecka, nadużycia emocjonalne. Jednocześnie często rodziny (ze względu na utarte schematy czy mentalność) ukrywają swoje problemy ze względu na strach przed stygmatyzacją. Takie zjawiska występujące w okresie w jakim kształtuje się młoda osoba często rzutują na jej predyspozycjach rozwojowych oraz osobowości w sposób negatywny. Dla dobra rodziny, która jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i

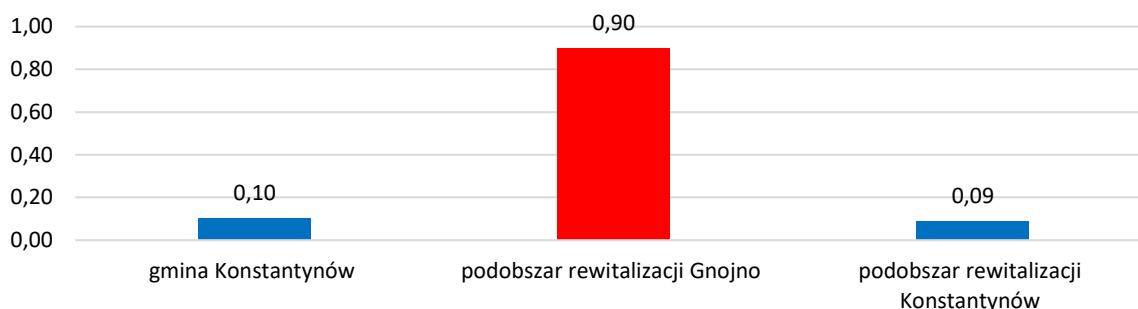

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Podstawowym założeniem prowadzonych przez GOPS działań na rzecz rodzin wymagających pomocy jest przeświadczenie, o tym że zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Prowadzona analiza objęła również weryfikację wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu ubóstwa na 100 mieszkańców w 2021 r. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wyniosł 0,10. Odwrotnie niż w przypadku wyżej przedstawionego wskaźnika, w podobszarze Gnojno wskaźnik osiąga wartość aż 9-krotnie wyższą od średniej gminnej (0,9). Natomiast w obrębie podobszaru Konstantynów przybiera on wartość nieznacznie mniejszą od ww. średniej gminnej. O koncentracji zjawiska ubóstwa na obszarach rewitalizacji świadczą również dane dotyczące udział klientów GOPS pobierających świadczenia z tego tytułu i zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie beneficjentów GOPS korzystających z tego rodzaju świadczeń. Udział ten w latach 2017-2021 kształtuje się na bardzo wysokim poziomie wynoszącym odpowiednio: 44,06%, 40,83%, 49,52%, 69,23%, 50,00%.

Wykres 27 Wskaźnik: liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS z tytułu ubóstwa przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r.

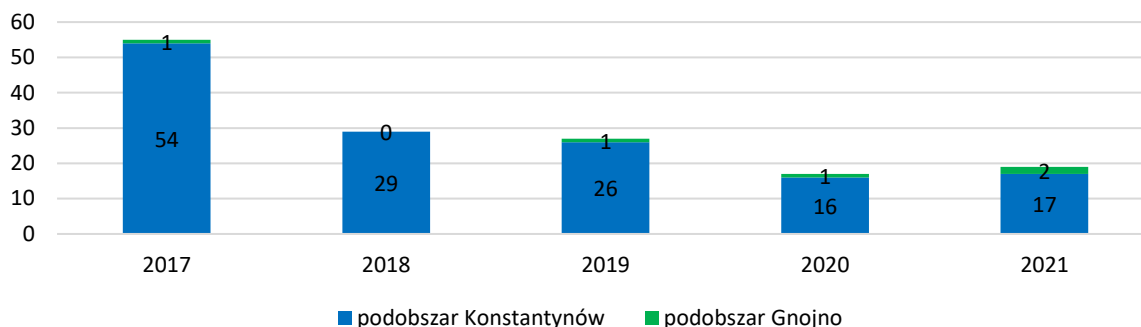
Źródło: Opracowanie własne

Drugim głównym powodem przyznawania świadczeń społecznych na obszarze gminy Konstantynów jest bezrobocie. Udział osób korzystających z tego tytułu w latach 2017-2021 w ogólnej liczbie klientów GOPS kształtował się na odpowiednio na poziomie: 2017 r. – 44,28%, 2018 r. – 35,83%. 2019 r. – 37,33%, 2020 r. – 25,20%, 2021r. – 33,04%. W okresie odniesienia zanotowano spadek liczby osób korzystających ze świadczeń z ww. powodu na poziomie 60,22% (z 93 w 2017 r. do 37 w 2021 r.). Ponad połowa (51,535%) analizowanych osób zamieszkuje miejscowości Konstantynów (19 osób). Taki sam trend można zaobserwować w granicach wyznaczonych podobszarów. Na przestrzeni lat 2017-2020 również w tym zakresie zanotowano przybliżony spadek liczby beneficjentów GOPS (65,5%). Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji stanowili znaczną część osób korzystających z pomocy GOSP z tytułu bezrobocia. Stanowili oni odpowiednio: 2017 r. – 59,14%, 2018

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

r. – 43,28%, 2019 r. – 48,12%, 2020r. – 53,13%, 2021 r. – 51,35% wszystkich beneficjentów GOPS w Konstantynowie z tego tytułu.

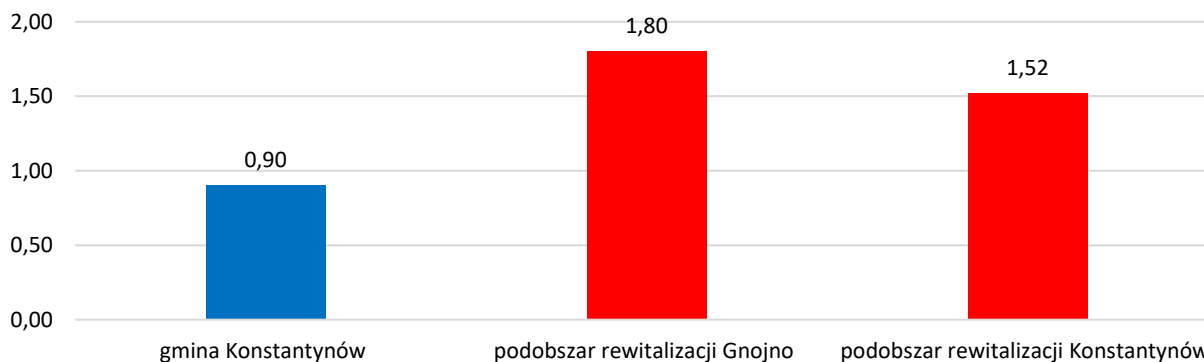
Wykres 28 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Kolejna analiza w zakresie problemów społecznych dotyczy osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu bezrobocia przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r. Zgodnie z przeprowadzoną delimitacją obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w 2021 r. średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wyniosła: 0,90. Przy uwzględnieniu potencjału ludnościowego poszczególnych podobszarów rewitalizacji zauważyć można, iż sytuacja wygląda szczególnie niepokojąco. W zakresie obu jednostek wartość wskaźnika przekracza znacznie średnią dla gminy (Gnojno – 2-krotnie, Konstantynów- ponad 1,6-krotnie).

Wykres 29 Wskaźnik: liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

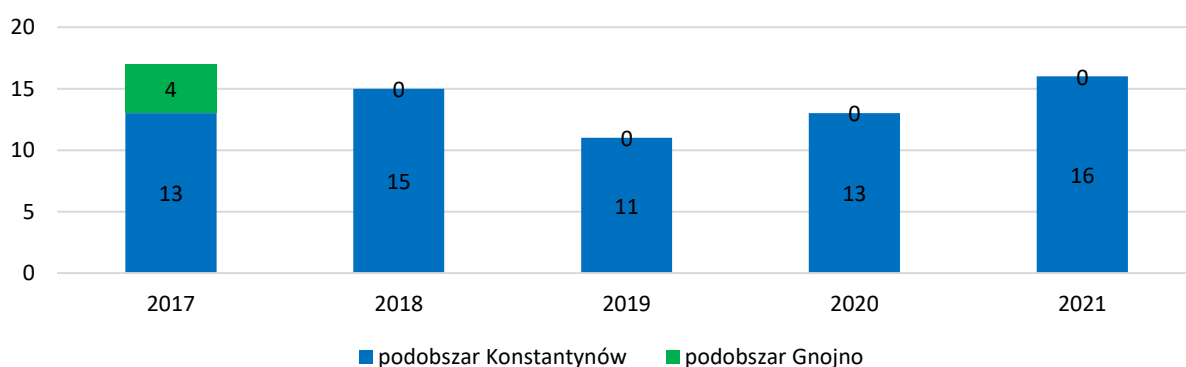
Źródło: Opracowanie własne

Następna z poddanych analizie kwestii to niepełnosprawność. Podobnie jak w przypadku dwóch ww. powodów rzeczywista liczba mieszkańców pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności uległa zmniejszeniu z 51 osób w 2017 r. do 32 osób w 2021 r. (zanotowano spadek na poziomie 37,25%). Jednakże szczególnie niepokoi fakt, iż udział mieszkańców pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie klientów GOPS przybiera tendencję wzrostową: 2017 r. -24,29% ,2018 r. – 23,53%, 2019 r. –22,00% 2020 r. –27,56% 2021 r – 28,57%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zanotowano również spadek mieszkańców pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Jednakże spadek ten jest niewielki (w 2021 r. liczba takich mieszkańców zmniejszyła się względem 2017 r. o 1, co stanowi 5,88%). Systematycznie wzrasta udział osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie osób korzystających ze świadczeń z tego tytułu na terenie całej gminy Konstantynów (2017 r.-33,33%, 2018 r.- 34,09%, 2019 r. – 33,33%, 2020 r.-37,14%, 2021 r. – 50,00%). Tak samo jak w przypadku obszaru całej gminy, osoby korzystające z pomocy z ww. tytułu stanowią coraz liczniejszą grupę wśród wszystkich podopiecznych GOPS z tego terenu (w 2017 r. – 19,54%, natomiast w 2021 r. – 34,78%).

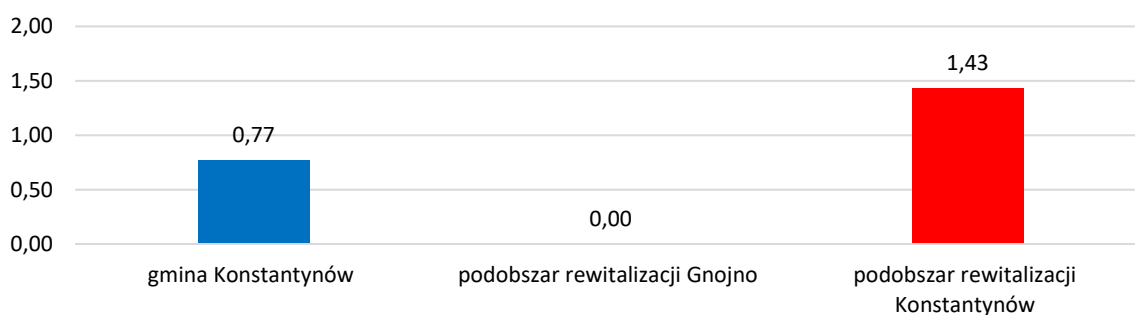
Wykres 30 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Natężenie terytorialne problemów społecznych zostało zweryfikowane również za pomocą wskaźnika określającego liczbę osób pobierających świadczenia GOPS z tytułu niepełnosprawności przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. Średnia wartość analizowanego wskaźnika dla całej gminy kształtuje się na poziomie: 0,77. W podobszarze Gnojno nie odnotowano żadnego z mieszkańców pobierających świadczenia z ww. tytułu. Wobec tego, wskaźnik przybiera wartość równą 0. O koncentracji problemu możemy jednak mówić w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wskaźnik jest niemal dwukrotnie wyższy niż średnia gminna (1,43).

Wykres 31 Wskaźnik: liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu niepełnosprawności przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

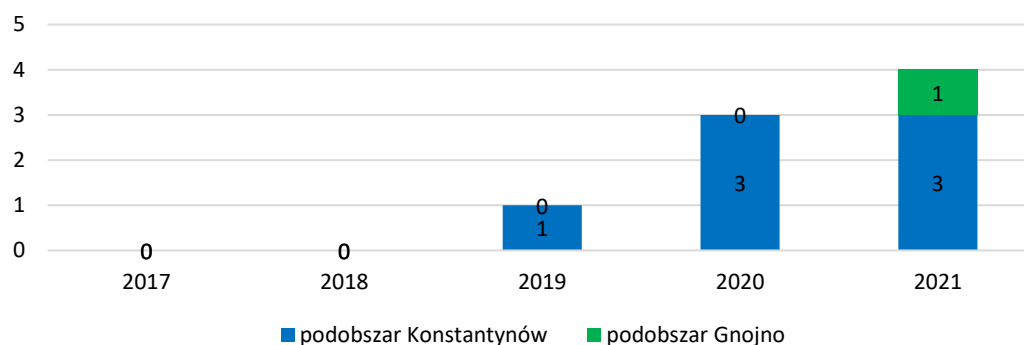

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Szczególnie istotną kwestią jest zdolność mieszkańców do prawidłowego funkcjonowania w społeczności, w tym radzenie sobie z bieżącymi sprawami. W celu wyselekcjonowania obszarów o szczególnym natężeniu niekorzystnych zjawisk występujących w rodzinach dokonano analizy danych dot. osób pobierających świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Od 2019 r. liczba osób pobierających świadczenia z tego tytułu zaczyna wzrastać. W latach 2017-2018 żaden z mieszkańców gminy nie pobierał świadczenia z tego tytułu. W 2019 r. była to 1 osoba. W latach 2012-2021 było to już po 4 osoby, w tym 3 pochodziły w miejscowości Konstantynów. W miejscowości Gnojno zamieszkiwała jedna taka osoba. 100% beneficjentów GOPS korzystających z pomocy z ww. tytułu zamieszkuje wyznaczone podobszary rewitalizacji.

Wykres 32 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Weryfikacja wskaźnika prezentującego liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. potwierdza zasadność tezy o szczególnie niekorzystnej sytuacji w zakresie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. W świetle danych diagnozy delimitacyjnej średnia wartość wskaźnika w omawianym zakresie wyniosła 0,10 w 2021r. Niemal trzykrotnie większą wartość przybiera wskaźnik w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów (2,70). Z jeszcze gorszą sytuacją mamy do czynienia w zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno, gdzie wskaźnik stanowi 9-krotną wartość średniej dla całej gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

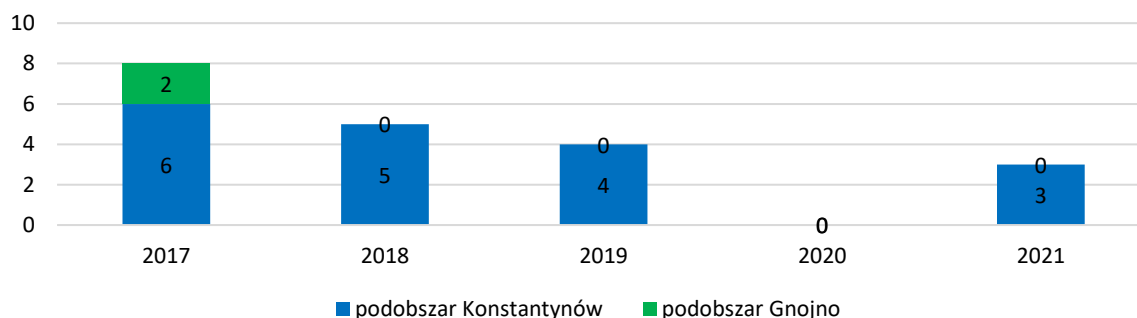
Wykres 33 Wskaźnik: liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego przypadająca na 100 mieszkańców w 2021r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Długotrwała lub ciężka choroba to kolejny z listy najliczniejszych powodów przyznawania pomocy GOPS w Konstantynowie. W świetle uzyskanych danych liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na przestrzeni lat zmalała z 24 do 14, czyli o 41,67%. Udział osób pobierających świadczenia z tego tytułu w całej populacji klientów GOPS ulegał znacznym wahaniom: 2017 r. -11,43%, 2018 r. - 10,16%, 2019 r. -9,33% 2020 r. -3,94%, 2021 r - 12,50%. Również w obrębie podobszarów rewitalizacji zanotowano spadek liczby mieszkańców korzystających z pomocy GOPS w tego tytułu. W 2017r. liczba takich mieszkańców wynosiła 8. Natomiast w 2021 r. już tylko 3 osoby. Odnotowano więc spadek na poziomie 62,5%. Mieszkańcy ww. podobszarów stanowią, tak jak w przypadku wyżej zaprezentowanych powodów, znaczną grupę beneficjentów pomocy GOPS z tego tytułu (w 2017 r. - 33,33%; w 2021 r. - 21,43%).

Wykres 34 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

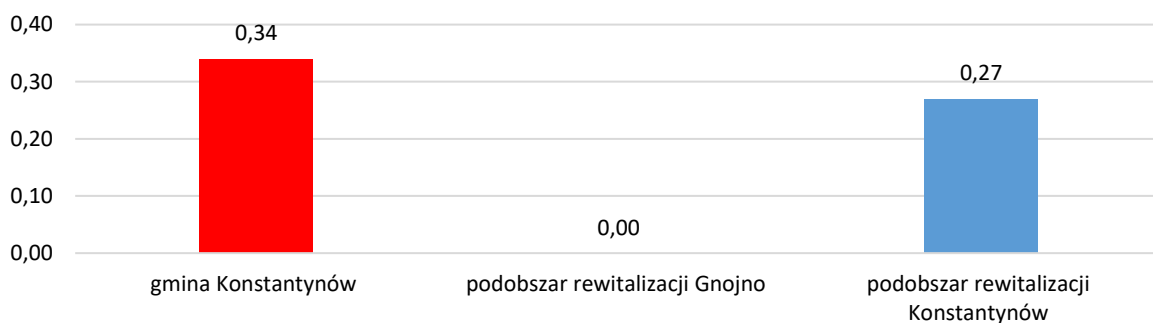

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Badaniu poddano terytorialny rozkład wartości wskaźnika odnoszącego się do liczby osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby przypadających na 100 mieszkańców. Zgodnie z przeprowadzoną delimitacją średnia wartość tego wskaźnika wyniosła 0,34. Korzystnie wygląda sytuacja w podobszarze Gnojno- wskaźnik przybiera wartość 0. Lepiej natomiast w podobszarze Konstantynów, gdzie wskaźnik przybiera wartość niższą niż średnia gminy (0,27).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

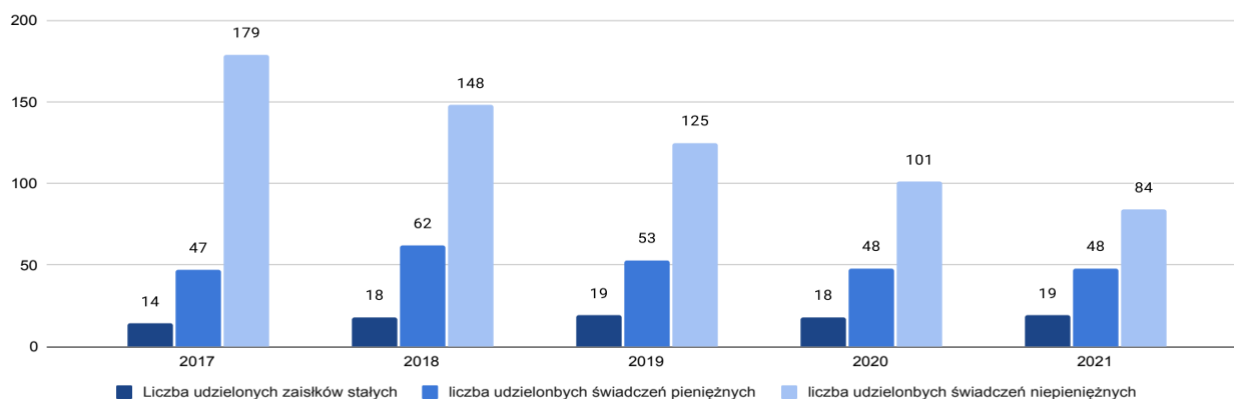
Wykres 35 Wskaźnik: liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Zgodnie z danymi uzyskanymi w trakcie sporządzania diagnozy służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w latach 2017-2021 wzrosła liczba udzielonych zasiłków stałych na terenie gminy Konstantynów z 14 w 2017 roku do 19 w 2021 roku. Jednocześnie w analogicznym czasie zmniejszyła się liczba udzielonych świadczeń pieniężnych z 62 w 2018 roku do 48 w 2021 roku (spadek o 22,58%) oraz liczba udzielonych świadczeń niepieniężnych ze 179 w 2017 roku do 84 w 2021 roku (spadek o 53,08%).

Wykres 36 Liczba udzielonych zasiłków stałych, świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

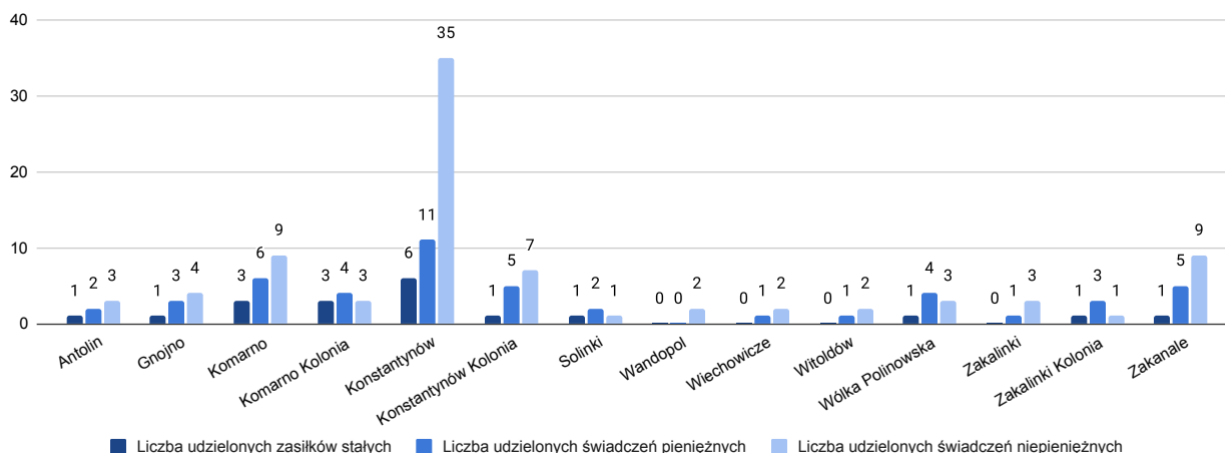

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Największą ilość świadczeń w 2021 roku przyznano w Konstantynowie. Z zasiłków stałych skorzystało 6 osób (31,58%), ze świadczeń pieniężnych skorzystało 11 osób (22,92%) oraz ze świadczeń niepieniężnych 35 osób (41,67%). W pozostałych obszarach referencyjnych wartości te były znacznie mniejsze.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

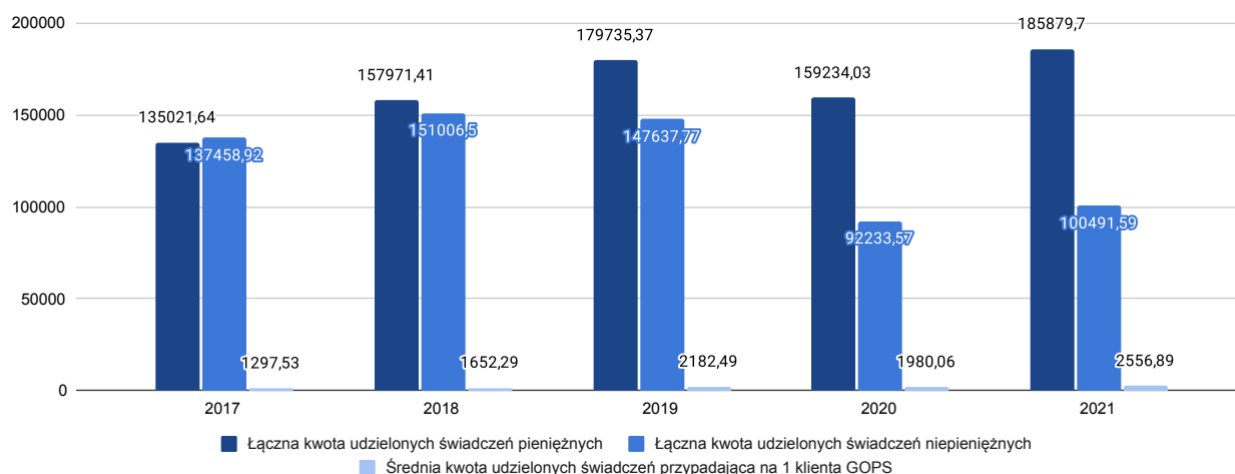
Wykres 37 Liczba udzielonych zasiłków stałych, świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Konstantynów w 2021 roku z podziałem na jednostki referencyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Mimo spadającej liczby udzielanych świadczeń pieniężnych w gminie Konstantynów ich wartość wzrosła na przestrzeni lat 2017-2021 o 27,36% (z 135 021,64 zł w 2017 r. do 185 879,70 zł w 2021 r.). Spadająca ilość świadczeń niepieniężnych w latach 2017-2021 przełożyła się natomiast na ich mniejszą wartość z 137 458,92 zł w 2017 roku do 100 491,59 zł w 2021 (spadek o 26,89%). Wypadkowa wartość udzielanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w stosunku do liczby osób korzystających z pomocy społecznej wygenerowały wzrost średniej kwoty udzielonych świadczeń przypadającej na 1 klienta GOPS z 1 297,53 zł w 2017 roku do 2 556,89 zł w 2021 roku (wzrost o 49,25%).

Wykres 38 Łączna kwota udzielonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz średnia kwota udzielonych świadczeń na 1 klienta GOPS w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

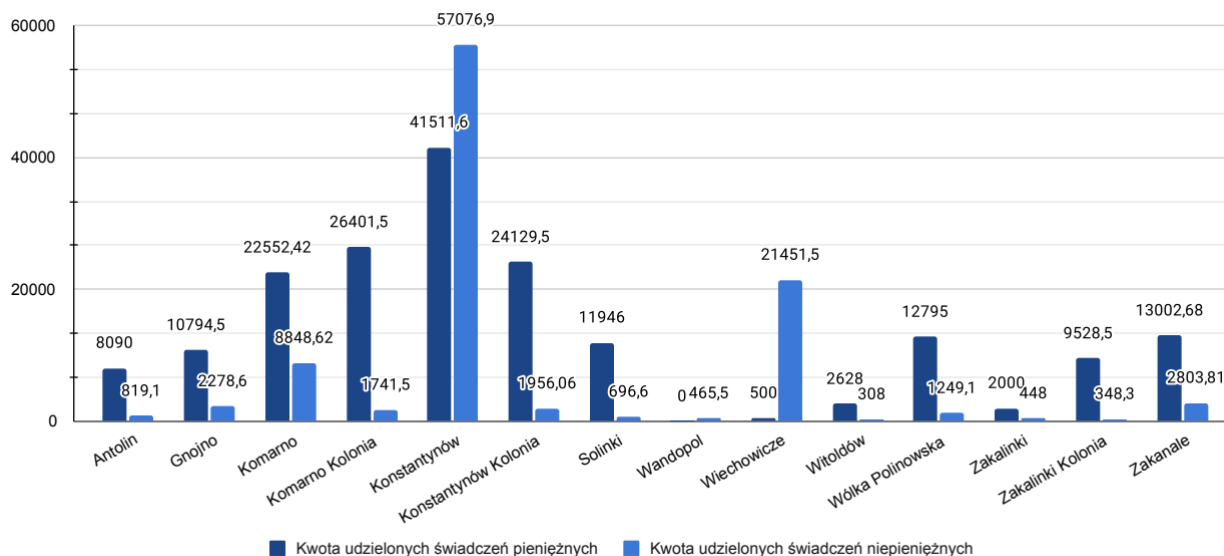
Największa ilość świadczeń pieniężnych w 2021 roku została rozdysponowana w Konstantynowie (22,35% udzielonych w 2021 roku na terenie gminy świadczeń pieniężnych), Komarnie-Kolonii (14,20%), Konstantynowie-Kolonii (12,98%) oraz Komarnie (12,13%). Najmniej świadczeń pieniężnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

wykorzystały sołectwa Wandopol (0%), Wiechowicze (0,27%) Zakalinki (1,08%) oraz Witoldów (1,41%). Największą wartość przyznanych w 2021 roku świadczeń niepieniężnych na terenie gminy wykazały miejscowości Konstantynów (56,80% udzielonych w 2021 roku na terenie gminy świadczeń niepieniężnych), Wiechowicze (21,35%) oraz Komarno (8,81%). Pozostałym sołectwom wykazały wartość wskaźnika na poziomie 0,31%-2,79%.

Wykres 39 Kwota udzielonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Konstantynów w 2021 roku z podziałem na jednostki referencyjne

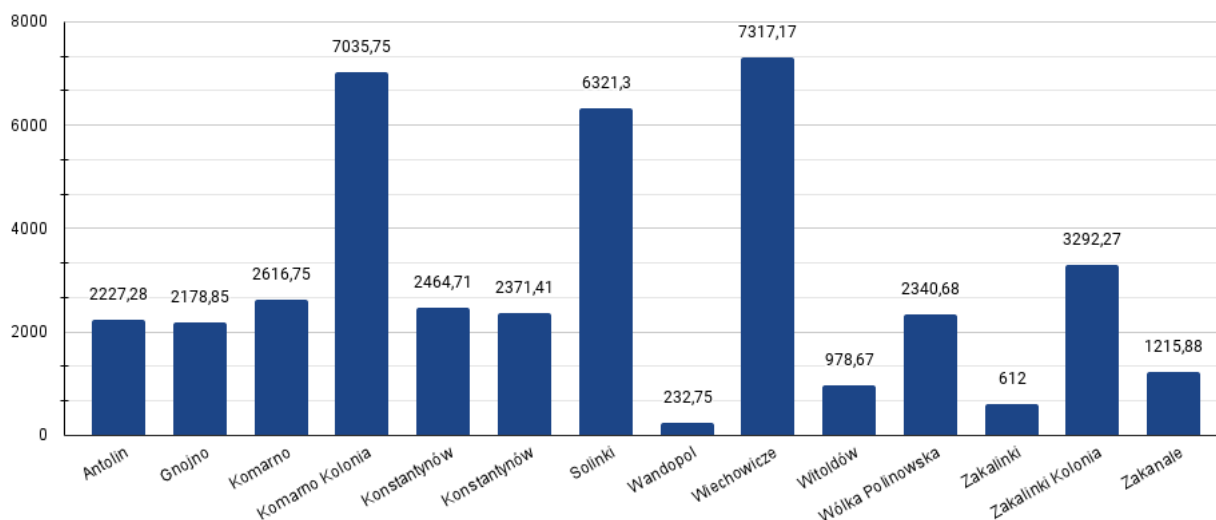

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Największa kwota udzielonych świadczeń przypadających na 1 klienta GOPS w gminie Konstantynów w 2021 r. została wykazana w miejscowościach Wiechowicze (286,17% średniej wartości kwoty udzielonych świadczeń na 1 klienta GOPS w gminie Konstantynów w 2021 roku, która wyniosła 2 556,89 zł – czyli ponad 3,5 razy więcej niż średnia), Komarno-Kolonia (275,17%) oraz Solinki (247,27%). Najmniejszą wartość wskaźnika odnotowano w sołectwach Wandopol (9,10%), Zakalinki (23,94%) oraz Witoldów (38,27%).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 40 Średnia kwota udzielonych świadczeń na 1 klienta GOPS w gminie Konstantynów w 2021 roku z podziałem na jednostki referencyjne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W wymiarze terytorialnym przeanalizowano również rozkład średniej kwoty udzielonych świadczeń przypadających na 1 klienta GOPS w 2021 r. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez GOPS w Konstantynowie średnia wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie: 2 557 zł. W zakresie podobszaru rewitalizacji średnia wartość udzielonych świadczeń przypadająca na 1 klienta GOPS kształtuje się na poziomie niemal dwukrotnie wyższym niż ww. średnia gminna i wynoszącym 4 358 zł. Natomiast w przypadku podobszaru rewitalizacji Konstantynów wskaźnik przybiera wartość poniżej średniej gminnej i wynosi: 2 042 zł.

Wykres 41 Wskaźnik: średnia kwota udzielonych świadczeń przypadająca na 1 klienta GOPS w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W następnej kolejności przeanalizowano natężenie innych niekorzystnych zjawisk społecznych takich jak: przemoc w rodzinie, niedożywienie czy uzależnienia.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Pierwszy z poddanych analizie elementów dotyczy kwestii przemocy w rodzinie³. Podobnie jak uzależnienia przemoc w rodzinie stanowi temat tabu. Stąd bardzo trudno jest pozyskać dane umożliwiające natężenie tego zjawiska. Mając na względzie jego złożoność i wieloaspektowość bardzo trudno jest oszacować faktyczną skalę osób, których to zjawisko dotyka. Jest to związane z faktem, że bardzo często przemoc domowa jest ukrywana i spora część osób, które jej doświadczają, nie decyduje się na ujawnienie i zwrócenie się o pomoc do instytucji działających w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. Zdecydowanie najpoważniejszą trudnością w diagnozowaniu wielkości zjawiska przemocy w rodzinie jest uzyskanie wiarygodnych i rzeczywistych danych, charakteryzujących rozmiar przemocy, bowiem z wielu przyczyn przemoc w rodzinie jest problemem ukrytym.

Zgodnie z danymi GOPS w Konstantynowie ze świadczeń z tytułu przemocy w rodzinie korzystała następująca liczba mieszkańców: 2017r. – 5, 2018 r. – 2, 2019 r. -1. W latach 2020-2021 żadna z mieszkańców gminy nie korzystała z tego rodzaju świadczeń. Szczególnie niekorzystnie wyglądają analizowane dane w zakresie wyznaczonego podobszaru rewitalizacji Konstantynów, gdzie liczba osób korzystających z pomocy GOPS z ww. tytułu wnosi: 2017r. – 4, 2018 r. – 1, 2019 r. -1.

Oznacza to, że udział mieszkańców ww. podobszaru kształtuje się na poziomie 50%-100%. W granicach podobszaru Gnojno w całym okresie nie odnotowano żadnego mieszkańca korzystającego z tego tytułu.

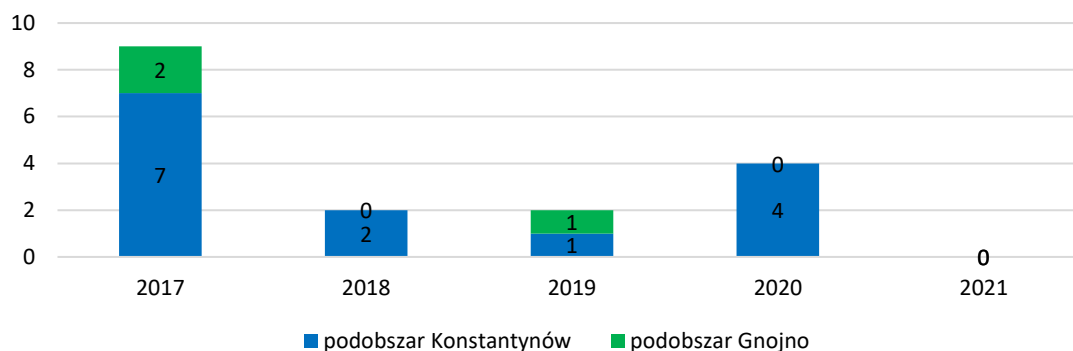
W celu przeanalizowania natężenia zjawisk pozyskano dodatkowo informacje w zakresie wydanych na terenie gminy Konstantynów Niebieskich Kart. Zgodnie z danymi GOPS liczba tychże kart w latach 2017-2020 wynosiła odpowiednio: 16, 11, 4, 13. Największa liczba osób, które posiadają założoną Niebieską Kartę zamieszkują miejscowość Konstantynów (53,85%). Podobnie, jak w przypadku całej gminy, również w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w latach 2017-2021 odnotowano spadek liczby osób posiadających założone Niebieskie Karty (z 9 do 7; spadek na poziomie (22,22%). Udział ww. mieszkańców w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców posiadających takie karty z terenu gminy Konstantynów ulegała wahaniom (2017 r. 56,3%, 2018 r.- 18,2%, 2019 r. – 50,0%, 2020 r. – 30,8%, 2021 r. -63,6%).

---

³ Przemoc w rodzinie polega na umyślnym działaniu i zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny i osób wspólnie zamieszkujących. W szczególności chodzi tu o narażenie tych osób na utratę życia, zdrowia, naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej, a także wolności (w tym seksualnej). Przemoc charakteryzuje wyrządzenie szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym drugiej osoby, spowodowanie jej cierpienia i krzywdy moralnej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

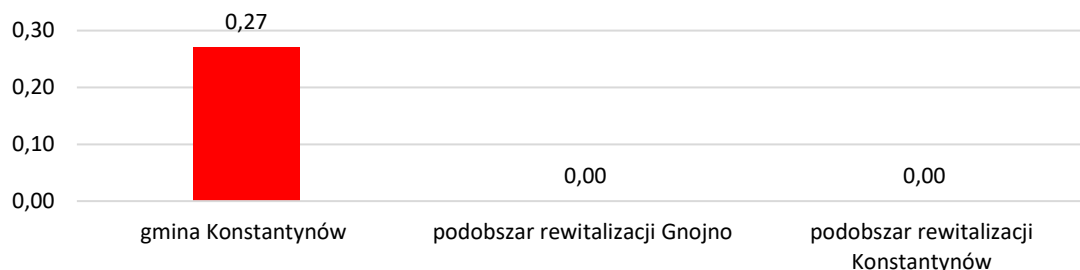
Wykres 42 Liczba osób, które miały założoną Niebieską Kartę w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Odnosząc kwestię Niebieskich Kart do potencjału ludnościowego posłużono się wskaźnikiem obrazującym liczbę Niebieskich Kart przypadającą na 100 mieszkańców w 2021r. Zgodnie z przeprowadzoną delimitacją średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy Konstantynów ukształtowała się na poziomie: 0,27. W żadnym z dwóch wyznaczonych podobszarów nie odnotowano osób mających założone takie karty. Wobec czego wartość ww. wskaźnika kształtuje się na poziomie 0.

Wykres 43 Wskaźnik: liczba Niebieskich Kart na 100 mieszkańców w 2021 r.

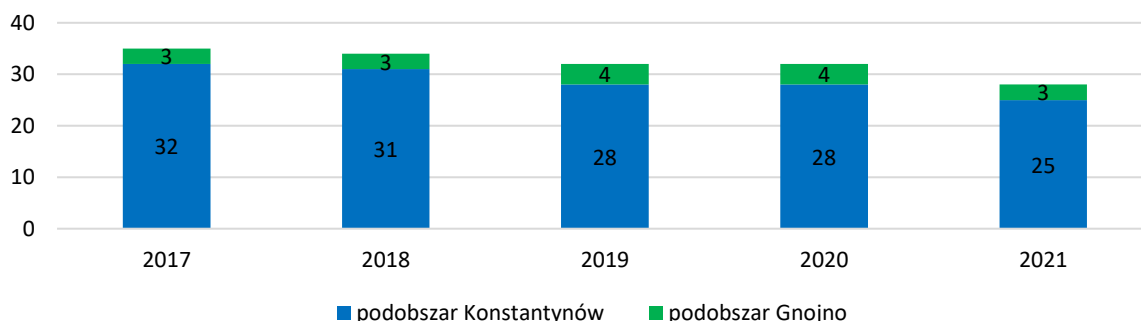
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Kolejny z elementów świadczących o problemach społecznych występujących na terenie gminy to liczba osób, w tym w szczególności dzieci i młodzieży, korzystających z pomocy w formie dożywiania. W latach 2017-2021 liczba mieszkańców do 17 r. ż. korzystających z dożywiania ulegała zmniejszeniu w następujący sposób: 97, 79, 69, 79, 57 osób. Zanotowano więc spadek na poziomie 41,23%. W całym okresie odniesienia niemal 50% mieszkańców do 17 r. ż. korzystających z dożywiania pochodziło z miejscowości Konstantynów. Analogicznie również w podobszarach rewitalizacji zanotowano spadek liczby dzieci i młodzieży korzystającej z dożywiania. W podobszarze Konstantynów w latach 2017-2022 liczba ta wyniosła: 32, 31, 28, 28, 25. Natomiast w podobszarze Gnojno liczba ta pozostawała na niemal niezmiennym poziomie: 3, 3, 4, 4, 3. Niepokoi fakt, iż zanotowany w podobszarach rewitalizacji spadek jest dwukrotnie niższy niż w przypadku całej gminy Konstantynów (20%). W całym analizowanym okresie zanotowano wysoki udział mieszkańców z podobszarów rewitalizacji wśród dzieci i młodzieży do 17 r.ż. korzystającej z dożywiania (w latach 201-2022 wynosił on odpowiednio: 36%, 43%, 46%, 41%,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

49%). Dodatkowo, udział ten z roku na rok jest coraz większy. Świadczy to o dość dużym zakorzenieniu problemów związanych z brakiem zasobów finansowanych wystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, wśród których znajduje się również pożywienie.

Wykres 44 Liczba dzieci i młodzieży do 17 r.ż., które korzystały z dożywiania w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Problemy związane z wykluczeniem społecznym odciskają piętno na bieżących sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zapewnienia odpowiedniego wyżywienia dla członków rodzin. Na potrzeby niniejszego opracowania, analiza kwestii związanych z szeroko pojmowanym problemem ubóstwa i wykluczenia społecznego na terenie gminy Konstantynów została uzupełniona o wskaźnik związany z pomocą finansową skierowaną do osób o niskich dochodach. Wskaźnik, który został poddany analizie to liczba dzieci korzystających z programów dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia w 2021 r. Głównym celem realizowanego wsparcia jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. W efekcie analizy ww. wskaźnika uzyskano średnią wartość dla gminy wynoszącą 6,54. W zakresie obu podobszarów rewitalizacji zanotowano wartość wskaźnika znacznie przekraczającą średnią gminy. W granicach podobszaru Gnojno wskaźnik przybiera wartość ponad 6-krotnie wyższą i wynosi: 23,08. Natomiast w podobszarze Konstantynów wskaźnik kształtuje się na poziomie dwa razy większym i wynosi: 13,62.

Wykres 45 Wskaźnik: liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

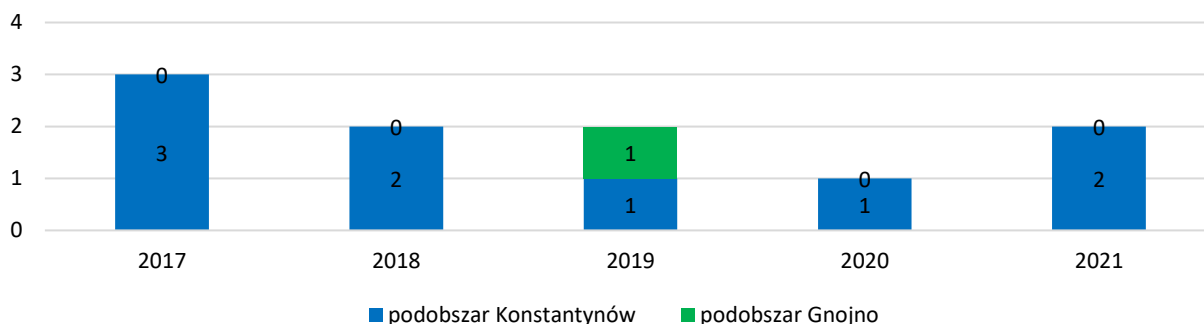
Ostania z analizowanych w ramach przedmiotowego rozdziału kwestia to uzależnienia. Zgodnie z danymi GOPS w liczba osób na terenie gminy Konstantynów, korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2021 r. była marginalna. Z tego powodu korzystała 1 osoba na obszarze całej gminy. W 2021 r. na terenie gminy nie było żadnej osoby pobierającej świadczenia z tytułu narkomanii. Nie można jednak uznać, iż problemy związane z różnego rodzaju uzależnieniami nie dotyczą mieszkańców gminy Konstantynów. Problem, tak jak w przypadku całego kraju, występuje w stosunkowo dużym nasileniu. Jest one jednak bardzo trudny do zmierzania za pomocą konkretnych danych. Często osoby borykające się z uzależnieniami nie są kierowane na żadne leczenie stąd brak danych na ich temat. Ze względu na bariery mentalne (głównie członków rodzin przed stygmatyzacją) czy utarte schematy i zachowania otaczające społeczeństwo daje ciche przyzwolenie na kontynuowanie uzależnień. Na terenie gminy Konstantynów główny problem stanowią uzależnienia od alkoholu. Problem spożywania alkoholu wśród dorosłych mieszkańców jest spory. Ze względu na tradycje i obyczaje odmowa wypicia skutkuje ostracyzmem. Oprócz tego, ważnym czynnikiem spowszednienia picia, decydującym o sięganiu po alkohol jest nuda. Brakuje również świadomości w zakresie skutków nadmiernego spożywania alkoholu. W efekcie dla sporej części spożywanie alkoholu jest zupełnie normalnym elementem ich codziennego życia. Problem choroby alkoholowej jest bagatelizowany. Dorośli nie widząc problemu w częstym jego spożywaniu, przekazują negatywne wzorce kolejnym pokoleniom. Szczególnie niepokoi fakt, że z roku na rok wzrasta liczba młodzieży sięgającej często po alkohol przed uzyskaniem pełnoletniości. Dodatkowo „inicjacja alkoholowa” wśród młodych osób zaczyna się coraz wcześniej. Sięganie po alkohol jest silnie związane z procesem dojrzewania, kiedy nastolatki przechodzą intensywne przemiany fizyczne, psychiczne i społeczne. To okres w życiu młodego człowieka sprzyjający eksperymentowaniu, testowaniu i poszukiwaniu nowych doświadczeń. Młodzież ujawnia wtedy różne zachowania problemowe, tj. picie alkoholu, palenie papierosów, wczesne podejmowanie współżycia, wchodzenie w konflikty z prawem, niekiedy stosowanie narkotyków oraz wiele innych. Mimo, że u młodych ludzi bardzo rzadko można zdiagnozować chorobę alkoholową, to samo spożywanie alkoholu stwarza ryzyko uzależnienia od alkoholu w przyszłości. Poza tym wśród młodzieży zauważalny jest problem tzw. picia obyczajowego („dla towarzystwa”).

Ze względu na brak możliwości uzyskania danych w zakresie osób uzależnionych na terenie gminy Konstantynów posłużono się danymi dotyczącymi osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Liczba takich mieszkańców w latach 2017-2021 kształtowała się w następujący sposób: 9, 14, 5, 7, 7. Najwięcej osób (4 os.) zostało zgłoszonych w 2021 r. z terenu miejscowości Konstantynów. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba osób zgłoszonych do GKRPA kształtowała się w latach 2017-2021 w następujący sposób: podobszar Gnojno: 0,0,1,0,0; podobszar Konstantynów: 3,2,1,1,2. Mieszkańcy wyznaczonych podobszarów rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

stanowili odpowiednio: 33,33%, 14,29%, 40,00%, 14,29%, 28,57% wszystkich mieszkańców gminy Konstantynów zgłoszonych do ww. komisji.

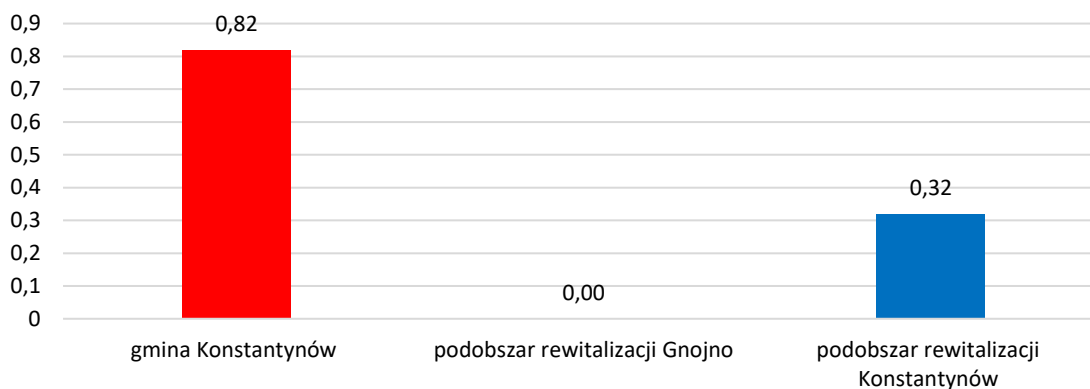
Wykres 46 Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Ostatni wskaźnik zbadany w ramach przedmiotowej części opracowania to liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy kształtuje się na poziomie: 0,82. W zakresie obu podobszarów rewitalizacji sytuacja dotycząca analizowanego wskaźnika kształtuje się w sposób bardziej korzystny niż granicach całej gminy. W podobszarze rewitalizacji Gnojno wskaźnik przyjął wartość 0. Natomiast w podobszarze Konstantynów 2,5-krotnie niższą niż ww. średnia i wynoszącą: 0,32.

Wykres 47 Wskaźnik: liczba osób zgłoszonych do GKRPA na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

➔ [Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:](#)

- ✓ W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zauważalna jest koncentracja różnego rodzaju problemów, które powodują konieczność korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej udzielanej przez GOSP – świadczą o tym dane dot. udziału mieszkańców korzystających z pomocy GOSP i zamieszkujących wyznaczone podobszary rewitalizacji, który kształtował się na poziomie ponad 40% wszystkich klientów GOSP w całym okresie prowadzonej analizy (od 46%

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

w 2019 r. do 41,07% w 2021 r.). Koncentracja terytorialna niekorzystnej sytuacji widoczna jest również w efekcie analizy wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających ze świadczeń GOSP przypadającą na 100 mieszkańców- w zakresie Gnojna wskaźnik przybiera wartość (2,70) niemal równą średniej gminnej (2,71), natomiast w przypadku Konstantynowa jest niema półtorakrotnie większy niż ww. średnia.

- ✓ Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji zanotowano koncentrację zjawiska ubóstwa. Świadczą o tym dane dotyczące udziału klientów GOPS pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa i zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie beneficjentów GOPS korzystających z tego rodzaju świadczeń- udział ten w latach 2017-2021 kształtuje się na bardzo wysokim poziomie (40,83%-69,23%). Tezę tą potwierdzają dane obrazujące wartość wskaźnika: liczba osób pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców. W granicach Konstantynowa wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niemal równym średniej gminnej (gmina: 0,10; Konstantynów- 0,09). Natomiast w przypadku Gnojna wskaźnik przybiera wartość 9-krotnie wyższą.
- ✓ Poważnym problemem podobszarów rewitalizacji jest bezrobocie. Mieszkańcy tychże podobszarów stanowili znaczną część osób korzystających w latach 2017-2021 z pomocy GOSP z tytułu bezrobocia (43,28%-59,14%). O koncentracji problemu świadczą również wyniki analizy w zakresie wskaźnika liczby osób pobierających świadczenia z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców. W przypadku obu podobszarów (Gnojno – 1,80; Konstantynów – 1,52) wskaźnik przybiera wartość znacznie przewyższającą średnią gminy (0,90).
- ✓ O problemie niepełnosprawności świadczą dane dot. osób korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności. Systematycznie wzrasta udział osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie osób korzystających ze świadczeń z tego tytułu na terenie całej gminy Konstantynów (2017 r.-33,33%, 2021 r. – 50,00%). Tak samo jak w przypadku obszaru całej gminy, osoby korzystające z pomocy z ww. tytułu stanowią coraz liczniejszą grupę wśród wszystkich podopiecznych GOPS z tego terenu (w 2017 r. – 19,54%, natomiast w 2021 r. – 34,78%). Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności przypadającej na 100 mieszkańców w zakresie podobszaru Konstantynów przybiera wartość (1,43) znacznie przewyższającą średnią gminy (0,77). W granicach podobszaru Gnojno nie odnotowano osób korzystających ze świadczeń z tego tytułu.
- ✓ Zdiagnozowanym problemem podobszaru rewitalizacji jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub prowadzenia gospodarstwa domowego o czym świadczą wartości wskaźnika prezentującego liczbę osób pobierających świadczenia z ww. tytułu przypadającą na 100 mieszkańców znacznie przewyższające średnią gminy (gmina – 0,10, Gnojno- 0,90, Konstantynów – 0,27).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ Mieszkańcy ww. podobszarów stanowią, tak jak w przypadku wyżej zaprezentowanych powodów, znaczną grupę beneficjentów pomocy GOPS również z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby (w 2017 r. - 33,33%; w 2021 r. - 21,43%).
- ✓ Wśród licznych problemów podobszarów rewitalizacji znajduje się również problem dożywiania dzieci i młodzieży (do 17 r. ż.). Osoby zamieszkujące ww. podobszary w latach 2017-2021 stanowiły liczną grupę wśród wszystkich mieszkańców korzystających z pomocy GOPS z tytułu dożywiania (od 36% do 49%). W zakresie obu podobszarów rewitalizacji wartość analizowanego wskaźnika znacznie przekraczającą średnią gminy. W granicach podobszaru Gnojno wskaźnik przybiera wartość ponad 6-krotnie wyższą i wynosi: 23,08. Natomiast w podobszarze Konstantynów wskaźnik kształtuje się na poziomie dwa razy większym i wynosi: 13,62.
- ✓ Dane dotyczące mieszkańców zgłoszonych do GKRPA mogą wskazywać, iż w granicach podobszarów rewitalizacji problem w zakresie uzależnienia mieszkańców od alkoholu nie jest duży. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych wskazywano jednak na występowanie tego rodzaju problemów.
- ✓ W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych ujawnił się kolejny problem, który nie było możliwe do stwierdzenia na podstawie dostępnych danych statystycznych. Mieszkańcy odczuwają bardzo mocno deficyt dostępnych usług psychologicznych, w szczególności w sytuacjach kryzysowych, gdy taka pomoc jest potrzebna bardzo szybko. Problem ten jest szczególnie istotny ze względu na fakt, iż w całym najbliższy ośrodek interwencji kryzysowej znajduje się w Białej Podlaskiej (25 km) i czynny jest w godz. 7.30-15.30. Jest to jedyny tego typu ośrodek w całym powiecie bialskim. Dodatkowo, limitowany czas jego funkcjonowania znacznie ogranicza możliwość udzielania pomocy.

4.1.4 Bezrobocie

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, silnie związanym z innymi negatywnymi procesami, jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu, przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

Obszar województwa lubelskiego pod względem gospodarczym i ekonomicznym należy do regionów biednych i słabo rozwiniętych. Gmina Konstantynów, jako część tego obszaru, boryka się z wieloma problemami społecznymi, z których na pierwszy plan wysuwa się zjawisko bezrobocia. Jest ono uważane za podstawową przyczynę pozostawania ludzi w sferze ubóstwa, narastania konfliktów wewnątrz rodziny, a także odpowiada za jej dezorganizację i powstawanie patologii społecznych takich, jak alkoholizm czy przestępczość nieletnich.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej na przestrzeni lat 2017-2021 zauważalny jest spadek liczby osób bezrobotnych z terenu gminy Konstantynów. W kolejnych latach liczba ta wynosiła: 2017 r. - 189, 2018 r. – 185, 2019 r. – 169, 2020 r. – 181, 2021 r. – 151 (spadek o 20,11%). Sytuacja ta nie świadczy niestety o znacznej poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Biorąc pod uwagę wysokość wypłacanych świadczeń część z osób rezygnuje z rejestracji w PUP.

Tabela 11 Charakterystyka osób bezrobotnych z terenu gminy Konstantynów w 2021 r. wg. poszczególnych kategorii

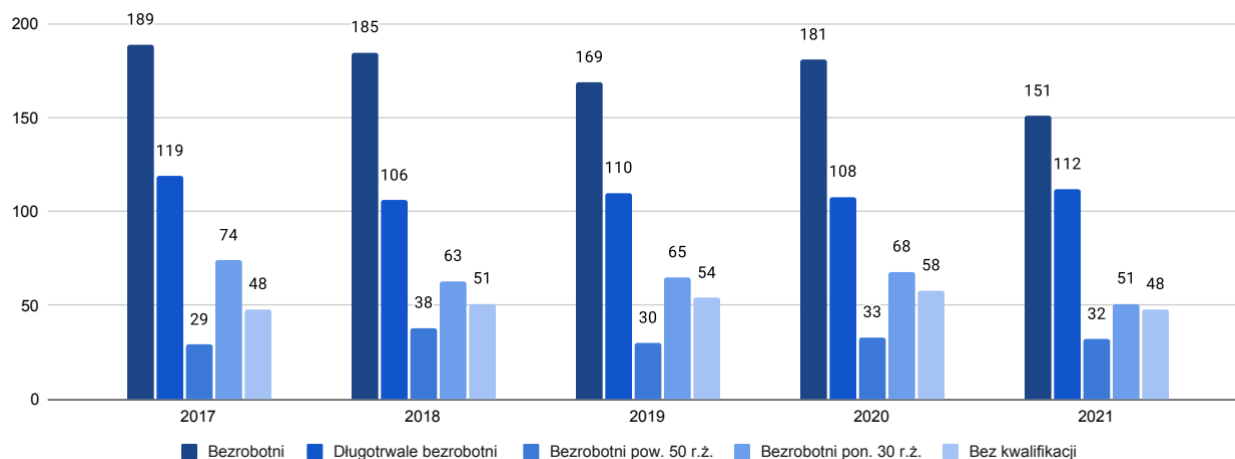
Kategorie bezrobotnych	Razem	Kobiety
Zamieszkali na wsi	151	76
W tym: posiadający gospodarstwo rolne	4	3
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	7	4
Cudzoziemcy	0	0
Bez kwalifikacji zawodowych	48	26
Bez doświadczenia zawodowego	48	28
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	30
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	138	72
Do 30 roku życia	51	33
W tym: do 25 roku życia	31	17
Długotrwale bezrobotne	112	60
Powyżej 50 roku życia	32	13
Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	0	0
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	33	30
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	1	1
Niepełnosprawni	3	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Okolo 50% osób zarejestrowanych w PUP stanowiły kobiety (76 osób). Wśród kobiet zarejestrowanych w PUP niemal 40% stanowiły kobiety, które podjęły zatrudnienie po urodzeniu dziecka. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły okolo 91% wszystkich zarejestrowanych w PUP (138 osób). Do grupy tej zaliczamy osoby powyżej 50 roku życia, które stanowiły niemal 21% wszystkich zarejestrowanych oraz osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 12 m-cy) – 74%. W analizowanym okresie zmalała liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia z 74 w 2017 roku do 51 w 2021 roku (spadek o 31,08%). Nieznacznie, gdyż tylko o 5,88% zmalała w ciągu pięciu lat liczba osób długotrwale bezrobotnych. Wzrasta natomiast liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz (mimo niższego wskaźnika w 2021 roku) liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Wykres 48 Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. poszczególnych kategorii bezrobotnych

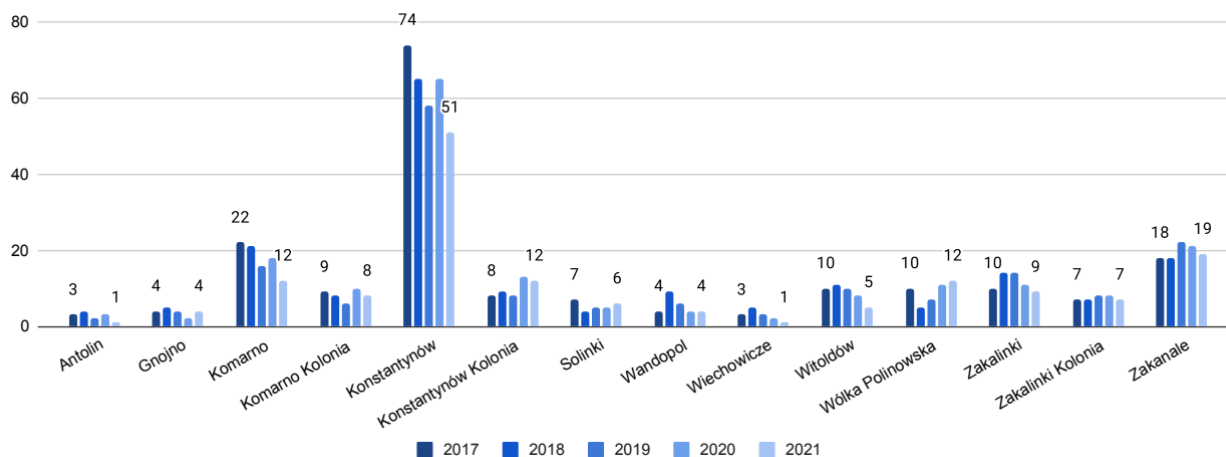

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

W analizowanym okresie największą liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP stanowili mieszkańcy miejscowości Konstantynów (w latach 2017-2021 ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenu gminy kształtował się na poziomie od 39,15% do 33,77%). Na kolejnych miejscach pod względem liczebności osób bezrobotnych plasują się miejscowości: Komarno (udział na poziomie: 11,64% do 7,95%) oraz Zakanale (wzrost udziału na poziomie: 9,52% do 12,58%). Jedynie w dwóch miejscowościach w 2021 r. zanotowano wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców w stosunku do tej liczby w roku 2017r. - Konstantynów-Kolonia (wzrost o 4 osoby) oraz Zakanale (1 osoba). W kolejnych trzech miejscowościach (Gnojno, Wandopol, Zakalinki Kolonia) liczba osób bezrobotnych nie uległa zmianie. W zakresie pozostałych jednostek referencyjnych odnotowano spadek.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

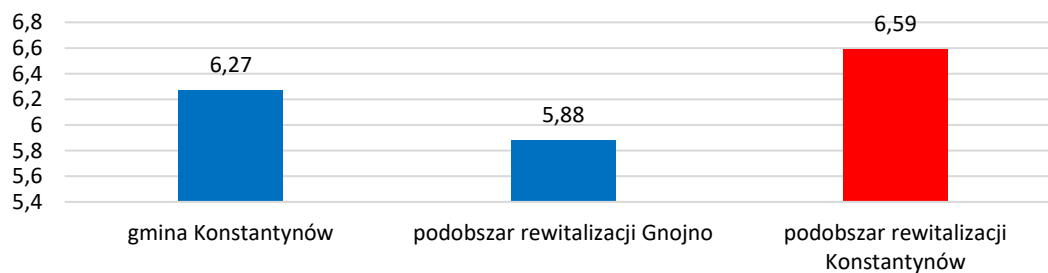
Wykres 49 Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

W celu dokonania szczegółowej analizy niezbędna jest weryfikacja problemu bezrobocia w odniesieniu do potencjału ludnościowego danego obszaru. Ze względu na specyfikę analizowanego zagadnienia dokonano porównania w stosunku do grupy mieszkańców zaliczanych do osób w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-54 oraz mężczyźni w wieku 18-64). Zgodnie z danymi PUP w 2021r. łączna liczba osób bezrobotnych na terenie całej gminy Konstantynów wyniosła: 202, w tym 22,28% wszystkich bezrobotnych zamieszkiwało wyznaczone podobszary rewitalizacji. W ramach prowadzonych analiz badania poddano wskaźnik dotyczący liczby osób bezrobotnych przypadającej na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r. Średnia wartość przedmiotowego wskaźnika dla obszaru całej gminy kształtowała się na poziomie: 6,27. W obrębie wyznaczonych podobszarów wskaźnik przybiera wartość wyższą niż ww. średnia, tj. 6,52, co świadczy o nasileniu problemu. W granicach obszaru Gnojno analizowany wskaźnik kształtuje się na poziomie niższym; wynoszącym 5,88. Niekorzystniejszą sytuacją wygląda w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wskaźnik jest wyższy niż średnia gminy oraz wyższy niż średnia dla obu obszarów łącznie i wynosi: 6,59.

Wykres 50 Wskaźnik liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

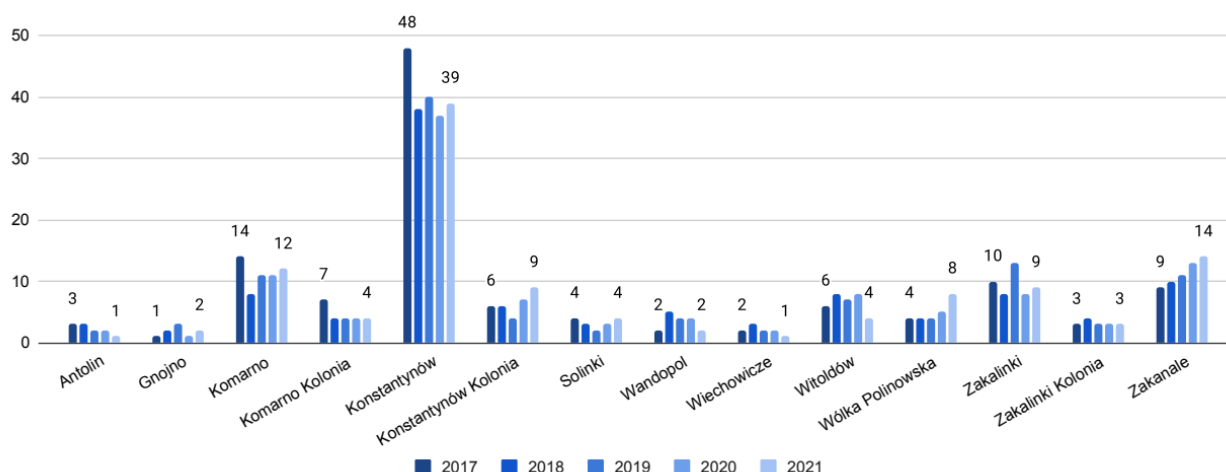
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Szczególnie niepokoi fakt, iż w całym okresie odniesienia notowany jest bardzo duży udział długotrwale bezrobotnych (tj. pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy) w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych bezrobotnych – kształtuje się on na poziomie: 2017 r. –63%, 2018 r. – 57%, 2019 r. – 65%, 2020 r. -60%, 2021r. – 74%. Pozostawanie bez pracy to szczególnie trudny czas, nie tylko z uwagi na aspekt finansowy, ale także psychologiczny i społeczny. Im dłuższy jest ten okres, tym cięższy jest powrót i adaptacja do wymagań rynku pracy. Przedłużenie okresu pozostawania bez stałych środków finansowych ogranicza w sposób znaczny możliwości włączenia się w życie społeczne. Brak dochodów, inna organizacja czasu wolnego, czy też większa dyspozycyjność wpływa na zwiększenie polaryzacji dwóch grup - bezrobotnych oraz pracujących. Osoby pozostające bez zatrudnienia nie mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Odczuwają też niechęć i silną presję ze strony osób, które podejmują aktywnie pracę zawodową. Poza tym w ich otoczeniu zaczynają dominować inni bezrobotni, co dodatkowo zmniejsza szansę znalezienia pracy i powoduje izolację społeczną. Po pewnym okresie nieudanych prób znalezienia zatrudnienia następuje adaptacja do zaistniałej sytuacji. Uznaje się, że po 12 m-cach bezskutecznych poszukiwań pracy następuje już tylko pogłębienie i stabilizacja negatywnych konsekwencji. Współistnieje postępujący proces dezaktywacji, obniżenia aktywności życiowej, pogarszających się problemów psychicznych (depresja, rezygnacja, apatia) i fizycznych. Konsekwencje przedłużającego się bezrobocia prowadzą do kolejnych problemów i niepowodzeń w poszukiwaniu pracy, następuje osłabienie motywacji, zmniejszenie intensywności poszukiwań, a zarazem zwiększa się poczucie bezcelowości. W konsekwencji niepowodzenia osłabiają poczucie sprawstwa, co przyczynia się do zjawiska wyuczonej bezradności, które osłabia szukanie, lub gotowość podjęcia zatrudnienia, aż w końcu prowadzi do akceptacji stanu bezrobocia.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych odzwierciedla trendy dotyczące ogólnej liczby osób bezrobotnych na terenie gminy Konstantynów. Najliczniejsza grupa ww. osób zamieszkuje miejscowości Konstantynów. Następne w kolejności są: Komarno i Zakanale. W latach 2017-2021 w większości obszarów referencyjnych zauważalna jest tendencja spadkowa lub utrzymana na podobnym poziomie. Wzrost liczby ww. grup osób bezrobotnych (porównując dane z roku 2017 i 2021) zanotowano jedynie w Gnojnie (o 1 osobę), Konstantynowie Kolonii (o 3 osoby), Wólce Polinowskiej (o 4 osoby) oraz Zakanalu (o 5 osób).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

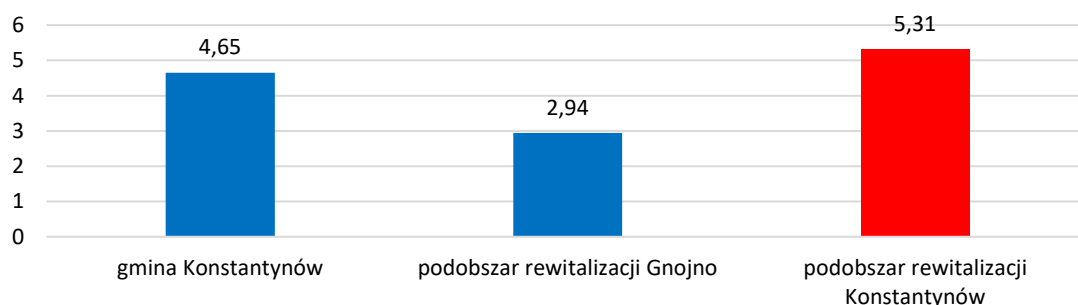
Wykres 51 Liczba osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 m-cy) z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

W świetle uzyskanych danych łączna w 2021 r. łączna liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Konstantynów wynosiła: 202, w tym: 45 osób to bezrobotni zamieszkujący wyznaczone podobszary rewitalizacji. Długotrwale bezrobotni z podobszarów rewitalizacji stanowili 23,18% wszystkich długotrwale bezrobotnych w gminie oraz 77,78% wszystkich osób zarejestrowanych w PUP z obszaru Gnojno i Konstantynów. Analiza wskaźnika obrazującego liczbę osób długotrwale bezrobotnych przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r. potwierdza kolejny raz słuszność tezy na temat koncentracji bezrobocia w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Wartość wskaźnika dla całej gminy Konstantynów wyniosła: 4,65, natomiast dla podobszarów rewitalizacji kształtuje się na poziomie: 5,07 (podobszar Gnojno: 2,94, podobszar Konstantynów: 5,31).

Wykres 52 Wskaźnik liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Problem bezrobocia jest odczuwalny dla każdej z grup wiekowych w inny sposób. Dla osób w młodym wieku brak dochodów z pracy w długim okresie i stabilnej sytuacji finansowej uniemożliwia im osiągnięcie planów i celów rozwojowych, związanych z założeniem rodziny,

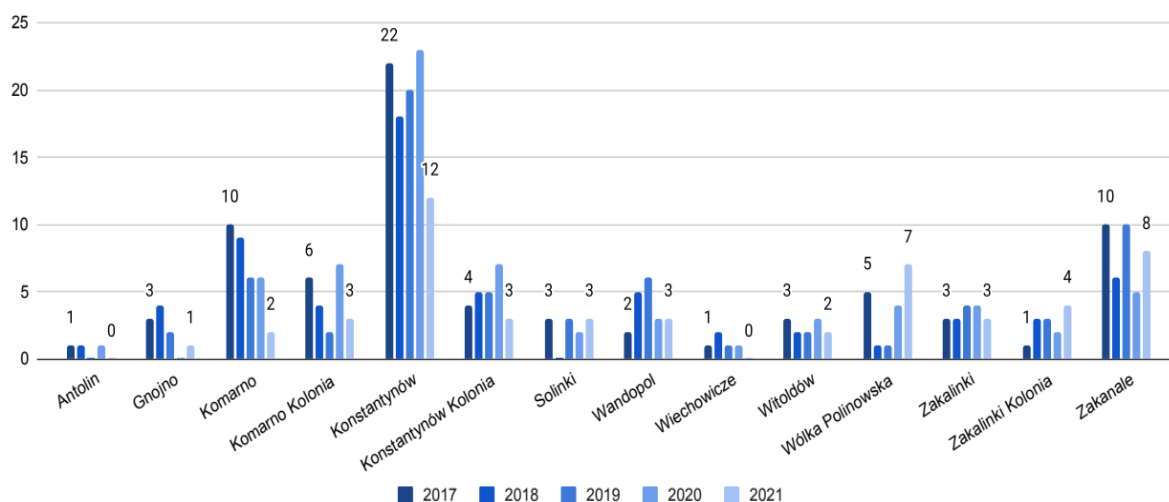
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

czy też rozwiązaniem problemów towarzyszących dojrzałości. Ze względu na brak doświadczenia zawodowego, często mają też większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia, szczególnie takiego, które ma zarówno wartości ekonomiczne, psychologiczne jak i społeczne. Natomiast w średnim wieku utrata pracy jest równoznaczna z niemożnością realizacji zawodowej produktywności, jak również stwarza zagrożenie dla utrzymania rodziny. Oznacza utratę dotychczasowej pozycji społecznej, prestiżu, uniemożliwia inwestowanie w wychowanie i kształcenie dzieci. Dodatkowym obciążeniem są wszelkiego rodzaju zobowiązania finansowe (kredyt mieszkaniowy czy konsumpcyjny).

Wobec powyższego wśród szczególnych kategorii bezrobotnych znajdują się osoby w określonym przedziale wiekowym, tj. osoby do 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia. W zakresie pierwszej z analizowanych grup liczba osób bezrobotnych spadła z 74 osób w 2017 r. do 51 osób w 2021 r. Jednocześnie zanotowano spadek udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 39% do 34%). Odmienne sytuacja kształtuje się w zakresie bezrobotnych powyżej 50 roku życia, gdzie zanotowano wzrost z 29 osób w 2017 r. do 32 osób w 2021 r. Zauważalny jest jednocześnie wzrost udziału tej grupy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na terenie gminy (z 15% do 21%).

Największa liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia zamieszkuje miejscowości Konstantynów (12 osób), Zakanale (8 osób), Wólka Polinowska (7 osób). W zakresie dwóch miejscowości odnotowano wzrost liczby ww. bezrobotnych pomiędzy 2017 r. a 2021 r.: Zakalinki Kolonia (o 3 osoby) oraz Wólka Polinowska (o 2 osoby). W kolejnych dwóch miejscowościach – Solinki i Zakalinki – liczba bezrobotnych nie uległa zmianie. W zakresie pozostałych jednostek referencyjnych zanotowano spadek.

Wykres 53 Liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

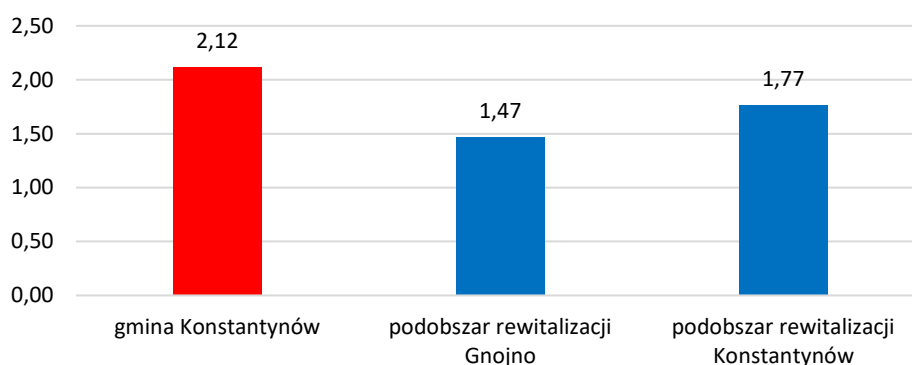
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wyznaczone podobszary w 2021 r. zamieszkiwało 19,05% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP poniżej 30 roku życia. Bezrobotni zaliczani do tej kategorii stanowili 26,67% wszystkich bezrobotnych z ww. obszarów. W świetle przeprowadzonej analizy wskaźnik obrazujący liczbę osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia przypadającą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, zarówno dla podobszarów rewitalizacji łącznie (1,74), jak i dla każdego z podobszarów oddzielnie (Gnojno: 1,47, Konstantynów: 1,77) kształtuje się na poziomie niższym niż średnia gminy: 2,12.

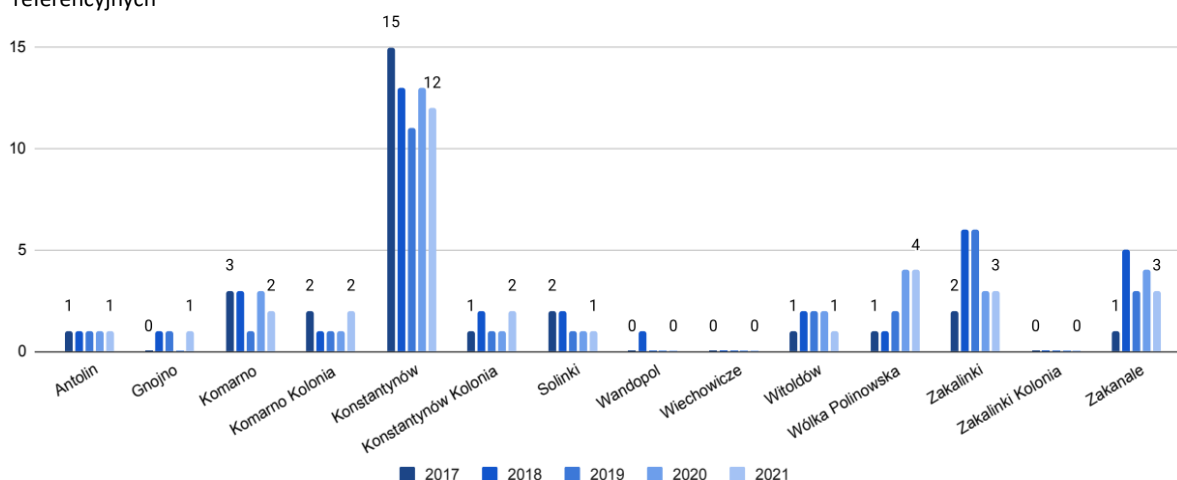
Wykres 54 Wskaźnik liczba osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Podobnie jak w przypadku bezrobotnych zaliczanych do innych grup również w przypadku bezrobotnych powyżej 50 roku życia największa ich liczba zamieszkuje miejscowość Konstantynów (12 osób). Następne pod względem liczby ww. bezrobotnych miejscowości to: Wólka Polinowska (4 osoby) oraz Zakalinki i Zakanale (po 3 osoby).

Wykres 55 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zamieszkuje 29,55% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu całej gminy. Odmienne niż w przypadku wyżej analizowanego wskaźnika (dotyczącego bezrobotnych poniżej 30 roku życia) podobszary charakteryzują się koncentracją bezrobotnych będących niemal u schyłku okresu uznawanego za produkcyjny. Wartość wskaźnika obrazującego liczbę osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym zarówno dla obu obszarów łącznie, jak i dla każdego z nich kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia gminy (gmina Konstantynów: 1,33, średnia podobszary rewitalizacji: 1,88; podobszar Gnojno: 1,47, podobszar Konstantynów: 1,93).

Wykres 56 Wskaźnik liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

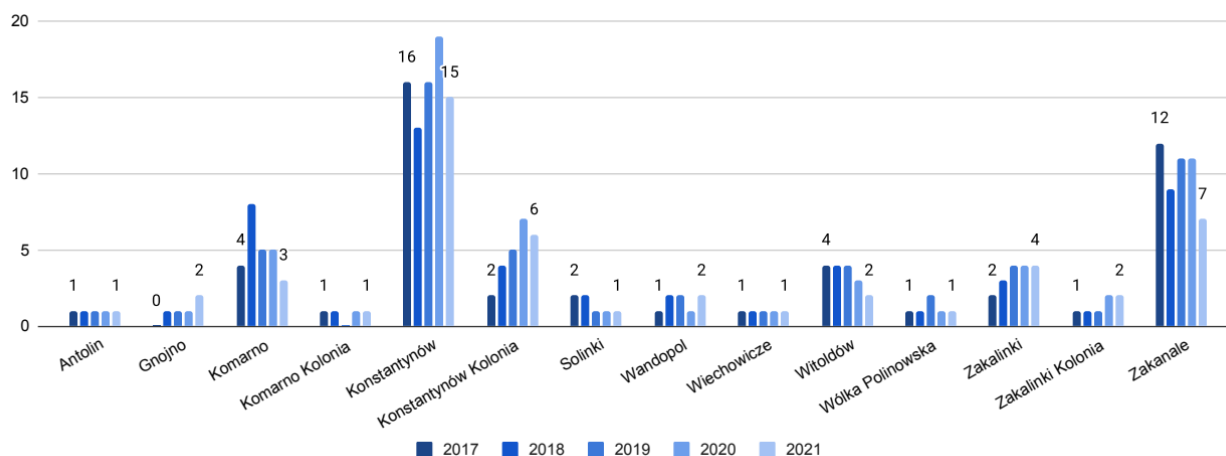
Ostatnim z badanych zagadnień jest silna korelacja pomiędzy bezrobociem a brakiem odpowiednich kwalifikacji i wykształcenia. Na ogół im wyższe wykształcenie, tym więcej uniwersalnych umiejętności, większy wybór ról zawodowych, możliwości przystosowania się do nowych warunków. Poza tym obserwowana jest duża gotowość do podjęcia zatrudnienia i szerszy repertuar metod poszukiwań. Dobre wykształcenie to również większy wachlarz ofert pracy, proporcjonalnie lepsze możliwości finansowe, krótszy czas poszukiwań i mniejsze koszty starania się o zatrudnienie. Zgodnie z danymi PUP liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w latach 2017-2021 kształtowała się odpowiednio na poziomie: 48, 51, 54, 58, 48. W okresie odniesienia zanotowano wzrost udziału tejże grupy bezrobotnych (z 25,40% w 2017 r. do 31,79% w 2021 r.). Dane te dodatkowo wskazują, iż większość mieszkańców gminy, pozostających bez pracy, posiada jednak kwalifikacje zawodowe. Jednakże należy mieć na uwadze, że nie zawsze charakter i rodzaj posiadanych kwalifikacji jest zgodny z potrzebami rynku pracy.

W przypadku osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych ich największą liczbę na terenie gminy Konstantynów odnotowano w latach 2017-2021 w miejscowościach Konstantynów,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Konstantynów Kolonia oraz Zakanale. Tendencję wzrostową zaobserwowano w obszarach referencyjnych Gnojno (o 2 osoby), Konstantynów Kolonia (o 4 osoby), Wandopol (o 1 osobę), Zakalinki (o 2 osoby) oraz Zakalinki Kolonia (o 1 osobę). W pozostałych miejscowościach liczba osób bezrobotnych z ww. grupy pozostaje na w miarę stałym poziomie bez większych odchyień.

Wykres 57 Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych z terenu gminy Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Wśród bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych z terenu gminy Konstantynów 23,81% zamieszkuje podobszary rewitalizacji. Osoby zaliczane do tej kategorii bezrobotnych stanowią 33,33% wszystkich bezrobotnych z ww. obszarów. W obrębie wyznaczonych obszarów rewitalizacji widoczna jest koncentracja analizowanej grupy bezrobotnych. Wskaźnik obrazujący liczbę osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym dla terenu całej gminy w 2021 r. wyniósł: 1,99. Łączna wartość wskaźnika dla obu podobszarów (2,17), jak również każdego z nich z osobna (Gnojno: 2,94, Konstantynów: 2,09) kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia gminy.

Wykres 58 Wskaźnik: liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej

Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Problem bezrobocia jest szczególnie zakorzeniony w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji: przy populacji obszarów wynoszącej 29,75% wszystkich mieszkańców gminy, 22,28% wszystkich bezrobotnych zamieszkuje ww. podobszaru; wartość wskaźnika obrazującego liczbę osób bezrobotnych przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym jest wyższa w granicach podobszarów (6,52) w porównaniu do średniej gminy (6,27).
- ✓ O koncentracji negatywnego zjawiska na obszarze rewitalizacji świadczy również fakt, iż w zakresie czterech z pięciu analizowanych wskaźników obrazujących liczbę bezrobotnych zaliczanych do różnych kategorii poprzez pryzmat potencjału ludnościowego, w obrębie wyznaczonych podobszarów, wartości wskaźników łącznie dla tychże obszarów lub/oraz dla każdego z nich kształtują się na poziomie wyższym niż średnia gminy.

4.1.5 Stan zdrowia mieszkańców i niepełnosprawność

Wśród negatywnych zjawisk w sferze społecznej, które zdiagnozowano podczas prowadzenia procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji znajdują się także problemy zdrowotne ludności. Niewątpliwie o istotności tego problemu świadczy fakt, że kłopoty ze zdrowiem odciskają swoje piętno nie tylko na pojedynczych osobach dotkniętych chorobą, ale również na ich rodzinach, otoczeniu, a co za tym idzie, całej społeczności lokalnej. Kwestie stanu zdrowia mieszkańców są nierozdzielnie związane również z zagadnieniem niepełnosprawności.

Specjalistyczne wsparcie z zakresu ochrony zdrowia na terenie gminy Konstantynów realizuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Konstantynowie (ul. Janowska 18). Ośrodek świadczy usługi w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Najbliżej usytuowany względem gminy szpital znajduje się w Białej Podlaskiej.

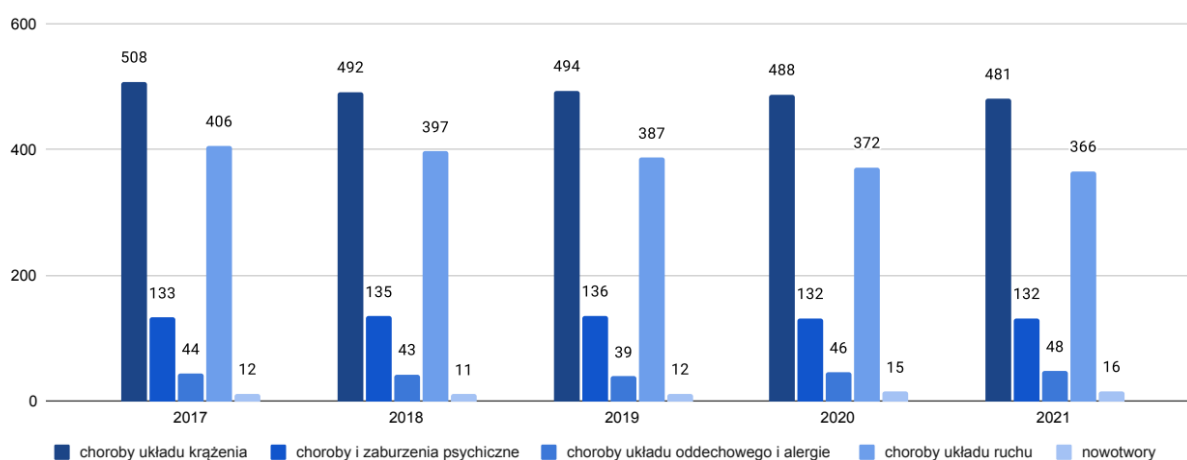
Kwestia zebrania danych dotyczących stanu zdrowia mieszkańców, ze względu na ochronę danych osobowych oraz rozproszenie informacji w różnych placówkach zdrowotnych (publicznych i prywatnych) jest bardzo trudna. Wobec tego, analizę w zakresie stanu zdrowia mieszkańców przeprowadzono w oparciu o dane udostępnione przez NZOZ w Konstantynowie, który jako placówka ochrony zdrowia pierwszego kontaktu dysponuje najbardziej wiarygodnymi danymi w zakresie stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Zgodnie z pozyskanymi danymi w latach 2017-2022 największa liczba mieszkańców gminy cierpiała z powodu dolegliwości związanych z chorobami układu krążenia oraz układu ruchu. Na przestrzeni pięciu lat liczba osób mających problemy związane z dwoma wyżej wymienionymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

rodzajami schorzeń ulegała spadkowi. Liczba osób chorujących z powodu chorób układu krążenia spadła o 5,31 % (spadek o 27 osób). Natomiast w zakresie osób chorujących na choroby układu ruchu zanotowano spadek o 9,85% (spadek o 40 osób). Szczególnie niepokoi fakt, iż kolejną licznie reprezentowaną grupę mieszkańców stanowią osoby borykające się z chorobami i zaburzeniami psychicznymi. W latach 2017-2021 liczba takich osób pozostawała na niezmiennym poziomie. Zanotowano natomiast wzrost w zakresie osób chorujących na choroby układu oddechowego i alergie (z 42 w 2017 r. do 48 w 2021 r.). W świetle dostępnych danych, niestety wzrasta również liczba osób chorujących na nowotwory.

Wykres 59 Liczba mieszkańców gminy Konstantynów chorujących w latach 2017-2021 wg. kryterium rodzaju schorzenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NOZOZ w Konstantynowie

W zakresie wszystkich wyżej wymienionych schorzeń najliczniejsza grupa mieszkańców mających problemy zdrowotne zamieszkuje miejscowość Konstantynów. W dalszej kolejności plasują się miejscowości takie jak: Zakalinki-Kolonia, Zakalinki i Komarno.

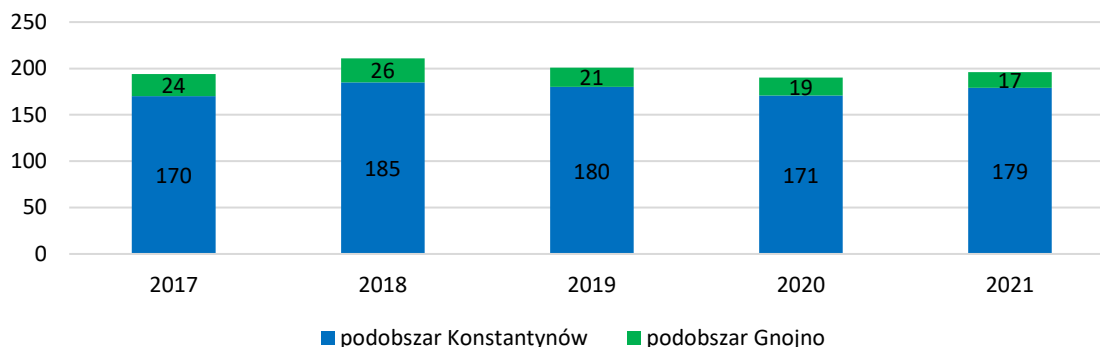
W celu weryfikacji natężenia problemów za zakresie stanu zdrowia mieszkańców analizie poddano wskaźniki uwzględniające potencjał ludnościowy obszaru. Podobnie jak w przypadku wyżej zaprezentowanych zagadnień analizę tę przeprowadzono w oparciu o dane dotyczącej rodzajów schorzeń dotykających największą liczbę mieszkańców. Wytypowano trzy rodzaje schorzeń, tj. choroby układu krążenia, choroby układu ruchu oraz choroby i zaburzenia psychiczne.

W pierwszej kolejności analizie poddano dane dotyczące liczby osób chorujących na choroby układu krążenia. W latach 2017-2021 zanotowano spadek liczby mieszkańców odczuwających dolegliwości z tego tytułu (z 508 w 2017 r. do 481 w 2021 r.; spadek na poziomie: 5,31%). Odmienną tendencję zanotowano natomiast w zakresie podobszarów rewitalizacji. Porównując rok 2017 oraz 2021 liczba osób chorujących wzrosła z 194 do 196, co oznacza wzrost na poziomie 1,03%. O koncentracji problemów zdrowotnych świadczą dane dotyczące wysokiego udziału mieszkańców

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

obszaru rewitalizacji w ogólnej licznie osób chorujących na ww. jednostkę chorobową. W latach 2017-2021 udział ten kształtował się w następujący sposób: 38,19%, 42,89%, 40,69%, 38,93%, 40,75%.

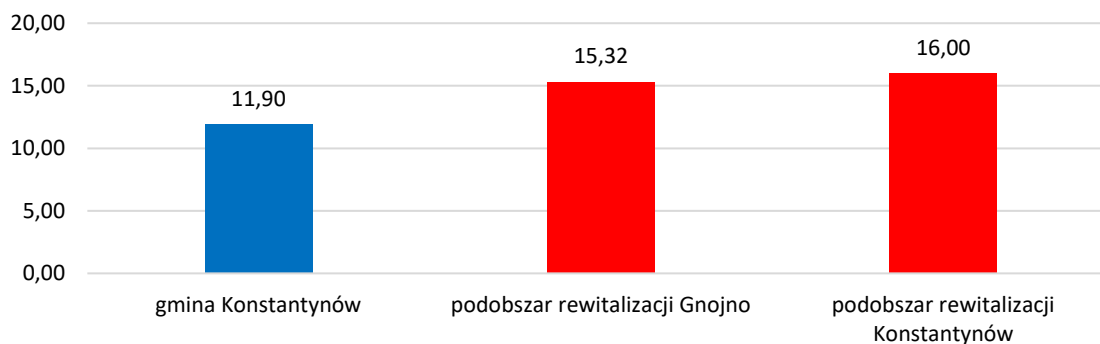
Wykres 60 Liczba osób chorujących na choroby układu krążenia w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NOZOZ w Konstantynowie

Potwierdzeniem wyżej zaprezentowanej tezy są wyniki analizy w zakresie wskaźnika obrazującego liczę osób chorujących na choroby układu krążenia przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r. Zgodnie z danymi uzyskanymi w trakcie diagnozy wartość przedmiotowego wskaźnika dla obszaru całej gminy Konstantynów wynosi: 11,90. Wartość wskaźnika w przypadku obu podobszarów rewitalizacji kształtuje się na poziomie znacznie wyższym niż ww. średnia: podobszar Gnojno: 15,32, podobszar Konstantynów: 16,00.

Wykres 61 Wskaźnik: liczba osób chorujących na choroby układu krążenia przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

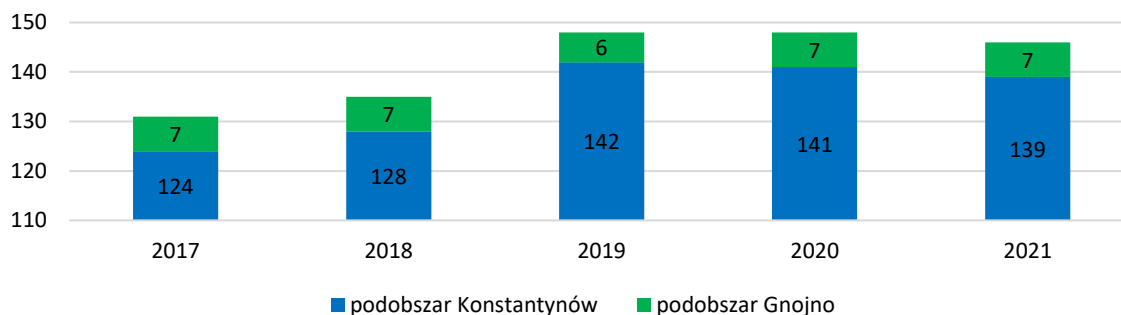
Źródło: Opracowanie własne

Drugą w kolejności najczęstszą przyczyną problemów zdrowotnych mieszkańców gminy Konstantynów są choroby układu ruchu. W świetle uzyskanych danych liczba osób chorujących z tego tytułu w latach 2017-2021 uległa systematycznemu spadkowi: 406, 397, 387, 372, 366 (spadek na poziomie 9,85%). Niekorzystną sytuację odnotowano w zakresie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Tutaj również liczba osób chorujących ulegała wahaniom, jednakże zauważalna jest wyraźna tendencja wzrostowa. W latach 2017-2021 liczba ta przedstawiała się w następujący sposób: 131, 135, 148, 148, 146. W okresie tym zanotowano więc wzrost (odmiennie niż w przypadku całej gminy) na poziomie 10,27%. Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji stanowili dużą grupę wśród

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

wszystkich osób chorujących na choroby układu ruchu. Dodatkowo udział tej grupy w poszczególnych latach prowadzonej analizy ulegał wzrostowi i wynosił: 32,27%, 34,01%, 38,24%, 39,78%, 39,89%.

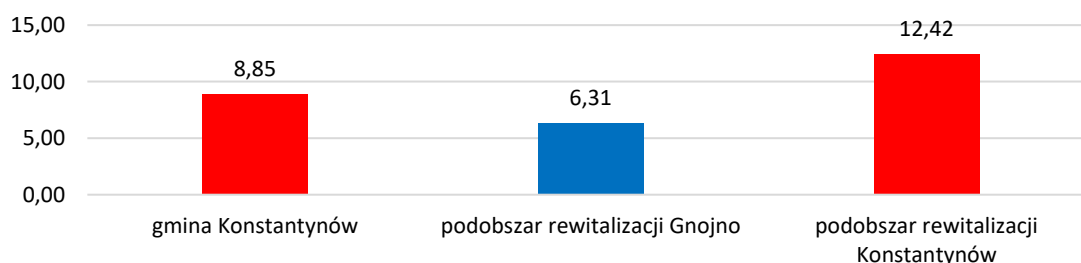
Wykres 62 Liczba osób chorujących na choroby układu ruchu w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

O koncentracji problemu świadczą również dane dotyczące wskaźnika odnoszącego się do tego problemu (liczba osób chorujących na choroby układu ruchu przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.). Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy wyniosła w 2021 r.: 8,85. W zakresie podobszaru Gnojno sytuacja wygląda bardziej korzystnie, gdyż wskaźnik kształtuje się na poziomie niższym niż średnia gminy i wynoszącym 6,31. Jest to nadal wielkość stosunkowo duża. Znacznie gorzej wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wartość wskaźnika jest niemal 1,5-krotnie wyższa niż średnia gminy i wynosi: 12,42.

Wykres 63 Wskaźnik: liczba osób chorujących na choroby układu ruchu przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

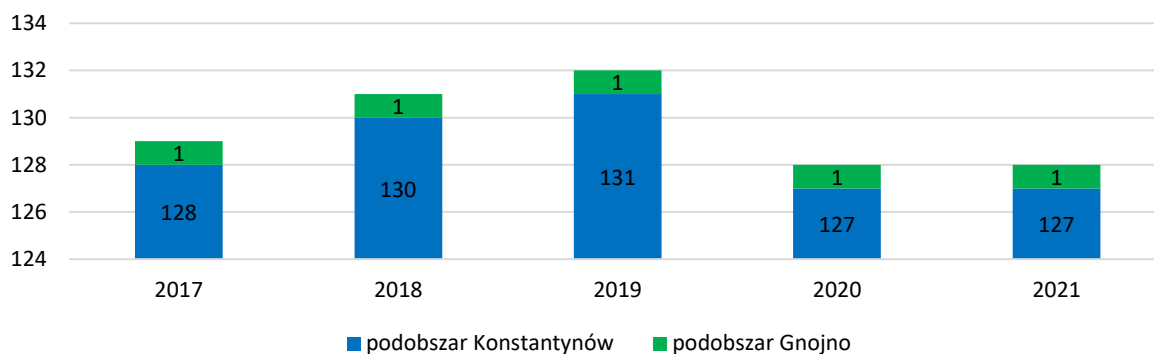
Źródło: Opracowanie własne

Ostatnie z analizowanych zagadnień dotyczy problemów ze zdrowiem psychicznym mieszkańców. Podobnie jak w przypadku dwóch powyżej analizowanych rodzajów schorzeń, również w przypadku mieszkańców mających problemy ze zdrowiem psychicznym zanotowano tendencję spadkową. Jednakże jest ona niewielka w porównaniu z pozostałymi rodzajami schorzeń. W latach 2017-2021 liczba ww. osób ulegała niewielkim wahaniom i wynosiła odpowiednio: 389, 395, 398, 386, 386. Porównując dwa skrajne lata okresu odniesienia zanotowano spadek na poziomie zaledwie 0,77. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba osób chorujących na schorzenia i problemy psychiczne ulegała także niewielkim wahaniom. W latach 2017-2021 wynosiła ona: 129, 131, 132, 128, 128. Zanotowano więc niemal taki sam spadek na poziomie 0,78%. Ponad 1/3 wszystkich

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

osób chorujących na tego rodzaju schorzenia zamieszkuje podobszary rewitalizacji. Głównie podobszar Konstantynów (99,22%). Taki stan rzeczy wynika z faktu, iż w granicach podobszaru Konstantynów ulokowany jest Dom Pomocy Społecznej w Konstantynowie, który jest jednostką organizacyjną Powiatu Bialskiego, zapewniającą całodobową opiekę dla osób przewlekle psychicznie chorych. Dom wpisany jest do rejestru domów pomocy społecznej Wojewody Lubelskiego pod pozycją Nr 42 i posiada zezwolenie od 30 grudnia 2005 roku na czas nieokreślony. Bazę lokalową DPS stanowi pięć wolnostojących budynków tj. dwa budynki mieszkalne, budynek kuchni i pralni, budynek administracyjny oraz pro-morte z kaplicą. Teren wokół jest ogrodzony, zagospodarowany ciągami pieszo - jezdny, parkingami, trawnikami oraz ogródkami kwiatowymi. Całość wybudowana w latach 1996 - 1998 z przeznaczeniem na potrzeby domu pomocy społecznej.

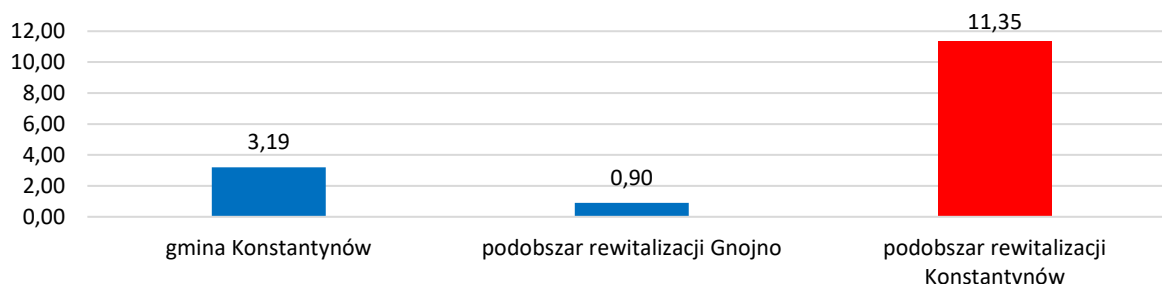
Wykres 64 Liczba osób chorujących na choroby i zaburzenia psychiczne w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analogicznie jak w przypadku pozostałych zakresów tematycznych analizie poddano wskaźnik dotyczący liczby osób chorujących na choroby lub zaburzenia psychiczne przypadającej na 100 mieszkańców w 2021 r. Średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy kształtowała się na poziomie 3,19. Wartość wskaźnika dla podobszaru Gnojno kształtuje się na znacznie niższym poziomie niż średnia gminy i wynosi: 0,90. Znacznie gorzej prezentuje się sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wskaźnik przybiera wartość ponad 3,5-krotnie wyższą niż średnia gminy i wynosi: 11,35.

Wykres 65 Wskaźnik: liczba osób chorujących na choroby lub zaburzenia psychiczne przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Z zagadnieniem stanu zdrowia mieszkańców związana jest nierozzerwalnie kwestia niepełnosprawności, która to stanowi istotny czynnik negatywnie wpływający na stopień aktywności, położenie społeczno-ekonomiczne oraz wynikającą z tego sytuację życiową jednostek. Jednocześnie stanowi „zjawisko”, które nabiera coraz większego znaczenia dla funkcjonowania współczesnych społeczeństw. Zgodnie z badaniami, udział osób niepełnosprawnych w ogólnej populacji ludności poszczególnych krajów, w zależności od zastosowanej definicji terminu „niepełnosprawność”, sięga od kilkunastu procent do jednej piątej ogółu ludności⁴. W skali globalnej widać wyraźną tendencję wzrostu liczby osób niepełnosprawnych. Wpływ na to mają przede wszystkim zmiany cywilizacyjne, tj. postęp wiedzy i technologii medycznych, systematyczne wydłużanie się ludzkiego życia wskutek wdrożenia mechanizmów zarządzania zdrowiem publicznym i ogólnego wzrostu dobrobytu, a także zmiany kulturowe, odnoszące się do kwestii zdrowia, sprawności fizycznej i intelektualnej oraz wzorów pełnienia ról społecznych. Nie trendy demograficzne czy zjawiska statystyczne, związane z systematycznie zwiększającą się liczbą osób niepełnosprawnych, stanowią najistotniejszy aspekt znaczenia tego procesu dla współczesnych społeczeństw. Równie ważny jest jej społeczny czy kulturowy wymiar. W konsekwencji niepełnosprawni, którzy nie dostosują się w wystarczający sposób do funkcjonowania w otoczeniu ogółu społeczeństwa, nie mogą uczestniczyć w zwykłych aktywnościach społecznych i w związku z tym znajdują się poza głównym nurtem aktywności społeczeństwa, wobec czego kompensowane jest to im poprzez wyłącznie świadczenia finansowe i zinstytucjonalizowane formy opieki na rzecz nowego modelu społecznego niepełnosprawności. W kontekście tym niepełnosprawność jest rodzajem dyskryminacji, której przezwyciężenie wymaga przede wszystkim działania społecznego, wysiłku zbiorowego, dokonania zmiany społecznej.

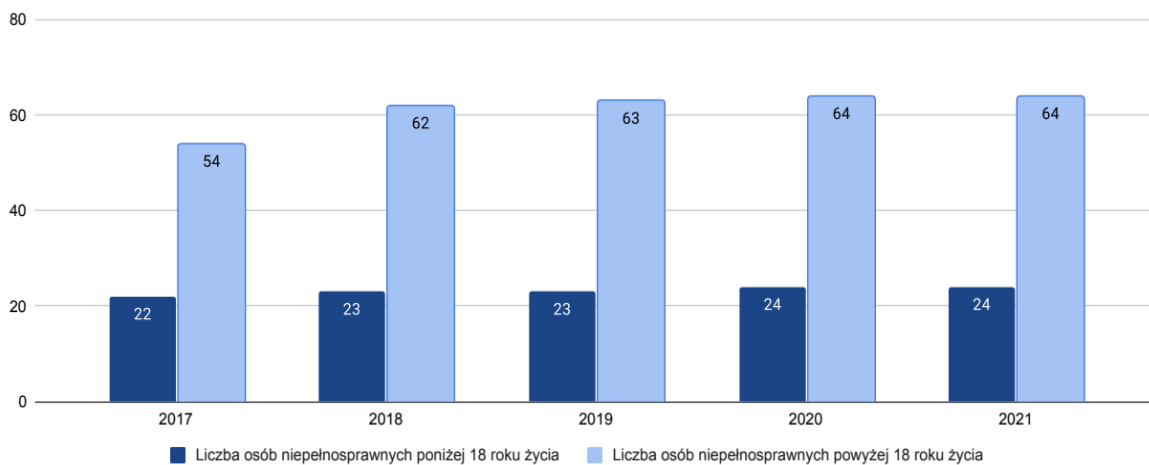
Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie, w roku 2021 (w porównaniu z rokiem 2017) zwiększyła się liczba niepełnosprawnych mieszkańców gminy Konstantynów poniżej 18 roku życia z 22 do 24 osób (wzrost o 9,09%) oraz liczba osób niepełnosprawnych powyżej 18 roku życia z 54 do 64 osób (wzrost o 18,52%).

---

⁴ Polscy niepełnosprawni – od kompleksowej diagnozy do nowego modelu polityki społecznej”, pod red. Barbary Gąciarz i Seweryna Runickiego; Wydawnictwa AGH; Kraków 2014

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

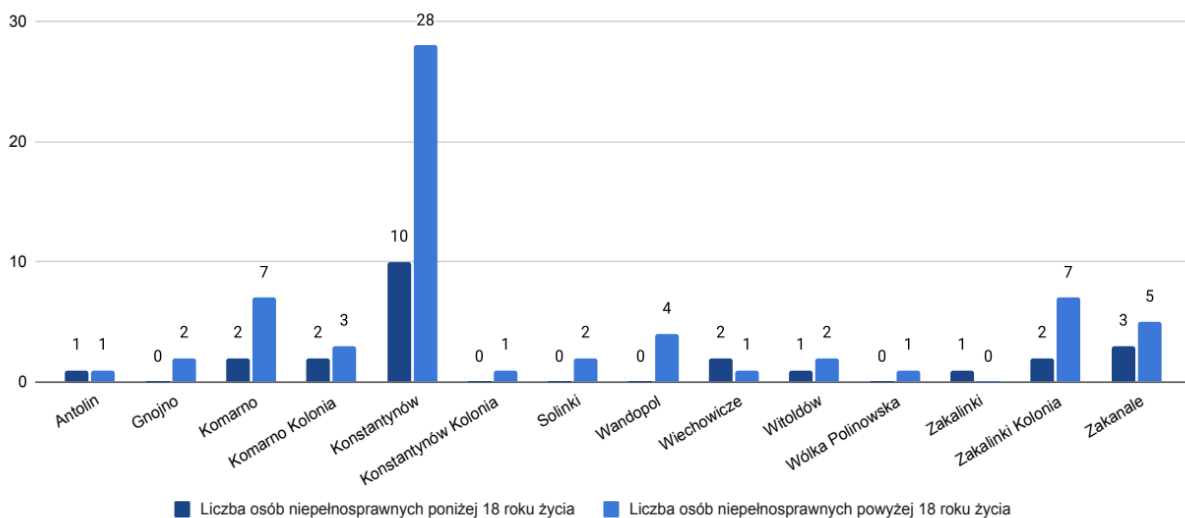
Wykres 66 Liczba osób niepełnosprawnych poniżej i powyżej 18 roku życia w gminie Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Najwięcej osób niepełnosprawnych na terenie gminy Konstantynów, zarówno poniżej jak i powyżej 18 roku życia, zamieszkuje w miejscowości Konstantynów. Liczba ta w 2021 r. wyniosła 10 osób (41,67%) niepełnosprawnych poniżej 18 roku życia oraz 28 osób (43,75%) powyżej 18 roku życia – tak więc w obu przypadkach stanowi to ponad 2/5 liczby osób niepełnosprawnych znajdujących się na terenie całej gminy. Na poniższym wykresie zaprezentowano liczbę osób niepełnosprawnych w podziale na poszczególne jednostki wyodrębnione w ramach prowadzonej delimitacji.

Wykres 67 Liczba osób niepełnosprawnych poniżej i powyżej 18 roku życia w gminie Konstantynów w 2021 r. w podziale na jednostki referencyjne

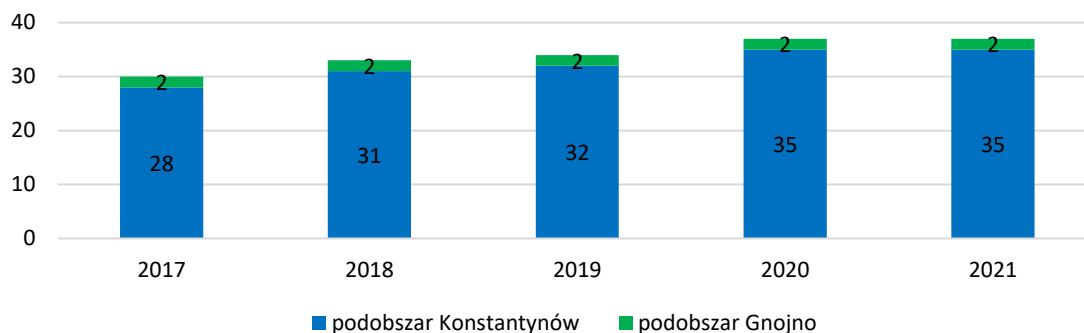
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Badając kwestię szczególnej koncentracji problemu niepełnosprawności przeanalizowano łączną liczbę osób niepełnosprawnych bez podziału na grupy wiekowe (poniżej i powyżej 18 lat). W świetle dostępnych danych w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, tak jak w obrębie całej gminy,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

w latach 2017-2021 wzrosła liczba osób niepełnosprawnych: 30, 33, 34, 37, 37. Zanotowano wzrost na poziomie znacznie wyższym niż średnia gminy i wynoszącym: 23,33%. Osoby zamieszkujące podobszary rewitalizacji stanowiły w latach prowadzonej analizy odpowiednio: 39,47%, 38,82%, 39,53%, 42,05%, 42,09% wszystkich osób z niepełnosprawnościami z terenu gminy Konstantynów.

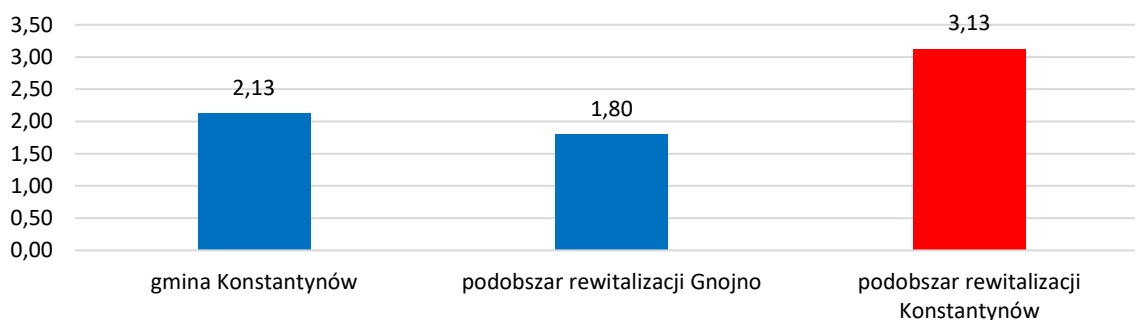
Wykres 68 Łączna liczba osób z niepełnosprawnościami w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Natężenie terytorialne problemu niepełnosprawności zostało zweryfikowane za pomocą wskaźnika określającego liczbę osób niepełnosprawnych na 100 mieszkańców w 2021 r. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy Konstantynów wyniosła 2,13. W zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niższym niż ww. średnia i wynoszącym 1,80. O wiele gorzej prezentuje się sytuacja w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów, gdzie wskaźnik jest o 1 punkt procentowy wyższy niż średnia gminy.

Wykres 69 Wskaźnik: liczba osób niepełnosprawnych przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

→ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Przeprowadzona powyżej analiza wskazuje, iż wyznaczone obszary rewitalizacji stanowią teren o zauważalnej koncentracji problemów zdrowotnych mieszkańców. Świadczą o tym zarówno dane dotyczące wzrostu liczby mieszkańców cierpiących na różnego rodzaju schorzenia, wysokiego udziału mieszkańców poszczególnych podobszarów w ogólnej liczbie mieszkańców gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

chorujących na poszczególne rodzaje schorzeń, jak również wartość analizowanych wskaźników, które są w przeważającej mierze wyższe niż średnia gminy.

- ✓ Wśród problemów mieszkańców podobszarów rewitalizacji znajduje się również niepełnosprawność. Dostępne dane oraz prognozy statystyczne wykazują, iż problem niepełnosprawności będzie przybierał na sile i będzie dotyczyć coraz większą grupę mieszkańców. Stąd potrzeba podjęcia interwencji w zakresie zwiększenia dostępności przestrzeni (rozumianej przez pryzmat budynków, obiektów i przestrzeni publicznych oraz świadczonych usług publicznych) dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

4.1.6 Poziom uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim

Czynnikiem, który wywiera znaczący wpływ na zmiany zachodzące w otoczeniu jest aktywność społeczności lokalnej. W dużej mierze to od niej zależy zakres i tempo wprowadzanych zmian. Aktywność społeczną i obywatelską w podobszarach rewitalizacji poddano analizie przez pryzmat partycypacji wyborczej mieszkańców oraz ich zrzeszania się i angażowania się w działalność organizacji pozarządowych oraz uczestnictwa w działalności prowadzonej przez instytucję kultury.

Frekwencja wyborcza świadczy o intensywności zaangażowania obywatelskiego, mierzy stopień świadomości demokratycznej obywateli, ich uczestnictwo w rządzeniu oraz ocenę wpływu obywateli na procesy decyzyjne w państwie, regionie czy w środowisku lokalnym. Analiza frekwencji wyborczej przez pryzmat poszczególnych komisji wyborczych pozwala zaobserwować w jakich obszarach może występować problem niskiego kapitału społecznego⁵ pomostowego, rozumianego jako relacje społeczności ze światem zewnętrznym. Działalność mieszkańców w różnego rodzaju organizacjach/zrzeszeniach pozwala na weryfikację poziomu kapitału spajającego, definiowanego jako relacje wewnątrz danej społeczności. W ramach analizy kapitału spajającego zbadano również uczestnictwo mieszkańców w życiu kulturalnym gminy z perspektywy osób korzystających z Gminnej Biblioteki Publicznej. Podkreślić należy, iż pozyskanie danych w zakresie uczestnictwa mieszkańców w prowadzonej na terenie gminy działalności kulturalnej jest utrudnione ze względu na brak rejestrów pozwalających na ewidencjonowanie uczestników prowadzonych działań. Ewidencje dotyczące uczestników zajęć stałych (np. tanecznych czy plastycznych), w głównej mierze dotyczą dzieci i młodzieży i nie pozwalają na zbadanie analizowanego zjawiska. Jedyne mierzalne i skuteczne dane dotyczą liczby mieszkańców korzystających z zasobów biblioteki.

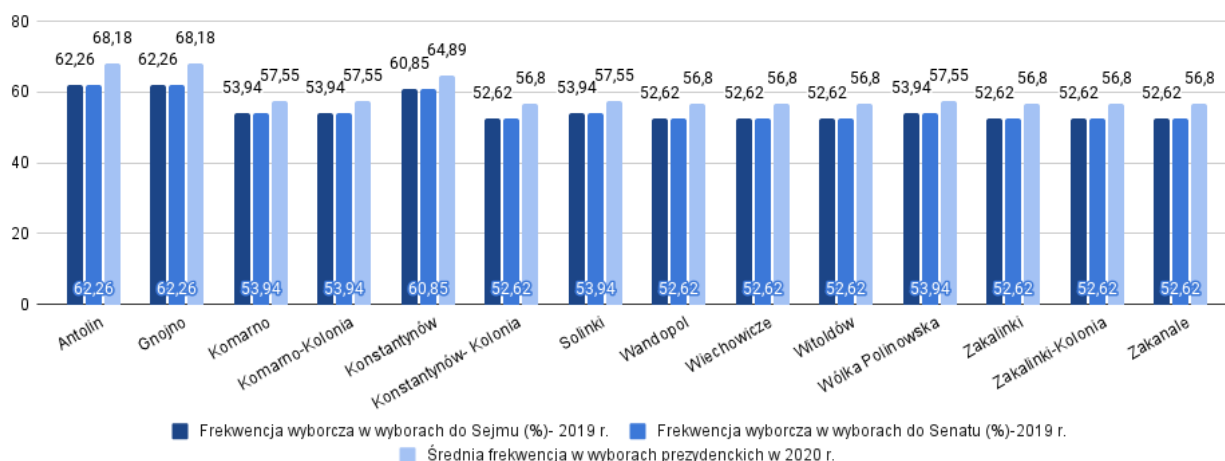
⁵ Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto, że kapitał społeczny to sieć społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Analizy sytuacji w zakresie jakości kapitału społecznego oraz poziomu uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim dokonano przy wykorzystaniu wskaźników dotyczących następujących zagadnień: frekwencja wyborcza (wybrano ostatnie z przeprowadzonych wyborów), liczba organizacji społecznych prowadzących aktywnie działalność na terenie gminy oraz liczba osób uczestniczących w lokalnym życiu kulturalnym (wzięto pod uwagę czytelników biblioteki). Każde z tych zagadnień rozpatrywano w kontekście potencjału ludnościowego. W przeciwieństwie do wskaźników prezentowanych w powyższych rozdziałach, w ramach niniejszej części o niekorzystnej sytuacji świadczą wartości wskaźników kształtujące się na poziomie wyższym niż średnia dla obszaru całej gminy.

W wyborach do Sejmu i Senatu w 2019 r. frekwencja wyborcza dla gminy Konstantynów wyniosła łącznie 56,51%. Była to frekwencja nieznacznie różniąca się od frekwencji dla powiatu, która 56,57% oraz dla województwa lubelskiego 58%. Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w gminie Konstantynów wyniosła 60,61%.

Wykres 70 Charakterystyka frekwencji (%) na terenie gminy Konstantynów wg. poszczególnych wyborów

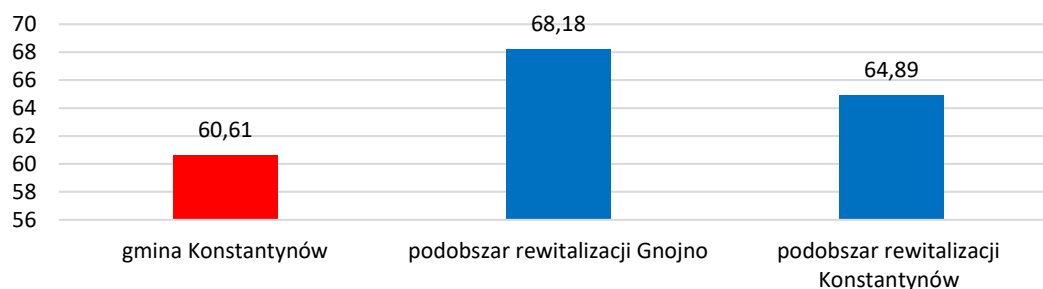
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Analizując partycypację w wyborach wzięto pod uwagę ostatnie z powszechnie odbywających się w kraju wyborów czyli wybory Prezydenckie w 2020 r. (przeanalizowano frekwencje z dwóch tur tychże wyborów). W pierwszej turze wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. frekwencja na terenie gminy Konstantynów wyniosła 58,30%. Była ona sporo niższa od frekwencji w powiecie bialskim (61,01%) i województwie lubelskim (62,32%). W drugiej turze analizowanych wyborów frekwencja w gminie była wyższa niż w I turze i wyniosła: 62,90%. Frekwencja ta kształtowała się na niższym poziomie w porównaniu z frekwencją w II turze w powiecie bialskim (63,71%) i woj. lubelskim (66,06%). Natomiast frekwencja z dwóch tur wyborczych łącznie wyniosła w gminie Konstantynów 60,61%. Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji wykazują się stosunkowo

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

większą aktywnością o czym świadczą zawarte w poniższej tabeli dane dotyczące średniej frekwencji wyborczej, która w obu przypadkach jest wyższa niż średnia dla całej gminy.

Wykres 71 Wskaźnik: średnia frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

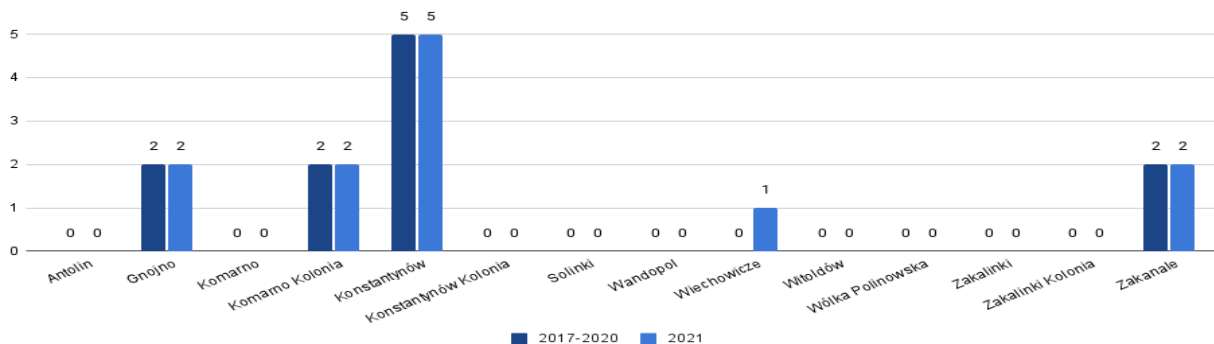
Kolejny z analizowanych elementów to aktywność mieszkańców w zakresie organizowania się w grupy działające w społeczności lokalnej. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie na terenie gminy funkcjonuje obecnie dwanaście organizacji społecznych:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Gnojnie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Gnojnie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Komarno-Kolonii,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Komarno-Kolonii,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Konstantynowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Konstantynowie,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej w Konstantynowie,
- Podlasko-Kozieradzkie Bractwo Kurkowe Towarzystwo Strzeleckie w Konstantynowie,
- Fundacja na Rzecz Wspierania osób Niepełnosprawnych " Mały Jeździec" w Konstantynowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zakanalu,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Zakanalu,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wiechowiczach (od 2021r.).

Liczba organizacji społecznych nie zmieniła się od 2017 r. praktycznie w żadnej z jednostek diagnostycznych. Jedynie w Wiechowiczach w 2021 utworzono Koło Gospodyń Wiejskich. Świadczy to o bardzo niskim poziomie aktywności mieszkańców w zakresie tworzenia podmiotów aktywnie organizujących lokalne życie społeczno-obywatelskie.

Wykres 72 Liczba organizacji społecznych w gminie Konstantynów w latach 2017-2021 wg. jednostek referencyjnych

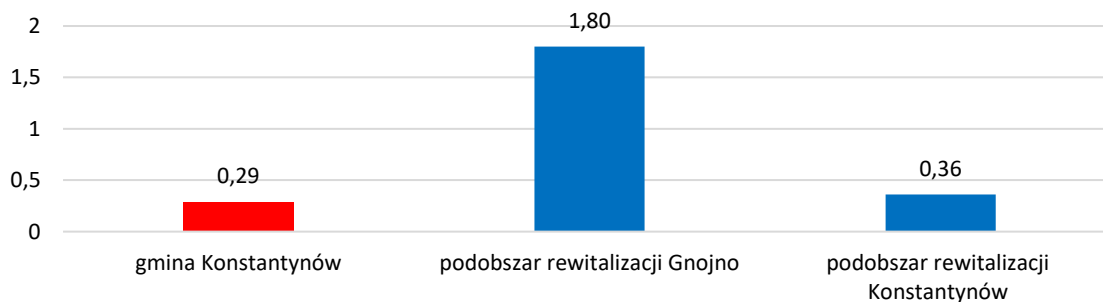
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Wyznaczone podobszary jawią się jako teren o stosunkowo wysokiej aktywności społecznej w dziedzinie tworzenia organizacji społecznych. Na terenach tych siedzibę swoją ma 100% NGO z Gnojna (2) oraz 80% NGO z Konstantynowa (4 z 5). Analizując przedmiotową sferę, warto mieć na uwadze, że trudno jest ocenić zarówno zasięg oddziaływania tych organizacji, jak również efektywność ich działań w skali gminy oraz lokalnej społeczności. W związku z powyższym, wskazanie obszarów, w obrębie których występują deficyty w zakresie aktywności organizacji pozarządowych jest bardzo trudne. Dane odnoszące się do liczby organizacji można jednak przeanalizować przez pryzmat aktywności mieszkańców w zakresie zrzeszania się i prowadzenia różnego rodzaju organizacji społecznych. W tym celu zbadano liczbę organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy przypadającą na 100 mieszkańców. W 2021r. przedmiotowy wskaźnik dla gminy wyniósł 0,29. Z zakresu obu podobszarów mamy do czynienia z korzystną sytuacją, gdyż wskaźnik przybiera wartość wyższą niż średnia (w przypadku Gnojna jest to wartość ponad 6-rotnie większa).

Wykres 73 Wskaźnik: liczba organizacji społecznych przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

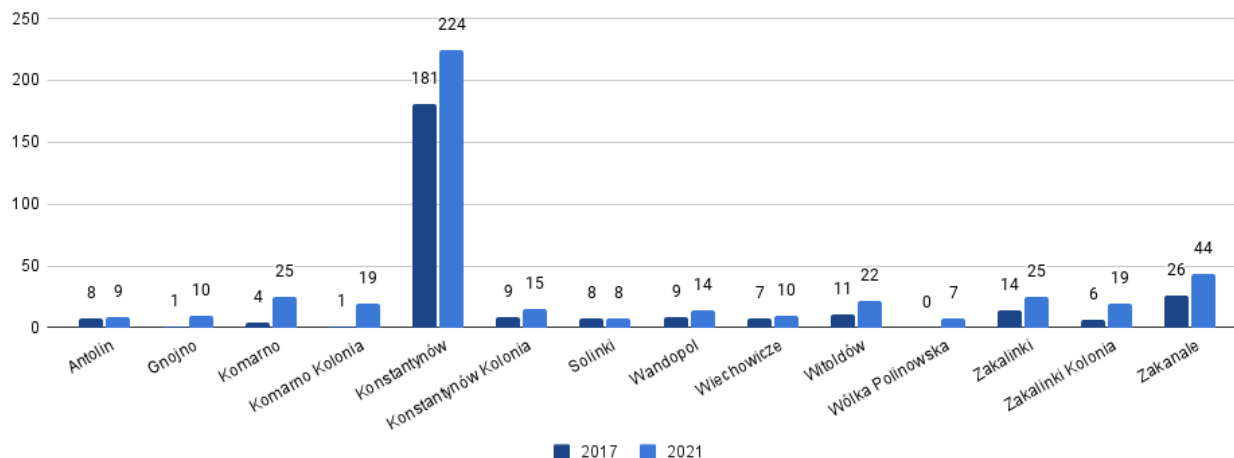
Ostatnie z poddanych analizie zagadnień dotyczy kwestii czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy. Zadania samorządu gminnego w zakresie prowadzenia działalności kulturalnej realizuje Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie. W ramach ośrodka funkcjonują zespoły muzyczne Latido, Melizmat oraz Pogodna Jesień. Na terenie gminy funkcjonuje także jedna biblioteka - Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka znajdująca się w Konstantynowie. GCK nie prowadzi rejestru uczestników organizowanych wydarzeń i działań kulturalnych. Jedynie możliwe do pozyskania dane dotyczyły liczby osób korzystających czynnie z zasobów Gminnej Biblioteki

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Publicznej. Podkreślenia wymaga fakt, iż działalność instytucji bibliotecznych znacznie wykracza poza przypisywane im dotychczas zadania. Współczesne biblioteki ewoluują, poszerzają ofertę oraz zmieniają charakter świadczonych usług, w wyniku czego przeobrażają się w lokalne ośrodki kultury. To instytucje wielowymiarowe o ogromnym potencjale i zasobie wartości. Biblioteki, podobnie jak książki, pełnią dziś wiele funkcji, m.in. edukacyjną, informacyjną, komunikacyjną czy rozrywkową. Często też angażują się w realizację zadań społecznych i kulturowych, w tym również podejmowanych w celu promocji czytelnictwa oraz rozwijania kultury czytelniczej. W związku z tym rolę biblioteki można postrzegać w nieco węższym ujęciu tradycyjnym, jak też uwzględniającym innowacyjne formy świadczenia usług. Działalność bibliotek, zwłaszcza tych walczących o czytelnika, staje się coraz bardziej złożona i wieloaspektowa. Dlatego ważne jest uchwycenie tej roli w szerokim kontekście społecznym. Przede wszystkim należy zauważyć udział instytucji bibliotecznych w komunikacji społecznej.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od GBP liczba czynnych członków korzystających z zasobów biblioteki w latach 2017-2021 wzrosła ponad dwukrotnie (z 285 w 2017r. do 451 w 2021 r.; stanowi to wzrost na poziomie 58,25%). Na poniższym wykresie zaprezentowano liczbę aktywnych czytelników w 2017 r. oraz 2021 r. wg. poszczególnych miejscowości.

Wykres 74 Liczba czynnych członków korzystających z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kajetana Sawczuka w Konstantynowie w 2017 i 2021 roku wg. jednostek referencyjnych

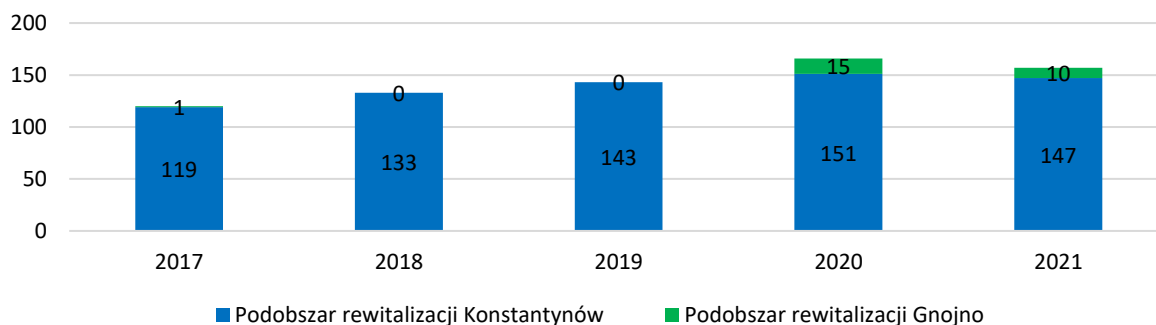
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kajetana Sawczuka w Konstantynowie

Zgodnie z udostępnionymi danymi w latach 2017-2021 liczba mieszkańców wyznaczonych podobszarów rewitalizacji korzystających z oferty biblioteki ulegała wahaniom i wynosiła odpowiednio: 120, 133, 143, 166, 157. Analizując dane z 2017 r. i 2021 r. zauważyć można pozytywny trend wzrostu ww. liczby osób – wzrost o 30,83%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

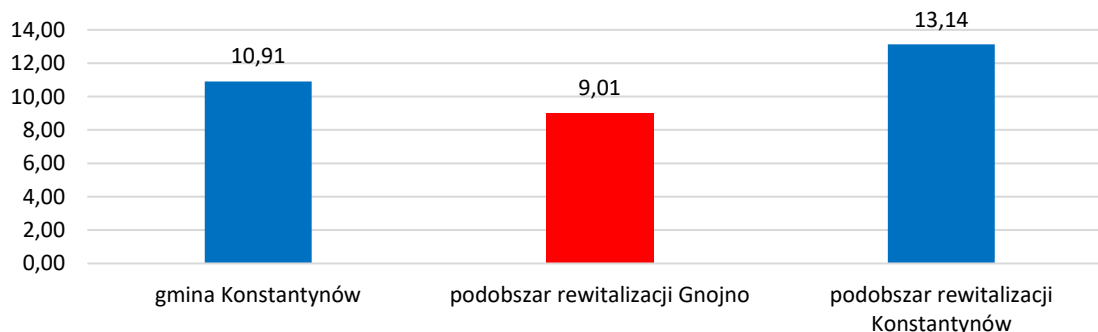
Wykres 75 Liczba osób korzystających z oferty biblioteki w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analogicznie jak w przypadku pozostałych zagadnień niniejszego rozdziału analizie poddano konkretny wskaźnik pozwalający na ocenę sytuacji. Wobec czego ostatni ze wskaźników dotyczy liczby osób korzystających z zasobów biblioteki przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy kształtuje się na poziomie 10,91. W zakresie podobszaru Gnojno wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niższym niż ww. średnia, tj. 9,01, co świadczy o niekorzystnej sytuacji. Natomiast w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów wskaźnik przybiera wartość znacznie wyższą niż ww. średnia i wynosi: 13,14.

Wykres 76 Wskaźnik: liczba osób korzystających z biblioteki na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Analiza powyższych danych może prowadzić do wniosku, że wyznaczone podobszary rewitalizacji charakteryzują się bardziej wzmożoną, wobec pozostałych terenów gminy, aktywnością mieszkańców w zakresie życia społecznego i obywatelskiego. W zakresie trzech analizowanych wskaźników w obrębie podobszarów rewitalizacji odnotowano w większości przypadków wartości wyższe niż średnia gminna. Jednocześnie z informacji uzyskanych podczas rozmów z przedstawicielami instytucji publicznych wynika, że mieszkańców nie tylko tego obszaru

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów, bardzo trudno zmobilizować do aktywności obywatelskiej. Sporadycznie uczestniczą oni w spotkaniach wspólnoty (czy to podczas sesji Rady Gminy czy zebrań sołectkich). Mieszkańcy, jako główny powód małej aktywności w sprawach życia publicznego, wykazywali na brak przeświadczenia o rzeczywistej możliwości współdecydowania o losach wspólnoty lokalnej. Poza tym gro z nich jest przekonanych o tym, że „i tak nic się nie zmieni”. Zauważalny jest ogólnie panujący marazm w podejmowaniu aktywności obywatelskich. Wśród deklarowanych przyczyn nieangażowania się w jakąkolwiek aktywność społeczną znalazły się również: brak czasu, wiedzy czy pomysłów. Część z nich wyrażała przekonanie, że zaangażowanie w sprawy społeczne wymaga wybitnych predyspozycji, które zazwyczaj budzą szacunek i uznanie. Inni skłonni byli podejrzewać takie osoby o interesowność i jakieś ukryte korzyści. Mieszkańcy nie czują się wspólnotą, w związku z tym zatracili wrażliwość na dobro wspólne, widziane w perspektywie wieloletniej, dlatego nie angażują się w sprawy publiczne w sposób dostateczny. Brak im również przeświadczenia, że mają realną możliwość współdecydowania o losach wspólnoty samorządowej i kształtowania otaczającej ich rzeczywistości.

5.2.1 Poziom edukacji

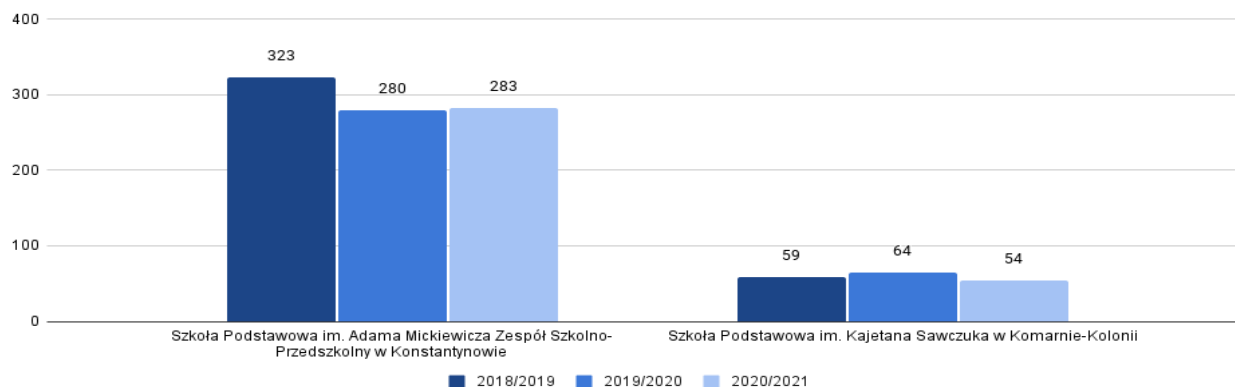
Na sieć placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Konstantynów składają się podmioty świadczące opiekę nad najmłodszymi dziećmi – żłobki (dzieci w wieku 1-3 lata) oraz przedszkola (dzieci w wieku 4-6 lat) oraz prowadzące działalność edukacyjno-wychowawczą na poziomie szkół podstawowych.

W zakresie opieki nad najmłodszymi członkami lokalnej społeczności na terenie gminy działalność prowadzi jeden żłobek - Niepubliczny Żłobek w Konstantynowie „Wesołe Krasnoludki” Joanna Johan oraz dwa przedszkola: Przedszkole Samorządowe w Konstantynowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie oraz Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kajetana Sawczuka w Komarnie-Kolonii. Edukacja na poziomie podstawowym, prowadzona jest przez placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie oraz Szkoła Podstawowa im. Kajetana Sawczuka w Komarnie-Kolonii.

Z roku na rok, wraz ze spadkiem liczby mieszkańców gminy, maleje liczba uczniów szkół podstawowych. W przypadku szkoły w Konstantynowie liczba uczniów zmalała z 323 uczniów w roku szkolnym 2018/2019 do 283 uczniów w roku szkolnym 2020/2021 (spadek o 12,38%). W Komarnie-Kolonii liczba uczniów w tych samych latach zmalała z 59 do 54 uczniów (spadek o 8,47%). W 2021 47% uczniów szkół podstawowych na terenie gminy pochodziło z miejscowości Konstantynów.

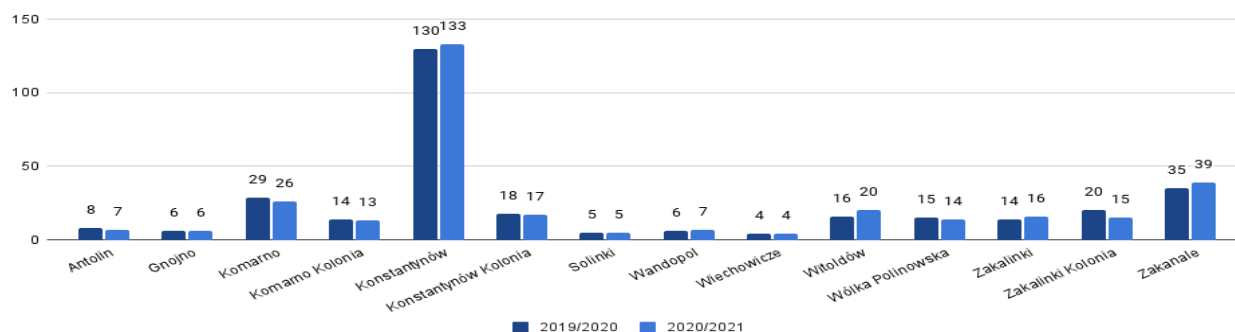
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 77 Liczba uczniów w szkołach w Konstantynowie i Komarnie-Kolonii w latach szkolnych 2018/2019 – 2022/2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

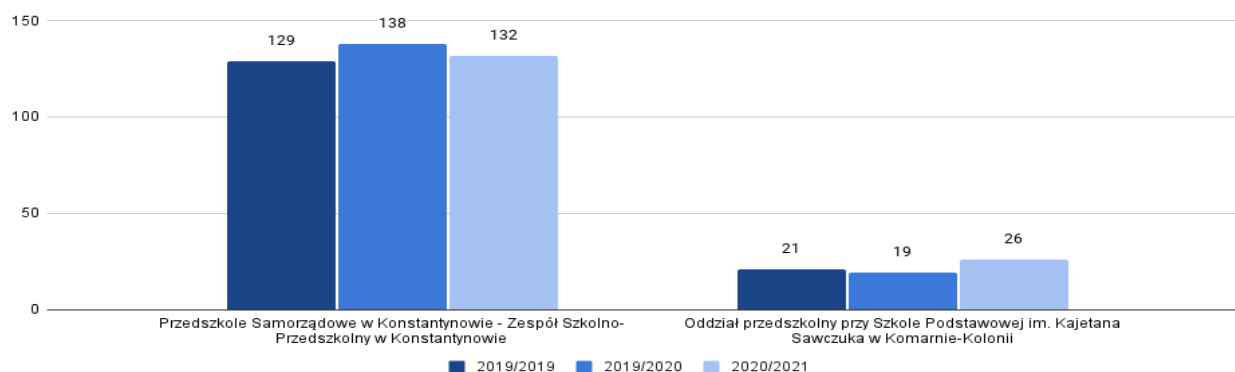
Wykres 78 Liczba uczniów szkół podstawowych z poszczególnych jednostek referencyjnych w latach szkolnych 2019/2020 – 2022/2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W obu placówkach przedszkolnych (Przedszkole Samorządowe w Konstantynowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie oraz oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kajetana Sawczuka w Komarnie-Kolonii) w latach 2018/2019 - 2020/2021 odnotowano nieznaczny wzrost liczby dzieci ze 129 do 131 (7,63%) w Konstantynowie oraz z 21 do 26 w Komarnie-Kolonii (wzrost o 19,23%).

Wykres 79 Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Konstantynowie i Komarnie-Kolonii w latach szkolnych 2018/2019 – 2022/2021

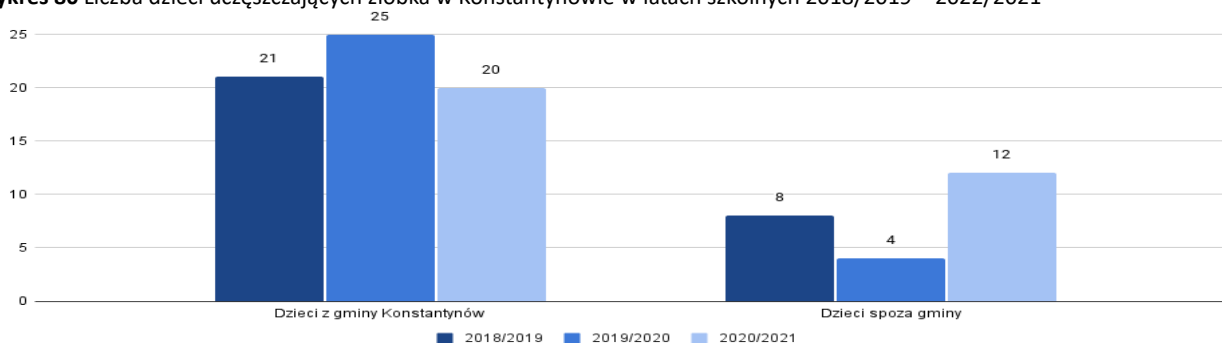

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W roku szkolnym 2020/2021 uczęszczało do Niepublicznego Żłobka w Konstantynowie „Wesołe Krasnoludki” Joanna Johan łącznie 32 dzieci (wzrost o 10,34% w stosunku do roku szkolnego 2018/2019).

Wykres 80 Liczba dzieci uczęszczających żłobka w Konstantynowie w latach szkolnych 2018/2019 – 2022/2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Konstantynów

Wśród najważniejszych zjawisk sfery społecznej, które zgodnie z zapisami ustawy należy poddać analizie, jest poziom edukacji. Niezwykle trudno jest obiektywnie zmierzyć poziom edukacji i negatywne zjawiska związane z tym zjawiskiem odnosząc się do poszczególnych części gminy. W związku z ograniczonym zakresem dostępnych danych oraz biorąc pod uwagę cel przeprowadzanego badania (bieżący poziom edukacji), do analizy użyto wskaźników obrazujących wyniki z egzaminów ośmioklasistów w roku szkolnym 2019/2020. Wybrano dane dotyczące szkół podstawowych z uwagi na fakt, iż w zakresie edukacji na tymże poziomie, obowiązuje w pierwszej kolejności rejonizacja związana z miejscem zamieszkiwania dziecka. Znikomy udział stanowią dzieci uczęszczające do szkoły na terenie gminy i jednocześnie niebędące jej mieszkańcami. Zarówno w zakresie edukacji na poziomie przedszkolnym, jak również ponadpodstawowym, tego rodzaju rejonizacja nie występuje. W związku z tym, przydatność wskaźników budowanych na bazie danych dotyczących dwóch ww. poziomów kształcenia, jest bardzo niska. Celem analizy wyżej wymienionego wskaźnika nie jest badanie jakości nauczania w danej placówce, ale poparcie tezy, iż dzieci zamieszkujące określony obwód szkoły mogą posiadać gorsze warunki do nauki (np. materialne, rodzinne, mieszkaniowe), które skutkują osiąganiem gorszych wyników nauczaniu, w tym właśnie gorszych wyników na egzaminach kończących dany etap edukacji. Słabsze wyniki egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej mogą wskazywać na to, że istnieją pewne pozaszkolne czynniki, wpływające na efektywność kształcenia (np. czynniki środowiskowe – sytuacja finansowa rodziny, prawidłowość funkcjonowania rodziny, dysfunkcje w rodzinie, warunki do nauki w domu, współpraca rodziców ze szkołą). Potwierdzeniem roli miejsca zamieszkania w procesie edukacyjnym jest korelacja pomiędzy niskimi wynikami egzaminów dzieci zamieszkujących dany obszar a wskaźnikami dotyczącymi np. ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W zakresie analizowanego wskaźnika to wartość poniżej średniej stanowi o występowaniu zjawiska kryzysowego (odmiennie niż w przypadku dotychczas analizowanych wskaźników). W 2020 r. średni wynik z egzaminów ośmioklasistów dla całej gminy wyniósł 42,67. W przypadku podobszaru rewitalizacji Gnojno dzieci uzyskały wyniki znacznie niższe niż ww. średnia gminna (26,33). Odmiennie kształtuje się sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie średnia wyników uczniów przewyższa średnią gminy i kształtuje się na poziomie (45,82).

Wykres 81 Wskaźnik: średni wynik z egzaminu (%) 8-klasisty dla dzieci z poszczególnych miejscowości rok szkolny 2019/2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Pozostałe problemy zdiagnozowane wśród uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji to m. in. osiąganie niższych wyników w nauce, lepsze radzenie sobie z przedmiotami humanistycznymi niż ścisłymi oraz obniżone szanse edukacyjne, na co w dużym zakresie wpływają również pozaszkolne czynniki oddziałujące na dzieci i młodzież. Do tych czynników należy m. in. niższy statut materialny rodzin, niesprzyjające warunki do nauki (np. mieszkaniowe, rodzinne, materialne). Problem obniżonych szans edukacyjnych uczniów, w szczególności w kontekście obszaru rewitalizacji, jest w świetle diagnozy połączony współzależnością z procesem dziedziczenia ubóstwa: problemy edukacyjne są przeszkodą dla wyższych zarobków w przyszłości, co generuje ubóstwo, zaś z kolei ubóstwo osłabia w rodzinie potencjał wsparcia edukacyjnego dzieci w kolejnym pokoleniu.

W kontekście synergii między zjawiskiem ubóstwa i problemami edukacyjnymi pojawia się zagadnienie „edukacji przedsiębiorczej”, którą w obszarze rewitalizacji – należy ocenić jako niewystarczającą. Mowa tu o rozwijaniu postawy przedsiębiorczej wśród dzieci i młodzieży. „Przedsiębiorczość” w tym znaczeniu, to nie tylko prowadzenie przedsiębiorstwa, ale także postawa bycia przedsiębiorczym, samosteroowność, gotowość do wyznaczania sobie samemu celów i podejmowania ryzyka. Współcześnie niezwykle istotne są umiejętności radzenia sobie w świecie biznesu, konsekwentnego dążenia do realizacji celów biznesowych, finansowych, a także budowania zespołu, współpracy, nawiązywania dobrych relacji międzyludzkich opartych na zasadach etyki i uczciwości zawodowej, umiejętność panowania nad swoimi emocjami, łagodzenia sytuacji konfliktowych, itp. Niekwestionowane znaczenie w tym zakresie ma edukacja pozaformalna i nieformalna, adresowana głównie do młodzieży. Wiele kompetencji istotnych dla późniejszego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

osobistego sukcesu nie mieści się w szkolnych programach nauczania i powinny istnieć formy zdobywania ich poza szkołą.

Wśród problemów pojawia się również niewystarczający poziom dostosowania procesu edukacyjnego do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Niekorzystnie wyglądają wyniki z egzaminów w zakresie podobszaru Gnojno, gdzie dzieci osiągnęły wyniki na poziomie sporo niższym niż średnia gminy. Co prawda w zakresie podobszaru Konstantynów odnotowano lepszy wynik egzaminów niż średnia gminna, jednakże nadal nie są one zadowalające i kształtują się na poziomie poniżej 50%.
- ✓ Problemem obszaru rewitalizacji, jak również całej gminy Konstantynów jest niewystarczający poziom prezentowania przez mieszkańców postawy „bycia przedsiębiorczym”. Wśród źródeł tego problemu należy wymienić deficyt prowadzonej edukacji w tym zakresie.
- ✓ Zdiagnozowano problem niewystarczającego włączającego charakteru prowadzonego procesu edukacyjnego.

4.1.7 Niski poziom bezpieczeństwa publicznego

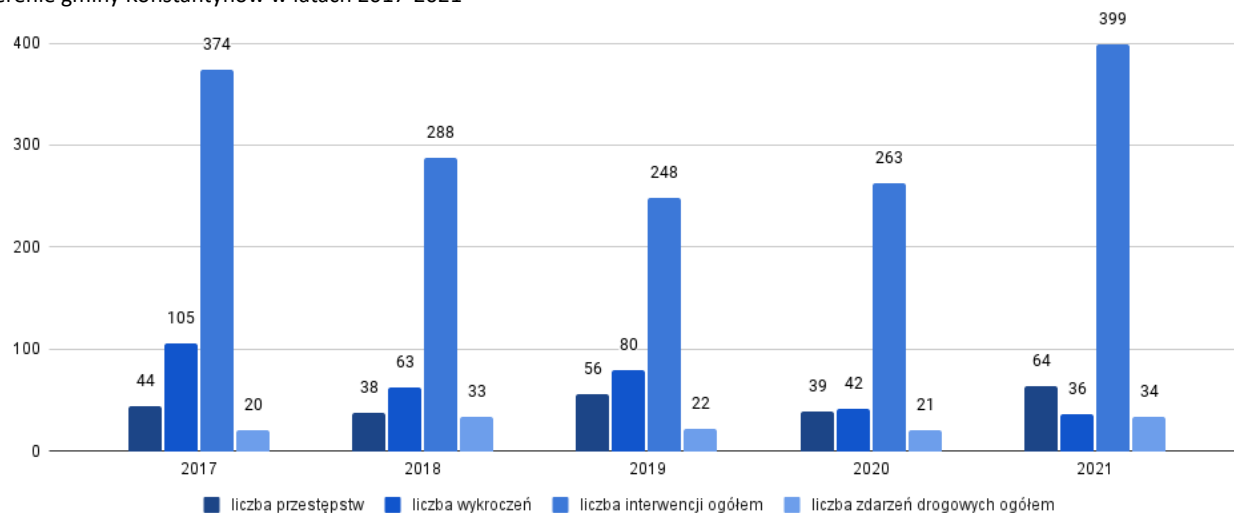
Wśród licznych zagadnień analizowanych w zakresie sfery społecznej znajdują się również zagadnienia dotyczące poziomu bezpieczeństwa publicznego, które to jest istotnym elementem wpływającym na jakość życia mieszkańców i rozwój lokalnej społeczności. Na obniżenie poziomu bezpieczeństwa publicznego wpływają w największej mierze zdarzenia, które związane są z łamaniem prawa lub powszechnie przyjętych norm. Przystępność jest zjawiskiem, które może wywierać bardzo negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Mimo, że problem ten stanowi margines życia społecznego, jednak częstotliwość i intensywność zdarzeń o tym charakterze może wpływać na postawy i zachowania mieszkańców gminy. Warto również mieć na uwadze, że dla wielu osób świadomość życia w bezpiecznej okolicy stanowi istotną wartość, często decydującą o wyborze miejsca do osiedlenia się.

W latach 2017-2021 odnotowano niepokojące trendy związane z poziomem bezpieczeństwa publicznego w gminie. Liczba odnotowanych przestępstw wzrosła z 44 w 2017 r. do 64 w 2021 r. (wzrost o 45%) w tym 1 przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu i 17 przestępstw przeciwko mieniu. Ogólna liczba interwencji Policji początkowo zmalała z 374 w 2017 r. do 263 w 2020r., aby w 2021 r. osiągnąć poziom 399 – w tym 357 interwencji dotyczących zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego i 42 interwencje domowe (łącznie wzrost od 2017 r. o 6,68%). Wzrosła także liczba zdarzeń drogowych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

ogółem z 20 w 2017 r. do 34 w 2021 r. (w tym 29 kolizji i 5 wypadków drogowych) - wzrost o 70%. Zmalała natomiast liczba wykroczeń ze 105 w 2017 r. do 36 w 2021 r. (spadek o 65,71%).

Wykres 82 Liczba odnotowanych przestępstw, wykroczeń, interwencji Policji ogółem oraz zdarzeń drogowych ogółem na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021

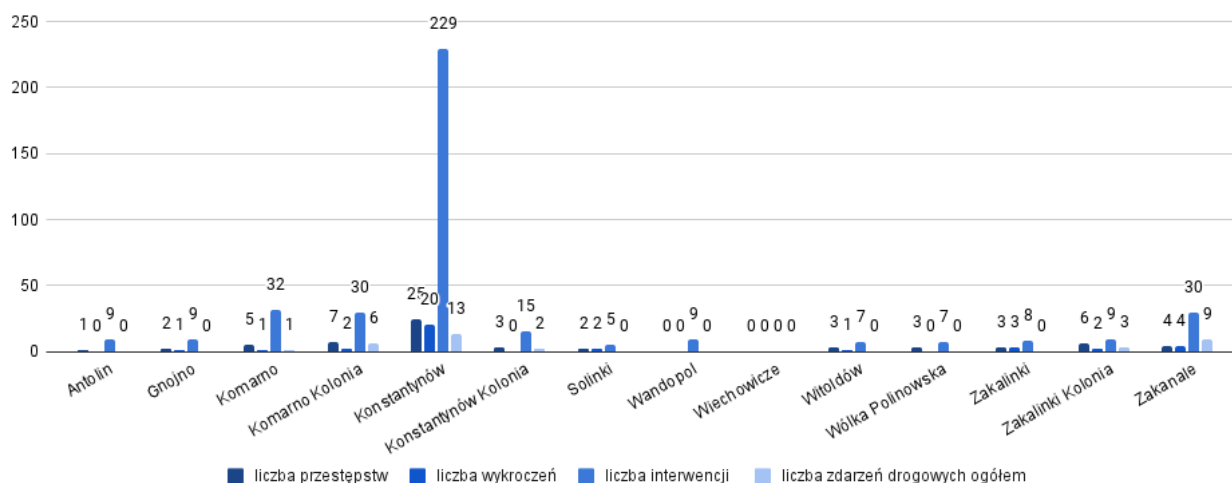

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Janowie Podlaskim

Analizując kwestie bezpieczeństwa pod kątem poszczególnych jednostek referencyjnych najczęściej niekorzystnych zjawisk w 2021 r. odnotowano w miejscowości Konstantynów: 25 przestępstw (39,06% przestępstw popełnionych na terenie całej gminy), 20 wykroczeń (55,56% ilości wykroczeń w gminie), 229 interwencji policyjnych, głównie (219 dotyczących zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego i 10 interwencji domowych) co stanowi aż 57,39% wszystkich interwencji w gminie oraz 13 zdarzeń drogowych (38,24% zdarzeń drogowych w gminie). Dane te wynikają niewątpliwie również z faktu, iż jednostka referencyjna Konstantynów jest najgęściej zaludnionym obszarem gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 83 Liczba odnotowanych przestępstw, wykroczeń, interwencji Policji ogółem oraz zdarzeń drogowych ogółem na terenie gminy Konstantynów w 2021 r wg. jednostek referencyjnych

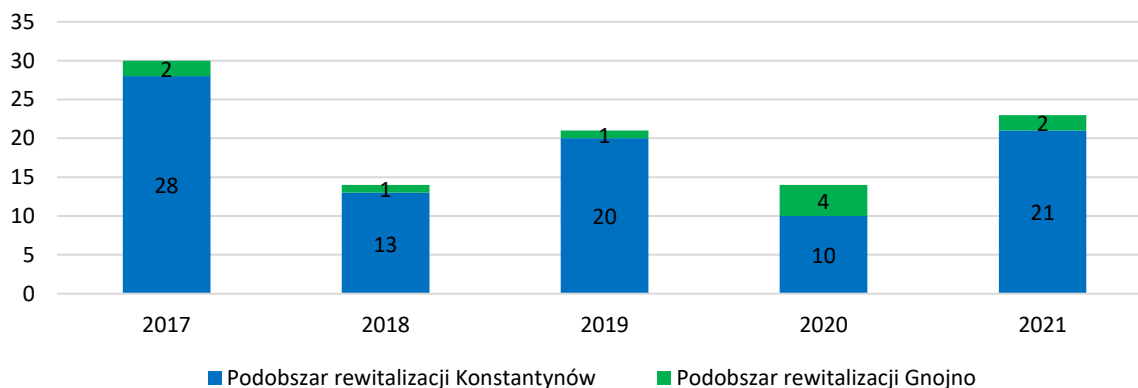

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Janowie Podlaskim

W związku z tym, że problemy związane z poziomem bezpieczeństwa stanowią jeden z podstawowych obszarów kryzysowych sfery społecznej, wymagających zgodnie z ustawą o rewitalizacji, szczegółowej analizy. W ramach niniejszego opracowania zweryfikowano zjawiska wpływające na obniżenie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Konstantynów. Dokonując charakterystyki przedmiotowej sfery wzięto pod uwagę dane udostępnione przez Komisariat Policji w Janowie Podlaskim. W celu przeprowadzenia analizy zbadano kwestie dotyczące przestępstw, wykroczeń, interwencji Policji oraz interwencji Policji związanych z zakłócaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Na przestrzeni lat 2017-2021 liczba odnotowanych na terenie gminy Konstantynów przestępstw ulegała wahaniom i prezentowała się w następujący sposób: 44, 38, 56, 39, 64. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w latach prowadzonej analizy liczba popełnionych przestępstw uległa również wahaniom i wynosiła odpowiednio: 30, 14, 21, 14, 23.

Wykres 84 Liczba przestępstw w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

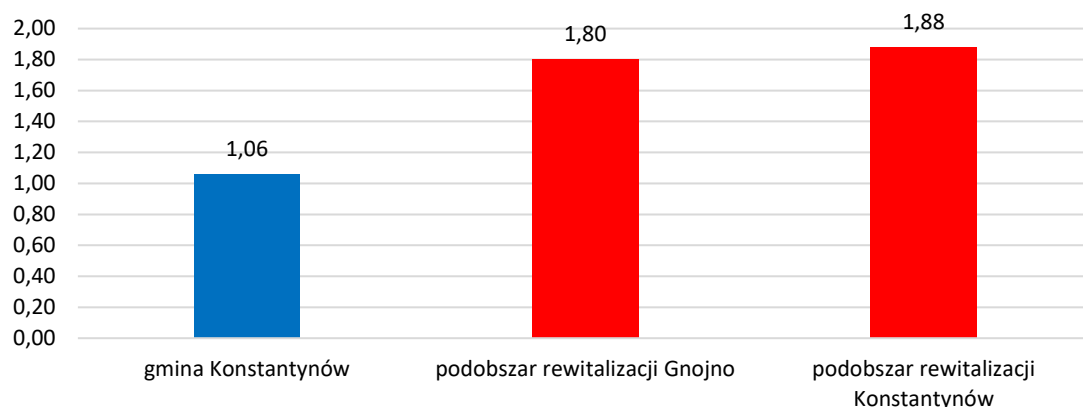
Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Ze względu na duże wahania liczby ww. niekorzystnych zjawisk, zarówno na obszarze całej gminy, jak również podobszarach rewitalizacji nie da się jednoznacznie wskazać trendu w badanym zakresie. W 2017 r. aż 68,18% wszystkich przestępstw w gminie popełniono na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Od 2018 r. udział przestępstw popełnianych na ww. podobszarach jest co prawda niższy, ale nadal stosunkowo wysokim (kształtuje się na poziomie do 36%-38%). Niekorzystnie prezentuje się kwestia przestępstw analizowana przez pryzmat potencjału ludnościowego podobszarów rewitalizacji. W tym celu weryfikacji tego zagadnienia wybrano wskaźnik obrazujący liczbę przestępstw przypadających na 100 mieszkańców w 2021 r. Średnia wartość wskaźnika dla całej gminy Konstantynów wynosi 1,06. W zakresie obu podobszarów wskaźnik przybiera wartość znacznie powyżej średniej gminnej i wynosi odpowiednio: podobszar Gnojno- 1,80; podobszar Konstantynów – 1,88.

Wykres 85 Wskaźnik: liczba przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

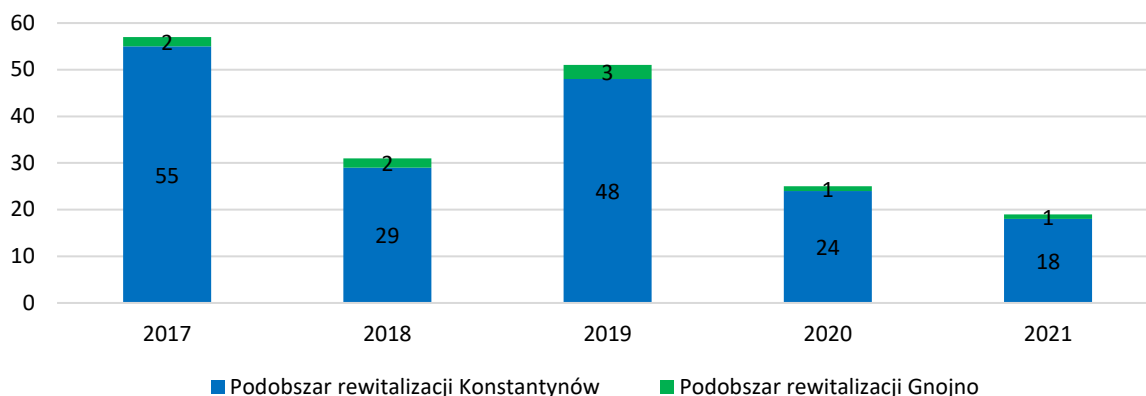

Źródło: Opracowanie własne

Kolejne z zagadnień dotyczy wykroczeń popełnianych na terenie gminy. W latach 2017-2021 liczba tego rodzaju zjawisk ulegał corocznemu zmniejszeniu ze 105 do 36 (spadek o 65,71%). W zakresie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba wykroczeń ulegała również zmniejszeniu (jedynie w 2019 r. zanotowano wzrost liczby wykroczeń względem roku ubiegłego). Pomiedzy rokiem 2017 i 2021 zanotowano spadek liczby wykroczeń na poziomie porównywalnym do 66,67% do obszaru całej gminy Konstantynów.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

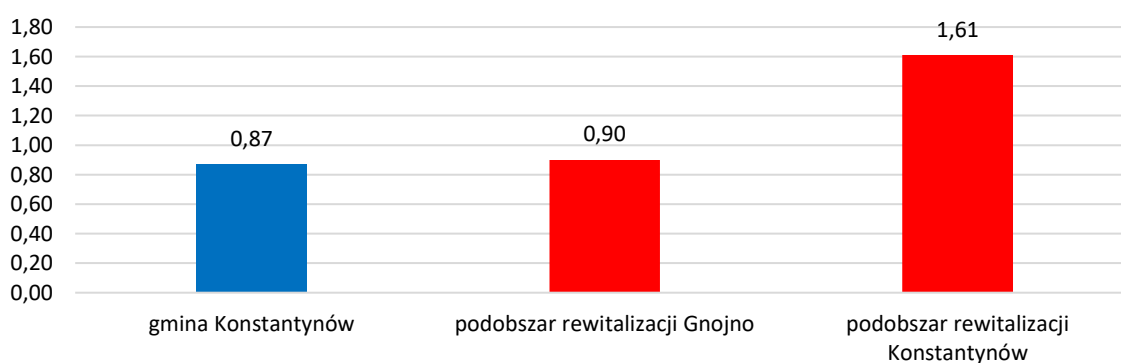
Wykres 86 Liczba wykroczeń w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

W całym badanym okresie udział wykroczeń popełnionych w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji kształtował się na wysokim poziomie (od 49% do 64%). Świadczy to o dość mocno zakorzenionym problemie w zakresie ww. podobszarów. Za słuszością prezentowanej tezy przemawiają również wyniki otrzymane w ramach analizy wskaźnika obrazującego liczbę wykroczeń przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą obszaru średnia wartość ww. wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi: 0,87. W zakresie obu podobszarów rewitalizacji wskaźnik przybiera wartość wyższą do ww. średniej. Dla podobszaru Gnojno wartość ta jest nieznacznie wyższa i wynosi 0,90. Natomiast dla podobszaru Konstantynów wartość ta jest niemal dwukrotnie wyższa i wynosi: 1,61.

Wykres 87 Wskaźnik: liczba wykroczeń przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

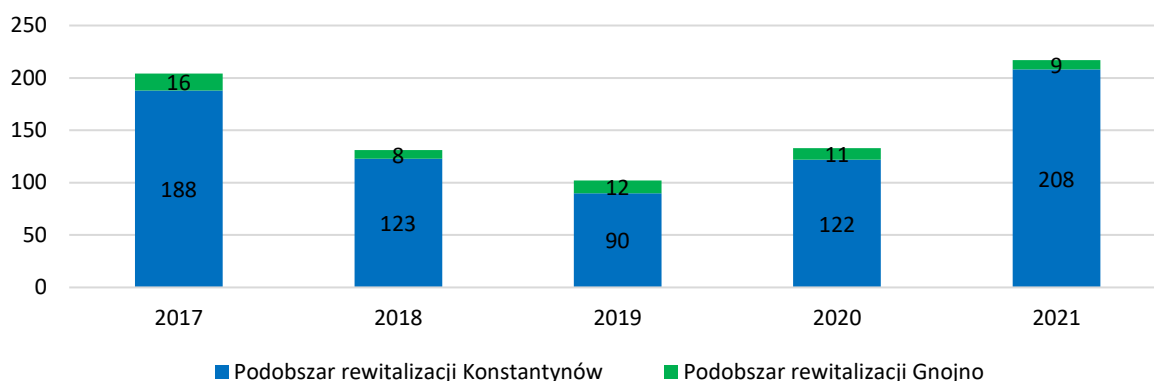
Źródło: Opracowanie własne

Niepożądane i nieakceptowalne społecznie zachowania mieszkańców powodują nierzadko konieczność podjęcia interwencji przez służby odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa i spokoju. Liczba interwencji Policji przeprowadzanych na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021 prezentowała się w następujący sposób; 374, 288, 248, 263, 399. W granicach podobszarów rewitalizacji liczba ta wyniosła odpowiednio: 204, 131, 102, 133, 2017. Na podstawie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

zaprezentowanych danych widać, iż gro interwencji Policji w gminie prowadzonych było na ww. podobszarach (od 41% do 55%), głównie w podobszarze Konstantynów.

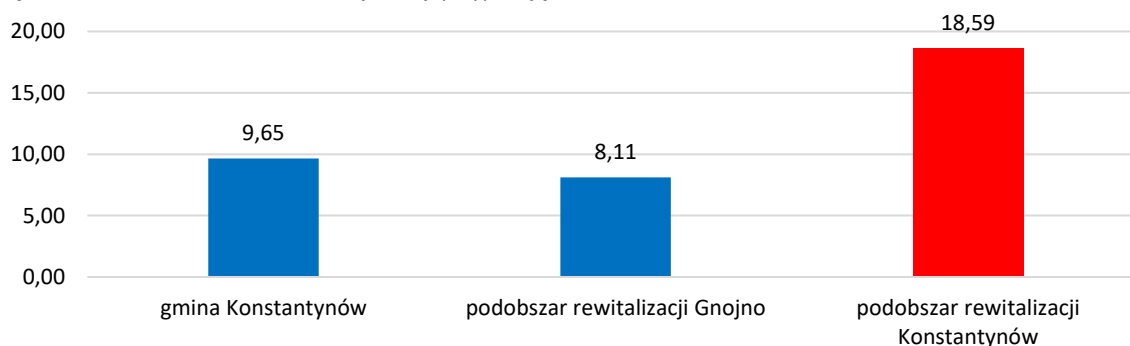
Wykres 88 Liczba interwencji Policji w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Analogicznie jak w przypadku pozostałych zagadnień, również w tym zakresie dokonano analizy przez pryzmat potencjału ludnościowego. Wartość wskaźnika obrazującego liczbę interwencji Policji przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r. dla obszaru całej gminy wynosi: 9,65. W zakresie podobszaru Gnojno wartość wskaźnika wygląda pozytywnie i kształtuje się na poziomie niższym niż średnia gminna: 8,11. Natomiast w zakresie podobszaru Konstantynów sytuacja wygląda bardzo niekorzystnie. Analizowany wskaźnik przybiera wartość niemal dwukrotnie wyższą niż średnia gminy i wynoszącą: 18,59.

Wykres 89 Wskaźnik: liczba interwencji Policji przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

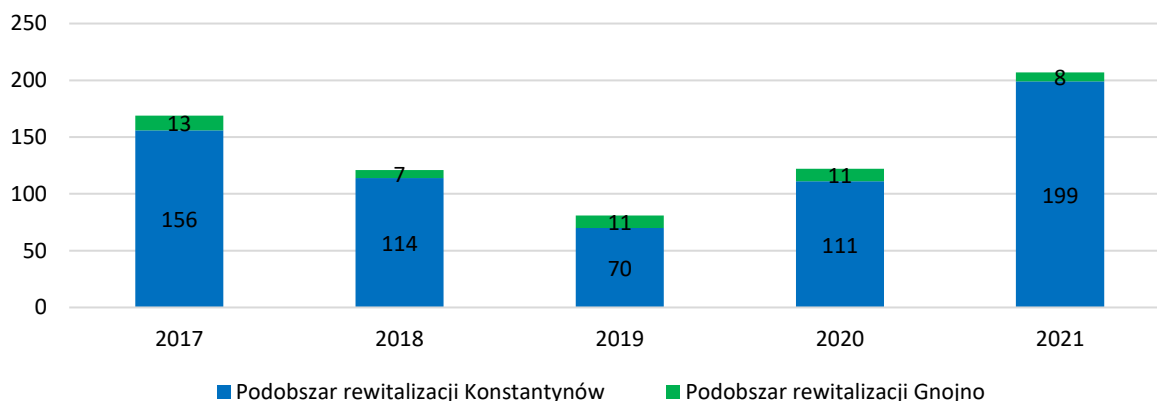
Źródło: Opracowanie własne

Pozyskane dane wykazują, iż gro przeprowadzonych interwencji Policji na terenie gminy Konstantynów dotyczy sytuacji zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego. W latach 2017-2021 udział tychże interwencji w stosunku do ogólnej liczby przeprowadzonych interwencji wzrósł z 76,2% do 89,5%. W związku z tym, zasadnym wydaje się być analiza tego rodzaju interwencji w kontekście ich szczególnego natężenia w konkretnych obszarach. Zarówno w przypadku całej gminy Konstantynów, jak również wyznaczonych podobszarów rewitalizacji na przestrzeni lat 2017-2021 liczba interwencji Policji związanych z ww. sytuacjami ulegała znacznym wahaniom. W zakresie gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Konstantynów liczby te wynosiły odpowiednio: 285, 231, 198, 220, 357. Natomiast w zakresie podobszarów rewitalizacji liczby te kształtowały się w następujący sposób: 169, 121, 81, 122, 207. Od 41% do 59% interwencji Policji związanych z zakłóceniem bezpieczeństwa i porządku publicznego przeprowadzonych było w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

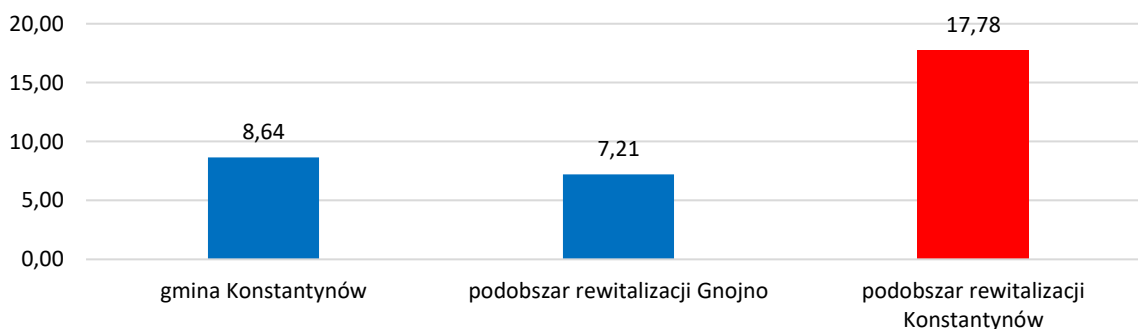
Wykres 90 Liczba interwencji Policji związanych z zakłócenia bezpieczeństwa i porządku publicznego w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnia z weryfikowanych kwestii dotyczy wartości wskaźnika obrazującego liczbę interwencji Policji związanych z zakłóceniem bezpieczeństwa i porządku publicznego przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. Sytuacja wygląda tak samo jak w zakresie poprzedniego z analizowanych wskaźników. Średnia wartość wskaźnika dla gminy wyniosła 8,64. W granicach podobszaru Gnojno wskaźnik kształtuje się na poziomie nieco niższym niż ww. średnia i wynoszącym 7,21. Natomiast w zakresie podobszaru Konstantynów wskaźnik ten przybiera wartość znacznie wyższą niż średnia gminna i wynosi: 17,78.

Wykres 91 Wskaźnik: liczba interwencji Policji związanych z zakłóceniem porządku i bezpieczeństwa publicznego przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

→ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Wyznaczone podobszary rewitalizacji charakteryzują się bardzo dużą koncentracją negatywnych zjawisk z zakresu bezpieczeństwa publicznego. W 2021 r. miało tu miejsce aż 35,94% przestępstw odnotowanych na terenie całej gminy oraz 52,78% wszystkich wykroczeń.
- ✓ Stosunkowo duża liczba niekorzystnych zjawisk w zakresie bezpieczeństwa publicznego wpływa na konieczność podejmowania interwencji przez służby do tego uprawnione. Podobszary rewitalizacji stanowią tereny o stosunkowo dużej intensyfikacji działań prowadzonych przez Policję. W 2021 r. 54,39% wszystkich interwencji Policji oraz 57,98% wszystkich interwencji związanych z zakłócaniem porządku i bezpieczeństwa publicznego przeprowadzonych było w zakresie wyznaczanych podobszarów rewitalizacji.

4.2 Sfera gospodarcza

Analiza sfery gospodarczej koncentruje się na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej zależy głównie od potencjału kapitału ludzkiego w zakresie działalności indywidualnej, ale również jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz z sferze rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zakłada, że rolnictwo nadal będzie jednym z głównych kierunków rozwoju województwa, gdzie dominującą formą organizacji produkcji rolnej powinny być efektywne gospodarstwa rodzinne. Gmina Konstantynów należy do obszarów, w których sytuacja społeczno-ekonomiczna mieszkańców jest zdeterminowana gospodarką rolną, która stanowi główne źródło utrzymania ludności oraz pełni wiodącą funkcję rozwojową. Podstawowym źródłem dochodów osób zamieszkujących teren gminy jest, ze względu na jej rolniczy charakter, praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Inne, pozarolnicze sektory gospodarki, w tym np. usługowo-produkcyjne, mają jedynie znaczenie uzupełniające. Szczególną rolę w odniesieniu do gospodarki pełni miejscowość Konstantynów. Stanowi ona bowiem czynnik oddziałujący na aktywność zawodową ludności, jest rynkiem pracy dla części mieszkańców gminy oraz ośrodkiem działalności firm handlowych i usługowych, a także instytucji sektora finansów publicznych.

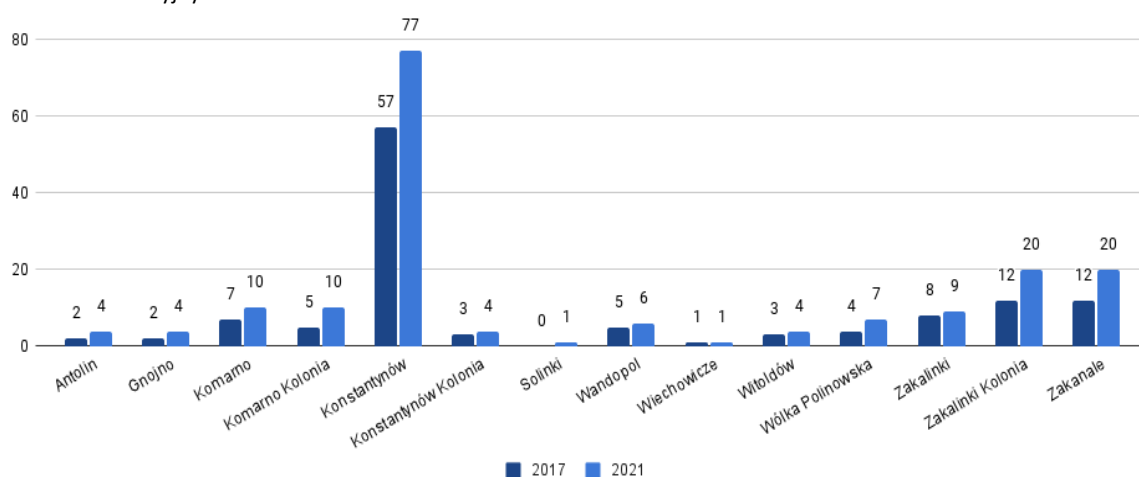
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Zgodnie z danymi GUS⁶ w 2020 roku 53,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Konstantynów pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 11,1% w przemyśle i budownictwie, a 16,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Konstantynów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności były w 2020 r. budownictwo (28.4%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (21.9%).

W celu przeprowadzenia analizy sfery gospodarczej zweryfikowano kwestie dotyczące liczby osób oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w 2021 r. oraz zmian zachodzących w tym zakresie w latach 2017-2021.

Na przestrzeni lat 2017-2021 zauważalny jest wzrost liczby osób podejmujących się prowadzenie działalności gospodarczej. W okresie odniesienia liczba ta kształtowała się w następujący sposób: 2017 r. – 121, 2018 r. -114, 2019 r. – 148, 2020 r. – 164, 2021 r. -177. Zanotowano wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na poziomie 46,21%. Najwyraźniej ten trend jest zauważalny w obszarach referencyjnych o największym zaludnieniu. W Konstantynowie liczba jednoosobowych działalności gospodarczych wzrosła z 57 w 2017 r. do 77 w 2021 r. (wzrost o 35%). W miejscowościach Zakalinki-Kolonia i Zakanale liczba ta wzrosła z 12 do 20 (wzrost o 66,66%).

Wykres 92 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Konstantynów w 2017 i 2021 r. wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

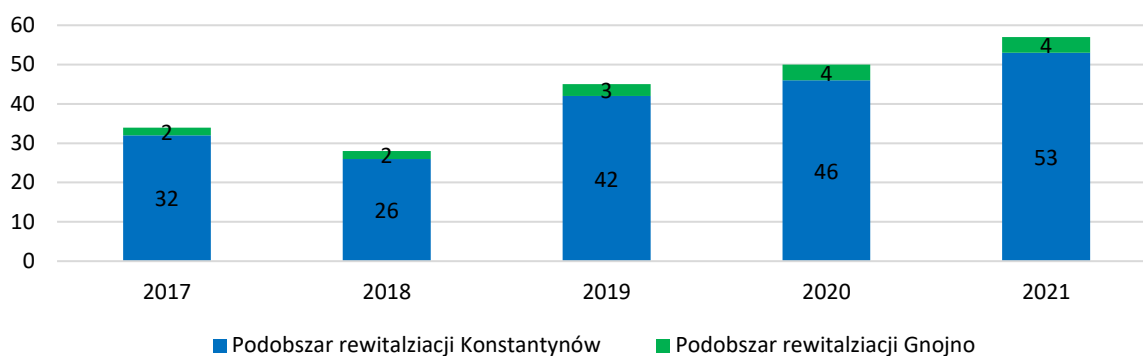
W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji także zanotowano wzrost liczby osób, które zdecydowały się na prowadzenie działalności gospodarczej. W latach 2017-2021 liczba

⁶ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Konstantynow

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

ta prezentowała się w następujący sposób: 34, 28, 45, 50, 57. Zanotowano więc wzrost na poziomie wyższym niż dla całej gminy i wynoszącym aż 67,65%. Niemal we wszystkich latach (z wyjątkiem 2018r.) udział osób zamieszkujących ww. podobszary w ogólnej licznie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wzrastał: 2017 r. - 28,10%, 2018 r. – 24,56%, 2019 r. – 30,41%, 2020 r. – 30,49%, 2021 r. – 32,20%.

Wykres 93 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

O stosunkowo dobrej sytuacji w zakresie podobszarów rewitalizacji świadczą również dane dotyczące wskaźnika obrazującego liczbę osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r. W świetle przeprowadzonej delimitacji średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wyniosła: 4,28. W zakresie podobszaru Gnojno wartość wskaźnik kształtuje się na poziomie niższym niż średnia i wynoszącym: 3,60. Natomiast w zakresie podobszaru Konstantynów wartość wskaźnika jest wyższa wynosi: 4,74.

Wykres 94 Wskaźnik: liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców 2021 r.

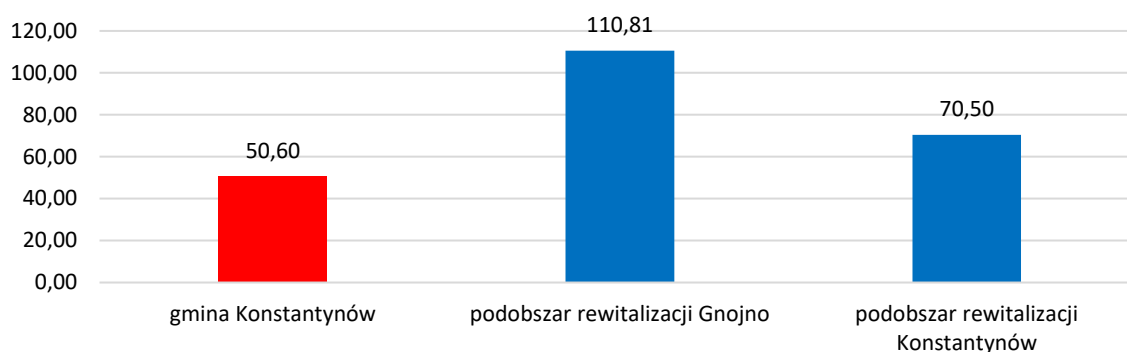

Źródło: Opracowanie własne

Analizie poddano również informacje w zakresie zmiany liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017-2020. Średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy została oszacowana na poziomie 50,60%. Korzystną sytuację odnotowano w granicach obu podobszarów rewitalizacji. W podobszarze Gnojno wartość wskaźnika jest ponad dwukrotnie wyższa i wynosi: 110,81%. Również w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów wartość wskaźnika jest znacznie wyższa niż średnia gminy i wynosi: 70,50%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

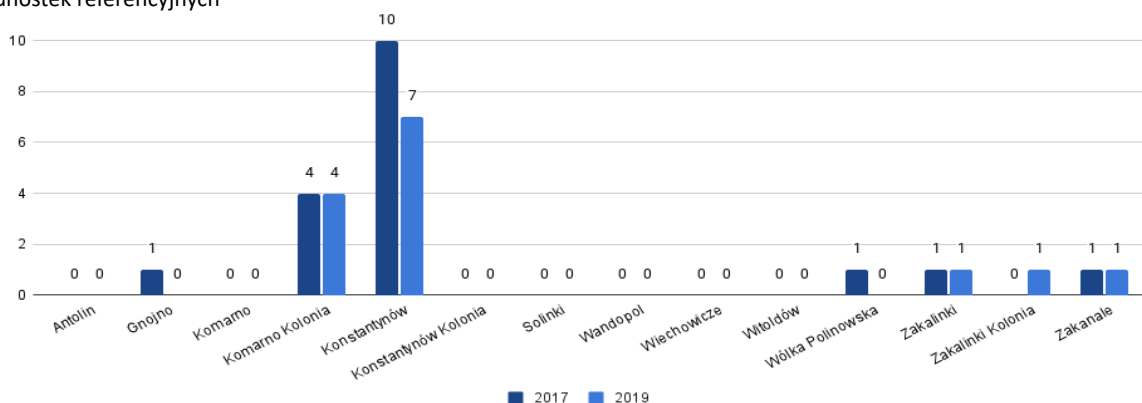
Wykres 95 Wskaźnik: zmiana liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017-2021 (%)

Źródło: Opracowanie własne

W następnej kolejności analizie poddano liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą oraz ich zmiany na przestrzeni lat 2017-2021. Odwrotnie niż w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, liczba podmiotów prowadzących taką działalność na terenie gminy, spadała systematycznie i wynosiła odpowiednio: 18, 18, 17, 14, 14. Zanotowano spadek na poziomie 22,22%. Największa liczba podmiotów posiadających osobowość prawną wpisanych do rejestru REGON zlokalizowana jest w jednostkach referencyjnych Komarno-Kolonia i Konstantynów. W Komarnie-Kolonii na przestrzeni lat 2017-2019 liczba ta utrzymała się na poziomie czterech podmiotów. W Komarnie spadła z 10 w 2017 roku do 7 w 2019 roku.

Wykres 96 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Konstantynów w 2017 i 2021 r. wg jednostek referencyjnych

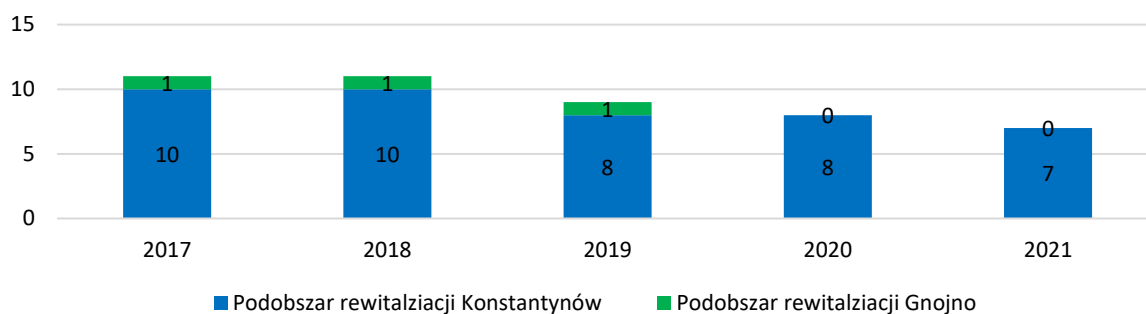
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Zbieżny trend zanotowano również w zakresie podobszarów rewitalizacji. Tutaj również w latach 2017-2021 liczba podmiotów systematycznie spadała: 11, 11, 9,8,7. Spadek ten był większy niż w przypadku całej gminy i wyniósł 36,36%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

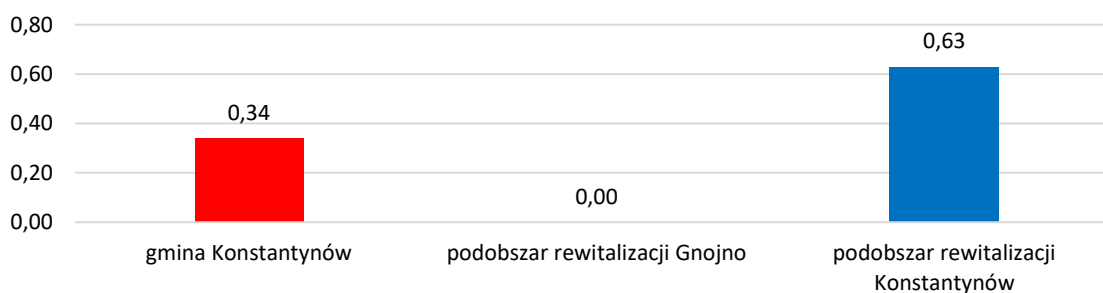
Wykres 97 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie wskaźnika obrazującego liczbę podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r. sytuacja w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji kształtuje się w sposób mało korzystny. W zakresie podobszaru Gnojno nie ma takich podmiotów, dlatego wskaźnik przybiera wartość 0,00. W zakresie podobszaru Konstantynów sytuacja wygląda lepiej bo wartość wskaźnika jest wyższa niż obliczona średnia gminna (0,34) i wynosi: 0,63.

Wykres 98 Wskaźnik: liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Ostatni wskaźnik odnosi się do zmian zachodzących w liczbie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców gminy Konstantynów w latach 2017-2021. Średnia wartość wskaźnika dla gminy wyniosła w omawianym okresie -19,93%. W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji sytuacja wygląda jeszcze gorzej. W obu przypadkach wskaźnik osiąga wartość niekorzystną w stosunku do średnie gminy i wynoszącą: Gnojno -100,00%, Konstantynów – 27,59%.

Wykres 99 Wskaźnik: zmiana liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w latach 2017-2021 (%)

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

→ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba osób fizycznych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą jest stosunkowo duża. Jednakże ich dochodowość i charakter sugeruje (głównie małe, jednoosobowe działalności gospodarcze), że są to przede wszystkim małe podmioty o ograniczonych możliwościach rozwoju. Poza tym, zauważalny w latach 2017-2021 wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność nie jest zbyt wysoki. Jeszcze gorzej prezentuje się sytuacja w zakresie podmiotów prowadzących działalność, gdzie w latach 2017-2021 zanotowano spory spadek. Wobec tego, przedmiotowe dane nie napawają optymizmem w dalszej perspektywie czasowej.
- ✓ Podmioty gospodarcze w większości prowadzą działalność w zakresie usług podstawowych zaspokajających najpilniejsze potrzeby ludności. Zakres prowadzonej działalności pozwala przypuszczać, że właściciele tych niewielkich przedsiębiorstw nie dysponują odpowiednimi zasobami finansowymi, które pozwoliłyby na rozwój ich działalności; dominujący jest tutaj udział mikro przedsiębiorstw, a co za tym idzie – ograniczone są też własne zasoby kapitałowe i zdolność kredytowa.
- ✓ Choć ogólną sytuację w zakresie sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji należy uznać za stosunkowo dobrą, wymaga ona jednak podjęcia działań skutkujących zarówno wzrostem możliwości rozwojowych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, jak również wpływających na wzrost liczby miejsc pracy na obszarze rewitalizacji.
- ✓ Brak wystarczającej liczby miejsc pracy powoduje konieczność poszukiwania jej w poza granicami gminy i zniechęcająca do osiedlania się na jej terenie. Stanowi to poważną barierę w rozwoju nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz całej gminy. Ponadto konieczność emigracji w celach zarobkowych jest przyczyną szeregu innych problemów społecznych.

4.3 Sfera środowiskowa

Kolejnym z obszarów wymagających, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, analizy jest jakość środowiska na terenie gminy Konstantynów. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie lubelskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno- bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach substancji na obszarze województwa ma również napływ zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz z Europy. Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczeń jest emisja z domów ogrzewanych indywidualnie oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, komunikacja samochodowa. Przemysł zlokalizowany

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

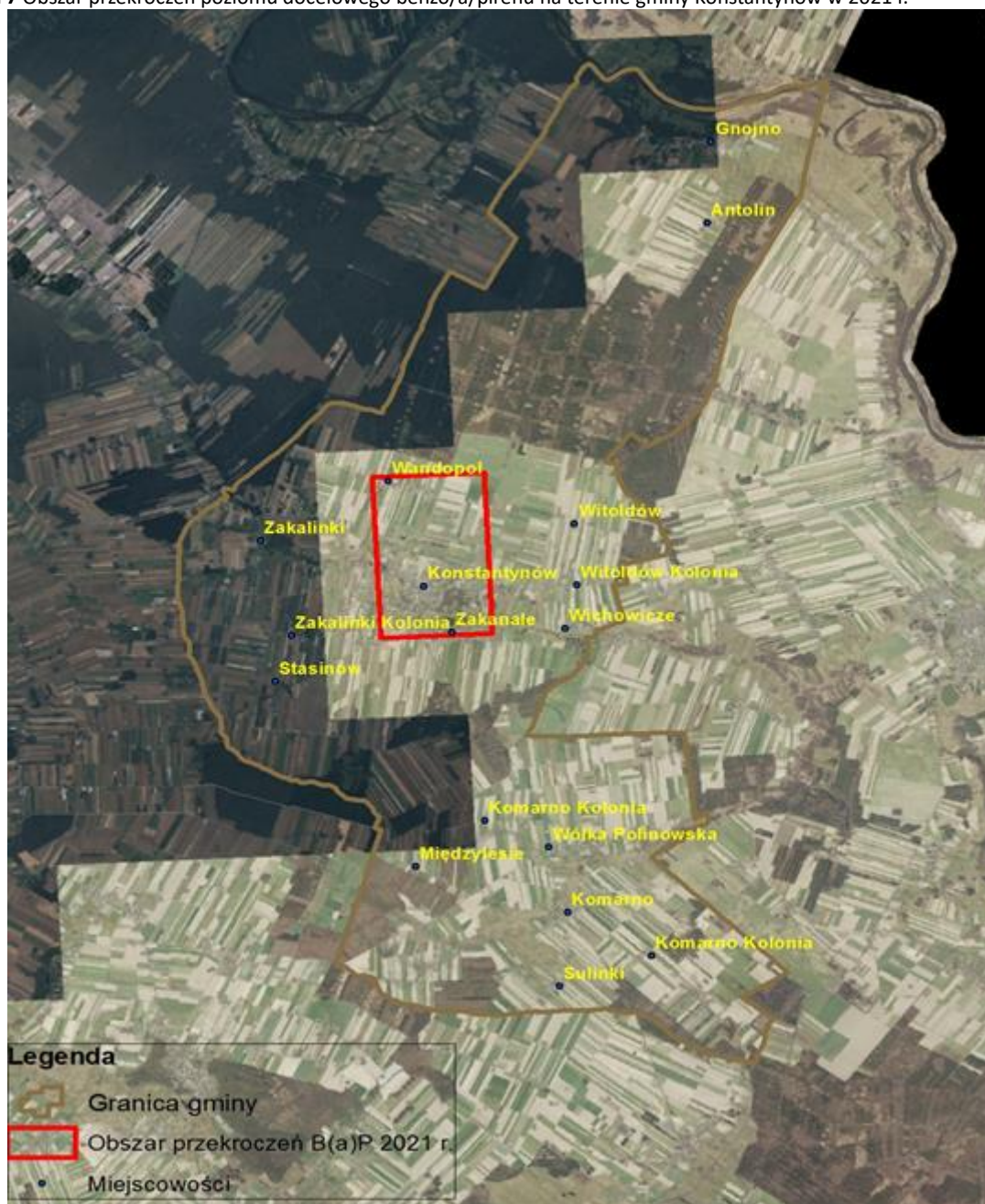
na obszarze województwa lubelskiego, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość emitorów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji niezorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie kominy mogą również bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w ich sąsiedztwie.

Uzyskanie wiarygodnych danych dotyczących jakości środowiska na terenie gminy Konstantynów jest utrudnione. Na jej obszarze nie ma zainstalowanych urządzeń monitorujących na bieżąco jakość powietrza, stan gleb czy wód. W związku z tym, w celu określenia sytuacji problemowej przeanalizowano dane, które były możliwe do pozyskania i dotyczyły odnotowanych przekroczeń poziomu docelowego benzo/a/pirenu, budynków korzystających z nowoczesnych i ekologicznych rozwiązań OZE oraz masy azbestu, który wymaga utylizacji.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Lublinie Instytut Ochrony Środowiska łączna powierzchnia obszarów przekroczeń na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wyniosła 495,748 ha, co stanowi 5,70% powierzchni całej gminy oraz 9,48% powierzchni wyznaczonych jednostek referencyjnych. Zgodnie z danymi GIOŚ potencjalna liczba osób narażonych na ponadnormatywne stężenia szkodliwych substancji w powietrzu około 2000 mieszkańców. Główną przyczyną przekroczeń jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące głównie w sezonie jesienno- zimowym i sprzyjające kumulacji zanieczyszczeń. Z tego względu stężenia benzo/a/pirenu charakteryzuje wyraźna sezonowa zmienność i zależność od zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania domów. W związku z powyższym, problem złej jakości powietrza z większym natężeniem występuje w okresie grzewczym (zimą) i w przeważającej mierze koncentruje się na obszarach o nagromadzonej zabudowie mieszkaniowej, która ogrzewana jest za pomocą lokalnych kotłowni węglowych oraz indywidualnych palenisk (najczęściej o niskiej sprawności), opalanych węglem słabej jakości lub odpadami komunalnymi, wytwarzanymi w gospodarstwach domowych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Mapa 7 Obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo/a/pirenu na terenie gminy Konstantynów w 2021 r.

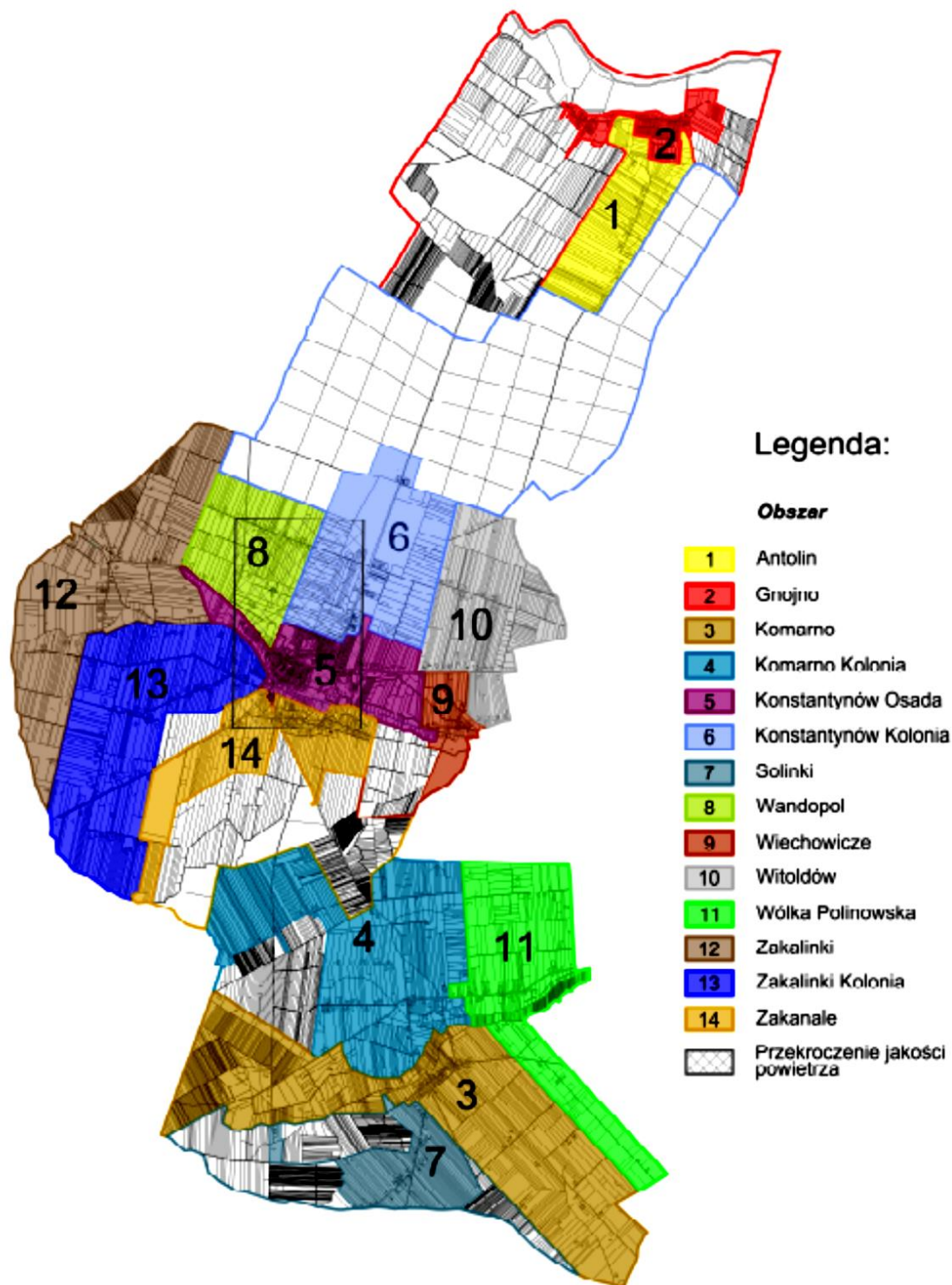
Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie

Na podstawie informacji udostępnionych przez GIOŚ dokonano mapowania danych względem wyznaczonych, w ramach procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, jednostek referencyjnych. Ustalono, iż udział obszarów gminy, na których odnotowano w 2021 r. przekroczenie norm jakości powietrza kształtuje się na poziomie 9,48% powierzchni wyznaczonych jednostek referencyjnych. Analizowane przekroczenia odnotowano w obrębie pięciu z ww. jednostek, w tym w zakresie czterech z nich wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie powyżej średniej dla całej gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Mapa 8 Obszar przekroczeń poziomu docelowego benzo/a/pirenu w 2021 r. z uwzględnieniem sołectw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

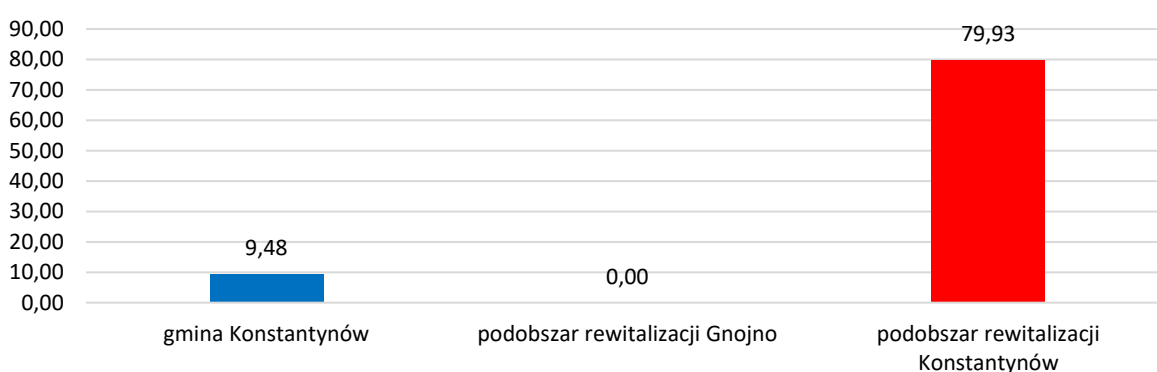
Szczególnie niekorzystną sytuację zanotowano w obrębie obszaru Konstantynów, gdzie łączna powierzchnia obszaru przekroczeń wynosi: 141,8457 ha, co stanowi aż 54,50% jednostki referencyjnej. W zakresie Konstantynowa -Kolonii oraz Wandopola obszar przekroczeń wynosi on odpowiednio: 126,9407 ha oraz 138,9726 ha. Jednakże, przy uwzględnieniu potencjału powierzchni wyznaczonych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

jednostek referencyjnych, sytuacja wygląda znacznie korzystniej niż w przypadku Konstantynowa. Powierzchnie, na których odnotowano przekroczenie poziomu docelowego benzo/a/pirenu stanowią odpowiednio 31,71% jednostki referencyjnej Konstantynów-Kolonia oraz 53,34% Wandopola. W zakresie dwóch ostatnich jednostek referencyjnych dane dotyczące powierzchni przekroczeń oraz ich udziału w ogólnej powierzchni jednostki kształtują się w następujący sposób: Zakalinki-Kolonia – 29,1219 ha i 5,07% oraz Zakanale – 58,7947 ha i 21,07% ogólnej powierzchni.

W zakresie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji jedynie w obrębie Konstantynowa odnotowano przekroczenie jakości powietrza. Powierzchnia tego przekroczenia wynosi: 79,8265 ha. W ramach prowadzonej weryfikacji analizie podano wartość wskaźnika obrazującego udział powierzchni terenów, na których odnotowano przekroczenie jakości powietrza w 2021 r. Średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi: 9,48%. W zakresie podobszaru Gnojno nie odnotowano przekroczeń jakości powietrza, wobec tego wartość wskaźnika wynosi: 0. Szczególnie niekorzystnie wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie powierzchnia przekroczeń jakości powietrza wynosi: 79,93%.

Wykres 100 Wskaźnik: udział powierzchni przekroczeń jakości powietrza w 2021 r.

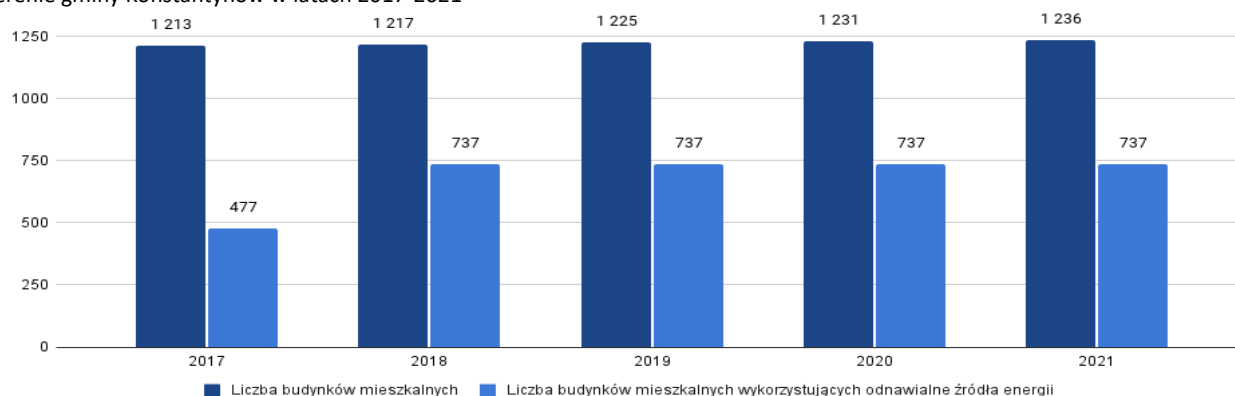
Źródło: Opracowanie własne

W ramach niniejszego opracowania przeanalizowano również kwestię wyposażenia budynków mieszkalnych w odnawialne źródła energii. Przyjęto założenie, iż obszary, w obrębie których udział budynków wykorzystujących OZE jest niski, z dużym prawdopodobieństwem są obszarami narażonymi na występowanie wielu negatywnych zjawisk wpływających na pogorszenie stanu jakości środowiska naturalnego. Związane jest to m.in. z koniecznością wykorzystywania tradycyjnych wysokoemisyjnych źródeł ciepła opalanych paliwem stałym (głównie węglem). Odmienne, niż w przypadku pierwszego ze wskaźników delimitacyjnych sfery społecznej, szczególną koncentracją zjawisk negatywnych charakteryzują się obszary, gdzie wartość wskaźnika kształtuje się poniżej średniej.

Z danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Konstantynowie wynika, iż w 2018 r. nastąpił znaczny wzrost liczby budynków wykorzystujących instalacje OZE do użytku domowego. Liczba tego rodzaju budynków wzrosła o 260 sztuk, co stanowi wzrost na poziomie: 54,50%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

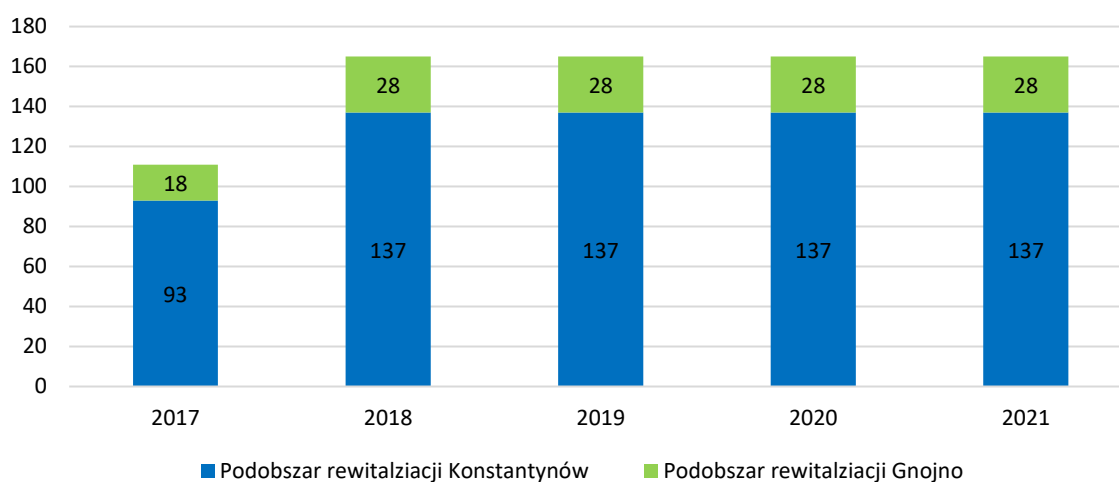
Wykres 101 Liczba budynków mieszkalnych ogółem oraz liczba budynków wykorzystujących odnawialne źródła energii na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w latach 2017-2021 wzrosła również liczba budynków mieszkalnych wyposażonych w instalacje OZE. W 2017 r. liczba ta wyniosła 477. Natomiast od 2018 r. liczba ta wynosiła: 737. W okresie tym zanotowano wzrost na poziomie niższym niż w obrębie całej gminy i wynoszącym: 47,31%. Budynki mieszkalne położone w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji stanowiły 22%-23% wszystkich budynków mieszkalnych w gminie Konstantynów korzystających z OZE.

Wykres 102 Liczba budynków mieszkalnych korzystających z oze w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

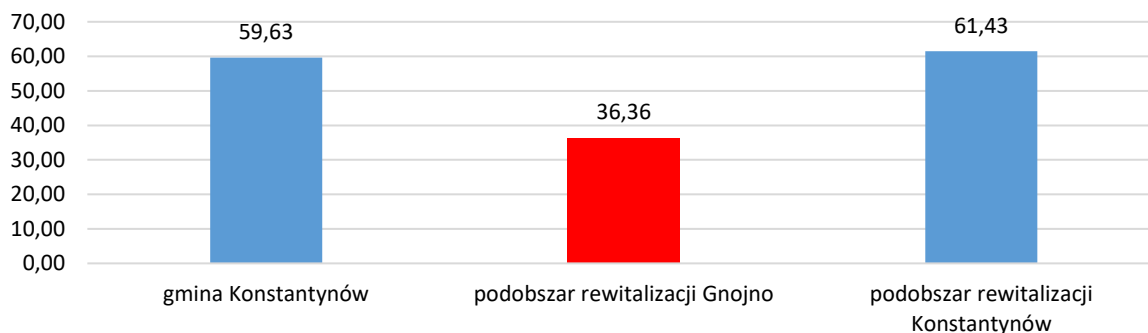

Źródło: Opracowanie własne

Wartość wskaźnika obrazującego udział budynków mieszkalnych wyposażonych w OZE w 2021 r. dla ww. podobszarów kształtuje się w sposób mało pozytywny. Średnia wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy Konstantynów wynosi: 59,63%. W zakresie podobszaru Gnojno analizowany wskaźnik osiąga wartość niższą niż ww. średnia gminy, tj. 36,36%. Natomiast w zakresie podobszaru Konstantynów: 61,43%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 103 Wskaźnik: udział budynków mieszkalnych korzystających z oze w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Ostatnia z analizowanych kwestii dotyczy ilości pozostałych do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych. Tak jak w przypadku innych szkodliwych substancji występujących w środowisku (np. benza/a/piren w powietrzu), również zbyt nagromadzenie azbestu, powoduje poważne skutki dla zdrowia i nierzadko również życia ludzi i zwierząt. Azbest jest materiałem posiadającym specyficzne właściwości, takie jak wysoka wytrzymałość, wysoka temperatura rozkładu i topnienia czy też odporność na działanie czynników chemicznych. Ze względu na posiadanie tak wielu zalet, znalazł on zastosowanie w różnych gałęziach gospodarki. Wprowadzany był na rynek głównie w latach siedemdziesiątych i najczęściej używany był w branży budowlanej w formie płyt azbestowo-cementowych jako pokrycia dachowe oraz okładziny elewacyjne budynków mieszkalnych. W Polsce około 80% ogółu sprowadzanego azbestu zostało wykorzystanych do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych. W 2019 roku został opracowany na zlecenie gminy Konstantynów Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na lata 2019-2032. Program stanowi element harmonogramu realizowanego w zakresie stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu kraju, zapisanego w POKzA, na szczeblu lokalnym – na terytorium gminy Konstantynów.⁷

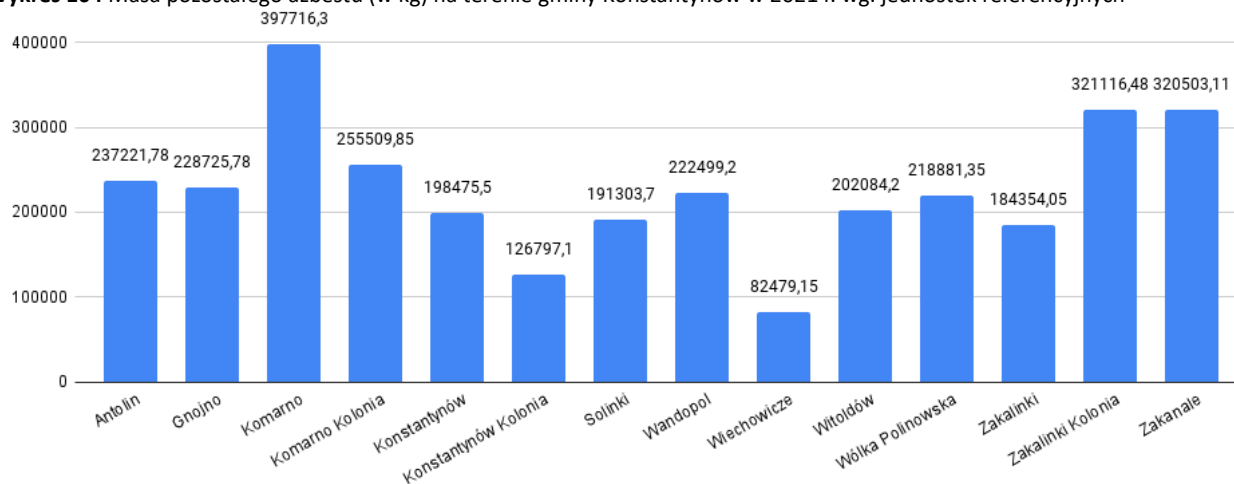
Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie w 2021 r. na terytorium gminy nadal znajdowało się 3 187 667,54 kg wyrobów zawierających azbest i wymagających utylizacji. Największe ilości azbestu znajdowała się w jednostkach referencyjnych: Komarno (12,48% całej masy azbestu w kg wymagającej utylizacji), Zakalinki-Kolonia (10,07%), Zakanale (10,05%), Komarno- Kolonia (8,02%), Antolin (7,44%), Gnojno (7,18%). Na poniższym wykresie zaprezentowano w sposób szczegółowy masę azbestu wymagającego utylizacji w poszczególnych miejscowościach gminy.

⁷ Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest w gminie Konstantynów na lata 2019-2032.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 104 Masa pozostałego azbestu (w kg) na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg. jednostek referencyjnych

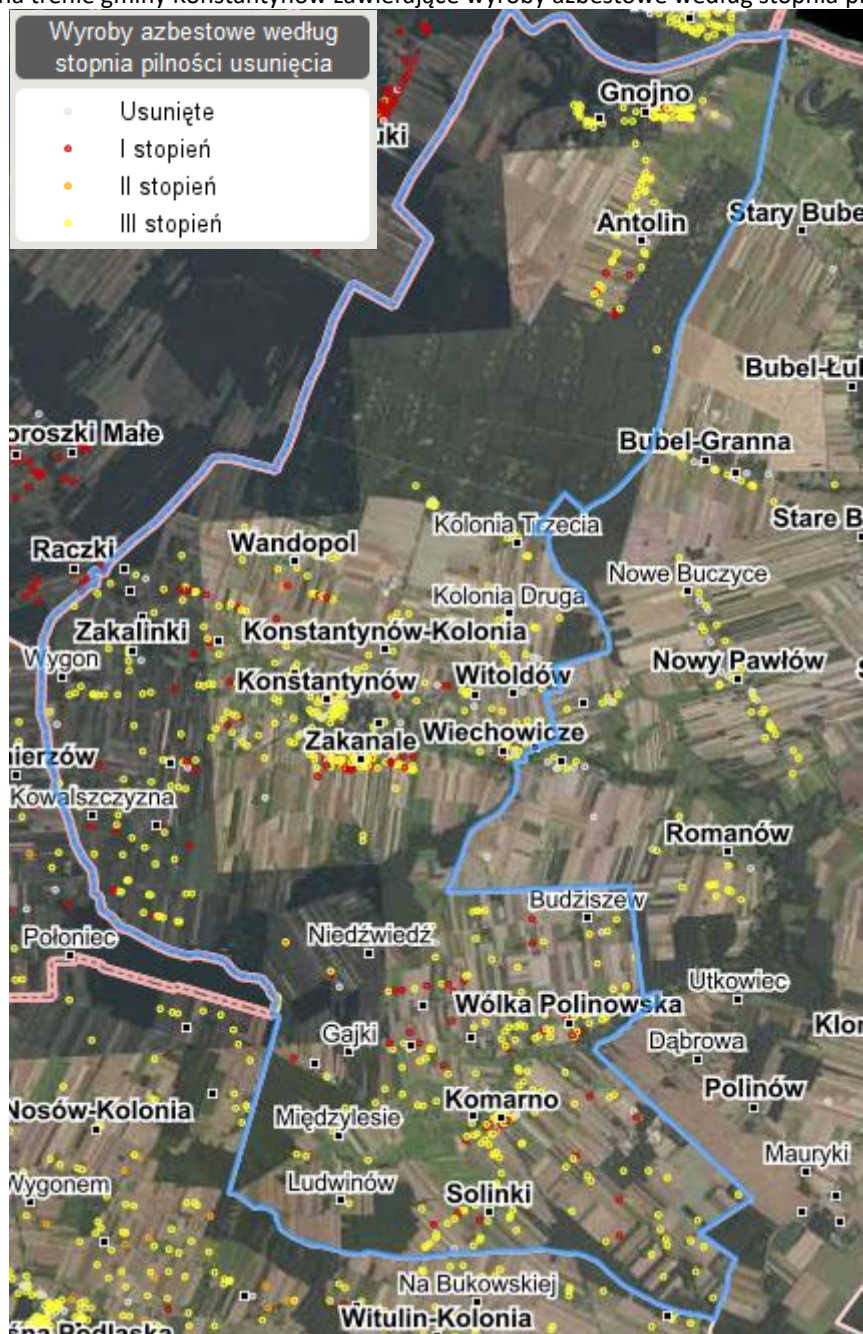

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Poniżej zaprezentowano mapę gminy Konstantynów pozyskaną z Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Można na niej zauważyć, że w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji skupisko budynków pokrytych azbestem jest nadal duże. Z racji na chorobotwórcze działanie azbestu, będące wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu, spora część zabudowy na obszarze rewitalizacji wymaga usunięcia elementów azbestowych. Szczególną cechą azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia. Zmiany chorobowe mogą pojawić się po kilku lub nawet kilkudziesięciu latach. Włókna azbestu trafiają do organizmu głównie drogą oddechową, z wdychanym powietrzem, i w niewielkim tylko stopniu przez skórę i z układu pokarmowego. Źródłem narażenia, prócz zanieczyszczonego powietrza, może być woda, do której azbest trafia z gleb zanieczyszczonych azbestem. Jak wskazują liczne badania kontakt z azbestem stanowi przyczynę wielu chorób, m.in.: azbestozę, raka płuc, raka oskrzeli oraz raka opłucnej zwanego międzybłoniakiem. Wdychający włókna częściej chorują też na inne nowotwory raka żołądka, krtani, nerek, jelit, trzustki, jajnika oraz chłoniaki. Poniżej zaprezentowano mapę prezentującą obszary w obrębie analizowanej gminy, na których znajdują się wyroby azbestowe wymagające usunięcia. Pomimo prowadzonych systematycznie przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów azbestowych, wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się nadal bardzo dużym natężeniem zabudowy wymagającej podjęcia interwencji (w tym o I stopniu pilności usunięcia). Poniżej zaprezentowano mapę prezentującą obszary w obrębie gminy, w granicach których znajdują się wyroby azbestowe wymagające usunięcia.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Mapa 9 Działki na terenie gminy Konstantynów zawierające wyroby azbestowe według stopnia pilności usunięcia

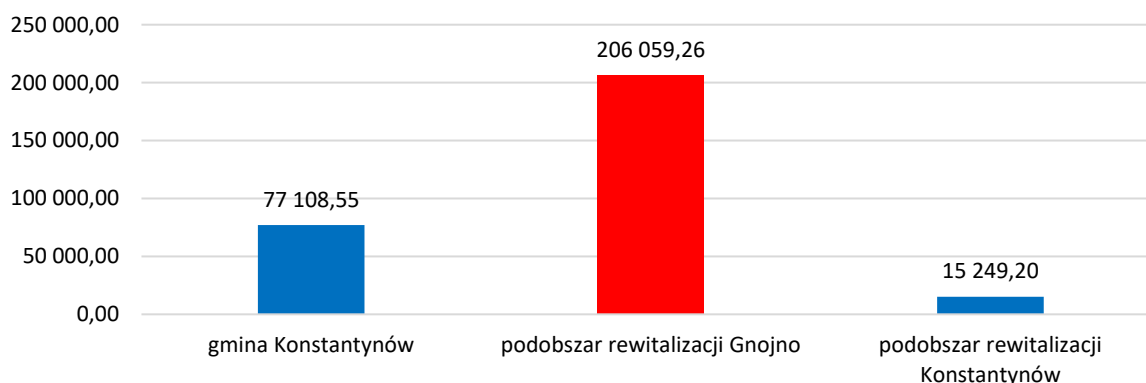
Źródło: Elektroniczny System Informacji Przestrzennej do monitorowania realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032; <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

W świetle danych Urzędu Gminy w Konstantynowie łączna ilość azbestu pozostałego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

do utylizacji w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wynosi: 339 364,28 kg, w tym w podobszarze Konstantynów znajduje się nadal: 170 638,50 kg (co stanowi 85,97% całkowitej masy azbestu wymagającej utylizacji w miejscowości Konstantynów) a w podobszarze Gnojno: 228 725,78 kg. W celu określenia sytuacji problemowej przanalizowano masę pozostałego azbestu przy uwzględnieniu potencjału ludnościowego. Wzięto pod uwagę wskaźnik obrazujący masę pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców 2021 r. Średnia masa azbestu przypadająca na 100 mieszkańców gminy w 2021 r. wyniosła: 77 108,55 kg. W zakresie podobszaru Konstantynów sytuacja wygląda korzystniej ponieważ wskaźnik przybiera wartość sporo niższą niż ww. średnia i kształtuje się na poziomie: 15 249,20. Szczególnie niekorzystnie wygląda natomiast sytuacja w zakresie wskaźnika w zakresie podobszaru Gnojno, gdzie wskaźnik przybiera wartość ponad 2,5-krotnie wyższą niż ww. średnia i wynosi: 206 059,26.

Wykres 105 Wskaźnik: masa pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

➔ Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Wyznaczony podobszar rewitalizacji Konstantynów boryka się z problemami w zakresie jakości powietrza. Na jego terenie znajduje się duży udział obszarów, na których odnotowuje się przekroczenia benzo/z/pirenu (79,93%). W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji znajduje się 16,10% wszystkich terenów, na których odnotowano przekroczenie jakości powietrza.
- ✓ W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji odnotowuje się stosunkowo duży udział budynków mieszkalnych korzystających z oze (przekraczający średnią gminną). Jednocześnie udział ten nie jest nadal wystarczający. W związku z tym zachodzi konieczność podjęcia interwencji w zakresie zwiększenia wykorzystania nowoczesnych i ekologicznych rozwiązań.
- ✓ Wyznaczony obszar rewitalizacji wymaga interwencji również z powodu pozostającej na jego terenie ilości azbestu do utylizacji. 12,53% całkowitej masy szkodliwego materiału z terenu całej gminy Goraj znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji

4.4 Sfera techniczna

Centrum gminy stanowi osada Konstantynów, położona przy węźle komunikacyjnym, krzyżujących się tu dróg wojewódzkich Nr 811 i Nr 698. Pozostałe osadnictwo skupione jest w następujących wsiach położonych w części południowej gminy: Komarno, Komarno Kolonia, Wólka Polinowska, Solinki. Bezpośrednio z gruntami wsi Konstantynów sąsiadują: Konstantynów Kolonia, Zakalinki, Zakalinki Kolonia, Witoldów, Wandopol, Wiechowicze, Zakanale. W części północnej gminy znajdują się: Antolin i położone nad Bugiem Gnojno. Poszczególne miejscowości połączone są ze sobą siecią dróg gminnych i powiatowych. Wsie mają charakter ulicówek, z zabudową wzdłuż dróg. Dominuje siedliskowy charakter zabudowy. Znaczny też jest udział rozproszonej zabudowy kolonijnej występujący głównie w części wschodniej i południowej (Zakalinki-Kolonia, Komarno-Kolonia). Na terenach wiejskich zwiększa się udział zabudowy jednorodzinnej nie związanej z produkcją rolniczą. W północnej części osady Konstantynów zostały wyznaczone tereny pod realizację budownictwa jednorodzinne. Osiedle zostało częściowo zrealizowane, pozostaje jeszcze znaczna rezerwa terenu. W pozostałych miejscowościach budownictwo jednorodzinne jest realizowane w uzupełnieniu zabudowy zagrodowej. Stan techniczny budynków jednorodzinnych w przeważającej ilości jest dobry lub bardzo dobry, ponieważ większość z nich powstała w ciągu ostatnich trzydziestu lat. Na terenach wiejskich znaczny udział ma również zabudowa z okresu międzywojennego i z pierwszych lat powojennych. Są to najczęściej budynki drewniane, z zachowanym stylem budownictwa wiejskiego charakterystycznym dla Podlasia. Ich stan techniczny nie jest zadowalający, wymaga przeprowadzenia prac remontowych.

Budownictwo wielorodzinne związane z potrzebami dawnego PGR-u zlokalizowane jest we wschodniej części osady Konstantynów, w sąsiedztwie zabytkowego Folwarku. Kompleks zabudowań stanowi 10 budynków trzykondygnacyjnych.

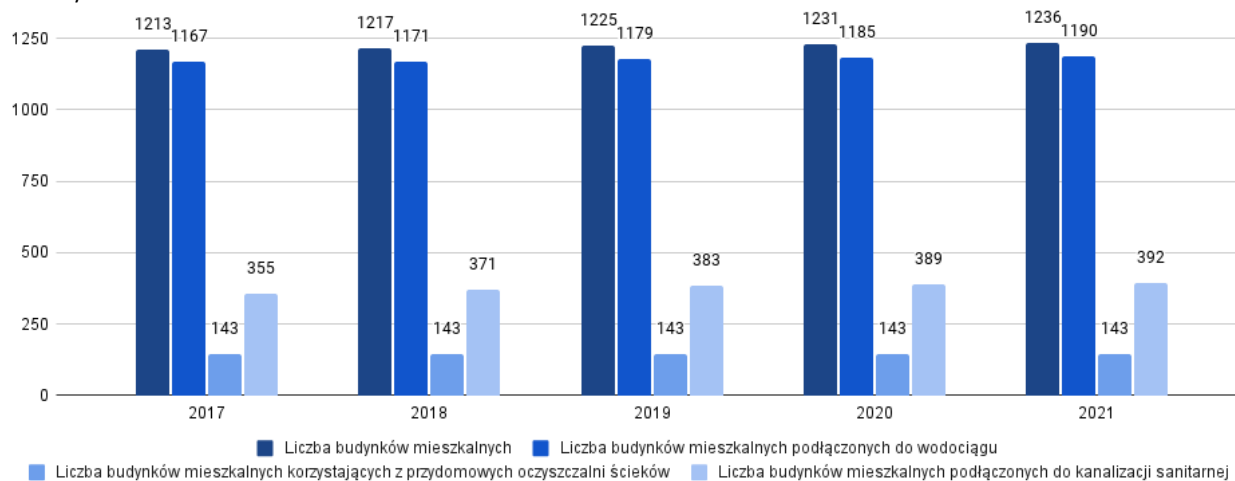
Wśród katalogu zjawisk decydujących o sytuacji kryzysowej danego obszaru znalazły się również zagadnienia techniczne. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji: zjawiska z zakresu sfery technicznej dotyczą w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Warunki mieszkaniowe to jeden z najważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności. Na przestrzeni lat 2017-2021 na terenie gminy Konstantynów wzrosła liczba budynków mieszkalnych z 1213 w 2017 r. do 1236 w 2021 r. (wzrost o 1,86%). Wzrosła także liczba budynków podłączonych do wodociągu z 1167 w 2017 r. do 1190 w 2021

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

r. (wzrost o 1,93%) oraz budynków podłączonych do kanalizacji sanitarnej z 355 w 2017 r. do 392 w 2021 r. (wzrost o 9,44%). Na niezmiennym poziomie od 2017 r. pozostaje liczba przydomowych oczyszczalni ścieków, która obejmuje 143 budynki mieszkalne.

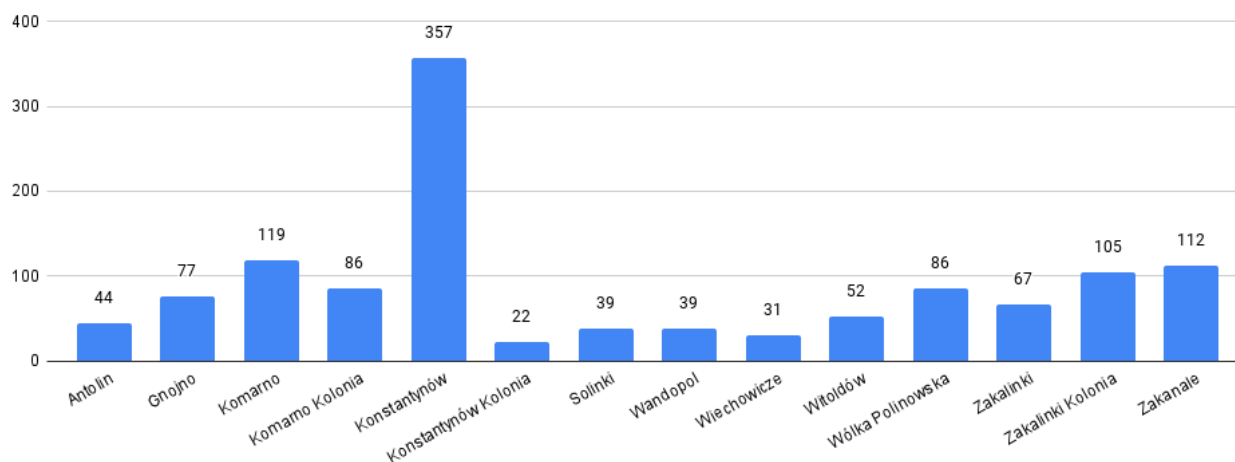
Wykres 106 Charakterystyka wyposażenia budynków mieszkalnych w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W ramach niniejszego opracowania dokonano analizy stanu wyposażenia budynków mieszkalnych w podstawową infrastrukturę techniczną (wodno-kanalizacyjną) przez pryzmat ogólnej liczby budynków mieszkalnych. Na poniższych wykresach zaprezentowano potencjał budynków mieszkalnych wyłonionych obszarów oraz charakterystykę wyposażenia tychże budynków w poszczególne rodzaje instalacji.

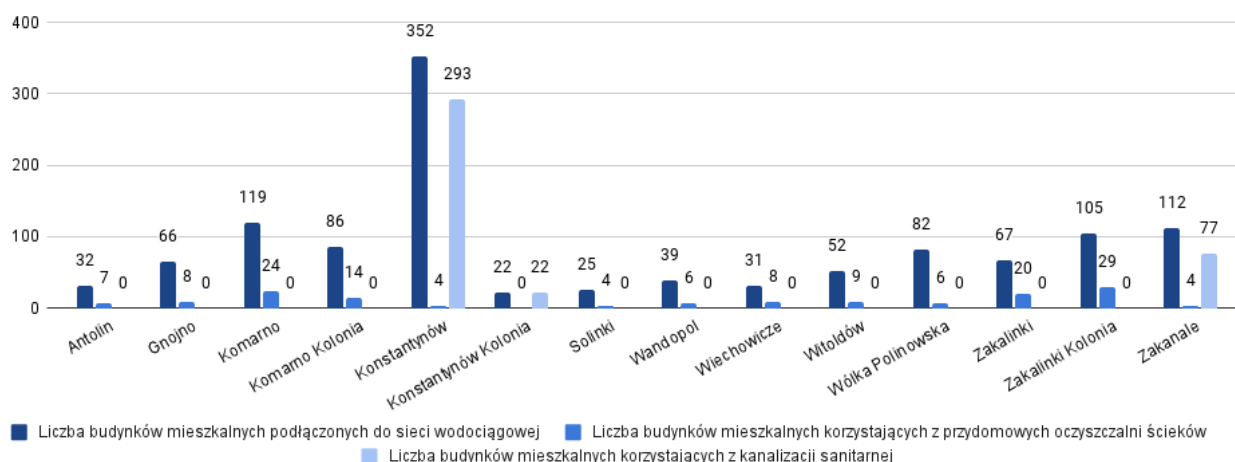
Wykres 107 Ilość budynków mieszkalnych na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 108 Charakterystyka wyposażenia budynków mieszkalnych w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg. podziału na jednostki referencyjne

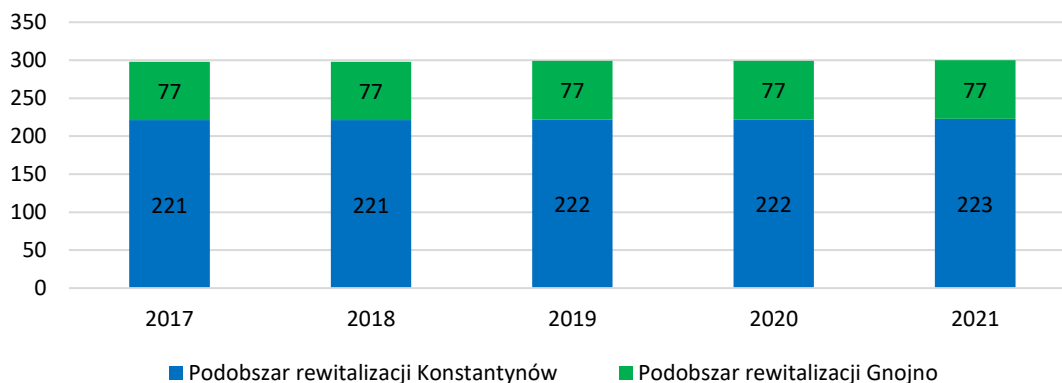

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Dokonując charakteryzacji zjawiska degradacji technicznej, na potrzeby przedmiotowej analizy wybrano zestaw zagadnień dotyczący wyposażenia obiektów o przeznaczeniu mieszkalnym w poszczególne rodzaje infrastruktury technicznej: sieć wodociągowa, przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz sieć kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo, przeanalizowano poziom degradacji technicznej budynków wchodzących w skład zasobu gminy Konstantynów. W tym celu odniesiono się do kwestii efektywności energetycznej budynków oraz poziomu ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Konstantynów liczba budynków mieszkalnych korzystających z sieci wodociągowej wzrosła o 1,93%. W granicach podobszarów rewitalizacji w latach 2017-2021 liczba budynków mieszkalnych zwiększyła się zaledwie o 2 budynki (z 292 do 300), co oznacza na poziomie 0,67%. W analizowanym okresie również o 2 wzrosła liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej (z 282 do 284). Analogicznie odnotowano znacznie mniejszy trend wzrostowy – zaledwie na poziomie 0,71%.

Wykres 109 Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

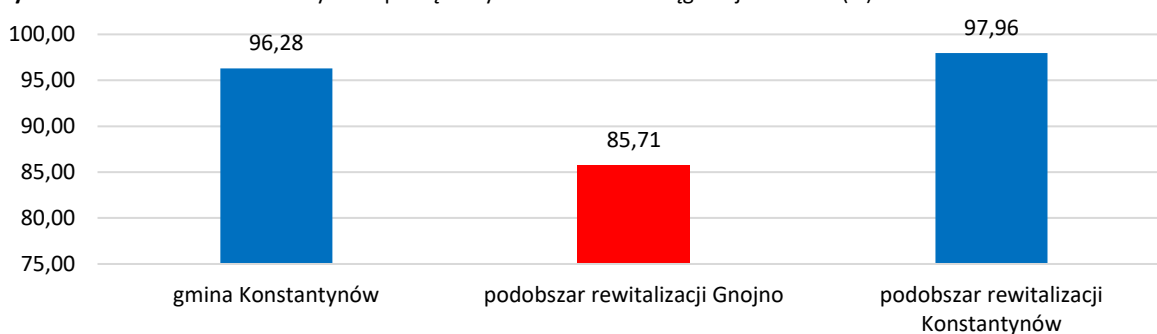
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Budynki mieszkalne wyposażone w sieć wodociągową ulokowane w podobszarach Gnojno i Konstantynów stanowiły około 24% wszystkich zwodociągowanych budynków mieszkalnych w gminie. W oparciu o dane przekazane przez Urząd Gminy Konstantynów oszacowano wartość wskaźnika obrazującego udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r. Wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi: 96,28%. W granicach podobszaru Gnojno wskaźnik przybiera niekorzystną wartość poniżej średniej gminy i wynosi: 85,71%. Odmiennie wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie przewyższającym ww. średnią aż o 1,48 punktów procentowych.

Wykres 110 Wskaźnik: udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej w 2021 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne

Liczba budynków mieszkalnych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2017-2023 zarówno na obszarze gminy Konstantynów (143), jak również wyznaczonych podobszarów rewitalizacji (11) pozostawała niezmienna. Wartość wskaźnika obrazującego udział budynków korzystających z tego rodzaju wyposażenia w 2021 r. dla obszaru całej gminy wyniosła 11,57%. W zakresie obu podobszarów rewitalizacji sytuacja kształtuje się w niekorzystny sposób. Udział budynków korzystających z ekologicznych rozwiązań w granicach podobszaru Gnojno kształtuje się na poziomie 10,39%. O wiele gorzej sytuacja wygląda w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niemal 9-krotni niższa i wynosi: 1,35%.

Wykres 111 Wskaźnik: udział budynków korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków w 2021 r. (%)

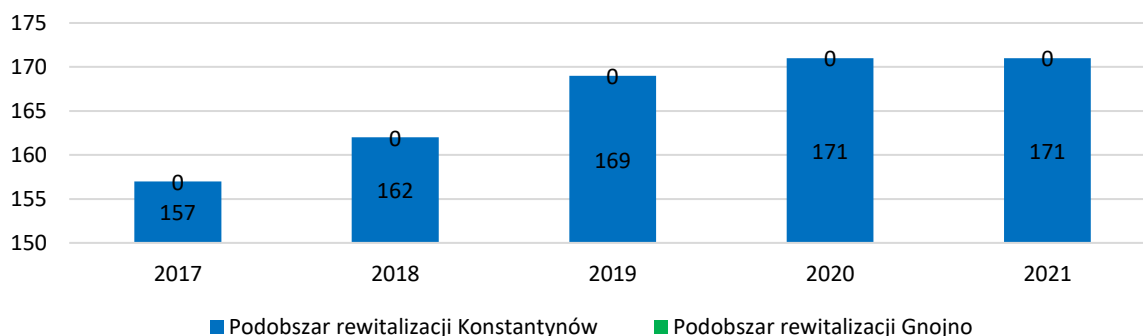
Źródło: Opracowanie własne

Analizując kwestię wyposażenia budynków mieszkalnych w infrastrukturę techniczną pozwalającą na zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców najmniej korzystnie wygląda

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

sytuacja w zakresie wyposażenia w kanalizację sanitarną. Z tego rodzaju infrastruktury korzystają jedynie mieszkańcy zaledwie trzech jednostek referencyjnych (Konstantynów, Konstantynów-Kolonia oraz Zakanale). W latach 2017-2021 na terenie gminy Konstantynów liczba budynków mieszkalnych korzystających z kanalizacji sanitarnej wzrosła z 355 do 392. Oznacza to wzrost na poziomie 10,42%. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji liczba budynków korzystających z tego rodzaju infrastruktury technicznej wzrosła ze 157 do 171, czyli o 8,92%.

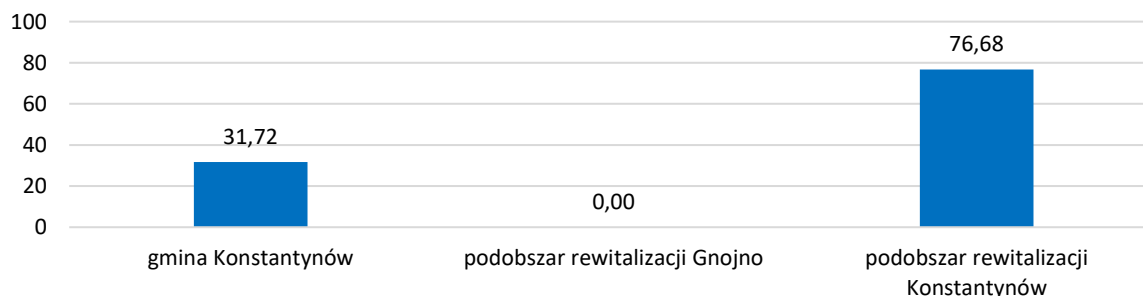
Wykres 112 Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej w latach 2017-2021 wg. podobszarów rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Tak samo jak w przypadku pozostałych zagadnień, również i w tej kwestii zweryfikowano udział budynków korzystających z tego rodzaju infrastruktury technicznej. Średnia wartość wskaźnika udziału budynków mieszkalnych korzystających z kanalizacji sanitarnej w 2021 r. wyniosła 31,72%. W granicach podobszaru Gnojno żaden z budynków mieszkalnych nie posiada podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej. Wobec czego, wartość analizowanego wskaźnika wynosi 0. Znacznie korzystniej wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wartość wskaźnika jest niemal 2,5-krotnie wyższa niż średnia gminy.

Wykres 113 Wskaźnik: udział budynków korzystających z kanalizacji sanitarnej w 2021 r. (%)

Źródło: Opracowanie własne

Wśród budynków mieszkalnych szczególną rolę odgrywają te, które stanowią zasób gminy i są udostępniane mieszkańcom będącym w trudnej sytuacji życiowej. W skład mieszkaniowego zasobu gminy Konstantynów wchodzi 42 lokale mieszkalne o ogólnej powierzchni użytkowej 2 139,99 m². Gro z tych obiektów (26 lokali z wszystkich 42) znajduje się w obrębie wyznaczonego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

obszaru rewitalizacji w granicach miejscowości Konstantynów. Strukturę lokali mieszkalnych przedstawia tabela poniżej.

Tabela 12 Struktura zasobu mieszkaniowego gminy Konstantynów

Lp.	Lokalizacja	Liczba lokali w budynku	Powierzchnia użytkowa m ²	Stan techniczny
1.	Konstantynów, ul. Janowska 18	5	328,23	dobry
2.	Konstantynów, ul. Janowska 36	2	159,80	dobry
3.	Komarno Kolonia 13	2	92,43	dobry
4.	Konstantynów, ul. Plac Wolności 19	3	90,00	średni
5.	Konstantynów, ul. Janowska 20	5	216,39	średni
6.	Konstantynów, ul. Mickiewicza 13	1	45,60	zły
7.	Konstantynów, ul. Targowa 2	3	91,00	zły
8.	Konstantynów, ul. Plac Wolności 4	2	120,56	zły
9.	Konstantynów, ul. Mickiewicza 7	1	35,00	bardzo zły
10.	Konstantynów, ul. Targowa 1	1	18,36	zły
11.	Konstantynów, ul. Plac Wolności 5	1	31,00	zły
12.	Konstantynów, ul. Piłsudskiego 5	1	63,41	zły
13.	Konstantynów, ul. Janowska 7	1	50,42	zły
14.	Konstantynów Kolonia 20	3	254,58	średni
15.	Konstantynów Kolonia 20A	5	256,93	średni
16.	Konstantynów Kolonia 20B	2	77,08	średni
17.	Konstantynów Kolonia 20C	4	209,20	średni

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Konstantynów

Z uwagi na zły stan techniczny i nieopłacalność wykonania remontu, do rozbiórki kwalifikują się budynki zestawione w tabeli poniżej. Najemcom lokali w budynkach zakwalifikowanych do rozbiórki należy zapewnić lokale zamienne.

Tabela 13 Zestawienie zasobu mieszkaniowego gminy Konstantynów kwalifikującego się do rozbiórki

Lp.	Lokalizacja	Liczba lokali w budynku	Powierzchnia lokali w budynku
1)	Konstantynów, ul. Mickiewicza 7	1	35,00
2)	Konstantynów, ul. Piłsudskiego 5	1	63,41
3)	Konstantynów, Plac Wolności 4	2	120,56
4)	Konstantynów, Plac Wolności 5	1	31,00
5)	Konstantynów, ul. Targowa 1	1	18,36

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Konstantynów

Kolejna grupa zagadnień dotyczy kwestii degradacji technicznej budynków będących w zasobie gminy. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Konstantynów na terenie gminy znajduje się 12 budynków/obiektów użyteczności publicznej:

1. remizo-świetlica wiejska w Gnojnie,
2. świetlica wiejska w Komarnie-Kolonia,
3. Kaplica w Komarnie-Kolonia, - użytkowana jako sala wystawiennicza,
4. budynek Szkoły Podstawowej i Domu Dziecka w Komarnie-Kolonia,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

5. Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie,
6. budynek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im A. Mickiewicza w Konstantynowie,
7. budynek Urzędu Gminy Konstantynów
8. budynek Ośrodka Zdrowia w Konstantynowie,
9. zabytkowy Pałac Platerów w Konstantynowie,
10. budynek Klubu Seniora w Konstantynowie,
11. budynek Warsztatu Terapii Zajęciowej
12. świetlica wiejska w miejscowości Zakanale.

Gmina posiada również wiele zabytków historycznych, ściśle powiązanych z przeszłością tych terenów. Na terenie gminy do współczesności zachowało się wiele zabytków, które stanowią potencjalne walory turystyczne. Zabytki objęte ścisłą ochroną konserwatorską:

- Zespół pałacowo-parkowy w Konstantynowie,
- Neogotycki kościół pod wezwaniem Św. Elżbiety Węgierskiej w Konstantynowie wybudowany w latach 1905-1909 wraz z plebanią z 1910 roku,
- Zespół folwarczny w Konstantynowie z XIX wieku,
- Cerkiew prawosławna zbudowana w roku 1875 – obecnie kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Św. Antoniego Padewskiego w Gnojnie,
- Kościół pod wezwaniem Św. Stanisława Biskupa w Komarnie, oraz kaplica z 1884 roku z drewnianą dzwonnica z II połowy XIX wieku,
- Cmentarz unicki w Konstantynowie z XIX wieku,
- Założenie dworsko-ogrodowe w Wiechowiczach.

Ze względu na niespełnianie aktualnych standardów w zakresie efektywności energetycznej, 7 z 13 budynków użyteczności publicznej, wymaga przeprowadzenia pilnych prac termomodernizacyjnych. Spośród wszystkich 13 budynków użyteczności publicznej aż 8 znajduje się w granicach wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji. W gronie tym 6 budynków wymaga podjęcia pilnych prac termomodernizacyjnych (remiz-świetlica wiejska w Gnojnie, Gminne Centrum Kultury, Budynek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Budynek Urzędu Gminy oraz zabytkowy Pałac Platerów w Konstantynowie). Średnia wartość wskaźnika obrazującego udziału budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej dla terenu całej gminy kształtował się w 2021 r. na poziomie: 53,85%. Wartość wskaźnika dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wygląda niekorzystnie. Dla podobszaru rewitalizacji Gnojno wskaźnik wynosi: 100%. Natomiast dla podobszaru rewitalizacji Konstantynów: 71,43%.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 114 Wskaźnik: Udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

W ramach prowadzonej analizy zdiagnozowano również problem niedostosowania budynków osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Tego rodzaju pracy wymagają 4 z 13 wszystkich budynków użyteczności publicznej (remiz-świetlica wiejska w Gnojnie, Gminne Centrum Kultury, Budynek Urzędu Gminy oraz zabytkowy Pałac Platerów w Konstantynowie). Wszystkie budynki użyteczności publicznej wymagające przeprowadzenia prac dostosowawczych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami położone są w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Na podstawie uzyskanych danych wyliczono wskaźnik udziału budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w 2021 r., którego wartość dla obszaru całej gminy kształtuje się na poziomie: 30,77%. Tak samo jak w przypadku poprzednio analizowanego wskaźnika, również i w tej kwestii sytuacja w zakresie wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji kształtuje się w sposób mniej korzystnych w odniesieniu do całej gminy. W podobszarze Gnojno wskaźnik przybiera wartość 100,00%. Natomiast w podobszarze Konstantynów wskaźnik wynosi: 42,86%.

Wykres 115 Wskaźnik: Udział budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej w danym obszarze w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

→ [Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:](#)

- ✓ Dane dotyczące udziału budynków podłączanych do sieci wodociągowej prezentują się dobrze stosunkowo dobrze. W zakresie podobszaru Konstantynów wartość wskaźnika obrazującego udział

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej przekracza średnią gminy. Nieco gorzej prezentuje się obszar Gnojno z wartością poniżej analizowanej średniej. Na uwagę zasługuje fakt, iż nie wszystkie budynki posiadają dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej. W związku z tym, należy podjąć działania zmierzające do dalszego rozwoju infrastruktury wodociągowej.

- ✓ Problematycznie wygląda kwestia wyposażenia budynków w infrastrukturę pozwalającą
- ✓ na oczyszczenie ścieków. W zakresie przydomowych oczyszczalni ścieków w obu przypadkach wskaźnik obrazujący udział budynków wyposażonych w tego rodzaju infrastrukturę techniczną jest niższy niż średnia gminy. W kwestii podłączenia budynków do sieci kanalizacji sanitarnej w obszarze Gnojno sytuacja jest bardzo niekorzystna ponieważ żaden z budynków nie ma dostępu do tego rodzaju infrastruktury. Sytuacja w podobszarze Konstantynów wygląda znacznie korzystniej, gdyż dostęp do ww. infrastruktury posiada 76,68% budynków. Analizując oba zagadnienia łącznie, nasuwa się wniosek o niewystarczającym poziomie wyposażania budynków w ww. infrastrukturę i konieczności podjęcia interwencji w tym zakresie.
- ✓ Kolejnym problemem obszaru rewitalizacji jest nadal wysoki udział budynków użyteczności publicznej niespełniających aktualnych wymagań i standardów energetycznych stawianych tego typu obiektom oraz niedostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. W przypadku obu podobszarów rewitalizacji udział ten kształtuje się na poziomie wyższym niż średnia gminy.

4.5 Sfera przestrzenno - funkcjonalna

Hierarchia osadnicza na terenie gminy Konstantynów jest dwustopniowa z ośrodkiem centralnym i ośrodkami podrzędnymi:

- **Centralny ośrodek nadrzędny** stanowi osada Konstantynów, będąca podstawowym elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej świadczącej usługi na poziomie podstawowym. Jest siedzibą władz samorządowych. Świadczy usługi w zakresie szkolnictwa podstawowego i przedszkolnego, opieki społecznej i zdrowotnej, kultury, handlu, usług pocztowych, telekomunikacyjnych, rzemieślniczych, gastronomicznych,
- **Ośrodki podrzędne uzupełniające ośrodek centralny:**
  - **Komarno i Komarno Kolonia** - usługi w zakresie szkolnictwa podstawowego, opieki społecznej, handlu i rzemiosła,
  - **Zakanale** - usługi handlu, usługi rzemiosła, obsługa komunikacji,
  - **Gnojno** - usługi turystyczno-rekreacyjne, handel, rzemiosło

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- **Ośrodki podrzędne** tworzą pozostałe wsie, gdzie w niewielkim zakresie świadczone są usługi głównie handlu i rzemiosła⁸.

Ostatnią grupą problemów wymagających przeprowadzenia analizy na potrzeby niniejszego opracowania są negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, czyli w szczególności: niewystarczający poziom wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną lub jej zły stan techniczny, niska jakość podstawowych usług lub brak dostępu do nich, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru. W celu opisu obszarów charakteryzujących się szczególnie niekorzystną sytuacją w ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej przeanalizowano zagadnienia dotyczące jakości terenów publicznych, poziomu wyposażenia w infrastrukturę gwarantując realizację usług publicznych takich jak np. obowiązek wysokiej jakości dróg publicznych czy zagwarantowania oświetlenia publicznego. Mając na celu wytypowanie obszarów borykających się z największymi problemami z jednej strony przeanalizowano stan tychże dróg i konieczność podjęcia interwencji polegających na modernizacji istniejących odcinków lub budowie nowych. Z drugiej natomiast strony analizie poddano liczbę zdarzeń drogowych mających miejsce na terenie gminy Konstantynów w stosunku do długości dróg występujących na danym obszarze. O wystąpieniu konkretnego zdarzenia drogowego decydują nie tylko umiejętności osób prowadzących pojazdy, lecz nierzadko stan dróg po których się poruszają. Ze względu na specyfikę gminy (gmina typowo wiejska) badanie braku dostępu do niektórych z usług publicznych np. edukacyjnych, opieki zdrowotnej czy opieki nad najmłodszymi członkami lokalnej społeczności, nie znajdują uzasadnienia. W ramach niniejszego opracowania kwestia dróg publicznych została potraktowana dwuaspektowo.

W pierwszej kolejności analizie poddano kwestie terenów publicznych o niskiej jakości i wymagających podjęcia interwencji. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Konstantynów w obrębie czterech jednostek referencyjnych znajdują się tereny publiczne wymagające podjęcia interwencji:

- 1) Teren przy świetlicy wiejskiej w m. Anatolin,
- 2) Teren przy świetlicy wiejskiej w m. Gnojno,
- 3) Skwer Piłsudskiego "Centrum", teren dworca PKP, zespół pałacowo-parkowy w m. Konstantynów,
- 4) Teren przy świetlicy wiejskiej w m. Zakanale.

Średnia wartość wskaźnika obrazującego udział terenów publicznych wymagających podjęcia interwencji dla całej gminy kształtują się na poziomie 20% wszystkich terenów publicznych. Wartość

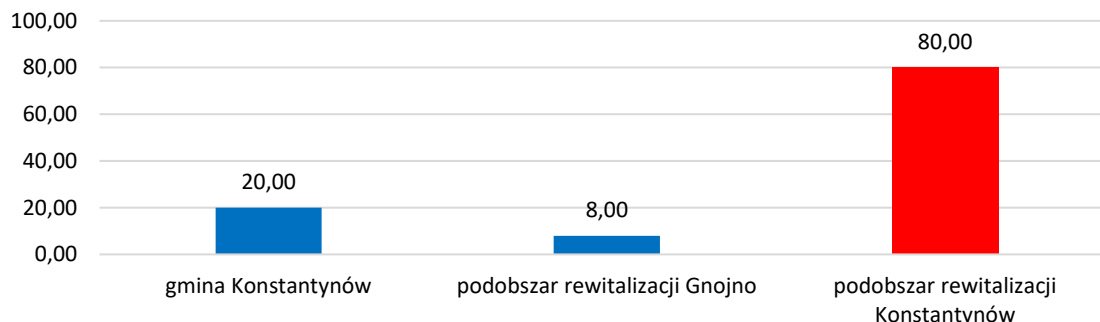
---

⁸ Na podstawie: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Konstantynów* - Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Konstantynów Nr XXIII/156/2017 z dnia 5 września 2017 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

wskaźnika dla podobszaru Gnojno jest niższa niż średnia gminy i wynosi: 8%. Znacznie gorzej wygląda sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie aż 80% terenów publicznych jest zdegradowanych i wymaga podjęcia prac rewitalizacyjnych.

Wykres 116 Wskaźnik: Udział powierzchni terenów publicznych o niskiej jakości wymagających podjęcia interwencji w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Wśród wielu elementów decydujących o jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszaru znajdują się m.in. kwestie oświetlenia ulicznego oraz jakość dróg publicznych. Obie nie decydują tylko o komforcie poruszania się po obszarze gminy, lecz przede wszystkim o bezpieczeństwie mieszkańców. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie łączna liczba punktów świetlnych na terenie gminy wynosi 515 szt., z czego 463 szt. wymagają podjęcia prac modernizacyjnych i wymiany na nowe. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji łączna liczba punktów świetlnych wynosi 193, w tym 159 wymaga podjęcia interwencji. W celu przeprowadzenia analizy weryfikacji poddano wskaźnik obrazujący udział punktów świetlnych wymagających podjęcia interwencji. Wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi 89,90%. W zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów ww. wskaźnik kształtuje się na poziomie niższym niż średnia gminy i wynosi: 79,64%. Natomiast dla podobszaru Gnojno sytuacja wygląda znacznie gorzej ponieważ całość istniejących punktów świetlnych wymaga wymiany na nowe i energooszczędne.

Wykres 117 Wskaźnik: Udział punktów oświetleniowych wymagających modernizacji i wymiany na energooszczędne w 2021 r.

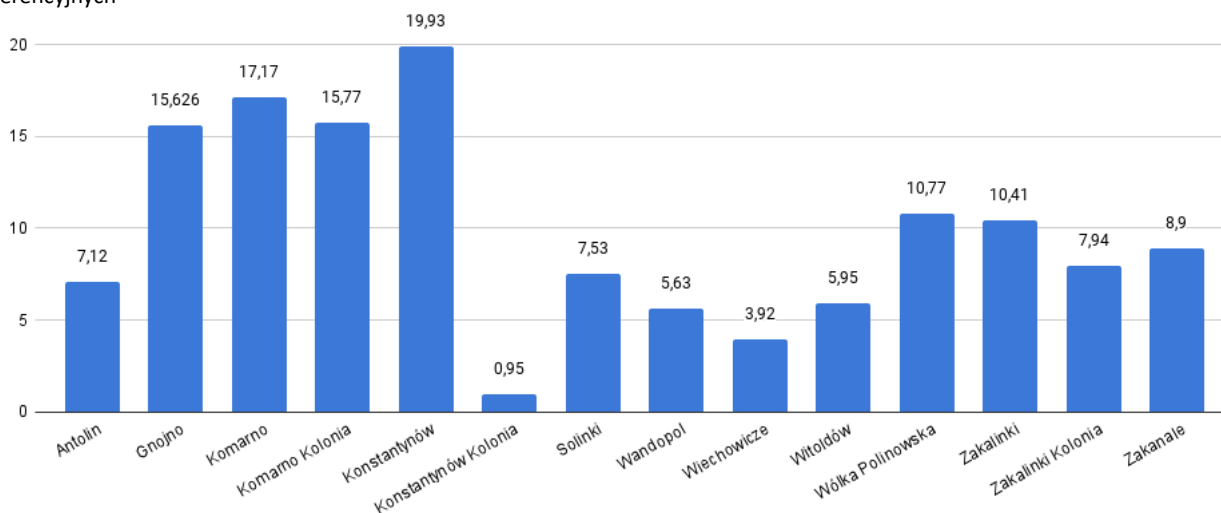
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Gminy w Konstantynowie łączna długość dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) na terenie gminy w 2021 r. wynosiła 137,62km w tym 103,62 km

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

dróg gminnych utwardzonych i nieutwardzonych oraz 29,78km dróg powiatowych. Przez gminę przebiega także około 18,40 km dróg wojewódzkich : droga nr 698, (od Zakalinek – Kolonii przez Konstantynów, Wiechowicze i Witoldów), oraz droga nr 811 od Zakalinek do Komarna.

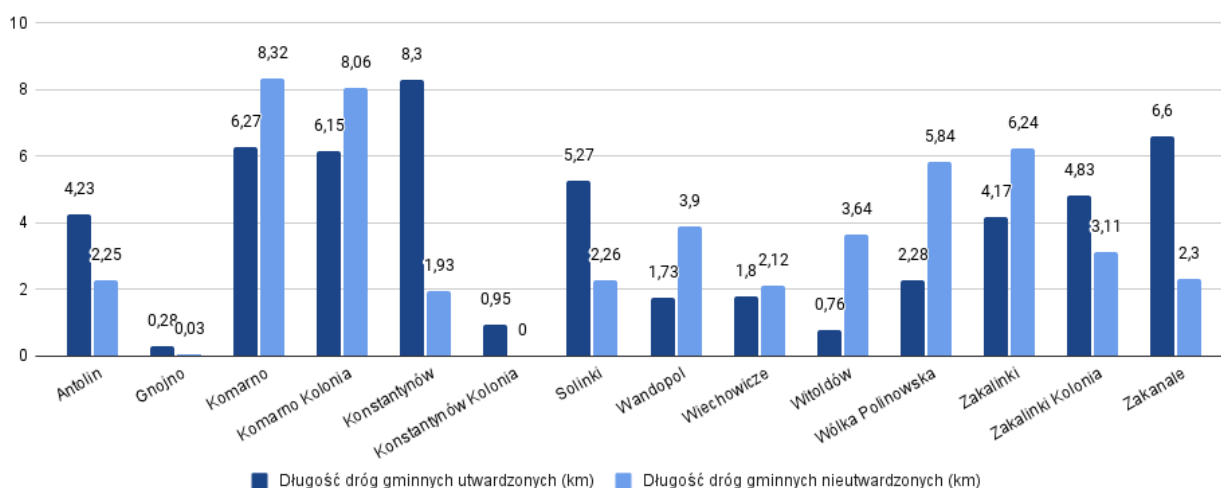
Wykres 118 Długość dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

W większości jednostek referencyjnych nad drogami utwardzonymi przeważają drogi nieutwardzone generując wysokie koszty ich regularnego utrzymania, a w konsekwencji potrzebę modernizacji.

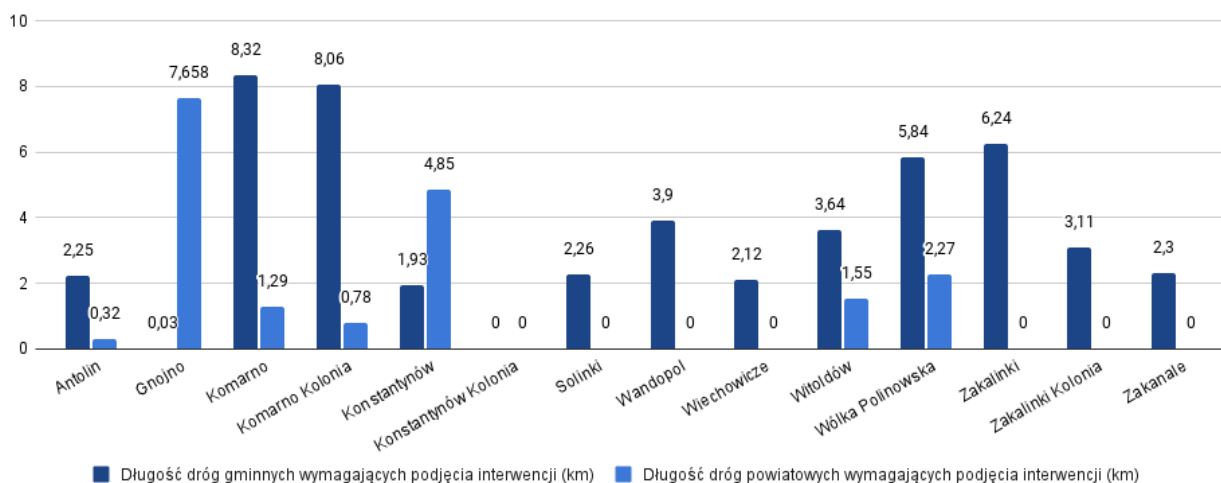
Wykres 119 Długość dróg gminnych utwardzonych i nieutwardzonych na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg. jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

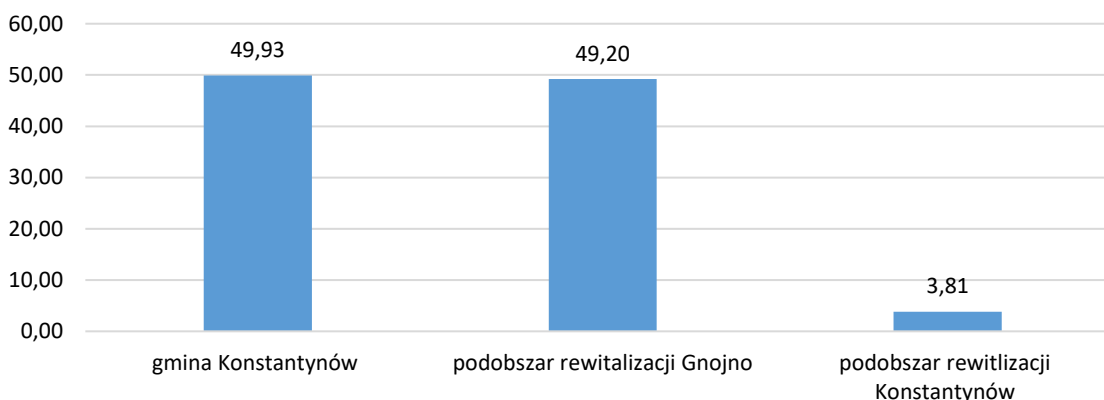
Wykres 120 Długość dróg gminnych i powiatowych wymagających interwencji na terenie gminy Konstantynów w 2021 r. wg jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Konstantynowie

Średnia wartość wskaźnika obrazującego udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r. przyjętą średnią wartość 49,93%. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Konstantynów łączna długość dróg lokalnych przebiegających przez wyznaczone podobszary rewitalizacji wynosi: 19,98 km (w tym w obrębie Gnojna: 15,62 km a podobszaru Konstantynów 4,36 km). W przypadku podobszaru rewitalizacji Gnojno wartość ta jest nieznacznie niższa i wynosi 49,20%. Natomiast w przypadku podobszaru rewitalizacji Konstantynów wartość jest znacznie niższa i wynosi zaledwie 3,81%.

Wykres 121 Wskaźnik: Udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r.

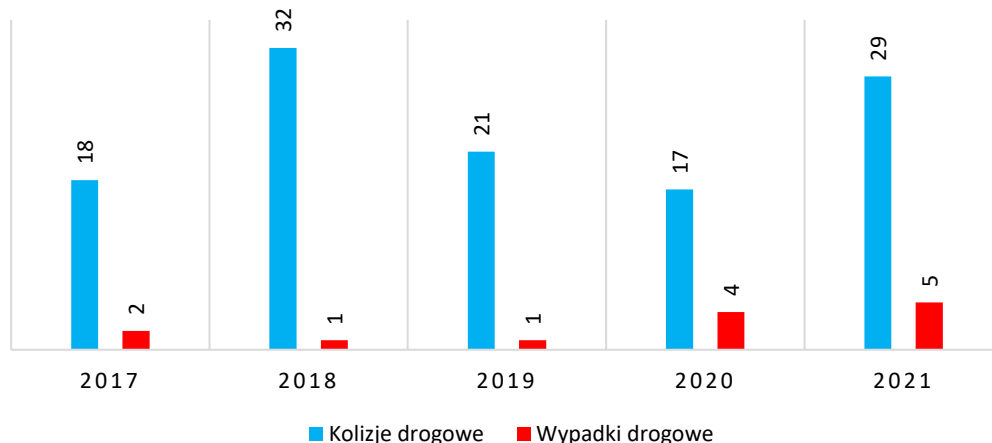
Źródło: Opracowanie własne

W świetle danych Policji (Komisariat Policji w Janowie Podlaskim) liczba zdarzeń drogowych (kolizje i wypadki), które miały miejsce na terenie gminy Konstantynów w latach ulegała wahaniom. Przeważającą ich część (81%-95%) stanowiły kolizje drogowe. Wypadki drogowe zdarzały się sporadycznie w latach 2017-2019 (od 1 do 2 rocznie). Ich liczba zaczęła wzrastać od 2020 r. (2020 r. – 4, 2021 r. – 5).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wykres 122 Liczba kolizji drogowych oraz wypadków drogowych na terenie gminy Konstantynów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Janowie Podlaskim

Średnia wartość wskaźnika obrazującego liczbę zdarzeń drogowych przypadającą na 1 km dróg publicznych dla obszaru całej gminy w 2021 r. wynosi 0,24. W granicach podobszaru Gnojni nie odnotowano żadnych zdarzeń drogowych. Natomiast w granicach podobszaru Konstantynów liczba takich niekorzystnych zjawisk wynosiła 11. Oznacza to, iż wartość ww. wskaźnika dla podobszaru rewitalizacji Konstantynów jest znacznie wyższa i wynosi: 2,52.

Wykres 123 Wskaźnik: Liczba zdarzeń drogowych przypadających na 1 km dróg publicznych w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych danych wskazuje na następujące problemy w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji:

- ✓ Wśród problemów sfery przestrzenno-funkcjonalnej na pierwszy plan wysuwają się kwestie złego stanu technicznego oraz degradacja terenów publicznych. Problemem ten dotyczy zarówno całej gminy Konstantynów, jak też wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Wskaźnik udziału powierzchni gruntów publicznych wymagających interwencji dla gminy osiągnął wartość 20%. Dla podobszaru rewitalizacji jest on niższy i wynosi 8%. Natomiast dla podobszaru Konstantynów analizowany wskaźnik przybiera wartość znacznie wyższą i wynosi aż 80%.
- ✓ O występowaniu negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno – funkcjonalnej świadczą również dane dotyczące punktów świetlnych wymagających podjęcia interwencji. Zgodnie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

z przeprowadzoną diagnozą udział punktów świetlnych wymagających wymiany na energooszczędne wynosi: 89,90%. W zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno sytuacja wygląda bardzo niekorzystnie ponieważ całość istniejących punktów świetlnych wymaga wymiany. W granicach podobszaru Konstantynów wskaźnik kształtuje się na poziomie nieco lepszym niż średnia gminy, ale nadal bardzo wysokim, tj. 79,64%.

- ✓ Udział długość dróg lokalnych wymagających interwencji dla obszaru całej gminy kształtuje się na poziomie: 49,93%. W zakresie wyznaczonego podobszaru rewitalizacji Gnojno wskaźnik przybiera wartość niemal równą średniej gminy i wynosi: 49,20%. Odmienne sytuacja wygląda w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie wskaźnik osiąga wartość bardzo małą – zaledwie 3,81%.
- ✓ Ostatnia z analizowanych kwestii dotyczy liczby zdarzeń drogowych przypadających na 1 km dróg publicznych w 2021 r. W świetle przeprowadzonej diagnozy wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi: 0,24. W granicach podobszaru Gnojni nie odnotowano żadnych zdarzeń drogowych. W związku z tym wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy jest równa 0. Szczególnie niekorzystnie kształtuje się sytuacja w zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów, gdzie wartość wskaźnik jest ponad 10-krotnie wyższa niż średnia gminy i wynosi aż 2,52.

4.6 Analiza lokalnych potencjałów

W ramach ostatniej części diagnozy, dotychczasową analizę negatywnych zjawisk w obszarze rewitalizacji zestawiono z analizą lokalnych potencjałów - zasobów i możliwości, które mogą przyczynić się do rozwiązywania wskazanych problemów. Analiza dotyczy przede wszystkim potencjałów lokalnych (umiejscowionych w granicach obszaru), jednakże w niektórych przypadkach o potencjale obszaru decydują także instytucje czy zjawiska ogólnogminne.

Poniżej zaprezentowano w sposób syntetyczny wyniki przeprowadzonej, w zakresie potencjałów obszaru rewitalizacji, analizy.

→ Instytucje i obiekty publiczne:

W Konstantynowie, będący miejscowością gminną, zlokalizowanych jest wiele instytucji publicznych świadczących usługi dla szerokiego grona społeczności lokalnej:

- Urząd Gminy Konstantynów,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Konstantynowie – w skład zespoły wchodzi Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza oraz Przedszkole Samorządowe, placówka zatrudnia 33 pracowników pedagogicznych oraz obsługę. Od 2004 roku szkoła podstawowa zajmuje nowy obiekt z nowoczesną pełnowymiarową salą gimnastyczną, boiskami sportowymi, placem i parkingiem.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie – wspólnie z Gminną Biblioteką Publiczną sprawuje ono mecenat nad kulturą, a w szczególności niezwykle barwną i bogatą sztuką ludową i folklorem. Szczególne miejsce wśród twórców ludowych zajmuje znany muzyk ludowy Pan Zdzisław Marczuk, ceniony przez wielu znawców kultury ludowej, etnografów muzykologów. Gra od ponad 45 lat, jest kierownikiem muzycznym „Kapeli Sąsiedzkiej”, „Dziecięcego Zespołu Śpiewaczego” oraz zespołu składającego się z emerytów i rencistów – „Pogodna Jesień”. Dużym uznaniem cieszy się mieszkający w Konstantynowie rzeźbiarz ludowy Andrzej Grzybowski. Jego domowa kolekcja rzeźb jest bardzo duża, wiele prac znalazło nabywców w Polsce i poza granicami, jest laureatem wielu nagród. Do cyklicznych imprez organizowanych przez Gminne Centrum Kultury należą „Za kolędę dziękujemy”, „Dni Konstantynowa”, „Dzień Seniora”, „Mini Lista Przebojów”, . W Gminnym Centrum Kultury umiejscowiony jest także punkt dostępu do Internetu dla mieszkańców gminy. Z teleinformatycznego potencjału GCK najczęściej korzysta młodzież szkolna, poszukująca informacji i materiałów na zajęcia szkolne. GCK pilotuje liczne projekty, ze szczególnym nastawieniem na te promujące tradycje i kulturę ludową. W strukturach Centrum działają też liczne zespoły: Latido, Melizmat, Pogodna Jesień, Kwiatuszki, Pałacowe Kolędowanie w Konstantynowie.
- Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka w Konstantynowie - jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury. Do jej podstawowych zadań należy gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, w szczególności dotyczących historii gminy, zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych, popularyzowanie literatury i czytelnictwa, udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu oraz wypożyczanie do domu, współpraca z innymi bibliotekami, szkołami i instytucjami kultury w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności lokalnej, doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej, upowszechnianie wiedzy oraz nowych technologii w procesie edukacji i rozwoju osobistego. Obok GCK biblioteka jest instytucją szczególnie zaangażowaną w działalność na rzecz społeczności lokalnej – dba o miejscowe dziedzictwo niematerialne oraz buduje świadomość kulturową młodych pokoleń. Prowadzi liczne projekty skierowane do różnych kategorii odbiorców, kluby, w tym Dyskusyjny Klub Książki, Klub Genealogiczny „Moje Korzenia” czy Młodzi Duchem i Góry. Biblioteka w okresie letnim prowadzi 2 punkty mobilne w Gnojnie oraz Komarnie – Kolonii.
- Dom Pomocy Społecznej w Konstantynowie – przeznaczony dla osób przewlekle chorych, cierpiących na zaburzenia psychiczne. DPS oddany do użytku w 1999 r. zajmuje nowoczesny kompleks obiektów położonych w centrum Konstantynowa w sąsiedztwie zespołu pałacowo-parkowego, dysponuje ok. 110 miejscami. Instytucja ma jedno z kluczowych miejsc

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

przy wdrażaniu założeń GPR jako instytucja świadcząca holistyczne wsparcie członkom społeczności lokalnej.

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Konstantynowie - mają na celu stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Jednostka prowadzi działania zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę z niepełnosprawnością niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości. Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej mają możliwość uczestnictwa w zajęciach w sześciu pracowniach: rękodzieła artystycznego, gospodarstwa domowego, technicznej, komputerowej, krawieckiej, plastycznej. Uczestnicy korzystają z terapii psychologicznej i psychoedukacyjnej, muzyki i choreoterapii, socjoterapii, a przede wszystkim terapii przez pracę w pracowniach. Osoby te mogą korzystać również z zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjnych oraz przez kontakt z przyrodą. Usytuowanie instytucji w obszarze rewitalizacji jest doskonałym warunkiem do realizacji założeń GPR w obszarze szeroko pojętego aktywizowania społecznego osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Konstantynowie - zapewnia również opiekę zdrowotną w miejscu zamieszkania pacjenta, w środowisku nauczania i wychowania, w warunkach ambulatoryjnych bądź domowych. Baza lekarska Ośrodka Zdrowia jest bardzo dobra, obiekt zmodernizowany, wyposażony w niezbędne media. Na powierzchni ponad 300 m² znajdują się dwa gabinety lekarskie, gabinet med. szkolnej, gabinet położnej środowiskowej, gab. USG, EKG, punkt szczepień, laboratorium, gabinet stomatologiczny. NZOZ jest instytucją kluczową w skali całej gminy, świadczy usługi na rzecz licznej grupy odbiorców oraz jest potencjalnym zakładem pracy.

→ Aktywność obywatelska:

W ramach analizowania sytuacji w obszarze kapitału społecznego należy zwrócić uwagę na udział mieszkańców w kulturze. Wśród wyznaczników, pozwalających na zbadanie ww. udziału, jest czytelnictwo. Na obszarze gminy Konstantynów instytucją odpowiedzialną za kwestię czytelnictwa jest Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka. Obok promocji czytelnictwa ważnym zadaniem biblioteki jest działalność kulturalno - oświatowa i informacyjna. Jest ona miejscem służącym lokalnej społeczności, stawiającym na integrację, edukację, rozwój i samorealizację. Biblioteka stara się zaspokoić i rozwijać potrzeby czytelników w każdym wieku. W związku z tym, Gminna Biblioteka Publiczna stanowi ogromny potencjał w zakresie wdrażania zamierzeń GPR, zarówno w zakresie istniejącego zaplecza technicznego, które można wykorzystać do realizacji przedsięwzięć dotyczących

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

włączenia społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również kadry instytucji kultury, która ma ogromne doświadczenie w zakresie animacji oraz działań służących społeczności lokalnej.

Aktywność społeczna mieszkańców gminy widoczna jest najwyraźniej przez pryzmat zrzeszania się ludności w różnego rodzaju organizacje. Na terenie rewitalizacji funkcjonują jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych – OSP Konstantynów oraz OSP Gnojno, Koła Gospodyń Wiejskich – KGW w Konstantynowie oraz KGW w Gnojnie, Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej w Konstantynowie, Podlasko-Kozieradzkie Bractwo Kurkowe Towarzystwo Strzeleckie w Konstantynowie oraz Fundacja na Rzecz Wspierania osób Niepełnosprawnych "Mały Jeździec" w Konstantynowie. Wieś Gnojno posiada świetlicę wiejską. Tego typu organizacje są niezwykle istotne dla budowania tożsamości kulturowej, krzewienia kultury ludowej wśród młodych pokoleń, promocji lokalnych zasobów. Oddolne inicjatywy mieszkańców gminy pokazują ich zaangażowanie oraz gotowość do włączania się w działania na rzecz społeczności lokalnej.

→ Potencja gospodarczy:

W wyznaczonym podobszarze rewitalizacji siedzibę ma PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO HANDLOWE KONSTANTYNÓW SP Z O O. Jest to firma, której branża została w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) sklasyfikowana jako: Uprawa i sprzedaż zbóż; hodowla zwierząt; produkcja alkoholu. Powstała w 2002 roku i jest jednym z większych zakładów pracy w Konstantynowie, zakład ten gospodaruje na 508 ha położonych na terenie gminy Konstantynów.

Potencjał ten to działające w obszarze podmioty gospodarcze, szczególnie mikroprzedsiębiorstwa. Bardzo istotne jest dotychczasowe nabyte doświadczenie rynkowe oraz gotowość do podejmowania ryzyka. To elementy kapitału ludzkiego, które najtrudniej byłoby wytworzyć od zera.

→ Turystyka i rekreacja:

Na terenie gminy do współczesności zachowało się wiele zabytków, które stanowią potencjalne walory turystyczne. Wśród nich najcenniejsze to: zabytki architektury świeckiej i sakralnej. Zabytki architektury świeckiej to dwory, zabudowania gospodarcze i folwarczne oraz fragmenty architektury ogrodowej i parki dworskie. W wielu miejscowościach zachowały się relikty starej zabudowy okólnikowej oraz chałupy o konstrukcji wieńcowej wraz z wyposażeniem gospodarczym. Przy drogach zachowało się wiele krzyży i kapliczek, często otoczonych drzewostanem. Najcenniejszymi zabytkami objętymi ścisłą ochroną konserwatorską są:

- Zespół pałacowo-parkowy w Konstantynowie. Na założenie pałacowe składają się trzy różne stylowo części: zachodnia przebudowana z oficyny dawnego pałacu w stylu baroku saskiego, przekształcona w duchu klasycyzmu, wschodnia - klasycystyczny parterowy dwór (ujęty na narożach piętrowymi wieżami i pawilonami) oraz neogotycki łącznik pomiędzy nimi,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- neogotycki kościół pod wezwaniem Św. Elżbiety w Konstantynowie wybudowany w latach 1905-1909 wraz z plebanią z 1910 roku,
- zespół folwarczny w Konstantynowie z XIX wieku,
- cerkiew prawosławna zbudowana w roku 1875, obecnie kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem Św. Antoniego Padewskiego w Gnojnie,
- cmentarz unicki w Konstantynowie z XIX wieku,
- cmentarz unicki w Gnojnie z XIX wieku,
- zabytkowa kaplica z dzwonnica w Komarnie - Kolonii

Ponadto w podobszarach rewitalizacji znajdują się obiekty stanowiące atrakcje turystyczne:

- 30 metrowa skarpa widokowa w Gnojnie, z której rozciąga się rozległy piękny widok na dolinę Bugu i nadbużańskie łąki,
- przeprawa promowa na rzece Bug do sąsiadującego z Gnojnem Niemirowa,
- olbrzymim walorem jest położenie w obrębie Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”. Najcenniejszym pod względem przyrodniczym parku jest rzeka Bug, która należy do największych i najlepiej zachowanych rzek nizinnych w Polsce i w Europie. Granice parku obejmują oprócz doliny rzeki Bug i górującej nad nią rozległej wysoczyzny również kompleks Lasów Konstantynowskich. Natomiast w otulinie Parku położona jest osada Konstantynów wraz ze wschodnim odcinkiem doliny rzeki Czyżówki.

Bazę noclegową zapewniają między innymi:

- *schronisko „Przystań” w Gnojnie,*
- *stanica harcerska ZHP z polem namiotowym w Gnojnie,*
- jazdę konną, bryczki, kuligi i wiele innych atrakcji organizują właściciele gospodarstw agroturystycznych w Konstantynowie i Gnojnie.

Wobec istniejącego potencjału jednym z kierunków działań może być intensyfikacja wykorzystania walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy na cele rozwoju obszaru rewitalizacji jako centrum obsługi ruchu turystycznego.

→ Potencjał przestrzeni publicznych:

W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji znajduje się przeważająca część wszystkich terenów publicznych znajdujących się w gminie Konstantynów. Pomimo tego, iż większość ich jest zdegradowanych i wymaga interwencji, stanowią one ogromny potencjał w kwestii prowadzenia procesu rewitalizacji.

→ Potencjał kadr instytucji publicznych:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Bez wątpienia niezwykle istotnym potencjałem jest doświadczona kadra Urzędu Gminy Konstantynów oraz gminnych jednostek organizacyjnych (m.in. GOPS, placówek oświatowych). Pracownicy posiadają wieloletnie doświadczenie zarówno w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych (krajowych i zagranicznych), jak i realizacji szerokiego wachlarza przedsięwzięć (projektów i programów) służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Ogromnym potencjałem w tym zakresie jest doświadczenie we wdrażaniu przez instytucje publiczne założeń i projektów rewitalizacyjnych realizowanych w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów*, którego obowiązywanie kończy się w upływie 2023r. Zrealizowano znaczną część zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym m.in. projekt pn. *Rewitalizacja miejscowości Komarno-Kolonia*” współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Osi priorytetowej 13 Infrastruktura społeczna, Działania 13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich. Celem głównym projektu było przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych na zdegradowanych obszarach Komarno-Kolonii, a także zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej poprzez rewitalizację zdegradowanych obiektów w centrum wsi. Realizacja celu pozwoliła na znaczne podniesienie jakości oraz dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa publicznego a także zmniejszenie wykluczenia społecznego, co bezpośrednio wpłynie na rozwój społeczny i gospodarczy gminy. W ramach projektu zrealizowano następujące zadania: 1) remont połączonej ze zmianą sposobu użytkowania zabytkowej kaplicy z dzwonnica i zagospodarowaniem przyległego terenu, 2) budowa parkingu i placu zabaw wraz z monitoringiem i oświetleniem, 3) przebudowa nawierzchni zabytkowej Alei Lipowej wraz z konserwacją drzewostanu.

Profesjonalny system realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń GPR będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

5. Część planistyczna

Niniejsza część Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi czynną odpowiedź na wyniki przeprowadzonej diagnozy. W szeregu z aspektów nie ogranicza się jedynie do tego, co wynika automatycznie z diagnozy problemów, lecz (opierając się o zdiagnozowanych potencjałach) wychodzi naprzeciw wyzwaniom i wyprzedza powstawanie problemów możliwych do przewidzenia w przyszłości. W związku z powyższym Gminny Program Rewitalizacji mając swe źródło diagnozie, opiera się na wizji, która stanowi projekcję przyszłości.

Naczelnym celem podejmowanych działań w perspektywie do roku 2030 będzie powstrzymanie degradacji terenów znajdujących się w gorszym położeniu, poprawa jakości życia zamieszkującej tam ludności oraz przywrócenie wyznaczonemu obszarowi rewitalizacji - wskazanemu przez mieszkańców jako wymagającego interwencji - jego pierwotnych, ważnych z punktu widzenia lokalnego rozwoju, funkcji. Urzeczywistnienie przedmiotowych celów będzie odbywało się poprzez szereg mniejszych i większych projektów (zarówno infrastrukturalnych, jak i „miękkich”), realizowanych w równej mierze przez samorząd oraz instytucje publiczne, jak i przez organizacje społeczne oraz przedsiębiorców i innych ważnych „aktorów” rozwoju lokalnego. Nadrzędną ideą przyświecającą tym działaniom i organizującą aktywność lokalnej społeczności jest wyprowadzenie wskazanego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację. Cele, kierunki interwencji oraz konkretne zadania rewitalizacyjne mają doprowadzić do przemiany zdegradowanego terenu we wszystkich pięciu aspektach:

- **społecznym** – poprzez zapobieganie patologiom społecznym, takim jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie, marginalizacji i wykluczeniu mieszkańców pozostających w „gorszej” sytuacji życiowej, kreowaniu zdrowych nawyków przeciwdziałających chorobom cywilizacyjnym dzieci i osób dorosłych (otyłość, nadwaga, wady postawy, choroby narządów ruchu i układu krążenia), odbudowywaniu więzi społecznych i rodzinnych, aktywizacji osób starszych, zwiększeniu szans rozwojowych dzieci i dorosłych z mniejszych i peryferyjnych ośrodków; niezwykle istotne jest również rozwijanie i wzmacnianie trzeciego sektora, a poprzez to budowania społeczeństwa obywatelskiego;
- **gospodarczym** – poprzez stwarzanie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie aktywności gospodarczej, lokowanie na obszarze rewitalizacji nowych przedsiębiorstw;
- **przestrzenno-funkcjonalnym** – w tym zachowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego stanowiącego potencjał lokalny;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- **technicznym** – poprzez dbałość o podstawową infrastrukturę techniczną (m.in. stopień skanalizowania, stan techniczny budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej) – jako elementu zwiększającego atrakcyjność zamieszkania i w pewnym stopniu ograniczającego odpływ ludności;
- **środowiskowym** – przede wszystkim poprzez poprawę stanu środowiska naturalnego i wdrażanie koncepcji zrównoważonego rozwoju, która ma zapewnić zaspokojenie potrzeb społeczności, z uwzględnieniem przyszłych pokoleń i priorytetowym znaczeniem zachowania, odtworzenia i rozwijania środowiska przyrodniczego.

5.1 Wizja i cele rewitalizacji

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 3) Gminny Program Rewitalizacji zawiera opis wizji stanu obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji, a także cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Wizja oraz uporządkowany system celów rewitalizacji stanowią spójną całość. Każdy z celów rewitalizacji w sposób czytelny i nie budzący wątpliwości przyczynia się do realizacji określonego fragmentu wizji, jak również wizji jako całości.

5.1.1 Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Poniżej zaprezentowano wizję stanu obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji w perspektywie do roku 2030. Została ona wypracowana w oparciu o odbyte konsultacje społeczne i deklarowane aspiracje lokalnej wspólnoty. Wypracowana przy współudziale społeczności lokalnej wizja obszaru rewitalizacji jest spójna z wizją rozwoju całej gminy Konstantynów definiowanej na poziomie obowiązujących lokalnie dokumentów strategicznych. Świadczy to o spójności wizji rozwoju oczekiwanej przez społeczność lokalną, jak i definiowanej przez władze gminy na poziomie dokumentów strategicznych.

Wizja została sformułowana jako zbiór procesów, których przebieg warunkuje nie tylko osiągnięcie doraźnych zmian, lecz tworzy także podstawę dla długofalowego ożywienia wyznaczonego podobszaru rewitalizacji. W wizji uwzględniono wszystkie wymiary rewitalizacji, a także sformułowano specyficzne procesy, które powinny się toczyć w obszarach rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wizja obszaru rewitalizacji to opis oczekiwanego w przyszłości stanu tego obszaru. Wizja ma na celu: zobrazowanie stanu docelowego, informowanie o aspiracjach osób/podmiotów formułujących wizję oraz jednoczenie wokół idei.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji zawiera:

- wyobrażenie, jak powinien wyglądać obszar rewitalizacji w roku 2030;
- wskazanie podmiotów (ludzie, instytucje, organizacje) występujących w tym wyobrażeniu;
- opis relacji zachodzących pomiędzy tymi podmiotami;
- cechy tych podmiotów;
- uszczegółowienie procesów.

WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji gminy Konstantynów ulega stopniowemu odrodzeniu, stając się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i spędzania czasu wolnego dla obecnych i przyszłych mieszkańców. Jest również przestrzenią sprzyjającą rozwojowi na każdym etapie życia. W obrębie podobszarów rewitalizacji panuje ogólne poczucie ożywienia.

W efekcie odbudowywania i utrwalania więzi sąsiedzkich i mnogości oddolnych małych inicjatyw wzmocniono spójność społeczną. Regularnie wzrasta liczba przedsięwzięć indywidualnych i wspólnych. Na nowo odżył patriotyzm lokalny i przeświadczenie mieszkańców o realnej możliwości kreowania otaczającej ich rzeczywistości. Choć zjawisko wykluczenia społecznego całkowicie nie znikło, to jest ono cały czas stopniowo ograniczane. W ramach zrealizowanych przedsięwzięć wdrożono usługi wspierające, zapobiegające wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Podjęte działania wpłynęły korzystnie na jakość życia mieszkańców.

Nowe pokolenia mieszkańców podobszarów rewitalizacji mają dużo większą świadomość w zakresie prawidłowych postaw i zachowań ekologicznych, jak również zdrowego trybu życia.

Otoczenie ulega znacznej zmianie nie tylko dzięki inwestycjom publicznym, ale przede wszystkim w efekcie odbudowanej zaradności i inicjatywie samych mieszkańców. Odżyły przestrzenie publiczne, które teraz stanowią miejsce spotkań społeczności lokalnej i integracji międzypokoleniowej. Są przyjaznymi i bezpiecznymi miejscami spędzania wolnego czasu, rekreacji, ale także prowadzenia działalności społecznej.

Mieszkańcom został zagwarantowany dostęp do wysokiej jakości usług społecznych. Zrealizowane przedsięwzięcia, których głównym zamierzeniem była ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowo-historycznego sprawiły, że obszar rewitalizacji stał się atrakcją na turystycznej mapie Lubelszczyzny.

Wzmocniła się zaradność gospodarcza i społeczna mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Operatywna społeczność w pełni wykorzystuje walory krajobrazowo-przyrodnicze i naturalne, bogactwo dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego, rozwiniętą sieć szlaków turystycznych oraz tras rowerowych do rozwoju społeczno-gospodarczego. Dzięki stworzeniu kompleksowej i zintegrowanej oferty nastąpił rozkwit turystyk. Obszar rewitalizacji stwarza korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej potencjalnym i istniejącym podmiotom gospodarczym.

WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Instytucje publiczne prężnie współpracują, zarówno z podmiotami prywatnymi, jak i organizacjami społecznymi, a model wielopłaszczyznowego zarządzania oraz dojrzałe formy partycypacji społecznej stanowią stały element zarządzania „sprawami publicznymi”. Całość tych czynników wpływa pozytywnie na zmianę wizerunku nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów.

Wyżej zaprezentowana wizja obszaru jest bardzo ambitna, ale jednocześnie możliwa do osiągnięcia. Jednocześnie należy podkreślić, że powodzenie całego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym urzeczywistnienie wizji obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji, zależy w głównej mierze od mobilizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie realizacji dużej liczby działań w „rodzimej” skali, zgodnych z celami Programu lub komplementarnych wobec nich, a dotyczących jakości prywatnego życia.

5.1.2 Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

W świetle ustawowych wytycznych cele rewitalizacji winny być wytypowane w taki sposób, aby implikowały następnie kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w diagnozie. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom powinno z kolei polegać na wykorzystaniu zidentyfikowanych potencjałów.

W ramach niniejszego dokumentu wskazano trójstopniową strukturę celów. Zdefiniowano dwa cele strategiczne przyporządkowane celowi głównemu oraz układ szeregu celów szczegółowych przyporządkowanych celom strategicznym. Strukturę niżej zaprezentowanych celów niniejszego dokumentu należy, w całym okresie jego obowiązywania, traktować jako stałą. Aktualizacji (przy uwzględnieniu bieżącej sytuacji) mogą podlegać kierunki działań zmierzające do realizacji wyznaczonych celów.

Ze względu na zbieżność zdiagnozowanych problemów występujących w obrębie dwóch podobszarów rewitalizacji, tj. Gnojno i Konstantynów, wyznaczono wspólne cele dla całego obszaru rewitalizacji. Tożsamość zdefiniowanych problemów decyduje o braku konieczności wyznaczania odrębnych celów dla poszczególnych podobszarów.

Zaprezentowany poniżej cel główny określa zakres niezmiennego kierunku działań w perspektywie długoterminowej. Przedmiotowy cel stanowi odpowiedź na zdefiniowane problemy w długoterminowej perspektywie rozwoju, wskazując na korzyści oczekiwanych przemian płynące dla wszystkich mieszkańców.

CEL GŁÓWNY

**ODNOWIONY OBSZAR REWITALIZACJI GMINY KONSTANTYNÓW DOSKONAŁYM
MIEJSCEM DO ŻYCIA I PRACY**

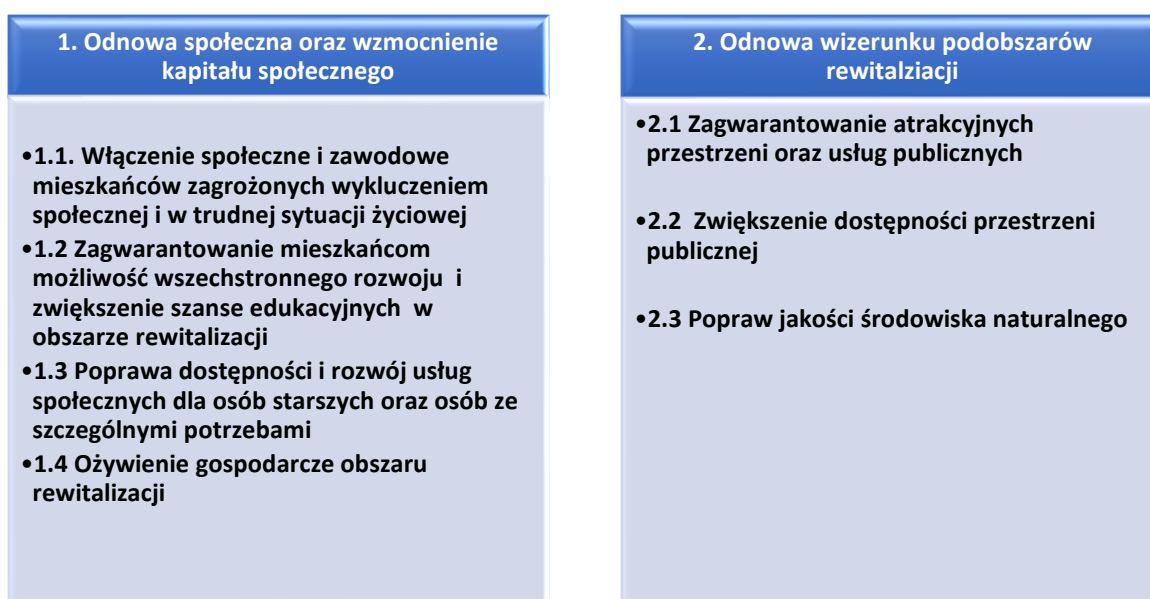
Wyżej zaprezentowany główny cel rewitalizacji jest wielowątkowy i wielowymiarowy. Zakłada on odnowę obszaru rewitalizacji poprzez ożywienie i rozbudzenie potencjału tkwiącego w nim oraz zamieszkującej tam ludności, czego efektem będzie wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysu. Choć nie zostaną zupełnie zniwelowane zjawiska, które spowodowały jego degradację, to ich skala zostanie znacznie ograniczona. Działania podejmowane w ramach rewitalizacji będą przede wszystkim skupiały się na przeciwdziałaniu problemom społecznym. Pozostałe przedsięwzięcia o charakterze gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym czy środowiskowym mają za zadanie wspomagać przeciwdziałanie problemom społecznym.

Cele rewitalizacji oraz kierunki rozwoju obszarów rewitalizacji zostały wyznaczone na podstawie zidentyfikowanych problemów oraz potrzeb skumulowanych na obszarze zdegradowanym. Bezpośrednią inspiracją do ich powstania były wyniki prac mieszkańców podczas prowadzonych konsultacji społecznych. W dniu 22.02.2023 r. zorganizowane zostało spotkanie informacyjno- konsultacyjne, w ramach którego wypracowane zostały zarówno cele, jak i odpowiadające im kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ogółem wyznaczono 2 cele strategiczne oraz 7 celów szczegółowych. Struktura przyjętych w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych przedstawia się następująco:

łącznie wyznaczono 2 niżej zaprezentowane cele strategiczne oraz 7 celów szczegółowych.

Rysunek 2 Cele strategiczne i cele szczegółowe GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W poniższej tabeli przedstawiono matrycę struktury celów i kierunków interwencji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów, potencjałów i planowanych efektów procesu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 14 Matryca celów i kierunków działań, problemów, potencjałów i spodziewanych efektów Gminnego Programu Rewitalizacji

Sfera	Zdiagnozowane problemy podobszaru rewitalizacji Gnojno	Zdiagnozowane problemy podobszaru rewitalizacji Konstantynów	Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Kierunki działań	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty
Spoleczna Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> - wyludnianie się podobszaru rewitalizacji (na przestrzeni lat 2017-2021 spadek o 5,13%) - ujemny przyrost naturalny w okresie lat 20217-2021 - niekorzystana struktura wieku mieszkańców (duży odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym 27,03%) - występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych związanych z ubytkiem młodych mieszkańców i stopniowym starzeniem się społeczeństwa (zmiana liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców w latach 2017-2021 +21,62%) - koncentracja osób korzystających z pomocy GOPS - koncentracja problemu bezrobocia - liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z 	<ul style="list-style-type: none"> - wyludnianie się podobszaru rewitalizacji (na przestrzeni lat 2017-2021 spadek o 2,95) - ujemny przyrost naturalny w okresie lat 20217-2021 - niekorzystana struktura wieku mieszkańców (duży odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym 25,38%) - występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych związanych z ubytkiem młodych mieszkańców i stopniowym starzeniem się społeczeństwa (zmiana liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 mieszkańców w latach 2017-2021 +13,42%) - koncentracja osób korzystających z pomocy GOPS, - koncentracja problemu bezrobocia - liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 	<p>1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p>	<p>1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznej i w trudnej sytuacji życiowej</p> <p>1.2. Zagwarantowanie mieszkańcom możliwość wszechstronnego rozwoju i zwiększenie szans edukacyjnych w obszarze rewitalizacji</p> <p>1.3 Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami</p> <p>1.4 Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie skali narażenia na ubóstwo i wykluczenie społeczne budowanie włączenia społecznego poprzez uczestnictwo w kulturze i aktywności sportowej - odnowienie poczucia lokalnej dumy i czerpanie na co dzień z wielokulturowości obszaru - wpieranie rodzin w pełnieniu przynależnych im funkcji - zwiększenie liczby i podniesienie jakości usług publicznych, w tym społecznych świadczonych w interesie ogólnym - rozszerzenie i poprawa jakości oferty kulturalno-edukacyjnej dedykowanej dzieciom i młodzieży - włączanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne i obywatelskie gminy - organizowanie opieki wytchnieniowej - popularyzacja idei i pomoc w organizacji gospodarstw społecznych - stworzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży - rozwój poradnictwa społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność obiektów publicznych, które można wykorzystać dla potrzeb realizacji różnego rodzaju działań społecznych - bogate dziedzictwo kulturowe i naturalne obszaru - relatywnie wysoka liczba organizacji pozarządowych - doświadczona kadra instytucji publicznych wdrażających różnego rodzaju przedsięwzięcia w zakresie włączenia społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji - integracja międzypokoleniowa w społeczności lokalnej - poszerzona oferta atrakcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży - zwiększone uczestnictwo seniorów, osób z niepełnosprawnością w życiu społeczno-kulturalnym gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców w 2021 r. dwukrotnie wyższy (1,80) niż średnia gminy (0,90),</p> <p>- zużywalny problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (wskaźnik 9-krotnie wyższy, tj. 0,9 niż średnia gminy 0,1)</p> <p>- zubożenie społeczności wpływające na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (wskaźnik liczby dzieci korzystających z dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia w 2021 r. wynosi 23,08 przy średnie gminy 6,54)</p> <p>- wysoka liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych</p> <p>- niepokojący stan zdrowia mieszkańców (liczba osób chorujących na choroby układu krążenia przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r.</p>	<p>mieszkańców w 2021 r. ponad 1,5-krotnie wyższy (1,52) niż średnia gminy (0,90),</p> <p>- zużywalny problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (wskaźnik niemal trzykrotnie wyższy, tj. 0,9 niż średnia gminy 0,1)</p> <p>- zubożenie społeczności wpływające na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (wskaźnik liczby dzieci korzystających z dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia w 2021 r. wynosi 13,62 przy średnie gminy 6,54)</p> <p>- wysoka liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych</p> <p>- niepokojący stan zdrowia mieszkańców (liczba osób chorujących na choroby układu krążenia przypadającą na 100 mieszkańców w 2021 r. wynosi 16,00 przy średniej gminy 11,90)</p>			<ul style="list-style-type: none"> - integracja i aktywizacja społeczna osób o zróżnicowanym wieku i statusie materialnym - stworzenie miejsc aktywnej integracji społecznej - wspieranie i zachęcanie do realizacji różnego rodzaju oddolnych inicjatyw - aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, w tym dostępności dla osób z Niepełnosprawnościami - rozwój nieformalnych form nauki - rozwój więzi międzysąsiedzkich -realizacja zadań wzmacniających patriotyzm - budowanie zaangażowania obywatelskiego - promowanie walorów turystycznych, kulturowych i naturalnych obszaru rewitalizacji - tworzenie przestrzeni dla prowadzenia działalności gospodarczej - rozwijanie postawy przedsiębiorczości wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży 		
--	---	---	--	--	--	--	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>wynosi 15,32 przy średniej gminy 11,90) -stosunkowo duża liczba mieszkańców ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami – niski poziom bezpieczeństwa publicznego (wysoki udział nieakceptowanych społecznie zachowań (przestępstwa, wykroczenia, konieczność prowadzenia interwencji przez Policję) - zauważalna jest bierność dużej części mieszkańców w sprawy społeczne i obywatelskie, przeważa niechęć w aktywne angażowanie się w sprawy publiczne, życie kulturalne, społeczne - niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców - niewystarczająca dochodowość podmiotów gospodarczych - niewystarczające wykorzystanie potencjału naturalno-przyrodniczego do</p>	<p>- szczególna koncentracja osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami – niski poziom bezpieczeństwa publicznego (wysoki udział nieakceptowanych społecznie zachowań (przestępstwa, wykroczenia, konieczność prowadzenia interwencji przez Policję) - zauważalna jest bierność dużej części mieszkańców w sprawy społeczne i obywatelskie, przeważa niechęć w aktywne angażowanie się w sprawy publiczne, życie kulturalne, społeczne - niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców - niewystarczająca dochodowość podmiotów gospodarczych - niewystarczające wykorzystanie potencjału naturalno-przyrodniczego do rozwoju branży turystycznej</p>			<p>- zwiększanie potencjału lokalnej gospodarki do tworzenia miejsc pracy - budowa marki opartej na dziedzictwie kulturowym i naturalnym gminy Konstantynów</p>		
--	---	--	--	--	---	--	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	rozwoju branży turystycznej						
Środowiskowa Techniczna Przestrzenno- funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo duża ilość azbestu wymagającego utylizacji - niska świadomość ekologiczna mieszkańców - niewystarczający stopień wykorzystywania nowoczesnych-energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii (m.in. oze) przez mieszkańców - niewystarczający stopień zwodociągowania podobszaru rewitalizacji - niekorzystna sytuacja w zakresie odprowadzania ścieków (brak kanalizacji sanitarnej oraz znikomy stopień wykorzystania przydomowych oczyszczalni ścieków) - występowanie budynków i obiektów użyteczności publicznej niespełniających standardów energetycznych i wymagających 	<ul style="list-style-type: none"> - duża część podobszaru rewitalizacji (79,93%) znajduje się w granicach terenów, na których odnotowano przekroczenie jakości powietrza - stosunkowo duża ilość azbestu wymagającego utylizacji - niska świadomość ekologiczna mieszkańców - niewystarczający stopień wykorzystywania nowoczesnych-energooszczędnych i niskoemisyjnych technologii (m.in. oze) przez mieszkańców - niekorzystna sytuacja w zakresie odprowadzania ścieków (znikomy stopień wykorzystania przydomowych oczyszczalni ścieków) - występowanie budynków i obiektów użyteczności publicznej niespełniających standardów energetycznych i wymagających 	2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji	<p>2.1 Zagwarantowanie atrakcyjnych przestrzeni oraz usług publicznych</p> <p>2.2 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej</p> <p>2.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje społeczne, rekreacyjne i kulturalne - zwiększenie potencjału placówek oświatowych - zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych - zagospodarowanie przestrzeni publicznych bazujące na zasobach przyrodniczych i historycznych podobszarów rewitalizacji - dostosowanie budynków/obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - poprawa dostępności do infrastruktury technicznej i społecznej - rozwój zasobów mieszkaniowych gminy (utworzenie nowych lokali socjalnych) - realizacja przedsięwzięć wdrażających zasady gospodarki niskoemisyjnej (m.in. termomodernizacja budynków, montaż oze), wpływających na poprawę środowiska naturalnego (m.in. usuwanie azbest) oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie obiektów publicznych, którym można przywrócić pierwotne lub nadać nowe funkcje użytkowe, - położenie na terenie o dużych walorach krajoznawczych sprzyjających rozwojowi turystyki i spędzania czasu wolnego - potencjał do rozwoju różnych form turystyki i związanych z nią usług (np. szlak zabytków techniki) - doświadczona kadra instytucji publicznych wdrażających różnego rodzaju przedsięwzięcia w zakresie poprawy infrastruktury technicznej oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - tętniące życiem atrakcyjnie zagospodarowane przestrzenie publiczne - poprawa estetyki otoczenia - wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji - powstanie przestrzeni przyjaznych mieszkańcom - poprawa jakości dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych - zaspokojenie potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego, wypoczynku i rekreacji - poprawa efektywności

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>termomodernizacji (100%)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoka liczba budynków niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (100%) - stosunkowo duży udział budynków mieszkalnych niespełniających standardów energetycznych - wysoki udział punktów świetlnych wymagających wymiany na energooszczędne (100%) - niska jakość przestrzeni publicznych - deficyt zasobów mieszkaniowych - niewystarczających poziom lokalnej infrastruktury drogowej 	<p>termomodernizacji (71,43%)</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo wysoka liczba budynków niedostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (42,86%) - stosunkowo duży udział budynków mieszkalnych niespełniających standardów energetycznych (79,64%) - niska jakość przestrzeni publicznych (80%) - niewystarczających poziom lokalnej infrastruktury drogowej 			<p>zachowanie bioróżnorodności terenu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców - poprawa stanu infrastruktury drogowej i poprawa bezpieczeństwa poruszania się po drogach (m.in. montaż energooszczędnego oświetlenia). 	<p>przestrzenno-funkcjonalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> – obecność ciekawych obiektów historycznych - potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną - rodząca się świadomość mieszkańców w zakresie niezbędności prowadzenia proekologicznych działań 	<p>energetycznej obiektów użyteczności publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wzrost liczby turystów odwiedzających podobszary rewitalizacji i gminę
--	--	---	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wyżej zaprezentowane cele umożliwią ograniczenie rozpoznanych na podobszarach rewitalizacji problemów społecznych oraz problemów pozostałych 4 sfer poddanych analizie.

→ Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego

Wyznaczone podobszary rewitalizacji borykają się z szeregiem nawarstwiających się od wielu lat dysproporcji. W konsekwencji zdiagnozowanych licznych problemów społecznych zachodzi konieczność podjęcia działań dążących do odnowy społecznej oraz znacznego wzmocnienia kapitału społecznego. Celem przedmiotowych działań ma być osiągnięcie spójności społecznej. W myśl definicji stosowanej przez Radę Europy spójność społeczna to zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom, zminimalizowania różnic i uniknięcia społecznej polaryzacji. W praktyce istotą spójności społecznej jest budowanie takich relacji społecznych, aby naturalna różnorodność wzbogacająca społeczeństwo nie przeradzała się w bolesne podziały generujące nieufność i wrogość między grupami społecznymi a nawet w segregację społeczną. Podstawą spójności społecznej jest sieć relacji zaufania budowana w nieustannym dialogu społecznym. Społeczeństwo spójne to wspólnota wolnych, wspierających się nawzajem ludzi, którzy dążą do zbiorowych celów metodami demokratycznymi. Spójność społeczna nie koncentruje się wyłącznie na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa. Jej fundamentem jest tworzenie solidarności w społeczeństwie, tak aby zminimalizować wykluczenie, zwalczać je za pomocą prewencji.

Głównym zamierzeniem 1. celu strategicznego jest dążenie do osiągnięcia odnowy społecznej poprzez przeciwdziałanie ubóstwu, jego dziedziczeniu, zmniejszenie skali wykluczenia społecznego, którego źródła upatruje się m.in. w bezrobociu, chorobach czy niepełnosprawności. Działania w tym celu będą także zorientowane na wspieraniu rodzin w wypełnianiu przynależnych im funkcji, jak również wyrównywaniu szans (edukacyjnych), budowaniu atmosfery sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Ponadto, aby w pełni osiągnąć ww. cel podejmowane będą działania na rzecz walki z różnego rodzaju nałogami oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. W związku ze starzejącym się społeczeństwem, istotne jest inicjowanie działań stworzenia systemu usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych na rzecz seniorów. Dodatkowo, aby wzmocnić procesy rewitalizacji konieczne będzie budowanie zaangażowania obywatelskiego we wspólne dobro całej społeczności lokalnej oraz wzmocnienie kapitału społecznego.

Drugi priorytet 1. celu strategicznego dotyczy kwestii problemów zdiagnozowanych w sferze gospodarczej. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż oba elementy przedmiotowego celu (społeczny i gospodarczy) przenikają się i oddziałują wzajemnie. Bezsprzecznie rozwój sfery gospodarczej (m.in. wzrost miejsc pracy) ma pozytywny wpływ na sferę społeczną (zmniejszenie bezrobocia i jego negatywnych konsekwencji np. ubóstwa czy wykluczenia społecznego). W ramach przedmiotowego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

celu przedsiębiorczość rozumiana jest nie tylko poprzez pryzmat prowadzonej działalności gospodarczej: produkcji, handlu czy usług, ale także życiowej postawy „bycia przedsiębiorczym” – samosterowność, aktywność i gotowość do podejmowania skalkulowanego ryzyka. Choć przedsiębiorczość rozumiana, jako „bycie przedsiębiorcą” jest nadal rdzeniem niniejszego celu strategicznego, to równie istotnym elementem jest wyposażanie mieszkańców w postawę „bycia przedsiębiorczym”; niezwykle ważną także poza obszarem biznesu.

→ Cel szczegółowy 1.1 Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym i w trudnej sytuacji życiowej

Aktywne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym stanowi odpowiedź na problemy oraz potrzeby zidentyfikowane zarówno na poziomie analizy danych obiektywnych, a w konsekwencji także przeprowadzonej delimitacji, jak również wyartykułowane w procesie uspołeczniania Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie jego tworzenia. Główne kierunki działań w ramach niniejszego celu będą zatem skierowane na skuteczne planowanie docelowych ścieżek ograniczających wykluczenie społeczne, jak i ubóstwo, które pomimo identyfikowania go jako problem, może być ujmowane w kategoriach skutku (np. bierności społecznej, zawodowej, zdrowotnej itp.). Realizacja celu nastąpi poprzez organizację szkoleń i warsztatów, mających na celu nabycie nowych umiejętności, umożliwiających zdobycie pracy, a także prowadzenie spotkań z zakresu doradztwa zawodowego, w zakresie ukierunkowania osób bezrobotnych i ich powrót na rynek pracy.

W ramach niniejszego celu intensywnie rozwijane i wspierane będą przedsięwzięcia prowadzone na rzecz wspierania rodzin w wypełnianiu przynależnych im funkcji. Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Podstawowym założeniem działań prowadzonych na rzecz rodzin wymagających pomocy będzie przeświadczeniem, o tym że zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Rodzina dysfunkcyjna jest zamknięta, zakłamaną (chroni „tajemnicę rodzinną”), panuje w niej zaburzona komunikacja i zamieszanie co do ról. Jest nastawiona raczej na sztywne utrzymanie systemu rodzinnego, niż na rozwój swoich członków. Wśród najczęściej występujących dysfunkcji należy wymienić: alkoholizm, inne uzależnienia lub choroby psychiczne w rodzinie, przemoc fizyczną lub psychiczną, maltretowanie, psychiczne opuszczenie dzieci (nieobecność emocjonalna rodziców), chłód emocjonalny, czynne odrzucanie i dewaluowanie dziecka, nadużycia emocjonalne. Często mimo braku otwartego zgłaszania tego typu negatywnych zjawisk, to są one obecne zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w obrębie całej gminy Konstantynów. Jednocześnie często rodziny (ze względu

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

na utarte schematy czy mentalność) ukrywają swoje problemy ze względu na strach przed stygmatyzacją. Takie zjawiska występujące w okresie w jakim kształtuje się młoda osoba często rzutują na jej predyspozycjach rozwojowych oraz osobowości w sposób negatywny.

Mając na uwadze powyższe kwestie, działania powinny być skoncentrowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie. Wśród kierunków działań mających charakter prewencyjny znajduje się również rozwój oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Wśród kierunków działań znajduje się organizacja świetlicy środowiskowej przeznaczonej dla dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mających problem z nauką bądź też pochodzących z rodzin z problemem uzależnień i przemocy.

Kolejnym z kierunków działań w ramach przedmiotowego celu będzie rozwój systemu poradnictwa społecznego. Wobec zwiększającej się stale liczby mieszkańców borykających się z różnego rodzaju problemami i zaburzeniami o podłożu psychicznym, sporej liczby mieszkańców uzależnionych, rozwój tego rodzaju usług publicznych jest niezbędny. Podstawowym celem realizacji tego rodzaju poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja poczynań związanych z różnymi aspektami funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego, zawodowego, itp. Istotnym elementem będzie rozwój wsparcia psychologicznego i specjalistycznego w sytuacjach nagłych i kryzysowych. Ze względu na zdiagnozowany deficyt tego rodzaju usług oraz potrzeby zgłaszane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji niezbędne jest podjęcie stosownej interwencji w tym zakresie.

Wśród narzędzi kształtowania właściwych postaw obywatelskich i społecznych, jak również przeciwdziałania patologiom społecznym (takim jak alkoholizm czy chuligaństwo) i wyłączeniu społecznemu jest aktywność kulturalna, sportowa czy rekreacyjna. Tworzenie samej infrastruktury nie jest jednak wystarczające, konieczne jest również zapewnienie atrakcyjnej oferty, która wpłynie na zmianę niekorzystnych przyzwyczajeń i budowanie w kolejnych pokoleniach mieszkańców obszaru rewitalizacji „innej już świadomości”. Niezbędne są również działania w zakresie animacji społecznej o charakterze kulturalno-edukacyjnym oraz związanym z profilaktyką zdrowotną.

Poza tym niezwykle istotnym elementem przedmiotowego celu będzie zwieszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców poprzez prowadzenie działalności w zakresie promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego, przeciwdziałanie uzależnieniom i różnego rodzaju chorobom cywilizacyjnym, profilaktyki nowotworów) oraz upowszechniania zachowań prozdrowotnych (prowadzących m.in. do zmniejszania problemu otyłości i nadwagi oraz chorób jamy ustnej i zębów wśród dzieci i młodzieży).

✓ Cel szczegółowy 1.2 Zagwarantowanie mieszkańcom możliwość wszechstronnego rozwoju i zwiększenie szanse edukacyjnych w obszarze rewitalizacji

Istotną rolę w obrębie niniejszego celu będą odgrywały różnego rodzaju inicjatywy, których zamierzeniem jest zmiana przyzwyczajeń i sposobu myślenia oraz postrzegania rzeczywistości przez dzieci i młodzież. Obserwowane od lat negatywne wzorce (głównie w domu czy w środowisku rówieśniczym) utrwalają w najmłodszych członkach lokalnej społeczności nieprawidłowe przyzwyczajenia typu: brak przeświadczenia o konieczności zdobywania kolejnych etapów edukacji.

Jednym z filarów analizowanego celu strategicznego jest szeroko rozumiana edukacja dająca mieszkańcom możliwość wszechstronnego rozwoju; zapewniająca zarówno „lepszy start” w dorosłe życie, jak i dłuższą aktywność zawodową oraz społeczną. Wykształcenie i kompetencje są ważnym wskaźnikiem szans życiowych. To właśnie dlatego edukacja jest jednym z podstawowych instrumentów zwiększania szans na rynku pracy i przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego. Dysponowanie odpowiednimi kompetencjami pełni coraz ważniejszą rolę na rynku pracy. Ma ono także szerszy wymiar, wiążący się z uczestnictwem w życiu społecznym i obywatelskim oraz szeroko rozumianą jakością życia. Nowoczesny model edukacji wymaga tego, ażeby umożliwić coraz większej liczbie osób nie tylko uzyskanie świadectwa lub dyplomu, ale zdobycie przez nich określonego zasobu wiedzy i umiejętności. Niezwykle istotne jest aby proces edukacyjny obejmował również zakres tzw. „kompetencji kluczowych” (obejmujących: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość oraz świadomość i ekspresję kulturalną). Sednem wyodrębnienia ww. kompetencji jest przeświadczenie, że decydują one o możliwości uczestniczenia |w życiu społecznym, zawodowym i obywatelskim – służąc nie tylko powodzeniu jednostek, ale też przyczyniając się do budowania kapitału społecznego i rozwoju gospodarczego. Bez wątplenia działania służące poprawie jakości nauczania służą spójności społecznej – przyczyniają się do poprawy umiejętności wszystkich uczniów, w tym również uczniów zagrożonych ryzykiem osiągnięcia niskich wyników np. pochodzących z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym czy tych, którzy osiągają z różnych przyczyn słabe wyniki w nauce lub mają zdiagnozowane specjalne potrzeby edukacyjne. Poza tym działania instytucji edukacyjnych winny przyczyniać się do integracji społecznej grup i osób marginalizowanych. Szczególnie istotnym elementem jest umiejętne „wyposażanie” uczniów do wymogów zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej oraz społecznej (m.in. bardzo dobra umiejętność posługiwania się narzędziami IT, znajomość przedmiotów matematyczno-technicznych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

oraz języków obcych). Promowanie wartości edukacji zaszczerpi w uczniach ideę uczenia się przez całe życie, jako sposobu na rozwijanie siebie i swoich możliwości.

Wymogiem niezbędnym do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia społeczności lokalnej jest stworzenie warunków powszechnego dostępu do edukacji już od najwcześniejszych etapów wychowania i kształcenia tj. etapu edukacji przedszkolnej. W związku z tym niezbędna jest kontynuacja rozpoczętych już wcześniej w tej sferze działań. Wsparcie będzie obejmowało realizację programów edukacyjnych (dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych) skierowanych do uczniów | ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zarówno tych z problemami w nauce, jak i szczególnie uzdolnionych. Organizacja i realizacja dodatkowej oferty dydaktycznej przyczyni się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych). Zakres obejmuje również organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców).

→ Cel szczegółowy 1.3 Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy cel zakłada aktywne przeciwdziałanie wykluczeniu najstarszych członków lokalnej społeczności. Kierunki działań przewidziane w ramach niniejszego celu operacyjnego uwzględnią aktualne trendy demograficzne oraz prognozy w ich zakresie. W związku ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa oraz wzrostem długości życia ludności w naturalny sposób zwiększa się popyt na usługi z zakresu pomocy osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania. Wdrożone zostaną przedsięwzięcia mające na celu poszerzenie katalogu ofert usługowych dla zabezpieczenia potrzeb najstarszej grupy mieszkańców oraz działania wspierające utrzymanie jak najlepszej sprawności życiowej (pielęgnacja, pomoc w usługach domowych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, dowożenie gorących posiłków, zabiegi rehabilitacyjne w domu, pomoc w dokonywaniu zakupów, pomoc techniczna w gospodarstwie domowym, pranie, wsparcie rehabilitacyjne). Budowanie przestrzeni do spotkań i działań międzypokoleniowych, jak również kreowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, jako aktywnych, dążących do doskonalenia swoich umiejętności, przy udziale administracji publicznej, sektora prywatnego i NGO, wpłynie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

na przełamywanie negatywnych stereotypów związanych z fizycznymi aspektami starzenia się oraz będzie zapobiegać samotności i wykluczeniu osób starszych. Rozwiązaniem istniejących problemów może być rozwój tzw. alternatywnych form opieki w postaci gospodarstw opiekuńczych. Niezbędne w tym zakresie jest popularyzacja idei tego rodzaju gospodarstw, jak również pomoc w ich organizacji. Wśród niekonwencjonalnych form należy wymienić pomoc sąsiedzką oraz wolontariat. W obecnej sytuacji najlepszym rozwiązaniem jest podjęcie różnego rodzaju działań, które miałyby głównie zapobiegać marginalizacji społecznej.

Aktywna starość jest wciąż jeszcze czymś nowym w polskich warunkach. Nadal jako społeczeństwo ulegamy stereotypom osoby starszej: schorowanej, samotnej, nieaktywnej. Wobec czego istotne będzie podjęcie działań pozwalającym osobom starszym aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i obywatelskim. Kluczowa rola w osiągnięciu tego celu będzie przypisana organizacjom społecznym. Stanowią one dobrą formę aktywizacji seniorów. Bierność w życiu zawodowym i społecznym, ograniczenie kontaktów międzyludzkich ewidentnie przyczynia się do pogorszenia kondycji psychicznej i fizycznej osób starszych. Dlatego też należy podjąć wszelkie starania zwiększające aktywność życiową osób starszych. Praca zawodowa czy też społeczna może być szansą na przywrócenie własnej wartości, poczucia użyteczności. Niezwykle istotną kwestią będzie kontynuacja działań w zakresie istniejącego Klubu Seniora w Konstantynowie. Klub powstał w ramach projektu rewitalizacyjnego (zrealizowanego w ramach LPR na lata 2017-2021) pn. „STREFA AKTYWNEGO SENIORA - rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej na terenie Gminy Konstantynów poprzez utworzenie Klubu Seniora oraz wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego” ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020”. W ramach projektu wyremontowano budynek, w którym utworzono 30 miejsc dla seniorów. W ramach działalności klubu prowadzono zajęcia, m.in. komputerowe, warsztaty tańca, zajęcia rękodzielnicze, zajęcia z malarstwa, rzeźby oraz utwardzania tkanin, zajęcia teatralne i umuzykalniające, cykliczne eventy kulturalne, warsztaty fotograficzne, zajęcia ruchowe, warsztaty kulinarne, spotkania międzypokoleniowe, warsztaty prozdrowotne, warsztaty w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla seniorów i tematyce przemocy rodzinnej oraz uzależnień, zajęcia z fizjoterapeutą, psychologiem, doradztwo prawne. Organizowano również wyjazdy 1-dniowe i kilkudniowe. Zakupiono niezbędne wyposażenie i sprzęt dla potrzeb funkcjonowania obiektu. U uruchomiono również wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego, z której korzystają mieszkańcy nie tylko miejscowości Konstantynów, lecz całej gminy Konstantynów. Realizowane przedsięwzięcie cieszyło się bardzo dużym powodzeniem. Liczba chętnych uczestników projektu przewyższała ponad dwukrotnie liczbę dostępnych miejsc. (tj.30). W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych mieszkańcy bardzo mocno akcentowali potrzebę kontynuacji tego przedsięwzięcia oraz zwiększenia liczby dostępnych miejsc.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Drugi z elementów przedmiotowego celu dotyczy kwestii zagwarantowania odpowiedniej jakości usług osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym w szczególności z niepełnosprawnościami. Niepełnosprawność stanowi istotny czynnik negatywnie wpływający na stopień aktywności, położenie społeczno-ekonomiczne oraz wynikającą z tego sytuację życiową osób, których dotyczy. Od lat zauważalne jest, iż zjawisko nabiera coraz większego znaczenia dla funkcjonowania współczesnych społeczeństw. W skali globalnej widać wyraźną tendencję wzrostu liczby osób niepełnosprawnych. Wpływ na to mają przede wszystkim zmiany cywilizacyjne, tj. postęp wiedzy i technologii medycznych, systematyczne wydłużanie się ludzkiego życia wskutek wdrożenia mechanizmów zarządzania zdrowiem publicznym i ogólnego wzrostu dobrobytu, a także zmiany kulturowe, odnoszące się do kwestii zdrowia, sprawności fizycznej i intelektualnej oraz wzorów pełnienia ról społecznych. Nie trendy demograficzne czy zjawiska statystyczne, związane z systematycznie zwiększającą się liczbą osób niepełnosprawnych, stanowią najistotniejszy aspekt znaczenia tego procesu dla współczesnych społeczeństw. Równie ważny jest jej społeczny czy kulturowy wymiar.

Wobec powyższego przedsięwzięcia skupione w ramach przedmiotowego celu zakładają rozwój oferowanego wachlarza usług skierowanych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami. W ich ramach należy jednocześnie odejść od koncepcji niepełnosprawności „indywidualanej” (pojmwanej w kategoriach problemu indywidualnego, z którym radzenie sobie polega na leczeniu, rehabilitacji medycznej i dostosowywaniu się do wymagań otoczenia każdego niepełnosprawnego osobno; gdzie zauważalny jest wyraźny podział na ludzi „innych” oraz „normalnych”; w konsekwencji niepełnosprawni, którzy nie dostosują się w wystarczający sposób do funkcjonowania w otoczeniu ogółu społeczeństwa, nie mogą uczestniczyć w zwykłych aktywnościach społecznych i w związku z tym znajdują się poza głównym nurtem aktywności społeczeństwa, wobec czego kompensowane jest to im poprzez wyłącznie świadczenia finansowe i zinstytucjonalizowane formy opieki) na rzecz nowego modelu społecznego niepełnosprawności. W kontekście tym niepełnosprawność jest rodzajem dyskryminacji, której przezwyciężenie wymaga przede wszystkim działania społecznego, wysiłku zbiorowego, dokonania zmiany społecznej. Ważnym aspektem niniejszego celu będzie dążenie do maksymalnego poszerzenia zakresu samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych i włączanie ich do głównego nurtu życia społecznego.

Istotną kwestią jest również organizacja tzw. opieki wytchnieniowej. Założeniem tego rodzaju opieki jest wspieranie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach pomocy społecznej. Polega on na zapewnieniu opieki osobie niesamodzielnej tak, by w tym czasie jej opiekun faktyczny mógł odpocząć, załatwić sprawy w urzędach lub udać się na leczenie.

→ Cel szczegółowy 1.4 Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Ostatni z celów szczegółowych skupiony został wokół tematyki kreowania i pobudzania lokalnej przedsiębiorczości, jako warunku kluczowego dla ożywienia rozwoju gospodarczego wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Właściwe określenie problemów występujących w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji wymaga zastosowania holistycznej perspektywy, w której problemy różnego rodzaju i na pozór rozłączne przenikają się i generują wzajemnie. Sfera gospodarcza zatem ma silny wpływ na sferę społeczną a działania naprawcze prowadzone na jednej płaszczyźnie przyczyniają się do poprawy funkcjonowania pozostałych sfer życia. Podstawę przeobrażeń gospodarczo-ekonomicznych obszaru rewitalizacji stanowi rozwój lokalnej gospodarki. Analiza lokalnych potencjałów wskazała obszary, w których można budować mocne strony i zasoby lokalnej gospodarki. Mowa tu przede wszystkim o lokalnym dziedzictwie kulturalno-historycznym, naturalnym i przyrodniczym Gnojna i Konstantynowa (wymienionych w rozdziale 4.6 *Analiza lokalnych potencjałów*). Na tym podłożu rozwinąć można efektywnie branżę turystyczną i zaplecze rekreacyjne. Znaczna część przedsięwzięć rewitalizacyjnych skierowana będzie na ożywienie gospodarcze regionu na bazie tych właśnie lokalnych potencjałów. Rozwój branży turystycznej pociągnie za sobą konieczność rozbudowania infrastruktury, stworzy nowe miejsca pracy i zmieni zasadniczo charakter danego regionu, poprawiając znacznie jego atrakcyjność na zewnątrz i w świadomości samych mieszkańców. Rozwój taki skutkował będzie wzrostem zasobności mieszkańców gminy, zwiększeniem ilości miejsc pracy, poprawą warunków pracy a co za tym idzie podwyższenie ogólnych standardów życia społeczności lokalnej. Przedmiotowy rozwój będzie możliwy dzięki stworzeniu odpowiedniej płaszczyzny i warunków do prowadzenia i rozwijania różnego rodzaju działalności gospodarczej. Zapleczem technicznym realizacji przedmiotowego celu powinna być istniejąca już infrastruktura, która w chwili obecnej nie pełni funkcji użytkowej. Pozwoli to wykorzystać w pełni potencjał drzemiący w obszarze rewitalizacji. Kolejne kroki muszą być skierowane w stronę zbudowania bazy turystycznej przyciągającej jak największe rzesze turystów oraz będącej dużym zakładem pracy. Efektem powziętych działań będzie rozwój nowych firm i przedsiębiorstw, dzięki którym obszar rewitalizacji zyska nowe oblicze i stanie się terenem atrakcyjnym jako miejsce zamieszkania, znalezienia zatrudnienia i spędzania wolnego czasu.

Istotnym kierunkiem działań przedmiotowego celu będzie również utworzenie przestrzeni targowej w miejscowości Konstantynów. Głównym celem przedsięwzięcia będzie poprawa wykorzystania walorów przestrzennych i społeczno-gospodarczych obszaru rewitalizacji prowadząca do przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom (bezrobociu, niskim dochodom lokalnej społeczności, deficytu miejsc pracy, małej aktywności gospodarczej mieszkańców). Tego rodzaju inicjatywy ukierunkowane są na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym zwiększanie obrotu lokalnymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

produktami oraz wzrost dochodów lokalnej społeczności z tytułu możliwości zbytu ww. produktów. Poza tym mają na celu zwiększenie liczby osób prowadzących działalność gospodarczą nie tylko na terenach zdegradowanych, lecz całej gminy.

→ Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji

Wizerunek gminy Konstantynów oraz wyznaczonych podobszarów rewitalizacji jest nie tylko sam w sobie istotnym czynnikiem rozwoju (może wspierać lub hamować rozwój), ale także wpływa decydująco na powodzenie pozostałych działań rewitalizacyjnych: spójność społeczną, czy aktywizację gospodarczą mają większe szanse na urzeczywistnienie się w obszarze, w który ludzie wierzą, który postrzegają jako obszar szans rozwojowych, a nie zapaści. Założenia przedmiotowego celu strategicznego (dot. rozwoju i modernizacji infrastruktury, a także podniesienia jakości przestrzeni publicznej) mają wpłynąć na odnowę dotychczasowego wizerunku obszaru rewitalizacji.

Działania i inwestycje prowadzone w tym kierunku będą miały charakter porządkujący i reorganizujący przestrzeń obszaru tak, aby usprawnić jego dotychczasowe funkcjonowanie lub nadać mu nowy charakter. Ważnym elementem realizacji celu będzie tworzenie miejsc i przestrzeni, dzięki którym obszar rewitalizacji będzie postrzegany jako atrakcyjny, gdzie będzie można aktywnie spędzić czas, które będą przyciągały lokalną społeczność i osoby spoza. W tym celu wykorzystać należy w pełni, ukryty dotąd i niewykorzystany, potencjał przestrzeni publicznych. Dając miejscowej ludności warunki i miejsce pobudza się jednocześnie ich społeczną aktywność i wzmacnia ich identyfikację w miejscu zamieszkania. Dla mieszkańców olbrzymie znaczenie będą miały również działania zmierzające do poprawy warunków bytowych, mieszkaniowych oraz odnowa techniczna obiektów zdegradowanych. Ważny jest tu zarówno wymiar estetyczny jak i funkcjonalny. Niezbędnym elementem tak rozumianej odnowy jej poprawa dostępności infrastruktury dla osób z dysfunkcjami i niepełnosprawnościami różnego typu.

→ Cel szczegółowy 2.1 Zagwarantowanie atrakcyjnych przestrzeni oraz obiektów publicznych

Aranżowanie atrakcyjnie zagospodarowanej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej zakłada miejsca wypoczynku zbiorowego, rekreacji, spotkań oraz integracji społecznej. Wychodzi to naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej, dla której miejsca tego typu są płaszczyzną do nawiązywania kontaktów i głębszej integracji. Zgodnie z diagnozą służącą delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w granicach całej gminy Konstantynów 20% powierzchni terenów publicznych jest zdegradowanych i wymaga podjęcia interwencji. W zakresie podobszaru Gnojno sytuacja wygląda lepiej, ponieważ udział terenów publicznych wymagających interwencji kształtuje się na poziomie 8%. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych mieszkańcy wskazywali jednak, że teren ten (tj. teren przy świetlicy wiejskiej) jest dla nich niezwykle istotny. Szczególnie niekorzystnie wygląda natomiast

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

sytuacja w zakresie podobszaru Konstantynów, gdzie aż w zakresie 80% powierzchni teren uznano za zdegradowany i wymagających podjęcia pilnych działań.

Wobec powyższego, niezbędne jest podjęcie kompleksowych i zintegrowanych interwencji. Dobrze wykorzystany potencjał przestrzeni publicznych, często zaniedbanych i niedoinwestowanych, to ważny element tworzenia spójnej społeczności. Środowisko dysponujące ciekawym i atrakcyjnym zapleczem w postaci miejsc spotkań czy organizacji imprez zmotywowane jest do czynnego uczestnictwa życiu społecznym i inicjowaniu różnego rodzaju przedsięwzięć. Miejsce takie musi być atrakcyjne, bezpieczne i a jego organizacja wychodzić musi naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców. Niezbędne będzie zatem stworzenie zaplecza usługowego i technicznego, w tym z uwzględnieniem dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych i szczególnej dbałości, aby oferta skierowana była do każdej kategorii wiekowej mieszkańców oraz dbałość o estetykę miejsca.

Omówione powyżej działania mają również istotne znaczenie dla utrzymania dobrej jakości samopoczucia psychofizycznego społeczności lokalnej. Przebywanie w przyjaznym, estetycznym otoczeniu i dostępność bogatej oferty spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla monotonii dnia codziennego, mnogość okazji do nawiązywania więzi społecznych dają poczucie zadowolenia i niwelują odczuwanie samotności czy zmęczenia codziennością. Poczucie bezpieczeństwa, wspólnoty i pozytywne doznania estetyczne będą elementem znacznie podnoszącym jakość życia społeczności lokalnej. Aktywne spędzanie wolnego czasu, aktywność społeczna, kulturalna czy fizyczna jest niezbędna do utrzymania dobrej kondycji psychofizycznej i odczuwania subiektywnego poczucia zadowolenia. Skutki w sferze społecznej będą naturalnym następstwem realizacji celu – liczne interakcje społeczne, niwelowanie dystansu, włączanie różnych grup społecznych w dążenie do wspólnego celu, promowanie lokalnych zasobów, pobudzanie do aktywności i kreatywności.

Kolejną nierozzerwalną kwestią dotyczącą poziomu jakości życia są warunki socjalno-bytowe. Złe warunki mieszkaniowe prowadzą do deprawacji jednej z podstawowych potrzeb każdego człowieka – potrzeby bezpieczeństwa. Niezaspokojenie fundamentalnych potrzeb w konsekwencji daje niemożność zaspokajania potrzeb wyższego rzędu. Stan taki w oczywisty sposób wpływa na poziom zadowolenie z życia, na rodzaj odczuwanych potrzeb oraz poziom aspiracji życiowych. Realizacja celu w tym zakresie powinna zatem skupić się na podnoszeniu warunków mieszkaniowych m.in. poprzez rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, oze, wymiana źródeł ciepła na niskoemisyjne, itd.). Szczególny kierunek działania obejmie rozwój istniejącej bazy mieszkaniowej będącej w zasobie gminy Konstantynów. W związku ze stwierdzonymi deficytami niezbędny jest rozwój mieszkalnictwa socjalnego. Tego rodzaju przedsięwzięcia wpływają na znaczną poprawę warunków zamieszkiwania osób będących w szczególnej sytuacji (tj. mieszkańców korzystających z mieszkań socjalnych). Zmiana jakości zamieszkiwania wpłynie pozytywnie na sposób postrzegania swojej sytuacji życiowej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. W efekcie nastąpi ich aktywizacja

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

i przełamanie bierności. Zmiana mentalności przyczyni się do zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim oraz wpłynie na zwiększenie aktywizacji zawodowej mieszkańców.

→ Cel szczegółowy 2.2 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej

Dostęp do przestrzeni, budynków lub obiektów użyteczności publicznej stanowi gwarancję korzystania z pełni praw obywatelskich każdej osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością. Pojęcie dostępności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami należy rozumieć bardzo szeroko. Zakres i kierunek podejmowanych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, również w kontekście dostępności, wyznacza Konwencja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (w art. 9).

Istotne w ramach przedmiotowego celu będą działania wpływające na dostosowanie przestrzeni publicznej (rozumianej zarówno jako obiekty infrastrukturalne, jak również różnego rodzaju usługi publiczne świadczone w interesie ogólnym) do potrzeb osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami: narządu słuchu i posługujących się językiem migowym, narządu wzroku, w tym osób słabowidzących i niewidomych, narządów ruchu. Wśród ostatniej grupy przeważają argumenty za niedostosowaniem obiektów publicznych pod względem architektonicznym (brak wind/schodofazów odpowiednich dojazdów pozwalających na dotarcie bezpośrednio do obiektu lub jego piętro) lub organizacyjnym (np. zamknięte na klucz toalety dla osób z niepełnosprawnościami, wejścia, itd.). Istotny jest także dostęp do informacji z wykorzystaniem usług o charakterze elektronicznym. Osoby z niepełnosprawnościami mają problem z samodzielnym korzystaniem z zasobów publicznych. Brak dostępności stron internetowych i portali prowadzi do trudności przy załatwianiu spraw w różnych instytucjach, ponieważ osoby z niepełnosprawnościami nie mają dostępu do odpowiednich informacji umożliwiających im orientację pod względem merytorycznego załatwienia danej sprawy oraz orientacji co do fizycznej dostępności budynku oraz jego otoczenia.

W ramach niniejszego celu przewidziano likwidację barier architektonicznych występujących w przestrzeni publicznej usuwających przed osobami z dysfunkcjami przeszkody uniemożliwiające im jej pełną i samodzielną eksplorację. Niezwykle istotną kwestią będzie to, ażeby przestrzenie, budynki i obiekty publiczne w obrębie obszaru rewitalizacji, były przyjazne dla wszystkich, czyli dostępne dla każdego i bez względu na jego sprawność ruchową lub poznawczą. Zważywszy na tendencje (zwiększająca się liczba osób starszych oraz niepełnosprawnych prawnie lub biologicznie), niezwykle istotne jest przygotowanie się do zaspokojenia potrzeb nie tylko obecnych, ale i przyszłych mieszkańców, którzy mogą mieć ograniczenia w mobilności. Szeroko rozumiana dostępność (accessibility) jest współcześnie jednym z kluczowych pojęć w tworzeniu spójnego, a jednocześnie otwartego społeczeństwa. Funkcjonalność oraz dostępność budynków i obiektów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

użyteczności publicznej wiąże się z oczywistą poprawą życia mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami. Poprzez ułatwiony dostęp do usług można stworzyć ludności warunki do realnego udziału w życiu społecznym. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z oferty obiektów użyteczności publicznej będzie zapobiegało izolacji społecznej tych osób, a jednocześnie przełamywało funkcjonujące krzywdzące stereotypy i niechęć środowiska (bariery społeczne). Poza tym dobrze wyposażone obiekty czy budynki użyteczności stanowią podstawę do podniesienia jakości świadczonych usług. W związku z tym wskazane jest systematyczne modernizowanie oraz doposażenie obiektów i infrastruktury różnego rodzaju usług publicznych (społecznych, zdrowotnych, kulturalnych, edukacyjnych). Niezbędne będzie podejmowanie odpowiednio zaprojektowanych działań dostosowawczych w przestrzeni publicznej. Poza tym należy zwiększyć liczbę realizowanych przez NOG działań wspierających.

→ Cel szczegółowy 2.3 Popraw jakości środowiska naturalnego

Wśród mnogości i wieloaspektowości zagadnienia procesu rewitalizacji pojawia się również wątek poziomu czystości środowiska naturalnego oraz jego wpływu na jakość zamieszkiwania. W efekcie przeprowadzonej diagnozy stwierdzono, iż obszar rewitalizacji boryka się z problemami w zakresie notowanych ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu czy występowania szkodliwych dla zdrowia ludzkiego materiałów (azbest). Niezadowolająco wygląda również kwestia wykorzystywania przez mieszkańców rozwiązań z zakresu oze.

Wzmacnianiu powiązań w sferze społeczno-gospodarczej towarzyszyć będzie dbałość o właściwe funkcjonowanie lokalnego systemu przyrodniczego. W związku z tym realizacja działań skupiać będzie się wokół działań mających na celu stopniowe wprowadzanie zasad gospodarki niskoemisyjnej, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii zarówno w sektorze publicznym. Istotne działania obejmują prace termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej wpływające nie tylko na zwiększenie komfortu cieplnego, lecz również ochronę zasobów naturalnych i zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska.

Równoległe z opisanymi powyżej zamierzeniami prowadzić trzeba intensywne działania edukacyjne i uświadamiające. Powodzenie realizacji celu i zasadność podejmowania wysiłków możliwe będą tylko w połączeniu z trwałą zmianą w mentalności całego społeczeństwa. Wiedza na temat stanu środowiska naturalnego i świadomość ekologiczna są w dalszym ciągu na bardzo niskim poziomie. Brak zrozumienia, że kwestie ochrony środowiska naturalnego są sprawą społeczeństwa jako całości, czyli de facto każdego jego członka z osobna, blokuje dokonywanie zmian w tej materii. Namacalnymi konsekwencjami niskiej jakości stanu środowiska są coraz bardziej powszechne choroby, jak na przykład nowotwory, choroby układu oddechowego czy układu krążenia. Konsumpcyjne nastawienie do życia i wygoda osobista muszą zostać zastąpione zbiorowym poczuciem

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

odpowiedzialności za kształt otaczającego świata. W związku z tym, wśród kierunków działań znajduje się edukacja ekologiczna prowadzona w sposób rozproszony przez różne placówki (szkoły, instytucje publiczne). Jednocześnie przeprowadzona diagnoza wykazała, że w sferze tej istnieją poważne braki. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i pozostałej części gminy, charakteryzują się niewystarczającą świadomością ekologiczną (m.in. w zakresie sposobów i możliwości poprawy efektywności energetycznej czy wpływu działalności ludzi na postępujące zmiany klimatu). Negatywne przyzwyczajenia oraz nieprawidłowe postawy konsumenckie mieszkańców powodują problemy nie tylko w skali lokalnej (np. przekroczenia jakości powietrza – benzo (a) pirenu), lecz wywołują również skutki o charakterze globalnym. Niska świadomość nie pozostaje także bez konsekwencji zarówno dla życia mieszkańców, jak i ich zdrowia. Jak wskazują liczne badania m.in. występujące w powietrzu zanieczyszczenia, powstające w związku z eksploatacją urządzeń grzewczych, mogą zwiększać ryzyko zachorowalności i śmiertelności z powodu chorób płuc i układu krążenia, a także zwiększać ryzyko wystąpienia nowotworów.

5.2 Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obligatoryjnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji jest opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym lub technicznym, w tym lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z zapisami ustawy⁹, lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna mieć formę opisów zawierających w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia:

- nazwę i wskazanie podmiotów realizujących,
- zakres realizowanych zadań,
- lokalizację,
- szacowaną wartość,
- prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji,
- opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ile dane te są możliwe do wskazania.

Prowadzone w sposób partycypacyjny prace nad GPR pozwoliły na identyfikację szeregu projektów, które odpowiadają na zdiagnozowane problemy i obszary deficytowe. Część z projektów wykorzystuje

---

⁹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2021 r., poz. 485)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

istniejące potencjały obszaru (np. wykorzystanie przestrzeni instytucji kultury do prowadzenia działań włączających) lub dzięki podjętym działaniom poprawi ich funkcjonalność i przydatność dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (np. tereny zielone i obszary rekreacji).

Projekty rewitalizacyjne zostały zidentyfikowane w otwartym procesie, do którego zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji, partnerzy społeczni i gospodarczy. Projekty można było zgłaszać w ramach otwartego naboru przedsięwzięć prowadzonego w dniach od 26 czerwca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. Projekty można było przedkładać drogą elektroniczną, drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Konstantynów. O prowadzonym naborze przedsięwzięć informowano podczas różnego rodzaju spotkań organizowanych przez Urząd Gminy. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przedstawiono w kolejnych rozdziałach. W ramach listy przedsięwzięć podstawowych oraz dodatkowych wskazano konkretnie podobszar, w którym realizowane będzie przedsięwzięcie (tj. Gnojno lub Konstantynów). Mając na względzie przejrzystość dokumentu oraz ujęcie w ramach GPR projektów, które dotyczą obu podobszarów lub terenu wykraczającego poza nie, stworzono dwie listy uwzględniające lokalizację. Chcąc przedstawić zaplanowane przedsięwzięcia w podziale na listę podstawową oraz dodatkową dla każdego z obszarów osobno oraz dla przedsięwzięć wspólnych dla obu obszarów, istniałaby konieczność sporządzenia aż sześciu odrębnych list, co znacznie zmniejszyłoby przejrzystość i czytelność opracowywanego dokumentu.

Większość umieszczonych w ramach niniejszego GPR przedsięwzięć będzie realizowane przez podmioty publiczne. Jednocześnie należy zaznaczyć, że podstawowym ich założeniem jest doprowadzenie do wygenerowania, zgodnych z celami Programu, aktywności mieszkańców, nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz również całej gminy. Osiągnięcie tego efektu wiąże się z gotowością gminy do aktualizacji niniejszego GPR zgodnie z ujawnionymi z czasem priorytetami mieszkańców.

Zidentyfikowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały pogrupowane w ramach dwóch rodzajów: podstawowych i dodatkowych. Projekty umieszczone na liście podstawowej to te, które w bezpośredni sposób przyczyniają się do ograniczenia stwierdzonych zjawisk kryzysowych, w szczególności tych wskazanych w sferze społecznej. Realizacja tych przedsięwzięć jest więc niezbędna dla uzyskania satysfakcjonujących efektów rewitalizacji. Natomiast projekty dodatkowe to takie, które również przyczyniają się do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, ale mają mniejsze oddziaływanie z punktu widzenia rozwiązania stwierdzonych problemów jednocześnie nie pozostając dla nich bez znaczenia. Mając na uwadze techniczne uwarunkowania realizacji inwestycji, których pełne rozpoznanie nastąpi dopiero w okresie realizacji programu rewitalizacji, należy dopuścić konieczność interwencji poza granicami obszaru rewitalizacji. Wynika to ze specyfiki planowanych działań, które pomimo lokalizacji poza terenem rewitalizacji oddziaływać będą poprzez swoją działalność przede wszystkim na mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Szczególnie istotnym aspektem

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zasada spójności działań w zakresie planowanej infrastruktury oraz jej dalszej eksploatacji tj. określenia zasady przyszłej organizacji, funkcjonowania i wykorzystania dla potrzeb osiągnięcia prognozowanych rezultatów. W ramach niniejszego GPR przyjęto założenie, że infrastrukturę powstałą w ramach projektów rewitalizacyjnych należy traktować jako środek do osiągnięcia zakładanych celów. Wobec tego całkowita ocena skuteczności działań będzie odnosić się zarówno do procesu wykonawczego obiektów, jak i sposobu ich przyszłego funkcjonowania. W ten sposób zapewniona zostanie także integracja projektów infrastrukturalnych i miękkich. Dodatkowo projekty są zintegrowane na poziomie celów – ich wspólna realizacja pozwoli na osiągnięcie zdefiniowanego celu, co przyczyni się do faktycznej zmiany na obszarze rewitalizacji.

Zawarta w rozdziale 5.2.1 prezentuje listę zidentyfikowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogą stanowić odrębny projekt lub mogą również łączyć się z innymi przedsięwzięciami w większe, wielokomponentowe projekty m.in. w przypadku inwestycji infrastrukturalnych lub organizacyjnych. Każde z zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych może również być wdrażanych w podziale na etapy (każdy etap stanowi inne przedsięwzięcie). Projekty infrastrukturalne z zakresu poprawy efektywności energetycznej i infrastruktury drogowej służyć będą osiągnięciu celów programu rewitalizacji tylko wówczas, gdy będą bezpośrednio powiązane lub wspólnie realizowane z innymi projektami głównie ze sfery społecznej.

5.2.1 Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa przedsięwzięcia	1/P - Przebudowa i remont zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Pałac Platerów w Konstantynowie wraz z otaczającym go parkiem stanowi największą architektoniczną atrakcję Konstantynowa. Na chwilę obecną potencjał tego miejsca nie jest w pełni wykorzystywany. Doraźnie odbywają się tam uroczystości gminne, swoją siedzibę mają Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej oraz Podlasko- Kozieradzkie Bractwo Kurkowe. W wyniku długotrwałego użytkowania budynek utracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji. Stąd potrzeba podjęcia interwencji i przeprowadzenia kompleksowych prac modernizacyjnych budynku w celu nadania mu nowych funkcji użytkowych. Planowany remont ma na celu zabezpieczenie niszczonego budynku oraz umożliwienie wykorzystania go na cele użyteczne zarówno miejscowej społeczności jak też na potrzeby rozwijającej się turystyki.</p> <div data-bbox="595 660 1973 895"> </div> <p>Budynek, w którym funkcjonują obecnie gminne instytucje kultury posiada niewystarczającą powierzchnię użytkową. Brakuje przestrzeni na ekspozycje zbiorów i poszerzenie oferty zajęć kulturalnych. Pałac w Konstantynowie dysponuje cennym zasobem zabytkowych mebli, elementów wyposażenia oraz innych zbiorów z historii regionu ulokowanych w izbie pamięci narodowej. Również Biblioteka Publiczna posiada cenne zbiory regionalne. Gminne Centrum Kultury w miarę skromnych warunków lokalowych eksponuje w utworzonej Wiosce Tematycznej produkty rękodzieła ludowego oraz ginących zawodów. Wymienione zbiory eksponatów z uwagi na ich rozproszenie nie stanowią jednolitej oferty turystycznej, jaka mogłaby stać się po umieszczeniu ich w oprawie przestronnych historycznych wnętrz. W związku z tym planowane jest utworzenie lokalnego muzeum regionalnego pod opieką GCK.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest kompleksowe działanie mające na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni i zjawiskom kryzysowym, pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych poprzez wzrost aktywności kulturalnej i turystycznej. Przedsięwzięcie jest zlokalizowane w całości na obszarze rewitalizacji. Przewiduje wykonanie robót budowlanych, prac konserwatorskich i prac restauratorskich zabytkowego Pałacu Platerów w Konstantynowie. W zrewitalizowanym budynku planowane jest ulokowanie siedzib gminnych instytucji kultury, tj. Gminnego Centrum Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz społeczności lokalnej. Skupienie tych instytucji w jednym przestronnym obiekcie pozwoli na lepszą ich współpracę oraz umożliwi znaczne poszerzenie oferty działań kulturalnych.</p> <p>Kompleks zabudowań pałacowych jest dość rozległy. W związku z tym, oprócz pomieszczeń przeznaczonych na działalność kulturalną, społeczną i turystyczną utworzone zostaną pokoje noclegowe oraz pomieszczenia reprezentacyjne do organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć i wydarzeń mających charakter patriotyczny, promujący walory historyczno -kulturowe obszaru. Bezpośrednio do części mieszkalno-reprezentacyjnej przylegają pomieszczenia pełniące pierwotnie funkcję gospodarczą. Po zaadaptowaniu będą one stanowić zaplecze dla całego zespołu pałacowo-parkowego.</p> <p>W związku z tym, iż Pałac Platerów ma ogromną wartość historyczną objęty jest on nadzorem Wojewódzkiego Lubelskiego Konserwatora Zabytków. Przedsięwzięcie obejmuje realizację następującego zakresu: *wymiana pokrycia dachowego i elementów więźby, *renowacja/wymiana stolarki okiennieo-drzwiowej oraz okładzin podłogowych, schodów, tarasów, *wymiana instalacji elektrycznej, grzewczej i wodno-kanalizacyjnej, *naprawa zwieńczenia baszt,* naprawa i malowanie elewacji, *odgrzybienie i odwilgocenie ścian, *odtworzenie otworów drzwiowo okiennych zlikwidowanych w okresie powojennym, *remont pomieszczeń pałacowych oraz pomieszczeń zaplecza, remont budynków gospodarczych zlokalizowanych za oficyną, *remont łazienek, *montaż instalacji monitoringu. Zakres przedsięwzięcia obejmuje również zakup wyposażenia dla potrzeb adaptacji budynków na cele np. gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne i bezpośrednio związanego z funkcją, jaką będzie pełnił budynek po realizacji projektu. Zastosowane zostaną przyjazne środowisku rozwiązania (instalacja fotowoltaiczna, ogrzewanie wspomagane przez OZE)</p> <p>Projekt wraz z przedsięwzięciem obejmującym kompleksową rewitalizację zespołu parkowego tworzy spójną całość. Oba przedsięwzięcia są kompleksowe i uzupełniają się wzajemnie.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze</p>	<p>W ramach prac dostosowawczych zaplanowano następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja progów w drzwiach, - montaż szerokich drzwi pozwalających na swobodny przejazd, - montaż podłogi z materiałów antypoślizgowych,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	- dostosowanie łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (montaż pochwytywów, luster uchylnych, automatycznie zapalane światło).
Powiązania z celami GPR	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Projekt wpłynie na ograniczenie szeregu zdiagnozowanych problemów społecznych (redukuje zjawisko wykluczenia społecznych osób z grup marginalizowanych – m.in. będzie prowadził do zwiększenia udziału uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu kulturalnym i obywatelskim; stworzone zostanie miejsce oraz oferta spędzania czasu i podejmowania aktywności przez osoby starsze i niepełnosprawne; będzie miejscem integracji międzypokoleniowej; zagwarantowany zostanie dostęp do usług kulturalnych dla mieszkańców, którzy ze względu na stan zamożności nie mieli możliwości korzystania z takich usług). Piękne otoczenie pałacu (park) pozwoli na organizację imprez i zajęć, głównie dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizacji, plenerów artystycznych oraz innych kameralnych spotkań kulturalnych.</p> <p>Projekt przyczynia się również do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze poprzez np. zainstalowanie zewnętrznego oświetlenia oraz monitoringu. Nastąpi udostępnienie warunków do rozwoju kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów (infrastruktura powstała w ramach projektu będzie stanowić impuls do realizacji szeregu oddolnych inicjatyw i aktywności społecznych oraz obywatelskich). Bez wątpienia przyczynia się do ochrony i wzmocnienia dziedzictwa materialnego i niematerialnego społeczności lokalnej (powstanie przestrzeń, gdzie kultywowane i przekazywane będą zwyczaje, tradycje, historia, spuścizna). Przedmiotową inwestycję cechuje wieloaspektowa komplementarność. Ma ona kluczowe znaczenie dla likwidacji głównych barier rozwoju obszaru rewitalizacji (wykluczenie społeczne, marginalizowanie grup defaworyzowanych, brak dostępu do dobrej jakości usług kulturalnych i integrujących społeczność lokalną, marazm i bierność społeczności lokalnej), a przez to otwiera możliwość uruchomienia innych przedsięwzięć zawartych w programie rewitalizacji (m.in. ochrona i kultywowanie dziedzictwa niematerialnego, podnoszenie świadomości ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców, integracja międzypokoleniowa, itd.). Zaplanowane działania będą mieć pozytywny wpływ na więzi społeczne oraz tożsamość kulturową mieszkańców regionu. Poprawi to współpracę między interesariuszami na poziomie organizacji, promowania regionu, tworzenia wydarzeń kulturalnych.</p> <p>Przedsięwzięcie wpłynie także na realizację celu dotyczącego rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji. W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, co przełoży się na rozwój tej branży działalności gospodarczej. Projekt pobudzi lokalną gospodarkę głównie branżę turystyczną, wpłynie na zwiększenie liczby odwiedzających region turystów, co przyniesie wymierne efekty ekonomiczne lokalnej społeczności.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u></p> <p>Projekt pozytywnie wpłynie na jakość zagospodarowania przestrzeni publicznych. Przeprowadzone prace rewitalizacyjne Pałacu Platerów oraz uporządkowanie przestrzeni wokół niego będzie sprzyjać uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Projekt przywraca wartości użytkowe i przestrzenne obiektom zdegradowanym i nie spełniającym współczesnych standardów. Polega na poprawie estetyki i funkcjonalności przestrzeni. Oprócz tego zachowuje elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego. Istotnym elementem przedsięwzięcia jest jego organizacja przy uwzględnieniu zasady uniwersalnego projektowania gwarantującej zapewnienie pełnej dostępności obiektów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Przedmiotowy projekt będzie miał również pozytywny wpływ na politykę ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju. Po pierwsze w jego ramach zastosowane zostaną</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	nowoczesne rozwiązania wpływające na zmniejszenie energochłonności budynku, wykorzystane zostaną energooszczędne rozwiązania technologiczne i techniczne zmniejszające koszty eksploatacyjne i wpływ na środowisko – lampy ledowe do oświetlenia budynku wewnątrz oraz na zewnątrz.				
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów		
			✓		
	Adres:	Konstantynów, ul. Janowska 20	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś : 171/5 i 258	
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji				
		TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE DOTYCZY	
		✓			
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2024-2028				
Łączna wartość przedsięwzięcia	22 000 000,00 zł				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	4 000 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)			
	Środki prywatne	0,00 zł			
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	15 000 000,00 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)			
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł			
	Środki wnioskodawcy:	3 000 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji					
Wskaźniki produktu					
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika	
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,2	Protokół odbioru końcowego	
Powierzchnia budynków zabytkowych objętych rewitalizacją	m2	0	1491,30	Protokół odbioru końcowego	
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba budynków użyteczności publicznej, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba nowoczesnych ośrodków animacji społeczności lokalnej	sztuki	0	1	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	sztuki	0	2	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego

Wskaźniki rezultatu

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba użytkowników budynku użyteczności publicznej o podniesionym standardzie energetycznym	osoby	0	10	Statystyki Urzędu Gminy

Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia przyniesie konkretne efekty o wymiarze społeczno – ekonomicznym. Wśród głównych efektów w sferze społecznej należy wymienić: zwiększenie dostępu do usług kulturalnych świadczonych w społeczności lokalnej, zwiększenie integracji społecznej, wzrost poczucia tożsamości lokalnej, a także większa aktywizacja w działania kulturalne. Dzięki realizacji inwestycji uzupełniona zostanie oferta, dzięki czemu zwiększy się liczba odbiorców wydarzeń kulturalnych. Lokalny patriotyzm oraz poczucie przynależności wpłyną na zadowolenie z miejsca zamieszkania. Pałac wraz z otoczeniem jako miejsce realizacji wydarzeń artystyczno-edukacyjnych wpłynie na rozwój kapitału społecznego. W wymiarze regionalnym projekt przyczyni się do rozwoju turystyki, która stanowi ważny element gospodarki województwa. W dłuższej perspektywie wzrost liczby turystów odwiedzających region przyczyni się także do rozwoju usług towarzyszących turystyce i wykorzystania możliwości synergii branży turystycznej z innymi branżami, co wiąże się ze zwiększeniem dochodów gospodarstw domowych i powstaniem nowych miejsc pracy, a także wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. W efekcie zagospodarowania zdegradowanej przestrzeni publicznej nastąpi poprawa obsługi znacznej części obszaru rewitalizacji i stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju (np. rozwój turystyki). Dzięki temu będzie on miał pozytywny wpływ na redukcję bezrobocia na obszarze rewitalizacji. Elementem przedsięwzięcia jest poprawa estetyki i funkcjonalności zdegradowanych przestrzeni publicznych oraz przywróci im wartości użytkowe i przestrzenne. Zachowuje on elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego oraz przyczynia się do likwidacji kolizji widokowych. Budynek Pałacu Platerów zostanie poddany pracom termomodernizacyjnym; zastosowane technologie będą ekologiczne i energooszczędne co przyczyni się do zmniejszenia niskiej emisji oraz poprawy jakości powietrza w okolicy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Numer i nazwa przedsięwzięcia	2/P – Rewitalizacja zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Konstantynowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Park położony w obrębie zabytkowego kompleksu pałacowo-parkowego stanowi obecnie przestrzeń architektonicznie zdegradowaną. Historyczny układ parku został w okresie powojennym zaburzony, stary drzewostan nie był profesjonalnie pielęgnowany a nowe nasadzenia miały charakter przypadkowy. Rozległość terenu, osłona roślinności oraz brak oświetlenia sprzyja przebywaniu osób uzależnionych od alkoholu. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, teren parku nie jest postrzegany przez mieszkańców jako bezpieczny, zwłaszcza po zmroku. Brak odpowiedniej infrastruktury (rekreacyjnej, poprawiającej bezpieczeństwo) nie stwarza warunków sprzyjających społecznej integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>Zespół pałacowo parkowy, do którego należy Park jest największą atrakcją architektoniczną Konstantynowa. Jest on swego rodzaju znakiem rozpoznawczym miejscowości. W obecnym stanie park ulega stopniowej degradacji i coraz bardziej zatracą swój historyczny charakter. Odgrywa on coraz mniejszą rolę jako miejsce integracji lokalnej społeczności. Z uwagi na brak infrastruktury zwiększającej bezpieczeństwo czy stwarzającej warunki do rodzinnej rozrywki i rekreacji park nie jest miejscem przyciągającym młodzież, rodziny z dziećmi czy turystów.</p>
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wyprowadzenie go ze stanu kryzysu. Przedmiotowy cel jest bardzo złożony i wielowątkowy. Realizacja przedmiotowego celu będzie następowała poprzez urzeczywistnienie następujących celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie przestrzeni rekreacyjnej i wypoczynkowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy Konstantynów, sprzyjającej spędzaniu czasu wolnego, odnawianiu więzi rodzinnych oraz wzajemnej integracji społecznej lokalnej społeczności. 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób z grup defaworyzowanych – seniorów, osób z niepełnosprawnościami, chorych, ze względu na brak odpowiedniej dostępności przestrzeni publicznych. 3. Poprawa estetyki i przywrócenie pierwotnych funkcji zdegradowanym przestrzeniom publicznym. 4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji i całej gminy Konstantynów. 5. Zwiększenie bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

	<p>Opracowana koncepcja rewitalizacji zakłada odtworzenie układu parku na podstawie odnalezionych źródeł historycznych, pielęgnację zdewastowanego drzewostanu oraz wprowadzenie infrastruktury zwiększającej atrakcyjność parku pod kątem rekreacji i turystyki. (ciągi piesze, likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, oświetlenie, parking, monitoring). Planowane jest stworzenie przestrzeni zarówno reprezentacyjnych, wprowadzających nowe elementy o charakterze estetycznym (ogrody, klomby, pergole), jak też przestrzeni użytkowych w postaci wydzielonych stref rozrywki rodzinnej stwarzających warunki do wypoczynku, integracji, zabawy i podtrzymania kondycji fizycznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Planowana jest również instalacja oświetlenia opartego na OZE oraz systemu monitoringu dla zapewnienia bezpieczeństwa zarówno odwiedzających jak też mienia publicznego.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje następujące elementy: *odtworzenie historycznego układu parku (alejki, mała architektura), na podstawie źródeł historycznych. *przebudowa i remont parkanu w celu zabezpieczenia go przed degradacją, odstonięcia obiektu oraz poprawy dostępności z ulicy, * instalacja oświetlenia i monitoringu, *utworzenie strefy rozrywki rodzinnej, rekreacji i sportu (wiata grillowa, urządzenia poprawiające kondycję fizyczną, plac zabaw), * budowa obiektów małej architektury (ławki, pergole, fontanna),* założenie ogrodów w miejscach ich dawnej lokalizacji, *pielęgnacja drzewostanu dobrze rokującego oraz usunięcie drzew chorych, martwych, niepożądanych.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>W efekcie realizacji projektu teren zostanie w pełni udostępniony osobom z niepełnosprawnościami (m.in. krawężniki najazdowe przy wejściu do parku, szerokość ścieżek dostosowana dla potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich).</p>
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Bezpośrednio przy zespole pałacowo-parkowym w obrębie skrzyżowania ulic Wyszyńskiego i Piłsudskiego znajduje się teren zabytkowej cerkwi unickiej, w której funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej świadczące usługi w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. Przylegający bezpośrednio do WTZ park będzie względem tej placówki zapleczem zarówno rekreacyjnym - jak też miejscem, w którym realizowana będzie część terapii (np. pielęgnacja terenów zielonych). W bezpośrednim sąsiedztwie parku (ul. Wyszyńskiego) znajduje się inna placówka o charakterze pielęgnacyjno-opiekuńczym Dom Pomocy Społecznej w Konstantinowie. Dla pensjonariuszy ośrodka pobliski park w nowej odstonie zapewni nieoceniony komfort psychiczny, stanowiąc miejsce spacerów i zapewniając piękną oprawę obiektu.</p> <p>Przedsięwzięcie poprawi zarówno atrakcyjność całej miejscowości w oczach samych mieszkańców, jak również turystów. Wzbogaci niewystarczającą infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną Konstantinowa. Na terenie kompleksu znajduje się zabytkowy pałac, który objęty zostanie odrębnymi działaniami związanymi z przeznaczeniem go na cele społeczne i kulturalne ludności obszaru rewitalizacji. Po przeprowadzonym remoncie oba obiekty będą znakomicie uzupełniać się tworząc zharmonizowaną całość. Zrewitalizowana przestrzeń stanie się miejscem spędzania czasu wolnego i aktywnego wypoczynku przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stworzy on warunki dla aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływającej na ich stan zdrowia (przedsięwzięcia w zakresie aktywności</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>ruchowej i zdrowego stylu życia). Zadbana i estetyczna przestrzeń, będąca nie tylko wizytówką obszaru rewitalizacji, lecz również całej gminy Konstantynów, przyczyni się do odbudowania poczucia wspólnoty, zadowolenia z miejsca zamieszkania, poczuci lokalnej dumy.</p> <p>2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>W efekcie realizacji projektu mieszkańcom zdegradowana przestrzeń publiczna stanie się miejscem atrakcyjnym i ciekawym nie tylko dla społeczności lokalnej lecz również turystów przybywających na teren gminy. Całość przestrzeni zostanie zorganizowana w taki sposób, aby zapewnić pełną dostępność Parku osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami. Uporządkowane ciągi pieszo-rowerowe będą wpłyną na skanalizowanie ruchu pieszego i rowerowego, co przełoży się na ochronę bioróżnorodności terenu. Zastosowane zostaną przyjazne środowisku rozwiązania zmniejszające presję na środowisko (oświetlenie hybrydowe). Montaż oświetlenia wpłynie na poprawę bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji.</p>			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno		Konstantynów
	Adres:	Konstantynów, ul Janowska		Działki ewidencyjne: obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś 171/5; obręb ewidencyjny Konstantynów Osada 238
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK ✓		NIE *(wymagane uzasadnienie)	
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Okres realizacji	2024-2028			
Łączna wartość przedsięwzięcia	12 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	1 500 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	10 000 000,00 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	500 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	14,184	Protokół odbioru końcowego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba obiektów zabytkowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełno sprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa Naturalnego	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury Społecznej	osoby/rok	0	200	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	osoby/rok	0	400	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Zespół pałacowo-parkowy jako obiekt posiada duży potencjał, który obecnie nie jest wykorzystany. Po rewitalizacji stanie się elementem, dopełniającym inicjatywę kompleksowej rewitalizacji obszaru Konstantynowa. Stanie się strefą chętnie odwiedzaną zarówno przez przejeżdżających turystów jak też miejscową ludność, dla której stanowić będzie zaplecze rekreacyjne.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do stworzenia społecznie oczekiwanej infrastruktury rekreacyjnej dającej realną alternatywę dla doczasowych sposobów spędzania wolnego czasu na obszarze rewitalizacji. W efekcie jego realizacji nastąpi pozytywna zmiana wizerunku centrum Konstantynowa, estetyzacji otoczenia, zwiększenie poczucia tożsamości historycznej i przestrzennej mieszkańców. Przedsięwzięcie przyczyni się do ochrony lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego stanowiącego ogromny potencjał obszaru rewitalizacji. Park stanie się miejscem spotkań społeczności lokalnej oraz integracji pomiędzy różnymi grupami wiekowymi. Przystanie być miejscem opustoszałym i zacznie tętnić życiem. Z parku będą korzystać, m. in.: mieszkańcy podobszarów rewitalizacji oraz pozostali mieszkańcy gminy Konstantynów, turyści, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej czy pensjonariusze Domu Pomocy Społecznej w Konstantynowie.</p>				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

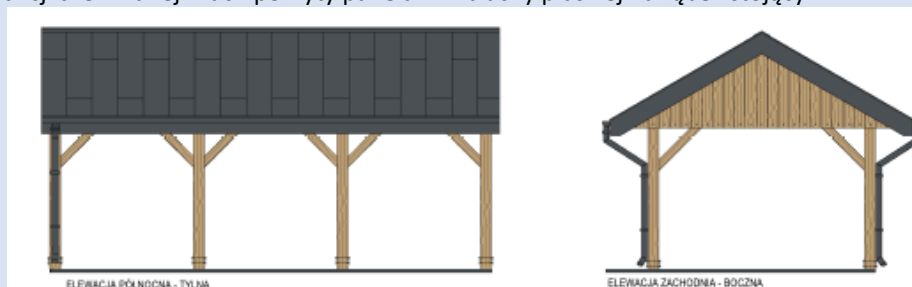
Numer i nazwa przedsięwzięcia	3/P – Rozbudowa, przebudowa, modernizacja oraz termomodernizacja infrastruktury kultury w podobszarach rewitalizacji
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Wśród zdiagnozowanych problemów sfery społecznej sołectwa Gnojno znajduje się brak miejsc spędzania wolnego czasu dla seniorów oraz dzieci i młodzieży. Szczególnie problematyczny jest brak oferty skierowanej do najstarszych mieszkańców obszaru rewitalizacji, co powoduje ich wykluczenie społeczne. Osoby starsze nie mają możliwości na podejmowanie aktywności społecznych czy obywatelskich. Są odizolowane od społeczeństwa i „zamknięte” w swoim środowisku domowym. W efekcie czego często czują się niechciane, zapomniane i często zapadają na różnego rodzaju depresje czy zaburzenia psychiczne. Kolejnym z problemów jest problem samotność seniorów bardzo mocno zaakcentowany podczas konsultacji społecznych.</p> <p>Natomiast grupa seniorów pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym z innymi członkami rodziny wskazywała na brak poczucia swobody i możliwości realizowania aktywności „po swojemu”. Seniorom brakuje miejsca, gdzie mogliby podejmować różnego rodzaju aktywności w swobodny sposób, co umożliwi ich dłuższą, samodzielną egzystencję. Najmłodszy członkowie wspólnoty lokalnej wskazywali również na deficyt miejsc spędzania wolnego czasu, szczególnie akcentując brak infrastruktury i wyposażenia umożliwiającego podejmowanie aktywnego trybu życia. Młodzież przyzwyczajona jest do spędzania wolnego czasu przed telewizorem czy komputerem. Poza tym zdiagnozowanym problemem obszaru rewitalizacji jest niska świadomość mieszkańców oraz niechęć i opór w stosunku do tematyki zdrowego stylu życia.</p> <p>Wśród licznych problemów sfery technicznej znajduje się stosunkowo duża liczba budynków wymagających przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych oraz dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ze względu na niespełnianie aktualnych standardów w zakresie efektywności energetycznej, 7 z 13 budynków użyteczności publicznej znajdujących się na terenie gminy, wymaga przeprowadzenia pilnych prac termomodernizacyjnych. Spośród wszystkich 13 budynków użyteczności publicznej aż 8 znajduje się w granicach wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji. W gronie tym 6 budynków wymaga podjęcia pilnych prac termomodernizacyjnych. Średnia wartość wskaźnika obrazującego udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej dla terenu całej gminy kształtował się w 2021 r. na poziomie: 53,85%. Wartość wskaźnika dla wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wygląda niekorzystnie. Dla podobszaru rewitalizacji Gnojno wskaźnik wynosi: 100%. Natomiast dla podobszaru rewitalizacji Konstantynów: 71,43%. W ramach prowadzonej analizy zdiagnozowano również problem niedostosowania budynków osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Tego rodzaju pracy wymagają 4 z 13 wszystkich budynków użyteczności publicznej. Wszystkie budynki użyteczności publicznej wymagające przeprowadzenia prac dostosowawczych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami położone są w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Oznacza to, iż wartość wskaźnika obrazującego udział budynków wymagających dostosowania dla osób ze szczególnymi potrzebami na terenie całej gminy wynosi 30,77%. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wskaźnik osiąga wartość na poziomie 100%.</p>
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Głównym celem projektu jest kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałej części gminy Konstantynów. Realizacja przedmiotowego celu nastąpi dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowa rozbudowa i przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Gnojno wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego z obszarem w celu nadania im nowych funkcji społecznych 2. Głęboka termomodernizacja oraz remont budynku Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie

3. Stworzenie przestrzeni sprzyjającej aktywności społecznej i obywatelskiej oraz integracji międzypokoleniowej.
4. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu na obszarze rewitalizacji prowadzący do minimalizowania nieakceptowalnych społecznie zachowań oraz wykluczenia społecznego mieszkańców obszarów peryferyjnych.

W ramach przedsięwzięcia zaplanowano realizację zadania dotyczącego dwóch obiektów wchodzących w skład zasobu gminy Konstantynów. Pierwszy element przedsięwzięcia dotyczy rozbudowy i przebudowy świetlicy wiejskiej w Gnojnie wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego (budowa wiaty wypoczynkowej). Zakres prac obejmuje zwiększenie powierzchni użytkowej budynku w celu nadania mu nowych funkcji. Wyodrębnione zostaną 3 lokale użytkowe – jeden lokal przeznaczony dla potrzeb świetlicy wiejskiej, drugi udostępniony na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, trzeci to garaż OSP. Dodatkowo, powstanie duże zaplecze kuchenne (m.in. pomieszczenie dezynfekcji jaj, magazyn artykułów pożywczych, pomieszczenie obróbki wstępnej mięsa i drobiu, pomieszczenie obróbki wstępnej warzyw, itd.) pozwalające na organizację warsztatów kulinarnych oraz promocję lokalnych produktów spożywczych. Przeprowadzone zostaną również kompleksowe prace termomodernizacyjne wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku (w tym ocieplenie ścian, wymiana dachu oraz stolarki okienno-drzwiowej). Zakres obejmuje utwardzenie terenu. Budynek ogrzewany będzie za pomocą instalacji klimatyzacji oraz grzejników elektrycznych. Nastąpi wymiana instalacji wewnętrznych (elektrycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej itd.). Zamontowana zostanie instalacja fotowoltaiczna. Nastąpi remont łazienek.

Zakres obejmuje również utwardzenie terenu wokół budynku. W obrębie palcu ustawiona zostanie wiatka drewniana z dachem dwuspadowym o konstrukcji drewnianej. Dach pokryty panelami z blachy płaskiej na rąbek stojący.

Zadanie przewiduje wzmocnienie potencjału świetlicy w miejscowości Gnojno poprzez istotną zmianę jakościową, w zakresie sprawności i efektywności funkcjonowania zaplecza materialno-technicznego obiektu, w tym wykonanie: niezbędnych prac modernizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstaków na lata 2022-2030

	<p>i zapewnienia dostępu dla osób niepełnosprawnych. Ponadto nastąpi zagospodarowanie najbliższego otoczenia oraz zakup niezbędnego wyposażenia. Przestrzeń zyska nowe funkcjonalności użytkowe. Zastosowane rozwiązania pozwolą na użytkowanie obiektu przy zmniejszonym zużyciu energii, poprawią bezpieczeństwo, zapewniając komfortowe warunki higieniczno-sanitarne. W oparciu o potencjał instytucji projekt jest szansą dla rozwoju środowiska społeczno-kulturalnego regionu. Świetlica będzie miejscem żywym, stymulującym lokalną aktywność. Nowopowstała przestrzeń będzie miejscem do rozwijania pasji i zainteresowań lokalnej społeczności; będzie stanowiła zaplecze do realizacji różnego rodzaju przedsięwzięć (np. prowadzenia warsztatów kulinarnych i artystycznych z dziedziny fotografii, malarstwa, tańca, rękodzieła). Zarówno sam obiekt, jak i jego otoczenie (altana usytuowana obok budynku) stworzą warunki do aktywności ruchowej wpływając na stan polepszenia zdrowia mieszkańców.</p> <p>Drugi element przedsięwzięcia dotyczy głębokiej termomodernizacji oraz remontu budynku Gminnego Centrum Kultury w Konstakowie. Jest to budynek trójkondygnacyjny wraz z częściowym podpiwniczeniem oraz poddaszem nieużytkowym. W piwnicy znajdują się pomieszczenia socjalne oraz kotłownia. Na parterze znajduje się sala spotkań, pomieszczenie gospodarcze, WC oraz klatka schodowa, natomiast na piętrze: pomieszczenia Gminnej Biblioteki Publicznej, pomieszczenia biurowe, świetlica, sala komputerowa, salka, pomieszczenia gospodarcze, WC. Południowe skrzydło należące również do GCK jest dwukondygnacyjne: parter pełniący funkcje sali widowiskowej wraz z zapleczem kuchennym oraz poddasze przeznaczone na salę wystawową. Część OSP – przyległa do korpus głównego – dwukondygnacyjna; parter pełni funkcję magazynu, garażu oraz części komunikacyjnej, na piętrze znajduje się świetlica Druhów OSP oraz łazienka. Piętro trzecie pełni funkcję wieży. Zakres przedsięwzięcia obejmuje przeprowadzenie prac remontowych w celu utworzenia sali wystawienniczej. Przeprowadzono zostanie również kompleksowa i głęboka termomodernizacja budynku (m.in. wymiana stolarki okienneo-drzwiowej, ocieplenie ścian, montaż instalacji fotowoltaicznej, wymieniony zostanie istniejący i przestrzały kocioł węglowy na niskoemisyjny kocioł gazowy, itp.). W perspektywie długoterminowej planowane przedsięwzięcie jest spójne z projektem 1/P - <i>Remont i adaptacja zabytkowego pałacu Platerów w Konstakowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury</i> oraz 4/P – <i>Zmiana przeznaczenia budynku użyteczności publicznej w celu utworzenia mieszkań socjalnych</i>. W ramach przedmiotowej inwestycji podniesiona zostanie znacznie efektywność energetyczna budynku, który do momentu przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych budynku Pałacu Platerów będzie pełnił siedzibę instytucji kultury. W ramach projektu nr 1/P powstanie przestrzeń umożliwiająca przeniesienie istniejących instytucji kultury do nowego obiektu (Pałacu Platerów). Natomiast w ramach projektu 4/P nastąpi zmian przeznaczenia i nadanie nowych funkcji obecnemu budynkowi GCK.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>W ramach projektu zarówno budynek, jak i teren wokół niego zostaną dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami. W ramach dostosowania zostaną zastosowane m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - wejście do budynku oraz przejścia pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami bez progów lub z progami o wysokości maksymalnie 20 mm; - łazienka przystosowana dla osób niepełnosprawnych wraz z armaturą przystosowaną dla takich osób, specjalnymi uchwytami ułatwiającymi korzystanie z WC - zagospodarowanie terenu poprzez m.in. budowę ciągów pieszych pozwalających na swobodne poruszanie się osób ze szczególnymi potrzebami, - na zewnątrz budynku zamontowany zostanie podjazd umożliwiający swobodny wjazd osobom poruszającym się na wózkach lub rodzicom z wózkami dziecięcymi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u> Głównym zamierzeniem przedmiotowego projektu jest kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców miejscowości Gnojno oraz Konstantynów. W ramach przedsięwzięcia zdegradowany budynek świetlicy zostanie zaadaptowany w celu przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom lokalnej społeczności. W budynku zostanie utworzone miejsce spotkań i aktywności społecznej oraz obywatelskiej. W efekcie prowadzonych w budynku zajęć (różnego rodzaju warsztatów, eventów kulturalnych, itd.) nastąpi włączenie społeczne najstarszych członków lokalnej społeczności. Wdrożona zostanie także oferta dla dzieci i młodzieży (m.in. warsztaty, zajęcia rekreacyjne i ruchowe). Podstawowym założeniem przedmiotowej przestrzeni publicznej będzie integracja międzypokoleniowa, wobec czego w budynku zostaną skupione usługi oferowane na rzecz seniorów oraz dzieci i młodzieży. Stworzenie swobodnego centrum aktywności lokalnej będzie impulsem do prowadzenia szeregu inicjatyw na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stworzy warunki do aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańcom, korzystnie wpływając na ich stan zdrowia. Projekt przyczynia się do ograniczenia problemów społecznych, takich jak: niewystarczająca liczba miejsc spędzania wolnego czasu i integracji międzypokoleniowej (minimalizujących występowanie zjawisk patologicznych), pogarszającego się stanu zdrowia mieszkańców obszaru rewitalizacji (m.in. zwiększająca się liczba osób, w tym dzieci i młodzieży, borykających się z problemami nadwagi czy otyłości, które są głównie efektem nieprawidłowych nawyków ruchowych oraz żywieniowych). Nowe powierzchnie wystawiennicze uzyska również obecny budynek GKC w Konstantynowie.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u> Przedsięwzięcie obejmuje znaczne podniesienie jakości i komfortu użytkowania obiektów infrastruktury kultury w obu wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, tj. Gnojno oraz Konstantynów. W ramach projektu w zakresie m. Gnojno przewidziano również zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym budowa altany - miejsca spotkań na świeżym powietrzu. Podstawowym argumentem przemawiającym z niezbędnością realizacji przedmiotowej inwestycji są oczekiwania społeczności lokalnej wyartykułowane podczas uspołeczniania procesu opracowywania dokumentu. Kompleksowy charakter przeprowadzonych prac (dot. zarówno budynku, jak i terenu wokół niego) pozwoli na stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej zgodnej z oczekiwaniami mieszkańców. Przedsięwzięcie przyczyni się on do zwiększenia dostępu do dobrej jakości nowych usług społecznych (np. kulturalno-rekreacyjnych – stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów oraz dzieci i młodzieży oraz zdrowotnych). Projekt przewiduje zastosowanie elementów wpływających na ochronę środowiska i przeciwdziałających jego degradacji (przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych zmniejszających energochłonności budynku, montaż instalacji fotowoltaicznej, wykorzystanie technologii LED). Zakres drugiego z elementów przedsięwzięcia, tj. budynku GCK w Konstantynowie obejmuje przeprowadzenie prac wpływających na znaczne podniesienie efektywności energetycznej budynku.</p>			
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</p>		<p>Gnojno</p>	<p>Konstantynów</p>
	<p>Adres:</p>	<p>Konstantynów, ul. J. Piłsudskiego 4 Gnojno 43a</p>	<p>Działki ewidencyjne:</p>	<p>obręb ewidencyjny Konstantynów-Osada – dz. ewid. 128 (GCK w Konstantynowie) obręb ewidencyjny Gnojno 43, obręb ewidencyjny Antolin – dział. ewid. 149/1; 152/11 (świetlica wiejska w Gnojniu)</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Lokalizacja w podobzszarze rewitalizacji			
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY	
	✓			
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Okres realizacji	2023-2024			
łącna wartość przedsięwzięcia	3 168 728,82 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	2 851 855,20zł	(Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	316 872,80 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	2	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,24	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	2	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
Powierzchnia budynków przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej	m2	0	61	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób korzystających z obiektów Infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu	osoby/rok	0	200	Zestawienia użytkowników budynku/ listy z organizowanych wydarzeń i inicjatyw

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba przedsiębiorców ulokowanych w zrewitalizowanych budynkach	Sztuki	0	1	Informacja Wnioskodawcy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>W efekcie realizacji przedsięwzięcia powstanie infrastruktura, która będzie wykorzystywana m.in. przy realizacji innych projektów, tj. dotyczących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu (wykorzystanie sali do prowadzenia szkoleń, warsztatów), aktywizacji społecznej i obywatelskiej mieszkańców, ochrony dziedzictwa niematerialnego i tradycji podobszaru rewitalizacji oraz gminy Konstantynów. Za realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia przemawia w szczególności deklarowana przez mieszkańców podobszaru rewitalizacji chęć realizacji szeregu inicjatyw (integrujących mieszkańców, gwarantujących nową ofertę spędzania wolnego czasu, aktywizujących do działań na wspólnoty lokalnej, integrujących międzypokoleniowo) z wykorzystaniem nowo utworzonej infrastruktury. W efekcie realizacji projektu nastąpi wyciągnięcie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysu. Na obszarze rewitalizacji stworzona zostanie atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów oraz dzieci i młodzieży. Efektem czego będzie poprawa kondycji psychofizycznej oraz wzrost aktywności obywatelskiej najstarszych członków lokalnej społeczności. Stworzone miejsce przyczyni się do wzrostu integracji międzypokoleniowej. Rozszerzy również znacznie ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Utworzona siłownia zewnętrzna przyczyni się do znacznej poprawy zdrowia mieszkańców. Nastąpi promocja zdrowych nawyków ruchowych i zdrowotnych. Przyczyni się również do przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom mieszkańców obszaru rewitalizacji – otyłości, nadwagi, chorób układu ruchu czy krążenia. Powołanie do życia spółdzielni socjalnej dla szansę na zatrudnienie osobom z grup marginalizowanych.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	4/P – Zmiana przeznaczenia budynku użyteczności publicznej w celu utworzenia mieszkań socjalnych
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zauważalna jest koncentracja różnego rodzaju problemów, które powodują konieczność korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej udzielanej przez GOSP – świadczą o tym dane dotyczące udziału mieszkańców korzystających z pomocy GOSP i zamieszkujących wyznaczone podobszary rewitalizacji, który kształtował się na poziomie ponad 40% wszystkich klientów GOSP w całym okresie prowadzonej analizy (od 46% w 2019 r. do 41,07% w 2021 r.). Koncentracja terytorialna niekorzystnej sytuacji widoczna jest również w efekcie analizy wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających ze świadczeń GOSP przypadającą na 100 mieszkańców- w zakresie Gnojna wskaźnik przybiera wartość (2,70) niemal równą średniej gminnej (2,71), natomiast w przypadku Konstantynowa jest niema półtorakrotnie większy niż ww. średnia. Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji notuje się również koncentrację zjawiska ubóstwa. Świadczą o tym dane dotyczące udział klientów GOSP pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa i zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie beneficjentów GOSP korzystających z tego rodzaju świadczeń- udział ten w latach 2017-2021 kształtuje się na bardzo wysokim poziomie (40,83%-69,23%). Tezę tą potwierdzają dane obrazujące wartość wskaźnika: liczba osób pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców. W granicach Konstantynowa wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niemal równym średniej gminnej (gmina: 0,10; Konstantynów- 0,09). Natomiast w przypadku Gnojna wskaźnik przybiera wartość 9-krotnie wyższą.</p> <p>Wśród mnogości zadań realizowanych przez samorządy znajduje się również ustawy obowiązek zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach, poprzez udostępnianie m.in. lokali socjalnych. Nie realizując tego obowiązku gmina naraża się na odpowiedzialność związaną z roszczeniami odszkodowawczymi w przypadku nie zapewnienia lokalu, np. osobom eksmitowanym przez sąd. W chwili obecnej gmina Konstantynów dysponuje 42 lokalami mieszkalnymi, znajdującymi się w 17 budynkach, o łącznej</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>powierzchni użytkowej 2 139,99 m². Z uwagi na zły stan techniczny i nieopłacalność remontu do rozbiórki kwalifikuje się 6 lokali mieszkalnych usytuowanych w 5 budynkach. Najemcom lokali w budynkach zakwalifikowanych do rozbiórki należy zapewnić lokale zamienne.</p> <p>Gmina dysponując niewielkim budżetem nie jest w stanie samodzielnie zrealizować inicjatywy utworzenia bazy lokalowej na potrzeby socjalne. Jednocześnie potrzebę utworzenia takich lokali potwierdza ilość mieszkańców zainteresowanych taką formą wsparcia. Rozwiązaniem w tym zakresie jest zmiana przeznaczenia istniejących budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja w celu nadania nowych funkcji mieszkalnych.</p>
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji dzięki zaspokojeniu potrzeb mieszkańców uprawnionych do przydzielenia mieszkań socjalnych.</p> <p>Zakres projektu obejmuje adaptację istniejącego budynku wchodzącego w zasób gminy Konstantynów wykorzystywanego dotychczas jako siedziba funkcjonujących instytucji kultury, dla potrzeb utworzenia lokali socjalnych. Koncepcja przewiduje adaptację budynku (przebudowa ścian wewnętrznych, utworzenie poddasza użytkowego, wprowadzenie niezbędnych instalacji) pozwalającą na utworzenie przynajmniej 6 mieszkań o obniżonym standardzie.</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada również wszystkie prace niezbędne do wyposażenia budynku w wymaganą infrastrukturę techniczną oraz zakup wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaką budynek będzie pełnił po realizacji projektu. W jego ramach zaplanowano kompleksowe uporządkowanie i zagospodarowanie terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>W ramach prac dostosowawczych zaplanowano następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja progów w drzwiach, - montaż szerokich drzwi pozwalających na swobodny przejazd, - montaż podłogi z materiałów antypoślizgowych, - dostosowanie łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (montaż pochwyty, luster uchylnych, automatycznie zapalane światło).
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Jednym z najistotniejszych elementów wpływających na jakość życia jest miejsce i warunki zamieszkiwania. Przedsięwzięcie wpłynie na znaczną poprawę komfortu i warunków zamieszkiwania osób będących w szczególnej sytuacji (tj. mieszkańców korzystających z mieszkań komunalnych). Zmiana jakości zamieszkiwania wpłynie pozytywnie na sposób postrzegania swojej sytuacji życiowej przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. W efekcie nastąpi ich aktywizacja i przełamanie bierności. Zmiana mentalności przyczyni się do zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim oraz wpłynie na zwiększenie aktywizacji zawodowej mieszkańców.</p> <p>Przedsięwzięcie wpłynie na znaczną poprawę warunków zamieszkiwania najmłodszych członków lokalnej społeczności, co pozwoli na ich aktywizację w dziedzinie edukacji i rozwijania swoich pasji oraz talentów. Dzięki modernizacji systemu oświetlenia zewnętrznego nastąpi znaczne podniesienie bezpieczeństwa całej okolicy.</p> <p>Oczekiwanym efektem projektu będzie zwiększenie zaangażowania mieszkańców w uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz późniejsze dbanie o wspólnie utworzony teren. Przestrzeń wokół budynku zostanie przygotowana wspólnie przez mieszkańców wg. ich pomysłów i potrzeb (np. kwietniki czy zieleńce).</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji				
Celem projektu jest poprawa standardu zamieszkiwania osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze rewitalizacji. Dzięki niemu nastąpi rozszerzenie dostępności, jakości świadczonych usług publicznych oraz zaspokojone zostaną podstawowe potrzeby osób będących w szczególnej sytuacji życiowej (głównie o niskich dochodach lub bezrobotne utrzymujące się ze świadczeń PUP oraz GOPS). Bezpośrednie wsparcie otrzyma budownictwo mieszkaniowe będące w zasobie gminy. Przedsięwzięcie wpłynie w znaczny sposób na ochronę środowiska naturalnego. W ramach projektu nastąpi znaczna poprawa efektywności energetycznej budynku mieszkalnego (energooszczędne oświetlenie). Jego efektem będzie również zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza dzięki wymianie nieefektywnych i wysokoemisyjnych źródeł ciepła.				
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie		Gnojno	Konstantynów
				✓
	Adres:	Konstantynów, ul Piłsudskiego 4	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów Osada-dz.ewid. 128
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK		NIE *(wymagane uzasadnienie)	
	✓		✓	
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2026-2028			
łącznie wartość przedsięwzięcia	2 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:		0,00 zł	
	Środki prywatne		0,00 zł	
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:		1 700 000,00 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	
	Środki pochodzące z innych źródeł:		0,00 zł	
	Środki wnioskodawcy:		300 000,00 zł	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	650	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba budynków mieszkalnych, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba utworzonych lokali socjalnych	sztuki	0	6	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury Społecznej	osoby	0	20	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba użytkowników budynków mieszkalnych o podniesionym standardzie energetycznym	osoby	0	20	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>W efekcie realizacji projektu nastąpi znaczna poprawa jakości i komfortu zamieszkiwania w lokalach socjalnych wchodzących w skład zasobu gminy. Przyczyni się również do poprawy estetyki całego otoczenia, która ma bardzo duży wpływ na poziom zadowolenia z miejsca zamieszkiwania a przez to poziom identyfikacji i poczucia lokalnej dumy. Ważnym elementem planowanego przedsięwzięcia jest również animowanie do realizacji oddolnych inicjatyw. W związku z tym, po realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, planowany jest kolejny etap, w ramach którego bezpośrednimi uczestnikami i realizatorami będą mieszkańcy lokali socjalnych. Obejmować będzie on uprządkowanie i uprzątniecie przestrzeni wokół budynku oraz jej aranżacja wg. własnych pomysłów i potrzeb. Pozwoli to na bezpośrednie zaangażowanie i zwiększenia poczucia sprawczości i decydowania o otaczającej rzeczywistości i przestrzeni. Realizacja wspólnych pomysłów pozwoli zwiększenie w przyszłości inicjatyw inicjowanych i kolejnych realizowanych wspólnie przez społeczność lokalną. Tego rodzaju działania będą miały wpływ na zmianę postaw mieszkańców i myślenia na przyszłość. Dzięki nim mieszkańcy odzyskają poczucie sprawczości i zyskają chęć do dokonywania zmian również w życiu osobistym i zawodowym.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	5/P –Rewitalizacja centrum miejscowości Konstantynów	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów	
Krótki opis sytuacji problemowej	 <p>Miejscowość Konstantynów jest ośrodkiem, w którym skupia się życie wszystkich mieszkańców gminy. Znajdują się tutaj praktycznie wszystkie instytucje i budynki użyteczności publicznej oraz działa zdecydowana większość podmiotów gospodarczych gminy. Pomimo tych uwarunkowań zauważalny jest zastój gospodarczy miejscowości, brak estetyki ścisłego centrum i wrażenie nieuporządkowania głównej przestrzeni publicznej. Istnieje potrzeba zachęcenia do podejmowania i umiejscawiania w tym obszarze działalności gospodarczej oraz ułatwienia dostępu do instytucji publicznych.</p> <p>W jej układzie architektonicznym miejscowości Konstantynów zarysowują się wyraźnie dwie główne przestrzenie publiczne. Pierwsza z nich to plac leżący przy wjeździe do Konstantynowa w kwartale ulic Pl. Wolności, Janowska (początek ulicy w rejonie ronda), 3 Maja, Piłsudskiego. Wyodrębnienia wymaga rynek z uwzględnieniem historycznego układu ulic, utwardzenie placu, ciągów pieszych, przebudowa zieleni, parking wykonanie instalacji nowoczesnego, oszczędnego oświetlenia (obecnie istniejące generuje duże koszty uniemożliwiające całonocne oświetlenie). Niezbędne jest przywrócenie funkcji ulicy 3 Maja jako ciągu pieszo-jezdnych. Utworzenie strefy reprezentacyjnej przyczyni się do ożywienia działalności gospodarczej w jej obrębie. Obecna postać tej strefy publicznej nie zachęca do jej odwiedzania. Zakamarki architektoniczne stwarzają warunki do prezentowania zachowań niektórych z mieszkańców, które nie są akceptowalne społecznie (np. spożywanie alkoholu czy wybryki chuligańskie). Najważniejsza przestrzeń publiczna w Konstantynowie nie jest postrzegana przez mieszkańców jako bezpieczna. Przekłada się to bezpośrednio na niekorzystną ocenę w zakresie otoczenia, w</p>	<p>Zdiagnozowanym problemem społecznym oraz przestrzenno-funkcyjnym- obserwowanym na terenie podobszaru rewitalizacji Konstantynów jest brak funkcji centrotwórczej centralnej części miejscowości gminnej, która z uwagi na pełnione przez siebie funkcje powinna być naturalnym miejscem koncentracji mieszkańców. Zauważalny jest brak wykorzystania potencjału przedmiotowego obszaru. Centralna część miejscowości powinna stanowić przestrzeń tętniącą życiem, naturalne miejsce spotkań i integracji społeczności lokalnej. Konstantynów jest miejscowością o historycznych uwarunkowaniach. W XIX wieku utracił posiadane przez 129 lat prawa miejskie pozostając jednak ważnym ośrodkiem na skrzyżowaniu dróg Biała Podlaska – Białystok i Terespol – Łosice. Po tym okresie pozostał charakter i układ ulic małego miasteczka z wyodrębnionym skwerem w środku miejscowości w obrębie ulic Plac Wolności, Piłsudskiego, 3 Maja oraz Janowska zwany dawniej rynkiem.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>którym zamieszkują, braku poczucia więzi z miejscem zamieszkania oraz niechęcią do podejmowania działań w zakresie otaczającej rzeczywistości.</p> <p>Druga strefa publiczna zapisana jako istotna w świadomości mieszkańców podobszaru rewitalizacji, ale również ze względu na ulokowanie tutaj najważniejszych funkcji, to skrzyżowanie ulic Janowskiej i Wyszyńskiego. Obszar ten to lokalizacja Urzędu Gminy, Ośrodka Zdrowia, Apteki, zabytkowego kościoła z plebanią, domu parafialnego, oraz wejścia do parku. Skupienie w takiej bliskości kluczowych punktów odwiedzanych przez mieszkańców, przy ruchliwej drodze wojewódzkiej 698 nierzadko powoduje duże utrudnienia zarówno dla pieszych, jak i kierowców. W obrębie tym zachodzi potrzeba wydzieleni miejsc parkingowych, w tym dla osób niepełnosprawnych wraz z likwidacją barier architektonicznych. Uporządkowanie przestrzeni poprawi estetykę i wizerunek osady. Będzie także uzupełnieniem i łącznikiem działań zmierzających do rewitalizacji innych jej części.</p>
<p>Zakres Realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja centralnej i reprezentacyjnej przestrzeni publicznej Konstantynowa w celu podniesienia jakości życia i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>Zakres projektu obejmuje następujące elementy: * rozbiórkę istniejącego ogrodzenia oraz istniejących zabudowań, * zmianę lokalizacji dwóch istniejących pomników, * utworzenie placu apelowego przy pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego, * utworzenie enklawy zieleni, * montaż oświetlenia (OZE) i monitoringu, * przebudowę oraz utworzenie miejsc parkingowych wzdłuż ulicy 3 Maja, * montaż infrastruktury towarzyszącej (ławki, kosze na śmieci, fontanna). Terenowi temu przywrócone zostaną jego pierwotne funkcje reprezentacyjnej części miejscowości. Zamontowana zostanie fontanna oraz zagospodarowanie wokół niej. Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni publicznej przyczyni się do ożywienia miejsca, wykreowania zadbanej i atrakcyjnej wspólnej przestrzeni tętniącej życiem, w której mieszkańcy nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz również całej gminy Konstantynów, będą mogli się integrować i spędzać aktywnie czas wolny. Centralnej części miejscowości nadane zostaną funkcje użytkowe - stanie się ona „sercem” obszaru rewitalizacji. Poza tym przedsięwzięcie będzie miało ogromny wpływ na ochronę lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego. Zagospodarowanie terenu przewiduje przywrócenie mu centralnej pozycji w wymiarze symbolicznym i materialnym. Stworzenie spójnej i funkcjonalnej przestrzeni łączącej funkcje reprezentacyjne i animacyjne. Plac zostanie zaplanowany w sposób umożliwiający dowolne transformowanie przestrzeni z myślą o organizowaniu różnego rodzaju imprez plenerowych (kiermasze, koncerty, pokazy filmowe, eventy itp.), w zależności od potrzeb instytucji i społeczności lokalnej.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>W ramach prac dostosowawczych zaplanowano następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyrównany teren pozwalający swobodnie się poruszać osobom mającym problemy ruchowe lub poruszające się na wózkach lub rodzicom z dziećmi prowadzącym wózki dziecięce - brak barier architektonicznych
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p>Rewitalizacja zaniedbanej przestrzeni publicznej pozytywnie wpłynie na jakość życia poprzez budowanie więzi społecznych, wzmocnianie poczucia tożsamości lokalnej i dumy z miejsca zamieszkania. Celem pośrednim projektu jest poprawa zagospodarowania układu komunikacji, w tym budowa ciągów pieszo-jezdnymi, parkingu, w tym miejsc postojowych dla pojazdów osób</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

	<p>niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych wpływająca na podniesie dostępności obiektów dla osób mających trudności w poruszaniu się (osoby niepełnosprawne na wózkach inwalidzkich, itp.) oraz usprawni system komunikacji dla wszystkich mieszkańców i osób przyjezdnych. Zagospodarowanie terenu publicznego przyczyni się do stworzenia zwartej - estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni kulturalno-rekreacyjnej. Przewiduje się, że dzięki rewitalizacji obszar stanie się atrakcyjniejszy nie tylko estetycznie ale i gospodarczo. Spójne i uporządkowane otoczenie przyczyni się do stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem. Wpłyne to na wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy. Spójne i uporządkowane otoczenie przyczyni się do stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób, w tym zagrożonych wykluczeniem. Wpłyne to na wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy. W efekcie realizacji projektu nastąpi poprawa obsługi całego obszaru rewitalizacji i stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju (np. rozwój agroturystyki, mini gastronomii czy produkcji wyrobów lokalnych oraz zaangażowanie podmiotu obsługującego nową infrastrukturę). Dzięki temu będzie on miał pozytywny wpływ na redukcję bezrobocia na obszarze rewitalizacji.</p> <p>2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>Poprawa estetyki centrum Konstantinowa połączona z budową odpowiedniej infrastruktury, w tym poprawiającej bezpieczeństwo, zachęci mieszkańców do odwiedzania tej strefy o każdej porze. Przełoży się to bezpośrednio na wzajemną integrację społeczną, stworzy warunki niezbędne dla funkcjonowania punktów handlowych czy gastronomicznych oraz poprawi szeroko rozumiany potencjał rozwojowy gminy. W efekcie realizacji projektu nastąpi kompleksowe zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanego terenu w centralnej części miejscowości Konstantinów w celu stworzenia przyjaznej oraz dostępnej dla lokalnej społeczności i turystów otwartej strefy kulturalno-rekreacyjnej. Stworzona przestrzeń centralnej części miejscowości Konstantinów przeznaczona będzie do pełnienia funkcji kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych będzie mogła pełnić szereg ważnych funkcji społecznych, poprzez podejmowanie i realizację różnych działań miękkich, wśród których można wymienić m.in.: organizację różnorodnych tematycznych wydarzeń i imprez kulturalnych skierowanych do różnych grup odbiorców, warsztatów, kursów i plenerów dla grup artystów, w szczególności ruchu amatorskiego, którzy zyskają możliwość tworzenia a odbiorcy ich dzieł będą mieć możliwość żywego kontaktu ze sztuką, tematycznych wydarzeń o znaczeniu ponadregionalnym, różnorodnych plenerowych warsztatów i zajęć aktywizujących dla dzieci i młodzieży.</p>			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantinów	
			✓	
	Adres:	Konstantinów, ul. .pl. Wolności, Janowska, 3 Maja, Piłsudskiego oraz skrzyżowanie ul. Janowskiej i ul. Kard. St.Wyszyńskiego	Działki ewidencyjne:	Obręb ewidencyjny Konstantinów_Osada 107;108;110;112;113;114;216
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE	
✓				
Okres realizacji	2026-2028			
Łączna wartość przedsięwzięcia	4 000 000,00 zł			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	1 000 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	2 500 000,00 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
		500 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,6	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Długość odcinka jezdni z wymienioną nawierzchnią	mb	0	180	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury	osoba/ rok	0	500	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>W efekcie realizacji projektu nastąpi uporządkowanie społecznie oczekiwanej przestrzeni publicznej o znacznym potencjale dla rozwoju społeczno-gospodarczego nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów. Stworzone zostanie miejsce dające realną alternatywę dla dotychczasowych sposobów spędzania wolnego czasu na obszarze rewitalizacji. Nastąpi zwiększenie oferty kulturalnej obszaru rewitalizacji. Projekt przyniesie także efekty w sferze gospodarczej – ożywienie lokalnej gospodarki w zakresie usług lokowanych w zrewitalizowanej przestrzeni. Dzięki niemu nastąpi również pozytywna zmiana wizerunku obszaru rewitalizacji i estetyzacja otoczenia, co przyczyni się do zwiększenia poczucia tożsamości przestrzennej mieszkańców. Spójne i uporządkowane otoczenie przyczyni się do stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem. Wpłyne to na wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy. Wśród głównych przesłanek, świadczących o niezwykle istotnej roli przedmiotowego projektu w wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysu i umożliwieniu jego zrównoważonego rozwoju, należy wymienić: * modernizację społecznie oczekiwanej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i kulturalnej o oddziaływaniu na całą gminę; * zapewnienie dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu związanego z rekreacją i zapobieganie tym samym możliwości występowania zjawisk patologicznych, szczególnie w młodszym pokoleniu; * stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji mieszkańców; * ożywienie obszaru zdegradowanego; * podniesienie jakości życia mieszkańców; * montaż oświetlenia i monitoringu przyczyniający się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa, * stworzenie miejsca integracji międzypokoleniowej, gdzie seniorzy będą uczestniczyć we wspólnych zajęciach z dziećmi i młodzieżą, * stworzenie możliwości na zmniejszenie poziomu bezrobocia na obszarze rewitalizacji, * uzyskanie obiektu o wyraźnej, centrotwórczej funkcji.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	6/P – Adaptacja budynku byłego dworca autobusowego wraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów	
Krótki opis sytuacji problemowej		<p>Niemal w centralnej części miejscowości Konstantynów (pomiędzy ulicami Dworcową i Targową) znajduje się plac dworcowy, w obrębie którego ulokowany jest zdegradowany budynek byłego dworca/poczekalni PKS. Obiekt w wyniku długiego użytkowania utracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (awaryjność sieci wewnętrznych budynku, zużycie stolarki okiennej i drzwiowej, niedostateczne parametry termoizolacyjności). Jest to budynek parterowy z wydłużonym w stronę przodu zadaszaniem, pokrytym blachą. Budynek nie posiada ogrzewania. W budynku niegdyś znajdowały się dwa pomieszczenia wynajmowane dla celów usługowo-handlowych. W chwili obecnej są opuszczone i nieużytkowane. W okresie jesienno-zimowym budynek sporadycznie wykorzystywany jest przez podróżujących busami/autobusami jako poczekalnia.</p> <p>Cały teren wokół obiektu wyłożony jest kostką, która w wyniku długoletniego użytkowania stała się krzywa i w wieku miejscach ma ubytki. Wokół placu dworowego znajdują się nasadzenia (długoletnie świerki oraz niskie krzewy). Historycznie (w okresie przedwojennym) miejsce to wykorzystywane było jak targ do prowadzenia działalności handlowej. Stąd nazwa ulicy Targowa. Zdiagnozowanym problemem obszaru rewitalizacji jest niska aktywność gospodarcza mieszkańców. Ze względu na brak miejsc pracy spora część mieszkańców zmuszona jest korzystać z pomocy społecznej oferowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie. W obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji zauważalna jest koncentracja różnego rodzaju problemów, które powodują konieczność korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej udzielanej przez GOSP – świadczą o tym dane dot. udziału mieszkańców korzystających z pomocy GOSP i zamieszkujących wyznaczone podobszary rewitalizacji, który kształtował się na poziomie ponad 40% wszystkich klientów GOSP w całym okresie prowadzonej analizy (od 46% w 2019 r. do 41,07% w 2021 r.). Koncentracja terytorialna niekorzystnej sytuacji widoczna jest również w efekcie analizy wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających ze świadczeń GOSP przypadającą na 100 mieszkańców- w zakresie Gnojna wskaźnik przybiera wartość (2,70) niemal równą średniej gminnej (2,71), natomiast w przypadku Konstantynowa jest niema półtorakrotnie większy niż ww. średnia. Poważnym problemem podobszarów rewitalizacji jest bezrobocie. Mieszkańcy tychże podobszarów stanowili znaczną część osób korzystających w latach 2017-2021 z pomocy GOSP z tytułu bezrobocia (43,28%-59,14%). O koncentracji problemu świadczą również wyniki analizy w zakresie wskaźnika liczby osób pobierających świadczenia z tytułu bezrobocia przypadająca na 100 mieszkańców. W przypadku obu podobszarów (Gnojno – 1,80; Konstantynów – 1,52) wskaźnik przybiera wartość znacznie przewyższającą średnią gminy (0,90). Ponadto, przy populacji obszarów wynoszącej 29,75% wszystkich mieszkańców gminy, 22,28% wszystkich bezrobotnych zamieszkuje ww. podobszaru; wartość wskaźnika obrazującego liczbę osób bezrobotnych przypadających na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym jest wyższa w granicach podobszarów (6,52) w porównaniu do średniej gminy (6,27).</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>Wśród licznych przyczyn takiego stanu rzeczy znajduje się również brak specjalnie przygotowanej infrastruktury targowej, co ogranicza obrót lokalnymi produktami rolnymi obniżając dochody mieszkańców. W chwili obecnej miejsce, w którym prowadzona jest sprzedaż produktów lokalnych znajduje się na obrzeżach miejscowości Konstantynów, co ogranicza niemal całkowicie dotarcie do niego osobom starszym czy mającym problemy z poruszaniem się.</p>
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem projektu jest poprawa wykorzystania walorów przestrzennych i społeczno-gospodarczych obszaru rewitalizacji prowadząca do przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom (bezrobociu, niskim dochodom lokalnej społeczności, deficytu miejsc pracy, małej aktywności gospodarczej mieszkańców). Realizacja przedmiotowego celu będzie następowała poprzez urzeczywistnienie następujących celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rewitalizację zdegradowanego budynku poczekalni dworca PKS wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego w celu przywrócenie mu pierwotnych funkcji, tj. utworzenia targowiska. 2. Zwiększenie efektywnego wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji w osiąganiu korzyści społeczno-gospodarczych 3. Tworzenie przestrzeni sprzyjającej rozwojowi gospodarczemu obszaru. 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób z grup defaworyzowanych, w tym głównie bezrobotnych i ubogich, poprzez udostępnienie przestrzeni pozwalającej na sprzedaż lokalnie wytwarzanych produktów. 5. Poprawa estetyki i przywrócenie pierwotnych funkcji zdegradowanym przestrzeniom publicznym. 6. Zwiększenie bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji. <p>Podejmowane działania ukierunkowane są na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym zwiększanie obrotu lokalnymi produktami oraz zwiększenie dochodów lokalnej społeczności z tytułu możliwości zbytu ww. produktów. Poza tym projekt ma na celu zwiększenie liczby osób prowadzących działalność gospodarczą nie tylko w obszarze rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów.</p> <p>W efekcie realizacji przedsięwzięcia utworzona zostanie niewielka hala targowa służąca społeczności lokalnej do sprzedaży wyrabianych przez nią lokalnych i naturalnych produktów. Również wokół budynku powstaną niewielkie zadaszone stoiska sprzedaży. Sprzedaż na targowisku będzie prowadzona w wyznaczone dni. Oprócz tego, zrewitalizowana przestrzeń posłuży organizacji różnego rodzaju wydarzeń o charakterze społeczno-kulturalnym, tj. organizowania kiermaszy czy jarmarków Bożonarodzeniowych lub Wielkanocnych, itd. Tego rodzaju wydarzenia będą doskonałą okazją do zaprezentowania swojego dorobku przez lokalnych artystów i rzemieślników. Będzie to również bardzo dobry czas na integrację społeczności lokalnej.</p> <p>Inwestycja ta służyć ma rozwojowi gospodarczemu całej gminy Konstantynów, w tym wspierać rolników i lokalnym producentów sprzedających swoje produkty. Podstawowym argumentem przemawiającym z niezbędnością realizacji przedmiotowej inwestycji są oczekiwania społeczności lokalnej wyartykułowane podczas konsultacji społecznych prowadzonych w ramach opracowania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym w szczególności spaceru badawczego zorganizowanego po obszarze rewitalizacji w dniu 17.07.2023 r.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności</p>	<p>W ramach prac dostosowawczych zaplanowano następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja progów w drzwiach, - montaż szerokich drzwi pozwalających na swobodny przejazd, - montaż podłogi z materiałów antypoślizgowych, - dostosowanie łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (montaż pochwytywów, luster uchylnych, automatycznie zapalane światło),

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

osobom ze szczególnymi potrzebami	- zagospodarowanie terenu z wykorzystaniem materiałów pozwalających na stworzenie równej powierzchni, bez uskoków i progów, co zapewni możliwość swobodnego poruszania się po placu targowym.		
Powiązania z celami GPR	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p>Przedsięwzięcie realizuje wszystkie cele szczegółowe, tj. 1.1. <i>Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym i w trudnej sytuacji życiowej</i>- stwarza możliwość dodatkowego zarobkowania dla osób wykluczonych społecznie, 1.2 <i>Zagwarantowanie mieszkańcom możliwość wszechstronnego rozwoju i zwiększenie szanse edukacyjnych w obszarze rewitalizacji</i> – umożliwienie rozwoju pasji i talentów mieszkańców oraz ich prezentacji w ramach organizowanych kiermaszy i jarmarków prezentujących dorobek społeczności lokalnej, 1.3 <i>Poprawa dostępności i rozwój usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami</i> – rozwój usług integrujących (w ramach ww. wydarzeń kulturalnych) najstarszych członków lokalnej społeczności, 1.4 <i>Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji</i> - projekt będzie miał bardzo duży wpływ na wzrostu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Po pierwsze planowanym efektem jego realizacji będzie zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych prywatnych prowadzących samodzielnie działalność. Po drugie do obsługi nowo utworzonej infrastruktury (głównie utrzymywanie porządku) zostanie zaangażowana podmiot dający szansę na zatrudnienie mieszkańców z grup marginalizowanych. Projekt ma kluczowe znaczenie dla likwidacji głównych barier rozwoju obszaru rewitalizacji (mały potencjał gospodarczy obszaru, niewystarczająca liczba miejsc pracy, w tym barak pracy dla osób niepełnosprawnych) , a przez to otwiera możliwość uruchomienia innych przedsięwzięć zawartych w programie rewitalizacji (m.in. aktywne włączenie mieszkańców obszaru rewitalizacji). Zawiera ona elementy zapewniające wieloaspektowe i komplementarne wykorzystanie jego efektów, zgodnie z więcej niż jednym celem programu rewitalizacji.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie będzie realizowało cel strategiczny oraz cele szczegółowe poprzez: 2.1 <i>Zagwarantowanie atrakcyjnych przestrzeni oraz obiektów publicznych</i> – uporządkowana i atrakcyjna przestrzeń publiczna stanie się miejscem integracji społeczności lokalnej. Montaż oświetlenia zewnętrznego wpłynie na poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. 2.2 <i>Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej</i> – zarówno nowo powstały obiekt hali , jak również zagospodarowanie wokół niego będzie w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami. 2.3 <i>Popraw jakości środowiska naturalnego</i> – w ramach projektu zaplanowano elementy wpływające na poprawę ochrony środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu – zastosowanie nowoczesnych technologii LED oraz montaż instalacji fotowoltaicznej.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
	Adres:	Konstantynów, ul. Dworcowa	Działki ewidencyjne: Obręb ewidencyjny Konstantynów Osada 93/1; 93/2
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymaganie uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓	✓	
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Okres realizacji	2025-2027		
łączna wartość przedsięwzięcia	3 000 000,00 zł		
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	2 550 000,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	450 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba obiektów targowisk objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,247	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba budynków użyteczności publicznej, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekt targowiska objęty wsparciem	Osoby	0	200	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba użytkowników budynku użyteczności publicznej o podniesionym standardzie energetycznym	Osoby	0	10	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
Planowanym efektem realizowanego przedsięwzięcia będzie ożywienie społeczno-gospodarcze wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz całej gminy Konstantynów. Powstanie infrastruktury targowiska wpłynie na zwiększenie możliwości zarobkowania przez społeczność lokalną. Nastąpi również tworzenie więzi handlowych – odbiorcy w prosty sposób będą mogli kontrolować pochodzenie towaru. Stworzone zostaną warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (lokalne centrum zbytu skupiające wokół siebie inne rodzaje aktywności gospodarczej). Poza tym bezpośrednia konkurencja wymusi na producentach ciągle podnoszenie jakości produkowanych towarów. Z punktu widzenia klientów, rozwój struktur drobnego handlu stwarza lepsze możliwości zaopatrzenia się w produkty lokalne, często charakteryzujące się specyficznymi właściwościami, nieprzetworzone, świeże i atrakcyjne cenowo. Sprzedaż produktów bezpośrednio przetworzonych w gospodarstwie pozwoli na wyeliminowanie wielu pośredników i pokaże rzeczywiste relacje cen żywności.				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Numer i nazwa przedsięwzięcia	
7/P – Konserwacja bram wjazdowych do zespołu parkowo-pałacowego w Konstantynowie	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	Podstawy problem to zły stan techniczny zabytkowego obiektu bram wjazdowych do zespołu parkowo-pałacowego w Konstantynowie. Obecny stan techniczny znacznie obniża walory estetyczne oraz atrakcyjność turystyczną obiektu.
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest zwiększenie efektywności wykorzystania istniejącego potencjału dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru w celu osiągnięcia korzyści społecznych i gospodarczych. Cele szczegółowe obejmują 1. Podniesienie jakości zabytkowej infrastruktury, 2. Zwiększenie oferty kulturalno-turystycznej gminy, 3. Wzrost kapitału społecznego gminy.</p> <p>Celem planowanych działań konserwatorskich jest zatrzymanie postępujących procesów degradacji substancji zabytkowej poprzez usunięcie wtórnych zapraw cementowych i założenie oddychających tynków z zachowaniem boniowania w zaprawie cementowo-wapiennej, wykonanie uzupełnień metalu na bazie żywicy poliuretanowej z wypełniaczem w postaci opiłków metalowych, zabezpieczenie metalu farbą antykorozyjną, wymiana , naprawa zamków, dorobienie brakujących kluczy, usunięcie nawarstwień biologicznych oraz dezynfekcja elementów kamiennych, rekonstrukcja brakujących kul wieńczących bramy, wymiana pokrycia na dachówki zbliżone do oryginału. Bramy obecnie jest niekompletne, brakuje kul wieńczących wjazd, odtworzenie ich pozwoli na przywrócenie zabytkowi jego pierwotnej formy.</p> <p>Zakres projektu obejmuje konserwację bram wjazdowych do zespołu pałacowo parkowego w oparciu o program konserwatorski. Realizacja projektu pozwoli na usunięcie przyczyny zniszczeń, zachować i zabezpieczyć oryginalną tkankę zabytkową oraz zrekonstruować brakujące elementy, co pozwoli przywrócić bramie walory estetyczne i oryginalny charakter.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rzeczowy projektu nie odnosi się do działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
Powiązania z celami GPR	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, co przełoży się na rozwój tej branży działalności gospodarczej. Projekt pobudzi lokalną gospodarkę głównie branżę turystyczną, wpłynie na zwiększenie liczby odwiedzających region turystów, co przyniesie wymierne efekty ekonomiczne lokalnej społeczności. Estetyczna i odnowiona przestrzeń wpływa bezpośrednio na jakość zamieszkiwania na danym obszarze, zwiększa również poziom identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania oraz wpływa na podniesienie poziomu zadowolenia z miejsca zamieszkania.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u></p> <p>Projekt pozytywnie wpłynie na jakość zagospodarowania przestrzeni publicznych. Przeprowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie będą sprzyjać uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Projekt przywraca wartości</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	użytkowe i przestrzenne obiektom oraz wpływa na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni. Oprócz tego zachowuje elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego.			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie		Gnojno	Konstantynów
				✓
	Adres:	Konstantynów, ul. Janowska	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów-Osada 238
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)	
	✓			
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2024-2025			
Łączna wartość przedsięwzięcia	490 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	475 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	15 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,01	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów zabytkowych	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób odwiedzających obiekt zabytkowy	osoby/rok	0	300	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
Projekt wpłynie na zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru rewitalizacji. Przyczyni się do wzrostu poczucia więzi i przynależności z tym obszarem, poczucia dumy z miejsca zamieszkania. Dzięki niemu nastąpi poprawa estetyki miejsca i zmniejszenie stopnia degradacji przestrzeni publicznej.				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstaktynow na lata 2022-2030

W wymiarze regionalnym projekt przyczyni się do rozwoju turystyki, która stanowi ważny element gospodarki nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całej gminy Konstaktynow. W dłuższej perspektywie wzrost liczby turystów odwiedzających region przyczyni się także do rozwoju usług towarzyszących turystyce i wykorzystania możliwości synergii branży turystycznej z innymi branżami, co wiąże się ze zwiększeniem dochodów gospodarstw domowych i powstaniem nowych miejsc pracy, a także wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. W efekcie zagospodarowania zdegradowanej przestrzeni publicznej nastąpi poprawa obsługi znacznej części obszaru rewitalizacji i stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju (np. rozwój turystki). Zachowuje on elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego.

Numer i nazwa przedsięwzięcia	8/P – Modernizacja infrastruktury sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstaktynowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstaktynow
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Istniejąca infrastruktura sportowa przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstaktynowie została wybudowana ponad 10 lat temu. Na jego terenie znajduje się: pełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej, boiska do koszykówki, piłki ręcznej oraz siatkówki oraz małe boisko do piłki nożnej i kort tenisowy. Ponadto na terenie obiektu znajduje się bieżnia i urządzenia lekkoatletyczne, dwie zielone sale gimnastyczne jedna ze sztuczną nawierzchnią, druga z nawierzchnią naturalną oraz siłownia zewnętrzna.</p> <p>Stan techniczny nawierzchni trawiastej boiska do piłki nożnej jest zły. Jest ona nierówna i jej użytkowanie może prowadzić do kontuzji zawodników. Z ww. powodu boisko jest obecnie wyłączone z eksploatacji. Sztuczne nawierzchnie poliuretanowe posiadają wyeksploatowaną nawierzchnie, zanieczyszczona i wymagająca renowacji.</p> <p>Wśród problemów obszaru rewitalizacji (oraz całej gminy Konstaktynow) znajduje się deficyt dobrze wyposażonych obiektów sportowych umożliwiających przełamywanie negatywnych przyzwyczajeń i złych nawyków dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych (brak aktywności ruchowej, spędzanie czasu wolnego przed telewizorem czy komputerem) będących przyczyną różnego rodzaju schorzeń – otyłości, nadwagi, chorób układu ruchu, wad postawy, jak również chorób układu krążenia. Przedmiotowy deficyt powoduje kolejne problemy – niewystarczającą ofertę w zakresie aktywnych form sportu oraz mogących „zaszczepić” ducha zdrowego i sportowego stylu życia. Niewystarczające jest również wyposażenie obszaru rewitalizacji w infrastrukturę rekreacyjną oraz pozwalającą na aktywne spędzanie wolnego czasu i integracją, zarówno społeczną, jak i międzypokoleniową.</p> <p>Wśród najczęściej pojawiających się oczekiwań społeczności obszaru rewitalizacji pojawiało się: dostosowanie funkcji obiektu w taki sposób, aby możliwe było prowadzenie w nim m.in.: zajęć dla rodziców z dziećmi (integrujących pokolenia), cyklicznych spotkań społeczności lokalnej, festynów rodzinnych, organizacja zajęć i zawodów sportowych oraz sprawnościowych. Mieszkańcy chcą również, aby plac zabaw stał się miejscem przyjaznym dla dzieci i rodziców i służył całej społeczności lokalnej jako miejsce spotkań i integracji. Obecny stan boiska nie spełnia oczekiwań mieszkańców pod względem funkcjonalności i użyteczności w kontekście rozwoju turystyki, kultury i sportu.</p>
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Realizacja projektu zakłada uporządkowanie i zagospodarowanie terenu publicznego w celu zapewnienia funkcjonowania profesjonalnego kompleksu sportowego.</p> <p>Zakres projektu obejmuje :</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont nawierzchni trawiastej boiska piłki nożnej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<ul style="list-style-type: none"> - montaż instalacji nawadniającej, - rozbudowa istniejącego oświetlenia - renowacja nawierzchni sztucznych boisk i bieżni i urządzeń lekkoatletycznych. - budowa toru do uprawiania sportów ekstremalnych (skatepark)
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Tereny publiczne zostaną wyrównane tak, aby zapewnić możliwość swobodnego poruszania się po nim. Plac zabaw będzie posiadał antypoślizgową nawierzchnię. Zamontowana zostanie specjalne huśtawki integracyjne umożliwiające zabawę dzieciom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, huśtawka wahadłowa dla osób niepełnosprawnych z siedziskiem w formie krzeselka z zabezpieczeniem przed wypadnięciem oraz trampoliny przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, która dzięki odpowiednio wyprofilowanemu wjazdowi i wyjazdowi pozwolą bez przeszkód dostać się na matę do skakania. Zamontowane zostaną także pionizatory, tj. urządzenie przeznaczone do rehabilitacji osób z problemami kończyn dolnych.</p> <p>W ramach siłowni zewnętrznej zamontowane zostaną urządzenia dedykowane osobom starszym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej, tak aby aktywność fizyczna była dostępna dla wszystkich niezależnie od formy.</p> <p>Zamontowane zostaną specjalne oznaczenia pozwalające na zwiększenie dostępności terenu.</p>
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Projekt przyczyni się do zwiększania dostępu do dobrej jakości bezpłatnych usług społecznych – w jego ramach powstanie infrastruktura, w której będą mogły być prowadzone usługi społeczne rekreacyjne, sportowe, zdrowotne i kulturalne. Poza tym projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze poprzez montaż nowego oświetlenia. Stworzy on również warunki do aktywności i rekreacji plenerowej mieszkańców, korzystnie wpływając na ich stan zdrowia, a także umożliwi rozwój kompetencji społecznych mieszkańców i wykorzystania ich talentów. Przyczyni się do ochrony i wzmocnienia dziedzictwa niematerialnego społeczności lokalnej. Co najważniejsze, projekt będzie sprzyjał poprawie życia osób poprzez przygotowanie zrewitalizowanej infrastruktury do świadczenia usług dla zróżnicowanych potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, niepełnosprawnych, osób starszych. Projekt ma kluczowe znaczenie dla likwidacji głównych barier rozwoju obszaru rewitalizacji, a przez to otwiera możliwości uruchomienia innych przedsięwzięć zawartych w programie rewitalizacji (realizacja szeregu przedsięwzięć integrujących lokalną społeczność, promujących proekologiczne zachowania oraz aktyw i zdrowy styl życia z wykorzystaniem infrastruktury sportowej). Zawiera elementy zapewniające wieloaspektowe i komplementarne wykorzystanie efektów, zgodnie z więcej niż jednym celem programu rewitalizacji.</p> <p>Plac zabaw, który stanowić będzie nie tylko miejsce łączenia zabawy z nauką przez dzieci stanie się także miejscem dla całej społeczności lokalnej, które uatrakcyjni spędzanie czasu wolnego oraz umożliwi integrację środowiska lokalnego. Będzie miejscem spotkań całych rodzin z dziećmi, które w bezpieczny sposób będą mogłyby rozwijać swoją sprawność ruchową, zaspokajając potrzeby zabawy i kontaktu z rówieśnikami. Nowa przestrzeń sprzyjać będzie zacieśnianiu relacji sąsiedzkich i otwiera lokalną społeczność na różne inicjatywy, kształtować będzie prawidłowe postawy społeczne wśród najmłodszych i sprzyjać ich rozwojowi, zachęcać dzieci i rodziców do aktywnego spędzania wspólnych chwil na świeżym powietrzu. Wpłynie także na znaczne podniesienie atrakcyjności obszaru.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u></p> <p>Projekt będzie sprzyjał uzupełnieniu i uporządkowaniu ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Przywróci wartości użytkowe i przestrzenne obiektom zdegradowanym, nie spełniającym współczesnych standardów. Polega na poprawie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych. Celem przedsięwzięcia jest kompleksowe uporządkowanie zaniedbanych terenów publicznych oraz poprawa</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w oparciu o istniejącą bazę sportową znajdującą się przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstantynowie. Celami projektu są: 1. Poprawa jakości i standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. 2. Przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom obszaru rewitalizacji, tj. deficytu miejsc i oferty spędzania wolnego czasu, braku atrakcyjnych miejsc aktywności ruchowej, małej aktywności ruchowej mieszkańców, problemów zdrowotnych mieszkańców, małej świadomości mieszkańców w zakresie niezbędności prowadzenia aktywnego trybu życia. 3. Przywrócenie pierwotnych funkcji zdegradowanym obszarom o szczególnym znaczeniu dla rozwoju społecznego nie tylko obszaru rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów.			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie		Gnojno	Konstantynów
				✓
	Adres:	Konstantynów, ul. Nowa 2	Działki ewidencyjne:	Obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś 504 /17
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)	
	✓			
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2026-2028			
Łączna wartość przedsięwzięcia	2 500 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:		1 000 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	
	Środki prywatne		0,00 zł	
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:		1 000 000,00 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	
	Środki pochodzące z innych źródeł:		0,00 zł	
	Środki wnioskodawcy:		500 000,00 zł	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	1	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	2,0	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	osoby/rok	0	300	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Bezpośrednim efektem planowanego przedsięwzięcia będzie poprawa jakości zdegradowanych przestrzeni publicznych, przyczyniająca się do zwiększenia poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji projektu powstanie społecznie oczekiwana infrastruktura umożliwiająca rozwój oferty rekreacyjno-sportowo-kulturalnej. Rewitalizacja obiektów sportowych oraz placu zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstantynowie będzie impulsem do realizacji szeregu kolejnych oddolnych inicjatyw. Powstanie nowej infrastruktury wpłynie na rozwój zainteresowania i promocje zdrowego i sportowego stylu życia, z drugiej zaś pozwalającej na budowanie silnych relacji i więzi społeczności lokalnej, jak również lokalnego patriotyzmu i dumy z miejsca zamieszkania. Wpłynie również na zwiększenie aktywności ruchowej mieszkańców, a także rozwój oferty spędzania wolnego czasu. Będzie to miejsce „pozytywnej energii”, w obrębie którego prowadzone będą inicjatywy przełamujące marazm i bierność społeczności lokalnej. Argumentem przemawiającym za realizacją przedmiotowego przedsięwzięcia jest deklarowana przez społeczność lokalną chęć realizacji oddolnych inicjatyw w oparciu o zrewitalizowaną infrastrukturę (m.in. organizacja zajęć sportowych czy wydarzeń promujących zdrowy styl życia i odpowiedzialne zachowania wobec środowiska naturalnego). Ważne jest także zgromadzenie w jednym obiekcie szeregu funkcji związanych z kulturą, sportem i rekreacją. Będzie to miejsce nie tylko stanowiące centrum życia sportowego i rekreacyjnego (udostępnienie miejsca spotkań mieszkańców, poprawa kondycji, zdrowia, aktywności ruchowej mieszkańców, promocja zdrowego stylu życia), ale również życia kulturalnego (możliwość organizacji imprez plenerowych integrujących społeczność obszaru rewitalizacji i wpływających na zacieśnianie się więzi społecznych).</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	9/P – Obchody Nocy Świętojańskiej nad Bugiem
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Koło Gospodyń Wiejskich w Gnojnie Koło Gospodyń Wiejskich w Konstantynowie
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>W efekcie przeprowadzonej diagnozy podobszarów rewitalizacji zidentyfikowano szereg problemów między innymi w sferze społeczno-kulturalnej. Wśród czynników hamujących rozwój ww. obszarów znajduje się niewykorzystany potencjał dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturalnego, co obniża atrakcyjność turystyczną tego terenu. Wynikającym z tego problemem jest niska aktywność kulturalna mieszkańców. Niechętnie uczestniczą oni w życiu społeczno – kulturalnym gminy, nie wykazują inicjatywy, co za tym idzie nie identyfikują się z miejscem zamieszkania, nie odczuwają potrzeby działania dla dobra wspólnoty. Dodatkowo niski stan majątności mieszkańców przekłada się na poziom ich funkcjonowania oraz aspiracje. Potrzeba zaspokojenia potrzeb bytowych, podstawowych spycha na plan dalszy potrzeby wyższego rzędu. Częste trudności w zagwarantowaniu środków materialnych na potrzeby życia codziennego uniemożliwiają realizację pozostałych potrzeb, a w efekcie potrzeby te zanikają. Udział w różnego rodzaju imprezach kulturalnych, które często odbywają się w większych ośrodkach poza granicami miejsca zamieszkania, jest w takiej sytuacji poza zasięgiem domowych budżetów. Powszechny dostęp łatwych w konsumpcji, wygodnych rozrywek, które nie wymagają wysiłku intelektualnego jest atrakcyjną alternatywą spędzania wolnego czasu. W świadomości społecznej zanika potrzeba i przeświadczenie o tym, że uczestnictwo w kulturze wyższej jest potrzebne, wręcz niezbędne do funkcjonowania na pewnym pożądanym poziomie. Potrzebne są więc działania interwencyjne, wpływające na zmianę mentalną środowiska. Równie ważnym aspektem sytuacji problemowej jest konieczność</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	zaszczeplenia, szczególnie wśród młodych mieszkańców gminy, swoistego „lokalnego patriotyzmu”, zainteresowania lokalną kulturą i historią oraz budowanie przywiązania do miejsca zamieszkania.
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Celem przedsięwzięcia będzie integracja mieszkańców podobszarów rewitalizacji, a także promocja ludowych tradycji i obrzędów związanych z Nocą Świętojańską.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje organizację cyklicznych (corocznych) imprez plenerowych – obchodów Nocy Świętojańskiej nad Bugiem (w m. Gnojno). W trakcie wydarzenia prezentowane będą zwyczaje świętojańskie. Uczestnicy będą mogli odwiedzić przygotowane stanowiska edukacyjne związane z tradycją sobótki, w tym m.in. z pieśniami, wiciem wianków, symboliką wody i ognia. Na przybyłych będą czekały stanowiska pokazowo–warsztatowe dotyczące zwyczajów i wierzeń związanych z wigilią św. Jana. Będzie można zapoznać się z tematyką medycyny ludowej, ziół i ich właściwościami. Nie zabraknie symboliki wody i ognia czy legend o cudownym kwiecie paproci. Ponadto będzie to także okazja do samodzielnego wicia wianka i nauki tradycyjnych sobótkowych pieśni. Najmłodszy uczestnicy będą mogli spróbować swoich sił w pracach plastycznych. Nieodłącznym elementem obchodów będzie poszukiwanie kwiatu paproci, który zakwitł tylko w tę jedną, szczególną noc, a znalazcy miał dać szczęście i bogactwo. Przedsięwzięcie będzie organizowane wspólnie przez KGW z Gnojna oraz KGW z Konstantynowa.</p>
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń, w obrębie którego organizowane będzie coroczne wydarzenie kulturalne dostosowana będzie do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami.
Powiązania z celami GPR	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p>Spójność społeczna budowana jest między innymi poprzez odwoływanie się do wspólnych wartości. Wartością wspólną dla lokalnej społeczności, dobrem lokalnym, są kultywowane od pokoleń zwyczaje, obyczaj, tradycje pozwalające na zachowanie swojej tożsamości kulturowej. Organizacja wydarzenia kulturalno-artystycznego leżeć powinna w sferze zainteresowania wszystkich mieszkańców jako promocja miejsca na skalę regionalną oraz wielka szansa na poprawę jakości życia poprzez wszechstronny rozwój społeczno-gospodarczy. Udział w tego typu imprezie jako forma aktywizacji społecznej dostępny będzie absolutnie dla każdego, dla najmłodszych oraz najstarszych, bez względu na pozycję społeczną, zasobność czy ograniczenia psychofizyczne. Będzie pomostem międzypokoleniowym, gdzie spotkać się mogą wszyscy członkowie społeczności lokalnej. Przy takiej okazji w sposób niewymuszony nawiązuje się relacje, których podstawą jest wspólna dla wszystkich chęć spędzenia miło wolnego czasu. Taka płaszczyzna jest idealna dla nawiązywania wielu różnorodnych interakcji i relacji. Imprezy tego typu spajają społeczność w sposób wyjątkowy. Organizacja imprezy w różnorodny sposób może być okazją do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Sprawnie zorganizowane przedsięwzięcie, poprzez przyciąganie coraz większej liczby uczestników, w tym osób z zewnątrz, przyczynić się może w znacznym stopniu do podniesienia jakości usług na lokalnym rynku. Jako impreza masowa będzie wymagała zwiększonych wysiłków organizacyjnych. Wokół wydarzenia będzie miała okazję powstać sieć usług społecznych angażujących lokalnych przedsiębiorców. Sprawne i przemyślane zbudowanie wokół imprezy swoistej marki podniesie atrakcyjność miejsca jako potencjalnej</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>lokalizacji inwestycji, osiedlenia się, rekreacji. Napływ klientów bądź inwestorów będzie impulsem ożywienia gospodarczego, co za tym idzie rozwoju społecznego.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>Wydarzenie cykliczne tej rangi w sposób wyjątkowy podniesie atrakcyjność podobszaru rewitalizacji, zarówno dla miejscowej ludności jak i uczestników z zewnątrz. Tego typu impreza, łącząca w sobie dobrą rozrywkę i doniosłe wydarzenie społeczno-kulturalne daje szansę na zmianę wizerunku całej gminy. Odpowiednio zorganizowane w zrewitalizowanych przestrzeniach wykorzystywało będzie najpełniej potencjał nowych terenów publicznych. Wydarzenie kulturalne będzie stanowiło doskonałą płaszczyznę do wymiany międzypokoleniowej, wymiany wiedzy, umiejętności, doświadczeń, pomysłów. Wydarzenie kulturalne przyczyni się w znacznym stopniu do ożywienia wizerunku obszaru oraz ożywienia społecznego, zmotywuje mieszkańców do wyjścia z domów, do aktywnego wykorzystania czasu wolnego. Miejsca tętniące życiem, gdzie ludzie chcą i lubią przebywać, gdzie są zaangażowani w budowanie wspólnego dobra (różnorako rozumianego) są miejscami atrakcyjnymi w kontekście zamieszkania, inwestowania czy spędzania czasu wolnego. Społeczność, w której wysoko cenione jest uczestnictwo w kulturze i które sukcesywnie dąży do podnoszenia poziomu uspołecznienia i poziomu intelektualnego będzie społecznością ludzi otwartych na świat, dbających o ten świat w każdym aspekcie, będzie społecznością ludzi nastawionych na budowanie lepszego jutra dla przyszłych pokoleń i środowiska naturalnego.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
	Adres:	Gnojno	Działki ewidencyjne: obręb ewidencyjny Gnojno – dz.ewid. 126
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE
	✓		
	<p>*UZASADNIENIE</p> <p>Tereny nad rzeką Bug znajdują się poza wyznaczonym podobszarem rewitalizacji; w niedalekiej odległości od niego. Ze względu na brak zabudowy obszar ten nie został ujęty w granicach ww. podobszaru. Jednocześnie stanowią one idealne miejsce do tego rodzaju wydarzeń kulturalnych. Piękna oprawa przyrodnicza wpisująca się w zakres tematyczny uroczystości pozwoli na organizację wydarzenia na wysokim poziomie. Realizacja przedsięwzięcia jest szczególnie istotna dla przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom społeczno-gospodarczym obszaru (m.in. ograniczenie finansowe mieszkańców, które uniemożliwiają udział w wydarzeniach kulturalnych o wysokich walorach artystycznych, deficyt oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, niewystarczające wykorzystanie walorów przyrodniczo-naturalnych do rozwoju turystyki, co obniża atrakcyjność terenu oraz wpływ na zubożenie społeczności lokalnej).</p>		
Okres realizacji	2024-2030		
Łączna wartość przedsięwzięcia	70 000,00 zł		
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	70 000,00 (środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz programu Etno Polska)	
	Środki prywatne	0,00 zł	
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00	
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Środki wnioskodawcy:		0,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernienia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt./rok	0	1	Dane KGW
Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane KGW
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	300	Dane KGW
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Organizowana corocznie impreza przyczyni się do wzmocnienia wzajemnych więzi emocjonalno-społecznych między uczestnikami oraz integracji sąsiedzkiej, a tym samym dostarczy wielu ciepłych i miłych wrażeń. Realizacja projektu wpłynie na osiągnięcie wymiernych korzyści zarówno w sferze społecznej (mieszkańcy zyskają możliwość uczestnictwa w wydarzeniu kulturalnym o wysokich walorach artystycznych) oraz gospodarczej (podniesienie atrakcyjności turystycznej i ożywienie gospodarcze obszaru). Da również szanse na zaprezentowanie talentów i pasji społeczności lokalnej (w trakcie prowadzonych występów). Wpłynie pozytywnie na rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych mieszkańców, m.in. rozwój osobowości ludzi młodych poprzez kontakt z muzyką, sztuką, przedstawieniami. Możliwość prezentowania talentów i umiejętności w trakcie realizowanego wydarzenia artystycznego pozwoli na kształtowanie umiejętności pokonania bariery przed wystąpieniem publicznym, umiejętność skutecznego przekonywania innych i obrony swej wartości. Ważne jest, aby działaniom towarzyszyła atmosfera zrozumienia, wzajemnego zaufania i partnerstwa, wpływająca na rozwijanie postawy otwartej, tak istotnej w społecznym komunikowaniu się.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	10/P – Zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez organizację cyklicznych rekonstrukcji historycznych w miejscach lokalnych wydarzeń historycznych
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantinów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>W efekcie przeprowadzonej diagnozy podobszarów rewitalizacji zidentyfikowano szereg problemów między innymi w sferze społeczno-kulturalnej. Wśród czynników hamujących rozwój ww. obszarów znajduje się niewykorzystany potencjał dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturalnego, co obniża atrakcyjność turystyczną tego terenu. Wynikającym z tego problemem jest niska aktywność kulturalna mieszkańców. Niechętnie uczestniczą oni w życiu społeczno – kulturalnym gminy, nie wykazują inicjatywy, co za tym idzie nie identyfikują się z miejscem zamieszkania, nie odczuwają potrzeby działania dla dobra wspólnoty. Dodatkowo niski stan majątności mieszkańców przekłada się na poziom ich funkcjonowania oraz aspiracje. Potrzeba zaspokojenia potrzeb bytowych, podstawowych spycha na plan dalszy potrzeby wyższego rzędu. Częste trudności w zagwarantowaniu środków materialnych na potrzeby życia codziennego uniemożliwiają realizację pozostałych potrzeb, a w efekcie potrzeby te zanikają. Udział w różnego rodzaju imprezach kulturalnych, które często odbywają się w większych ośrodkach poza granicami miejsca zamieszkania, jest w takiej sytuacji poza zasięgiem domowych</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	budżetów. Powszechny dostęp łatwych w konsumpcji, wygodnych rozrywek, które nie wymagają wysiłku intelektualnego jest atrakcyjną alternatywą spędzania wolnego czasu. W świadomości społecznej zanika potrzeba i przeświadczenie o tym, że uczestnictwo w kulturze wyższej jest potrzebne, wręcz niezbędne do funkcjonowania na pewnym pożądanym poziomie. Potrzebne są więc działania interwencyjne, wpływające na zmianę mentalną środowiska. Równie ważnym aspektem sytuacji problemowej jest konieczność zaszczepienia, szczególnie wśród młodych mieszkańców gminy, swoistego „lokalnego patriotyzmu”, zainteresowania lokalną kulturą i historią oraz budowanie przywiązania do miejsca zamieszkania.		
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	Planowane przedsięwzięcie stanowi bezpośrednią kontynuację rozpoczętych działań. Od 4 lat w miejscowości Konstantynów organizowane są wydarzenia kulturalne (festyny) z oprawą historyczną. Co roku wykorzystywany jest inny temat przewodni wydarzenia. W ramach projektu planowana jest kontynuacja organizacji cyklicznych rekonstrukcji historycznych w miejscach lokalnych wydarzeń historycznych.		
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przestrzeń, w obrębie którego organizowane będzie coroczne wydarzenie kulturalne dostosowana będzie do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami.		
Powiązania z celami GPR	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u> Przedsięwzięcie wpłynie na zwiększenie zadowolenia mieszkańców obszaru rewitalizacji z miejsca zamieszkania oraz wzrost poczucia wspólnoty i lokalnej dumy. Umożliwi mieszkańcom, którzy dotychczas ze względu na różnego rodzaju bariery, mieli ograniczony dostęp, uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, wszechstronnie rozwijających oraz integrujących. Organizowane wydarzenia będą również doskonałą okazją do promocji obszaru rewitalizacji oraz zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u> Projekt pozwoli na odnowę i ożywienie obszaru rewitalizacji, który stanie miejscem tętniącym życiem, miejscem organizacji oddolnych inicjatyw, uczestnictwa w kulturze. Zrewitalizowana i dostosowana przestrzeń publiczna będzie oferować szeroki wachlarz usług dla wszystkich mieszkańców obszaru.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
			✓
	Adres: Konstantynów	Działki ewidencyjne:	obręb Konstantynów Wieś 171/5 i 258
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE
	✓		
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Okres realizacji	2024-2030		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Łączna wartość przedsięwzięcia	280 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	280 000,00 (środki programu EtnoPolska)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	0,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt./rok	0	1	Dane Urzędu Gminy
Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane Urzędu Gminy
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	400	Dane Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Organizowana corocznie impreza przyczyni się do wzmocnienia wzajemnych więzi emocjonalno-społecznych między uczestnikami oraz integracji sąsiedzkiej, a tym samym dostarczy wielu ciepłych i miłych wrażeń. Realizacja projektu wpłynie na osiągnięcie wymiernych korzyści zarówno w sferze społecznej (mieszkańcy zyskają możliwość uczestnictwa w wydarzeniu kulturalnym o wysokich walorach artystycznych) oraz gospodarczej (podniesienie atrakcyjności turystycznej i ożywienie gospodarcze obszaru). Da również szanse na zaprezentowanie talentów i pasji społeczności lokalnej (w trakcie prowadzonych występów). Wpłynie pozytywnie na rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych mieszkańców, m.in. rozwój osobowości ludzi młodych poprzez kontakt z muzyką, sztuką, przedstawieniami. Możliwość prezentowania talentów i umiejętności w trakcie realizowanego wydarzenia artystycznego pozwoli na kształtowanie umiejętności pokonania bariery przed wystąpieniem publicznym, umiejętność skutecznego przekonywania innych i obrony swej wartości. Ważne jest, aby działaniom towarzyszyła atmosfera zrozumienia, wzajemnego zaufania i partnerstwa, wpływająca na rozwijanie postawy otwartej, tak istotnej w społecznym komunikowaniu się.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	11/P – Rozwój usług społecznych na terenie gminy Konstantynów
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie
Krótki opis sytuacji problemowej	Wśród zdiagnozowanych problemów podobszarów rewitalizacji znajduje się duży udział osób wykluczonych bądź zagrożonych takim wykluczeniem, a także osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. W związku z zachodzącymi zmianami społecznymi wzrasta systematycznie liczba osób starszych, potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu, mających problemy z mobilnością ze względu na stan swojego zdrowia. Zgodnie z danymi uzyskanymi w trakcie prowadzonej diagnozy podobszarów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

rewitalizacji wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie podobszaru rewitalizacji Gnojno kształtuje się na poziomie znacznie wyższym niż średnia gminy (20,68) i wynosi: 27,03, w zakresie podobszaru Konstantynów: 25,38. Niepokoi również fakt, iż tempo starzenia się ludności podobszarów rewitalizacji jest większe niż w przypadku całej gminy – wskaźnik zamiany liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie obu podobszarów rewitalizacji przyjmuje wartość znacznie wyższą niż średnia gminy (9,12%) – podobszar Gnojno -21,62% ; podobszar Konstantynów- 13,42%. W zakresie starzejącego się społeczeństwa szczególnie niekorzystnie wyglądają prognozy GUS, w świetle których w Polsce procesy te będą się systematycznie nasilały. Z sytuacją taką będziemy również mieli do czynienia na terenach wielkich powiatu bialskiego. Postępujący proces starzenia się populacji, zwiększający się udział osób starszych w społeczeństwie (w tym osób wymagających wsparcia), zmiany w tradycyjnym modelu rodziny (odejście od modelu rodziny wielopokoleniowej, wzrastająca liczba rodzin niepełnych) oraz niewysoki status ekonomiczny seniorów, w szczególności osób samotnych to czynniki, które powodują, że usługi społeczne świadczone w miejscu zamieszkania to forma usług o coraz większym zasięgu i znaczeniu społecznym.

Kolejnym z problemów podobszarów rewitalizacji jest stosunkowo duży udział ludności korzystającej z opieki GOPS. W jego obrębie zauważalna jest szczególna koncentracja osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń GOPS. Udział mieszkańców korzystających z pomocy GOPS i zamieszkujących wyznaczone podobszary rewitalizacji, który kształtuje się na poziomie ponad 40% wszystkich klientów GOPS w całym okresie prowadzonej analizy (od 46% w 2019 r. do 41,07% w 2021 r.). Koncentracja terytorialna niekorzystnej sytuacji widoczna jest również w efekcie analizy wskaźnika obrazującego liczbę osób korzystających ze świadczeń GOSP przypadającą na 100 mieszkańców- w zakresie Gnojna wskaźnik przybiera wartość (2,70) niemal równą średniej gminnej (2,71), natomiast w przypadku Konstantynowa jest niema półtorakrotnie większy niż ww. średnia. Na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji zanotowano koncentrację zjawiska ubóstwa. Świadczą o tym dane dotyczące udział klientów GOPS pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa i zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie beneficjentów GOPS korzystających z tego rodzaju świadczeń- udział ten w latach 2017-2021 kształtuje się na bardzo wysokim poziomie (40,83%-69,23%). Tezę tą potwierdzają dane obrazujące wartość wskaźnika: liczba osób pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa przypadająca na 100 mieszkańców. W granicach Konstantynowa wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie niemal równym średniej gminnej (gmina: 0,10; Konstantynów- 0,09). Natomiast w przypadku Gnojna wskaźnik przybiera wartość 9-krotnie wyższą.

Kolejnym z problemów nie tylko podobszarów rewitalizacji, lecz całej gminy Konstantynów jest problem stosunkowo wysokiego udziału mieszkańców z różnego rodzaju niepełnosprawnościami. Świadczą dane dot. osób korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności. Systematycznie wzrasta udział osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji w ogólnej liczbie osób korzystających ze świadczeń z tego tytułu na terenie całej gminy Konstantynów (2017 r.-33,33%, 2021 r. – 50,00%). Tak samo jak w przypadku obszaru całej gminy, osoby korzystające z pomocy z ww. tytułu stanowią coraz liczniejszą grupę wśród wszystkich podopiecznych GOPS z tego terenu (w 2017 r. – 19,54%, natomiast w 2021 r. – 34,78%). Wskaźnik liczby osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności przypadającej na 100 mieszkańców w zakresie podobszaru Konstantynów przybiera wartość (1,43) znacznie przewyższającą średnią gminy (0,77). W granicach podobszaru Gnojno nie odnotowano osób korzystających ze świadczeń z tego tytułu. W związku z dwoma ww. zagadnieniami nierozzerwalnie związana jest kwestia osób, które sprawują opiekę nad osobami jej wymagającymi i niesamodzielnymi. Stała opieka nad dziećmi bądź osobami dorosłymi, których niepełnosprawność wiąże się z całym spektrum problemów zdrowotnych, utrudniających bądź uniemożliwiających samodzielne funkcjonowanie, może prowadzić do wyczerpania fizycznego i psychicznego, co przekłada się na mniejszą skuteczność w opiece nad osobą niepełnosprawną i obniżenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>poziomu życia zarówno opiekuna, jak i osoby niepełnosprawnej. Wobec powyższego konieczne jest podjęcie działań mających na celu odciążenie opiekunów osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zarówno dostępne dane, jak również prognozy GUS oraz informacje uzyskane w trakcie prowadzonej diagnozy wskazują, iż postępujące starzenie się społeczeństwa i wydłużenie okresu życia są zjawiskami nieuniknionymi. W konsekwencji wzrastać będzie udział ludności wymagającej opieki ze względu na stan swojego zdrowia lub niepełnosprawność. Rodzi to konieczność w zakresie podjęcia</p>
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Głównym celem przedsięwzięcia będzie zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych, które wspierają dostęp do opieki skoncentrowanej na osobie oraz poprawa dostępności tychże usług dla osób z niepełnosprawnościami. Zakłada ono rozwój usług uwzględniających podmiotowość jednostki, świadczonych w środowisku zamieszkania, głównie w warunkach domowych. Przewiduje również szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej. Podniesiona zostanie dostępność usług świadczonych w społeczności lokalnej, np. w formie usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami, rozwoju usług opiekuńczych (w tym specjalistycznych). Przewiduje się również wsparcie dla opiekunów faktycznych osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z zakresu opieki nad tymi osobami, w tym opieka wytchnieniowa, kształcenie potrzebne do opieki, poradnictwo, tworzenie wypożyczalni sprzętu opiekuńczego i rehabilitacyjnego. Przeciwdziałając wykluczeniu komunikacyjnemu rozwijane będą usługi transportowe "door to door".</p> <p>Zakres planowanego przedsięwzięcia obejmować będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wsparcia tworzenia warunków i usług w zakresie opieki osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania, b) wsparcia opiekunów faktycznych (nieformalnych) osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym opieka wytchnieniowa, poradnictwo, kształcenie potrzebne do opieki, c) szkolenia kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej, d) rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami. <p>Wsparcie oferowane osobom potrzebującym pomocy w codziennym funkcjonowaniu będzie dostosowane do indywidualnych potrzeb tych osób. Będzie przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością. W szczególności wsparcie przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami dostosowane jest do osobistych preferencji oraz rodzaju niepełnosprawności. Wsparcie będzie dotyczyć tylko społeczności lokalnej. Wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich prowadzić będzie do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej.</p> <p>Przeprowadzone działania umożliwiają pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej, pozwalające tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie. Zakres przedsięwzięć obejmie np. działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób takie jak np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania (mieszkania adaptowalne), sfinansowanie tworzenia wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność tych osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad tymi osobami), sfinansowanie wypożyczenia lub zakupu tego sprzętu, usługi dowożenia posiłków, przewóz do miejsca pracy lub ośrodka wsparcia.</p> <p>W celu zapewnienia braku stygmatyzacji osób pochodzących z obszaru rewitalizacji, przedsięwzięcie obejmie mieszkańców całej gminy Konstantynów. W zakresie osób zamieszkujących w granicach obszaru rewitalizacji zastosowane zostaną preferencyjne kryteria uczestnictwa.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Projekt z założenia obejmuje i jest nakierowany na osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami. Przewiduje on szereg działań pozwalających na włączenie tej grupy w nurt życia społecznego i obywatelskiego, na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, zwiększenie ich mobilności i autonomii. Działanie będzie zapewniało dostępność m.in. dzięki stosowanym technologiom informacyjno-komunikacyjnym oraz promowanie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym.</p>			
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego Przedsięwzięcie wpłynie na znaczny wzrost jakości życia mieszkańców z niepełnosprawnościami oraz wykluczonych społecznie m.in. ze względu na stan ich zdrowia. Dzięki niemu wsparcie otrzymają osoby wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Szczególnie istotną kwestią będzie fakt, iż wsparcie realizowane będzie w najbardziej przyjaznym dla jednostki środowisku, tj. nie w formach stacjonarnych lecz w miejscu zamieszkania. Projekt przyczyni się również do rozwoju usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami. Przyczyni się również do wsparcia opiekunów faktycznych (nieformalnych) osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym opieka wytchnieniowa, poradnictwo, kształcenie potrzebne do opieki. Celem opieki wytchnieniowej jest zapewnienie opiekunom okazji do odpoczynku, odprężenia i odreagowania, aby mogli kontynuować swoją rolę w opiece bez nadmiernego obciążenia. Dzięki temu osoby, które były dotychczas wykluczone społecznie ze względu na konieczność sprawowania stałej opieki, uzyskają możliwość włączenia się w nurt życia społecznego i obywatelskiego.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na znaczny rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Realizowane będą usługi, które dotychczas nie były oferowane przez GOPS albo były oferowane w bardzo znikomym zakresie. Rozwój usług publicznych wpłynie na znaczną poprawę jakości życia i zamieszkiwania nie tylko w obrębie obszaru rewitalizacji, lecz również całej gminy Konstantynów.</p>			
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</p>	<p align="center">Gnojno ✓</p>	<p align="center">Konstantynów ✓</p>	
	<p>Adres:</p>	<p>Nie dotyczy</p>	<p>Działki ewidencyjne:</p>	<p>Nie dotyczy</p>
	<p align="center">Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji</p>			
	<p align="center">TAK ✓</p>	<p align="center">NIE *(wymaga uzasadnienia) ✓</p>	<p align="center">NIE DOTYCZY</p>	
	<p>*UZASADNIENIE Ze względu na charakter przedsięwzięcia dotyczyć ono będzie zarówno mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i pozostałej części gminy Konstantynów. Taki sposób postępowania został zastosowany w celu zapewnienia braku stygmatyzacji osób pochodzących z podobszarów rewitalizacji i przeciwdziałania zjawisku „getto izolacji” mieszkańców tych terenów. W zakresie osób zamieszkujących w granicach podobszarów rewitalizacji zastosowane zostaną preferencyjne kryteria uczestnictwa.</p>			
<p>Okres realizacji</p>	<p>2025 -2026</p>			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Łączna wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	850 000,00 zł (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	150 000,00 zł (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	Osoby	0	20	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie	Osoby	0	2	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoby	0	5	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	Osoby	0	2	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki	0	1	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Przedsięwzięcie będzie przeciwdziałać bezpośrednio zdiagnozowanym problemom w zakresie: deficytu usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej (m.in. w zakresie usług w zakresie opieki osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania lub opieki wytchnieniowej) oraz odpowiadać na aktualny stan i prognozy w zakresie stopniowego starzenia się społeczności oraz wzrostu liczby osób chorych lub niepełnosprawnych wymagających opieki. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż realizacja usług społecznych przyczynia się do utrzymania odpowiedniego poziomu życia osób starszych lub niesamodzielnych, które w codziennym życiu doświadczają ograniczeń w zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb w miejscu zamieszkania, a poprzez to w dłuższej perspektywie przyczyniają się opóźnienia momentu umieszczenia w placówkach całodobowej opieki. Mieszkańcom stworzona zostanie możliwość dalszego (jak najdłuższego) funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku, mimo doświadczanych ograniczeń w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb oraz barier w integracji ze środowiskiem. Poprzez odpowiednie wsparcie zapewniane w formie usług opiekuńczych powyższe ograniczenia oraz bariery będą niwelowane, przyczyniając się do zachowania (mimo postępującego procesu starzenia) lub podnoszenia poziomu jej życia. Świadczenie usług w sposób zorganizowany adekwatnie do rozpoznanych potrzeb zakładać partycypację osoby starszej w wykonywaniu poszczególnych czynności wchodzących w zakres usług (charakter wspierająco-aktywizujący, ale nie wyręczający) oraz ścisłą współpracę w realizacji usług z najbliższym otoczeniem osoby starszej (zgodnie z zasadą pomocniczości). Dzięki realizacji przedsięwzięcia nastąpi podtrzymanie lub poprawa sprawności fizycznej najstarszych członków lokalnej społeczności, zapewnienie im dobrej kondycji psychicznej oraz integracji ze społecznością w stopniu</p>				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

adekwatnym do indywidualnych możliwości i potrzeb, utrzymanie stabilnego stanu zdrowia, uniknięcie powikłań związanych z hospitalizacją, długotrwałą lub przewlekłą chorobą, uniknięcie powikłań wynikających z długotrwałego unieruchomienia (odparzenia, odleżyny, przykurcze, powikłania układu oddechowego, pokarmowego, krążenia), podtrzymanie lub zwiększenie samodzielności, zmniejszanie izolacji społecznej. Bardzo istotną kwestią jest również kompensowanie ograniczonej zdolności do samodzielnego poruszania się przy pomocy osoby drugiej.

Numer i nazwa przedsięwzięcia	12/P – STREFA AKTYWNEGO SENIORA – EDYCJA II
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>W ramach listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023” przewidziano realizację projektu pn. „STREFA AKTYWNEGO SENIORA”. Ostatecznie projekt zyskał dofinansowanie pn. „STREFA AKTYWNEGO SENIORA - rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej na terenie Gminy Konstantynów poprzez utworzenie Klubu Seniora oraz wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego” ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020”. Projekt realizowany był w okresie od 01.02.2022 r. do 31.10.2023 r. Główny celem projektu jest: Wzrost dostępności usług społecznych dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców Gminy Konstantynów dla 61 (41K i 20M; w tym 4 os. z niepełnosprawnościami) osób wykluczonych społ. lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społ. (typ proj. 3b-20K i 10M; 5 typ proj.- 22K i 10M) [UP] poprzez rozwój środowiskowych form pomocy dla osób starszych (Klub Seniora) oraz utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego do 31.10.2023r.</p> <p>W ramach projektu wyremontowano budynek, w którym utworzono Klub Seniora. W chwili obecnej w Klubie Seniora utworzonych jest 30 miejsc. W ramach działalności klubu prowadzono zajęcia, m.in. komputerowe, warsztaty tańca, zajęcia rękodzielnicze, zajęcia z malarstwa, rzeźby oraz utwardzania tkanin, zajęcia teatralne i umuzykalniające, cykliczne eventy kulturalne, warsztaty fotograficzne, zajęcia ruchowe, warsztaty kulinarne, spotkania międzypokoleniowe, warsztaty prozdrowotne, warsztaty w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla seniorów i tematyce przemocy rodzinnej oraz uzależnień, zajęcia z fizjoterapeutą, psychologiem, doradztwo prawne. Organizowano również wyjazdy 1-dniowe i kilkudniowe. Zakupiono niezbędne wyposażenie i sprzęt dla potrzeb funkcjonowania obiektu. Uruchomiono również wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego, z której korzystają mieszkańcy nie tylko miejscowości Konstantynów, lecz całej gminy Konstantynów.</p> <p>Realizowane przedsięwzięcie cieszyło się bardzo dużym powodzeniem. Liczba chętnych uczestników projektu przewyższała ponad dwukrotnie liczbę dostępnych miejsc. (tj.30). W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych mieszkańcy bardzo mocno akcentowali potrzebę kontynuacji tego przedsięwzięcia. Mając na względzie istniejące zaplecze techniczne oraz materiałowe powstałego w ramach poprzedniego projektu oraz tak duże potrzeby społeczności lokalne, zasadnym jest podjęcie kolejnych działań w tym zakresie. Realizacja tego rodzaju przedsięwzięcia jest również zasadna ze względu zdiagnozowane na etapie delimitacji problemu sfery społecznej dotyczące niekorzystnej zmiany struktury wieku mieszkańców oraz starzejącego się społeczeństwa. W granicach podobszarów rewitalizacji notuje się wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie podobszarów rewitalizacji kształtuje się na poziomie znacznie wyższym niż średnia gminy (20,68) i wynosi odpowiednio: Gnojno: 27,03; Konstantynów: 25,38. Tempo starzenia się ludności podobszarów rewitalizacji jest większe niż w przypadku całej gminy. Wskaźnik zamiany liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie obu podobszarów</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>rewitalizacji przyjmuje wartość znacznie wyższą niż średnia gminy (9,12%) – podobszar Gnojno -21,62% ; podobszar Konstantynów-13,42%. Niekorzystne trendy odnotowuje się również w zakresie prognoz GUS, które wskazują, iż starzenie się populacji zarówno obszaru rewitalizacji, a także obszaru całej gminy będzie postępować nadal. Taki stan rzeczy będzie generował szereg problemów niekorzystnie wpływających na sytuację, np. wzrost kosztów opieki zdrowotnej i świadczenia opieki nad osobami starszymi. Wobec czego istnieje potrzeba podjęcia interwencji w zakresie rozwoju usług opiekuńczych, które pomogą seniorom nie tylko w codziennym funkcjonowaniu, ale również pozwolą na utrzymanie ich w jak najlepszej kondycji fizycznej i psychicznej w jak najdłuższym okresie. W przeważającej części mieszkańcy obszaru rewitalizacji to ludność o niskim statusie materialnym, wykluczona bądź zagrożona wykluczeniem społecznym. Znajomość statusu materialnego lokalnego społeczeństwa pozwala wnioskować, iż mieszkańcy są w stanie zapewnić jedynie podstawowe potrzeby. Niestety potrzeby wyższego rzędu (takie jak rozwój osobisty, podróże) ze względu na barierę finansową nie są realizowane. Poza tym, dla mieszkańców charakterystyczne są takie postawy jak: marazm, bierność, barak uczestnictwa w życiu społecznym. Wobec tego, celem działań projektowych, w tym organizowanych wyjazdów poza teren miejscowości jest umożliwienie zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu (obcowania z kulturą czy sztuką w trakcie zwiedzania wystaw w muzeach czy oglądania spektakli w teatrach). Poza tym, celem będzie nie tylko relaks na świeżym powietrzu i dobra zabawa, ale przede wszystkim integracja seniorów.</p>
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	<p>Planowane przedsięwzięcie stanowi bezpośrednią kontynuację podjętych wcześniej działań. Podstawowym jego zamierzeniem jest rozwój usług opiekuńczych oraz usług asystenckich. Wsparcie prowadzić będzie do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej. Głównym celem projektu jest rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej oraz rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Konstantynów. Zakres rzeczowy projektu obejmować będzie m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej o 20 miejsc oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej o 20 osób w istniejącym Klubie Seniora w Konstantynowie. Łączna liczba miejsc świadczenia usług wyniesie 50. 2. Realizacja oferty zajęć i warsztatów stacjonarnych dla członków Klubu Seniora, np. zajęć dla seniorów pozwalających na uzyskanie wiedzy i umiejętności praktycznych, przydatnych w samodzielnym funkcjonowaniu w społeczeństwie informacyjnym (rozwój kompetencji cyfrowych), wspierających dbałość o zdrowie i aktywność ruchową seniorów –np. kurs dbałości o wygląd, warsztaty zdrowego stylu życia –wykłady i zajęcia praktyczne na temat zdrowego odżywiania i diety w wieku senioralnym połączone ze wspólnym przygotowaniem zdrowych i smaczných posiłków, dostosowanych do potrzeb zdrowotnych organizmów osób starszych oraz zajęcia ruchowe o charakterze profilaktyki zdrowotnej, zachęcające do aktywności fizycznej i dostosowane do wieku uczestników i kondycji seniorów. 3. Realizacja zajęć mających służyć z jednej strony integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej wokół wspólnych zainteresowań, a z drugiej umożliwić seniorom podjęcie aktywnych działań na rzecz lokalnej społeczności – np., warsztaty twórcze (nauka nowych form twórczości z wykorzystaniem kreatywności seniorów, warsztaty muzyczne/wokalne/teatralne, rękodzielnicze, kulinarne, itp. 4. Organizacja zajęć wyjazdowych 1-dniowych i kilkudniowych. Uczestnicy wyjazdów będą mieli czas by się bliżej poznać, by porozmawiać, bawić się razem. Będzie to również dobry czas na zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym oraz naturalnym kraju. Dzięki wyjazdom seniorzy zostaną włączeni do życia społecznego – poznają zasady „poruszania się” w społeczeństwie (zwiedzanie muzeów, pobyt w kinie, itd.). Wyjazdy pozwolą również na promowanie aktywnych postaw seniorów –pokażą im, że w każdym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>wieku można być aktywnym uczestnikiem toczącego się życia społecznego, pozwolą na rozwój zainteresowań i pasji, zniesienie barier i oporów psychologicznych dot. niewiedzy w zakresie poruszania się po różnych miejscach (seniorzy często myślą, że nie potrafią czegoś zrobić, że idąc do kina czy jadąc gdzieś nie będą wiedzieli jak się zachować; że nie poradzą sobie). Realizacja zajęć wyjazdowych dla członków KS, czyli osób w zbliżonym wieku, będzie znakomitym sposobem na zawarcie nowych znajomości i na zerwanie z samotnością. Nierzadko osoby takie, ze względu na barierę finansową oraz/lub braku wolnego czasu, nie mogły pozwolić sobie na tego rodzaju wyjazdy. Dlatego będą one stanowiły zarówno doskonały sposób na włączenie społeczne seniorów, jak również spełnienie ich marzeń.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Organizacja pomocy psychologicznej. 6. Organizacja zajęć wspierających pozostawanie w dobrej kondycji fizycznej w jak najdłuższym okresie np. zajęcia z masażystą czy fizjoterapeutą, warsztaty prozdrowotne, gimnastyka umysłu (ćwiczenia usprawniające pamięć, warsztaty dietetyczno - kulinarne (połączenie teorii z praktyką), muzykoterapia relaksacyjna, warsztaty kosmetyczne. 7. Szkolenia z samoobrony seniorów, joga, zajęcia ruchowe, zajęcia florystyczne. 8. Zakup wyposażenia, sprzętu, materiałów, narzędzi, itd. niezbędnych do prowadzenia bieżącej działalności przez kluby seniora oraz realizowanych przez nie działalności. 9. Rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami. <p>Klub Seniora umiejscowiony będzie w granicach wyznaczonego podobszaru rewitalizacji. Udział w projekcie będą mogli zgłosić wszyscy mieszkańcy gminy Konstantynów. Taki sposób postępowania ma przeciwdziałać stygmatyzacji osób zamieszkujących zdegradowane tereny oraz wpływać na „rozmycie granic” takiego obszaru. Jednocześnie zaplanowano preferencyjne uczestnictwo mieszkańców wyznaczonych podobszarów rewitalizacji (kryteria premiujące mieszkańców tychże podobszarów).</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Budynki, w których funkcjonuje Klub Seniora w Konstantynowie w ramach zrealizowanego przedsięwzięcia został dostosowany w pełni dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami. W ramach zewnętrznej siłowni napowietrznej zamontowano wyciąg dla osób niepełnoprawnych. W razie stwierdzenia takiej potrzeby w momencie dokonywania szczegółowej diagnozy grupy docelowej projektu podjęta zostanie decyzja o ewentualnej konieczności zakupu dodatkowego wyposażenia pozwalającego na zapewnienie pełnego dostępu do uczestnictwa w projekcie osobom z niepełnosprawnościami (np. pętla indukcyjna, program do audiodeskrypcji czy usługa tłumacza języka migowego, itd.).</p>
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi znaczne rozszerzenie usług społecznych, tym opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej oraz usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami. Grupę docelową będą stanowili mieszkańcy w wieku senioralnym tj. 60+ oraz osoby z niepełnosprawnościami. Projekt przyczyni się do włączenia społecznego grup defaworyzowanych zapewni mieszkańcom możliwość wszechstronnego rozwoju.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u></p> <p>Projekt wpisuje się w realizację przedmiotowego celu strategicznego. Opowiada na potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej w zakresie stworzenia przestrzeni pozwalającej na ciekaw i aktywne spędzanie czasu wolnego oraz rozwój pasji i zainteresowań.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Realizowane zajęcia wpłyną m.in. na podniesienie wiedzy ekologicznej mieszkańców, co przyczyni się do ochrony środowiska naturalnego. Zakłada zakup sprzętu i wyposażenia charakteryzującego się zmniejszonym poborem zużycia energii.			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno		Konstantynów
				✓
	Adres:	Siedziba Klubu Seniora - ul. Stanisława Platera 7 Świetlica w Gnojnie – Gnojno 43a	Działki ewidencyjne:	Obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś 482/2. obręb ewidencyjny Gnojno 43; obręb Antolin, 149/1; 152/11 (świetlica wiejska w Gnojnie)
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)		NIE DOTYCZY
	✓			
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2024-2025			
Łączna wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	850 000,00 zł (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	150 000,00 zł (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	0	50	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba osób objętych usługami asystenckimi w programie	osoby	0	50	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	0	5	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	sztuki	0	20	Dokumentacja projektowa
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Efektom realizacji projektu będzie przede wszystkim wzmocnienie pozytywnych zmian w grupie 60+ z obszaru rewitalizacji. Dzięki temu wśród seniorów nastąpi obniżenie poczucia wykluczenia społecznego i lęku przed osamotnieniem. Przyczyni się również do aktywizacji i integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej dla seniorów, poprzez dostarczenie im koniecznej wiedzy, umiejętności i możliwości do samodzielnego funkcjonowania w nowoczesnym świecie. Przeprowadzone działania pozwolą na zwiększenie kompetencji cyfrowych seniorów. Edukacja cyfrowa seniorów przyniesie korzyści nie tylko dla nich – a także dla osób z ich otoczenia. Mowa tutaj o korzyściach w wielu sferach życia: komunikacji i utrzymania relacji, zdrowia i opieki, a także rozwoju i wypoczynku oraz aktywności konsumenckiej. Co ważne, umiejętność korzystania z komputera, telefonu bądź komunikatorów i aplikacji mobilnych umożliwią seniorom nie tylko utrzymanie kontaktu, czy rozwój zainteresowań, lecz wpłyną również na wzrost ich pewności siebie, satysfakcję oraz poczucie podążania z duchem czasu. Inną korzyścią jaką przyniesie edukacja cyfrowa seniorów jest ich włączenie do życia społecznego, obywatelskiego, kulturalnego. Przede wszystkim dlatego, że przy pomocy urządzeń cyfrowych możliwe jest zaczerpnięcie informacji zarówno w kwestiach około-medycznych, urzędowych czy konsumenckich, a także np. o tym co ciekawego dzieje się w danym mieście/społeczności. Przestrzeń cyfrowa jako źródło wiedzy i informacji szczególnego znaczenia nabiera dla osób o niskiej mobilności, np. w związku z problemami z chodzeniem. Zresztą także dla chodzących osób, jednak obciążonych różnymi schorzeniami, urządzenia cyfrowe dostarczają możliwości podnoszących ich poziom (i poczucie) bezpieczeństwa.

Numer i nazwa przedsięwzięcia	13/P – Zwiększenie szans edukacyjnych uczniów Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Konstantinowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantinowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Konstantinowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantinowie
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Szereg ograniczeń niżej wymienionych ograniczeń wpływa na gorszy start i mniejsze szanse edukacyjne dzieci i młodzieży zamieszkującej obszar rewitalizacji. Do głównych barier hamujących rozwój dzieci należy zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> * niekorzystną sytuację materialną rodzin, które nierzadko utrzymują się z prac dorywczych lub pobieranych świadczeń pomocy społecznej, * niskie aspiracje edukacyjne będące często pokłosiem niskiej świadomości rodziców dotyczącej potrzeby edukacji ma bezpośredni wpływ na motywację dzieci do nauki; nie wszyscy rodzice inwestują w rozwój swoich dzieci (zakup książek, wyjazdy do kina, teatru); zachęcają do czytania książek; * niedoinwestowanie infrastruktury edukacyjnej szkół– niewystarczająca ilość pomocy dydaktycznych i naukowych, co ma bezpośredni wpływ na ofertę edukacyjną; ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii teleinformatycznych (przestarzałe i awaryjne komputery, ograniczony dostęp do Internetu oraz multimediiów) wpływa na efektywność prowadzonych zajęć i możliwość zaciekawienia uczniów nauką; * zróżnicowania poziomu kwalifikacji nauczycieli – poprawa jakości systemu edukacji jest warunkiem pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji uczniów. <p>Oprócz problemów stricte związanych z procesem edukacyjnym, wśród dzieci i młodzieży zauważalne są coraz częściej problemy związane ze sferą psychologiczną i emocjonalną. Przyczyny zaburzeń emocjonalnych nierzadko tkwią w środowisku rodzinnym uczniów. To w domu rodzinnym dzieci uczą się, w jaki sposób wyrażać emocje. Podczas dnia codziennego dzieci obserwują zachowanie rodziców przeżywających różne uczucia i emocje, nieświadomie ich naśladując. Jednym z ważnych elementów świadomego wychowywania dziecka przez rodziców jest nauczenie go, jak należy wyrażać uczucia. Zbyt duży rygorizm w tym zakresie, jak również nadmierny liberalizm, gdy</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>nie pokazuje się dziecku żadnej potrzeby ani nie uczy się żadnego sposobu kontrolowania swoich reakcji emocjonalnych, mogą spowodować u dziecka zaburzenia na tle emocjonalnym. Uczniowie z trudnościami emocjonalnymi łatwo zrażają się trudnościami, porzucają podjęte inicjatywy, dlatego nie wystarczy odkryć ich możliwości, ale trzeba je wspierać w działaniu, aby nie zrezygnowały i nie odniosły porażek. Niezbędna jest pomoc dziecku w odnalezieniu miejsca w grupie rówieśników.</p>
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Celem przedsięwzięcia jest wspieranie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Grupa docelowa – Szkoła Podstawa im. Adama Mickiewicza Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie, uczniowie i kadra nauczycielska tejże placówki edukacyjnej oraz rodzice/opiekunowie prawni dzieci.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje realizację programu rozwojowego szkoły obejmującego m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) organizację i realizację dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych); b) rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkoły; c) organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji d) doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców) e) doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w ramach szkoły ćwiczeń. <p>Formy podnoszenia kwalifikacji/ kompetencji są skierowane wyłącznie do kadry szkoły/ placówki oświatowej objętej wsparciem w projekcie i kończą się obligatoryjnym dokumentem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kwalifikacji/ kompetencji.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje rozwoju kompetencji potrzebnych w procesie zielonej transformacji oraz nowoczesnych technologii, istnieje konieczność wspierania kompetencji cyfrowych, jak również kompetencji dotyczących zielonej transformacji zarówno wśród uczniów jak i nauczycieli (wsparcie obejmie uczniów i nauczycieli).</p> <p>Projekt zakłada doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Dostępność w ramach projektu zostanie zagwarantowana poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępność infrastrukturalną budynku szkoły, - konieczność zagwarantowania w razie potrzeby usług tłumacza migowego, publikacji z wykorzystaniem alfabetu Braille'a, audiodeskrypcja, zapewnienie pętli indukcyjnej, - prezentacja treści jasnymi, zrozumiałym i nieskomplikowanym językiem (unikanie skomplikowanych pojęć barażowych). <p>Projekt zapewni możliwość prowadzenia edukacji włączającej, której głównym zamierzeniem jest podejście zapewniające każdemu uczniowi odpowiednie do jego możliwości i potrzeb warunki rozwoju. Zastosowana zostaną elementy zasady projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design), m.in. zapewnienie różnorodnych sposobów przekazu informacji w czasie zajęć dydaktyczno-wychowawczych (dostosowanie w zakresie wzrokowego odbioru informacji, zapewnienie alternatywy dla treści dźwiękowych i treści wizualnych), różnorodnych form ekspresji i prezentowania wiedzy i kompetencji (optymalizacja dostępu do narzędzi i technologii</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	wspomagających, zróżnicowane metody reagowania i nawigowania) oraz różnorodnych form zaangażowania i motywowania dzieci do pracy (wspieranie indywidualnych wyborów i autonomii, wspieranie współpracy i tworzenie społeczności).				
Powiązania z celami GPR	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p>Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji przedmiotowego celu rewitalizacji. Dzięki niemu nastąpi wzmocnienie jakości kształcenia w zakresie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. Projekt pozwoli na podniesienie jakości kształcenia i zróżnicowanie oferty edukacyjnej szkół objętych projektem przyczyniając się do wszechstronnego i kompleksowego rozwoju kapitału ludzkiego mieszkańców, bo atrakcyjne i dostosowane do potrzeb danej grupy/ danego przedmiotu nowoczesne metody nauczania z wykorzystaniem adekwatnego sprzętu TIK zwiększy możliwości rozwoju kompetencji kluczowych uczniów, wzmocni chęci i motywację do nauki, co przełoży się na wyższe wyniki edukacyjne w egzaminach zewnętrznych. Dzięki organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wsparcia rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju uczniów, a także doskonaleniu umiejętności wychowawczych, projekt będzie przeciwdziałać szeregu zdiagnozowanym problemom mieszkańców obszaru rewitalizacji. W efekcie przedsięwzięcia nastąpi wsparcie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia oraz możliwości jego ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji. Skuteczna edukacja włączająca dotyczyć będzie w szczególności grup, które najbardziej potrzebują wsparcia, tj. koncentrują się na uczniach z niepełnosprawnościami i zapewnieniu im pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, z właściwym wsparciem w zakresie specjalnych potrzeb. Zdobyta w efekcie realizacji projektu wiedza oraz nabyte umiejętności będą stanowiły o przewadze konkurencyjnej na rynku pracy. Zachęcą do poszukiwania nowych rozwiązań, pomysłów i aktywności w dziedzinie przedsiębiorczości. Prowadzone w placówce edukacyjnej zajęcia pozwolą na wzrost wiedzy ekonomicznej oraz postawy przedsiębiorczości i racjonalnego decydowania oraz rozwijania wśród dzieci tych kompetencji, które w przyszłości będą poszukiwane na rynku pracy i przyczynią się do rozwoju ich kariery zawodowej. Pozwolą także na zwiększenie kreatywności i innowacyjności, co przełoży się na zwiększenie jakości kapitału ludzkiego na przyszłość.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji</p> <p>Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji przedmiotowego celu rewitalizacji. Dzięki niemu nastąpi wzmocnienie jakości kształcenia w zakresie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. W efekcie przedsięwzięcia nastąpi wsparcie równego dostępu do dobrej jakości włączającego kształcenia oraz możliwości jego ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji. Skuteczna edukacja włączająca dotyczyć będzie w szczególności grup, które najbardziej potrzebują wsparcia, tj. koncentrują się na uczniach z niepełnosprawnościami i zapewnieniu im pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, z właściwym wsparciem w zakresie specjalnych potrzeb.</p>				
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno		Konstantynów	
	Adres:	Konstantynów, ul. Nowa 2	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś 504/17	
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji				
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)		NIE DOTYCZY
	✓				

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Okres realizacji	2024-2025			
Łączna wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	850 000,00 zł (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	150 000,00 zł (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	0	280	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	osoby	0	10	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	osoby	0	7	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym	osoby	0	20	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	0	7	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	0	280	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstąntynów na lata 2022-2030

Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	0	10	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Dzięki realizacji dodatkowych zajęć z zakresu kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych) projekt przyczyni się do znacznego podniesienia sytuacji na rynku pracy. Ponadto nastąpi rozwój indywidualny ucznia oraz zostaną zaspokojone specjalne potrzeby uczniów. Realizacja projektu pozwoli na zapewnienie równego dostępu do najwyższej jakości edukacji poprzez realizację ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym objęcie wsparciem uczniów z niepełnosprawnościami, wspieranie rozwoju oraz podnoszenia jakości doskonalenia zawodowego nauczycieli. Ponadto pozwoli na wyposażenie szkół w nowoczesne materiały i środki dydaktyczne, co poprawi dostęp do nowoczesnej edukacji mieszkańców gminy i zwiększy ich szansę na rynku pracy. Inicjatywa wpłynie również pozytywnie na eliminację zdiagnozowanych na etapie delimitacji problemów w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, ich kompetencji społeczno-emocjonalnych, które w obecnych czasach wymagają nierzadko podjęcia pracy specjalistów.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	14/P – Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Samorządowym w Konstąntynowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstąntynowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Przedszkole Samorządowe w Konstąntynowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstąntynowie
Krótki opis sytuacji problemowej	Zmiany zachodzące we współczesnym świecie, ich wielość i intensywność powodują, że coraz bardziej wpisują się one w codzienność edukacji, warunkują jej rozwój, wskazują na szeroką perspektywę oddziaływań. Wyjście naprzeciw tym zmianom to zadanie dostępnego przedszkola, koncentrującego się na stworzeniu takich warunków, które zapewnią dzieciom sukces przy przekraczaniu kolejnego progu edukacji oraz umożliwią korzystanie z dobrodziejstw otaczającego nas świata, a w konsekwencji osiągnięcie życiowych celów. Zachodzi również potrzeba zwiększenia dostępności przedszkola do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ze względu na limitowane środki finansowe instytucji publicznej, a także niekorzystną sytuację finansową rodzin, które często nie mogą pozwolić sobie na kolejne opłaty, realizacja zajęć dodatkowych dydaktyczno-wychowawczych oraz specjalistycznych na obszarze rewitalizacji odbywa się w bardzo okrojonym zakresie i nie pokrywa w całości potrzeb dzieci. Kolejnym z problemów jest deficyt pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i rodziców/opiekunów. Wśród niedogodności zgłaszanych przez kadry placówek oświatowych znajdują się również problemy w zakresie nawiązania odpowiednich i skutecznych relacji z rodzicami/opiekunami dzieci. Istnieją również potrzeby zwiększenia wiedzy i kompetencji kadry w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi zdolnymi i z dziećmi z niepełnosprawnościami. Jak wskazuje kadra z roku na rok zwiększa się liczba dzieci o specjalnych potrzebach.
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	Głównym celem przedsięwzięcia jest wspieranie dostępu do wysokiej jakości, włączającego kształcenia w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Zakres obejmuje wsparcie dostępu do wysokiej jakości edukacji w przedszkolu poprzez realizację programu rozwojowego ośrodka wychowania przedszkolnego uwzględniającego m.in. - poprawę dostępności usług przedszkola, - realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych oraz specjalistycznych,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>- pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci, rodziców/opiekunów i nauczycieli, w tym w zakresie stymulowania rozwoju dziecka, rozwijania kompetencji wychowawczych i opiekuńczych, działania na rzecz usprawniania relacji i współpracy kadry z rodzicami/opiekunami</p> <p>- doskonalenie zawodowe kadry przedszkola (w tym nauczycieli i kadr zarządzających), w szczególności w zakresie pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi zdolnymi i z dziećmi z niepełnosprawnościami, podnoszenie jakości systemu zarządzania.</p> <p>W ramach projektu realizowane będą elementy rozwijające jakość edukacji przedszkolnej (przede wszystkim w odniesieniu do metodyki pracy z dziećmi, rozwoju kompetencji kluczowych, realizacji dodatkowych zajęć, kompetencji kadry w zakresie diagnozy i identyfikacji potencjalnych problemów rozwojowych na wczesnym etapie, pedagogiki małego dziecka) oraz poprawiające dostępność dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>Działania dotyczące wsparcia w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej będą: dotyczyć przede wszystkim grup, które najbardziej potrzebują wsparcia, tj. koncentrują się na dzieciach z niepełnosprawnościami i zapewnieniu im pełnego dostępu do edukacji, z właściwym wsparciem w zakresie specjalnych potrzeb.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Dostępność projektu dla osób z niepełnosprawnościami zagwarantowana zostanie poprzez zapewnienie pełnej dostępności budynku przedszkola w ramach wcześniej przeprowadzonego przedsięwzięcia inwestycyjnego (projekt rewitalizacyjny 1/P).</p> <p>W ramach projektu zakupione zostanie wyposażenie i sprzęt i wyposażenie pozwalające zarówno na pełne uczestnictwo dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, w ofercie zajęć realizowanych przez przedszkole. Projekt zapewni możliwość prowadzenia edukacji włączającej, której głównym zamierzeniem jest podejście zapewniające każdemu uczniowi odpowiednie do jego możliwości i potrzeb warunki rozwoju. Zastosowana zostaną elementy zasady projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design), m.in. zapewnienie różnorodnych sposobów przekazu informacji w czasie zajęć dydaktyczno-wychowawczych (dostosowanie w zakresie wzrokowego odbioru informacji, zapewnienie alternatywy dla treści dźwiękowych i treści wizualnych), różnorodnych form ekspresji i prezentowania wiedzy i kompetencji (optymalizacja dostępu do narzędzi i technologii wspomagających, zróżnicowane metody reagowania i nawigowania) oraz różnorodnych form zaangażowania i motywowania dzieci do pracy (wspieranie indywidualnych wyborów i autonomii, wspieranie współpracy i tworzenie społeczności).</p>
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Zrealizowany program rozwoju ośrodka wychowania przedszkolnego stanowić będzie odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby i skutkować będzie kompleksowym, trwałym podniesieniem jakości świadczonych usług oraz przygotowaniem przedszkola do prowadzenia edukacji włączającej. Zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu prowadzić będzie do zaspokojenia potrzeb wynikających ze zróżnicowań w zakresie statusu socjoekonomicznego, kulturowego i zdrowotnego dzieci. Dostępność nierozzerwalnie związana jest z włączeniem. Zamierzeniem jest, aby w przedszkolu włączanie było czymś naturalnym, nie działaniem chaotycznym i pozbawionym reguł. Będzie ono miało charakter naturalny, bo wynikać będzie z głębokiego przekonania wszystkich uczestników procesu o słuszności idei inkluzji, z obszernej wiedzy kadry przedszkola oraz z poczucia odpowiedzialności za każdego wychowanka. Prowadzony w placówce proces będzie oparty na empatii i konsekwencji.</p> <p>Projekt wpłynie pozytywnie na włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami. Zagwarantowana zostanie możliwość wszechstronnego rozwoju dzieci, co przełoży się na zwiększenie ich szans edukacyjnych w przyszłości. Nowoczesna placówka, świadcząca wysokiej jakości usługi wpłynie znacznie na podniesienie stanu zadowolenia mieszkańców z miejsca zamieszkiwania, co przełoży się na wzrost aktywności społecznej mieszkańców. Przedsięwzięcie sprzyjać będzie upowszechnianiu edukacji przedszkolnej jako formy opieki i</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>wychowania dzieci. Przeciwdziałanie ich wykluczeniu z edukacji przedszkolnej wpłynie na wyrównywanie ich szans edukacyjnych oraz zwiększenie ich socjalizacji na jak wcześniejszym etapie życia. Dzięki nauce w przedszkolu dzieci zdobywają umiejętności i kompetencje, również w wymiarze społecznym, które przygotowują je do nauki i obowiązków szkolnych na kolejnych etapach.</p> <p>W ramach prowadzonej działalności dydaktycznej przedszkola wprowadzane będą elementy przedsiębiorczości. W efekcie zrealizowanych zajęć nastąpi zaznajomienie najmłodszych z zagadnieniami ekonomii oraz oszczędzania. Zbudowane zostaną postawy samodzielności i przeświadczenia o szukaniu rozwiązań pozwalających na radzenie sobie z każdym problemem.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na podniesienie atrakcyjności oferty i usług świadczonych w placówce edukacyjnej, co wpłynie na wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców. Dzięki zakupionemu sprzętowi i wyposażeniu oraz zwiększeniu kompetencji i umiejętności kadry przedszkola nastąpi znaczna zmiana jakościowa prowadzonego procesu dydaktycznego, który stanie się procesem włączającym w pełnym wymiarze. Przedszkole będzie miejscem przyjaznym i bezpiecznym, oferującym wysokie standardy edukacyjne i moralne, w którym znaczenie mają podstawowe wartości, takie jak miłość, mądrość i wolność. Podniesienie jakości usług publicznych pozwoli na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej, zniwelowanie deficytów oraz wyrównanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci.</p>			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie		Gnojno	
			✓	
	Adres:	Konstantynów, ul. Nowa 2	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów Wieś 504/17
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)	
	✓		NIE DOTYCZY	
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2024-2025			
łącznie przedsięwzięcia wartość	1 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	850 000,00 zł (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	150 000,00 zł (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej	osoby	0	4	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	osoby	0	5	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	0	120	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością	sztuki	0	1	Protokół odbioru
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	0	4	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>. Realizacja projektu wpłynie na podniesienie atrakcyjności oferty i usług świadczonych w placówce edukacyjnej, co wpłynie na wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców. Dzięki zakupionemu sprzętowi i wyposażeniu oraz zwiększeniu kompetencji i umiejętności kadry przedszkola nastąpi znaczna zmiana jakościowa prowadzonego procesu dydaktycznego, który stanie się procesem włączającym w pełnym wymiarze. Przedszkole będzie miejscem przyjaznym i bezpiecznym, oferującym wysokie standardy edukacyjne i moralne, w którym znaczenie mają podstawowe wartości, takie jak miłość, mądrość i wolność. Podniesienie jakości usług publicznych pozwoli na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej, zniwelowanie deficytów oraz wyrównanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	15/P – POTĄNCÓWKA W STYLU RETRO
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Koło Gospodyń Wiejskich w Konstantynowie Koło Gospodyń Wiejskich w Gnojnie
Krótki opis sytuacji problemowej	Problemem nie tylko wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, lecz również całej gminy Konstantynów jest małe poczucie wspólnoty i izolacja mieszkańców. Współczesność nie sprzyja budowaniu więzi społecznych, powszechny jest permanentny brak czasu oraz natłok obowiązków, co w efekcie powoduje poczucie zagubienia w rzeczywistości i zanik potrzeb wyższego rzędu – społecznych, kulturalnych, estetycznych. Oddolne inicjatywy lokalnych społeczności zanikają, więzi międzyludzkie słabną a każde kolejne pokolenie jest coraz bardziej hermetyczne i skierowane „do wewnątrz”. Filozofia życia nastawiona na „branie” i powszechny konsumpcjonizm wypiera relacje

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstąntynów na lata 2022-2030

	międzyludzkie oparte na wspólnocie, gotowości do dzielenia się i nastawieniu na drugiego człowieka. Taki kształt społeczeństwa wymaga inicjatyw odgórnych, które stworzą okazje i płaszczyznę do odbudowy relacji społecznych w wymiarze lokalnym.
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklicznej imprezy pod hasłem „POTAŃCÓWKI W STYLU RETRO”. Założeniem imprezy będzie wspólna zabawa podczas tańca do starych ale ponadczasowych melodii. Do organizacji zaproszone zostaną zarówno profesjonalne, jak i amatorskie lokalne zespoły, które będą mogły pochwalić swoim talentem. Występujące zespoły udowodnią niedowiarkom, że muzyka sprzed stu lat nadal świetnie się broni mocą ponadczasowych kompozycji i aranżacji. Do organizacji wydarzenia wykorzystana zostanie m.in. zrewitalizowana przestrzeń w Konstąntynowie oraz Gnojnie. Zagwarantowane zostaną stoliki przy, których będzie można miło porozmawiać.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach organizacji cyklicznej imprezy wykorzystane zostaną przestrzenie/budynki/obiekty, które są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnoprównościami.
Powiązania z celami GPR	<u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u> Spójność społeczna to nieodzowny warunek stworzenia współczesnego, postępowego społeczeństwa. Dążąc do odbudowy wizerunku danego obszaru nieodzownym elementem jest zmiana społeczna, zmiana zbiorowej mentalności i utrwalonych nawyków oraz postaw społecznych, a raczej anty-społecznych. Spójność społeczną budować można trwale dając mieszkańcom możliwości do nieskrępowanych, często spontanicznych aktywności. Takim właśnie przedsięwzięciem ma być Potańcówka Retro. Ta forma aktywizacji społecznej dostępna będzie absolutnie dla każdego, dla najmłodszych oraz najstarszych, bez względu na pozycję społeczną czy zasobność. Będzie pomostem międzypokoleniowym, gdzie spotkać się mogą wszyscy członkowie społeczności lokalnej. Przy takiej okazji w sposób niewymuszony nawiązuje się relacje, których podstawą jest wspólna dla wszystkich chęć spędzenia miło wolnego czasu. W wydarzeniu, które jest doskonałą alternatywą spędzania czasu wolnego, uczestniczyć będą całe rodziny. Wspólne, rodzinne uczestnictwo w potańcówce przyczyni się do budowania więzi również wewnątrz rodziny – aktywność w postaci wspólnej zabawy jest równie ważna i pożądana z wychowawczego punktu widzenia. Muzyka i taniec od zawsze w sposób wyjątkowy integrowały ludzi, w myśl sentencji „muzyka łagodzi obyczaje”. Konwencja estetyczna imprezy sprawi, że każdy odnajdzie tam coś dla siebie, starsi mieszkańcy będą mieli okazję posłuchać przebojów z lat młodzieńczych, dla młodego pokolenia zaś będzie to równie atrakcyjne, bowiem muzyka sprzed dekad cały czas jest obecna we współczesnej popkulturze. Taka płaszczyzna jest idealna dla nawiązywania wielu różnorodnych interakcji i relacji. Imprezy tego typu spajają społeczność w sposób wyjątkowy, bowiem ludzie wspólnie dobrze się bawią, a forma aktywności jaką jest zabawa jest możliwa tylko w sposób autentyczny, szczerzy i nieskrępowany. Cykliczność imprezy sprawi, że początkowi sceptycy i jednostki wycofane, obserwując wydarzenia i towarzyszące mu emocje, też najprawdopodobniej chętnie z czasem zaangażują się. Na takich imprezach mieszkańcy będą okazje poznać się prywatnie, nawiązać stosunki inne niż zawodowe, oficjalne. To stanowi o wyjątkowym charakterze wydarzenia, które docelowo przyciągnąć może osoby spoza grona mieszkańców, co budowało będzie pozytywny wizerunek obszaru.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji Zrewitalizowana przestrzeń publiczna postrzegana przez lokalną społeczność jako miejsce jej przyjazne i atrakcyjne to nadrzędny cel działań, których częścią jest niniejsze przedsięwzięcie. Nowoczesne tereny publiczne powinny być przede wszystkim wielofunkcyjne, a oferta na ich wykorzystanie winna być skierowana do wszystkich tak, aby każdy mieszkaniec obszaru znalazł tam dla siebie atrakcyjną formę aktywności. Wydarzenie kulturalne jakim będzie potańcówka przyczyni się w znacznym stopniu do ożywienia wizerunku obszaru oraz ożywienia społecznego, zmotywuje mieszkańców do wyjścia z domów, do aktywnego wykorzystania czasu wolnego. Przestrzeń publiczna, której oferta wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniom każdej z grup społecznych wpływa zbawiennie na integrację społeczną. Staje się płaszczyzną wymiany międzypokoleniowej, wymiany wiedzy, umiejętności, doświadczeń, pomysłów. Jest to baza, na której zbudować można autentycznie spójne społeczeństwo, które chce i umie działać wspólnie. Tak zorganizowana przestrzeń musi dawać każdemu członkowi społeczności możliwość pełnego uczestnictwa we wszystkich wydarzeniach. Należy pochylić się więc szczególnie nad zagadnieniami dostępności dla osób starszych i niepełnosprawnych. Forma potańcówki jest otwarta dla każdego, nie wymaga szczególnej infrastruktury ani skomplikowanej organizacji.</p>			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno ✓	Konstantynów ✓	
	Adres:	Sala Gminnego Centrum Kultury, Świetlica w Gnojnie – Gnojno 43a	Działki ewidencyjne:	Obręb ewidencyjny Konstantynów Osada 106(sala widowiskowa GCK); obręb ewidencyjny Gnojno 43; obręb ewidencyjny Antolin 149/1; 152/11 (świetlica wiejska w Gnojnie)
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			
	TAK ✓	NIE *(wymaga uzasadnienia)		NIE DOTYCZY
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Okres realizacji	2024-2030			
Łączna wartość przedsięwzięcia	70 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	70 000,00 zł (Program Aktywna Lubelszczyzna, środki Lokalnej Grupy Działania; Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, środki Agencji i Restrukturyzacji Rolnictwa)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Środki wnioskodawcy:		0,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernienia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba zorganizowanych wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	szt./rok	0	1	Dokumentacja KGE, dokumentacja zdjęciowa
Liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	osoby/wydarzenie	0	2	Dokumentacja KGE, dokumentacja zdjęciowa
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba uczestników wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	osoby/wydarzenie	0	50	Listy obecności uczestników wydarzeń
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Sprawienie zorganizowane przedsięwzięcie, poprzez przyciąganie coraz większej liczby uczestników, w tym osób z zewnątrz, przyczynić się może w znacznym stopniu do podniesienia jakości usług na lokalnym rynku. Zakładaną zmianą w mentalności społecznej będzie przede wszystkim poziom zadowolenia z bycia członkiem danej społeczności. Środowisko ludzi pozytywnie nastawionych do otaczającej rzeczywistości będzie naturalnym sposobem dbało o tą rzeczywistość. Każda pozytywna zmiana będzie motorem napędowym kolejnych zmian na lepsze – w wymiarze jednostkowym, podstawowej jednostki jaką jest rodzina oraz całego środowiska społecznego obszaru rewitalizacji.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	16/P – PRZY WSPÓLNYM STOLE
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Koło Gospodyń Wiejskich w Konstantynowie Koło Gospodyń Wiejskich w Gnojnie
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Realizacja przedsięwzięcia jest niezbędna ze względu zdiagnozowane na etapie delimitacji problemy sfery społecznej dotyczące niekorzystnej zmiany struktury wieku mieszkańców oraz starzejącego się społeczeństwa. W granicach podobszarów rewitalizacji notuje się wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie podobszarów rewitalizacji kształtuje się na poziomie znacznie wyższym niż średnia gminy (20,68) i wynosi odpowiednio: Gnojno: 27,03; Konstantynów: 25,38. Tempo starzenia się ludności podobszarów rewitalizacji jest większe niż w przypadku całej gminy. Wskaźnik zamiany liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w zakresie obu podobszarów rewitalizacji przyjmuje wartość znacznie wyższą niż średnia gminy (9,12%) – podobszar Gnojno -21,62% ; podobszar Konstantynów- 13,42%. Niekorzystne trendy odnotowuje się również w zakresie prognoz GUS, które wskazują, iż starzenie się populacji zarówno obszaru rewitalizacji, a także obszaru całej gminy będzie postępować nadal. W przeważającej części mieszkańcy podobszarów rewitalizacji to ludność o niskim statusie materialnym,</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>wykluczona bądź zagrożona wykluczeniem społecznym. Znajomość statusu materialnego lokalnego społeczeństwa pozwala wnioskować, iż mieszkańcy są w stanie zapewnić jedynie podstawowe potrzeby. Niestety nierzadko nawet w tym zakresie występują problemy i zmuszeni są korzystać z pomocy społecznej w zakresie dożywiania. Gro tych sytuacji dotyczą seniorów, którzy ze względu na swoją sytuację (głównym źródłem dochodów jest niska emerytura oraz brak jest możliwości dodatkowego zarobkowania) dysponują skromnymi środkami finansowymi.</p>
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Celem przedsięwzięcia jest przeciwdziałanie samotności osób starszych poprzez zaproszenie ich do wspólnego stołu. Celem projektu jest zachęcenie seniorów do wyjścia z domu i spędzenia czasu z innymi ludźmi. Trzeba pamiętać, że choć z wiekiem maleje nasza sprawność, potrzeby społeczne pozostają silne. Niezwykle istotna jest również kwestia prawidłowego żywienia osób starszych. Naszym celem jest to, by seniorzy mogli poczuć się częścią lokalnej społeczności. Seniorzy to bogactwo wiedzy i życiowego doświadczenia. Dzięki nim możliwe jest m.in. utrzymanie regionalnych tradycji, w tym kulinarnych.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację wspólnych wydarzeń (przy wspólnym stole) przez Koła Gospodyń Wiejskich (z Gnojna oraz Konstantynowa) oraz seniorów. Zorganizowane zostanie po 5 spotkań dla seniorów w obrębie obu podobszarów rewitalizacji. Kola Gospodyń Wiejskich przygotowują wartościowe posiłki, uwzględniające potrzeby i preferencje seniorów.</p> <p>Założeniem projektu jest pełna integracja seniorów i przeciwdziałanie stygmatyzacji mieszkańców pochodzących z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. W związku z tym, projekt prowadzony będzie na terenie podobszarów rewitalizacji, ale uczestniczyć w nim będą mogli również mieszkańcy całej gminy Konstantynów. Mieszkańcy z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji będą traktowani preferencyjnie w zakresie uczestnictwa w przedsięwzięciu.</p>
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>W ramach organizacji cyklicznej spotkań wykorzystane zostaną przestrzenie/budynki/obiekty, które są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnopraknościami.</p>
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Idea wspólnych posiłków dla osób starszych wpłynie na zmniejszenie zagrożenia seniorów samotnością oraz marginalizacją. Dzięki projektowi do stołu zaproszone zostaną osoby starsze i samotne. Uczestnicy wspólnie będą się dzielić przepisami, lokalnymi obyczajami i barwnymi historiami. Ale przede wszystkim robić będą to, co integruje rodzinę, społeczeństwo czyli gotować, jeść i śmiać się. Projekt zachęci ludzi starszych do wyjścia z domu i spędzenia czasu z innymi ludźmi. Obecność osób starszych w lokalnej wspólnocie jest wartością, która dzięki przedsięwzięciu zostanie wzmocniona. Projekt wpłynie również na zwiększenie wiedzy w zakresie prawidłowego żywienia osób starszych. Projekt będzie również stanowił pomoc osobom mającym problemy w zakresie zaspakajania swoich życiowych potrzeb.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u></p> <p>Realizacja projektu wpłynie na rozwój usług społecznych świadczonych w granicach podobszarów rewitalizacji. Projekt wpłynie na zmianę postrzegania społeczności lokalnej miejsca zamieszkania - stanie się ono bardziej przyjazne i atrakcyjne. Stworzona zostanie bezpieczna przestrzeń dla rozmów i wspólnego spędzania czasu wolnego.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie		Gnojno		Konstantynów	
			✓		✓	
	Adres:	Sala widowiskowa Gminnego Centrum Kultury Świetlica w Gnojnie – Gnojno 43a	Działki ewidencyjne:		Obręb ewidencyjny Konstantynów Osada 106(sala widowiskowa GCK); obręb ewidencyjny Gnojno 43; obręb ewidencyjny Antolin 149/1; 152/11 (świetlica wiejska w Gnojnie)	
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji					
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)		NIE DOTYCZY	
	✓					
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy						
Okres realizacji	2024-2025					
Łączna wartość przedsięwzięcia	20 000,00 zł					
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:		0,00 zł			
	Środki prywatne		0,00 zł			
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:		0,00 zł			
	Środki pochodzące z innych źródeł:		20 000,00 zł „Danie Wspólnych Chwil”- Fundacja Biedronki			
	Środki wnioskodawcy:		0,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia w odniesieniu do celów rewitalizacji						
Wskaźniki produktu						
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika		
Liczba zorganizowanych wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	szt.	0	10	Dokumentacja KGE, dokumentacja zdjęciowa		
Liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	osoby/wydarzenie	0	2	Dokumentacja KGE, dokumentacja zdjęciowa		
Wskaźniki rezultatu						
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Liczba uczestników wydarzeń ingerujących społeczność obszaru rewitalizacji	osoby/wydarzenie	0	50	Listy obecności uczestników wydarzeń
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
Osiągnięte efekty przedsięwzięcia to: zapobieganie samotności seniorów, wzrost integracji seniorów z lokalną społecznością, ożywienie idei dobroczynności, wspieranie działalności społecznej oraz rozwijanie i umacnianie postaw społecznych nastawionych na pomoc potrzebującym, wsparcie KGW w realizacji ich celów statutowych, wymiana wiedzy i doświadczeń w temacie sytuacji i potrzeb seniorów oraz KGW.				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	17/P – Budowa przeprawy promowej Gnojno-Niemirów
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów (w partnerstwie z gmina Mielnik- województwo podlaskie)
Krótki opis sytuacji problemowej	Przez teren gminy Konstantynów przebiega szlak rowerowy Green Velo. Cała lubelska trasa Green Velo liczy ponad 400 km. Znaczny odcinek szlaku ciągnie się wzdłuż rzeki Bug – naszej wschodniej naturalnej granicy. Problematyczne w tym zakresie jest brak ciągłości szlaku na terenie gminy będącego efektem braku przeprawy przez, płynącą w okolicach Gnojna, rzekę Bug. Taki stan rzeczy ogranicza w sposób znaczny ruch turystyczny w granicach Gnojna oraz pozostałej części gminy Konstantynów. Wpływa na fakt, iż turyści podróżujący rowerami w stronę północy kraju kierują się w do innych miejscowości, gdzie tak przepraw jest udostępniona (np. na wysokości miejscowości Mielnik; woj. podlaskie) lub w stronę najbliższego mostu na rzece Bug czyli do Siemiatycz (woj. podlaskie) omijając Gnojno.
Zakres realizowanego przedsięwzięcia	Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę przeprawy promowej na rzece Bug pomiędzy dwoma miejscowościami, tj. Gnojno (gmina Konstantynów; woj. lubelskie) oraz Niemirów (gmina Mielnik; woj. podlaskie).
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Nadbrzeże przeprawy oraz prom przewożący pasażerów zostaną w pełni dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami.
Powiązania z celami GPR	<u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u> Przedsięwzięcie wpłynie na znaczne ożywienie ruchu turystycznego w granicach wyznaczonego podobszaru rewitalizacji. Przyczyni się to do zwiększenia możliwości zarobkowania przez społeczność lokalną (np. rozwój drobnych usług gastronomicznych czy noclegowych dla turystów), co wpłynie wzrost zamożności mieszkańców i będzie przeciwdziałać problemom: bezrobocia i ubóstwa. <u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</u>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Projekt wpłynie na odnowę wizerunku podobszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji inwestycji Gnojno stanie się atrakcją turystyczną rozpoznawalną nie tylko w skali lokalnej, ale również regionalnej. Dzięki temu poprawie ulegnie jakość zamieszkiwania w podobszarze rewitalizacji. Wzrośnie poczucie wspólnoty, patriotyzmu lokalnego oraz poczucia dumy z miejsca zamieszkiwania.			
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno		Konstantynów
		✓		
	Adres:	Gnojno	Działki ewidencyjne:	Obręb ewidencyjny Gnojno 744
		Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
		TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE DOTYCZY
			✓	
	<p>*Uzasadnienie: Projekt realizowany będzie na pograniczu dwóch województw: lubelskiego oraz podlaskiego. Są to tereny zaliczane do obszarów nadbużańskich, które przyciągają turystów z całego kraju głównie dlatego, iż charakteryzują się bogatym i unikalnym w kraju środowiskiem przyrodniczym, którego kluczowymi elementami są bogate w faunę i florę kompleksy leśne oraz rzeka Bug. Niezwykłe piękno i oryginalność Bugu wynika przede wszystkim z faktu, iż jest on ostatnią w Europie nieuregulowaną, dziko płynącą w swoim naturalnym korycie rzeką. Realizacja przedsięwzięcia jest istotna dla mieszkańców obszaru rewitalizacji z uwagi na przekierowanie ruchu turystycznego na obszar miejscowości. Zwiększenie ilości turystów odwiedzających obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego miejscowości, racjonalności lokowania infrastruktury turystycznej oraz zwiększenia poziomu życia mieszkańców. Ponadto zapewnione zostaną warunki do integracji międzyregionalnej mieszkańców przygranicznych miejscowości Gnojna i Niemirowa.</p>			
Okres realizacji	2028-2030			
łączna wartość przedsięwzięcia	3 000 000,00 zł			
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	2 500 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)		
	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	500 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,1	Protokół odbioru końcowego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości docelowej wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
<p>Realizowane przedsięwzięcie przyczyni się do stworzenia markowego produktu turystycznego, na który składać się będzie kompozycja wielu dóbr i atrakcji turystycznych w połączeniu z kompozycją oryginalnych walorów przyrodniczych. Produkt obejmuje niezwykle teren doliny Bugu o niezwykle unikalnych walorach w skali Europy. Największym atutem obszaru objętego projektem jest jego dzikość, niski stopień przekształcenia przez człowieka, cisza, spokój, piękne krajobrazy, bogata hydrosfera, tereny leśne. Takie warunki pozwalają na rozwijanie wielu form turystyki przez cały rok: przyrodniczo-krajoznawczej, wodnej, edukacyjno- rekreacyjno-aktywnej dzieci i młodzieży, agroturystyki i ekoturystyki. Osią rozwoju turystyki stanie się rzeka Bug i w oparciu o nią będzie budowany produkt turystyczny.</p>				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	18/P –Przebudowa dróg gminnych na obszarze rewitalizacji
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantinów
Krótki opis sytuacji problemowej	<p>Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Gminy w Konstantinowie łączna długość dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) na terenie gminy w 2021 r. wynosiła 137,62km w tym 103,62km dróg gminnych utwardzonych i nieutwardzonych oraz 29,78km dróg powiatowych. Przez gminę przebiega także 18,40 km dróg wojewódzkich, (dr. woj. 698przez Konstantinów, Wiechowicze i Witoldów oraz droga 811 od Zakalinek do Komarna. W większości jednostek referencyjnych nad drogami utwardzonymi przeważają drogi nieutwardzone generując wysokie koszty ich regularnego utrzymania, a w konsekwencji potrzebę modernizacji. Średnia wartość wskaźnika obrazującego udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg w danym obszarze w 2021 r. przyjął średnią wartość 49,93%. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantinowie łączna długość dróg lokalnych przebiegających przez wyznaczone podobszary rewitalizacji wynosi: 19,98 km (w tym w obrębie Gnojna: 15,62 km a podobszaru Konstantinów 4,36 km). W przypadku podobszaru rewitalizacji Gnojno wartość ta jest nieznacznie niższa i wynosi 49,20%. Natomiast w przypadku podobszaru rewitalizacji Konstantinów wartość jest znacznie niższa i wynosi zaledwie 3,81%.</p> <p>Wobec powyższego konieczne jest podejmowanie działań wpływających na poprawę jakości dróg publicznych. Tego rodzaju przedsięwzięcia oddziałują zarówno na poprawę jakości i komfort poruszania się po drogach, jak również zwiększają poziom bezpieczeństwa publicznego. Przyczyniają się także do poprawy jakości środowiska naturalnego w związku ze zmniejszeniem emisji liniowej.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości zamieszkiwania na obszarze rewitalizacji oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa poruszania się po drogach publicznych.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje przebudowę dróg gminnych w miejscowości Konstantynów o łącznej długości: 0,532 stanowiących ulice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dworcową - Targową - Adama Mickiewicza. <p>Przedsięwzięcie znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie i stanowi uzupełnienie projektu rewitalizacyjnego 5/P – Adaptacja budynku byłego dworca autobusowego wraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego. Przebudowane ulice okalają teren planowanego targowiska. Przedsięwzięcia są więc zintegrowane i komplementarne.</p>		
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Zakres rzeczowy projektu nie odnosi się do działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jednocześnie projekt organizacji ruchu zapewnia wszelkie wymagane rozwiązania wymagane przepisami prawa(np. fakturowana powierzchnia przejść dla pieszych, rampy krawężnikowe itp.)</p>		
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p>Projekt wpłynie na poprawę jakości komfortu zamieszkiwania mieszkańców oraz zwiększenie bezpieczeństwa. Stanowi także krok ku rozwojowi gospodarczemu obszaru, na którym inwestycja jest realizowana. Nowoczesna infrastruktura drogowa wpływa bowiem na wzrost zamożności mieszkańców i zwiększa atrakcyjność inwestycyjną terenów. Dzięki takim działaniom mieszkańcy mogą łatwiej i w bardziej komfortowych warunkach dotrzeć do pracy, szkoły, ośrodków medycznych czy kulturalnych. Jakość dróg odgrywa również niebagatelne znaczenie w sytuacjach losowych np. konieczność wezwania karetki i nagłej udzielania nagłej pomocy. W takich przypadkach wysoka jakość infrastruktury drogowej odgrywa bardzo ważną rolę. Spójny układ komunikacyjny wpływa na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Nierzadko to właśnie dostępność komunikacyjna i możliwość dogodnego prowadzenia transportu wpływa na decyzję o lokalizacji prowadzonej działalności. Wobec czego, realizacja tego rodzaju przedsięwzięć jest niezwykle istotna dla ożywienia gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji</p> <p>Projekt wpłynie na poprawę społecznie oczekiwanej infrastruktury publicznej, spójności układu komunikacyjnego. Odpowiednio rozwinięta sieć drogowa w bardzo dużym stopniu wpływa na atrakcyjność i spójność przestrzenną, co znacząco wpływa zarówno na jakość życia mieszkańców, jak i potencjał gospodarczy obszaru.</p>		
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</p>	<p align="center">Gnojno</p>	<p align="center">Konstantynów</p> <p align="center">✓</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Adres: Konstantynów	Działki ewidencyjne:	obręb ewidencyjny Konstantynów Osada 224;225;226		
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji				
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE DOTYCZY		
	✓				
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2024-2025				
łącna wartość przedsięwzięcia	2 600 000,00 zł				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	1 950 000,00 zł	(Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych)		
	Środki prywatne	0,00 zł			
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	0,00 zł			
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł			
	Środki wnioskodawcy:	650 000,00 zł			
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmiernia w odniesieniu do celów rewitalizacji					
Wskaźniki produktu					
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości	
Długość przebudowanych dróg gminnych	km	0,00	0,532	Protokół odbioru końcowego	
Wskaźniki rezultatu					
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości	
Liczba mieszkańców korzystających z efektów przedsięwzięcia	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy	
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji					
W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi podniesienie standardu drogi z zachowaniem jednorodności z siecią dróg publicznych, poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zamieszkiwania na terenach peryferyjnych o utrudnionym dostępie do usług zdrowotnych, zapewnienie spójności z siecią dróg publicznych, zwiększenie dostępności transportowej oraz lepszy dostęp do terenów inwestycyjnych.					

Numer i nazwa przedsięwzięcia	19/P - Rozwój interwencyjnych usług wparcia na terenie gminy Konstantynów i gmin ościennych
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów Partnerzy (OPS z terenu powiatu bialskiego oraz NGO)
Krótki opis sytuacji problemowej	Wśród wielu problemów, ujawnionych w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych, znajduje się również kwestia odczuwalnego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałej części gminy Konstantynów deficytu usług psychologicznych i specjalistycznych. W szczególności mieszkańcy odczuwają bardzo mocno deficyt dostępnych usług psychologicznych w sytuacjach

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>kryzysowych, gdy taka pomoc jest potrzebna nagle. Problem ten jest szczególnie istotny ze względu na fakt, iż w całym najbliższy ośrodek interwencji kryzysowej znajduje się w Białej Podlaskiej (25 km) i czynny jest w godz. 7.30-15.30. Jest to jedyny tego typu ośrodek w całym powiecie białskim. Zarówno daleka odległość, jak również imitowany czas funkcjonowania ośrodka znacznie ogranicza możliwość udzielania pomocy. Jednocześnie doświadczenia ostatnich lat (pandemii COCID-19, wojna w bliskim sąsiedztwie – gminy Konstantynów leży na północnej części województwa lubelskiego, w obszarze przygranicznym), odcisnęły bardzo mocno piętno na psychice mieszkańców i odczuwają oni coraz częściej potrzebę uzyskania pomocy. Ze względu na specyfikę miejsca należy pamiętać, iż konieczność skorzystania z pomocy psychologicznej jest nadal tematem tabu i wręcz czym wstydlivym. Wobec tego, spora część mieszkańców nie decyduje się na szukanie pomocy. Niepokoją również opinie wśród osób korzystających z dostępnych form pomocy. Nie są oni usatysfakcjonowani uzyskaną pomocą. Podstawowym problemem w tym jest brak znajomości kadr (w tym pracowników instytucji pomocy społecznej) specyfiki interwencji kryzysowej.</p>
<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Celem projektu jest wspieranie integracji społecznej osób dotkniętym kryzysem i ich otoczenia poprzez specjalistyczne usługi oraz podnoszenie kompetencji kadr świadczących usługi interwencji kryzysowej na terenie gminy Konstantynów oraz ewentualnych partnerów projektu. Naszym zamierzeniem jest zaproszenie do udziału w projekcie partnerów (OPS) z gmin sąsiadujących, w celu zwiększenia oddziaływania efektów projektu. Chcielibyśmy stworzyć swoistego rodzaju punkty interwencji kryzysowej pozwalające na niesienie pomocy nie tylko w limitowanym czasie.</p> <p>Koncepcja projektu zakłada przedsięwzięci o charakterze systemowym, tj. wykraczającym poza obszar gminy (o ile zgłoszą się zainteresowani partnerzy. Projekt realizowany będzie partnerstwie, które obejmować będzie podmioty z dwóch sektorów: społecznego i publicznego.</p> <p>Cele szczegółowe projektu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci - rozwój usług specjalistycznych i interwencyjnych dla osób doświadczających kryzysu, przemocy, dyskryminacji - podnoszenie kompetencji kadr świadczących usługi interwencji kryzysowej - zapewnienie dostępu do usług m.in. poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, psychologicznego dla dzieci, prawnego, terapii i socjalnego osobom dotkniętym kryzysem i ich otoczenia. <p>W ramach projektu zaplanowano rozwój kompleksowych usług, które przyczynią się do realizacji celu głównego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi specjalistyczne i interwencyjne dla osób doświadczających kryzysu, przemocy, dyskryminacji - grupy wsparcia oraz warsztaty dla osób doświadczających kryzysu, przemocy, dyskryminacji - szkolenia doskonalące warsztaty dla kadry świadczącej usługi interwencji kryzysowej, - utworzenie całodobowej infolinii punktu interwencji kryzysowej.
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności</p>	<p>Zakres realizowanych usług społecznych i interwencyjnych dostosowany będzie do osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami. W razie potrzeby udostępnione zostaną usługi tłumacza migowego, dostęp do pętli indukcyjne, itd.</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

osobom ze szczególnymi potrzebami																			
Powiązania z celami GPR	<p>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego Projekt jest szczególnie istotny dla mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji. To oni bezpośredni zgłosili potrzebę rozwoju tego rodzaju usług publicznych. W efekcie realizacji projektu mieszkańcy uzyskają dostęp do pomocy w sytuacji kryzysowej, która pozwala na przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencja kryzysowa umożliwia odzyskanie równowagi wewnętrznej. Osoba, która upora się ze swoim problemem, wyjdzie z kryzysu, odzyskuje poczucie sprawczości. Celem interwencji może być pomoc klientowi w uzyskaniu większej świadomości na temat swojego problemu i zmianie poglądów na jego temat. Dzięki temu osoba odzyskuje kontrolę nad swoim problemem. W efekcie interwencji kryzysowej klient odzyskuje umiejętność skutecznego radzenia sobie z problemami. Interwencja może także pomóc w adekwatnej ocenie okoliczności, które wpływają na powstanie kryzysu. Klient uzyskuje pomoc w znalezieniu skutecznych alternatyw do stosowanych dotychczas nieskutecznych zachowań. W efekcie następuje nie tylko rozwiązanie problemu i wyjście z kryzysu, ale klient zyskuje kompetencje, które pomogą mu w przyszłości w radzeniu sobie z trudnymi doświadczeniami.</p> <p>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji Projekt przyczynia się do urzeczywistnienia przedmiotowego celu strategicznego. Wpływ na znaczny rozwój usług na terenie nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całej gminy. Dostęp do specjalistycznych usług wpłynie znacznie na podniesienie jakości życia mieszkańców.</p>																		
Lokalizacja przedsięwzięcia	<table border="1"> <tr> <td>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</td> <td align="center">Gnojno</td> <td align="center">Konstantynów</td> </tr> <tr> <td></td> <td align="center">✓</td> <td align="center">✓</td> </tr> <tr> <td>Adres: Nie dotyczy</td> <td>Działki ewidencyjne:</td> <td>Nie dotyczy</td> </tr> <tr> <td align="center" colspan="3">Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji</td> </tr> <tr> <td align="center">TAK</td> <td align="center">NIE *(wymaga uzasadnienia)</td> <td align="center">NIE DOTYCZY</td> </tr> <tr> <td align="center">✓</td> <td align="center">✓</td> <td></td> </tr> </table>	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów		✓	✓	Adres: Nie dotyczy	Działki ewidencyjne:	Nie dotyczy	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE DOTYCZY	✓	✓	
	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów																
		✓	✓																
	Adres: Nie dotyczy	Działki ewidencyjne:	Nie dotyczy																
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji																		
	TAK	NIE *(wymaga uzasadnienia)	NIE DOTYCZY																
✓	✓																		
<p>*UZASADNIENIE Przedsięwzięcie ma istotne znaczenie zarówno dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jak również całej gminy Konstantynów. To właśnie zgłoszone potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji stanowiły podstawę opracowania koncepcji przedmiotowego projektu. Mając na względzie istniejącą sytuację niezbędne jest podjęcie trudu wprowadzenia zmian systemowych, nie tylko punktowych o znacznie ograniczonym zasięgu. Jednocześnie na podkreślenie zasługuje fakt, iż projekt w sposób bezpośredni odpowiada na problemy zgłoszone przez mieszkańców i przyczyniła się do zminimalizowania zdiagnozowanych problemów społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji, tj. wykluczenia społecznego, deficytu usług poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, w tym dziecięcego oraz rodzinnego, deficytu ośrodków wsparcia kryzysowego oraz przemocy rodzinnej. Projekt zakłada preferencje dla mieszkańców z obszaru rewitalizacji.</p>																			
Okres realizacji	2026-2027																		
łącna wartość przedsięwzięcia	1 500 000,00 zł																		
	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:	0,00 zł																	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki prywatne	0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:	1 275 000,000 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2017-2021)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:	0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:	225 000,00 zł (wkład własny niepieniężny)		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji				
Wskaźniki produktu				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	0	500	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki	0	3	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji				
W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi znaczne podniesienie jakości usług specjalistycznych- udostępniona zostanie specjalistyczne pomoc interwencyjna psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, prawna, socjalna dla dzieci, młodzieży i dorosłych w kryzysie, co bez wątpienia przełoży się na poprawkę jakości życia mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizacji ale również całej gminy Konstantynów. W przypadku zawiązania partnerstwa oddziaływanie projektu będzie znacznie większe i obejmie jednostki w nim uczestniczące.				

Numer i nazwa przedsięwzięcia	20/P – Modernizacja placu zabaw w Konstantynowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Konstantynów
Krótki opis sytuacji problemowej	Plac zabaw zlokalizowany jest na działce o powierzchni 0,4 ha Istniejąca infrastruktura została wybudowana w 2011. Zamontowane urządzenia w większości posiadają konstrukcję drewnianą. Przez lata eksploatacji istniejąca infrastruktura uległa degradacji z uwagi na zastosowane materiały o niskiej trwałości. W chwili obecnej stan techniczny placu zabaw nie gwarantuje pełnego bezpieczeństwa osób (głównie dzieci) korzystających z niego. Wobec czego nie stanowi on miejsca chętnie odwiedzanego przez rodziców z dziećmi. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych mieszkańcy obszaru rewitalizacji wielokrotnie wskazywali na ten teren, jak obszar który powinien zostać objęty działaniami rewitalizacyjnymi w celu przywrócenia zdegradowanemu obszarów przynależnych mu funkcji użytkowych. Ze względu na duży stopień wyeksploatowania istniejący plac zabaw wymaga podjęcia interwencji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

<p>Zakres realizowanego przedsięwzięcia</p>	<p>Głównym celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji prowadzące do wyprowadzenie go ze stanu kryzysu poprzez rozwój społecznie oczekiwanej infrastruktury.</p> <p>Realizacja projektu zakłada rewitalizację zdegradowanej przestrzeni publicznej, bardzo istotnej dla społeczności lokalnej, m.in. poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowanie ciągów komunikacyjnych. - wymianę drewnianych urządzeń na nowe - zastosowanie stref bezpieczeństwa z nawierzchni sztucznej - montaż urządzeń siłowni zewnętrznej - montaż wiaty odpoczynkowej dla opiekunów. <p>Powstanie nowy plac zabaw. Przedsięwzięcie zakłada stworzenie unikalnego miejsca zabaw dla dzieci o dużej wartości poznawczej. Nowoczesny plac zabaw wyposażony zostanie w funkcjonalne urządzenia sprawnościowe oraz moduły przeznaczone do wielozmysłowego poznawania świata, co pozwoli połączyć dzieciom zabawę z nauką poprzez rozwój motoryki, równowagi oraz koordynację ruchową, pobudzi także wrażenia, wyobraźnię ruchową oraz kreatywność dzieci.</p>		
<p>Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Teren publiczny zostanie wyrównany tak, aby zapewnić możliwość swobodnego poruszania się po nim. Plac zabaw będzie posiadał antypoślizgową nawierzchnię (sfery bezpieczeństwa z nawierzchni sztucznej). Zamontowana zostanie specjalna huśtawka integracyjna umożliwiająca zabawę dzieciom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, huśtawka wahadłowa dla osób niepełnosprawnych z siedziskiem w formie krzeselka z zabezpieczeniem przed wypadnięciem. Zamontowany zostanie także pionizator, tj. urządzenie przeznaczone do rehabilitacji osób z problemami kończyn dolnych.</p>		
<p>Powiązania z celami GPR</p>	<p><u>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</u></p> <p>Plac zabaw stanowić będzie nie tylko miejsce łączenia zabawy z nauką przez dzieci. Stanie się także miejscem dla całej społeczności lokalnej, które uatrakcyjni spędzanie czasu wolnego oraz umożliwi integrację środowiska lokalnego. Będzie miejscem spotkań całych rodzin z dziećmi, które w bezpieczny sposób będą mogłyby rozwijać swoją sprawność ruchową, zaspokajając potrzeby zabawy i kontaktu z rówieśnikami. Nowa przestrzeń sprzyjać będzie zacieśnianiu relacji sąsiedzkich i otwiera lokalną społeczność na różne inicjatywy, kształtować będzie prawidłowe postawy społeczne wśród najmłodszych i sprzyjać ich rozwojowi, zachęcać dzieci i rodziców do aktywnego spędzania wspólnych chwil na świeżym powietrzu. Wpłynie także na znaczne podniesienie atrakcyjności obszaru.</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji</u></p> <p>Projekt będzie sprzyjał uzupełnieniu i uporządkowaniu ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Przywróci wartości użytkowe i przestrzenne obiektom zdegradowanym, nie spełniającym współczesnych standardów. Polega na poprawie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych.</p>		
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</p>	<p align="center">Gnojno</p>	<p align="center">Konstantynów</p> <p align="center">✓</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Adres:	ul. Janowska	Działki ewidencyjne:		Obręb ewidencyjny Konstantynów-Osada 65/109, 280/17
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji				
	TAK		NIE *(wymaga uzasadnienia)		NIE DOTYCZY
	✓				
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy				
Okres realizacji	2025-2026				
łącna wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł				
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych:		0,00 zł		
	Środki prywatne		0,00 zł		
	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS:		850 000,000 zł (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2017-2021)		
	Środki pochodzące z innych źródeł:		0,00 zł		
	Środki wnioskodawcy:		150 000,00 zł		
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji					
Wskaźniki produktu					
Nazwa wskaźnika		Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją		ha	0	0,4	Protokół odbioru końcowego
Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach		sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie					
Nazwa wskaźnika		Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wartości
Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach		osoby/rok	0	60	Statystyki Urzędu Gminy
Opis rezultatu w odniesieniu do celu rewitalizacji					
<p>Wśród pozytywnych efektów projektu należy wymienić integrację społeczności lokalnej, zwiększenie poczucia zadowolenia z miejsca zamieszkania, wspólnoty oraz dumy lokalnej. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż plac zabaw będzie miał charakter ogólnopubliczny; korzystać z niego będą nie tylko dzieci z obszaru rewitalizacji, ale cała społeczność lokalna Konstantynowa. Miejsce to będzie chętnie wybierane przez rodziców z dziećmi. Przez to niejako stanowić będzie przestrzeń integracji społeczności lokalnej.</p>					

5.2.2 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa projektu		1/D- Rozwój usług rekreacyjnych i spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji																			
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia		Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie																			
Zakres realizowanych działań		<p>W granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji zauważalna jest mała aktywność osób młodych, która przekłada się na brak identyfikacji i silnego związku z obszarem oraz niechęcią w zakresie pielęgnowania i kultywowania elementów stanowiących dziedzicowo historyczno-kulturowe wielu pokoleń. Jedynie starsza część społeczeństwa jest bardzo silnie związana z miejscem zamieszkania i kultywuje tradycje zwyczajów i obrzędy przodków. Osoby młode wskazują na deficyt miejsc oraz oferty pozwalającej na aktywne i konstruktywne spędzanie czasu wolnego stanowiące alternatywę dla np. spędzania czasu przed komputerem, telefonem czy nieefektywne wykorzystywanie czasu w grupie rówieśniczej. Brak oferty usług atrakcyjnych dla ludzi młodych wpływa nie tylko na samych mieszkańców, obniża również znacznie atrakcyjności terenu na zewnątrz. Brak możliwości konstruktywnego i kreatywnego spędzania czasu wolnego wpływa na obniżenie innowacyjności i poziomu kapitału społecznego. Przeprowadzona diagnoza wykazała także, iż najmłodsza część społeczności lokalnej charakteryzuje się niewystarczającym poziomem wiedzy ekologicznej. W grupie tej występują także problemy zdrowotne związane z niewystarczającą ilością ruchu i sportu. Na taki stan rzeczy oprócz deficytu odpowiedniej oferty wpływa także brak miejsc pozwalających na aktywny wypoczynek.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje trzy elementy: 1) wsparcie działań zwiększających tożsamość z obszarem w celu zachowania dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego (m.in. organizacja warsztatów, konkursów, opracowanie questu przyrodniczego oraz questu historyczno-kulturowego, itp.), 2) wsparcie działań zwiększających usługi rekreacyjnego oraz związane z aktywnym spędzaniem czasu wolnego, co będzie przeciwdziałać nieakceptowalnym społecznie zachowaniom młodego pokolenia (np. organizacja zajęć/warsztatów sportowych, tanecznych, strzelectwa, paintball, spływów kajakowych, itd.), 3) wsparcie działań zwiększających świadomość ekologiczną ludzi młodych (m.in. w zakresie zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki).</p>																			
Lokalizacja przedsięwzięcia		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</th> <th>Gnojno</th> <th>Konstantynów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">TAK</td> <td style="text-align: center;">NIE *(wymagane uzasadnienie)</td> <td style="text-align: center;">NIE DOTYCZY</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">*UZASADNIENIE – Nie dotyczy</td> </tr> </tbody> </table>		Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów		✓	✓	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji			TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY	✓			*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów																			
	✓	✓																			
Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji																					
TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY																			
✓																					
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy																					
Odziaływanie przedsięwzięcia		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</th> <th>Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> </tbody> </table>		Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji	✓	✓														
Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji																				
✓	✓																				
Wpływ na cele rewitalizacji		Realizacja inicjatywy pozwoli na zmianę przyzwyczajzeń i sposobu myślenia oraz postrzegania rzeczywistości przez dzieci i młodzież, zachowanie i pielęgnowanie tradycji i dziedzictwa lokalnego, więzi międzypokoleniowej, starych zawodów, rzemiosła, itd. Z drugiej strony																			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	będzie odpowiadać na oczekiwania części grupy szczególnie istotnej z punktu wdrażania GPR, dotyczące kreowania współczesnej oferty opartej o dostępną bazę infrastrukturalną (np. budynki świetlic czy placówek edukacyjnych). Wybrane nurty zagadnień są zgodne z oczekiwaniami lokalnej społeczności. Przedsięwzięcie wpłynie zarówno na podniesienie poziomu życia mieszkańców obszaru, jak również przyczyni się do wzmocnienia zewnętrznej atrakcyjności.
Szacowane koszty:	100 000,00 zł
Źródła finansowania	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

Numer i nazwa projektu	2/D- Zintegrowane działania na rzecz pielęgnowania i kultywowania dziedzictwa lokalnego	
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie	
Zakres realizowanych działań	<p>Przedmiotem przedsięwzięcia jest szereg zintegrowanych działań skierowanych do różnych grup odbiorców, których nadrzędnym celem jest działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury materialnej, ochrona dziedzictwa kulturowego, popieranie i stwarzanie możliwości odkrywania historii i rozwoju gminy Konstantynów i regionu oraz popularyzacja wiedzy historycznej i historii regionu, pielęgnowanie oraz rozwijanie tradycji lokalnych, a także przekazywanie ich kolejnym pokoleniom.</p> <p>Wśród planowanych do wdrożenia działań znajdują się np. organizacja zajęć rękodzielniczych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w szczególności z obszaru rewitalizacji (pielęgnowanie kultury i tradycji lokalnych, promowanie wyrobów produkowanych tradycyjnie), organizacja wystawach promujących twórczość artystów regionalnych i związanych z regionem oraz organizacja ich wernisaży, które będą okazją do spotkań mieszkańców, konkursy fotograficzne przeznaczony dla amatorów fotografowania w dwóch kategoriach wiekowych: dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe, itd.</p> <p>Celem prowadzonych działań będzie m.in. lepsza integracja lokalnej społeczności i docenienie lokalnej kultury i tradycji. Ważna będzie też idea integracji międzypokoleniowej i towarzyszące temu zwiększenie aktywności seniorów oraz dowartościowanie osób starszych poprzez stworzenie im warunków do przekazywania swojej wiedzy i doświadczenia młodszemu pokoleniu. Głównym celem projektu jest zwiększenie zainteresowania lokalnej społeczności kulturą i historią gminy, tradycjami i obyczajami ludowymi regionu, aktywizacja lokalnej społeczności wokół ochrony dziedzictwa kulturowego oraz integracja różnych środowisk działających w obrębie kultury ludowej Lubelszczyzny. Jako priorytet powinno być traktowane przekazywanie dzieciom i młodzieży tradycji regionalnych w ich możliwie najwierniejszej formie. Głównym zamierzeniem realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia na obszarze całej gminy jest brak stygmatyzacji i segregacji mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałej części gminy. Poza tym wyciągnięcie wyznaczonego obszaru rewitalizacji z kryzysu wymaga pełnej integracji obszaru deficytowego z obszarami o znacznie lepszej sytuacji w skali jednostki samorządu terytorialnego.</p>	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno
		✓
		Konstantynów
		✓
Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

	TAK ✓	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego ✓	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji ✓	
Wpływ na cele rewitalizacji	W efekcie przeprowadzonej diagnozy obszaru rewitalizacji stwierdzono występowanie następujących problemów: niewystarczająca oferta kulturalna istniejącej instytucji kultury i w głównej mierze jest ona skierowana do dzieci i młodzieży, brak poczucia przynależności lokalnej i poczucia dumy z miejsca zamieszkiwania. Poza tym, według mieszkańców obszaru rewitalizacji istnieje ogromna potrzeba integracji lokalnej społeczności, szczególnie wokół tradycji lokalnej – kultury, sztuki, ale także zanikających rzemiosł czy zawodów. Następuje zanik więzi społecznych będący wynikiem zarówno braku miejsc oraz oferty wspólnego spędzania wolnego czasu oraz coraz szybszym tempem życia. Nie bez znaczenia pozostają tutaj również wydarzenia minionych lat i panująca pandemia COVID-19 (konieczność izolacji, zachowywania wymogów reżimu sanitarnego, brak możliwości bezpośrednich spotkań). Suma zadań składających się na planowane przedsięwzięcie przyczyni się z jednej strony do rozbudowy oferty instytucji kultury, z drugiej tworzyć będzie platformę/pretekst do spotkań i integracji. Podstawowym założeniem przedsięwzięcia jest integracja pomiędzy różnymi pokoleniami, przekazywanie wiedzy i umiejętności młodym przez osoby starsze. Dzięki realizacji przedsięwzięcia nastąpi: wzrost włączenia społecznego poprzez wzrost uczestnictwa w kulturze, wzrośnie poziom aktywności mieszkańców, a co za tym idzie, nastąpi wzmocnienie kapitału społecznego. Poprzez realizację projektu nastąpi wzmocnienie poczucia przynależności do danego regionu, jego tradycji i kultury wśród lokalnej społeczności.		
Szacowany koszt:	100 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - Środki Programu EtnoPolska		

Numer i nazwa projektu	3/D- Podniesienie świadomości zdrowotnej i ekologicznej mieszkańców oraz integracji międzypokoleniowej
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Biblioteka Publiczna w Konstantinowie i Gminny Ośrodek Kultury w Konstantinowie
Zakres realizowanych działań	Edukacja ekologiczna odgrywa bardzo ważną rolę w kształtowaniu świadomości prośrodowiskowej. Edukacja ma za zadanie wykształcić nowe spojrzenie na środowisko i jego walory oraz nauczyć jak chronić przyrodę i racjonalnie korzystać z jej dóbr. Przedmiotem przedsięwzięcia jest realizacja zintegrowanych działań na rzecz kształtowania prawidłowych postaw i nawyków w zakresie zdrowia, żywienia, uprawiania sportu, zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców. Całość realizowanych przedsięwzięć służyć ma również integracji lokalnej społeczności, w tym w szczególności integracji międzypokoleniowej. Jednym z głównych działań będzie rozwijanie i wspieranie pozaszkolnych form edukacji oraz akcji ukierunkowanych na dbanie o wspólną przestrzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców. W ramach przedsięwzięcia przewidziano np. organizację konkursów przyrodniczych, organizację akcji cyklicznego wspólnego sprzątnięcia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>najbliższej okolicy, przygotowanie ścieżek przyrodniczych i dydaktycznych, realizacja warsztatów ekologicznych o różnej tematyce, promowanie informacji w zakresie możliwości dofinansowania do wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania oraz dofinansowania w zakresie montażu odnawialnych źródeł energii, realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych i zmniejszających energochłonność budynków mieszkalnych. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych zgłaszano, iż dzieci mają problemy związane z brakiem ruchu i wadami postawy, spora część z nich stale nie uprawia aktywności ruchowej – przyzwyczajone są do spędzania wolnego czasu przed telewizorem czy komputerem. Problem ten dotyczy również dorosłych mieszkańców. Nie przestrzegają również zasad zdrowego żywienia. Na taki stan rzeczy wpływ mają przede wszystkim ugruntowane nieprawidłowe nawyki rodziców nie przywiązują wagi do zdrowego stylu życia pojmowanego w kontekście aktywności ruchowej oraz zdrowego żywienia. Wobec czego drugi filar przedmiotowego przedsięwzięcia będzie stanowiła realizacja małych przedsięwzięć przyczyniających się do uatrakcyjnienia oferty spędzania czasu, w tym m.in.:</p> <p>organizacja imprez i festynów o tematyce zdrowotnej, organizacja zabaw i ćwiczeń ruchowych oraz zajęć dedykowanych zarówno dzieciom przedszkolnym jak i w wariacie i osobom dorosłym (m.in. maraton zumbi, zumba kids itp.), organizacja eventów sportowych np. zawodów drwali, itp., promocja aktywnego i zdrowego trybu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców obszaru rewitalizacji, realizacja tzw. „Białych Niedzieli”</p> <p>prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie różnego rodzaju chorób. Możliwość uczestnictwa w realizacji wspólnych przedsięwzięć, angażujących osoby w różnym wieku, będzie również ważnym elementem integrującym lokalną społeczność.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>Podniesienie wiedzy ekologicznej mieszkańców przyczyni się do zmian ich nieprawidłowych nawyków. Wpłynie to pozytywnie na poprawę zarówno środowiska naturalnego, jak i jakości zamieszkiwania na obszarze rewitalizacji. Prawidłowe i ekologiczne nawyki oraz przeprowadzone działania związane z kwestiami zdrowotnymi wpłyną na polepszenie stanu zdrowia lokalnej społeczności. Czyste środowisko naturalne to jedno z głównych atutów i potencjałów wpływających na możliwość rozwoju branży turystycznej. Poprawa jakości środowiska naturalnego wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji.</p>		
Szacowany koszt:	100 000,00 zł		
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - Program Regionalny Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025 		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<ul style="list-style-type: none"> - Środki Ministerstwa Zagranicznych w ramach programu „Edukacja globalna” - Fundusz Naturalnej Energii (Spółka GAZ-SYSTEM) - „Sport na start” - Fundacja BGK im. J. K. Steczkowskiego
--	---

Numer i nazwa projektu	4/D- Przedsiębiorczy obszar rewitalizacji		
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Biblioteka Publiczna w Konstantynowie i Gminny Ośrodek Kultury w Konstantynowie		
Zakres realizowanych działań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu działań edukacyjnych skierowanych do dwóch grup wiekowych. Pierwsza z grup obejmuje dzieci i młodzież. Druga grupa obejmie natomiast osoby w wieku dorosłym. Działania edukacyjne prowadzone będą w różnych formach, m.in. dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach, organizowanych pikników, spotkań, eventów.</p> <p>Bycie przedsiębiorczym to umiejętność, która przydaje się zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości ma pierwszorzędne znaczenie dla konkurencyjności i trwałego wzrostu gospodarki obszaru rewitalizacji. Podkreślenia wymaga fakt, iż przedsiębiorczość jest pojęciem szerokim, na które składają się umiejętności i wiedza finansowa oraz kompetencje „miękkie”, niezbędne do skutecznego działania.</p> <p>Głównym celem przedsięwzięcia jest wsparcie postaw i rozwój kompetencji przedsiębiorczych wśród społeczności lokalnej. W ramach przedsięwzięcia panuje się m.in. cykl warsztatów dla uczniów w celu wzmocnienia w nich umiejętności uczenia się, kształtowania postaw przedsiębiorczych i społecznych, cykl zajęć z lokalnymi przedsiębiorcami działającymi w wybranych branżach gospodarczych, prowadzonych metodą wywiadu z elementami sesji motywującej i aktywizującej uczniów, edukacyjną grę w plenerze, której scenariusz opierał się będzie na uproszczonej symulacji zakładania i rozpoczynania własnej działalności gospodarczej, celem gry będzie promowanie, pobudzanie i kształtowanie postaw przedsiębiorczych i społecznych u uczniów, wizyty studyjne.</p> <p>Prowadzone zajęcia pozwolą na wzrost wiedzy ekonomicznej oraz postawy przedsiębiorczości i racjonalnego decydowania oraz rozwijania wśród dzieci tych kompetencji, które w przyszłości będą poszukiwane na rynku pracy i przyczynią się do rozwoju ich kariery zawodowej. Z postawą przedsiębiorczą wiążą się takie kompetencje jak kreatywność, innowacyjność czy podejmowanie ryzyka mające duży wpływ na skuteczną realizację przedsięwzięć ekonomicznych. W ramach prowadzonych przedsięwzięć przedsiębiorczości będzie ujmowana nie tylko w kontekście gospodarczym, ale też społecznym, a zatem promującym społeczną odpowiedzialność biznesu. Wśród proponowanych zagadnień znajdują się np. umiejętność podejmowania decyzji i osiągania celów czy sztuka budżetowania oraz oszczędzania.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓	✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>Przedsięwzięcie będzie przeciwdziałać w sposób bezpośredni zdiagnozowanym problemom sfery społecznej i gospodarczej obszaru rewitalizacji. Dzięki niemu nastąpi wzrost kompetencji i umiejętności pozwalających na rozwój postawy bycia przedsiębiorczym wśród lokalnej społeczności. Przeprowadzone różnego rodzaju działania zachęcą do poszukiwania nowych rozwiązań, pomysłów i aktywności w dziedzinie przedsiębiorczości. Pozwolą także na zwiększenie kreatywności i innowacyjności, co przełoży się na zwiększenie jakości kapitału ludzkiego na przyszłość. Prowadzone w placówce edukacyjnej zajęcia pozwolą na wzrost wiedzy ekonomicznej oraz postawy przedsiębiorczości i racjonalnego decydowania oraz rozwijania wśród dzieci tych kompetencji, które w przyszłości będą poszukiwane na rynku pracy i przyczynią się do rozwoju ich kariery zawodowej.</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na zmianę mentalności i postrzegania świata przez mieszkańców rewitalizacji. Pozwoli na rozwój kompetencji społecznych oraz wzrost wiedzy ekonomicznej, co będzie miało bezpośredni wpływ na podniesienie jakości kapitału społecznego. Zwiększy również konkurencyjność mieszkańców na rynku pracy. Dzięki niemu nastąpi wzrost zainteresowania mieszkańców prowadzeniem działalności gospodarczej, co w przyszłości wpłynie na wzrost liczby podmiotów gospodarczych, wzrost liczby miejsc pracy oraz ogólne ożywienie gospodarcze obszaru. Rozwój sfery gospodarczej wpłynie na poprawę sytuacji w sferze społecznej, tj. zmniejszenie skali bezrobocia i zubożenia społeczności lokalnej.</p>	
Szacowane koszty:	30 000,00 zł	
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> - Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - „Były sobie pieniądze” - Fundacja BGK im. J. K. Steczkowskiego 	

Numer i nazwa projektu	5/D- Kontynuacja programu usuwania azbestu
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	<p>Wśród wielu problemów obszaru rewitalizacji znajduje się również wysoki udział budynków pokrytych szkodliwym dla zdrowia i życia ludzkiego oraz jakości środowiska naturalnego azbestem. Pomimo uczestnictwa w latach wcześniejszych w projektach, których głównym zamierzeniem była utylizacji azbestu („System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego”, współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020) zarówno w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, jak również całej gminy Konstantynów nadal pozostaje duża ilość azbestu do usunięcia. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie w 2021 r. na terytorium gminy nadal znajdowało się 3 187 667,54 kg wyrobów zawierających azbest i wymagających utylizacji. Łączna ilość azbestu pozostałego do utylizacji w granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji wynosi: 339 364,28 kg, w tym w podobszarze Konstantynów znajduje się nadal: 170 638,50 kg (co stanowi 85,97% całkowitej masy azbestu wymagającej utylizacji w miejscowości Konstantynów) a w podobszarze Gnojno: 228 725,78 kg. W celu określenia sytuacji problemowej przanalizowano masę pozostałego azbestu przy uwzględnieniu potencjału ludnościowego. Wzięto pod uwagę wskaźnik obrazujący masę pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców 2021 r. Średnia masa azbestu przypadająca</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	na 100 mieszkańców gminy w 2021 r. wyniosła: 77 108,55 kg. W zakresie podobszaru Konstantynów sytuacja wygląda korzystniej ponieważ wskaźnik przybiera wartość sporo niższą niż ww. średnia i kształtuje się na poziomie: 15 249,20. Szczególnie niekorzystnie wygląda natomiast sytuacja w zakresie wskaźnika w zakresie podobszaru Gnojno, gdzie wskaźnik przybiera wartość ponad 2,5-krotnie wyższą niż ww. średnia i wynosi: 206 059,26. Wobec powyższego istnieje potrzeba kontynuacji działań mających na celu usuwanie szkodliwego azbestu. Zakres przedsięwzięcia będzie więc obejmował usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. Działania przewidują demontaż, odbiór, transport oraz unieszkodliwienie odpadów azbestowych.		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓	✓	
	*UZASADNIENIE Przedsięwzięcie ma charakter systemowy i obejmuje teren całej gminy Konstantynów. Ze względu na bardzo dużą szkodliwość azbestu niezbędne jest podjęcie kompleksowych działań, tak aby zlikwidować jak największą ilość szkodliwej substancji. Podobszary rewitalizacji to tereny, gdzie występuje kumulacja azbestu. W związku z tym realizacja przedsięwzięcia jest niezwykle istotna dla tych terenów. Doprowadzi do poprawy stanu zdrowia mieszkańców i wpłynie na ochronę środowiska naturalnego.		
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji	
	✓	✓	
Wpływ na cele rewitalizacji	Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Szczególną cechą azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia. Zmiany chorobowe mogą pojawić się po kilku lub nawet kilkudziesięciu latach. Włókna azbestu trafiają do organizmu głównie drogą oddechową, z wdychanym powietrzem, i w niewielkim tylko stopniu przez skórę i z układu pokarmowego. Jak wskazują liczne badania kontakt z azbestem stanowi przyczynę wielu chorób, m.in.: azbestozę, raka płuc, raka oskrzeli oraz raka opłucnej zwanego międzybłoniakiem. Wdychający włókna częściej chorują też na inne nowotwory - raka żołądka, krtani, nerek, jelit, trzustki, jajnika oraz chłoniaki. Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż azbest jest zaliczany aktualnie do dziesięciu najgroźniejszych zanieczyszczeń Ziemi. Wobec wyżej zaprezentowanego wpływu azbestu na stan zdrowia mieszkańców niezwykle istotna jest kontynuacja działań w zakresie usuwania tej szkodliwej substancji na terenie gminy. Dzięki czemu nastąpi zmniejszenie negatywnych skutków zdrowotnych mieszkańców spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.		
Szacowane koszty:	1 000 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Numer i nazwa projektu	6/D- Promocja idei pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych		
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów		
Zakres realizowanych działań	<p>Zakres planowanego przedsięwzięcia dotyczyć będzie zwiększenia wiedzy mieszkańców gminy Konstantynów, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji, na temat możliwości wdrożenia pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych. Rolnictwo społeczne to idea, łącząca usługi społeczne z działalnością rolniczą. Ważne jest, aby świadczenie usług społecznych bazowało na zasobach i aktywnościach gospodarstwa rolnego. W ideę rolnictwa społecznego włączone są zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze, wsie tematyczne, turystyka społeczna, komercjalizacja lokalnego potencjału kulturowego, kooperatywy spożywcze jako idea krótkich łańcuchów dostaw. Rolnictwo społeczne wymienione zostało z Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej jako kluczowa sfera rozwoju. Na szczególną uwagę zasługuje powiązanie rolnictwa z turystyką wiejską i koncepcją rolnictwa społecznego, które wykorzystują walory gospodarstw rolnych i ich przyrodniczo-kulturowego otoczenia dla prowadzenia usług społecznych w zakresie wypoczynku, opieki, terapii, edukacji i włączenia społecznego. Działania te są spójne ze „Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”, w której zakładane jest wsparcie rozwoju społecznej funkcji gospodarstw rolnych, łączącej rolnictwo wielofunkcyjne i usługi o charakterze społecznym (lub zdrowotnym) na poziomie lokalnym, umożliwiające dywersyfikację dochodów rolników połączoną z szerszą ofertą usług socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK ✓	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	*UZASADNIENI- Nie dotyczy		
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji	
	✓	✓	
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>Planowanym efektem przedsięwzięcia jest wzrost wiedzy i zainteresowania mieszkańców, a w konsekwencji wzrost liczby gospodarstw rolnych, które rozpoczęły dodatkową działalność. Dzięki temu nastąpi wzrost zamożności mieszkańców oraz zmniejszenie problemów społecznych związanych z ubóstwem i marginalizacją. Rozwój tego rodzaju przedsięwzięć odpowiada nie tylko na potrzeby związane z konieczności znalezienia pozarolniczej funkcji małych, ekologicznych, nienastawionych na dużą produkcję rolną gospodarstw wiejskich, ale również na zdiagnozowane problemy związane z starzejącym się coraz bardziej społeczeństwem i koniecznością deinstytucjonalizacji opieki nad seniorami, a także wzmocnienia sektora podmiotów ekonomii społecznej.</p>		
Szacowane koszty:	10 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Środki Lokalnej Grupy Działania		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Numer i nazwa projektu	7/D- „Jarmark Świąteczny w Konstantynowie”		
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Koło Gospodyń Wiejskich w Konstantynowie Koło Gospodyń Wiejskich w Gnojnie Biblioteka Publiczna w Konstantynowie i Gminny Ośrodek Kultury w Konstantynowie		
Zakres realizowanych działań	<p>Obszar rewitalizacji jest miejscem, gdzie mieszkają grupy społeczne szczególnie zagrożone lub dotknięte wykluczeniem społecznym. Są to osoby, które ze względu na swoje okoliczności losowe, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Borykają się one z problemem ubóstwa dochodowego. Sytuacja, w której się znajdują, uniemożliwia lub ogranicza ich uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. W grupie tej funkcjonują dzieci wychowywane przez rodziców z różnorodnymi problemami społecznymi (bezrobocie, w tym długotrwałe, przemoc fizyczna i psychiczna, itp.). Grupy te są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne oraz są pozbawione możliwości uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy. Na takie potrzeby społeczne właśnie odpowiada przedsięwzięcie „Jarmark Świąteczny w Konstantynowie”. Zakłada ono działania integracyjne, a także włączenie wymienionych grup społecznych w działania kulturalne, społeczne itp.</p> <p>Głównym celem przedsięwzięcia jest stworzenie oferty usług aktywizacji kulturalnej oraz integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Przedsięwzięcie „Jarmark Świąteczny w Konstantynowie” będzie cyklicznym, organizowanym corocznie wydarzeniem artystycznym, realizującym różnego typu przedsięwzięcia aktywizujące społecznie. Działania te mają służyć integracji i włączeniu osób wykluczonych społecznie z obszaru rewitalizacji w działania kulturalne, społeczne itp. Przedsięwzięcie stwarza możliwość prezentacji lokalnych produktów, takich jak: domowe potrawy, pierniki, miód, tradycyjne wędliny, pieczywo, sery i zdrową żywność. Nowo utworzona hala targowa wraz z placem wokół niej zostaną wypełnione świątecznymi straganami, a każdy uczestnik będzie mógł poczuć atmosferę świąt. Osoby uczestniczące w wydarzeniu będą mogły kupić świąteczne ozdoby lub wykonać je samemu pod okiem artystów, wziąć udział w warsztatach rękodzieła. Przewiduje się wspólne kolędowanie.</p> <p>W okresie wdrażania GPR planowana jest organizacja 2 tego rodzaju wydarzeń kulturalnych.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
			✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK ✓	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	*UZASADNIENI- Nie dotyczy		
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wpływ na cele rewitalizacji	Przedsięwzięcie pozwoli na zintegrowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji, ograniczenie niewłaściwych zachowań społecznych poprzez aktywizację społeczną i ożywienie kulturalne tej części gminy. Przyczyni się również do upowszechnienia kultury, rozwijania potrzeb, zainteresowań kulturalnych oraz stymulowania i wspomagania mieszkańców gminy Konstantynów w rozwijaniu i sublimacji swojej aktywności, współtwórczej i twórczej, zabawowej oraz rekreacyjnej. Przedsięwzięcie pozwoli na kształtowanie właściwych zachowań społecznych, norm i uczestnictwa we współczesnym życiu kulturalnym.
Szacowane koszty:	20 000,00 zł
Źródła finansowania	-Środki Programu Etno Polska - Środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Numer i nazwa projektu	8/D- Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Konstantynów
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	<p>Główną przyczyną problemów mieszkańców obszaru rewitalizacji jest bariera ekonomiczna, która nierzadko wpływa na problemy z zaspokojenia podstawowych potrzeb socjalno-bytowych. Tym bardziej nie pozwala na samodzielne inwestowanie w technologie OZE. Brak odpowiednich zasobów finansowych oraz niewystarczająca świadomość ekologiczna przyczyniają się do uzależnienia mieszkańców od tradycyjnych metod produkcji energii cieplnej i elektrycznej. Te z kolei są kosztochłonne i powodują znaczne obciążenie budżetów domowych (wzrastające ceny nośników oraz całoroczna potrzeba dostępu do c.w.u.). Ponadto tradycyjne metody pozyskiwania energii cieplnej są niezwykle szkodliwe dla środowiska naturalnego (emisja szkodliwych substancji do powietrza przez cały rok), a przez to dla samych mieszkańców.</p> <p>Głównym celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości środowiska naturalnego na terenie gminy Konstantynów wpływająca na wzrost jakości życia społeczności lokalnej oraz zwiększenie konkurencyjności obszaru. Przedmiotowy cel zostanie osiągnięty w efekcie realizacji następujących celów szczegółowych: redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza dzięki montażowi instalacji OZE w gospodarstwach domowych, podniesienia jakości życia mieszkańców gminy w efekcie stosowania alternatywnych źródeł energii, zmniejszenie obciążeń budżetów gospodarstw domowych. Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę i rozbudowę instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (również z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci), w tym z zapewnieniem możliwości usuwania wyrobów zawierających azbest przed dokonaniem montażu instalacji oraz budowę i rozbudowę instalacji odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła (również z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE). Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do transformacji dotychczasowych źródeł pozyskiwania energii, w kierunku wykorzystania technologii ekologicznych i niskoemisyjnych oraz zaspokojenia rosnących potrzeb energetycznych społeczności. W efekcie powstaną nowe jednostki wytwórcze do produkcji energii z OZE, co bezpośrednio przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz umożliwi efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów. Projekt zwiększy bezpieczeństwo energetyczne regionu, przy wykorzystaniu jego naturalnych uwarunkowań i potencjału. Wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Przedsięwzięcie obejmuje mieszkańców całej gminy. W jego ramach przewidziano preferencje dla najuboższych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Preferencje dotyczą zarówno</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	pierwszeństwa na liście uczestników projektu, jak również dodatkowych dopłat do wkładu własnego niezbędnego do wniesienia przez uczestnika projektu.	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Konstantynów
		✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji	
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)
	✓	✓
	*UZASADNIENIE Przedsięwzięcie ma charakter systemowy i obejmuje teren całej gminy Konstantynów. Realizacja przedsięwzięcia jest niezwykle istotna dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji, którzy ze względu na bariery finansowe nie są w stanie samodzielnie dokonywać stosunkowo drogich inwestycji w OZE. W efekcie ograniczenie niskiej emisji, przedsięwzięcie wpłynie na poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz poprawę ochrony środowiska naturalnego.	
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓	✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>Wśród korzyści wynikających z zastosowania OZE należy wymienić korzyści ekonomiczno-społeczne (wprowadzenie niewyczerpalnych i tanich źródeł energii - w miejscach trudniej dostępnych i coraz droższych paliw kopalnych), ekologiczne (zredukowanie emisji zanieczyszczeń powietrza związanych z przetwarzaniem paliw kopalnych i redukcja efektu cieplarnianego) i zdrowotne (ograniczenie zachorowań wynikających z zanieczyszczeń środowiska). Dodatkowo dzięki realizacji przedsięwzięcia nastąpi zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego miasta i dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepłej.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia przyniesie wymierne korzyści społeczno-ekonomiczne. W efekcie realizacji nastąpi poprawa warunków bytowych mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również pozostałej części gminy Konstantynów (poprzez ułatwiony dostęp do ciepłej wody użytkowej oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej) oraz zwiększenie komfortu życia (wyeliminowana zostanie potrzeba całorocznego użytkowania pieców z ręcznym załadunkiem paliwa). W konsekwencji, zmniejszeniu podlegać będzie stopa ubóstwa energetycznego. Ponadto, ze względu na znaczne zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery (CO₂, CO, SO₂, tlenki azotu - NO_x, pyły oraz benzo(α)pirenu) zredukowany zostanie negatywny wpływ produkcji energii cieplnej na środowisko naturalne. Skutkiem dodatkowym będzie poprawa jakości życia/zdrowia mieszkańców. Kolejnymi korzyściami będą korzyści ekonomiczne w postaci redukcji zużycia kosztownych tradycyjnych surowców energetycznych i zmniejszenie obciążenia budżetów domowych. W wymiarze regionalnym, wygenerowane oszczędności pozostaną w regionie aktywizując lokalny potencjał gospodarczy, co przyniesie zwiększenie poziomu dobrobytu. Wzrost popularności rozwiązań z zakresu OZE na terenie gminy przełoży się na zmniejszenie zużycia konwencjonalnych paliw i poprawę efektywności ich wykorzystania (racjonalna gospodarka zasobami i realizacja zasady zrównoważonego rozwoju).</p>	
Źródła finansowania	- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027	

Numer i nazwa projektu	9/D- Prace konserwatorskie przy ścianach oraz ołtarzach Kościoła w Konstantynowie	
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Konstantynowie	
Zakres realizowanych działań		<p>Świątynia została wzniesiona w latach 1905-1909, dzięki ofiarności hrabiego Stanisława Zyberk-Platera i parafian i dzięki staraniom księdza Andrzeja Olędzkiego. Zaprojektowana została przez architekta Józefa Piusa Dziekońskiego. Kościół został poświęcony w 1909 r. Prawie do 1939 r. trwało kompletowanie wyposażenia świątyni: (ołtarze, konfesjonały, ławy, niezbędny sprzęt liturgiczny). Budowla została wzniesiona w stylu neogotyckim i znajduje się naprzeciwko Pałacu w Konstantynowie (ul. Janowska). Jej fasada zwrócona jest w stronę południową. Kościół jest murowany, wybudowany z czerwonej cegły (jest postawiony na niskim granitowym cokole), na zewnątrz jedynymi otynkowanymi elementami są pola dekoracyjnych blend. Kościół składa się z: trzynawowego, halowego korpusu z wysoką wieżą frontową i prostokątnego prezbiterium zamkniętego pięciokątną absydą, z zakrystią, lożą i skarbczykiem z lewej i prawej strony. Narożniki między bokami wieży a elewacją frontową korpusu są wypełnione przez małe, kwadratowe dobudówki, w których znajdują się kruchty boczne. Wewnętrzne wyposażenie świątyni jest dopasowane do neogotyckiego stylu i zostało wykonane w tym samym czasie (nielicznymi elementami starszego wyposażenia są m.in. barokowy krucyfik i ornat z XVIII wieku).</p> <p>Wykonane z drewna i snycersko dekorowane ołtarze (główny i dwa boczne), konfesjonały, ambona, chrzcielnica, klęczniki, stacje Męki Pańskiej posiadają charakter neogotycki. Większość elementów została ufundowana, razem ze świątynią, przez wspomnianego wyżej Stanisława Zyberk-Platera i jego małżonkę, Elżbietę z Tyszkiewiczów. Obiekt stanowi zabytek wpisany do Rejestru Zabytków pod nr A/269. Szczególnie problematyczny w jego zakresie jest aktualny stan ścian wewnętrznych, które przez wiele lat braku ogrzewania zostały zniszczone. Po instalacji centralnego gazowego ogrzewania przez okres ostatnich 4 lat obiekt został dosuszony i pojawiły się znaczne ubytki farb, w niektórych miejscach tynków, które należy uzupełnić i położyć nowe warstwy farb. Ze względu na upływ czasu przeprowadzenia prac konserwatorskich wymagają również ołtarze znajdujące się w Kościele. Wśród licznych problemów podobszaru rewitalizacji znajduje się również brak wystarczającego wykorzystania zabytkowego dziedzictwa obszaru dla potrzeb rozwoju turystyki.</p> <p>Głównym celem przedsięwzięcia jest zwiększenie efektywności wykorzystania istniejącego potencjału dziedzictwa historyczno-kulturowego podobszaru rewitalizacji w celu osiągnięcia korzyści społecznych i gospodarczych. Cele szczegółowe obejmują 1. Podniesienie jakości zabytkowej infrastruktury, 2. Zwiększenie oferty kulturalno-turystycznej gminy, 3. Wzrost kapitału społecznego gminy.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje odnowienie ścian i pomalowanie wnętrza świątyni, oraz prace konserwatorskie przy ołtarzach kościoła w Konstantynowie.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zakupiona zostanie tablica informacyjna zawierająca informacje o zabytkowym obiekcie. Tablica będzie umocowana na odpowiedniej wysokości (zapewnienie równości odbioru przekazu), a istotne treści zostaną również ujęte w alfabecie Braille'a, co pozwoli na zapoznanie się z nimi osobom niewidzącym.</p> <p>Projekt wpłynie na ograniczenie szeregu zdiagnozowanych problemów społecznych, w tym redukuje zjawisko wykluczenia społecznego osób z grup marginalizowanych – m.in. będzie prowadził do zwiększenia udziału uczestnictwa mieszkańców ze szczególnymi potrzebami w życiu kulturalnymi i obywatelskim. Zaplanowane działania będą mieć pozytywny wpływ na więzi społeczne oraz tożsamość kulturową</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>mieszkańców regionu. W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, co przełoży się na rozwój tej branży działalności gospodarczej. Projekt pobudzi lokalną gospodarkę głównie branżą turystyczną, wpłynie na zwiększenie liczby odwiedzających region turystów, co przyniesie wymierne efekty ekonomiczne lokalnej społeczności.</p> <p>Projekt pozytywnie wpłynie na jakość zagospodarowania przestrzeni publicznych. Przeprowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie będą sprzyjać uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Projekt przywraca wartości użytkowe i przestrzenne obiektom oraz wpływa na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni. Oprócz tego zachowuje elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego. Istotnym elementem przedsięwzięcia jest jego organizacja przy uwzględnieniu zasady uniwersalnego projektowania gwarantującej zapewnienie pełniej dostępności obiektów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p>		
	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
			✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>W wymiarze regionalnym projekt przyczyni się do rozwoju turystyki, która stanowi ważny element gospodarki nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całej gminy Konstantynów. W dłuższej perspektywie wzrost liczby turystów odwiedzających region przyczyni się także do rozwoju usług towarzyszących turystyce i wykorzystania możliwości synergii branży turystycznej z innymi branżami, co wiąże się ze zwiększeniem dochodów gospodarstw domowych i powstaniem nowych miejsc pracy, a także wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. W efekcie zagospodarowania zdegradowanej przestrzeni publicznej nastąpi poprawa obsługi znacznej części obszaru rewitalizacji i stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju (np. rozwój turystyki). Zachowuje on elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego.</p>		
Szacowany koszt:	700 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Rządowy Program Odbudowy Zabytków		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Numer i nazwa projektu	10/D- Remont dachu na kościele w Gnojnie	
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego Padewskiego w Gnojnie	
Zakres realizowanych działań		<p>Kościół św. Antoniego Padewskiego w Gnojnie wzniesiony w latach 1880–1883. Początkowo Kościół był cerkwią zbudowaną w typowym dla cerkiewnej architektury sakralnej 2. poł. XIX w. stylu bizantyjskim. Po pierwszej wojnie ta murowana budowla stała się kościołem katolickim. Cerkiew prawosławna istniała w Gnojnie przed 1592. W 1633 na jej miejscu wzniesiono świątynię unicką, jej fundatorem był Karol Odrowąż. Parafia unicka funkcjonowała w Gnojnie do likwidacji unickiej diecezji chełmskiej w 1875, gdy miejscowa ludność została przymusowo włączona do Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego. W latach 1880–1883 wzniesiono, ze składek miejscowych wiernych, nową murowaną świątynię w stylu bizantyjsko-rosyjskim. Cerkiew pozostawała w rękach prawosławnych do 1947, gdy została przejęta przez Kościół katolicki (po wysiedleniu ludności ukraińskiej, wyznania prawosławnego) i zaadaptowana na kościół św. Antoniego Padewskiego.</p>
<p>Na sklepieniu obiektu zachowano fragment dawnej dekoracji malarskiej z wizerunkami świętych Marka i Mateusza. Ogólny stan techniczny obiektu został oceniony jako zadowalający. Szczególnie niekorzystną sytuację odnotowano w ramach dachu kościoła, który wymaga podjęcia natychmiastowej interwencji. Jest on stary i przecieka. W chwili obecnej nie gwarantuje on nie tylko odpowiedniego komfortu cieplnego, ale również ochrony zabytku przed niszczeniem.</p> <p>Głównym celem przedsięwzięcia jest zwiększenie efektywności wykorzystania istniejącego potencjału dziedzictwa historyczno-kulturowego podobszaru rewitalizacji w celu osiągnięcia korzyści społecznych i gospodarczych. Cele szczegółowe obejmują 1. Podniesienie jakości zabytkowej infrastruktury, 2. Zwiększenie oferty kulturalno-turystycznej gminy, 3. Wzrost kapitału społecznego gminy. Zakres przedsięwzięcia obejmuje rozbiórkę starej konstrukcji dachu, wykonanie nowej więźby oraz pokrycie blachą kopuł kościoła. W celu zwiększania dostępności obiektu dla osób o szczególnych potrzebach w tym niepełnosprawnych zaplanowano następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tablica informacyjna zawierająca informacje o zabytkowym obiekcie - umocowana na odpowiedniej wysokości; istotne treści zostaną również ujęte w alfabecie Braille'a. <p>Projekt będzie prowadził do zwiększenia udziału uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnymi i obywatelskim. Zaplanowane działania będą mieć pozytywny wpływ na więzi społeczne oraz tożsamość kulturową mieszkańców regionu. W efekcie realizacji przedsięwzięcia</p>		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>nastąpi zwiększenie atrakcyjności turystycznej pod obszaru rewitalizacji, co przełoży się na rozwój tej branży działalności gospodarczej. Projekt pobudzi lokalną gospodarkę głównie branżą turystyczną, wpłynie na zwiększenie liczby odwiedzających region turystów, co przyniesie wymierne efekty ekonomiczne lokalnej społeczności.</p> <p>Projekt pozytywnie wpłynie na jakość zagospodarowania przestrzeni publicznych. Przeprowadzone prace dotyczące dachu zabytkowego obiektu będą sprzyjać uzupełnieniu i uporządkowaniu układu przestrzennego obszaru rewitalizacji. Projekt przywraca wartości użytkowe i przestrzenne obiektom oraz wpływa na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni. Oprócz tego zachowuje elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
*UZASADNIENI- Nie dotyczy			
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>W wymiarze regionalnym projekt przyczyni się do rozwoju turystyki, która stanowi ważny element gospodarki nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całej gminy Konstantynów. W dłuższej perspektywie wzrost liczby turystów odwiedzających region przyczyni się także do rozwoju usług towarzyszących turystyce i wykorzystania możliwości synergii branży turystycznej z innymi branżami, co wiąże się ze zwiększeniem dochodów gospodarstw domowych i powstaniem nowych miejsc pracy, a także wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. W efekcie zagospodarowania zdegradowanej przestrzeni publicznej nastąpi poprawa obsługi znacznej części obszaru rewitalizacji i stworzone zostaną nowe możliwości rozwoju (np. rozwój turystyki). Zachowuje on elementy istotne dla spójności wizualnej i krajobrazu kulturowego.</p>		
Szacowany koszt:	400 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Rządowy Program Odbudowy Zabytków		

Numer i nazwa projektu	11/D - Rozbudowa infrastruktury turystycznej w Gnojnie
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	<p>W efekcie prowadzonej diagnozy w obrębie obszaru rewitalizacji stwierdzono występowanie szeregu problemów w następujących sferach:</p> <p>a) społeczna – bezrobocie, ubóstwo, wysoki stopień korzystania z pomocy społecznej, marazm i bierność mieszkańców, brak chęci do działania, deficyt usług rekreacyjnych i spędzania czasu wolnego, b) gospodarcza – mały stopień przedsiębiorczości mieszkańców, deficyt miejsc pozwalających na rozwój działalności gospodarczej, deficyt miejsc pracy, niewystarczające wykorzystanie potencjału naturalnego</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	obszaru, d) techniczna i funkcjonalno-przestrzenna- występowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych oraz brak wystarczającego wykorzystania walorów naturalnych obszaru dla rozwoju funkcji gospodarczych obszaru wpływających na wzrost ruchu turystycznego. Zakres przedsięwzięcia obejmuje rozbudowę infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy schronisku „Przystań” w Gnojnie, w tym m.in. budowę zaplecza noclegowego dla turystów.		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	Przedsięwzięcie wpłynie na znaczne ożywienie ruchu turystycznego oraz rozwój różnego rodzaju usług z tym związanych (np. agroturystyka, wytwarzanie produktów tradycyjnych i naturalnych wg. ekologicznych receptur). Przełoży się to na poprawę sytuacji materialnej mieszkańców dzięki zwiększonej możliwości zarobkowania.		
Szacowane koszty:	1 000 000,00		
Źródła finansowania	-Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027		

Numer i nazwa projektu	12/D- Budowa budynku wielorodzinnego w ramach partnerstwa z SIM (społeczne inicjatywy mieszkaniowe)
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów Spółka SIM
Zakres realizowanych działań	Potrzeby mieszkaniowe społeczeństwa, w szczególności mieszkańców małych gmin wiejskich są ogromne, a dotychczasowy poziom ich zaspokajania niewystarczający. Program stanowi odpowiedź na trudne czasy (będące efektem pandemii COVID-19 oraz wojny w Ukrainie), gdzie zauważalny jest pogłębiający się deficyt mieszkaniowy i coraz więcej osób traci zdolność kredytową ale wciąż ma zdolność czynszową. Społeczna inicjatywa mieszkaniowa, czyli SIM, to spółka realizująca budownictwo społeczne. Jej zadaniem jest budowanie mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu. SIM-y (dawne TBS-y) to spółki tzw. not for profit budujące mieszkania społeczne. Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe to rodzaj joint ventures, które nie są nastawione na zysk. Przystępują do nich gminy oraz koordynator całego programu, Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN). Zakres rzeczowy obejmuje budowę bloku mieszkalnego zapewniającego 30 mieszkań w Konstantynowie przy ulicy Platera.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Wybudowane mieszkania przeznaczone będą dla osób i rodzin nie posiadających własnego mieszkania, którzy dysponują środkami na regularne opłacanie czynszu, jednak ich dochody są za niskie na zaciągnięcie kredytu hipotecznego na mieszkanie.		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
			✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	Realizacja przedsięwzięcia stanowi olbrzymią szansę na realizowanie polityki anty-depopulacyjnej, godnościowej i prorozwojowej wyznaczonego podobszaru rewitalizacji oraz pozostałej części gminy Konstantynów. W jego efekcie ułatwiony zostanie dostęp do mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu z opcją dojścia do własności. Jest to program nakierowany na zrównoważony rozwój i wyrównywanie szans ludności zamieszkującej peryferyjne obszary. Daje on bowiem mieszkańcom mniejszych ośrodków możliwość realizacji tych samych planów życiowych jakie mają mieszkańcy większych miast. Przedsięwzięcie będzie stanowiło ważny element podnoszenia poziomu życia w miejscu zamieszkania, a dla wielu szansa na wyjście z trudnej sytuacji bytowej poprzez stworzenie możliwości dojścia do własności swojego mieszkania.		
Szacunkowy koszt:	3 200 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Źródłami finansowania Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych są: a) bezzwrotne wsparcie samorządów z Funduszu Dopłat, b) udział wniesiony przez lokatorów, c) preferencyjny kredyt udzielany z programu społecznego budownictwa czynszowego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.		

Numer i nazwa projektu	13/D- Modernizacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej w gminie Konstantynów
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	Wśród zdiagnozowanych problemów podobszarów rewitalizacji znajduje się występowanie budynków użyteczności publicznej o dużej energochłonności. Taki stan rzeczy wpływa na obniżenie komfortu cieplnego budynków, wysoką ich kosztowność oraz negatywnie wpływa na środowisko naturalne. Głównym celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Konstantynów wpływająca na osiągnięcie korzyści społecznych, ekologicznych oraz ekonomicznych. Zakres przedsięwzięcia obejmuje remont dachów budynków Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Konstantynowie oraz Ośrodka Zdrowia w Konstantynowie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Realizacja celu wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości i komfortu użytkowania przedmiotowych budynków. Poprawa efektywności energetycznej wpłynie na zmniejszenie obciążeń finansowych gminy Konstantynów. Wygenerowane dzięki temu oszczędności przyczynią się do aktywizacji lokalnej gospodarki i zwiększenia ogólnego dobrobytu. Z drugiej strony ograniczenie zapotrzebowania na energię ciepłą produkowaną w sposób konwencjonalny przyniesie pozytywne efekty ekologiczne w postaci: redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, substytucji paliw kopalnych i racjonalizacji ich użytkowania oraz ograniczenia negatywnego wpływu funkcjonowania energetyki zawodowej na środowisko naturalne.		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów ✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK ✓	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego ✓		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji ✓
Wpływ na cele rewitalizacji	Realizacja projektu przyniesie znaczące korzyści społeczno-ekonomiczne zarówno w wymiarze lokalnym, regionalnym oraz co najważniejsze, w wymiarze globalnym. Projekt przyczyni się do realizacji aktualnej polityki energetycznej kraju. Bezpośrednio wpłynie na ograniczenie zapotrzebowania na energię ciepłą pozyskiwaną tradycyjnymi sposobami, co przełoży się na zmniejszenie zużycia konwencjonalnych surowców energetycznych. Przyczyni się to do poprawy efektywności wykorzystania i oszczędzania tychże zasobów. Dzięki redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, substytucji paliw kopalnych oraz ograniczeniu negatywnego wpływu funkcjonowania energetyki zawodowej (która jest w znacznym stopniu odpowiedzialna za globalne problemy ekologiczne), projekt pozytywnie wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego. W ujęciu lokalnym przedsięwzięcie wpłynie na bardziej efektywne zaspokojenie potrzeb energetycznych. Przyniesie również wymierne profity finansowe - zmniejszenie obciążeń wynikających z konieczności zakupu paliw do produkcji energii cieplnej.		
Szacowane koszty:	1 500 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych		

Numer i nazwa projektu	14/D- Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Konstantynowie
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	Wśród zdiagnozowanych problemów podobszarów rewitalizacji znajduje się występowanie budynków użyteczności publicznej o dużej energochłonności. Taki stan rzeczy wpłynie na obniżenie komfortu cieplnego budynków, wysoką ich kosztochłonność oraz negatywnie wpływa na środowisko naturalne.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Zakres przedsięwzięcia obejmuje kompleksową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Konstantynowie. Realizacja celu wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości i komfortu użytkownika budynku użyteczności publicznej. Poprawa efektywności energetycznej wpłynie na zmniejszenie obciążeń finansowych gminy Konstantynów. Wygenerowane dzięki temu oszczędności przyczynią się do aktywizacji lokalnej gospodarki i zwiększenia ogólnego dobrobytu. Z drugiej strony ograniczenie zapotrzebowania na energię ciepłą produkowaną w sposób konwencjonalny przyniesie pozytywne efekty ekologiczne w postaci: redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, substytucji paliw kopalnych i racjonalizacji ich użytkowania oraz ograniczenia negatywnego wpływu funkcjonowania energetyki zawodowej na środowisko naturalne.		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
			✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		
*UZASADNIENIE – Nie dotyczy			
Oddziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego		Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓		✓
Wpływ na cele rewitalizacji	Realizacja projektu przyniesie znaczące korzyści społeczno-ekonomiczne zarówno w wymiarze lokalnym, regionalnymi oraz co najważniejsze, w wymiarze globalnym. Projekt przyczyni się do realizacji aktualnej polityki energetycznej kraju. Bezpośrednio wpłynie na ograniczenie zapotrzebowania na energię ciepłą pozyskiwaną tradycyjnymi sposobami, co przełoży się na zmniejszenie zużycia konwencjonalnych surowców energetycznych. Przyczyni się to do poprawy efektywności wykorzystania i oszczędzania tychże zasobów. Dzięki redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, substytucji paliw kopalnych oraz ograniczeniu negatywnego wpływu funkcjonowania energetyki zawodowej (która jest w znacznym stopniu odpowiedzialna za globalne problemy ekologiczne), projekt pozytywnie wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego. W ujęciu lokalnym przedsięwzięcie wpłynie na bardziej efektywne zaspokojenie potrzeb energetycznych. Przyniesie również wymierne profity finansowe - zmniejszenie obciążeń wynikających z konieczności zakupu paliw do produkcji energii cieplnej.		
Szacowane koszty:	1 600 000,00 zł		
Źródła finansowania	- Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych		

Numer i nazwa projektu	15/D- Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Konstantynów
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów
Zakres realizowanych działań	Wśród wielu elementów decydujących o jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszaru znajdują się m.in. kwestie oświetlenia ulicznego oraz jakość dróg publicznych. Obie nie decydują tylko o komforcie poruszania się po obszarze gminy, lecz przede wszystkim o bezpieczeństwie mieszkańców. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Konstantynowie łączna liczba punktów świetlnych na terenie gminy wynosi 515 szt., z

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	<p>czego 463 szt. wymagają podjęcia prac modernizacyjnych i wymiany na nowe. W granicach wyznaczonych podobszarów rewitalizacji łączna liczba punktów świetlnych wynosi 193, w tym 159 wymaga podjęcia interwencji. W celu przeprowadzenia analizy weryfikacji poddano wskaźnik obrazujący udział punktów świetlnych wymagających podjęcia interwencji. Wartość wskaźnika dla obszaru całej gminy wynosi 89,90%. W zakresie podobszaru rewitalizacji Konstantynów ww. wskaźnik kształtuje się na poziomie niższym niż średnia gminy i wynosi: 79,64%. Nadal jest to jednak wartość bardzo wysoka. Natomiast dla podobszaru Gnojno sytuacja wygląda znacznie gorzej ponieważ całość istniejących punktów świetlnych wymaga wymiany na nowe i energooszczędne.</p> <p>Problemy mieszkańców gminy Konstantynów, w tym wyznaczonych podobszarów rewitalizacji to: przestarzały system oświetlenia ulicznego (zdiagnozowano problemy: w niektórych miejscach braki w oświetleniu - istniejące punkty świetlne są zepsute i nie są użytkowane; część punktów jest wyeksploatowana - nie są w stanie zapewnić wymaganego poziomu oświetlenia ulic; zidentyfikowano newralgiczne miejsca pozbawione właściwego oświetlenia lub nieprawidłowo oświetlone - pozostawione w bieżącym stanie stanowią czynnik ryzyka, m.in. przyczynę wypadków); mieszkańcy odczuwają niedogodności szczególnie w okresie jesienno-zimowym (zagrożenia występują przed właściwym zaciemnieniem, kiedy lampy nie zostały jeszcze włączone lub znajdują się w fazie włączenia) - brak oświetlenia części dróg lub słabo funkcjonujące źródła światła powodują nie tylko dyskomfort, lecz również poważne zagrożenie dla uczestników ruchu (zwłaszcza dla osób nie znających terenów/ przyjezdnych) ; w zakresie miejscowości wiejskich, gdzie zabudowa zwykle ma charakter rozproszony, lub skoncentrowany wzdłuż drogi głównej, budynki/budowle i obiekty znajdują się w znacznych odległościach od siebie, przez co oświetlenie uliczne stanowi jeden z podstawowych czynników warunkujących poziom życia/pracy/działalności; brak jednolitości infrastruktury oświetlenia (na przestrzeni lat zamontowano różne źródła światła o odmiennych kształtach i rodzajach, możliwościach i potencjale funkcjonowania), co wpływa na jakość użytkowania szeroko pojętej infrastruktury gminy (w tym także na ocenę atrakcyjności obszaru). Problemy Policji oraz osób przejeżdżających przez teren gminy Konstantynów, w tym wyznaczonych podobszarów rewitalizacji- niewystarczający poziom komfortu oraz bezpieczeństwa poruszania się po drogach publicznych.</p>		
<p>Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie</p>	<p align="center">Gnojno</p> <p align="center">✓</p>	<p align="center">Konstantynów</p> <p align="center">✓</p>
	<p align="center">Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji</p>		
	<p align="center">TAK</p>	<p align="center">NIE *(wymagane uzasadnienie)</p>	<p align="center">NIE DOTYCZY</p>
	<p align="center">✓</p>	<p align="center">✓</p>	
<p>*UZASADNIENIE</p> <p>Przedsięwzięcie ma charakter systemowy i obejmuje teren całej gminy Konstantynów, w tym wyznaczony podobszarów rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia w takim zakresie (nie tylko ograniczenie do podobszarów rewitalizacji) jest podyktowana względami ekonomicznymi, środowiskowymi (znacznie większe oddziaływanie w zakresie ochrony środowiska) oraz społecznymi (zwiększanie komfortu poruszania się po drogach oraz wzrost bezpieczeństwa na znacznie większym terenie).</p>			
<p>Oddziaływanie przedsięwzięcia</p>	<p align="center">Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego</p> <p align="center">✓</p>		<p align="center">Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji</p> <p align="center">✓</p>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Wpływ na cele rewitalizacji	W efekcie realizacji przedsięwzięcia nastąpi podniesienie standardu drogi z zachowaniem jednorodności z siecią dróg publicznych, poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zamieszkiwania na terenach peryferyjnych o utrudnionym dostępie do usług zdrowotnych, zapewnienie spójności z siecią dróg publicznych, zwiększenie dostępności transportowej oraz lepszy dostęp do terenów inwestycyjnych.
Szacowany koszt	1 500 000,00 zł
Źródła finansowania	- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027

Numer i nazwa projektu		16/D- Grant rewitalizacyjny	
Podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia	Gmina Konstantynów Partner/rzy – potencjalne organizacje społeczne		
Zakres realizowanych działań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego które będzie wypełniał następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrożenie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją, - poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych, - pobudzanie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne, - zachęcanie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddalonych działań na rzecz dobra wspólnego, - zwiększanie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich, - wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym, - wykorzystanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe), - wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności. <p>Ostateczny kształt i zakres przedsięwzięcia oraz partnerów je realizujących, a także liczbę zgłoszonych mini-projektów rewitalizacyjnych zostaną ustalone na etapie sporządzania mikro-projektu/ów. W pierwszym etapie planowane jest wspólne opracowanie koncepcji przedsięwzięcia/ęć (ewentualnie konkurs na tego rodzaju koncepcje), tak aby mini projekt/y-rewitalizacyjny/e mógł/y implementować założenia tychże koncepcji. Taka metrologia postępowania nawiązuje do koncepcji „Smart Village” zakładającej animowanie lokalnej społeczności do poszukiwania innowacji wpływających na podniesienie jakości życia, polepszenia standardu usług publicznych czy wykorzystania zasobów. Według tej koncepcji to właśnie społeczność wykorzystuje nowoczesne technologie w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju. Społeczność, która na swoim terenie współpracuje i wspólnie decyduje o swoim rozwoju i rozwiązywaniu nękających je problemów. Podejście takie nie polega na wdrożeniu rozwiązania uniwersalnego a opera się na potrzebach i potencjale danego obszaru.</p>		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar rewitalizacji, którego dotyczy przedsięwzięcie	Gnojno	Konstantynów
		✓	✓
	Lokalizacja w podobszarze rewitalizacji		
	TAK	NIE *(wymagane uzasadnienie)	NIE DOTYCZY
	✓		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

*UZASADNIENIE – Nie dotyczy		
Odziaływanie przedsięwzięcia	Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji
	✓	✓
Wpływ na cele rewitalizacji	<p>Przyjęta forma opracowania projektu wpłynie na wzrost zainteresowania i realizacji inicjatyw w formułach partnerskich oraz z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań wpływających na poprawę sytuacji w społeczności lokalnej. W rezultacie, formuła partnerstwa stanie się w przyszłości regułą. Wartością dodaną będzie wzrost innowacyjności obszaru, która będzie dotyczyła inicjatyw oddolnych skupiających się na pilotażach rozwiązań zmieniających sposób funkcjonowania społeczności lokalnej i poprawiających jakość ich życia a także zwiększających zaangażowanie w sprawy lokalne. Szerokie zachęcanie mieszkańców do realizacji oddolnych inicjatyw wpłynie na zwiększenie spójności i aktywizację lokalnych społeczności, w tym szczególnie osób młodych oraz seniorów, przyczyni się do wzrostu poczucia tożsamości lokalnej oraz lepszej integracji społeczności. Istotnym elementem operacji realizowanych w formule partnerskiej będzie sieciowanie, wymiana doświadczeń oraz propagowanie dobrych przykładów, które są dowodem na powodzenie w działaniu. Nie bez znaczenia jest edukacja i poszerzanie światopoglądu.</p>	
Szacowany koszt	300 000,00 zł	
Źródła finansowania	Projekt „Regiony Rewitalizacji 3.0” współfinansowanego z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027	

5.3 Szacunkowe ramy finansowe GPR

Dywersyfikacja źródeł finansowania stanowi jeden z podstawowych warunków decydujących o powodzeniu procesu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Różnorodność i komplementarność finansowa decyduje o tym, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie efektywna i bezpieczna (zwiększa szanse na powodzenie i pełną realizację założeń).

5.3.1 Indykatywne ramy finansowe GPR

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być realizowane przez różnorodne grupy podmiotów tj. przez podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Do pierwszego rodzaju źródeł finansowania (tj. komercyjnych) zalicza się przede wszystkim kredyty, pożyczki, obligacje komunalne. Ponadto wskazuje się, że niektóre działania mogą być wspierane przez środki własne przedsiębiorstw i innych podmiotów prywatnych i pozarządowych. Na etapie realizacji zapisów GPR bardzo istotna jest współpraca różnych podmiotów gwarantująca powodzenie wdrażanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wspomniany drugi rodzaj obejmuje źródła niekomercyjne. Wśród nich największe znaczenie mają środki własne budżetu gminy, fundusze europejskie oraz środki pochodzące z programów krajowych.

Poniższa tabela prezentuje szacowane koszty realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Na dzień sporządzania GPR nie są znane koszty i zakres rzeczy dodatkowych projektów rewitalizacyjnych dlatego też tabela obrazuje tylko i wyłącznie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 15 Indykatywne ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR

Nr projektu	Nazwa projektu	Rodzaj projektu	Wnioskodawca	Okres realizacji	Szacunkowa wartość projektu (PLN)	Środki pochodzące ze źródeł krajowych publicznych (PLN)	Środki prywatne (PLN)	Środki pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS (PLN)	Środki pochodzące z innych źródeł (PLN)	Wkład własny wnioskodawcy (PLN)
1/P	Przebudowa i remont zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2024-2028	20 000 000,00	4 000 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	15 000 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	3 000 000,00
2/P	Rewitalizacja zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Konstantynowie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2024-2028	12 000 000,00	1 500 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	10 000 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	500 000,00
3/P	Rozbudowa, przebudowa, modernizacja oraz termomodernizacja infrastruktury kultury w podobszarach rewitalizacji	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2023-2024	3 168 728,82	2 851 855,20 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	0,00	0,00	316 872,80
4/P	Zmiana przeznaczenia budynku użyteczności publicznej w celu utworzenia mieszkań socjalnych	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2026-2028	2 000 000,00	0,00	0,00	1 700 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	300 000,00
5/P	Rewitalizacja centrum miejscowości Konstantynów	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2026-2028	4 000 000,00	1 000 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	2 500 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	500 000,00

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

6/P	Adaptacja budynku byłego dworca autobusowego wraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2025-2027	3 000 000,00	0,00	0,00	2 550 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	450 000,00
7/P	Konserwacja bram wjazdowych do zespołu parkowo-pałacowego w Konstantynowie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2024-2025	490 000,00	475 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	0,00	0,00	15 000,00
8/P	Modernizacja infrastruktury sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstantynowie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2026-2028	2 500 000,00	1 000 000,00 (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	1 000 000,00 (Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	500 000,00
9/P	Obchody Nocy Świętojańskiej nad Bugiem	Nieinwestycyjny	KGW w Gnojnie KGW w Konstantynowie	2024-2030	70 000,00	70 000,00 (środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz programu EtnoPolska)	0,00	0,00	0,00	0,00
10/P	Zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez organizację cyklicznych rekonstrukcji historycznych w miejscach lokalnych wydarzeń historycznych	Nieinwestycyjny	Gmina Konstantynów	2024-2030	280 000,00	280 000,00 (środki programu EtnoPolska)	0,00	0,00	0,00	0,00
11/P	Rozwój usług społecznych na terenie gminy Konstantynów	Nieinwestycyjny	GOPS w Konstantynowie	2025-2026	1 000 000,00	0,00	0,00	850 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	150 000,00 (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

12/P	STREFA AKTYWNEGO SENIORA – EDYCJA II	Nieinwestycyjny	GOPS w Konstantynowie	2025-2026	1 000 000,00	0,00	0,00	850 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	150 000,00 (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)
13/P	Zwiększenie szans edukacyjnych uczniów Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Konstantynowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	Nieinwestycyjny	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Konstantynowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	2024-2025	1 000 000,00	0,00	0,00	850 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	150 000,00 (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)
14/P	Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Samorządowym w Konstantynowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	Nieinwestycyjny	Przedszkole Samorządowe w Konstantynowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	2024-2025	1 000 000,00	0,00	0,00	850 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	150 000,00 (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)
15/P	POTAŃCÓWKA W STYLU RETRO	Nieinwestycyjny	KGW w Gnojnie KGW w Konstantynowie	2024-2030	70 000,00	70 000,00 (Program Aktywna Lubelszczyzna, środki Lokalnej Grupy Działania; Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, środki Agencji i Restrukturyzacji Rolnictwa)	0,00	0,00	0,00	0,00
16/P	PRZY WSPÓLNYM STOLE	Nieinwestycyjny	KGW w Gnojnie KGW w Konstantynowie	2024-2025	20 000,00	0,00	0,00	0,00	Program „Danie Wspólnych	0,00

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

									Chwil"- Fundacja Biedronki	
17/P	Budowa przeprawy promowej Gnojno-Niemirów	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2028-2030	3 000 000,00	2 500 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	0,00	0,00	500 000,00
18/P	Budowa i przebudowa dróg gminnych na obszarze rewitalizacji	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2024-2025	2 600 000,00	1 950 000,00 zł (Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych)	0,00	0,00	0,00	650 000,00
19/P	19/P - Rozwój interwencyjnych usług wsparcia na terenie gminy Konstantynów i gmin ościennych	Nieinwestycyjny	Gmina Konstantynów Partnerzy (OPS z terenu powiatu bialskiego oraz NGO)	2026-2027	1 500 000,00	0,00	0,00	1 275 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	225 000,00 (wkład rzeczowy w postaci niepieniężnej)
20/P	Modernizacja placu zabaw w Konstantynowie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	2025-2026	1 000 000,00	0,00	0,00	850 000,00 (Fundusz Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027)	0,00	150 000,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16 Szacowane koszty dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR

Nr projektu	Nazwa projektu	Rodzaj projektu	Wnioskodawca	Szacunkowe koszty projektu (PLN)	Potencjalne źródła finansowania
1/D	Rozwój usług rekreacyjnych i spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji	Nieinwestycyjny	Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie	100 000,00	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

2/D	Zintegrowane działania na rzecz pielęgnowania i kultywowania dziedzictwa lokalnego	Nieinwestycyjny	Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie	100 000,00	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - Środki Programu EtnoPolska
3/D	Podniesienie świadomości zdrowotnej i ekologicznej mieszkańców oraz integracji międzypokoleniowej	Nieinwestycyjny	Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie	100 000,00	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - Program Regionalny Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025 - Środki Ministerstwa Zagranicznych w ramach programu „Edukacja globalna” - Fundusz Naturalnej Energii (Spółka GAZ-SYSTEM) - „Sport na start” - Fundacja BGK im. J. K. Steczkowskiego
4/D	Przedsiębiorczy obszar rewitalizacji	Nieinwestycyjny	Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie	30 000,00	- Środki Lokalnej Grupy Działania - Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 - „Były sobie pieniądze” - Fundacja BGK im. J. K. Steczkowskiego
5/D	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 000 000,00	- Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
6/D	Promocja idei pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych	Nieinwestycyjny	Gmina Konstantynów	10 000,00	- Środki Lokalnej Grupy Działania
7/D	Jarmark Świąteczny w Konstantynowie	Nieinwestycyjny	KGW w Konstantynowie KGW w Gnojnie Biblioteka Publiczna w Konstantynowie i Gminny Ośrodek Kultury w Konstantynowie	20 000,00	- Środki Programu EtnoPolska - Środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
8/D	Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Konstantynów	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 000 000,00	- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027
9/D	Prace konserwatorskie przy ścianach oraz ołtarzach Kościoła w Konstantynowie	Inwestycyjny	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Elżbiety Węgierskiej w Konstantynowie	700 000,00	- Rządowy Program Odbudowy Zabytków
10/D	Remont dachu na kościele w Gnojnie	Inwestycyjny	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego Padewskiego w Gnojnie	400 000,00	- Rządowy Program Odbudowy Zabytków

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

11/D	Rozbudowa infrastruktury turystycznej w Gnojnie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 000 000,00	-Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027
12/D	Budowa budynku wielorodzinnego w ramach partnerstwa z SIM (społeczne inicjatywy mieszkaniowe)	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów Spółka SIM	3 200 000,00	- Źródłami finansowania Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych są: a) bezwrotne wsparcie samorządów z Funduszu Doptat, b) udział wniesiony przez lokatorów, c) preferencyjny kredyt udzielany z programu społecznego budownictwa czynszowego przez Bank Gospodarstwa Krajowego
13/D	Modernizacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej w gminie Konstantynów	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 500 000,00	- Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych
14/D	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Konstantynowie	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 600 000,00	- Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych
15/P	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Konstantynów	Inwestycyjny	Gmina Konstantynów	1 500 000,00	- Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027
16/P	Grant rewitalizacyjny	Nieinwestycyjny Nieinwestycyjny+ Inwestycyjny	Gmina Konstantynów Partner/rzy – potencjalne organizacje społeczne	300 000,00	Projekt „Regiony Rewitalizacji 3.0” współfinansowanego z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027

Źródło: Opracowanie własne

5.3.2 Potencjalne źródła finansowania GPR

Rewitalizacja jest procesem wieloaspektowym, także pod względem finansowania. Wiąże się ona z koniecznością oparcia realizacji przedsięwzięć na różnych źródłach finansowania stosownie do ich obszarów tematycznych. Zastosowanie zasady komplementarności źródeł finansowania tj. łączenia środków europejskich z różnych funduszy i programów ze środkami z krajowych źródeł publicznych oraz zaangażowaniu środków prywatnych znacznie zwiększa szanse powodzenia na wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Poniżej przedstawione są potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

❖ Środki Europejskie

Rozporządzenie ogólne¹⁰ dopuszcza stosowanie przez państwo członkowskie nowego instrumentu wspierającego rozwój regionalny¹¹ pn. *inne instrumenty terytorialne*¹², który w systemie wdrażania polityki spójności w Polsce będzie wykorzystany m.in. do wspierania działań rozwojowych realizowanych przez pojedyncze JST szczebla lokalnego, tj. gminy. Zgodnie z zapisami *Procedury oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*¹³ Gminny Program Rewitalizacji będzie pełnić funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego) o ile zostanie uzupełniony o opis procesu zaangażowania partnerów, czyli interesariuszy rewitalizacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem programu w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności. Projekty wynikające z GPR mogą korzystać z różnych źródeł finansowania stosownie do ich dostępności, a sposób realizacji poszczególnych przedsięwzięć może uwzględniać możliwości, jakie stwarzają różne programy pomocowe. Wykorzystanie środków finansowych w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027* stanowić będzie jedno z najważniejszych źródeł wsparcia zewnętrznego procesu rewitalizacji w gminie. Zgodnie z zapisami *Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego 2021-2027*¹⁴, zastosowanie instrumentów terytorialnych wdrażanych w oparciu o programy rewitalizacji następować będzie w ramach dedykowanych priorytetów i celów

---

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

¹¹ Art. 28 i art. 39 rozporządzenia ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE),

¹² Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027

¹³ Załącznik do uchwały nr CDXXVI/7499/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 25 stycznia 2023 r.

¹⁴ przyjętego przez Zarząd Województwa Lubelskiego Uchwałą nr CDXVII/7223/2022 z dnia 13 grudnia 2022 roku i zatwierdzonego przez Komisję Europejską decyzją wykonawczą nr C(2022)8382 z dnia 24 listopada 2022 roku [Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2022 poz. 6857]

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

szczegółowych: 2.1.11 *Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie, 2.1.11.1. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.*

Poza wyżej wymienionym i stricte przeznaczonym procesowi rewitalizacji priorytetem, wymienić można również inne priorytety i cele szczegółowe *Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego 2021-2027*, które stanowią potencjalne źródła finansowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- ✓ 2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu - 2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych, 2.1.2.2. Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
- ✓ 2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu - 2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, 2.1.3.2. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, 2.1.3.3 Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu, 2.1.3.4 Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
- ✓ 2.1.4 Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii- 2.1.4.3 Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, 2.1.4.4. Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.
- ✓ 2.1.7 Priorytet VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych- 2.1.7.1 -Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, 2.1.7.2 - Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne, 2.1.7.3 - Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- 2.1.7.4 - Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.
- ✓ 2.1.8 Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej – 2.1.8.1 - Cel szczegółowy 4h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji, 2.1.8.2 - Cel szczegółowy 4k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej, modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji, poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, 2.1.8.3 - Cel szczegółowy 4l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
  - ✓ 2.1.9 -Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy- 2.1.9.1 - Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej, 2.1.9.2 - Cel szczegółowy 4b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy, 2.1.9.3 - Cel szczegółowy 4c) (EFS+) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, 2.1.9.4 - Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.
  - ✓ 2.1.10 Priorytet X Lepsza edukacja- 2.1.10.1 - Cel szczegółowy 4e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

systemów szkolenia i przygotowania zawodowego, 2.1.10.2 - Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, 2.1.10.3 - Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej.

Wśród potencjalnych europejskich źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych można wymienić również:

- ✓ Projekt „Regiony Rewitalizacji 3.0” współfinansowanego z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027
- ✓ *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027* - to jeden z najważniejszych instrumentów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w Polsce, realizowany przez Unię Europejską w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (CAP). Celem PROW jest wzmocnienie konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich poprzez wsparcie inwestycji, działań innowacyjnych i projektów społecznych. PROW jest skierowany do różnych grup beneficjentów, takich jak rolnicy, przedsiębiorcy, lokalne grupy działania, samorządy i organizacje pozarządowe z terenów wiejskich. W ramach PROW 2021-2027, beneficjenci mogą uzyskać dotacje na realizację projektów związanych z rozwojem gospodarczym, środowiskowym i społecznym na obszarach wiejskich. Dotacje na działania z zakresu rozwoju społecznego: PROW 2021-2027 oferuje dotacje na działania z zakresu rozwoju społecznego, takie jak m.in. rozwój infrastruktury społecznej, wsparcie dla organizacji pozarządowych czy też wsparcie dla lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich. Dotacje te są przeznaczone dla samorządów, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów z terenów wiejskich, które chcą wdrażać projekty związane z rozwojem społecznym na obszarach wiejskich.
- ✓ *Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko* – program został zatwierdzony w dniu 6 października 2022 roku przez Komisję Europejską, jego celem jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego. Z tego względu cele programu są bezpośrednio powiązane z celami programu rewitalizacji, który opiera się na realizacji tej zasady w odniesieniu do wyznaczonego w gminie obszaru rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ *Krajowy Plan Odbudowy i Wzmacniania Odporności* - obejmuje środki Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, które dedykowane są różnym obszarom tematycznym, między innymi zielonej transformacji. Wsparcie będzie kierowane m.in. na wprowadzenie zieleni, bardziej efektywnym wykorzystaniu zasobów oraz przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej.

- ❖ **Środki krajowe**
- ✓ *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa* - zgodnie z art. 90u ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁵ Rada Ministrów realizuje Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, którego celem jest wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych oraz pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, które stanowią centrum dostępu do kultury i wiedzy. Program ten realizowany jest poprzez poprawę oferty bibliotek publicznych oraz inwestycje w ich infrastrukturę. Obejmuje to w szczególności dostosowanie bazy lokalowej do współczesnych standardów w zakresie obiektów użyteczności publicznej w celu rozwijania kompetencji społecznych i kulturowych mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności świadczonych usług.
- ✓ *Program Wieloletni Senior Plus* - program na lata 2021-2025, który prowadzony jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, ma na celu wsparcie warunków do aktywnego starzenia się w środowisku lokalnym oraz jak najdłuższego udziału w życiu społecznym seniorów. Wspiera on działania mające na celu zwiększenie spójności społecznej poprzez wsparcie kierowane do najstarszej części społeczeństwa. Program obejmuje zarówno działania związane utworzeniem lub wyposażeniem infrastruktury społecznej wspierającej seniorów, jak też stanowi wsparcia dla zapewnienia funkcjonowania już istniejących obiektów.
- ✓ *Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej* - zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych¹⁶ Minister właściwy do spraw kultury fizycznej jest dysponentem państwowego funduszu celowego pod nazwą Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Wydatki w ramach funduszu ponoszone są na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej. Zasady wdrażania środków funduszu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 sierpnia 2019 roku w sprawie przekazywania środków z Funduszu Kultury Fizycznej¹⁷.

---

¹⁵ Tekst jednolity Dz. U. z 2021 poz. 1915 ze zmianami

¹⁶ Tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 888 ze zmianami

¹⁷ Tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku poz. 1638

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych - zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 roku o Funduszu Solidarnościowym¹⁸ fundusz, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jest funduszem celowym obejmującym wsparcie osób niepełnosprawnych oraz emerytów i rencistów. Stosownie do art. 6 oraz art. 7 ust. 1 i ust. 5 ustawy zgromadzone w ramach niniejszego funduszu środki finansowe przeznaczone są na realizację zadań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez programy rządowe Rady Ministrów i programy resortowe ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Jednym z takich programów jest program rozwoju centrów opiekuńczo- mieszkalnych realizowany przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.
- ✓ Fundusz Dostępności - zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹⁹ Fundusz Dostępności jest funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Celem tego funduszu jest realizacja zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięć polegających na likwidacji barier architektonicznych może być wspierana w ramach funduszu poprzez korzystnie oprocentowane instrumenty zwrotne.
- ✓ Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - program utworzony został uchwałą nr 84/2021 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2021 roku z późniejszymi zmianami, ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne²⁰ udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Program obejmuje cztery obszary priorytetowe dotyczące różnego rodzaju zadań własnych gminy. Dotyczą one między innymi infrastruktury drogowej i infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, infrastruktury kulturalnej i sportowej czy też rewitalizacji.
- ✓ Fundusz Termomodernizacji i Remontów - wdrażanie programu ustanowiła ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji

---

¹⁸ Tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 1787

¹⁹ Tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 1062 ze zmianami

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

emisyjności budynków, przewiduje udzielanie wsparcia na działania w zakresie termomodernizacji lub przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu skutkom luki remontowej.

- ✓ *Program Regionalny Wsparcia Edukacji Ekologicznej na lata 2022-2025* - celem programu jest podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej, upowszechnianie wiedzy, aktywizacja społeczna, budowanie społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw proekologicznych społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) w zakresie tematyki: przeciwdziałania emisjom, odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnego transportu, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki wodnej.
- ✓ *Rządowy Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 (NOWEFIO)*- jest kontynuacją programów rządowych skierowanej do sektora organizacji pozarządowych. Celem głównym Rządowego Programu NOWEFIO jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne przez poprawę samoorganizacji społecznej, wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym oraz wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce. Priorytety: Priorytet 1. Mikro-Inicjatywy, Priorytet 2. Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego, Priorytet 3. Organizacje obywatelskie w życiu publicznym, Priorytet 4. Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich.
- ✓ *Rządowy Program Odbudowy Zabytków* - ma na celu odbudować blask zabytków w całej Polsce. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego.
- ✓ *Fundacja BGK im. J. K. Steczkowskiego* - Fundacja Banku Gospodarstwa Krajowego prowadzi liczne programy wsparcia lokalnych społeczności. Celami Fundacji są:
  - 1) wspieranie nauki, edukacji, oświaty i wychowania;
  - 2) prowadzenie działalności charytatywnej;
  - 3) wspieranie ochrony i promocji zdrowia;
  - 4) działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
  - 5) promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
  - 6) działania na rzecz kultury i dziedzictwa narodowego;
  - 7) działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

❖ Środki międzynarodowe

- ✓ *Fundusze norweskie i EOG* - celem funduszy jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmocnianie stosunków dwustronnych oraz współpracy merytorycznej pomiędzy państwami-darczyńcami oraz państwem-beneficjentem. Szeroki zakres wsparcia jest wzbogacony poprzez możliwość współpracy z partnerami z krajów finansujących, co pozwala na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

5.4 Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność stanowi istotny element Gminnego Programu Rewitalizacji. Wskazuje na wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. W ramach niniejszego rozdziału powiązania rozpatrywane są w następujących aspektach:

- a) przestrzennym,
- b) problemowym,
- c) w zakresie ustawy o dostępności z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- d) proceduralno-instytucjonalnym,
- e) międzyokresowym,
- f) źródeł finansowania.

5.4.2 Komplementarność przestrzenna

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji spełnia wymagania dotyczące komplementarności przestrzennej. Ze względu na znaczenie tego obszaru planowana interwencja nie spowoduje przesunięcia problemów na inny obszar, a jedynie zapoczątkuje pozytywne zmiany w pozostałych obszarach gminy Konstantynów. Komplementarność przestrzenna opiera się na uwzględnieniu ciągłości przestrzeni i relacjach przestrzennych z pozostałymi częściami gminy. Przestrzeń traktowana jest jako całość, w której efekty działań rewitalizacyjnych będą oddziaływać nie punktowo, ale poprzez efekt synergii na całe otoczenie.

Przeprowadzona delimitacja, obejmująca analizy istotnych dla rozwoju gminy problemów wraz z opinią przedstawicieli zainteresowanych środowisk, jak i samych mieszkańców, pozwoliła na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przedmiotowy obszar rewitalizacji, ze względu na koncentrację przestrzenną został podzielony na dwa podobszary, tj. podobszar rewitalizacji Gnojno (leżący w północnym krańcu gminy) oraz podobszar rewitalizacji Konstantynów (obejmujący centralną część miejscowości Konstantynów; leżącą w środkowej części gminy). Uwzględnienie zarówno danych obiektywnych, jak i opinii społeczeństwa, świadczy o trafności przestrzennej zaplanowanej w ramach rewitalizacji interwencji. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią aktywną i zintegrowaną odpowiedź na główne problemy wytypowanych podobszarów rewitalizacji gminy Konstantynów. O zachowaniu zasady komplementarności przestrzennej świadczy przed wszystkim wyznaczony obszar rewitalizacji. Przeprowadzona delimitacja pozwoliła na wybranie obszarów

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

charakteryzujących się największą koncentracją niekorzystnych zjawisk społecznych i współwystępujących innych negatywnych zjawisk (w sferze środowiskowej lub gospodarczej lub technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej).

Przeważająca część podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych skupia się wyłącznie na obszarze rewitalizacji i jest z nim ściśle powiązana. Co prawda w ramach GPR przewidziano, iż przedsięwzięcia realizowane będą fizycznie w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, to również w niewielkim zakresie obejmą również mieszkańców pozostałej części gminy Konstantynów. Taka sytuacja dotyczy części przedsięwzięć nieinfrastrukturalnych, które ze względu na swoją specyfikę realizowane będą stricte w granicach obszaru rewitalizacji ale swoim zasięgiem obejmą wszystkich mieszkańców jednostki terytorialnej. Głównym celem tychże przedsięwzięć jest aktywizacja społeczna, kulturalna i obywatelska społeczności lokalnej. Przedsięwzięcia tego typu dotyczą rozwoju usług społecznych, kontynuacji działań w zakresie Klubu Seniora (który z założenia jest placówką oferującą usługi dla określonej grupy wiekowej i z terenu całej gminy) oraz programów edukacyjnych realizowanych w zakresie edukacji przedszkolnej oraz podstawowej (ze względu na specyfikę podobszarów rewitalizacji i usytuowanie placówek edukacyjnych w miejscowości gminnej realizacja przedsięwzięcia będzie obejmować wszystkich uczniów). W ramach tego rodzaju przedsięwzięć przewidziano preferencyjne uczestnictwo mieszkańców z podobszarów rewitalizacji. Podstawowym założeniem takiej konstrukcji jest chęć przeciwdziałania niepożądanym efektom takim jak stygmatyzacja i segregacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji. W ramach GPR zaplanowano realizację przedsięwzięcia wykraczającego poza obszar rewitalizacji. Dotyczy to wyłącznie systemowych przedsięwzięć mających charakter kompleksowych i związanych z poprawą sytuacji w sferze technicznej, gdzie wyposażenie mieszkańców w niezbędną infrastrukturę (np. kontynuacja programu usuwania azbestu czy wyposażenie mieszkańców w oze) dotyczy obszaru całej gminy. Jednocześnie w każdym z takich przypadków założono pierwszeństwo i preferencje w zakresie obszaru rewitalizacji. Dwa zaplanowane w GPR przedsięwzięcia zostały ulokowane poza wyznaczonymi podobszarami rewitalizacji. Pierwsze z nich dotyczy organizacji cyklicznego wydarzenia kulturalnego, które będzie odbywało się nad rzeką Bug (9/P – *Obchody Nocy Świętojańskiej nad Bugiem*). Taki usytuowanie przedsięwzięcia wynika wprost ze specyfiki planowanego wydarzenia oraz związane jest z kultywowanymi zwyczajami i obyczajami (konieczność zapewnienia wody, do której wrzucane będą wianki). Drugie szczególnie istotne przedsięwzięcie dotyczy budowy przeprawy promowej przez rzekę Bug (17/P – *Budowa przeprawy promowej Gnojno-Niemirów*). Pozwoli ona na połączenie „przerwanego” w tym miejscu szlaku rowerowego Green Velo, co przełoży się na znaczny wzrost ruchu turystycznego na obszarze całej gminy oraz związane z tym ożywienie gospodarcze. Taksa sytuacja wpłynie bezpośrednio na poprawę jakość zamieszkiwania w granicach podobszaru rewitalizacji oraz będzie przeciwdziałać

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

zdiagnozowanym problemom sfery społecznej (bezrobocie, zubożenie, mała aktywność gospodarcza i niski stopień przedsiębiorczości mieszkańców).

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy konkretnego terenu. W związku z faktem, iż wiele z nich dotyczy działań podejmowanych w zakresie miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, pozytywne skutki ich realizacji zauważalne będą nie tylko w granicach podobszarów rewitalizacji, lecz również w obrębie całej gminy Konstantynów. Co najważniejsze, będą prowadzone w taki sposób, aby niwelować zjawiska kryzysowe i przeciwdziałać rozlewaniu się problemów na inne części gminy. Zaplanowane projekty wzajemnie się uzupełniają i oddziałują na zidentyfikowane wyzwania w sposób skoncentrowany i kompleksowy.

5.4.3 Komplementarność problemowa

Niniejszy GPR spełnia całość wymogów w zakresie komplementarności problemowej i jest dokumentem spójnym wewnątrznie oraz zewnątrznie, harmonijnie wplecionym w system zarządzania strategicznego gminy Konstantynów:

- ✓ w następnej kolejności (rozdział 3.) zaprezentowano metodologię przeprowadzenia procesu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- ✓ w rozdziale 4. przedstawiono szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji (zawierającą informację w zakresie zaobserwowanych problemów i obszarów deficytowych, jak również potencjałów decydujących o możliwościach rozwojowych obszaru),
- ✓ w rozdziale 5.1.1 zaprezentowano wizję stanu obszaru po zrealizowaniu programu rewitalizacji,
- ✓ w rozdziale 5.1.2 zaprezentowano zhierarchizowany zestaw celów rewitalizacji (cel główny – cele strategiczne- cele operacyjne), których realizacja następować za pomocą wyznaczonych kierunków działań,
- ✓ w rozdziale 5.2.1 - przedstawiono listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zwierającą w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny oraz opis działań zapewniających dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami),
- ✓ w rozdziale 5.2.2 przedstawiono charakterystykę (realizujących cele i kierunki działań rewitalizacyjnych) pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- ✓ w rozdziale 5.3 przedstawiono indykatywne ramy finansowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych
- ✓ mechanizmy zapewnienia komplementarności – zarówno pomiędzy rodzajami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, różnymi rodzajami podmiotów je realizujących jak i pomiędzy różnymi źródłami ich finansowania zostały opisane w tymże rozdziale (5.4).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ w rozdziale 6. zaprezentowano kompleksowy system wdrażania GPR wraz z kwantyfikowalnymi rezultatami rewitalizacji, opatrzonymi wskaźnikami oceny postępów wdrażania,
- ✓ szczegółowy opis powiązań przedmiotowego GPR z dokumentami strategicznymi poszczególnych szczebli został zaprezentowany w rozdziale 7. *Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi*,
- ✓ w rozdziale 8. zawarto informacje w zakresie procesu uspołeczniania procedury opracowywania i wdrażania GPR,
- ✓ zakres niezbędnych zmian w dokumentach strategicznych i uchwałach rady gminy Konstantynów został zaprezentowany w rozdziale 9.,
- ✓ rozdział 10 zawiera informacje w zakresie procesu opiniowania dokumentu przez wymagane organy, procedury oceny oddziaływania na środowisko dokumentu, a także załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Przedstawione w niniejszym Programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne na poziomie ogólnym (dopełniania się rodzajami). Wszystkie z przedsięwzięć rewitalizacyjnych mają charakter przekrojowy – realizuje więcej niż jeden cel i dotyka szeregu aspektów (społecznych, ekonomicznych, przestrzennych, środowiskowych, technicznych). Wzajemne dopełnianie się poszczególnych przedsięwzięć z przedstawionych powyżej list zostało zapewnione m.in. na poziomie naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzonych w okresie 26.06.2023 r.- 31.08.2023 r. przez gminę Konstantynów. Przyjęto zasadę, że komplementarność problemowa występuje jeżeli jest wykazane dopełnianie się przedsięwzięć w zakresie przeciwdziałania co najmniej jednemu problemowi społecznemu i co najmniej jednemu problemowi z pozostałych sfer (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej). W przypadku projektów infrastrukturalnych, związanych z rewitalizacją zdegradowanych obiektów czy budynków, zaniedbanych terenów publicznych, dla których dominującą sferą interwencji jest sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa, zakłada się, iż będą one stanowiły trwałą bazę dla realizacji projektów społecznych (wspierających potencjał młodzieży oraz ich kompetencje społeczne i edukacyjne, integracyjnych, aktywizujących mieszkańców, promujących zdrowe nawyki żywieniowe i ruchowe, a także zwiększające świadomość w zakresie postaw proekologicznych i proklitycznych, zwiększających dostęp do kultury). Jednocześnie przedsięwzięcia zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich skutki przyczyniały się do niwelowania problemów w różnych sferach, osiągając w niektórych przypadkach wymiar horyzontalny. Aktywizacja społeczna przyczyni się zarówno do ograniczania problemu patologii, jak i aktywizacji zawodowej. Problemy związane z funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych będą niwelowane zarówno w warstwie społecznej i zawodowej, jak i w odniesieniu do fizycznego funkcjonowania (ograniczenia barier architektonicznych) wskazanej kategorii społecznej. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii przyczyni się do podniesienia standardu zamieszkania, a także będzie pozytywnie oddziaływać

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

na środowisko naturalne poprzez ograniczenie tzw. niskiej emisji. Projekty polegające na poprawie jakości usług publicznych (np. poprawa standardu i rozwój programów edukacyjnych) przełożą się na wzrost poczucia tożsamości lokalnej i budowanie silnego kapitału społecznego. Projekty obejmujące uporządkowanie przestrzeni publicznych wpłyną na atrakcyjność obszaru jako miejsca zamieszkania i rekreacji (np. uporządkowanie i poprawa estetyki przestrzeni publicznych, co niewątpliwie przyczyni się do rozwoju usług turystycznych i okołoturystycznych jak również usług podstawowych dla mieszkańców). Wskazane w ramach niniejszego dokumentu przedsięwzięcia wpływają na niwelowanie problemów w różnych sferach, co przeciwdziała fragmentacji działań i wpływa na ich kompleksowość.

Planowane przedsięwzięcia zostały stworzone po dokładnym zapoznaniu się z danymi pozyskanymi w trakcie wykonywania diagnozy oraz na podstawie działań partycypacyjnych, które były realizowane w trakcie przygotowywania GPR. Wynikają one również z potencjału rozwoju obszaru rewitalizacji, a także odpowiadają na potrzeby sygnalizowane w obszarach społecznym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym oraz środowiskowym. Kolejność realizacji zidentyfikowanych projektów rewitalizacyjnych wynika z logicznej konsekwencji wprowadzonych zmian w obszarze rewitalizacji. W pierwszej kolejności realizowane będą projekty inwestycyjne, których efekty w formie udostępnionej powierzchni lub wyposażenia mogą zostać wykorzystane podczas realizacji projektów „miękkich”. Na kolejność realizacji projektów wpływ ma również rozwiązanie najbardziej naglących potrzeb obszaru rewitalizacji. Zaplanowano, iż w pierwszej kolejności przeprowadzone zostaną przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji zabytkowego Pałacu Platerów oraz parku wokół obiektu (1/P oraz 2/P). Dzięki temu będzie możliwe przeniesienie instytucji kultury do nowego obiektu. W miejscu dotychczasowego funkcjonowania placówek GCK i GBP powstanie wolna przestrzeń pozwalająca na zaadaptowania do nowych funkcji, tj. mieszkalnych (powstaną lokalne socjalne -4/P). Dzięki przeprowadzonym wcześniej pracom termomodernizacyjnym (3/P) kolejne przedsięwzięcie obejmie jedynie adaptację obiektu (4/P), co pozwoli na znaczne skrócenie okresu realizowanego przedsięwzięcia. W planach znajduje się również rewitalizacja centralnej części miejscowości Konstantynów (5/P -obejmuje m.in. stworzenie placu reprezentacyjnego) oraz rewitalizacja przestrzeni pozwalającej na utworzenie targowiska (6/P). W ramach zintegrowanych działań przewidziano w sąsiedztwie ww. przedsięwzięć budowę i remonty dróg (18/P). Uzupełnienie ww. działań w zakresie ochrony zabytkowego dziedzictwa obszaru (1/P i 2/P) stanowią projekty w zakresie prac renowacyjnych zabytkowych Kościołów w Konstantynowie (9/P) i Gnojnie (10/P) oraz prac konserwatorskich zabytkowej bramy wjazdowej do zespołu pałacowo-parkowego w Konstantynowie (7/P). W zakresie rozwoju usług kulturalnych oraz rekreacyjnych, a także podniesienia poziomu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej zaplanowano budowę przeprawy promowej na rzece Bug (17/P), rozbudowę i kompleksową modernizację budynku świetlicy w Gnojnie (3/P) oraz zagospodarowanie dotychczas nieużytkowanego terenu w pobliżu schroniska w Gnojnie (11/D). Całość stworzonej infrastruktury i przestrzeni będzie służyć realizacji przedsięwzięć

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

obejmujących m.in. rozwój usług społecznych (11/P), oferty dla seniorów (12/P oraz 16/P), dzieci i młodzieży Nowa przestrzeń będzie również na realizację cyklicznych wydarzeń integrujących społeczność lokalną (15/P, 1/D, 2D, 3/D,4/D, 6/D, 7/D). Będzie również miejsce wielu oddolnych inicjatyw. Powstała w ramach wcześniej zrealizowanych przedsięwzięć, w tym rewitalizacyjnych infrastruktura (m.in. Klub seniora, baza dydaktyczna placówek edukacyjnych) pozwoli na kontynuację działań w zakresie włączanie społecznych grup defaworyzowanych, rozwoju włączającego charakteru procesu edukacyjnego (13/P, 14/P).

5.4.4 Komplementarność proceduralno- instytucjonalna

Niniejszy GPR charakteryzuje się komplementarnością proceduralno-instytucjonalną, gdyż obejmuje system zarządzania procesem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie interesariuszy, w tym niezależnych od siebie instytucji i podmiotów.

W rozdziale 6. opisany został szczegółów system wdrażania GPR, natomiast w rozdziale 6.1. zaprezentowano strukturę zarządzania wdrażaniem GPR. System monitorowania oraz system oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych (oceny postępów realizacji celów GPR) został opisany w rozdziale 6.2 W tymże rozdziale zaprezentowano także mechanizm wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmienność otoczenia programu (w tym na zmiany wywołane przez sam program).

System zarządzania rewitalizacją zostanie włączony w strukturę ogólnego systemu zarządzania w gminie Konstantynów głównie poprzez uwzględnienie GPR w filarze schematu struktury zarządzania, jako ramy operacyjnej integrującej wszystkie strategiczne działania.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna przejawia się w systemie zarządzania jaki został zaprojektowany na potrzeby implementacji rewitalizacji. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Konstantynów odpowiada Wójt Gminy, przy wsparciu Urzędu Gminy. Kwestie rewitalizacji zostaną merytorycznie usytuowane w Referacie Inwestycji i Zamówień Publicznych, co wiązało się będzie z realizacją szeregu zadań o wymiarze koordynacyjnym, rozliczeniowym, informacyjnym, itp. Nadzór nad realizacją GPR będzie pełnił wskazany pracownik merytoryczny, jednocześnie będzie koordynatorem rewitalizacji. W Regulaminie Organizacyjnym znajdują się zapisy poszerzające zakres działania Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych oraz Kierownika przedmiotowego Referatu o zagadnienia związane z wdrażaniem i monitorowaniem wdrażania GPR. Umieszczenie koordynatora w obrębie struktur Urzędu Gminy zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Przewidziano niezbędne ramy dla efektywnego współdziałania instytucji i podmiotów oraz wzajemnej koordynacji ich działań. Wypracowane spójne procedury zarządzania programem rewitalizacji w oparciu o istniejące struktury administracyjne i systemy zarządzania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

miastem pozwolą na zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej oraz skuteczne wdrożenie powiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W celu skutecznej realizacji założeń GPR przewiduje się także współpracę z podmiotami podległymi samorządowi lokalnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego. Instytucje te odpowiedzialne będą nie tylko za konsultowanie, opiniowanie projektów i działań rewitalizacyjnych w ramach prac Komitetu Rewitalizacji, ale także będą uczestniczyły w realizacji poszczególnych przedsięwzięć na zasadach zlecenia zadań publicznych wg procedury przewidzianej w ustawie działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych.

5.4.5 Komplementarność w zakresie ustawy z 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Zapisy ustawy o rewitalizacji obligują jednostki opracowujące dokument do tego, aby w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych umieszczonych na liście podstawowej zawrzeć opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2019 poz. 1696 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 pkt. 3) ustawy osobą ze szczególnymi potrzebami jest osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. W katalogu osób spełniających powyższą definicję wymienić można: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością (ruchową czy też intelektualną), ale też inne osoby mające w sposób trwały lub czasowy naruszoną sprawność w zakresie mobilności i percepcji (przykładowo osoby niedowidzące, niesłyszące, osoby poruszające się przy pomocy kul, wózków, chodzików, osoby z wózkiem dziecięcym, z ciężkim bagażem, kobiety w ciąży, itp). W związku z powyższym instytucje publiczne zobowiązane są do:

- ✓ stosowania zasad projektowania uniwersalnego - w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 (Dz. U. 2012 poz. 1169),
- ✓ racjonalnych usprawnień – tj. modyfikacji lub adaptacji, niepociągających za sobą niepotrzebnych utrudnień, które są niezbędne dla zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania z dóbr i usług,
- ✓ dostępu alternatywnego – w pierwszych dwóch latach funkcjonowania ustawy, polegającego na zastosowaniu takich rozwiązań organizacyjnych, które zapewnią osobie ze szczególnymi potrzebami dostęp do budynku, ale nie w sposób samodzielny, albo które nie zapewniają dostępu

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

do budynku podmiotu publicznego, ale umożliwiając skorzystanie z usług publicznych, np. w sposób zdalny.

Każde z zwartych w ramach GPR przedsięwzięć zawiera informacje w zakresie jego zgodności z ww. ustawą.

5.4.6 Komplementarność międzyokresowa

Etap opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z zasadą ciągłości w planowaniu, poprzedziła analiza obowiązującego w kwestii rewitalizacji dokumentu strategicznego. Kwestie rewitalizacji na terenie gminy Konstantynów podejmował uchwalony na podstawie Uchwały Nr XXIII/157/17 Rady Gminy Konstantynów z dnia 5 września 2017 *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023*. Powyższy LPR był pierwszym dokumentem, w którym wyznaczono obszar rewitalizacji i wytyczono plan działania w zakresie rewitalizacji gminy Konstantynów. Jego aktualizacja nastąpiła na podstawie Uchwały Nr XXIII/161/21 Rady Gminy Konstantynów z dnia 29 stycznia 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie *przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023*. Przedmiotowy dokument strategiczny nie stanowi Gminnego Programu Rewitalizacji w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U.2021 poz. 485), zawiera jednak informacje w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz wykaz działań i przedsięwzięć kwalifikujących się do objęcia wsparciem rewitalizacji w ramach RPO WL na lata 2014-2020. Wyżej wymieniony Lokalny Program Rewitalizacji został określony według tzw. procedury pozaustawowej zgodnie z „Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020: oraz „Zasadami programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim”. Przejściowe przepisy o rewitalizacji dopuściły obowiązywanie programów rewitalizacji opracowanych wg tej procedury do końca roku 2023.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2017-2023 został wpisany do wykazu programów rewitalizacji prowadzonego przez Marszałka Województwa Lubelskiego (Uchwała Nr CCXXI/4345/2017 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 17 października 2017 r.; aktualizacja na podstawie Uchwały Nr CCXL/4326/2021 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 9 marca 2021 r.), co było jednoznaczne z pozytywną weryfikacją i umożliwieniem przedsięwzięciom zawartym, w tym dokumencie ubiegania się o współfinansowanie ze środków unijnych na rewitalizację.

Komplementarność międzyokresowa projektów ujętych w GPR polegać będzie na kontynuacji części założeń i kierunków interwencji zapoczątkowanych lub zrealizowanych w ramach wdrażania *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2017-2023*. Tożsamość kierunków interwencji dotyczy m.in. podnoszenia jakości życia na obszarze rewitalizacji, włączenia w życia społeczne i obywatelskie grup defaworyzowanych, zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niepełnosprawnościami, a także potrzeby ożywienia gospodarczego (głównie branży turystycznej oraz związanej z tym usług) budowanego na kanwie lokalnych potencjałów przyrodniczo-naturalnych. Ponadto, przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach GPR są kontynuacją i niezbędnym uzupełnieniem działań prowadzonych w poprzednich latach. Część z przedsięwzięć, których ze względu na ograniczone środki finansowe nie udało się do tej pory zrealizować, została przeniesiona do realizacji w ramach GPR ze względu na tożsamość przestrzenną (w ramach LPR obszar rewitalizacji obejmował część miejscowości Konstantynów; nowy obszar rewitalizacji pokrywa się częściowo z pierwotnym obszarem rewitalizacji) oraz problemową (część z problemów jest nadal aktualna, zatem zachodzi konieczność podjęcia stosownej interwencji- zaplanowane przedsięwzięcia będą w sposób bezpośredni im przeciwdziałać). Dotyczy to przedsięwzięć 1/P (rewitalizacja Pałacu Platerów), 2/P (rewitalizacja parku) oraz 5/P (rewitalizacja centrum miejscowości Konstantynów). Podobnie jak realizowane do tej pory, nowe przedsięwzięcia założone do realizacji w GPR na lata 2022-2030 nastawione są na rozwiązywanie zdiagnozowanych w obszarze rewitalizacji problemów społecznych oraz poprawy jakości życia i funkcjonowania mieszkańców. Komplementarność międzyokresowa dotyczy zarówno wymiaru infrastrukturalnego. W ramach GPR zaplanowano realizację działań znajdujących się w bezpośredni sąsiedztwie wcześniejszy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. przedsięwzięć pn. „Remont i adaptacja budynku dawnej cerkwi unickiej na potrzeby Warsztatów Terapii Zajęciowej” oraz „Termomodernizacja Domu Pomocy Społecznej w Konstantynowie”. Zarówno planowane projekty dotyczący rewitalizacji 1/P „Remont i adaptacja zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury”, jak i 2/P „Rewitalizacja zabytkowego parku w Konstantynowie”, znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zrealizowanych wcześniej przedsięwzięć. Taki sposób postępowania ma na celu osiągnięcie efektu synergii pomiędzy zrealizowanymi już i planowanymi do wdrożenia przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Kontynuacja dotyczy również aspektu społecznego - bezpośrednia kontynuacja przedsięwzięć mających na celu włączenie społeczne i obywatelskie mieszkańców, rozwój usług społecznych w celu poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji czy podniesienie jakości usług edukacyjnych i zdrowotnych. Wśród zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w tym tych, których realizacja zakończy się w 2023 r.) znajdują się projekty pn. „Od szkolenia do zatrudnienia – YEI” oraz „ Strefa Aktywnego Seniora”. Dzięki kontynuacji problemowej poprzednich projektów oraz realizacji nowych zintegrowanych inicjatyw skoncentrowanych na jednolitym obszarze rewitalizacji, możliwe będzie wzmocnienie dotychczas uzyskanych efektów i przyśpieszenie procesu wyprowadzania wskazanego terenu ze stanu kryzysowego.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Całość stworzonej infrastruktury i przestrzeni będzie służyć realizacji przedsięwzięć obejmujących m.in. rozwój usług społecznych, zwiększenie oferty dla seniorów, dzieci i młodzieży. Nowa przestrzeń będzie również na realizację cyklicznych wydarzeń wpływających na podniesienie świadomości ekologicznej i zdrowotnej mieszkańców oraz rozwoju postawy przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Będzie również miejsce wielu oddolnych inicjatyw. Powstała w ramach wcześniej zrealizowanych przedsięwzięć, w tym rewitalizacyjnych infrastruktura (m.in. Kluby seniora, baza dydaktyczna placówek edukacyjnych, świetlica czy budynek Biblioteki Publicznej) pozwoli na kontynuację działań w zakresie włączanie społecznych grup defaworyzowanych, rozwoju włączającego charakteru procesu edukacyjnego.

W ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji zakłada się dalsze ożywienie społeczne przestrzeni publicznych, które zostały zmodernizowane w poprzednich latach oraz dalszą modernizację infrastrukturalną wraz z integracją i aktywizacją społeczną mieszkańców oraz ożywieniem gospodarczym obszaru z zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Zamierzenia te są ścisłą kontynuacją procesu rewitalizacji z lat poprzednich. Doświadczenia i wnioski z realizacji poprzednich działań pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie wdrażania procesu rewitalizacji.

5.4.7 Komplementarność źródeł finansowania

Niniejszy GPR spełnia wymogi komplementarności źródeł finansowania. Przedmiotowa komplementarność została zapewniona przez określenie oraz łączenie różnych źródeł finansowania. Przewidziano zarówno przedsięwzięcia współfinansowane przez sektor prywatny, jak i publiczny, środki osób/podmiotów indywidualnych, sektora pozarządowego, jak i środki publiczne oraz środki europejskie.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych z różnych źródeł, z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania, pozwala na uzyskanie korzystnych efektów i wpływa na wzrost dynamiki pożądaných zmian. Ponadto, projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. Ważne jest wykorzystanie dla celów rewitalizacji dostępnych środków z programów rządowych oraz funduszy pomocowych Unii Europejskiej, a także stworzenie przez gminę warunków dla możliwie szerokiego włączenia się sektora prywatnego w działania na rzecz rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych firm i instytucji oraz programów aktywizacji i wsparcia dla wspólnot mieszkaniowych.

W ramach wszystkich przedsięwzięć z listy przedsięwzięć podstawowych, określono indykatoryjne ramy finansowe. Przy każdym z przedsięwzięć (z listy podstawowej oraz uzupełniającej) wskazano komplementarne źródła finansowania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Program zakłada umiejętne wykorzystywanie środków ze źródeł zewnętrznych, dzięki którym będzie można uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji.

5.4.8 Kompleksowość

Koncentracja interwencji i niezbędność hierarchizacji potrzeb powodują, że projekty rewitalizacyjne dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla terenów całej gminy, przy jednoczesnym objęciu obszarów objętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Interwencja GPR dotyczy wielu różnorodnych obiektów i przestrzeni, które z jednej strony wpłyną na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji, z drugiej natomiast – poprzez efekt synergii będą pozytywnie oddziaływać na ożywienie i rozwój całej gminy. O kompleksowości dodatkowo świadczy przekrojowość poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Podsumowanie kompleksowości w obrębie GPR odzwierciedla załączona poniżej matryca obrazująca powiązania na poziomie przedsięwzięć oraz celów rewitalizacji. Związane jest to z patrzeniem na proces rewitalizacji jako narzędzia osiągnięcia konkretnych i mierzalnych celów.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 17 Matryca kompleksowości – komplementarność przedsięwzięć z celami strategicznymi i szczegółowymi GPR

Nr	Nazwa projektu	Cel strategiczny 2. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego				Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji		
		CS 1.1	CS 1.2	CS 1.3	CS 1.4	CS 2.1	CS 2.2	CS 2.3
1/P	Przebudowa i remont zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2/P	Rewitalizacja zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Konstantynowie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3/P	Rozbudowa, przebudowa, modernizacja oraz termomodernizacja infrastruktury kultury w podobszarach rewitalizacji	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4/P	Zmiana przeznaczenia budynku użyteczności publicznej w celu utworzenia mieszkań socjalnych	✓	✓	✓		✓	✓	✓
5/P	Rewitalizacja centrum Konstantynowa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6/P	Adaptacja budynku byłego dworca autobusowego wraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7/P	Konserwacja bram wjazdowych do zespołu parkowo-pałacowego w Konstantynowie				✓	✓	✓	
8/P	Modernizacja infrastruktury sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstantynowie	✓	✓	✓		✓	✓	
9/P	Obchody Nocy Świętojańskiej nad Bugiem	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
10/P	Zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez organizację cyklicznych rekonstrukcji historycznych w miejscach lokalnych wydarzeń historycznych	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
11/P	Rozwój usług społecznych na terenie gminy Konstantynów	✓	✓	✓		✓		

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Nr	Nazwa projektu	Cel strategiczny 2. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego				Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji		
		CS 1.1	CS 1.2	CS 1.3	CS 1.4	CS 2.1	CS 2.2	CS 2.3
12/P	STREFA AKTYWNEGO SENIORA – EDYCJA II	✓	✓	✓		✓	✓	✓
13/P	Zwiększenie szans edukacyjnych uczniów Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Konstantynowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
14/P	Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Samorządowym w Konstantynowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	✓	✓	✓		✓	✓	
15/P	POTAŃCÓWKA W STYLU RETRO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
16/P	PRZY WSPÓLNYM STOLE	✓	✓	✓		✓	✓	
17/P	Budowa przeprawy promowej Gnojno-Niemirów	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18/P	Budowa i przebudowa dróg gminnych na obszarze rewitalizacji				✓	✓	✓	✓
19/P	Rozwój interwencyjnych usług wparcia na terenie gminy Konstantynów i gmin ościennych	✓	✓	✓		✓	✓	✓
20/P	Modernizacja placu zabaw w Konstantynowie	✓	✓	✓		✓	✓	✓
1/D	Rozwój usług rekreacyjnych i spędzania czasu wolnego w obszarze rewitalizacji	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2/D	Zintegrowane działania na rzecz pielęgnowania i kultywowania dziedzictwa lokalnego	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3/D	Podniesienie świadomości zdrowotnej i ekologicznej mieszkańców oraz integracji międzypokoleniowej	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Nr	Nazwa projektu	Cel strategiczny 2. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego				Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku obszaru rewitalizacji		
		CS 1.1	CS 1.2	CS 1.3	CS 1.4	CS 2.1	CS 2.2	CS 2.3
4/D	Przedsiębiorczy obszar rewitalizacji	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5/D	Kontynuacja programu usuwania azbestu				✓	✓	✓	✓
6/D	Promocja idei pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7/D	Jarmark Świąteczny w Konstantynowie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
8/D	Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Konstantynów	✓			✓	✓	✓	✓
9/D	Prace konserwatorskie przy ścianach oraz ołtarzach Kościoła w Konstantynowie				✓	✓	✓	✓
10/D	Remont dachu na kościele w Gnojnie				✓	✓	✓	✓
11/D	Rozbudowa infrastruktury turystycznej w Gnojnie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
12/D	Budowa budynku wielorodzinnego w ramach partnerstwa z SIM (społeczne inicjatywy mieszkaniowe)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
13/D	Modernizacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej w gminie Konstantynów					✓	✓	✓
14/D	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Konstantynowie					✓	✓	✓
15/D	Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Konstantynów	✓			✓	✓	✓	✓
16/D	Grant rewitalizacyjny	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Źródło: Opracowanie własne

5.4.9 Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji

W celu jak najpełniejszego zrealizowania celów rewitalizacji wyznaczonych w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji zapewniono zaangażowanie w proces rewitalizacji instytucji mogących być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR oraz zachęcano mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów rewitalizacji. Zasada „partnerstwa” jest jedną z kluczowych zasad przyświecających przygotowaniu i wdrażaniu GPR. Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi stanowiło podstawę prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Przedmiotowa współpraca ma celu zagwarantować wykorzystanie potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników, optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców, wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającej się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

Gminny Program Rewitalizacji realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji poprzez angażowanie interesariuszy na każdym etapie jego realizacji. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w rozdziale 8. Opis partycypacji społecznej w ramach opracowania i wdrażania GPR.

5.4.10 Mechanizmy integrowania

Gminny Program Rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS oraz innych publicznych lub prywatnych), tak aby nie pomijać aspektu społecznego, ekonomicznego, przestrzennego, technicznego, środowiskowego i kulturowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Komplementarność działań podejmowanych na obszarze gminy Konstantynów została zagwarantowana m.in. poprzez:

- ✓ zhierarchizowany układ celów, które obejmują wszystkie ważne elementy z punktu widzenia wyzwolenia potencjału obszaru rewitalizacji,
- ✓ wielość i różnokierunkowość zadań, zarówno z listy podstawowej, jak i dodatkowej,
- ✓ różnorodność podmiotów zaangażowanych we wdrażanie GPR.

Kluczowymi mechanizmami integracji zaplanowanej w GPR interwencji będą następujące czynniki:

- a) **integracja na poziomie celów** – mechanizm integracji w tym obszarze został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględnił będzie takie mechanizmy jak:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ aktywne włączenie interesariuszy w proces diagnozowania obszaru gminy oraz konsultacje wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonego na jego podstawie obszaru rewitalizacji –uruchomienie procesu udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu GPR,
- ✓ otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR –przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej i zintegrowanej interwencji.

Na etapie wdrażania mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – weryfikacji osiągniętych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania GPR.

b) integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR – mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- ✓ powołanie Komitetu Rewitalizacji – jego podstawową funkcją będzie ocena postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji,
- ✓ współpracę ze środowiskiem seniorów oraz młodzieży w zakresie działań rewitalizacyjnych podejmowanych dla osób starszych, młodzieży i dzieci,
- ✓ współpracę z przedstawicielami organizacji pozarządowych,
- ✓ systematyczne spotkania z interesariuszami,
- ✓ dodatkowym narzędziem integracji jest kontrola społeczna procesu realizowana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

c) integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem – mechanizm związany z ciągłą oceną postępu wdrażania GPR, realizowany poprzez: monitoring i ewaluację.

Monitoring oraz ewaluacja GPR zostały opisane w rozdziale 6. Na poziomie mechanizmów integracji zostaną one wykorzystane dla prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, jednocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na pomiar realizacji celów, a tym samym ocenę integracji GPR.

Poniżej przedstawiono założenia w zakresie integracji działań rewitalizacyjnych:

- ✓ Wykorzystanie szansy na rozwój poprzez rewitalizację - wyzwolenie potencjału społecznego, gospodarczego i przestrzenno-funkcjonalnego obszaru rewitalizacji.
- ✓ Edukacja w zakresie procesu rewitalizacji jako jeden z podstawowych czynników warunkujących jego powodzenie. Podstawowym założeniem jest zapewnienie pełnego i prawidłowego rozumienia procesu rewitalizacji przez wszystkie jednostki i podmioty zaangażowane. Świadomość i wiedza zarówno w zakresie wagi, jak i sposobów prowadzenia

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

działań rewitalizacyjnych jest niezwykle istotnym czynnikiem gwarantującym prawidłowość oraz efektywność procesu rewitalizacji.

- ✓ Podporządkowanie celom rewitalizacji wszystkich celów w poszczególnych sektorach. Proces rewitalizacji winien stanowić cel nadrzędny względem pozostałych celów sektorowych (np. w zakresie polityki społecznej, gospodarczej, komunalnej) na etapie planowania jak i wdrażania.
- ✓ Planowanie działań rewitalizacyjnych w długoterminowej perspektywie (nie ograniczono realizacji działań wyłącznie do programów pomocowych w nowej perspektywie finansowej na lata 2021-2027).
- ✓ Nadanie priorytetowego charakteru działaniom rewitalizacyjnym poprzez ujęcie projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Zapewnienie odpowiednich wkładów własnych z budżetu gminy dla projektów z zewnętrznym finansowaniem (np. fundusze UE, krajowe, inne międzynarodowe), a także ewentualne wykorzystanie środków ze sprzedaży nieruchomości na realizację działań rewitalizacyjnych.
- ✓ Maksymalne wykorzystanie różnorodnych form współfinansowania – zarówno bezzwrotnych (EFRR, EFS), jak i zwrotnych. Istotnym aspektem jest, aby całość działań rewitalizacyjnych nie była podporządkowana jedynie celom programów pomocowych. Wykorzystanie środków zewnętrznych należy postrzegać jako wykorzystanie szansy, a nie cel sam w sobie.
- ✓ Wzmacnianie oraz integracja działań rewitalizacyjnych w obszarach: społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, kulturowym.
- ✓ Zaangażowanie prywatnych właścicieli nieruchomości w procesy rewitalizacyjne poprzez wdrożenie konkretnych modeli współpracy oraz stworzenie instrumentów wspierających ich indywidualne działania.
- ✓ Inicjowanie działań rewitalizacyjnych skutkujących wytworzeniem silnego „miejscowego” impulsu rozwojowego wywołującego efekt domina. W długim okresie skutkuje to pozytywnym oddziaływaniem na rozległy obszar oraz działa zachęcająco dla pozostałych podmiotów. Wśród narzędzi, które gmina może wykorzystać w tym zakresie znajduje się: możliwość realizacji inwestycji infrastrukturalnych, udostępniania na cele inwestycyjne poszczególnych terenów oraz polepszanie wizerunku istniejących obiektów.
- ✓ Stworzenie oferty i wsparcia dla działań z zakresu ekonomii społecznej i umacniania roli III sektora w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i skutecznego systemu wspierania mieszkańców.
- ✓ Umocnianie aktywnego sąsiedztwa oraz odbudowywanie relacji społecznych.

6. Część zarządcza

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji to proces w którym głównym celem jest zbudowanie odpowiedniego partnerstwa między koordynatorem tego procesu, tj. Urzędem Gminy Konstantynów a innymi podmiotami uczestniczącymi w rewitalizacji bezpośrednio lub pośrednio.

Właściwe zarządzanie programem ma ułatwić realizację poszczególnych przedsięwzięć, a tym samym doprowadzić do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem stanowiącym operacyjną podstawę do wdrażania projektów rewitalizacyjnych realizowanych przez następujące grupy podmiotów:

- ✓ Podmioty wykonawcze- jednostki realizujące przedsięwzięcia wskazane w GPR należące zarówno do sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego,
- ✓ Podmioty zarządzające, czyli podmioty odpowiedzialne za wdrożenie, monitoring i ewaluację Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oparte jest na wsparciu realizacji projektów stworzonych z myślą osiągnięcia celów spójnych z celami strategicznymi oraz operacyjnymi przewidzianymi w dokumencie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w programie rewitalizacji lub zakwalifikowane przez program jako dopuszczalne mają bardzo zróżnicowany charakter. Do zakwalifikowania dowolnego projektu jako projektu spełniającego kryteria projektu rewitalizacyjnego, na etapie prowadzonego naboru przedsięwzięć niezbędne było wskazanie w jaki sposób projekt proponowany przez podmiot wykonawczy, realizuje cel strategiczny i cele operacyjne GPR ze szczególnym uwzględnieniem informacji o tym w jaki sposób pomaga rozwiązywać problemy wskazane w diagnozie obszaru przygotowanej na potrzeby GPR.

Projekty umieszczone na liście projektów podstawowych uzupełniają się wzajemnie oraz zaplanowane są do realizacji w sposób nie stwarzający konfliktu realizacji kilku zadań na tym samym obszarze w tym samym czasie. Na uwadze mieć jednak należy fakt, iż zaplanowane przedsięwzięcia mogą być realizowane przez różne podmioty, co dodatkowo wzmacniać będzie ryzyko niespójności czy wręcz ich sprzeczności. Dotyczy to sytuacji, gdy podmioty te faktycznie są od siebie niezależne, ale może zdarzyć się także w rozległej strukturze komórek Urzędu Gminy i jednostek mu podległych. Stąd potrzeba zaplanowania efektywnych mechanizmów faktycznej koordynacji i integracji różnorodnych przedsięwzięć (zarówno „twardych” jak i „miękkich”), a także łagodzenia napięć, jakie mogą zaistnieć między poszczególnymi działaniami/przedsięwzięciami czy też rezultatami realizacji.

6.1 Opis struktury zarządzania GPR

W skład struktury zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji wchodzi Wójt Gminy Konstantynów (odpowiedzialny za bieżący nadzór nad realizacją GPR, dbałość o zagwarantowanie środków finansowych na jego skuteczną realizację oraz pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, podejmowanie decyzji o potrzebie dokonania zmian w GPR) oraz Rada Gminy (odpowiedzialna za uchwalanie GPR i jego głównych kierunków, a także opiniowanie jego zmian i aktualizację). Zgodnie z właściwością, zarządzanie i koordynacja GPR, a także realizacja prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Gminy Konstantynów. Operatorem GPR będzie: Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych. Zadania każdej z komórek czy stanowisk oraz jednostek organizacyjnych, wykonywane w ramach GPR, zostaną określone i ściśle zdefiniowane przez Operatora GPR. Wszystkie komórki czy jednostki organizacyjne, w ramach swoich kompetencji, będą realizowały wyznaczone zadania dostosowując swoje zasoby do potrzeb w sposób elastyczny w ramach istniejących struktur. W ich ramach wyodrębnione zostaną zadania służące realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nad którymi nadzór merytoryczny sprawować będzie Operator. W ramach procesu opracowywania, realizacji oraz ewaluacji i oceny stopnia wdrażania GPR czynny udział będzie brał również Komitet Rewitalizacji.

Poglądowa struktura zarządzania GPR została przedstawiona na poniższej grafice.

Rysunek 3 Struktura zarządzania GPR

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

❖ **Wójt Gminy Konstantynów**

Za wdrażanie i monitoring *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030* odpowiadać będzie Wójt Gminy Konstantynów we współpracy z:

- ✓ Radą Gminy,
- ✓ Urzędem Gminy Konstantynów,
- ✓ Komitetem Rewitalizacji,
- ✓ Samorządowymi jednostkami organizacyjnymi (m.in. GOPS i Domem Kultury oraz placówkami edukacyjnymi), ewentualnie zespołami roboczymi,
- ✓ Interesariuszami rewitalizacji.

Do kompetencji Wójta Gminy należeć będzie również powołanie w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia przez Radę Gminy Konstantynów zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Wójt Gminy będzie również odpowiedzialny za obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji.

❖ **Rada Gminy**

Rolą Rady Gminy Konstantynów będzie weryfikacja postępów wdrażania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030* i w razie konieczności, przeprowadzenie aktualizacji programu, zgodnie z procedurą opisaną w rozdziałach 6.2.2 *Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych* oraz 6.2.3 *System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu*.

❖ **Operator GPR – Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych**

Realizację GPR powierza się Wójtowi Gminy Konstantynów za pośrednictwem Urzędu Gminy Konstantynów, w szczególności Operatora GPR, tj. – Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych. Działania jednostki dotyczące rewitalizacji zostaną wyróżnione w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Konstantynów. Do obowiązków Operatora GPR należeć będzie m.in.:

- ✓ analiza możliwości, inicjowania i koordynacji działań związanych z pozyskiwaniem środków pozabudżetowych na realizację zadań inwestycyjnych;
- ✓ współpraca z podmiotami i instytucjami zaangażowanymi w proces aplikacyjny;
- ✓ opracowywanie dokumentacji aplikacyjnej;
- ✓ monitorowanie rzeczowej i finansowej realizacji projektów,
- ✓ rozliczanie projektów i sprawozdawczości;
- ✓ prowadzenie działań promocyjnych projektów i źródeł finansowania,
- ✓ przygotowanie, koordynowanie oraz wdrażanie projektów ujętych w GPR (zarówno w ramach listy podstawowej, jak i pozostałych działań);

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ uaktualnianie i kontynuacja procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia GPR o działania uwzględniające inne kategorie projektów;
- ✓ dalsze programowanie procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego GPR (tj. rok 2030);
- ✓ realizację GPR, w rozumieniu koordynowania i inspirowania działań administracji i beneficjentów, w kierunku przestrzegania zasad wdrożenia, wymagań zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych (np. FEL 2021-2027, fundusze krajowe), a także spójności GPR;
- ✓ urządzenie przebiegu upowszechnienia GPR i komunikacji społecznej (organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy);
- ✓ monitorowanie realizacji i ewaluację GPR;
- ✓ przygotowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów GPR.

Pracami Operatora GPR będzie kierował wyznaczony Koordynator Rewitalizacji – Kierownik Referatu Gospodarki i Rozwoju Lokalnego. Koordynator będzie odpowiadał za zarządzanie GPR, który stanowi swoistego rodzaju ramę operacyjną dla przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji oraz wszystkich innych działań Urzędu Gminy, które merytorycznie związane są z zakresem rewitalizacji. Zarządzanie projektami rewitalizacyjnymi będzie odbywał się w oparciu o indywidualne i szczegółowe podejście do wszystkich z nich; począwszy od etapu planowania i przygotowania projektu po etap jego realizacji i monitorowania efektów. Mając na względzie konieczność włączenia w proces rewitalizacji większości komórek Urzędu Gminy czy gminnych jednostek organizacyjnych, Koordynator Rewitalizacji w ramach swoich kompetencji będzie miał możliwość wydawania wiążących dyspozycji i rekomendacji kierownikom/dyrektorom poszczególnych komórek i jednostek w zakresie ich udziału w procesie rewitalizacji. Ponadto, wyżej wymienieni kierownicy i dyrektorzy mają obowiązek umożliwienia wyznaczonym pracownikom pełnego zaangażowania w realizację zadań związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji. Koordynator będzie pełnił nadzór merytoryczny nad innymi podmiotami (w zakresie odpowiadającym powierzonym im do realizacji przedsięwzięciom rewitalizacyjnym) zapewnienia uzyskania właściwego poziomu poszczególnych wskaźników oraz zachowania wysokiego stopnia partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji.

❖ **Komitet Rewitalizacji**

Komitet Rewitalizacji będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy z Wójtem Gminy oraz organami Urzędu Gminy Konstantynów w sprawach dotyczących prowadzenia oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą.

Komitet jest typowym organem o charakterze opiniująco-doradczym, nie będąc jednocześnie organem jednostki samorządu terytorialnego, do jego zadań należy doradzanie organom wykonującym zadania w zakresie rewitalizacji poprzez:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ wyrażanie opinii na temat dokumentów przygotowanych przez jednostkę lub na temat podejmowanych przez nią działań,
- ✓ formułowanie opinii z własnej inicjatywy, stając się w ten sposób aktywnym uczestnikiem włączającym się w proces realizacji programu rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczenia składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa się w drodze uchwały przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego uchwalenia. W przypadku gminy Konstantynów Komitet Rewitalizacyjny zostanie powołany w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od uchwalenia niniejszego GPR. Podjęcie uchwały poprzedzone będzie konsultacjami społecznymi, tak aby zapewnić wyłanianie członków Komitetu przez interesariuszy.

Wójt Gminy Konstantynów niezwłocznie po podjęciu przez Radę Gminy Konstantynów uchwały określającej zasady wyznaczenia oraz działania Komitetu Rewitalizacji, powoła w drodze zarządzenia Komitet Rewitalizacji.

Za Obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji zapewnia Wójt Gminy Konstantynów poprzez przekazanie odpowiednich zadań do realizacji przez Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych. Szczegółowy zakres obowiązków na poszczególnych stanowiskach oraz częstotliwość spotkań Komitetu Rewitalizacji określony zostanie w uchwale Rady Gminy.

❖ **Samorządowe jednostki organizacyjne**

Jednostki organizacyjne gminy będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR, zgodnie z ich właściwościami.

❖ **Zespoły zadaniowe**

W przypadku skomplikowanych projektów rewitalizacyjnych (wymagających współpracy specjalistów z różnych dziedzin) Wójt Gminy Konstantynów w drodze zarządzenia może powołać zespoły zadaniowe składające się z wyspecjalizowanych komórek Urzędu Gminy Konstantynów oraz samorządowych jednostek organizacyjnych.

❖ **Interesariusze rewitalizacji**

Współzarządzanie procesem rewitalizacji przez interesariuszy rewitalizacji odbywać się będzie za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji oraz form przewidzianych w rozdziale zawierającym opis procesu uspołecznienia wdrażania GPR.

Wdrażanie GPR to system złożony i wielowątkowy. W związku z tym istnieje potrzeba identyfikacji sposobów ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR. Poniższa tabela zawiera zestawienie ryzyk, które mogą wystąpić podczas wdrażania GPR. W ramach każdego ze zidentyfikowanych ryzyk przypisano prawdopodobieństwo wystąpienia w 3 stopniowej skali:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- 1- niskie ryzyko wystąpienia
- 2- średnie ryzyko wystąpienia
- 3- ryzyko prawdopodobne.

Tabela 18 Identyfikacja i sposób ograniczenia ryzyka podczas wdrażania GPR

Rodzaj ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sposoby rozwiązywania sytuacji problemowej
Nieotrzymanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych	3 – ryzyko prawdopodobne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dywersyfikacja źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych (źródła prywatne, konkursowe, zagraniczne, krajowe, itd.) 2. Aktualizacja GPR 3. Angażowanie specjalistów w proces pozyskiwania środków w celu uniknięcia pomyłek i błędów skutkujących brakiem uzyskania dofinansowania
Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć	2 – średnie ryzyko wystąpienia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konstrukcja umów zakładająca kary umowne i odpowiedzialność wykonawcy za terminowe ukończenie inwestycji/projektu. 2. Bieżący monitoring postępu realizacji przedsięwzięć
Brak chętnych do uczestnictwa w przedsięwzięciach społecznych	2 – średnie ryzyko wystąpienia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywna promocja planowanych przedsięwzięć społecznych 2. Osobiste zaangażowanie liderów wybranych grup w proces rekrutacji 3. Aktywne formy poszukiwania uczestników projektów prowadzone przez podmioty odpowiedzialne za wdrażanie projektów
Rezygnacja z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez inne podmioty	3 – ryzyko prawdopodobne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżąca współpraca i komunikacja z podmiotami innymi niż publiczne w zakresie postępów związanych z projektem 2. Doradztwo merytoryczne w zakresie projektów, których realizacja jest zagrożona

Źródło: Opracowanie własne

6.2 System monitoringu i ewaluacji

W celu zmierzenia efektów przyszłych działań rewitalizacyjnych realizowanych w ramach GPR i prawidłowego reagowania na niepożądane tendencje i zjawiska, niezbędne jest wdrożenie odpowiedniego systemu monitoringu i ewaluacji opierającego się na konkretnych wskaźnikach. Celem monitoringu będzie ocena stopnia realizacji celów rewitalizacji i przedsięwzięć rewitalizacyjnych określonych w Programie.

Pojęcie monitoringu oznacza systematyczne obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. Tak rozumiany monitoring spełnia również rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. System monitorowania GPR został tak skonstruowany, aby umożliwiać dokonywanie obiektywnych pomiarów poszczególnych wskaźników w przyjętych odstępach czasu, dzięki czemu możliwa będzie ocena

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

efektywności realizowanych przedsięwzięć. Głównym celem monitorowania procesów rewitalizacyjnych jest dostarczenie informacji, na podstawie których nastąpi ocena postępu prowadzonych działań oraz weryfikacja tempa i kierunku zmian, do których proces ten zmierza. Dzięki monitoringowi prowadzona będzie identyfikacja trudności lub nieprawidłowości we wdrażaniu Programu. Zagwarantuje ona również zgodność realizacji przedsięwzięć z przyjętymi założeniami i wcześniej zatwierdzonymi celami, a także spełnia funkcję wewnętrznej kontroli, obejmującej ocenę skuteczności i terminowości realizacji poszczególnych przedsięwzięć względem przyjętego harmonogramu, a także kontrolę końcową – sprawdzenie czy ustalone cele zostały osiągnięte.

Wśród instytucji i podmiotów, które będą brały udział w procesie monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji należy w szczególności wymienić:

- ✓ Operatora GPR na czele z Koordynatorem Rewitalizacji;
- ✓ Komitet Rewitalizacji;
- ✓ odpowiednie stanowiska w strukturze Urzędu Gminy Konstantynów oraz samorządowych jednostek organizacyjnych sprawujące nadzór i kontrolę nad poszczególnymi sferami istotnymi dla procesu rewitalizacji;
- ✓ wnioskodawców - partnerów, którzy współpracując z gminą realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczyniające się do implementacji GPR.

Szczególne role w procesie monitoringu przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych ujętych w Programie projektów.

Monitorowanie i ocena GPR ma charakter procesu ciągłego. Oznacza to, że proces monitorowania nie jest procesem jednorazowym dokonywanym na koniec okresu programowania, a jest realizowany na bieżąco zgodnie z harmonogramem realizacji projektów oraz w przypadku sytuacji losowych, które wymagają wprowadzenia zmian w sposobie realizacji GPR. Podstawowymi elementami składowymi przyjętego systemu monitoringu będą:

- ✓ analiza zagregowanych wskaźników rezultatu oraz wskaźników produktu osiągniętych na skutek realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych,
- ✓ analiza jakościowa zmian w strukturze społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, technicznej i środowiskowej (na podstawie wskaźników oddziaływania) oraz ocena działań podejmowanych przez podmioty zewnętrzne wpisujących się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

6.2.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GRP

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji:

- ✓ GPR podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.
- ✓ Ocena sporządzona przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, że GPR wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w ust. 2.
- ✓ W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Monitoring niniejszego GPR prowadzony będzie w oparciu o następujące zasady:

1. Monitoring realizowany będzie w cyklu rocznym (dot. przedsięwzięć rewitalizacyjnych) oraz okresowym 3 –letnim oraz końcowy (dot. poziomu wdrażania GPR).
2. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wytyczone wskaźniki produktu i rezultatu dla poszczególnych przedsięwzięć (tabela: *Wskaźniki produktu i rezultatu przedsięwzięć rewitalizacyjnych*) oraz oddziaływania (tabela: *Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR*).
3. Źródłem weryfikacji wskaźników będą dane statystyczne, dane źródłowe znajdujące się w dyspozycji Urzędu Gminy Konstantynów, samorządowych jednostek organizacyjnych bądź też partnerów – wnioskodawców, którzy współpracując z miastem realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne przyczyniające się do implementacji GPR.
4. Punktem odniesienia, w procesie weryfikacji wskaźników oddziaływania będą dane pochodzące z końca 2021 r., bądź też inne – w uzasadnionych przypadkach.
5. W procesie monitoringu uwzględniane będą plany wdrażania rewitalizacji określone w Rocznych okresowych harmonogramach (rocznym oraz trzyletnim) realizacji GPR.
6. W procesie monitoringu, w sytuacji braku postępów, które świadczyłyby o wdrażaniu GPR, identyfikowane będą bariery implementacji.
7. Wyniki monitoringu przyjmowały będą postać informacji z realizacji GPR (roczne, za minione 3 lata oraz końcowy).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

8. Informacja z realizacji GPR określała będzie zarówno źródła sukcesów, jak i porażek w zakresie osiągania wskaźników, a tym samym kierunków działania i celów rewitalizacji.
9. Za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialny będzie Operator GPR.
10. Proces monitoringu prowadzony będzie z uwzględnieniem form szerokiej partycypacji społecznej – poprzez zaangażowanie Komitetu Rewitalizacji oraz konsultacje społeczne.
11. Informacja z realizacji GPR przedstawiana będzie Radzie Gminy.

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR będzie realizowana etapowo:

- ✓ etapami trzyletnimi,
- ✓ etapem śródkresowym (przeprowadzona w 2027 r.)
- ✓ etapem końcowym (na koniec 2030 r.).

Obejmować ona będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom zakończoną raportem. Poniżej w tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu poszczególnych celów (wskaźniki oddziaływania zgodne ze wskaźnikami użytymi do delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.). Ocena stopnia wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych następować będzie za pomocą wskaźników produktu i rezultatu w ramach oceny sporządzanej corocznie. Wskaźniki produktu odnoszą się do mierzalnych cech samego projektu rewitalizacyjnego i obejmować mogą takie elementy jak np. liczba odnowionych budynków, powierzchnia odnowionych obszarów publicznych, liczba nowo utworzonych miejsc pracy, jakość infrastruktury czy liczba przeprowadzonych działań o charakterze „miękkim”. Wskaźnik rezultatu w ramach przedsięwzięcia rewitalizacyjnego koncentrują się na osiągniętych rezultatach w kontekście zamierzonych celów rewitalizacyjnych. Mogą obejmować takie aspekty jak np. zmniejszenie bezrobocia, zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej. Wyselekcjonowanie wskaźników produktu i rezultatu w ramach poszczególnych projektów rewitalizacyjnych pozwala na obiektywną ocenę postępów i skuteczności działań. Dzięki temu można monitorować. Monitoring wskaźników oddziaływania daje odpowiedź w zakresie czy realizowane zamierzenia GPR przynoszą oczekiwane rezultaty i mają pozytywny wpływ na wprowadzanie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 19 Wskaźniki produktu i rezultatu przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło pomiaru wskaźnika
1/P - Przebudowa i remont zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie połączony z nadaniem mu nowych funkcji użytkowych poprzez ulokowanie instytucji kultury	Wskaźniki produktu				
	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	0,2	Protokół odbioru końcowego
	Powierzchnia budynków zabytkowych objętych rewitalizacją	m2	0	1491,30	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba budynków użyteczności publicznej, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba nowoczesnych ośrodków animacji społeczności lokalnej	sztuki	0	1	Statystyki Urzędu Gminy
	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	sztuki	0	2	Statystyki Urzędu Gminy
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Wskaźniki rezultatu				
	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba użytkowników budynku użyteczności publicznej o podniesionym standardzie energetycznym	osoby	0	10	Statystyki Urzędu Gminy	
2/P-Rewitalizacja zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Konstantynowie	Wskaźniki produktu				
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	14,184	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów zabytkowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełno sprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Wskaźniki rezultatu				
	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej	osoby/rok	0	200	Statystyki Urzędu Gminy
Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury	osoby/rok	0	400	Statystyki Urzędu Gminy	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	objętych wsparciem				
3/P – Rozbudowa, przebudowa, modernizacja oraz termomodernizacja infrastruktury kultury w podobszarach rewitalizacji	Wskaźniki produktu				
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	2	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	0,24	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	2	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
	Powierzchnia budynków przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej	m2	0	61	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.
	Wskaźniki rezultatu				
	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej/kulturalnej/turystycznej będącej przedmiotem projektu	osoby/rok	0	200	Zestawienia użytkowników budynku/ listy z organizowanych wydarzeń i inicjatyw
	Liczba przedsiębiorców ulokowanych w zrewitalizowanych budynkach	sztuki	0	1	Informacja Wnioskodawcy
4/P – Zmiana przeznaczenia budynku użyteczności publicznej w celu utworzenia mieszkań socjalnych	Wskaźniki produktu				
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	650	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba budynków mieszkalnych, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba utworzonych lokali socjalnych	sztuki	0	6	Protokół odbioru końcowego
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury społecznej	osoby	0	20	Statystyki Urzędu Gminy	
Liczba użytkowników budynków mieszkalnych o podniesionym standardzie energetycznym	osoby	0	20	Statystyki Urzędu Gminy	
5/P – Rewitalizacja centrum Konstantynowa	Wskaźniki produktu				
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	0,6	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Długość odcinka jezdni z wymienioną nawierzchnią	Mb	0	180	Protokół odbioru końcowego
Wskaźniki rezultatu					
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury	osoba/rok	0	500	Statystyki Urzędu Gminy	
Wskaźniki produktu					

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

6/P – Adaptacja budynku byłego dworca autobusowego wraz zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie powiązanego	Liczba obiektów targowisk objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	0,247	Protokół odbioru końcowego	
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Liczba budynków użyteczności publicznej, których efektywność energetyczna uległa poprawie	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Wskaźniki rezultatu					
	Liczba osób odwiedzających obiekt targowiska objęty wsparciem	osoby	0	200	Statystyki Urzędu Gminy	
Liczba użytkowników budynku użyteczności publicznej o podniesionym standardzie energetycznym	osoby	0	10	Statystyki Urzędu Gminy		
7/P – Konserwacja bram wjazdowych do zespołu parkowo-pałacowego w Konstantynowie	Wskaźniki produktu					
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	0,01	Protokół odbioru końcowego	
	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Liczba wspartych obiektów zabytkowych	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego	
	Wskaźniki rezultatu					
Liczba osób odwiedzających obiekt zabytkowy	osoby/rok	0,00	300	Statystyki Urzędu Gminy		
8/P – Modernizacja infrastruktury sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Konstantynowie	Wskaźniki produktu					
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	sztuki	0	1	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna	
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Ha	0	2,00	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.	
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół zdawczo - odbiorczy. Dokumentacja techniczna.	
	Wskaźniki rezultatu					
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	osoby/rok	0	300	Statystyki Urzędu Gminy		
9/P – Obchody Nocy Świętojańskiej nad Bugiem	Wskaźniki produktu					
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt./rok	0	1	Dane KGW	
	Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane KGW	
	Wskaźniki rezultatu					
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	300	Dane KGW		
10/P – Zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez organizację cyklicznych rekonstrukcji historycznych w miejscach lokalnych	Wskaźniki produktu					
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt./rok	0	1	Dane KGW	
	Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane KGW	
	Wskaźniki rezultatu					
	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	400	Dane KGW	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

wydarzeń historycznych					
11/P – Rozwój usług społecznych na terenie gminy Konstantynów	Wskaźniki produktu				
	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	0	20	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie	osoby	0	2	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	0	5	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	osoby	0	2	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki	0	1	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS	
12/P – STREFA AKTYWNEGO SENIORA – EDYCJA II	Wskaźniki produktu				
	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	0	50	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Liczba osób objętych usługami asystenckimi w programie	osoby	0	50	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	0	5	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	sztuki	0	20	Dokumentacja projektowa	
13/P – Zwiększenie szans edukacyjnych uczniów Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Konstantynowie / Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	Wskaźniki produktu				
	Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	0	280	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	osoby	0	10	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
	Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	osoby	0	7	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
	Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym	osoby	0	20	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	0	7	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową	
Wskaźniki rezultatu					

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	0	280	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	0	10	Ewidencje prowadzone przez placówkę oświatową
14/P – Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w Przedszkolu Samorządowym w Konstantynowie/ Zespół Szkolno-Przedszkolny w Konstantynowie	Wskaźniki produktu				
	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej	osoby	0	4	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
	Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	osoby	0	5	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	0	120	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną
	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością	sztuki	0	1	Protokół odbioru
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	0	4	Ewidencje prowadzone przez placówkę przedszkolną	
15/P – POTANĆÓWKA W STYLU RETRO	Wskaźniki produktu				
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt./rok	0	1	Dane KGW
	Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane KGW
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	50	Dane KGW	
16/P – PRZY WSPÓLNYM STOLE	Wskaźniki produktu				
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	szt.	0	10	Dane KGW
	Liczba wolontariuszy biorących udział w przygotowaniu wydarzenia kulturalnego	osoby/wydarzenie	0	2	Dane KGW
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	osoby/wydarzenie	0	50	Dane KGW	
17/P – Budowa przeprawy promowej Gnojno-Niemirów	Wskaźniki produktu				
	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy	

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

18/P – Budowa i przebudowa dróg gminnych na obszarze rewitalizacji	Wskaźniki produktu				
	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	0	0,532	Protokół odbioru końcowego
	Wskaźniki rezultatu				
	Liczba mieszkańców korzystających z efektów przedsięwzięcia	osoby	0	500	Statystyki Urzędu Gminy
19/P - Rozwój interwencyjnych usług wsparcia na terenie gminy Konstantynów i gmin ościennych	Wskaźniki produktu				
	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	0	50	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
	Wskaźniki rezultatu				
	Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki	0	3	Ewidencje i statystyki prowadzone przez GOPS
20/P – Modernizacja placu zabaw w Konstantynowie	Wskaźniki produktu				
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	0	0,4	Protokół odbioru końcowego
	Liczba wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	sztuki	0	1	Protokół odbioru końcowego
	Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	osoby/rok	0	60	Statystyki Urzędu Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Tabela 20 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego							
Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa podobszar Gnojno (2021 r.)	Zmiana	Wartość bazowa podobszar Konstantynów (2021 r.)	Zmiana	Źródło danych pomiaru wskaźnika
1	Liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy GOPS na 100 mieszkańców	osoby	2,70		3,84		Dane GOPS
2	Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców	osoby	1,80		1,52		Dane GOPS
3	Liczba osób korzystających ze świadczeń GOSP z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	osoby	0,90		0,27		Dane GOPS
4	Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 100 dzieci do 17 roku życia	osoby	23,08		13,62		Dane GOPS
5	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	osoby	5,88		5,69		Dane GOPS
6	Liczba przestępstw przypadająca na 100 mieszkańców	sztuki/100 osób	1,80		1,88		Dane GOPS
7	Liczba wykroczeń przypadająca na 100 mieszkańców	sztuki/100 osób	0,90		1,61		Dane GOPS
8	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców	osoby	3,60		4,74		Dane UG
9	Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców	sztuki/100 osób	0,00		0,63		Dane UG

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji							
	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa podobszar Gnojno (2021 r.)	Zmiana	Wartość bazowa podobszar Konstantynów (2021 r.)	Zmiana	Źródło danych pomiaru wskaźnika
10	Udział powierzchni obszaru, na którym odnotowano przekroczenie jakości powietrza	%	0,00	Taki sam stan	79,93		Dane GIOŚ
11	Masa pozostałego azbestu w kg przypadająca na 100 mieszkańców	kg/100 mieszkańców	206 059,26		15 249,20		Dane UG
12	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających podjęcia działań termomodernizacyjnych w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	%	100,00		71,43		Dane UG
13	Udział budynków użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób z niepełnosprawności w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	%	100,00		42,86		Dane UG
14	Udział powierzchni terenów publicznych wymagających podjęcia interwencji	%	8		80,00		Dane UG
15	Udział punktów oświetleniowych wymagających modernizacji i wymiany na energooszczędne	%	100,00		79,64		Dane UG
16	Udział długości dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) wymagających podjęcia interwencji w ogólnej długości dróg	%	49,20		3,81		Dane UG

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Ocena postępu celów strategicznych i wskaźników diagnostycznych będzie dokonywana raz do roku. Gromadzenie informacji w zakresie wskaźników bezpośrednio związanych z realizacją konkretnych projektów (produktów i rezultatów) będzie następowało w systemie ciągłym i będzie związane z momentem zakończenia tych projektów. Zebrane dane i informacje prezentowane będą w postaci raportu.

Następnym etapem monitoringu wdrażania GPR będzie analiza zebranych danych i informacji. Przedmiotowej analizie dokonywać będzie Komitet Rewitalizacji, który w przypadku stwierdzonych opóźnień w harmonogramie, braku zadowalających efektów formułuje rekomendacje bądź propozycje działań naprawczych. Wnioski z przeprowadzonego monitoringu mogą być podstawą do wprowadzenia zmian do GPR. Formalną podstawą do wprowadzenia zmian w GPR będzie uchwała Rady Gminy. Propozycję zmian w GPR tworzy i przedstawia Operator GPR, na zlecenie Wójta Gminy wynikające z rekomendacji Komitetu Rewitalizacji.

Podsumowaniem realizacji GPR będzie analiza jakościowa zmian w strukturze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej i porównanie jej wyników do wniosków diagnozy przeprowadzonej na potrzeby programowania GPR.

6.2.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie odbywało się w cyklach rocznych za pomocą specjalnie sporządzanych w tym celu kart weryfikujących stan realizacji projektu. Podmiot odpowiedzialny za realizację przedsięwzięcia rewitalizacyjnego (referat lub inny realizator) będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu i przedłożenie jej w określonym terminie do Operatora GPR. Uzupełnione karty będą stanowiły podstawę do sporządzenia raportu rocznego z realizacji projektów GPR do 31 grudnia danego roku. Przedmiotowy raport zostanie przekazany Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania i będzie stanowił źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR.

6.2.3 System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

W przypadku pojawienia się problemów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na etapie monitorowania przewidziano możliwości modyfikacji i aktualizacji GPR. W przypadku wprowadzania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji może okazać się konieczna, np. w przypadku braku terminowości realizacji działań oraz nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania.

Gminny Program Rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy, co najmniej raz na 3 lata. Ocena sporządzona przez Wójta Gminy podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. Na podstawie dyskusji, Komitet Rewitalizacji podejmuje decyzję o podjęciu lub zaniechaniu działań modyfikujących. W przypadku podjęcia decyzji o zasadności wprowadzenia zmian w GPR Komitet Rewitalizacji przygotowuje stosowną rekomendację i przedstawia ją Wójtowi Gminy. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, dołączając do wniosku sporządzoną ocenę aktualności i stopnia realizacji. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji GPR, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy. Zaktualizowany GPR powinien zawierać uzasadnienie przeprowadzonych korekt i opis zmian oraz ich wpływu na dalszą realizację programu.

Zmiana GPR następuje w trybie, w jakim był on uchwalony. W przypadku zaproponowanych zmian dotyczących modyfikacji w podstawowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych lub dotyczących ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, obowiązkowo należy przeprowadzić konsultacje społeczne, uzyskać stosowne opinie i przeprowadzić procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

6.2.4 Harmonogram realizacji GPR

Wdrażanie GPR to proces złożony i strategicznie zaplanowany na kilka lat. W celu łatwiejszego zobrazowania działań zarządczych niezbędne jest zaplanowanie ich w odpowiednim przedziale czasowym. Poniżej znajduje się harmonogram przedstawiający powyższe działania.

Tabela 21 Harmonogram działań zarządczych

Nazwa zadania	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Prace przygotowawcze Gminnego Programu Rewitalizacji										
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji										

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Nazwa zadania	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Podjęcie uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (nie później niż w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)										
Powołanie Komitetu Rewitalizacji I kadencji										
Powołanie Komitetu Rewitalizacji II kadencji										
Powołanie Komitetu Rewitalizacji III kadencji										
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej (niezwłocznie po uchwaleniu GPR)										
Wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR										
Pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych										
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych (działanie ciągłe)										
Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (na koniec każdego roku poczynając od 2024 r.)										
Ocena stopnia realizacji z możliwością dokonywania w nim stosownych zmian (po upływie 3 lat)										
Ewaluacja śródkresowa wraz z raportem										
Komunikacja społeczna GPR										
Ewaluacja ex-post wraz z raportem (po zakończeniu procesu wdrażania GPR)										

Źródło: Opracowanie własne

6.2.5 Koszty zarządzania

Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji nie generuje istotnych kosztów, ponieważ proces rewitalizacji jest zadaniem własnym gminy i prowadzony jest w związku z tym głównie poprzez Urząd Gminy Konstantynów przy współpracy z interesariuszami. Całość procesu wdrażania, monitoringu i ewaluacji będzie realizowana przez pracowników Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Gminy Konstantynów w ramach obowiązków służbowych, w związku z czym nie przewiduje się ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z obsługą procesu.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Komitet Rewitalizacji powołany przez Wójta Gminy Konstantynów jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Gminy Konstantynów samorządowych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacji będzie miała charakter społeczny i honorowy, zatem również nie wymaga rezerwowania w budżecie gminy żadnych środków finansowych.

7. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2022-2030 został poddany analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi w skali makro i mikro. Zwrócić uwagę, należy na to, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, a następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionu i kraju.

7.1 Spójność dokumentu w skali makro

Przedmiotowe opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

Komplementarność dokumentu na poziomie krajowym Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności

Dokument przyjęty został przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r. Określa on główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Jego założeniem jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w możliwie najkrótszym czasie oraz wzrost gospodarczy kraju. Cele i zadania:

1. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki:

- Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
- Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
- Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- Stworzenie Polski Cyfrowej
- Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

2. Równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:

- Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach
- Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego

3. Efektywność i sprawność państwa:

- Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
- Wzrost społecznego kapitału rozwoju

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2022-2030 wpisuje się w ww. cele i kierunki działań. Oba dokumenty wskazują na konieczność rozwoju gospodarki w oparciu o istniejące zasoby przy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

jednoczesnym zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Niezwykle istotnym elementem obu dokumentów jest podnoszenie kapitału ludzkiego i społecznego oraz włączenie społeczne wszystkich wymagających tego osób. Nie bez znaczenia pozostaje również kwestia poprawy jakości środowiska naturalnego.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Dokument przyjęty został Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Cele i zadania:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

W ramach GPR istotną rolę pełnią aspekty dotyczące przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego (cel strategiczny 2.). Istotną kwestią jest podważenie konkurencyjności gminy Konstantynów oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i lokalnych walorów krajobrazowych.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)

Dokument stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r.

Cele i zadania:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
  - Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji
  - Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych
  - Przemiany strukturalne sektora
  - Nowe formy działania i współpracy
  - Nowoczesne instrumenty wsparcia
  - Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych
  - Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki
  - Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
  - Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
  - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
  - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
  - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
  - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
  - Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
  - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
  - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
  - Cyfrowe państwo usługowe

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe. Kierunki działań zaplanowanych w GPR korelują z celami ww. Strategii, m. in. w zakresie poprawy dostępności dla mieszkańców gminy usług świadczonych na jej terenie, szczególnie w obliczu niekorzystnych zmian demograficznych (starzenia się społeczeństwa), poprawy wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy (poprzez aktywizowanie mieszkańców do podejmowania zatrudnienia poza rolnictwem).

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel szczegółowy 1: Niskoemisyjne wytwarzanie energii

Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami

Cel szczegółowy 3: Rozwój zrównoważonej produkcji -obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo

Cel szczegółowy 4: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu

Cel szczegółowy 5: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji

Zadania zawarte w GPR, w szczególności służące realizacji celu strategicznego 2. (*np.* modernizacja infrastruktury z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań, prace termomodernizacyjne budynków, rewaloryzacja i zagospodarowanie terenów zielonych), nakierowane są na zastosowanie energooszczędnych technologii co przyczyni się do poprawy sytuacji środowiskowej. Wobec czego, są one zbieżne z założeniami *Narodowego Programu Gospodarki Niskoemisyjnej*.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Cel główny KSRR:

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym.

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym

1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją

1.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska

1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszących atrakcyjność inwestycyjną obszar

Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym

2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

3.1 Wzmocnienie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem

3.2 Wzmocnienie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym

3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.

Dokument w sposób jednoznaczny wskazuje zapotrzebowanie gmin na niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych jest duże. Odpowiedzią na fragmentaryczne i geograficznie zogniskowane kryzysy obszarów powinna być dobrze zaplanowana rewitalizacja, jako narzędzie poprawy warunków życia, rozwoju gospodarczego i jakości środowiska na obszarach kryzysowych. Dokument wielokrotnie wskazuje, iż jednym z najistotniejszych i jednocześnie najskuteczniejszych narzędzi poprawy sytuacji mieszkańców na obszarach spełniających warunki obszarów kryzysowych, jest rewitalizacja.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Komplementarność dokumentu na poziomie regionalnym i ponadlokalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Przeprowadzona analiza wykazuje zbieżność pomiędzy zaproponowanymi w GPR celami i kierunkami działań a postulatami i zapisami SRWL2030. W obu dokumentach podkreśla się konieczność wdrożenia działań na rzecz integracji społecznej i podnoszenia kapitału społecznego, poprawę dostępności i rozwoju usług społecznych dla osób starszych oraz osób ze specjalnymi potrzebami. Zbieżność zauważalna jest również w zakresie działań prośrodowiskowych (wdrażanie rozwiązań oze i niskoemisyjnych).

Zauważalna jest szczególnie korelacja i współgranie celów GPR z celami SRWL2030:

GPR	SRWL2030
Cel strategiczny 1. Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego	Cel strategiczny 4. Wzmacnianie kapitału społecznego Cel strategiczny 3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu
Cel strategiczny 2. Odnowa wizerunku podobszarów rewitalizacji	Cel strategiczny 2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

Zgodnie z ww. Strategią gmina Konstantynów znajduje się w kręgu 31 gmin zagrożonych trwałą marginalizacją ujętych w obszarze PODLASKI OSI, gdzie priorytetem rozwoju jest gospodarcze wykorzystanie potencjału krajowych i europejskich korytarzy transportowych oraz społeczno-gospodarcze wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego m.in. terenów nadbużańskich. Kierunki rozwoju w ramach OSI zostały określone w następujący sposób:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

- Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast,
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny

- Rozwój lokalnych układów drogowych zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności

2.3 Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

- Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
- Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu
- Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów (w tym rewitalizacja),
- Poprawa dostępności do świadczonych podstawowych usług społecznych
- Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych świadczonych na poziomie lokalnym
- Wspieranie usług publicznych służących rozwijaniu działalności kulturalnej, wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej i budowie społeczeństwa obywatelskiego

2.4 Ochrona walorów środowiska

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności

3.2 Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

- Rozwijanie sektora logistycznego (infrastruktura, systemy zarządzania, usługi, kompetencje i umiejętności kadr)

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo- -kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna)

Priorytety rozwojowe ujęte w GPR są zbieżne z kierunkami rozwoju ujętymi w aktualnej *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego* dla obszaru OSI Polesie, w którym jest położona gmina Konstantynów. W

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

szczegółności w zakresie: poprawy sytuacji ekonomicznej mieszkańców poprzez wsparcie rozwoju oferty turystycznej, zrównoważonego rozwoju infrastruktury technicznej, która wymaga modernizacji, czy dbałości o krajobraz i innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy (np. w rozwoju oferty turystycznej).

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie na lata 2021-2025

Głównym celem programu jest: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w na terenie Powiatu Bialskiego.

Cel programu:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele określone w GPR, w szczególności cel strategiczny 1. oraz wchodzące w jego skład cele operacyjne i kierunki działań korelują z celami określonymi w ww. powiatowym programie. Założeniem obu dokumentów jest przeciwdziałanie negatywnym i nieakceptowalnym społecznie zachowaniom, w tym sytuacjom kryzysowym w rodzinach, zmiana postaw osób stosujących przemoc, zwiększenie udziału osób stosujących przemoc w różnego rodzaju terapiach czy programach edukacyjnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2022

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2022 został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Białej Podlaskiej Nr XXXVIII/216/2014 z dnia 24.03. 2014 r.

Cel strategiczny 1.: Wyrównanie szans życiowych osób niepełnosprawnych

- zwiększenie dostępu do edukacji, pracy, usług i świadczeń,
- rozbudzenie społecznej świadomości, wspieranie i kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności,
- rehabilitacja osób niepełnosprawnych i zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności,
- wyrównanie poziomu usług socjalnych, medycznych i innych form wsparcia.

Cele operacyjne:

1. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w urzędach, instytucjach świadczących pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych, placówkach ogólnodostępnej służby zdrowia oraz placówkach oświaty i pomocy społecznej.
2. Likwidacja lub zmniejszanie barier osób niepełnosprawnych ograniczających uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji.
3. Zorganizowanie powiatowego systemu transportu dla osób niepełnosprawnych
4. Opracowania bazy danych o osobach niepełnosprawnych
5. Stworzenie możliwości uczenia się i rozwoju każdego dziecka niepełnosprawnego w integracyjnych grupach przedszkolnych i klasach szkolnych (wczesna integracja)
6. Prowadzenie działań edukacyjnych uczniów oraz rodziców/opiekunów uczniów pełnosprawnych w zakresie rozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych i przestrzegania ich praw
7. Organizowanie procesu kształcenia uczniów niepełnosprawnych dostosowanego do ich indywidualnych możliwości
8. Promocja nowoczesnych technologii umożliwiających kształcenie zawodowe osób niepełnosprawnych
9. Powołanie zespołu ds. udzielania pomocy organizacyjno-prawnej osobom niepełnosprawnym w sprawach przystosowania mieszkań
10. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych
11. Tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy
12. Stworzenie możliwości korzystania z rehabilitacji i opieki zdrowotnej przez osoby niepełnosprawne
13. Zorganizowanie dziennych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
14. Stworzenie możliwości aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu lokalnej społeczności przez włączenie ich w programy pomocowe dla innych grup beneficjentów i wolontariatu
15. Opracowanie i rozpowszechnienie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu

- ograniczenie zjawiska wykluczenia zawodowego osób niepełnosprawnych,
- przygotowanie osób niepełnosprawnych do wejścia na otwarty i chroniony rynek pracy oraz utrzymania zatrudnienia.

Cele operacyjne:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

1. Organizacja szkoleń i warsztatów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych umożliwiających wejście na otwarty i chroniony rynek pracy oraz utrzymania zatrudnienia
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków wykluczenia społecznego i zawodowego
3. Utworzenie systemu wsparcia, w tym organizowanie ośrodków wsparcia dla osób w podeszłym wieku
4. Włączenie osób starszych w programy integracyjne

Całość celów i kierunków działań oraz wszystkie przewidziane w ramach GPR przedsięwzięcia zostały zaplanowane z uwzględnieniem koncepcji uniwersalnego projektowania oraz pełnego włączenia osób z niepełnosprawnościami. Przedmiotowe włączenie następować będzie w sposób niedyskryminujący grupy defaworyzowane oraz wykluczone społecznie. Działania realizowane w ramach GPR przyczynią się również do likwidacji różnego rodzaju barier, w tym architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych. Wobec powyższego GPR koresponduje bezpośrednio z założeniami powiatowego programu.

Powiat Biały - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2022

Powiat Biały - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2022 przyjęta została Uchwałą Rady Powiatu w Białej Podlaskiej Nr XXXVIII/215/2014 z dnia 24.03.2014 r. Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym, decydującym o kierunkach polityki społecznej w powiecie.

W ramach dokumentu wyznaczono następujące cele:

Cel strategiczny I Rozwój systemu pomocy osobom niepełnosprawnych

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi
2. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień
3. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji
4. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem
5. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych
6. Likwidowanie barier funkcjonalnych
7. Przyjęcie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014 – 2022. , który wyznacza kierunki działań oraz precyzuje zadania do realizacji.

8. Realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Cel strategiczny II Rozwój systemu opieki nad dzieckiem i rodziną

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Zapewnienie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie.
2. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
3. Objęcie rodzin pełną profilaktyką przeciw patologiom (narkomania, alkoholizm, przemoc).
4. Poprawa warunków funkcjonowania placówek opieki nad dzieckiem poprzez zapewnienie odpowiednich warunków bytowych wychowanków, możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego, możliwości zaspakajania indywidualnych potrzeb dziecka, możliwości właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań oraz zapewnienia odpowiednich warunków do wypoczynku i organizacji czasu wolnego.
5. Rozwój formy rodzinnej opieki nad dzieckiem.
6. Promocja rodzicielska zastępczego
7. Organizacja imprez integracyjnych
8. Realizacja projektów w ramach EFS
9. Inicjowanie działalności stowarzyszeń zajmujących się opieką nad dzieckiem.

Cel strategiczny III

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Aktywizacja i integracja społeczna
2. Tworzenie mieszkań chronionych
3. Organizowanie rehabilitacji społecznej
4. Aktywizacja zawodowa
5. Realizacja programów skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym
6. Opieka i wsparcie psychologiczno-pedagogiczne , terapeutyczne, socjalne i prawne dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej
7. Współpraca w tworzeniu spójnego systemu wsparcia dla pełnoletnich wychowanków

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

pieczy zastępczej

Cel strategiczny IV Przeciw działaniu przemocy w rodzinie

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Rozwój poradnictwa i upowszechnianie informacji z zakresu ofiar przemocy domowej.
2. Opracowanie materiałów informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach występowania przemocy
3. Upowszechnianie wiedzy psychologicznej na temat skutków przemocy domowej u dziecka
4. Terapia rodzinna dla ofiar przemocy domowej
5. Rozwój współpracy z placówkami medycznymi, oświatowymi, policją, kuratorami sądowymi

Cel strategiczny V Rozwój partnerstwa lokalnego i działalności w sektorze ekonomii społecznej

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie wspólnych działań
2. Wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowiska lokalnych
3. Inspirowanie społeczności lokalnych powiatu do tworzenia własnych lokalnych systemów wsparcia i pomocy różnym grupom społecznym
4. Budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem, organizacjami i instytucjami
5. Włączanie lokalnych partnerów społecznych do aktywnego udziału w planowaniu i wdrażaniu inicjatyw rozwojowych
6. Realizacja projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Powiązanie GPR z wyżej opisaną Strategią wyraża się m. in. w analogicznych kierunkach działań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami (np. likwidowanie barier architektonicznych, które będą wspierały możliwość pełniejszego korzystania przez tę grupę mieszkańców z terenów publicznych i usług, integrację ze społecznością lokalną), rodzin z dziećmi (np. poprzez poprawę warunków w placówkach, do których uczęszczają dzieci), osób zagrożonych wykluczeniem (np. poprzez integrację ze społecznością, wsparcie w sytuacjach kryzysowych).

Rozwoju Ponadlokalnego Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego Aktywne Pogranicze na lata 2022-2030

Cel główny dokumentu został określony w następujący sposób: Aktywne Pogranicze obszarem zrównoważonym wykorzystującym potencjał turystyczny i kulturowy, aktywnie wspierającym przedsiębiorców i rozwijającym się w oparciu o lokalne społeczności.

W ramach dokumentu wyznaczono również następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1. Stworzenie marki Aktywne Pogranicze

Cel operacyjny 1. Stworzenie wspólnej oferty turystycznej (portal internetowy, szlaki turystyczne (rowerowy, kajakowy, pieszy, konny, tematyczne (np. religijny, historyczny)

Cel operacyjny 2. Stworzenie systemu certyfikacji produktów lokalnych (baza ofert, znak marki, kapituła – współpraca ze szkołą wyższą)

Cel operacyjny 3. Zielony obszar wykorzystujący lokalne potencjały (wykorzystanie energii odnawialnej (duże nasłonecznienie obszaru), zapobieganie zmianom klimatu (budowa zbiorników retencyjnych, przeciwdziałanie skutkom suszy)

Cel operacyjny 4. Stworzenie efektywnego systemu zarządzania obszarem

Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy Aktywne Pogranicze

Cel operacyjny 1. Wybór lokalnych specjalizacji (produkcja certyfikowanej żywności, spedycja, transport, logistyka, OZE, tereny pod OZE

Cel operacyjny 2. System wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości (stworzenie IOB, edukacja dla biznesu, rozwój infrastruktury ułatwiającej prowadzenie działalności gospodarczej (szybki Internet, dostępność komunikacyjna, wykorzystanie OZE i samowystarczalność energetyczna))

Cel operacyjny 3. Inteligentny rozwój – lokalny system zarządzania skutkami zmian klimatu

Cel strategiczny 3. Wspieranie lokalnych społeczności

Cel operacyjny 1. Wsparcie dzieci i młodzieży (nowoczesne programy edukacyjne, organizacja praktyk i staży u przedsiębiorców wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (wsparcie dzieci i nauczycieli), organizacja zajęć pozalekcyjnych)

Cel operacyjny 2. Wsparcie osób starszych i zależnych (organizacja zajęć dla seniorów, domy opieki społecznej, itp.)

Cel operacyjny 3. Rewitalizacja i odnowa przestrzeni (wsparcie dla organizacji pozarządowych, działania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

rewitalizacyjne, rozwój ekonomii społecznej, kultura)

Cel operacyjny 4. Zdrowe społeczeństwo odporne na kryzysy (infrastruktura zdrowia, programy profilaktyczne, współpraca ze specjalistami).

Zaplanowane w ramach GPR cele i odpowiadające im kierunki działań współgrają z ww. celami Strategii. W zakresie obu dokumentów istotną rolę odgrywają włączenie społeczne grupy wykluczonych, kwestie poprawy zdrowia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego. Ww. Strategia odnosi się w sposób bezpośredni do konieczności przeprowadzenia procesu rewitalizacji i odnowy przestrzeni. Przedmiotowa przestrzeń jest rozumiana jednak w szeroki sposób. Nie ogranicza się jedynie do elementów infrastrukturalnych, a obejmuje również kwestie podniesienia jakości i rozwoju usług publicznych – społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych, itd. W zakresie obu dokumentów kwestie rozwoju i poprawy sytuacji zostały oparte o zdiagnozowane potencjały obejmujące dziedzictwo historyczno-kulturowe oraz bogactwo naturalne i przyrodnicze obszaru.

Wyżej zaprezentowane zestawienie wskazuje na silne powiązanie pomiędzy celami strategicznymi *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2022-2030*, a krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi dokumentami strategicznymi. W wielu z przytoczonych dokumentach odnaleźć można priorytety i cele strategiczne związane z ochroną i zrównoważonym wykorzystaniem zasobów naturalnych, w tym przede wszystkim redukcję zjawiska niskiej emisji. W kierunkach działań zaproponowanych w GPR znajdują się odpowiednie zapisy mające za zadanie realizację tego celu. Podobnie w przypadku integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej.

7.2 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

W wymiarze mikro Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi dokumentami:

Komplementarność dokumentu na poziomie lokalnym
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień w Gminie Konstantynów
Program opracowywany jest corocznie. Sens założeń oraz celów Programu w każdym kolejnym roku, pomimo wprowadzania drobnych zmian, pozostaje niezmienny. W ramach Programu opracowanego na rok 2023 wskazano następujące cele: CEL GŁÓWNY: Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Konstantynów oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałanie narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych. CELE SZCZEGÓŁOWE, które są jednocześnie kontynuacją działań podjętych w poprzednich latach: <ol style="list-style-type: none">
1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
2. Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych;
3. Zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnienia od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku;
4. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

5. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
6. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
7. Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;
8. Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenia punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych.

Zadania zaplanowane w GPR ukierunkowane na realizację celu strategicznego 1. *Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego*, a także wchodzących w jego skład celów szczegółowych są spójne z celami szczegółowymi opisanymi w *Gminnym Programie Profilaktyki [...]*. W ramach obydwu tych strategicznych dokumentów priorytetowym założeniem jest realizacja działań profilaktycznych i przeciwdziałających różnego rodzaju uzależnień, prowadzenie edukacji mieszkańców w powyższej problematyce, promowanie zdrowego stylu życia i wsparcie w wychodzeniu z uzależnień, tak, aby ograniczyć zdrowotne i społeczne skutki uzależnień wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania innych środków psychoaktywnych czy wyrobów tytoniowych oraz skutków uzależnień behawioralnych.

Program Współpracy Gminy Konstantynów z organizacjami pozarządowym oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Program opracowywany jest corocznie. Cele i kierunki interwencji Programu w każdym kolejnym roku, pomimo wprowadzania drobnych zmian, pozostają zbliżone. Celem głównym Programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy oraz wzmacnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą a organizacjami.

Cele szczegółowe:

- 1) poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy Konstantynów;
- 2) umocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie i wspólnotę lokalną;
- 3) zapewnienie wykorzystania nowatorskich i efektywnych działań uzupełniających zadania Gminy;
- 4) integracja i wspólne działanie organizacji i Gminy w dążeniu do realizacji zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy;
- 5) wykorzystanie potencjału i możliwości organizacji we współrealizacji zadań publicznych poprzez powierzenie i wspieranie realizacji tych zadań.

Cel strategiczny 1. *Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego*, określony w GPR, uwzględnia cel główny i cele szczegółowe przewidziane w *Programie Współpracy Gminy Konstantynów z organizacjami pozarządowymi [...]*. W GPR, podobnie jak w ww. *Programie*, duży nacisk zostanie położony na wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwijanie współpracy między lokalnymi organizacjami pozarządowymi i Urzędem Gminy, aby wspólnie realizować inicjatywy wspierające mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji, działać na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a także budować pozytywny wizerunek Gminy. W ramach GPR przewiduje się również zwiększenie zaangażowania mieszkańców Gminy w działalność organizacji pozarządowych działających lokalnie, aby wzmacniać kapitał społeczny.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027

Celem głównym przyjętego *Programu* jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar.

Cele szczegółowe:

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do ogółu społeczności lokalnej i grup ryzyka poprzez ulotki, broszury,
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do zintegrowanych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej,
- koordynacja działań w zakresie zatrzymywania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych,
- wspieranie i ochrona osób doznających przemocy,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy oraz sposób radzenia sobie z tym problemem, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- zapewnienie możliwości profesjonalnej pomocy dla osób stosujących przemoc – psycholog, prawnik, dostępność do terapii,
- współpraca z podmiotami działającymi na terenie województwa lubelskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- wzrost liczby przeszkolonych, przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 1. *Odnowa społeczna oraz wzmocnienie kapitału społecznego*, opisany w GPR, jest spójny z celami wyznaczonymi do realizacji w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027*. Obydwa dokumenty zakładają, że priorytetowymi zadaniami będą przede wszystkim: prowadzenie działań profilaktycznych w środowisku lokalnym, podejmowanie działań terapeutycznych względem sprawców przemocy, na udzielanie wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz zapewnienie szkoleń specjalistom pracującym ze sprawcami jak i ofiarami przemocy w rodzinie.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Konstantynów na lata 2023-2027

Celem tego Programu jest racjonalne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy zmierzające do osiągnięcia optymalnego jego stanu zapewniającego liczbę lokali gwarantującą zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gminy.

Aby ten cel zrealizować Gmina będzie:

- 1) dążyć by koszty zarządzania i koszty bieżącej eksploatacji zasobu mieszkaniowego gminy pokryte były głównie z wpływów z czynszów za lokale,
- 2) przeznaczać na utrzymanie zasobu mieszkaniowego środki w wysokości umożliwiającej jego dekapitalizację,
- 3) pozyskiwać zewnętrzne środki finansowe na budownictwo socjalne,
- 4) umożliwić lokatorom posiadającym zadłużenie z tytułu opłat czynszowych dokonanie zmian zajmowanych lokali mieszkalnych na lokale o niższych kosztach utrzymania.

Zadania zaplanowane w GPR ukierunkowane na realizację celu strategicznego 1. oraz celu strategicznego 2., a także wchodzących w ich skład celów szczegółowych, są spójne z celami *Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem [...]*. W obydwu tych dokumentach ważnym aspektem działań podejmowanych przez Gminę będzie dążenie do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców.

Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Konstantynów na lata 2020-2035

Celem głównym *Strategii* jest minimalizacja emisji zanieczyszczeń do środowiska naturalnego pochodzących z publicznego i prywatnego transportu samochodowego, poprzez rozwój elektromobilności uwzględniający zdiagnozowaną sytuację w obszarach: transportu publicznego, transportu indywidualnego, floty pojazdów gminnych, systemu elektro-energetycznego, wykorzystania przestrzeni publicznych i wiedzy o elektromobilności.

CEL STRATEGICZNY I: Elektromobilny samorząd

Cel operacyjny I.1. Niskoemisyjny tabor gminy

Cel operacyjny I.2. Niskoemisyjny tabor publiczny

Cel operacyjny I.3. Modernizacja infrastruktury drogowej

Cel operacyjny I.4. Infrastruktura ładowania pojazdów publicznych

CEL STRATEGICZNY II: Elektromobilny i świadomy mieszkaniec

Cel operacyjny II.1. Infrastruktura ładowania prywatnych oraz tankowania CNG

Cel operacyjny II.2. Infrastruktura pieszo-rowerowa oraz OZE

Cel operacyjny II.3. Ulgi podatkowe

Cel operacyjny II.4. Edukacja i promocja

CEL STRATEGICZNY III: Ekologiczna gmina

Cel operacyjny III.1. Rozwój komunikacji rowerowej

Cel operacyjny III.2. Rozwój OZE

Cel operacyjny III.3. Monitoring stanu powietrza

CEL STRATEGICZNY IV: Inteligentna gmina

Cel operacyjny IV.1. Nowoczesne zarządzanie

Cel operacyjny IV.2. Nowoczesna infrastruktura

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Zapisy zawarte w GPR dot. celu strategicznego 2. *Odnowić wizerunek obszaru rewitalizacji* oraz wchodzących w jego skład celów szczegółowych, jak również realizujących je kierunków działań, wpisują się w zaproponowane w *Strategii Rozwoju Elektromobilności* [...] kierunki rozwoju (przed wszystkim prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie nowoczesnych rozwiązań ekologicznych i minimalizację zanieczyszczeń środowiska poprzez rozwijanie ekologicznych rozwiązań z obszaru elektromobilności).

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Konstantynów na lata 2019-2023

Podstawowym celem *Planu* jest zaplanowanie możliwych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, których wdrożenie będzie skutkowało m. in. zmniejszeniem energochłonności budynków oraz zmianą dotychczasowej struktury stosowanych nośników energetycznych, a przy tym zmniejszeniem finalnego zużycia energii na terenie gminy.

CEL STRATEGICZNY I: Wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Cel szczegółowy: Wzrost produkcji energii pochodzącej z OZE w sektorze publicznym

Cel szczegółowy: Zwiększenie wykorzystania OZE w gospodarstwach domowych

CEL STRATEGICZNY II: Zmniejszenie zużycia energii finalnej

Cel szczegółowy: Stworzenie systemu zarządzania energią w gminie

Cel szczegółowy: Podnoszenie efektywności energetycznej budynków, instalacji i obiektów

Cel szczegółowy: Ograniczanie emisji liniowej

CEL STRATEGICZNY III: Wprowadzenie nowych wzorców konsumpcji energii

Cel szczegółowy: Kształtowanie świadomości ekologicznej lokalnej społeczności

Cel szczegółowy: Promocja zagadnień gospodarki niskoemisyjnej

W GPR zostanie położony nacisk na przywrócenie właściwej formy obszarom zdegradowanym przyrodniczo, w tym również tym terenom, które w najmniejszym stopniu spełniają wymogi norm jakości powietrza. Działania w tym zakresie będą realizowane w ramach celu strategicznego 2. *Odnowić wizerunek obszaru rewitalizacji* oraz wchodzących w jego skład celów szczegółowych. Są one spójne z działaniami zaplanowanymi w *Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Konstantynów na lata 2019-2023*. W obydwu dokumentach zakłada się m. in. podjęcie przedsięwzięć edukacyjnych, zwiększających świadomość mieszkańców co do sposobów i możliwości poprawy efektywności energetycznej oraz możliwości wykorzystania OZE w ich własnym zakresie.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Konstantynów na lata 2019-2032

Podstawowym celem *Programu* jest oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest, poprzez stosowanie się do harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest. Umożliwi to wyeliminowanie negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców, a także na stan środowiska na terenie gminy. *Program* obejmuje zadania związane z inwentaryzacją i usunięciem wyrobów zawierających azbest z budynków należących do osób prawnych (np. budynków użyteczności publicznej, gminnych nieruchomości) i z zabudowań domowych i gospodarskich, wprowadzenie szkoleń z zakresu szkodliwości azbestu, wywóz materiałów azbestowych z terenu gminy na odpowiednie składowiska, ustalenie źródeł finansowania usuwania azbestu i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na ten cel, a także analizę oddziaływania realizacji *Programu* na środowisko.

Zadania zaplanowane w GPR ukierunkowane na realizację celu strategicznego 2. oraz wchodzących w jego skład celów szczegółowych są spójne z założeniami określonymi w *Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Konstantynów na lata 2019-2032*. GPR przewiduje przedsięwzięcia dotyczące usuwania azbestu.

8. Opis procesu partycypacji społecznej w ramach tworzenia i wdrażania GPR

Partycypacja społeczna została wprowadzona jako filar działań na różnych etapach Gminnego Programu Rewitalizacji (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, w tym finansowanie, monitorowanie i ewaluacja) procesu rewitalizacji odbywającego się na terenie gminy Konstantynów. Podstawowym założeniem tego rodzaju podejścia jest chęć podniesienia skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz zwiększenia gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji stanowi ona warunek sine qua non procesu rewitalizacji. Istotnym zagadnieniem sektora publicznego jest wzbudzenie przeświadczenia społeczeństwa o realnej możliwości decydowania o losach wspólnoty samorządowej. Ponadto włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces rewitalizacji realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. i polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów. Zasada ta bazuje na założeniu, że otoczenie środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konstruktywnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych.

Podstawowym wymogiem rzeczowej dyskusji jest świadomość społeczeństwa o procesie rewitalizacji, jej znaczeniu i oczekiwanych efektach. W związku z tym, gro uwagi poświęcono na trafienie do społecznej świadomości mieszkańców i dostarczenie im informacji o zaletach rewitalizacji i procesach towarzyszących wyprowadzaniu poszczególnych miejsc z sytuacji kryzysowej. Szczególnie pomocne w tym zakresie okazały się być narzędzia informatyczne, takie jak: strona internetowa Urzędu Gminy Konstantynów. W tym celu na stronie <https://ugkonstantynow.pl/> oraz <https://ugkonstantynow.bip.lubelskie.pl/?id=6> utworzone zostały zakładki poświęcone Gminnemu Programowi Rewitalizacji.

W poniższych podrozdziałach zawarto szczegółowy opis dotyczący metod i narzędzi zastosowanych w celu zapewnienia partycypacji społeczności lokalnej w ramach poszczególnych elementów opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji oraz późniejszego jego wdrażania, monitoringu i ewaluacji.

8.1 Partycypacja społeczna na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Pierwszy etap procedury związanej z procesem rewitalizacji gminy Konstantynów obejmował prace związane z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy. Zarówno proces analizowania i diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Konstantynów (którego wyniki przedstawiono w dokumencie „Diagnoza służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Konstantynów”), jaki i społeczny odbiór zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, u podstaw której leży przekonanie o niezbędności włączania mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przedsięwzięć i aktywności, które powinny przyczynić się do poprawy sytuacji na wyznaczonych podczas konsultacji obszarach.

W okresie 13-23.07.2022 r. na terenie gminy Konstantynów przeprowadzono badanie ankietowe. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną (panującą na terenie Polski od marca 2020 r. epidemia wirusa SARS CoV -2) badanie ankietowe zostało przeprowadzone w formie elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej gminy (<https://ugkonstantynow.pl/>) Społeczność lokalna została szeroko poinformowana w sposób zwyczajowo przyjęty o prowadzonym badaniu. Wyniki przeprowadzonego badania zostały przedstawione w ww. diagnozie delimitacyjnej.

Rysunek 4 Informacja w zakresie badania ankietowego prowadzonego w ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gmina, Komunikaty

Gminny Program Rewitalizacji... - ankieta

Zwracamy się do mieszkańców Gminy z prośbą o wypełnienie ankiety online, dzięki której możliwe będzie poznanie Państwa opinii oraz zebranie uwag do opracowywania "Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Konstantynów na lata 2022-2030".

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2022-07-13, 15:18

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: <https://ugkonstantynow.pl/>

Następnie projekt Uchwały Rady Gminy Konstantynów o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem i projektem „Diagnozy służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Konstantynów” oraz mapą stanowiącą integralny załącznik do ww. projektu uchwały zostały poddane konsultacjom społecznym.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Rysunek 5 Informacja w konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gmina, Komunikaty

Konsultacje społeczne

Wójt Gminy Konstantynów zawiadamia, że w dniach od 31 sierpnia 2022 r. do 30 września 2022 r. zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne projektu Uchwały Rady Gminy Konstantynów w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2022-08-24, 15:14

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: <https://ugkonstantynow.pl/>

Przedmiotowe konsultacje prowadzone były w dniach od 31 sierpnia 2022 r. 30 września 2023 r. w następujących formach:

1) zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronach internetowych

<https://ugkonstantynow.bip.lubelskie.pl/index.php?id=260&p1=szczegoly&p2=1787237>

i <https://ugkonstantynow.pl/pl>, oraz dostępnego w postaci papierowej w siedzibie Urzędu Gminy Konstantynów adres: ul. Kard. St. Wyszyńskiego 2, 21-543 Konstantynów. Wypełnione i podpisane formularze należało złożyć:

- a) drogą elektroniczną na adres: sekretariat@ugkonstantynow.pl
- b) drogą korespondencyjną na adres: ul. Kard. St. Wyszyńskiego 2, 21-543 Konstantynów,
- c) osobiście w Urzędzie Gminy Konstantynów, pokój nr 7, ul. Kard. St. Wyszyńskiego 2, 21-543 Konstantynów, w godzinach pracy urzędu, tj. od godz. 7³⁰ do godz. 15³⁰,

2) zbieranie do protokołu uwag ustnych:

- a) osobiście w Urzędzie Gminy Konstantynów w pok. 7 ul. Kard. St. Wyszyńskiego 2 lub telefonicznie pod nr 83 341492 w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰,

3) badania ankietowego on-line dotyczącego opinii na temat proponowanych granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, a także zaproponowanych w uchwale rozwiązań. Link do ankiety dostępny był na stronach internetowych Urzędu Gminy Konstantynów

<https://ugkonstantynow.bip.lubelskie.pl/index.php?id=260&p1=szczegoly&p2=1787237> i

<https://ugkonstantynow.pl/pl>

Rysunek 6 Informacja w zakresie badania ankietowego prowadzonego w ramach konsultacji społecznych projektu uchwały ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Ankietyzacja prowadzona w ramach konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Konstantynów w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów

Szanowni Państwo,

w związku z prowadzonymi konsultacjami społecznymi projektu Uchwały Rady Gminy Konstantynów w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów, zwracamy się z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety. Badanie ankietowe prowadzone będzie w formie elektronicznej w dniach 31.08.2022 r. - 30.09.2022 r.

Chcemy poznać Państwa opinie na temat granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz zaproponowanych w uchwale w sprawie obszarów rozwiązań.

Zachęcamy Państwa do aktywnego wzięcia udziału w prowadzonych konsultacjach społecznych.

Źródło: <https://ugkonstantynow.pl/>

- 4) spotkanie rewitalizacyjne zorganizowane w formie stacjonarnej w dniu 16.09.2022 r. o godz. 13⁰⁰. Spotkanie zorganizowane było w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie marszałka Józefa Piłsudskiego 4. Informacja o otwartym spotkaniu rewitalizacyjnym została zamieszczona na stronach internetowych <https://ugkonstantynow.bip.lubelskie.pl/index.php?id=260&p1=szczegoly&p2=1787237> i <https://ugkonstantynow.pl/pl> na minimum 7 dni przed planowanym spotkaniem.

Rysunek 7 Informacja o spotkaniu rewitalizacyjnym w dniu 16.09.2022 r.

Gmina, Komunikaty

Spotkanie rewitalizacyjne

Wójt Gminy Konstantynów zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty i instytucje, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji społecznych oraz mieszkańców Gminy Konstantynów na spotkanie rewitalizacyjne, które zorganizowane zostanie w dniu 16 września 2022 r. o godz. 13.00 w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2022-09-01, 14:09

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: <https://ugkonstantynow.pl/>

Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszar zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapą przedstawiającą proponowane granice wyżej wymienionych obszarów, a także diagnozą służącą delimitacji oraz formularz konsultacyjny udostępnione zostały od dnia 31 sierpnia 2022 r.:

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Konstantynów: <https://ugkonstantynow.bip.lubelskie.pl/index.php?id=260&p1=szczegoly&p2=1787237>,
- b) na stronie internetowej Urzędu Gminy Konstantynów: <https://ugkonstantynow.pl/pl>,
- c) w siedzibie Urzędu Gminy Konstantynów, ul. Kard. St. Wyszyńskiego 2.

Zdjęcie 1 Spotkanie konsultacyjne w ramach wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w dniu 16.09.2022 r.

Szczegółowa informacja z przebiegu prowadzonych konsultacji społecznych wraz z listą zgłoszonych uwag oraz odniesieniem do nich znalazła się w „Raporcie z konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Konstantynów w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów.

Ostateczny kształt obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został wyznaczony *XXXVIII/266/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów.*

8.2 Partycypacja społeczna na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z wymogami ustawowymi kolejnym krokiem było podjęcie stosownej uchwały ws. przystąpienia do opracowania GPR. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu zostały podjęte na podstawie Uchwały Nr XL/285/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 14 grudnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

W tworzeniu niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji aktywnie uczestniczyli przedstawiciele wszystkich sektorów: publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Opracowania dokonano aktywnymi metodami planowania strategicznego z udziałem lokalnej społeczności. W zakresie poszczególnych elementów opracowania dokumentu prowadzone były konsultacje społeczne odpowiednio dobranymi metodami partycypacyjnymi. Pozwoliło to na osiągnięcie najwyższego poziomu udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji w sprawie zawartości GPR. Całość procesu partycypacyjnego miała charakter otwarty. Konsultacje zostały zorganizowane w sposób stwarzający mieszkańcom warunki do uczestnictwa zgodnie z zasadą powszechności, partnerstwa, równości i jawności. Działania prowadzone były w sposób umożliwiający jak największe zaangażowania społeczności w pracę nad GPR. Uwzględniały one również oczekiwania mieszkańców, w taki sposób,

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

aby jak największa liczba osób mogła uczestniczyć w pracach nad tworzeniem GPR. Niektóre z działań była prowadzone w Internecie z myślą o aktywnych i zapracowanych, którzy nie mogą uczestniczyć bezpośrednio w działaniach. Część prowadzona była na spotkaniach bezpośrednich. Szczególną uwagę przywiązywano do zapewnienia pełnej dostępności osobom z niepełnosprawnościami (m.in. organizacją spotkań w miejscach spełniających standardy dostosowania i zapewnienie specjalnego transportu w trakcie spaceru badawczego, itd.). Duży nacisk kładziony był na to, by spotkania nie były wykluczające poprzez dostosowanie godzin, a także dni tygodnia. W celu dotarcia do jak najszerzej liczby mieszkańców, zaproszenia do udziału w pracach dystrybuowane były do uczestników różnymi kanałami komunikacji m.in. przez: drogą mailową, zamieszczane na stronach www i portalach społecznościowych. Poza tym informacje o spotkaniach zawieszano na tablicach informacyjnych w miejscach użyteczności publicznej tj.: ośrodki zdrowia, tablice informacyjne przy parafiach. Do współpracy angażowano przedstawicieli instytucji publicznych (m.in. szkół, instytucji kultury, instytucji pomocy społecznie).

W dniu 22.02.2023 r. w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie odbyło się otwarte spotkanie rewitalizacyjne dla mieszkańców gminy, w szczególności wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Spotkanie miało formę warsztatów projekcyjne w zakresie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych oraz odpowiadających im przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych. W pierwszej części warsztatów przedstawione zostały wyniki szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz wynikające z tego założenia części planistycznej GPR. Dopracowywano kwestię potencjałów obszaru rewitalizacji. Następnie wspólnie zaprojektowano cele rewitalizacji, wizję obszaru rewitalizacji po zakończeniu realizacji całego procesu oraz planowane efekt działań. Mając na względzie opracowane cele rewitalizacji i wizję obszaru po zakończeniu procesu zaplanowano szkielet przedsięwzięć przeciwdziałających negatywnie zdiagnozowanym problemom.

Rysunek 8 Ogłoszenie o spotkaniu w dniu 22.02.2023 r.

Gmina, Komunikaty

Gminny Program Rewitalizacji - spotkanie konsultacyjne

Wójt Gminy Konstantynów zaprasza mieszkańców na otwarte spotkanie rewitalizacyjne, które organizowane jest w ramach przygotowywania Gminnego Programu Rewitalizacji. Odbędzie się ono w dniu 22 lutego 2023 r. o godz. 14:00 w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2023-02-15, 13:46

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Zdjęcie 2 Zdjęcie 3 Warsztaty projekcyjne w trakcie prowadzenia procesu opracowania GPR -22.02.2023 r.

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Kolejny element włączenia mieszkańców w proces opracowywania GPR obejmował ogłoszenie otwartego naboru na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Pierwotnie nabór prowadzony był w okresie od 26.06.2023 r. do 26.07.2023 r. Następnie został on przedłużony do 31.08.2023 r. W ramach naboru wszystkie zainteresowane osoby miały możliwość przedstawienia propozycji przedsięwzięć odpowiadających na wyznaczone cele rewitalizacyjne oraz kierunki interwencji.

Rysunek 9 Ogłoszenie o naborze na przedsięwzięcia rewitalizacyjnej w ramach opracowania GPR-26.06.2023 r.

Gmina, Komunikaty

Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W związku z podjęciem przez Radę Gminy Uchwały Nr XL/285/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 14 grudnia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji w terminie 26.06.2023 r. - 26.07.2023 r. prowadzony będzie nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2023-06-29, 14:54

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

W dniu 07.07.2023 r. ogłoszono publiczny nabór do Zespołu ds. opracowania GPR. Do pracy w ramach zespołu zapraszano przedstawicieli mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorców. W szczególności zachęcono do udziału osoby z niepełnosprawnościami lub opiekunów takich osób oraz organizacje działające na rzecz takich osób.

Rysunek 10 Ogłoszenie o naborze do Zespołu ds. opracowania GPR – 07.07.2023 r.

Gmina, Komunikaty

Zespół ds. opracowania GPR - nabór

W związku z trwającymi pracami nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów zapraszamy wszystkich zainteresowanych do uczestnictwa w pracach Zespołu ds. opracowania GPR. Do pracy w ramach zespołu zapraszamy przedstawicieli mieszkańców, organizacji społecznych, przedsiębiorców. W szczególności zachęcam do udziału osoby z niepełnosprawnościami lub opiekunów takich osób oraz organizacje działające na rzecz takich osób.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2023-07-07, 11:48

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

W dniu 9 lipca 2023 r. podczas imprezy plenerowej „Bał Szlachecki w Kozieradach” w Parku Platerów w Konstantynowie przeprowadzono otwarte spotkanie z mieszkańcami. W trakcie spotkania informowano o stanie opracowania GPR, przedstawiono jego główne założenia oraz zbierano uwagi i opinie na ten temat. Podczas konsultacji istniała również możliwość zgłoszenia własnych propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach aktualnie trwającego naboru przedsięwzięć.

Zdjęcie 4 Spotkanie plenerowe w trakcie prowadzenia procesu opracowania GPR -09.07.2023 r.

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Kolejnym elementem zapewniającym partycypacyjny charakter procesu opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji był spacer badawczy prowadzony w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, tj. Konstantynów oraz Gnojno. Spacer badawczy odbyła się w dniu 17.07.2023 r. Uczestnicy spaceru mieli możliwość bezpośredniej obserwacji przestrzeni i zauważenia obszarów deficytowych, których w inny sposób nie dało by się zauważyć. Kluczowym zamierzeniem tego narzędzia jest możliwość spojrzenia na przestrzeń ze swojej perspektywy – użytkownika/użytkowniczki przestrzeni, identyfikując problematyczne miejsca i sytuacje oraz miejsca i pomysły na rozwój tej przestrzeni. W trakcie spaceru dokonano oceny przestrzeni oczami jej użytkowników (np. pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami, ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych, problemów w zakresie efektywności energetycznej budynków). Podczas spaceru zebrano cenne uwagi i propozycje dotyczące potrzeb oraz możliwych kierunków działań rewitalizacyjnych. Pozwolił on również na zebranie pomysłów na nowe rozwiązania w sposobie zagospodarowania przestrzeni (np. nowe lokalizacje ławek, placu zabaw, itd.). Spacer pozwolił na zaproszenie użytkowników do krytycznego „audytu

[Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030](#)

przestrzeni” i umożliwił poddanie różnych rozwiązań przestrzennych ocenie w autentycznej sytuacji ich użycia. Rekomendacje ze spaceru posłużą do projektowania nowych i ulepszenia dotychczasowych rozwiązań w zagospodarowaniu przestrzeni obszaru rewitalizacji.

Rysunek 11 Ogłoszenie o spacerze badawczym w ramach opracowania GPR -10.07.2023 r.

**SPACER
BADAWCZY**

**GMINNY
PROGRAM
REWITALIZACJI**

Gmina, Komunikaty

Gminny Program Rewitalizacji - Zaproszenie na spacer badawczy

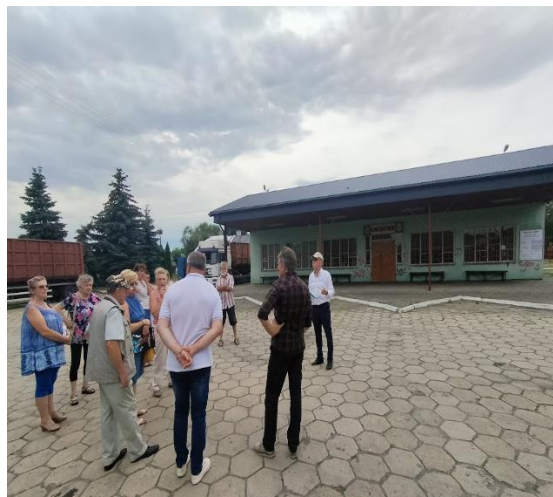
W związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2023-2030 informujemy, że w dniu 17 lipca 2023 r., odbędą się konsultacje społeczne w formie spaceru badawczego.

Opublikowane przez: Krzysztof Celiński, 2023-07-10, 13:31

[PRZEJDŹ DO AKTUALNOŚCI](#)

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Zdjęcie 5 Zdjęcie 6 Spacer badawczy w ramach opracowania GPR -17.07.2023 r.

Źródło: Urząd Gminy w Konstantynowie

Zdjęcie 7 Zdjęcie 8 Spacer badawczy w ramach opracowania GPR -17.07.2023 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022-2030

Źródło: Urząd Gminy w Konstantinowie

Zdjęcie 9 Zdjęcie 10 Spacer badawczy w ramach opracowania GPR -17.07.2023 r.

Źródło: Urząd Gminy w Konstantinowie

Zgodnie z wymogami ustawowymi projekt Gminnego Programu Rewitalizacji zostanie poddany konsultacjom społecznym. Przedmiotowe konsultacje prowadzone będą w od dnia 17 października 2023 r. do dnia 22 listopada 2023 r. w następujących formach:

- a) zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej
- b) zbieranie uwag ustnych,
- c) otwartej debaty, która obędzie się w dniu 26 października 2023 r.

8.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania GPR

Szerokie upowszechnienie informacji o rewitalizacji i partycypacyjny model opracowywania niniejszego *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Konstantinów na lata 2022 - 2030* będzie się

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

przekształcał w partycypacyjny model jego wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Ze względu na społeczny charakter procesu rewitalizacji (w tym przede wszystkim dotyczący aspektu realizacji przedsięwzięć „z mieszkańcami”, a nie tylko „dla mieszkańców”) na etapie wdrażania niniejszego GPR zastosowany zostanie szeroki wachlarz instrumentów umożliwiających współuczestnictwo społeczności w poszczególnych projektach, m.in. dyskusje o sposobach zagospodarowania i przyjmowania właściwych rozwiązań, zastosowanie w SIWZ społecznych kryteriów oceny ofert inwestycyjnych, premiując zatrudnianie lokalnych bezrobotnych.

Bez pełnej oraz aktywnej współpracy pomiędzy sektorem społecznym, gospodarczym i publicznym, wdrażanie zaplanowanych w ramach niniejszego dokumentu projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia. Jedynie ścisła współpraca stanowi gwarancję pełnego sukcesu. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że określenie jasnych zasad i sposobów współuczestnictwa wszystkich interesariuszy jest niezwykle istotne i stanowi zasadniczy element w celu osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami lokalnego społeczeństwa, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także stanowi podstawę wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego. Ranga równoprawnej współpracy w procesie rewitalizacji obszarów objętych kryzysem jest niezwykle istotna, nie tylko ze względu na społeczną użyteczność Gminnego Programu Rewitalizacji, lecz również w zakresie wymogów stawianych przez Unię Europejską. Mając to na uwadze, już od samego początku tworzenia Programu szczególną funkcję - zarówno opiniotwórczą, jak i ważnego kreatora zdarzeń w Programie, przypisano społeczności lokalnej (obejmującej nie tylko samych mieszkańców, lecz również przedsiębiorców, członków NGOów).

Kluczowe jest tu również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Silne umocowanie czynnika społecznego w procesie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gwarantuje wypracowanie spójnego i wspólnego sposobu działania ponad jednostkowymi celami partnerów procesu (władz lokalnych, beneficjentów Programu, podmiotów włączanych) i da rzeczywisty impuls do rozwoju terenów rewitalizowanych i w konsekwencji całej gminy.

Kooperacja międzysektorowa w ramach wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji zachodzić będzie na 3 płaszczyznach:

- ✓ **merytorycznej** – poprzez zespołowe podejmowanie decyzji, a także rozwiązywanie problemów;
- ✓ **organizacyjnej** – poprzez włączanie specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- ✓ **finansowej** – poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

Współuczestniczenie trzech wyżej wymienionych sektorów w realizację zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w oparciu o następujące zasady:

- ✓ respektowania własnych potrzeb oraz możliwości,
- ✓ kompromisowego rozwiązywania problemów,
- ✓ przejrzystość podejmowanych działań,
- ✓ otwarty dialog z mieszkańcami.

Na etapie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zarówno jego Operator GPR, jak i inne podmioty zaangażowane w jego urzeczywistnianie, a także konkretni beneficjenci podejmowanych działań, dołożą wszelkich starań, aby we właściwy sposób rozpowszechnić informacje o jego celach, zamierzeniach, jak i konkretnych efektach, które przyniesie realizacja. Działania te będą nakierowane również na dalszy proces konsultacji i ewentualną aktualizację GPR w sytuacji zmiany czynników, które determinowały obecny jego kształt.

Za podejmowanie merytorycznych działań promocyjnych odpowiedzialny będzie Operator GPR. Do jego zadań należeć będzie opracowanie strategii informacji i promocji. Głównym celem działań informacyjnych i promocyjnych, realizowanych w ramach GPR, jest podniesienie świadomości opinii publicznej o mechanizmach i procesach rewitalizacji, a także przebiegu realizacji i efektach oraz rezultatach Programu. Grupę docelową ww. działań stanowić będzie:

- ✓ społeczeństwo, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp.);
- ✓ lokalni przedsiębiorcy,
- ✓ beneficjenci i potencjalni beneficjenci Programu;
- ✓ partnerzy społeczno-gospodarczy;
- ✓ organizacje pozarządowe;
- ✓ właściwe władze publiczne (władze regionalne województwa lubelskiego, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich);
- ✓ media (prasa, radio, telewizja o zasięgu lokalnym, regionalnym, media elektroniczne).

Proces informowania o GPR będzie miał charakter dwukierunkowy, pozwalający odbiorcom przekazów na informację zwrotną (przekazywanie własnych opinii). W związku z tym, strategia działań informacyjnych i promocyjnych powinna uwzględniać zarówno bierne, jak i czynne prawo obywateli do informacji. Do instrumentów realizacji wśród działań GPR w wyżej wymienionych sferach należy wyliczyć:

- ✓ zastosowanie oficjalnych stron internetowych gminy i jednostek podległych (w tym BIP) do publikacji informacji o rewitalizacji;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

- ✓ prowadzenie na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz BIP zakładki dotyczącej Gminnego Programu Rewitalizacji, w ramach której można znaleźć informacje na temat: podstawowych pojęć i zagadnień związanych z procesem rewitalizacji, problematyki rewitalizacji obszarów miejskich, procesu opracowywania oraz konsultowania GPR; a w późniejszym okresie również: bieżącego stanu wdrażania, finansowania, ewaluacji Programu (upublicznianie sprawozdań), innych materiałów o charakterze informacyjnym (np. komunikaty o przetargach, konkursach ofert i ich wynikach), bazę przedsięwzięć rewitalizacyjnych, galerię fotografii dokumentującą stan sprzed realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i po ich realizacji;
- ✓ wydawane przez Operatora oraz inne podmioty zaangażowane w realizację Gminnego Programu Rewitalizacji ulotki i broszury informacyjne, publikacje związane z realizacją poszczególnych przedsięwzięć;
- ✓ publikacje m.in. uchwalenia GPR, kolejnych etapów wdrożenia i ewaluacji, uzyskania środków na finansowanie Programu lub poszczególnych projektów, zakończenia realizacji poszczególnych projektów realizowanych w ramach GPR,
- ✓ współpraca z lokalnymi mediami mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również poprzez współpracę pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi, m.in.:

- ✓ przygotowywanie bieżących informacji z przebiegu wdrażania GPR,
- ✓ opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny stopnia wdrażania GPR oraz poziomu zadowolenie i satysfakcji mieszkańców w tym zakresie,
- ✓ powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji; stanowiącego forum współpracy i dialogu szerokiego grona interesariuszy (NGO, przedsiębiorców, lokalnych liderów, mieszkańców) z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji;
- ✓ włączenie organizacji pozarządowych poprzez wspieranie inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert oraz tzw. małych grantów.

Proponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi mogą zostać rozszerzone, dostosowane do panujących przepisów prawnych.

8.4 Partycypacja społeczna na etapie oceny GPR

Istotnym punktem procesu rewitalizacji jest uwzględnianie w nim udziału społeczeństwa nie tylko na etapie planowania i wdrażania, ale także w momencie oceny efektów wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Niezwykle ważnym elementem jest podsumowanie efektów procesu rewitalizacji oraz prognoza ich trwałości oraz efektów synergicznych i mnożnikowych. Przedmiotem oceny końcowej jest nie tylko zweryfikowanie, czy cele rewitalizacji zostały całkowicie osiągnięte ale również ocena trwałości osiągniętego stanu, w tym przede wszystkim dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Na tym etapie podejmuje się również decyzje o ewentualnej konieczności przedłużenia działań rewitalizacyjnych.

Realizacja tego etapu nie jest możliwa bez partycypacji społecznej. Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji winna obejmować diagnozę czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych obszaru rewitalizacji opartą na wskaźnikach oraz opiniach mieszkańców. Partycypacja społeczna na etapie ewaluacji procesu rewitalizacji zagwarantowana jest poprzez uczestnictwo przedstawicieli mieszkańców w pracach Komitetu Rewitalizacji oraz w szerokich konsultacjach społecznych.

Wśród instrumentów i narzędzi aktywnego włączenia mieszkańców w ocenę efektów Gminnego Programu Rewitalizacji należy wymienić:

- ✓ badania ankietowe i sondażowe na temat oceny procesów rewitalizacji z wykorzystaniem np. mediów społecznościowych;
- ✓ badania opinii publicznej dot. jakości życia na obszarze rewitalizacji,
- ✓ debaty publiczne na temat postrzegania zmian na obszarze rewitalizacji,
- ✓ warsztaty sektorowe;
- ✓ spacer studyjne, warsztaty z mieszkańcami.

Wyżej wymienione instrumenty powinny być dostosowane do lokalnych warunków oraz możliwości działania. Dla partycypacji społecznej w rewitalizacji ważne są przy tym umiejętności osób animujących proces oraz ich otwartość na współpracę z mieszkańcami i ich organizacjami. Bez owej otwartości i pełnej gotowości do współpracy – instrumenty partycypacji nie będą spełniały swej roli.

9. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz dokumentów

9.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

9.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

9.2.1 Niezbędne zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Konstantynów*²¹ jako dokument określający politykę przestrzenną gminy zawiera zasady działań planistycznych. Określone kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniu terenów mają służyć poprawie jakości życia mieszkańców. Ustalenia zawarte w studium, zarówno w części tekstowej, jak i graficznej należy traktować jako zasady prowadzenia polityki przestrzennej, a nie ścisłe lokalizacje poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Doprecyzowanie ich lokalizacji oraz przeznaczenia terenów następuje na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W kontekście przeznaczenia terenów, studium określa dominujące funkcje poszczególnych części gminy z zastrzeżeniem, że w planach miejscowych nie ma konieczności ustalania przeznaczenia terenów w ścisłej zgodności z ustaleniami studium w tym zakresie. W sytuacji, gdy na etapie sporządzania lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykonane analizy lub prognozy wykażą potrzebę pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu bądź wyznaczenia funkcji komplementarnych (np. zieleni publicznej, zieleni towarzyszącej, usług, infrastruktury komunikacyjnej i technicznej), wskazane jest uzupełnienie obszaru o te funkcje i wyznaczenie terenów pod ich lokalizację zgodnie z zasadą komplementarności.

W ramach obecnie obowiązującego studium w zakresie głównych kierunków działań w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego wskazano: *Prowadzenie ewidencji zabytków*, **objęcie rewitalizacją**

---

²¹ Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Konstantynów Nr XXIII/156/2017 z dnia 5 września 2017 r.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

obszarów i obiektów zabytkowych wymagających działań naprawczych, pomoc w pozyskiwaniu funduszy na te cele, odnowa krajobrazu kulturowego – promocja stylu i form architektonicznych nawiązujących do tradycji regionalnej architektury, nadzór nad cmentarzami i pomnikami. Cel ten jest nadal aktualny i nie wymaga zmiany.

W Studium wskazano również, że na terenie osady Konstantynów występujące obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną oraz liczne obszary przestrzeni publicznej **kwalfikują osadę do objęcia programem rewitalizacji**. W dalszej kolejności wykazano, iż **obiekty dawnego zespołu folwarcznego Nr II w Konstantynowie wymagają zabiegów konserwatorskich ze względu na zły stan zachowania zabytkowej substancji**. Wymagane jest **opracowanie programu rewitalizacji w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków (zachowanie dawnego układu przestrzennego oraz niektórych lepiej zachowanych obiektów, uporządkowanie terenu, możliwość adaptacji ruin np. na cele rekreacyjne jako elementy małej architektury, preferowana zmiana funkcji, dopuszcza się funkcje usługowo-produkcyjne**.

W Studium wyznaczono **obiekt zespołu dworsko-parkowego w Wiechowiczach do objęcia programem rewitalizacji, którego celem będzie: odtworzenie zabytkowego układu przestrzennego i powiązanie go z otaczającym krajobrazem**.

Charakter zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Konstantynów* w zakresie zmiany funkcji i przeznaczenia terenów. Jednocześnie podkreślić należy, iż sporządzana w przyszłości aktualizacja powinna uwzględnić wyniki delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określonego w *Uchwałą nr XXXVIII/266/22 Rady Gminy Konstantynów z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Konstantynów*. Aktualizacja ta winna obejmować korektę i uspoźnienie części dotyczącej kierunków działań przestrzennych w zakresie obszarów wymagających rewaloryzacji i rewitalizacji.

9.2.2 Niezbędne zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze gminy nie ma uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

9.3 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Na terenie gminy Konstantynów obowiązującym dokumentem w zakresie gospodarki mieszkaniowej jest: „Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Konstantynów” uchwalony na podstawie uchwały NR XLV/321/23 Rady Gminy Konstantynów z dnia 30 czerwca 2023 r.

Przewiduje się zmianę ww. dokumentu dotyczącego polityki mieszkaniowej gminy Konstantynów z uwagi na wprowadzenie zadania dotyczącego adaptacji budynku istniejącego Gminnego Centrum Kultury w celu utworzenia lokali socjalnych. Zmian wprowadzona zostanie również w zakresie budownictwa społecznego realizowanego w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej. W związku z rozwojem zasobów mieszkaniowych konieczne będzie dokonanie aktualizacji przedmiotowego dokumentu.

10. Podsumowanie

10.1 Opiniowanie GPR przez właściwe organ

Rozdział zostanie uzupełniony po otrzymaniu niezbędnych opinii.

10.2 Ocena oddziaływania na środowisko

Rozdział zostanie uzupełniony po otrzymaniu niezbędnych opinii.

10.3 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wymagają diagnozy i analiz, zdiagnozowanych problemów, zgłoszonych potrzeb, konsultacji społecznych, opinii oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Konstantynów. Mapa, stanowiąca załącznik do programu rewitalizacji, została podzielona na dwie części zgodnie z wyznaczonymi podobszarami rewitalizacji, tj. podobszarem Gnojno oraz

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Konstantynów na lata 2022-2030

podobszarem Konstantynów. Dla większości przedsięwzięć jest możliwe ustalenie konkretnej lokalizacji. Wśród nich znajdują się przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące budynków, które zostaną poddane modernizacji i/lub adaptacji pod inne funkcje, przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji przestrzeni publicznej, a także przedsięwzięcia nieinwestycyjne dotyczące m.in. działań społecznych, którymi objęci zostaną mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Działania te będą organizowane m.in. w konkretnych lokalizacjach, np. w siedzibie organizacji lub placówki oświatowej oferującej aktywizację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji. Część przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczy inwestycji i działań społecznych zaplanowanych do realizacji w przestrzeni publicznej i na terenach zieleni. Kilka przedsięwzięć nie zostało ukazanych na mapie w konkretnych lokalizacjach (dotyczy to obu podobszarów), z następujących przyczyn:

- ✓ 11/P – Rozwój usług społecznych na terenie gminy Konstantynów - jest to przedsięwzięcie systemowe i ze względu na swoją specyfikę obejmuje obszar całej gminy Konstantynów; w jego zakresie przewidziano preferencje dla mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- ✓ 19/P - Rozwój interwencyjnych usług wsparcia na terenie gminy Konstantynów i gmin ościennych - projekt ma charakter koncepcyjny i potencjalnie swoim zasięgiem obejmuje teren całej gminy Konstantynów oraz ewentualnych partnerów; w jego zakresie przewidziano preferencje dla mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- ✓ 5/D- Kontynuacja programu usuwania azbestu - jest to przedsięwzięcie systemowe i ze względu na swoją specyfikę obejmuje obszar całej gminy Konstantynów; w jego zakresie przewidziano preferencje dla mieszkańców obszaru rewitalizacji; na ten moment nie ma możliwości wykazania konkretnych lokalizacji w obszarze rewitalizacji;
- ✓ 8/D- Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Konstantynów - jest to przedsięwzięcie systemowe i ze względu na swoją specyfikę obejmuje obszar całej gminy Konstantynów; w jego zakresie przewidziano preferencje dla mieszkańców obszaru rewitalizacji; na ten moment nie ma możliwości wykazania konkretnych lokalizacji w obszarze rewitalizacji;
- ✓ 15/D- Modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie Konstantynów - - jest to przedsięwzięcie systemowe i ze względu na swoją specyfikę obejmuje obszar całej gminy Konstantynów;
- ✓ 16/D- Grant rewitalizacyjny - przedsięwzięcie ma charakter koncepcji; na ten moment nie ma możliwości określenia konkretnych co do liczby partnerów, zakresu oraz lokalizacji.

Załącznik nr 1 Mapa zawierająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – część 1. Podobszar Gnojno

Załącznik nr 2 Mapa zawierająca podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji – część 1. Podobszar Konstantynów